CONSTANTIN CIOBANU

Născut la 2 iunie 1947 în Bulboaca, Anenii Noi. Studii la Facultatea de Jurnalistică a Universității de Stat din Chișinău.

Doctor în științe istorice.

Redactor-șef al revistei „Meridian Filatelic".

Președinte al Asociației Filateliștilor, Maximafiliștilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova.

MARIA GODOROZEA

Născută în Colicăuții Bricenilor. Studii: Facultatea de Economie și Contabilitate a Universității de Stat din Chișinău.

Din 1998 activează în Asociația Filateliștilor, Maximafiliștilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova. Președinte al Comisiei de Cenzori a A.F.M.C.R.M.

RETROSPECTIVĂ POȘTAL-FILATELICĂ
Poșta sovetică în R.S.S. Moldovenească
Iulie 1940 - august 1941, iunie 1944 - 1991

Constantin Gh. CIOBANU
Maria GODOROZEA

4

RETROSPECTIVĂ POȘTAL-FILATELICĂ

Poșta sovetică în R.S.S. Moldovenească
Iulie 1940 - august 1941, iunie 1944 - 1991

Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală
Asociația Filateliștilor, Maximafiliștilor și Cartofiliștilor din Republica Moldova

Chișinău 2012

Constantin Gh. CIOBANU, Maria GODOROZEA

RETROSPECTIVĂ POŞTAL-FILATELICĂ

Vol. IV

POŞTA SOVIETICĂ ÎN R.S.S. MOLDOVENEASCĂ

Iulie 1940 - august 1941, iunie 1944 - 1991

Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală a Moldovei
Asociaţia Filateliştilor, Maximafiliştilor şi Cartofiliştilor
din Republica Moldova

Editura PROMARCOS EDIT
Chişinău, 2012

CZU 656.8(478)"1940/1991"
C 51

Retrospectivă poştal-filatelică. Vol. 4.
Poşta sovietică în R.S.S. Moldovenească
(iulie 1940- august 1941, iunie 1944-1989)

Autori: Constantin Gh. Ciobanu, Maria Godorozea
Prepress: Promarcos Edit

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAŢIONALE A CĂRŢII

Ciobanu, Constantin Gh.
Retrospectivă poştal-filatelică / Constantin Gh. Ciobanu, Maria Godorozea ; Muz. Naţ. de Etnografie şi Istorie Naturală, Asoc. Filateliştilor, Maximafiliştilor şi Cartofiliştilor din Rep. Moldova. – Ch. : S. n., 2012 ("Tipogr. Reclama"). – ISBN 978-9975-80-220-8.
Vol. 4 : Poşta sovietică în R.S.S. Moldovenească, iul. 1940 – aug., iun. 1944-1991. – 2012. – 400 p. – 200 ex. – ISBN 978-9975-4337-5-4.

Machetare: Oleg Brega, Natalia Berebiuc

ISBN 978-9975-80-220-8.

© Constantin Gh. Ciobanu, Maria Godorozea

Introducere

Un adevărat asalt asupra istoriei naţionale a fost dat după 1944, istoriografia sovietică fiind preocupată să şteargă cu buretele tot ce a fost luminos în epocile precedente din viaţa Basarabiei, şi să acrediteze ideea că ţinutul a fost mereu apărat şi ajutat de Rusia, iar mai târziu – de către Uniunea Sovietică. În conformitate cu ideologia bolşevică au fost întrerupte orice legături cu cultura occidentală, considerată antinaţională, ba chiar reacţionară, cultivându-se ideea că „lumina vine de la Răsărit". După semnarea Convenţiei de armistiţiu din septembrie 1944 autorităţile sovietice de ocupaţie au desfăşurat o amplă acţiune de identificare a românilor basarabeni, refugiaţi în România, şi de „repatriere benevolă" a acestora, după care, în special intelectualii şi foştii funcţionari de stat, erau trimişi în gulagul sovietic, sporind densitatea populaţiei în Siberia. În acest context nu s-a mai putut vorbi şi scrie despre Basarabia decât ca despre un teritoriu rusesc, ocupat în anul 1918 de „armata regală română" şi „eliberat" în 1940 de către binefăcătoarea Uniune Sovietică. Iar pentru a camufla adevărul istoric au fost retrase din circulaţie toate cărţile, articolele şi studiile referitoare la istoria acestui teritoriu; chiar şi cuvântul **Basarabia** a devenit „tabu" pentru cenzura oficială. Timp de 50 de ani istoriografiei i s-a impus punctul de vedere sovietic, astfel că timp de câteva decenii cercetarea anumitor aspecte ale istoriei Basarabiei a fost practic imposibilă. Din aceste considerente nu a fost posibilă nici studierea istoriei poştale din Basarabia în tot spectrul ei – politic, economic, social, cultural, neexistând cercetări serioase în domeniu, decât doar unele articole răzleţe, cu tematică îngustă, unele dintre ele chiar defăimătoare a realităţii, importanţa cărora din punct de vedere ştiinţific este îndoelnică. Şi doar unii cercetători din afara hotarelor Moldovei au publicat – în străinătate – studii la subiectul nostru, având competenţa, într-o măsură mai mare sau mai mică, în funcţie de sursele utilizate. Anume din considerentul că se cerea studiat un domeniu atât de vast al activităţii umane ca serviciul poştal, Asociaţia Filateliştilor, Maximafiliştilor şi Cartofiliştilor a şi iniţiat în anul 2001 pregătirea şi editarea unor studii, înmănunchiate sub genericul **Retrospectivă poştal-filatelică**. Iar ca urmare am pus pe masa celor avizi de cunoştinţe primele 3 volume: în 2005 – vol. I ***Basarabia. Perioada prefilatelică***, în 2008 – vol. II ***Basarabia. Istoria poştelor 1858-1917***, iar în 2009 – vol. III ***Istoria poştei române în Basarabia 1918-1940, 1941-1944***. Actualul volum, al IV-lea, este dedicat poştei sovietice în R.S.S.M., şi cuprinde anii 1940-1941, 1944-1991.

Nu suntem avocaţi ai cauzei comuniste, fiind conştienţi de rolul nefast pe care l-a jucat Rusia în istoria noastră, dar dacă depunem atâta zel în contabilizarea minusurilor condiţiei de ***stăpân*** a Rusiei, nu strică să evidenţiem şi plusurile, oricât de puţine şi firave ar fi ele, chiar dacă acestea au survenit în epoca pe care o detestăm. Dar trebuie să recunoaştem că în aceste patru decenii şi jumătate în Basarabia s-a constituit un serviciu poştal, accesibil întregii populaţii. Dacă lăsăm la o parte aspectul politic, constatăm că reţeaua poştală instituită a fost atât de ramificată şi eficientă, încât a ajuns la modul practic în toate colţurile Basarabiei.

I. CÂTE CEVA DESPRE SITUAȚIA SOCIAL-POLITICĂ

Printr-o hotărâre a guvernului de la Moscova la 12 octombrie 1924 este creată Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească. Această nouă formațiune politică era amplasată pe malul stâng al Nistrului, capitala fiind stabilită la Balta. Atât din punct de vedere politic, cât şi economic ea era subordonată Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene.

Noua republică avea o suprafață de 7.516 km² si o populație de 545.000 locuitori. Chiar potrivit surselor sovietice, în acest teritoriu moldovenii (românii) constituiau 60 % din întreaga populație, ceea ce înseamnă 327.000 de suflete[1].

Prin actul înființării R.A.S.S. Moldoveneşti guvernul lui Stalin urmărea scopul creării unui nucleu politico-juridic în jurul căruia să agite şi să perpetueze „problema" Basarabiei, mai ales că frontiera apuseană a acestei republici era considerată râul Prut, ceea ce deconspira obiectivele strategice ale guvernului de la Moscova[2].

În decembrie 1924, p.c. (b) din U.R.S.S. a introdus în R.A.S.S. Moldovenească alfabetul chirilic. Ulterior, pentru o scurtă perioadă (1932-1938) autoritățile au acceptat revenirea la grafia latină, după care a fost stabilită definitiv cea chirilică.

În 1929 capitala noii structuri artificial create a fost mutată de la Balta la Tiraspol.

În anul 1938 este adoptată Constituția R.A.S.S. Moldoveneşti, care, în conformitate cu Constituția U.R.S.S. şi cu cea a Ucrainei, consemna *„victoria socialismului în acest teritoriu"*[3].

Pactul germano-sovietic de la 23 august 1939. Anexarea Basarabiei la U.R.S.S.

La 18 august 1939, V. Molotov, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., în urma unor tratative acceptă semnarea unui pact de neagresiune între Germania şi U.R.S.S., cu un protocol-anexă, care delimita zonele de influență dintre cele două țări. Intenția respectivă a fost rezultatul unui calcul, realizat de ambele părți. Pentru Hitler devenise esențială obținerea neutralității sau alianței cu Uniunea Sovietică, astfel Germania evitând un război pe două fronturi. Hitler stabilise data atacului asupra Poloniei – 1 septembrie 1939, de aceea el urmărea scopul asigurării spatelui în perspectiva unui război cu Franța şi Marea Britanie.

Scopuri anexioniste nutrea şi Stalin – el tindea să extindă hotarele Uniunii Sovietice în Europa, râvnind la teritoriile pe care încercase să le ia cândva imperiul țarist. În acelaşi timp Stalin dorea să evite pentru o perioadă cât mai îndelungată confruntarea militară între Uniunea Sovietică şi Germania, deşi o considera inevitabilă. Constatăm, deci, că înțelegerea între cele două mari puteri era generată de anumite calcule politice, realizate atât la Berlin, cât şi la Moscova[4].

După un intens schimb de note diplomatice, inclusiv între Hitler şi Stalin, s-a ajuns la înțelegerea ca ministrul de externe german von Ribbentrop să viziteze Moscova[5]. Ribbentrop soseşte la Moscova în după-amiaza zilei de 23 august 1939. Ca urmare, Pactul de neagresiune şi protocolul secret au fost semnate de Molotov

şi Ribbentrop, în prezența lui Stalin, în noaptea de 23 august 1939[6].

Pactul este compus din două părți. Prima este un act de neagresiune, cu şapte articole, care este făcut public la 24 august. Cea de-a doua parte este un protocol adițional secret, care conține patru articole, şi se referă la delimitarea sferelor de influență în Europa de Est.

Astfel, articolul I plasează Finlanda şi Țările Baltice în zona de influență rusă, cel de-al doilea fixează limitele zonelor de influență în Polonia la linia Narew-Vistula-San.

Cel mai important pentru noi şi care ne vizează în mod direct, este articolul 3, unde se menționa: *"În privința Europei de Sud-Est partea sovietică subliniază interesul pe care-l manifestă pentru Basarabia. Partea germană îşi declară totalul dezinteres politic față de aceste teritorii"*[7].

Protocolul a fost declarat „strict secret". Astfel cele două mari puteri totalitare şi-au delimitat sferele de influență în Europa, de la Marea Baltică până la Marea Neagră, cu prețul subjugării unor popoare şi al desființării sau mutilării unor state suverane, partea sovietică atrăgând atenția *„asupra intereselor U.R.S.S. în Basarabia"*[8]. Pactul Ribbentrop-Molotov a fost ratificat de Sovietul Suprem al U.R.S.S. la 31 august 1939[9].

După ocuparea Poloniei, Germania şi U.R.S.S. au semnat la 28 septembrie 1939 un nou document – „Tratatul germano-rus de prietenie şi neagresiune"[10] la care a fost anexată o hartă, pe care frontiera sovietică includea şi Basarabia[11].

Instaurarea regimului totalitar sovietic în Basarabia

Profitând de susținerea Germaniei fasciste, guvernul sovietic a trecut la realizarea în practică a politicii sale de anexare a noi teritorii în estul Europei. La sesiunea extraordinară a Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 31 august 1939 V. Molotov accentuează că la sud-vestul Uniunii Sovietice există o problemă teritorială, ce trebuie rezolvată cât mai curând şi în favoarea sovietelor. La 29 martie 1940 V. Molotov, referindu-se la chestiunea Basarabiei, deja amenință România *„că asemenea lucruri nu mai pot fi tolerate"*. La insistența Moscovei, România este presată de Ungaria şi Bulgaria, care de asemenea înaintează pretenții teritoriale[12].

În iunie 1940 U.R.S.S., pentru a pune în aplicare clauzele pactului germano-sovietic din 23 august 1939, trece la fapte concrete. Astfel, la 26 iunie, la ora 22°°, ministrul de externe sovietic V. Molotov îl convoacă pe ambasadorul României la Moscova G. Davidescu şi-i declară că *„în ceea ce priveşte Sfatul Țării, această unire nu a avut o autoritate politică şi decizia de alipire a fost luată sub presiunea Armatei Române"*. În ce priveşte situația Basarabiei din punct de vedere etnic, Molotov trece direct la falsificarea adevărului istoric, declarând că *„partea dominantă a populației este formată din ucraineni"*. Tot atunci el mai afirmă că *„România va înțelege că nu va mai putea păstra Basarabia. Situația deplorabilă a populației, drumurile proaste, administrația defectuoasă sunt indicii pentru care România trebuie să înțeleagă caracterul instabil al dominației asupra teritoriului Basarabiei"*[13].

Molotov remite o notă ministrului român sub forma unui ultimatum: *„În 1918, România, profitând de slăbiciunea militară a Rusiei, a desprins o parte din teritoriul Uniunii Sovietice, Basarabia, distrugând astfel unitatea seculară a Basarabiei, populată în majoritate de ucraineni. Uniunea Sovietică nu a acceptat niciodată dezlipirea prin forță a Basarabiei... Guvernul U.R.S.S. propune guvernului Regatului României:*

1. *restituirea necondiționată a Basarabiei către Uniunea Sovietică;*
2. *cedarea către Uniunea Sovietică a părții de nord a Bucovinei, conform frontierelor marcate pe harta alăturată.*

Guvernul sovietic își exprimă speranța că guvernul român va accepta prezentele propuneri ale U.R.S.S. și că acest lucru va permite rezolvarea pe cale pașnică a conflictului dintre U.R.S.S. și România. Guvernul sovietic așteaptă răspunsul guvernului Regatului României în ziua de 27 iunie curent"[14].

„Argumentele" acestui ultimatum erau că ***Basarabia a fost totdeauna teritoriu rusesc*** și că ***populația e de origine slavă***.

Având în vedere situația dramatică în care se găsea România și hotărârea Consiliului de Coroană, C. Argetoianu a transmis la 28 iunie, ora 11, că guvernul român *"pentru a evita gravele urmări pe care le-ar avea recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei, se vede silit să accepte condițiile de evacuare specificate în răspunsul sovietic*"[15].

Între timp, generalul de armată Gheorghi Jukov, comandantul districtului militar Kiev, primește sarcina de a ocupa Basarabia și nordul Bucovinei. Trei ore mai târziu, la 28 iunie 1940, ora 14°°, armata roșie a traversat Nistrul, trecând la ocuparea Basarabiei și Bucovinei de Nord. Luat prin surprindere de rapiditatea acestui act, Consiliul de Miniștri al României s-a întrunit în ziua de 28 iunie, ora 16, stabilind în grabă măsuri administrative, ce ar fi ușurat evacuarea celor două provincii: concomitent i s-a cerut armatei române să se retragă în ordine și să nu răspundă la provocările posibile.

Armata roșie a ocupat întregul spațiu al Basarabiei fără a ține cont de termenii fixați, care prevedeau desfășurarea acțiunilor de preluare a teritoriilor până la 3 iulie, ora 13, fără a ține cont de opinia publică mondială și de aspirațiile poporului din teritoriu. Prin acest act 44.500 km² România i-a pierdut[16]. La 3 iulie 1940, ora 14°°, noua frontieră româno-sovietică pe râul Prut a fost închisă.

Iar la 2 iulie 1940 Biroul Politic al c.c. al p.c. (b). din U.R.S.S. adoptă următoarea hotărâre: *„Înainte de formarea raioanelor a se permite c.c. al p.c. (b) din Ucraina să formeze în Basarabia și în partea de nord a Bucovinei comitete județene ale p.c. (b) din Ucraina și comitete executive județene în următoarele județe: Chișinău, Hotin, Bălți, Ismail, Orhei, Soroca, Akkerman, Cahul, Bender și Cernăuți*". Se pare că aceasta este prima hotărâre oficială a conducerii U.R.S.S., ce vizează construcția statală în Basarabia[17].

La 3 iulie 1940 în Basarabia au sosit N. S. Hrușciov, membru al biroului politic al c.c. al p.c. (b) din toată Uniunea, prim-secretar al c.c. al p.c. (b) din Ucraina, mareșalul S. C. Timoșenco, comisar norodnic al apărării din U.R.S.S., G. Z. Mehlis, șef al direcției principale politice a armatei roșii, care au orientat activitatea comisarilor, lucrătorilor de partid, organelor NKVD în direcția necesară formării rapide a structurilor regimului comunist în noile teritorii ocupate[18]. Evenimentele ulterioare au demonstrat că regimul politic de la Moscova se pregătea de formarea Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, despre care, însă, în Basarabia nu se știa nimic.

În iulie 1940 primul ministru al României, Gh. Tătărescu, a publicat broșura ***Evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord***, în care aprecia că în urma ultimatumului sovietic rezistența *"era soluția cea mai ușoară: era soluția instinctului, soluția bărbăției*"[19]. Dar rezistența armată nu ar fi avut sorți de izbândă, ci ar fi dus doar la pierderi umane și materiale, deoarece România nu se putea compara ca forță militară cu colosul din est. Mai ales că șeful Marelui Stat Major, generalul Florea Țenescu a prezentat un raport ce conținea *„date uluitoare privind coraportul dintre România și U.R.S.S., la care au fost adăugate forțele militare ungare și bulgare*"[20]. Desigur, situația putea să trezească poftele altor vecini din vest și sud, care atâta și așteptau să se înfrupte cu ceva din trupul României. De aceea, s-a *"hotărât sub presiunea forței și a violenței, împotriva dreptului și a dreptății (...) acceptarea, care lăsa deschise toate căile viitorului, preferând-o rezistenței, care deschizând drumul altor agresiuni împotriva României, putea pune în primejdie însăși ființa statului roman*"[21].

Acest act de acaparare a provocat mari perturbări în sistemul politico-administrativ, social-economic și cultural al Basarabiei. Odată cu intrarea trupelor sovietice în regiune, o parte a populației, în special intelectualii și clerul, de teama represaliilor, despre care auziseră – circa 300.000 de cetățeni – au părăsit aceste teritorii, refugiindu-se în România[22].

„...În toate orașele și satele Moldovei a fost imediat instaurată puterea provizorie a comisarilor militari și organelor politice ale armatei roșii muncitorești-țărănești. Tot ei se ocupau cu chestiuni de instituire a așa-numitelor „organe locale ale puterii", organizau lucrul întreprinderilor, comerțului, transportului", – constată Anton Moraru[23].

Este iminentă întrebarea: cine și cum a reușit să selecteze toate cadrele respective (47 persoane în comitetele județene de partid, și 65 – în comitetele executive de județ – n. aut.), – se întreabă Elena Șișcanu – în termen doar de 4 zile de la declanșarea operațiunii de invadare a Basarabiei? Și tot ea răspunde: *„structurile județene de partid și executive fuseseră selectate și repartizate încă până la 28 iunie 1940 și au venit în Basarabia odată cu trupele armatei roșii. În continuare, din U.R.S.S. vor fi trimiși toți „lucrătorii responsabili*"[24].

Un factor foarte important, efectul căruia se va resimți și în activitatea poștală din teritoriu: *„organele puterii sovietice în Basarabia nu erau formate din băștinași, ci din reprezentanți alofoni aduși de c.c. al p.c. (b) din Ucraina, c.c. al p.c. (b) din toată Uniunea (...), din persoane din alte republici unionale, precum și din comandanții și lucrătorii politici ai armatei roșii, ai NKVD-ului, organelor de spionaj și contraspionaj ale U.R.S.S.*"[25].

Odată stabilite, organele sovietice au instaurat în regiune un sistem de teroare şi impozitare excesivă, mai ales în mediul păturilor înstărite. Cei bănuiţi de colaborare în perioada anterioară cu organele de stat şi partidele politice române erau judecaţi, trimişi în zonele nordice ale Rusiei, sau chiar asasinaţi. Restul erau supuşi impozitării, fără a se ţine cont de mărimea reală a averii.

Tendinţa autorităţilor sovietice de a instaura în Basarabia un control politic, economic, ideologic, cultural şi informaţional total a devenit evidentă în timpul formării organelor de stat în acest teritoriu. După 28 iunie 1940 în toate localităţile basarabene au fost create comitete executive săteşti, de voloste (raionale), orăşeneşti şi judeţene. Dar foarte curând poziţia Kremlinului s-a schimbat brusc.

La începutul lunii august 1940 la Moscova se desfăşoară sesiunea a VII-a a Sovietului Suprem al U.R.S.S., la care a participat o delegaţie din R.A.S.S.M. Preşedintele Sovietului Comisarilor Norodnici T. A. Constantinov şi membra delegaţiei, învăţătoarea din Orhei V. A. Crăciunescu, au "lansat" ideea constituirii R.S.S.M., care, de fapt, fusese elaborată din timp chiar la Kremlin, ei urmând a o prezenta ca o doleanţă a poporului băştinaş. Ca urmare, la 2 august 1940, sesiunea a VII-a a Sovietului Suprem al U.R.S.S. a analizat chestiunea „Despre formarea Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti unionale şi includerea părţii de nord a Bucovinei şi a judeţelor Hotin, Cetatea Albă şi Ismail ale Basarabiei în componenţa Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene", astfel urmărindu-se, de fapt, scopul destrămării teritoriale a Basarabiei, anihilarea conţinutului istoric, politic, economic, teritorial şi naţional al ei. În rezultat, a fost adoptată legea cu privire la formarea Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti unionale, care prevedea: "*Venind în întâmpinarea doleanţelor oamenilor muncii din Basarabia, ale oamenilor muncii din Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească, privind reunirea populaţiei moldoveneşti din Basarabia cu populaţia moldovenească din R.A.S.S. Moldovenească şi călăuzindu-se după principiul dezvoltării libere a naţionalităţilor, Sovietul Suprem al U.R.S.S. hotărăşte:*

1. Se formează Republica Sovietică Socialistă Moldovenească unională;

2. În componenţa Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti unionale se include oraşul Tiraspol, raioanele Grigoriopol, Dubăsari, Camenca, Râbniţa, Slobozia şi Tiraspol ale Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldoveneşti, oraşul Chişinău şi judeţele Bălţi, Bender, Chişinău, Cahul, Orhei şi Soroca din Basarabia (...).

Sovietul Suprem al R.S.S. Ucrainene şi Sovietul Suprem al U.R.S.S. vor prezenta spre examinare Sovietului Suprem al U.R.S.S. proiectul privind stabilirea unei frontiere precise între R.S.S. Ucraineană şi R.S.S. Moldovenească unională. (...)"

Ziarul "Pravda" – organul c.c. al p.c. al Uniunii Sovietice, relata la 11 iulie 1940 că "*suprafaţa R.S.S. Moldoveneşti va fi de peste 50.000 km², populaţia ei de peste 3.700.000 oameni. Viitoarea R.S.S. Moldovenească* – se menţiona în editorialul ziarului – *va deveni un stat cu un teritoriu mai mare decât unele state europene ca Belgia, Olanda, Elveţia*"[26].

În realitate, în hotarele stabilite, R.S.S.M. cuprindea o suprafaţă de 33,7 mii km² şi o populaţie de 2,7 mln. oameni[27], din care 2/3 erau moldoveni[28]. Dar autorităţile sovietice, ocupând acest spaţiu, au dat o parte a sudului Basarabiei în mod nelegitim Ucrainei, deşi în judeţele Cetatea Albă şi Ismail ucrainenii constituiau respectiv 14,1 % şi 20,3 %, iar românii – 19,6 % şi 32,5 % [29]. Astfel Moldova a fost ruptă de mare, iar porturile fluviale şi maritime (Ismail, Chilia, Reni, Cetatea Albă) – de izvoarele de materie primă pentru industria din aceste oraşe şi de mărfurile din centrul Basarabiei, care se vindeau peste hotare.

Includerea judeţelor Hotin, Akkerman şi Ismail în componenţa Ucrainei a fost făcută prin dictat, neluându-se în consideraţie structura lor naţională. Capitala noii republici devine oraşul Chişinău.

Hotărârea Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 2 august 1940, pe lângă faptul că a constituit un act de dezmembrare a teritoriului Basarabiei şi părţii de nord a Bucovinei, a fost – în acelaşi timp – un act nelegitim, deoarece a fost adoptat fără a se lua în consideraţie dorinţa populaţiei locale. În perioada dintre 28 iunie şi 2 august 1940 în teritoriile ocupate ale Basarabiei nu au fost organizate alegeri pentru constituirea unor organe reprezentative. Procesul dramatic de dezmembrare a teritoriului Basarabiei a continuat până la 4 noiembrie 1940, când a fost adoptat Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. cu privire la stabilirea hotarelor între R.S.S. Moldovenească şi R.S.S. Ucraineană[30].

Trecând în componenţa Ucrainei partea de nord a Bucovinei, la care se adăuga şi Hotinul, Moldovei i se răpeau munţii, una dintre sursele sale economice fundamentale, şi se tăia puntea existentă către leagănul formării poporului român. Iar prin atribuirea sudului Basarabiei Ucrainei, Moldova pierdea posibilitatea de a avea acces la mare sau la gurile Dunării, ceea ce i-ar fi temperat în faşă orice încercare de independenţă. Este evident că nu se avea în vedere unirea teritoriului Basarabiei cu cel al R.A.S.S.M. pentru formarea R.S.S.M., ci s-a pregătit doar unirea populaţiei moldoveneşti de pe cele două maluri ale Nistrului. Această formulă a şi permis cercurilor conducătoare ale Ucrainei, cu asentimentul tacit al Moscovei, să răpească o bună parte din teritoriul Basarabiei şi să le includă în mod arbitrar în componenţa Ucrainei. De asemenea a fost revizuită unitatea teritorială a R.A.S.S.M., ceea ce demonstrează „*conţinutul colonial al politicii naţionale leniniste*"[31].

Deoarece o bună parte din populaţia republicii, cu prioritate reprezentanţi ai intelectualităţii şi ai păturilor înstărite, s-a refugiat în dreapta Prutului, astfel încercând să se salveze de teroarea regimului totalitar de ocupaţie, dar şi din cauza asasinărilor, deportărilor şi migraţiei, numărul intelectualilor, aflaţi în teritoriu, s-a redus foarte mult.

După 28 iunie în judeţele şi oraşele Basarabiei, care după 4 noiembrie 1940 au intrat în componenţa R.S.S.M., au fost instituite organele locale ale noii puteri. Astfel, au fost formate 6 comitete executive judeţene, 6 comitete executive orăşeneşti, 52 – de plasă, 11 – de oraşel, 1.178 comitete executive săteşti, activitatea cărora era îndreptată la instaurarea regimului sovietic în teren[32].

Sovietizarea Basarabiei

Între 28 iunie şi 3 iulie 1940 România a trebuit să cedeze U.R.S.S. 44.500 km² pentru Basarabia şi 6.272 km² – pentru nordul Bucovinei cu 3.776.309 locuitori, din care 53,49 % – români, 15,30 % – ruteni şi ucraineni, 10,34 % – ruşi, 7,27 % – evrei, 4,91 % – bulgari, 3,31 % – germani şi 5,12% – alte naţionalităţi.

Istoriografia comunistă a acordat o deosebită atenţie rolului jucat de partidul bolşevic în procesul de sovietizare a Basarabiei. Astfel, volumul ***Istoria Moldavii*** apărut sub redacţia lui S. P. Trapeznikov menţiona că primul congres al comuniştilor din noua „republică" sovietică (6-8 februarie 1941) a elaborat acţiuni concrete în vederea „transformării socialiste" a teritoriului acaparat[33]. Dar trebuie să înţelegem că toate concluziile pozitive la care a ajuns istoriografia oficială sovietică, se bazau pe informaţiile din presa sovietică din acea perioadă, în special pe relatările ziarelor ***Pravda*** şi ***Izvestia***, care îşi vedeau sarcina principală în a convinge opinia publică de „bucuria eliberării", manifestată de poporul moldovenesc.

În teritoriile anexate sunt aplicate legile U.R.S.S. Funcţiile administrative sunt asumate de comisarii militari şi de organele politice ale armatei roşii. Autorităţile înfiinţează soviete săteşti *(selsoviet)*, comitete executive raionale *(raispolkom)*. În posturile de preşedinţi şi secretari de *raispolkom* sunt numite persoane venite din stânga Nistrului[34].

Oficial, R.A.S.S.M. este autoritatea cu puteri depline asupra Basarabiei, dar în realitate toate directivele vin de la Moscova. De acum la 2 iulie 1940 a şi fost luată prima decizie oficială a Moscovei pentru instaurarea regimului sovietic în teritoriile ocupate, intitulată ***Problemele Comitetului Central al P.C. (b) al Ucrainei***. Decizia prevede constituirea comitetelor raionale de partid şi a comitetelor executive în Basarabia. În ziua următoare, la 3 iulie, comitetul central al p. c. (b) al Ucrainei anunţă componenţa comitetelor raionale ale p. c. al Ucrainei în Basarabia şi nordul Bucovinei. Iar la 4 iulie 1940 Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S. Ucrainene a confirmat componenţa comitetelor executive din Basarabia, structuri ce urmau să execute funcţiile autorităţilor sovietice în judeţe[35]. Din totalul de 51 de persoane desemnate pentru funcţiile principale în comitetele raionale de partid doar doi sunt români – T. A. Konstantinov şi S. S. Zelenciuk, dar nici unul dintre aceştia nu este originar din Basarabia[36].

La 4 iulie 1940, preşedintele Sovietului Suprem al Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene aprobă crearea comitetelor executive raionale în Basarabia, care sunt organe ale puterii sovietice. Printre cei 75 de funcţionari desemnaţi în sovietele raionale, nu există decât doi români[37]. Cadrele de conducere venite în Basarabia au un nivel de pregătire destul de scăzut, atât în domeniul profesional, cât si în cel al culturii generale, aşa cum recunoaşte chiar Borodin, primul secretar al partidului, la primul congres al p. c. (b) al R.S.S.M., reunit la 6-8 februarie 1941[38].

Încorporarea Basarabiei la U.R.S.S. la 28 iunie 1940 a fost interpretată de către V. Molotov ca o lărgire a teritoriului şi, mai ales, ca o întărire a potenţialului militar al statului sovietic. Căci la sesiunea a VII-a a Consiliului Suprem al U.R.S.S. (1 -7 august 1940), după ce a făcut o prezentare succintă a evenimentelor din Europa, V.

Molotov îşi expune viziunea asupra raptului Basarabiei: *"Acum daţi-mi voie să trec la probleme ale politicii noastre externe, rezolvarea cu succes a cărora în vremea de la urmă a lărgit considerabil teritoriul nostru şi a înmulţit puterile Uniunii Sovietice... Graniţele Uniunii Sovietice s-au mutat în legătură cu aceasta spre asfinţit şi au ajuns la Dunăre, care este, după Volga, cel mai puternic râu în Europa..."* El anunţă că, prin anexarea Basarabiei, U.R.S.S. s-a mărit cu un teritoriu de 44 500 km², populat de 3 200 000 de locuitori, iar prin anexarea nordului Bucovinei – cu încă 6 272 km² şi 500 000 de locuitori[39].

Deci, conducerea U.R.S.S., după ce a semnat pactul sovieto-german din august 1939, consultându-se de fiecare dată cu Berlinul, a materializat, pas cu pas, prevederile Protocolului adiţional secret, încorporând teritoriile trecute în zona intereselor sovietice. Stalin şi anturajul lui, având intenţii bine determinate, ce intrau în flagrantă contradicţie cu interesele fundamentale ale popoarelor, cu normele elementare ale dreptului internaţional, au interpretat anexările drept acte de *„binefacere"*, de *„eliberare"* şi de *„ocrotire"* a popoarelor, drept un *„marş triumfal"* spre Occident. Iar aceste anexări urmăreau, de fapt, întărirea capacităţii de apărare a U.R.S.S. Astfel a fost inventat un mit, ce a fost propulsat şi propagat cu perseverenţă în toată literatura sovietică de la 1940 încoace[40].

La 5 septembrie 1940 se încheie un acord germano-sovietic în vederea repatrierii minorităţii germane din Basarabia şi din nordul Bucovinei. Chiar şi colonia elveţiană din Şaba, situată la 8 km de Cetatea Albă, urma de asemenea să fie repatriată. Foarte curând peste 80.000 de nemţi din Bugeac au fost expulzaţi în cel de al treilea raih, iar în locul lor conducerea de la Kiev a adus câteva zeci de mii de ucraineni, modificând astfel în folosul său componenta etnică a ţinutului. Ca urmare a acestor acţiuni voluntariste, din fostul Bugeac în componenţa republicii, formată de curând, au rămas doar judeţele Tighina (Bender) şi Cahul[41].

La 10 noiembrie 1940 la Chişinău, la sesiunea extraordinară a Sovietului Suprem al R.A.S.S.M., unde au fost prezenţi delegaţii judeţelor basarabene şi ai raioanelor din partea stângă a Nistrului, a fost adoptată Legea cu privire la alegerile, ce urmau să aibă loc, fiind desemnată şi data organizării lor – 12 ianuarie 1941.

La 8 februarie 1941 are loc sesiunea I a Sovietului Suprem al R.S.S.M., la care a fost ales prezidiul Sovietului şi preşedintele – F.G. Brovko, fiind format şi guvernul republicii – Sovietul Comisarilor Norodnici, iar T.A. Constantinov a fost aprobat în calitate de şef al acestuia[42].

În cadrul sesiunii a fost examinată şi adoptată Constituţia (Legea fundamentală) R.S.S. Moldoveneşti, astfel urmărindu-se scopul de a confirma schimbările ce au avut loc în viaţa social-politică, social-economică şi culturală a Moldovei. *„Constituţia obliga cetăţenii republicii să respecte legile sovietice, să muncească conştient şi să-şi îndeplinească obligaţia obştească, să ocrotească şi să consolideze proprietatea obştească, să apere patria socialistă"*[43].

Vedem, deci, că aici se instaurează un regim totalitar bolşevic, iar în viaţa provinciei survin schimbări radicale. Noile autorităţi, după experienţa bolşevică din Rusia, fiind pregătite din timp pentru o atare acţiune, au adus cu sine formele de organizare şi dirijare administrativă, precum şi cadre din Transnistria.

Autoritățile sovietice acordau o mare atenție creării unei imagini favorabile în fața cetățenilor, recent luați „sub aripa sa". Tocmai de aceea *„statul a alocat mijloacele necesare pentru reconstrucția și dezvoltarea sistemului de comunicații"*[44]. Către sfârșitul anului 1940 au fost deschise oficii poștale în toate sovietele sătești, recent organizate.

Mihai Gribincea, analizând situația din R.S.S.M. în anii 1940-1941, ajunge la concluzia că *„după 28 iunie 1940 românii din Basarabia și Bucovina de Nord au căpătat trăsăturile unui popor aflat sub dominație colonială"*[45].

La 22 iunie 1941 Armata Română, beneficiind de o deplină libertate de acțiune, oferită de rapidele modificări de pe scara internațională, a trecut la acțiune de-a lungul fluviului Prut, din Bucovina și până la Marea Neagră, pentru recăpătarea Basarabiei și a Nordului Bucovinei, și eliberarea celor două milioane de locuitori români[46].

În primăvara anului 1944 Armata Roșie, aflată în ofensivă, a ocupat câteva raioane din Nordul Basarabiei. Imediat aici s-a reintrodus administrația bolșevică.

Documentele de arhivă din acele luni, publicațiile cercetătorilor aduc mărturii despre comportarea stăpânitorilor. Primele lor legi priveau asigurarea mijloacelor de comunicație cu Moscova. Scopul principal al invadatorilor era să instituie – în termen cât mai scurt și prin orice mijloace – noile autorități. Fiind considerat un teritoriu ocupat, sovieticii s-au dedat la un comportament violent și obraznic, fenomen descris cu lux de amănunte, în baza documentelor de arhivă, de către Alexandru Moraru[47].

În anii 1988-1989 s-a desfășurat o amplă mișcare de renaștere națională a românilor din stânga Prutului. În august 1989 a fost adoptată legea despre funcționarea limbilor, menită să producă o apropiere între etniile de pe teritoriul Republicii Moldova. Însă structurile proimperiale au atâțat contra băștinașilor pe alogenii cu prioritate din stânga Nistrului și sudul republicii, unde ponderea lor pe alocuri trecea puțin de 50%. După adoptarea legii despre funcționarea limbilor, așa-numitele „consilii ale colectivelor de muncă", formate din directorii întreprinderilor de subordonare unională, au organizat greve; după adoptarea Declarației de suveranitate aceleași forțe proimperiale au creat *autonomii* la sudul și estul republicii; după adoptarea Declarației de independență (la 27 august 1991), în *autonomii* s-au creat structuri de forță cu o dotare tehnică mai mare decât avea Armata Națională a Republicii Moldova. Forțele proimperiale din spatele acestor *autonomii* au creat o situație tensionată care a condus la declanșarea unui conflict armat.

Dezvoltarea economică a R.S.S. Moldovenești (28.06.1940 - 22.06.1941)

În teritoriile acaparate au fost extinse legile existente în U.R.S.S., basarabenii fiind declarați cetățeni ai „marii uniuni"[48]. Conform tradițiilor sovietice, funcțiile administrației românești au fost preluate de comisariatele militare și organele politice ale armatei roșii, care, de fapt, au și desfășurat activitatea pentru crearea structurilor administrației locale.

În toate structurile principale sunt numite *„persoane venite de peste Nistru; acestea sunt aproape toți evrei"*[49]. În majoritatea cazurilor funcționarii numiți de noile autorități, *„aveau nivel intelectual extrem de redus, fiind și ambițioși, lipsiți de orice scrupule în activitatea ce o practicau"*[50].

Nu este greu să intuim modul cum erau conduse instituțiile peste care au devenit șefi, deoarece însuși felul lor de comportare scoate la iveală mentalitatea ce o aveau. Într-o lucrare, în care analizează perioada ce ne interesează, doctorul habilitat Anatol Petrencu prezintă un exemplu ce are legătură directă cu subiectul investigațiilor noastre. De dincolo de Nistru a venit la Chișinău, – notează istoricul A. Petrencu – *„noul titular al Oficiului Poștal de Telegraf și Telefon, și acesta purtând șapcă, costum de pânză, cizme de iuft. El ridica gulerul ca să nu se vadă lipsa de lenjerie, având pe corp o plasă. După două zile a apărut purtând, cu pretenția de modă, o cămașă de calitate inferioară și o cravată. Are numai școală primară, nu cunoaște meseria, se mărginește a semna și a-și lua aere, iar secretarul face restul. Secretarul e evreu. Când i s-a făcut o întrebare: „De ce, tovarășe, dumneata ești așa puțin politicos?", a răspuns: „Nu am încredere în dumneata". Acest răspuns este tipic"*[51].

După proclamarea R.S.S.M. autoritățile bolșevice declanșează procesul de socializare a economiei – sunt naționalizate băncile, pământul (15 august 1940), întreprinderile industriale, comerciale, de deservire socială, mijloacele de transport etc. – patrimoniu ce a aparținut statului român și proprietarilor particulari. Destabilizarea economică în ținut e provocată de acțiunile reprezentanților noii orânduiri sociale, care încep în mod forțat crearea colhozurilor, promovând față de țărani în același timp o politică a prețurilor vădit defavorabilă, demontând utilajul morilor și fabricilor de ulei vegetal, care era transportat peste Nistru, în timp ce mărfurile industriale deveneau inaccesibile. Astfel, dacă prețul unui kilogram de carne de porc era de 7 ruble, untul – 15-16 ruble/kg, o pereche de pantaloni de calitate inferioară costa 600-700 ruble, în timp ce salariul dirigintelui oficiului poștal era de 265 ruble pe lună, iar al unui poștaș – 120 ruble[52].

La 15 august 1940 Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. emite decretul „Cu privire la naționalizarea băncilor, întreprinderilor industriale, transportului feroviar și fluvial, și mijloacelor de telecomunicații din Basarabia"[53]. De acum, *„la începutul lunii octombrie 1940 naționalizarea principalelor mijloace de producție în județele din Basarabia era încheiată"*. Prin naționalizarea unităților industriale, comunale, de transport, comerț, de credit, telecomunicații, în Basarabia a fost lichidată proprietatea privată[54].

Anumite schimbări au loc în dezvoltarea transportului și a comunicațiilor. Deja în iulie 1940 a fost formată Calea ferată Chișinău independentă, în mod operativ realizându-se reajustarea liniei înguste la cea lată, precum erau standardele sovietice, concomitent efectuându-se și reparația ei.

„În anul 1940 au fost cheltuite mai mult de 3 milioane ruble pentru construcția drumurilor auto cu pavaj solid, iar în 1941 în aceleași scopuri a fost alocată suma de 31 milioane ruble. Spre vară parcul auto republican număra deja circa 2 mii

de maşini, ceea ce a permis organizarea unor curse regulate între oraşe şi unele raioane ale republicii", aflăm dintr-o sursă, apărută în anul 2004 la Chişinău[55].

Tot din aceeaşi sursă aflăm că în Basarabia „*evolua transportul fluvial şi aerian*"[56]. În urma curăţirii albiei Nistrului a fost pusă la punct navigaţia de la Hotin la Cetatea Albă[57]. Se pare că şi traficul aerian a început, deoarece sursa menţionată specifică că „*în vara anului 1940 au fost stabilite curse aeriene permanente între Chişinău şi Moscova, Kiev, Odesa, Cernăuţi şi Bălţi, precum şi a oraşului Bălţi – cu Odesa şi Kiev*"[58].

Pentru a controla situaţia din proaspăta „republică unională", Moscova numeşte un „împuternicit al c.c. al p.c.(b.) din U.R.S.S. şi al c.c.p. al Uniunii R.S.S." Prin hotărârea din 7 mai 1941 organele sovietice superioare l-au numit în această funcţie pe S.A. Goglidze[59]. Ulterior acesta organizează în noaptea de 12 spre 13 iunie 1941 deportarea din R.S.S.M. a peste 22 mii de persoane[60].

Istoriografia sovietică nu uită să indice „eforturile" noii administraţii pentru îmbunătăţirea vieţii oamenilor, deşi în cazul dat nu se dau careva fapte concrete în comparaţie cu situaţia precedentă. Astfel, ***Istoria R.S.S. Moldoveneşti din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre*** menţionează că în anul 1940 la construcţia de drumuri auto, în special a celor cu îmbrăcăminte rutieră dură, „*au fost asimilate peste 3 milioane ruble. Pentru anul 1941 au fost alocate circa 31 milioane ruble, s-a desfăşurat construcţia a 140 km de drumuri cu îmbrăcăminte dură şi 300 km de drumuri profilate*"[61]. „*În noiembrie 1940 s-a început construcţia şoselei Bălţi-Soroca, la care în decembrie 1940 lucrau peste 10 mii de oameni*"[62]. Cu toate acestea, economia basarabeană în perioada iunie 1940-iunie 1941 a cunoscut o involuţie. Căci autorităţile bolşevice „*nu au reuşit să ridice producţia la nivelul anilor antebelici*"[63]. Ba mai mult: în urma politicii promovate s-a înregistrat o scădere a volumului producţiei obţinute, şi chiar o reducere a unităţilor economice. Astfel, „*dacă în 1918* (adică până la unirea Basarabiei cu România – nota aut.) *în Basarabia funcţionau 166 de firme industriale, în cei 22 de ani (1918-1940) numărul lor ajunge la 25.019, ca la retragerea bolşevicilor, în vara lui 1941, să nu funcţioneze aici: nici o întreprindere comercială, mare sau mică; nici o moară ţărănească, moară comercială, fabrică de ulei sau altă întreprindere industrială*"[64]. Statistica este extrem de grăitoare: noile autorităţi au avut în prim plan aspectul politic şi, în mod special, acapararea teritoriului, dar nu şi grija reală faţă de viaţa cetăţenilor din spaţiul, pe care şi l-au alipit. Iar dacă la toate acestea mai amintim că în intervalul 28 iunie 1940-22 iunie 1941 din Basarabia au fost deportaţi peste 300 mii de români, aceştea fiind trimişi în Kuzbas, Karaganda, Kazahstan, Asia Centrală, iar alţii – chiar în taigaua siberiană. Pe de altă parte au fost colonizaţi în Basarabia numeroşi cetăţeni din diferite zone ale U.R.S.S. Un prim val de colonişti cuprindea peste 13 mii de persoane, care au ocupat funcţii pe linie de stat şi de partid, în armată şi N.K.V.D.[65], ei fiind acei care au avut grijă să implimenteze regimul sovietic în Basarabia.

II. ORGANIZAREA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ A R.S.S. MOLDOVENEŞTI (1940).

La 4 noiembrie 1940 a fost fixat definitiv hotarul administrativ dintre R.S.S. Moldovenească şi Ucraina: Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. a emis decretul „Cu privire la stabilirea frontierei între Republica Sovietică Socialistă Ucraineană şi Republica Sovietică Socialistă Moldovenească". Hotarele stabilite atunci pentru R.S.S. Moldovenească corespund cu frontierele actuale ale Republicii Moldova.

După precizarea „frontierelor" R.S.S.M. a avut loc reforma teritorial-administrativă. În luna noiembrie 1940 Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S.M., prin două decrete, a stabilit hotarele judeţelor şi raioanelor, ultimele fiind organizate în locul plaselor. La 1 decembrie 1940 în Moldova erau 6 judeţe, 58 raioane, 14 oraşe, inclusiv patru de subordonare republicană, 11 orăşele muncitoreşti şi 1132 soviete săteşti[66].

BASARABIA
Judeţul Bălţi

Teritoriul – 7,2 mii km². Capitala judeţului – oraşul Bălţi. Judeţul a fost format la 28 iunie 1940, având în componenţă 2 oraşe, 14 raioane săteşti, 4 comune urbane, 356 soviete săteşti. Distanţa Chişinău - centrul judeţului – 120 km[67].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion			
		Centrul raional, staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la centrul judeţului (km)	Suprafaţa mii km²	Nr. soviete săteşti	Nr. oraşe în raion	Nr. comune urbane
1.	**Bălţi**	or. Bălţi	-	0,8	32	-	-
2.	**Bolotina**	s. Bolotina, st. c. f. Făleşti, 45 km	55	0,5	23	-	-
3.	**Brătuşeni**	s. Brătuşeni, st. c. f. Târnovo, 22 km	55	0,5	28	-	-
4.	**Briceni**	com. Briceni, st. c. f. Văscăuţi, 15 km	97	0,4	16	-	1
5.	**Glodeni**	s. Glodeni, st. c. f. Marandeni, 25 km	35	0,6	20	-	-
6.	**Edineţ**	com. Edineţ, st. c. f. Donduşani, 25 km	67	0,4	16	-	1
7.	**Chişcăreni**	s. Chişcăreni, st. c. f. Catranâc, 26 km	25	0,5	29	-	-
8.	**Cornesti**	s. Cornesti	50	0,4	29	-	-

9.	**Lipcani**	com. Lipcani	110	0,5	19	-	1
10.	**Râşcani**	com. Râşcani, st. c. f. Drochia, 25 km	43	0,6	31	-	1
11.	**Sculeni**	s. Sculeni, st. c. f. Buciumeni, 10 km	64	0,4	25	-	-
12.	**Sângerei**	s. Sângerei, st. c. f. Pământeni, 25 km	25	0,6	33	-	-
13.	**Ungheni**	or. Ungheni	80	0,4	28	1	-
14.	**Făleşti**	or. Făleşti	30	0,6	27	1	-

Localităţi urbane de subordonare raională

Nr. scrt.	Denumirea localităţii	Raionul	Staţia proximă de cale ferată	Distanţa între ele (km)
1.	com. Briceni	Briceni	Văscăuţi	15
2.	com. Edineţ	Edineţ	Donduşeni	25
3.	com. Făleşti	Făleşti	Făleşti	5
4.	com. Lipcani	Lipcani	Lipcani	4
5.	com. Râşcani	Râşcani	Drochia	25
6.	or. Ungheni	Ungheni	Ungheni	-

Judeţul Bender

Teritoriul – 6,7 mii km². Capitala judeţului – oraşul Bender. Judeţul a fost format la 28 iunie 1940, având în componenţă 1 oraş, 7 raioane săteşti, 97 soviete săteşti. Distanţa Chişinău – centrul judeţului – 65 km[68].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion	
		Centrul raional, staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la centrul judeţului (km)	Suprafaţa mii km²	Nr. soviete săteşti
1.	**Bender**	or. Bender	-	1,2	20
2.	**Căinari**	s. Căinari	50	1,2	14
3.	**Căuşeni**	or. Căuşeni	25	0,9	18
4.	**Comrat**	or. Comrat	123	0,7	5
5.	**Cimişlia**	s. Cimişlia, st. c. f. Schinoasa, 12 km	83	1,0	13
6.	**Romanovca**	s. Romanovca, st. c. f. Basarabeasca, 1,5 km	87	0,6	10
7.	**Volontirovca**	s. Volontirovca, st. c. f. Căuşeni, 28 km	55	1,0	17

Judeţul Cahul

Teritoriul – 3,8 mii km². Capitala judeţului – oraşul Cahul. Judeţul a fost format la 28 iunie 1940, având în componenţă 1 oraş, 6 raioane săteşti, o comună urbană, 67 soviete săteşti. Distanţa Chişinău – centrul judeţului – 170 km[69].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion	
		Centrul raional, staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la centrul judeţului (km)	Suprafaţa mii km²	Nr. soviete săteşti
1.	**Baimaclia**	s. Baimaclia, st. c. f. Cania (Prut, 19 km)	40	0,6	16
2.	**Cahul**	or. Cahul, st. c. f. Greceni, 33 km	-	0,7	12
3.	**Congaz**	s. Congaz, st. c. f. Ciadâr-Lunga, 16 km	48	0,7	11
4.	**Ciadâr-Lunga**	s. Ciadâr-Lunga	58	0,5	9
5.	**Taraclia**	com. Taraclia	42	0,5	4
6.	**Vulcăneşti**	s. Vulcăneşti	33	0,8	15

Localităţi urbane de subordonare raională

Nr. scrt.	Denumirea localităţii	Raionul	Staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la staţia c. f. (km)
1.	or. Cahul	Cahul	Greceni	33
2.	com. Taraclia	Taraclia	Taraclia	3

Judeţul Chişinău

Teritoriul – 5,3 mii km². Capitala judeţului – oraşul Chişinău. Judeţul a fost format la 28 iunie 1940, având în componenţă 2 oraşe, 8 raioane săteşti, o comună urbană, 176 soviete săteşti[70].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion	
		Centrul raional, staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la centrul judeţului (km)	Suprafaţa mii km²	Nr. soviete săteşti
1	**Budeşti**	s. Budeşti, st. c. f. Chişinău, 15 km	15	0,6	20
2.	**Bujor**	s. Bujor, st. c. f. Bucovăţ, 53 km	70	0,7	26
3.	**Călăraşi**	or. Călăraşi	53	0,6	22
4	**Chişinău**	or. Chişinău	2	0,5	15
5.	**Kotovsk**	com. Kotovsk, st. c. f. Chişinău, 37 km	37	0,7	28

6.	**Leova**	or. Leova, st. c. f. Iargara, 20 km	110	0,9	15
7.	**Nisporeni**	s. Nisporeni, st. c. f. Bâcovăţ, 33 km	66	0,7	28
8.	**Străşeni**	s. Străşeni	23	0,6	22

Localităţi urbane de subordonare raională

Nr. scrt.	Denumirea localităţii	Raionul	Staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la staţia c. f. (km)
1.	or. Călăraşi	Călăraşi	Călăraşi	2
2.	com. Kotovsk	Kotovsk	Chişinău	37
3.	or. Leova	Leova	Iargara	20

La 12.04.1941 în or. Chişinău s-a introdus sistemul sovietic de administrare, în acest scop oraşul a fost divizat în trei raioane orăşeneşti: Lenin, Stalin şi Krasnoarmeiskii[71].

Judeţul Orhei

Teritoriul – 3,5 mii km². Capitala judeţului – oraşul Orhei. Judeţul a fost format la 28 iunie 1940, având în componenţă 2 oraşe, 8 raioane săteşti, 2 comune urbane, 153 soviete săteşti. Distanţa până la Chişinău – 46 km[72].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion	
		Centrul raional, staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la centrul judeţului (km)	Suprafaţa mii km²	Nr. soviete săteşti
1.	**Bravicea**	s. Bravicea, st. c. f. Călăraşi, 18 km	43	0,4	17
2.	**Chiperceni**	s. Chiperceni, st. c. f. Şoldăneşti, 40 km	22	0,4	21
3.	**Criuleni**	com. Criuleni, st. c. f. Chişinău, 44 km	38	0,4	13
4.	**Orhei**	or. Orhei, st. c. f. Chişinău, 46 km	-	0,6	26
5.	**Răspopeni**	s. Răspopeni, st. c. f. Şoldăneşti, 12 km	48	0,4	15
6.	**Rezina**	or. Rezina	56	0,5	22
7.	**Susleni**	s. Susleni, st. c. f. Chişinău, 64 km	18	0,3	18
8.	**Teleneşti**	com. Teleneşti, st. c. f. Călăraşi, 25 km	42	0,5	21

Localităţi urbane de subordonare raională

Nr. scrt.	Denumirea localităţii	Raionul	Staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la staţia c. f. (km)
1.	**or. Orhei**	Orhei	Chişinău	46
2.	**com. Criuleni**	Criuleni	Chişinău	44
3.	**or. Rezina**	Rezina	Rezina	2
4.	**com. Teleneşti**	Teleneşti	Călăraşi	35

Judeţul Soroca

Teritoriul – 4,2 mii km². Capitala judeţului – oraşul Soroca. Judeţul a fost format la 28 iunie 1940, având în componenţă 1 oraş, 9 raioane săteşti, şi 198 soviete săteşti. Distanţa până la Chişinău – 150 km[73].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion	
		Centrul raional, staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la centrul judeţului (km)	Suprafaţa mii km²	Nr. soviete săteşti
1.	**Cotiujeni**	s. Cotiujeni, st. c. f. Cobâlnea, 4 km	45	0,5	22
2.	**Drochia**	s. Năduşita, st. c. f. Drochia, 12 km	38	0,5	19
3.	**Floreşti**	s. Floreşti	40	0,6	31
4.	**Ocniţa**	s. Ocniţa	72	0,3	16
5.	**Otaci**	s. Otaci (Atachi)	55	0,5	25
6.	**Soroca**	or. Soroca, st. c. f. Floreşti, 40 km	-	0,4	21
7.	**Târnova**	s. Târnova	45	0,5	16
8.	**Zguriţa**	s. Zguriţa, st. c. f. Drochia, 22 km	25	0,5	26

Oraşe de subordonare raională

Nr. scrt.	Denumirea localităţii	Raionul	Staţia proximă de cale ferată	Distanţa până la staţia c.f. (km)
1.	**or. Soroca**	Soroca	Floreşti	40

III. REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ A R.S.S.M. (1 IANUARIE 1941)

Numărul unităților administrative:

Județe 6
Orașe.....14
Inclusiv de subordonare republicană.....4
Raioane sătești 58
Comune urbane 11
Soviete sătești 1132

Orașe de subordonare republicană: Chișinău, Bălți, Bender, Tiraspol

BASARABIA

Raionul Baimaclia. Fondat la 11 noiembrie 1940[74].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Baimaclia**	-	Baimaclia, Acui de Sus, Acui de Mijloc, Acui de Jos
2.	**Cania**	21	Cania, Cania Nouă, Iepureni, Porumbeşti, Porumbeş-tii Noi
3.	**Carpeşti**	9	Carpeşti, Butuceni, Macreşti
4.	**Caştangalia**	10	Caştangalia, Baimaclia, Câşla, Doina, Suhat
5.	**Cebolaccia**	10	Cebolaccia, Crăciun, Flocoasa, Ilaşcovo, Lingura, Popovca, Tartaul, Victorovca
6.	**Chiselia**	6	Chiselia, Ţărăncuţa
7.	**Cociulia**	23	Cociulia
8.	**Goteşti**	24	Goteşti, Goteştii Noi, Constantinovca Nouă, Calea Nouă, Constantinovca
9.	**Enichioi**	6	Enichioi, Bobocica, Floricica, Ţolica, Taraclia
10.	**Lărguţa**	14	Lărguţa
11.	**Taraclia**	12	Taraclia, Alexandrovca, Hârtop
12.	**Ţâganca**	22	Ţâganca, Ţâganca Nouă, Gheltosu, Stoianovca
13.	**Sadâc**	17	Sadâc
14.	**Şamalia**	12	Şamalia, Capaclia, Garagâş

Raionul Bălți. Fondat la 11 noiembrie 1940[75].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Alexăndreni**	11	Alexăndreni, Grigoreşti, Hecii Vechi
2.	**Asnaşenii Noi**	8	Asnaşenii Noi, Voroşilovca
3.	**Cubolta**	18	Cubolta, Comarovca, Pavlovca
4.	**Dobruja Veche**	7	Dobruja Veche, Dobruja Nouă, Cotovca
5.	**Elizavetovca**	7	Elizavetovca, Hecii Noi
6.	**Mărăndeni**	15	Mărăndeni, Hiliuţi
7.	**Moara de Piatră**	19	Moara de Piatră, Hăsnăşenii Mari, Ştefăneşti
8.	**Natalievca**	8	Natalievca, Beleuţi, Comarovca, Ivanovca, Petrovca
9.	**Pârliţa**	9	Pârliţa, Varşavca
10.	**Pelenia**	16	Pelenia, Cebanovca, Grinăuţi, Pelenia Nouă, Ţâbuleachi
11.	**Răuţel**	7	Răuţel, Cristea
12.	**Sofia**	22	Sofia
13.	**Strâmba**	10	Strâmba, Singureni
14.	**Ţambula**	7	Ţambula, Pălăria, Ţapoc
15.	**Ţâpleteşti**	13	Ţâpleteşti, Ţâpleşti, Valea Rădoaia

Raionul Bender. Fondat la 11 noiembrie 1940[76].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Chiţcani**	14	Chiţcani, Mereneşti
2.	**Copanca**	24	Copanca, Cremenciug
3.	**Gâsca**	6	Gâsca, Fârlădeni, Fârlădenii Noi
4.	**Gura-Bâcului**	12	Gura-Bâcului, Calfa
5.	**Hadjimus**	8	Hadjimus, Chircăieşti
6.	**Hârbovăţ**	12	Hârbovăţ
7.	**Proteagailovca**	3	Proteagailovca
8.	**Varniţa**	4	Varnita

Raionul Bolotina. Fondat la 11 noiembrie 1940[77].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Bolotina**	-	Bolotina, Clococenii de Sus, Conac, Goraş, Clococenii Vechi, Lipoveţ, Munteni, Stanţieri, Tomeşti, Tomeştii Vechi
2.	**Brăneşti**	12	Brăneşti, Avrameni, Reteană, Reteană-Vasileuţi

3.	**Calineşti**	20	Calineşti, Chetriş, Chetrişul Nou
4.	**Camenca**	16	Camenca, Brânzeni, Buteşti, Ciugureni, Moleşti
5.	**Ciuciulea**	15	Ciuciulea
6.	**Costeşti**	19	Costeşti, Costeştii Noi
7.	**Cubani**	8	Cubani
8.	**Cuhneşti**	5	Cuhneşti, Bisericani, Clococenii de Jos, Cot, Movileni, Slobodca, Serghieni
9.	**Duruitoarea**	22	Duruitoarea, Badragi, Domaşcani, Proscureni
10.	**Hânceşti**	22	Hânceşti
11.	**Mălăieşti**	24	Mălăieşti, Camencuţa, Galaşani, La Iaz, Valea Satului
12.	**Petruşani**	18	Petruşani, Păscăuţi
13.	**Şepte-Bani**	28	Şepte-Bani, Lesnaia Storona
14.	**Viişoara**	10	Viişoara, Moara Domnească, Piatihatca

Raionul Bravicea. Fondat la 11 noiembrie 1940[78].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Bravicea**	-	Bravicea, Frumoasa
2.	**Cobâlca**	22	Cobâlca, Lupa-Recea, Tabora
3.	**Cornova**	28	Cornova
4.	**Dereneu**	21	Dereneu, Bularda, Duma
5.	**Ghetlova**	10	Ghetlova, Gulboaca, Seseni, Valea Popii
6.	**Goginești**	12	Goginești
7.	**Oneşti**	17	Oneşti, Ţigăneşti
8.	**Onişcani**	18	Onişcani, Hârbovăţ
9.	**Redeni**	23	Redeni
10.	**Puţuntei**	15	Puţuntei, Dâşcova, Puţunteii Mici, Vâprovo
11.	**Ţibirica**	7	Ţibirica, Mileşeni, Schinoasa
12.	**Voinova**	16	Voinova

Raionul Brătuşeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[79].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Brătuşeni**	-	Brătuşeni, Brătuşenii Noi, Brătuşenii Vechi, Şofrâncani
2.	**Corpaci**	29	Corpaci, Hancăuţi
3.	**Cuconeştii Vechi**	30	Cuconeştii Vechi, Cuconeştii Noi
4.	**Gaşpar**	13	Gaşpar, Chetroşica Nouă
5.	**Parcova**	6	Parcova, Cupcini, Chetroşica Veche, Fântâna Albă
6.	**Pociumbeni**	12	Pociumbeni, Horodişte, Pociumbăuţi, Druţa

7.	**Stolniceni**	5	Stolniceni, Chiurt
8.	**Terebna**	12	Terebna
9.	**Văratic**	20	Văratic, Duruitoarea Nouă, Dumeni, Şcerbac
10.	**Zăbriceni**	10	Zăbriceni, Alexeevca, Oneşti
11.	**Zăicani**	11	Zăicani

Raionul Briceni. Fondat la 11 noiembrie 1940[80].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	Cepeleuţi	19	Cepeleuţi, Râng aci, Vancicăuţi
2.	Colicăuţi	7	Colicăuţi, Trebisăuţi
3.	Corestăuţi	13	Corestăuţi, Stălineşti, Bolboca
4.	Holohora de Sus	16	Holohora de Sus, Holohora de Jos, Chirilovca, Bălcăuţi, Băşcăuţii de Jos, Mihăileni, Groznița
5.	Grimăncăuţi	2	Grimăncăuţi
6.	Mărcăuţi	12	Mărcăuţi, Bocicăuţi
7.	Tabani	5	Tabani, Caracuşenii Noi, Caracuşenii Vechi, Trestieni

La 26 august 1940 localitatea Briceni, amplasată la 16 km de staţia proximă de cale ferată Văscăuţi, este trecută în categoria comunelor urbane.

Raionul Bulboaca. Fondat la 26 mai 1941[81].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Anenii Noi**	-	Anenii Noi, Berezchi, Hârbovăţul Nou, Ruseni
2.	**Balmaz**	12	Balmaz, Dunduc, Novotroiţc, Scroafa
3.	**Botnăreşti**	10	Botnăreşti, Botnăreştii Noi, Salcea
4.	**Bulboaca**	6	Bulboaca, Varniţa Nouă
5.	**Cobusca Nouă**	6	Cobusca Nouă
6.	**Cobusca Veche**	11	Cobusca Veche, Floreşti
7.	**Delacău**	30	Delacău
8.	**Geamăna**	14	Geamăna, Batâc, Cebanovca, Peatihatca, Stepanovca
9.	**Larga**	14	Larga, Barcarovca, Iurovca, Nicolaevca, Ochiu-Roş, Păduret, Picus, Ţarevo, Zolotievca
10.	**Puhăceni**	30	Puhăceni
11.	**Roşcani**	8	Roşcani, Halileşti

12.	**Speia**	20	Speia
13.	**Şerpeni**	25	Şerpeni
14.	**Telița**	15	Telița, Telița Nouă
15.	**Todoreşti**	12	Todoreşti, com. Viliams
16.	**Țânțăreni**	8	Țânțăreni, Albinița, Crețoaia

Raionul Cahul. Fondat la 11 noiembrie 1940[82].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Badâc**	24	Badâc, Badâcul Moldovenesc, Badâcul Rusesc, Badâcul Nou
2.	**Carbolia**	24	Carbolia, Budei, Carbolia Nouă, Dermenji
3.	**Chirhana Nouă**	10	Chirhana Nouă, Gutul, Făgădău, Pelenia Nouă, Ursoaia, Valea Gavanoasa
4.	**Chirhana Veche**	6	Chirhana Veche, Vâlcovo
5.	**Larga Nouă**	19	Larga Nouă, Larga Veche, Gura-Largă
6.	**Moscovei**	16	Moscovei, Trifeşti, Trifeştii Noi
7.	**Pelenia**	15	Pelenia
8.	**Roşu**	5	Roşu, Andruşii de Jos, Andruşii de Sus, Cotiujeni
9.	**Tătărăşti**	19	Tătărăşti, Goluboe, Luceşti, Şciurița
10.	**Zărneşti**	13	Zărneşti, Baurci Moldovan, Cucoara, Chircani, Ghiban, Paica, Tretești

Raionul Căinari. Fondat la 11 noiembrie 1940[83].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Baimaclia**	2	Baimaclia, Surchiceni
2.	**Batâr**	9	Batâr
3.	**Caşcalia**	15	Caşcalia, Cârnățenii Noi, Sălcuța Nouă
4.	**Căinari**	15	Căinari, Dimitrova
5.	**Cărbuna**	25	Cărbuna
6.	**Chircăieşti**	18	Chircăieşti, Baurci, Ciufleşti, Bişcotari, Zloți
7.	**Constantinovca**	22	Constantinovca, Cureni, Pervomaisc
8.	**Gangura**	25	Gangura, Alexandrovca, Homuteanovca, Misovca, Moleşti, Plavni
9.	**Sălcuța**	12	Sălcuța
10.	**Taraclia**	-	Taraclia
11.	**Tocuz**	20	Tocuz

Raionul Călăraşi. Fondat la 11 noiembrie 1940[84].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Bahmut**	18	Bahmut, st. c. f. Corneşti
2.	**Călăraşi**	2	Călăraşi, Oricovo
3.	**Horodişte**	9	Horodişte
4.	**Hârjauca**	14	Hârjauca, Leordoaia, Mândra, Palanca
5.	**Nişcani**	14	Nişcani
6.	**Păuleşti**	9	Păuleşti
7.	**Pârjolteni**	10	Pârjolteni, Buda, Căbăieşti, Ursari
8.	**Pituşca**	12	Pituşca, Ichel
9.	**Răciula**	8	Reciula, Parcani
10.	**Sadova**	8	Sadova
11.	**Sipoteni**	11	Sipoteni, Podu-Lung, Tochila
12.	**Temeleuți**	20	Temeleuți
13.	**Tuzora**	1	Tuzora, Novaci, Peticeni, Seliştea Nouă
14.	**Vărzăreştii Noi**	14	Vărzăreştii Noi, Alexeevca
15.	**Volcineț**	18	Volcineț

La 26 august 1940 localitatea Călăraşi a fost trecută în categoria comunelor urbane.

Raionul Congaz. Fondat la 11 noiembrie 1940[85].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Albota**	24	Albota, Albota de Jos, Albota de Sus, Hârtop, Hadjichioi, Roşița, Sofievca
2.	**Baurci**	7	Baurci
3.	**Beşalma**	7	Beşalma
4.	**Biruința**	10	Biruința, Alexeevca
5.	**Congaz**	-	Congaz, Kotovski
6.	**Chiriutnea**	18	Chiriutnea
7.	**Chiselia Mare**	8	Chiselia Mare, Caet, Chiselia Rusă, Frumuşica, Dimitrovo
8.	**Svetlâi**	9	Svetlâi, Cealâc, Novâi Cortin, Samurza
9.	**Taraclia de Salce**	33	Taraclia de Salce, Tartaul de Salce, Alexandreşti, Burlaca, Cocergoe, Spicoasa, Todoreşti

Raionul Cărpineni. Fondat la 11 noiembrie 1940[86].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Boghiceni**	28	Boghiceni
2.	**Bujor**	31	Bujor
3.	**Calmațui**	13	Calmațui, Dancu, Dăncuța
4.	**Cărpineni**	-	Cărpineni, Topor
5.	**Cioara**	14	Cioara, Marchet, Pogănești
6.	**Krasnoarmeiskoe**	9	Krasnoarmeiskoe, Calmațuiul Nou, Pervomaisc, Talaești, Troian
7.	**Ivanovca**	22	Ivanovca, Costești, Onești, Strâmbeni
8.	**Lăpușna**	16	Lăpușna, Aneni
9.	**Leușeni**	15	Leușeni
10.	**Marinici**	43	Marinici, Călimănești, Căteleni, Heleșteni
11.	**Minjir**	12	Minjir, Horjești, Semionovca
12.	**Obileni**	24	Obileni, Cotu-Mare, Nemțeni, Sărăteni
13.	**Pașcani**	27	Pașcani, Cococeni, Cornești, Mlădinești, Pereni, Secăreni
14.	**Pobeda**	15	Pobeda
15.	**Sofia**	12	Sofia, Negrea, Bolceni
16.	**Șișcani**	38	Șișcani, Afumați, Chetrușeni, Drojdieni, Mirești, Odaia

Raionul Căușeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[87].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Baccealia**	13	Baccealia, Florica, Plop, Tricolici
2.	**Căușeni**	-	Căușenii Vechi, Căușenii Noi
3.	**Cârnățeni**	8	Cârnățeni, Ceban, Plop-Știubei
4.	**Ermoclia**	12	Ermoclia
5.	**Feșteliță**	18	Feșteliță
6.	**Grigorevca**	8	Grigorevca, Stepanovca
7.	**Opaci**	10	Opaci
8.	**Popovca**	12	Popovca
9.	**Talmaz**	22	Talmaz, Leontevo
10.	**Tănătari**	11	Tănătari, Tănătarii Noi, Ursoaia, Ursoaia Nouă
11.	**Zaim**	6	Zaim, Marianovca de Sus, Marianovca Nouă

Raionul Chiperceni. Fondat la 11 noiembrie 1940[88].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Bieşti**	1	Bieşti, Cegoreni, Sloboda-Godoroja
2.	**Buşovca**	9	Buşovca, Ghiduleni, Roşcani
3.	**Chiperceni**	-	Chiperceni, Andreevca, Voroteț
4.	**Chiştelnița**	20	Chiştelnița
5.	**Cucuruzeni**	12	Cucuruzeni, Novosiolovca, Ocnița, Ocnița-Țărani, Rezeşi, Sirota, Sovhozul "31 godovşcina okteabrea", Tehnicumul Agricol "Kotovski", Ustia
6.	**Cuizovca**	19	Cuizovca, Cogâlniceni, Otaci
7.	**Curleni**	8	Curleni, Zagoreni
8.	**Horodişte**	20	Horodişte, Sloboda-Horodişte, Țâpova
9.	**Lalova**	18	Lalova, Stodolna
10.	**Pogrebeni**	8	Pogrebeni, Izvoare, Şarcani

Raionul Chişinău. Fondat la 11 noiembrie 1940[89].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Băcioi**	25	Băcioi, Brăila, Revaca, Străisteni
2.	**Cojuşna**	14	Cojuşna, Ghidighici
3.	**Durleşti**	-	Durleşti, Frunze
4.	**Ialoveni**	11	Ialoveni, Mileştii Mici, Sociteni
5.	**Puhoi**	40	Puhoi, Văratic
6.	**Răzeni**	45	Răzeni
7.	**Sângera**	27	Sângera, Dobruja, st. c. f. Broasca, Revaca
8.	**Suruceni**	9	Suruceni, Dănceni, Malcoci, Nimoreni
9.	**Truşeni**	12	Truşeni, st. c. f. Ghidighici
10.	**Țâpala**	37	Țâpala, Bălțați, Budei

Raionul Ciadâr-Lunga. Fondat la 11 noiembrie 1940[90].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Beş-Ghioz**	8	Beş-Ghioz
2.	**Chiriet-Lunga**	21	Chiriet-Lunga, st. c. f. Culma
3.	**Djoltai**	15	Djoltai

4.	**Gaidar**	10	Gaidar
5.	**Tiraspoli**	1	Tiraşpoli
6.	**Tomai**	17	Tomai
7.	**Tvardiţa**	17	Tvardiţa
8.	**Valea Perjei**	9	Valea Perjei Nouă, Valea Perjei Veche

Raionul Chişcăreni. Fondat la 11 noiembrie 1940[91].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Bursuceni**	12	Bursuceni, Sloboda-Măgura
2.	**Chişcăreni**	-	Chişcăreni, Nicolaevca Nouă, Sloboda-Chişcăreni
3.	**Coşcodeni**	12	Coşcodeni, Bobletici, Flămânzeni
4.	**Dumbrăviţa**	14	Dumbrăviţa, Bocancea-Schit, Valea-lui-Vlad
5.	**Iezărenii Vechi**	6	Iezărenii Vechi, Brejeni, Ciuciuieni, Iezărenii Noi, Lazo
6.	**Ghiliceni**	23	Ghiliceni, Câşla, Cucioaia, Cucioaia Nouă
7.	**Glinjeni**	10	Glinjeni, Duca, Glinjenii Noi
8.	**Mândreşti**	26	Mândreşti, Başeni, Ciulucani
9.	**Pompa**	12	Pompa, Pervomaisc, Suvorovca
10.	**Teura Veche**	7	Teura Veche, Gavanoasa, Teura Nouă
11.	**Zgărdeşti**	15	Zgărdeşti, Bondorevca, Cozeşti, Ciofu

Raionul Cimişlia. Fondat la 11 noiembrie 1940[92].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Cenac**	13	Cenac, Alexandrovca, Dimitrovca, Topal
2.	**Cimişlia**	-	Cimişlia, Recea
3.	**Hârtop**	18	Hârtop, Albina, Fetiţa, Mereni
4.	**Ialpugeni**	16	Ialpugeni, Artimonovca, Ialpug, Javgur, Maximeni, Prisaca
5.	**Gradişte**	9	Gradişte, Caştangalia, Ecaterinovca, Valea-Perjei
6.	**Gura Galbenă**	25	Gura Galbenă, Broscari, Ivanovca Nouă, Lipoveni, Munteni, Schinoşica
7.	**Mihailovca**	13	Mihailovca, Selemet
8.	**Sagaidac**	18	Sagaidac, Iurevca, Porumbrei, Sagaidacul Nou
9.	**Satu-Nou**	21	Satu-Nou, Suric

Raionul Comrat. Fondat la 11 noiembrie 1940[93].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Avdarma**	18	Avdarma
2.	**Başcalia**	9	Başcalia
3.	**Borogani**	12	Borogani
4.	**Chirsova**	7	Chirsova
5.	**Comrat**	-	Comratul Vechi, st. c. f. Comrat
6.	**Comratul Nou**	-	Comratul Nou
7.	**Congazcicul de Sus**	7	Congazcicul de Sus, Congazcicul de Jos, Dudulești
8.	**Dezghinja**	14	Dezghinja, Baiuş
9.	**Ferapontievca**	12	Ferapontievca

Raionul Cornești. Fondat la 11 noiembrie 1940[94].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Boghenii Noi**	6	Boghenii Noi, Boghenii Vechi, Fundu-Culi, Mircești, Poiana
2.	**Bumbăta**	3	Bumbăta
3.	**Condrăteşti**	16	Condrăteşti, Curtoaia
4.	**Cornești**	2	Cornești, Romanovca
5.	**Hârceşti**	14	Hârceşti, Leordoaia, Mânzăteşti, Veverița
6.	**Năpădeni**	21	Năpădeni
7.	**Negurenii Vechi**	9	Negurenii Vechi, Ţâghira, Zozulenii Vechi
8.	**Pârlița**	12	Pârlița, Agronomovca, Bogdanovca, Catârca, Ecaterinovca, Hristoforovca, Gresenii Noi, Gresenii Vechi, Negurenii Noi, Şumanca, Zozulenii Noi
9.	**Rădenii Vechi**	8	Rădenii Vechi
10.	**Sinești**	12	Sinești, Pojăreni
11.	**Teşcureni**	9	Teşcureni, Cartofleanca, Coşeni, Măgurele

Raionul Cotiujeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[95].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Cotiujeni**	-	Cotiujeni, Cotiujenii de Sus, Cuşelovca, st. c. f. Cobâlnea, Cunicea
2.	**Cunicea**	11	Cunicea, Poiana
3.	**Cuşmirca**	14	Cuşmirca
4.	**Climăuţii de Jos**	26	Climăuţii de Jos, Cot, Lelina, Salcea
5.	**Cobâlnea**	10	Cobâlnea Nouă, Cobâlnea Veche
6.	**Cuhureştii de Jos**	10	Cuhureştii de Jos, Ţepordei

7.	**Cuhureştii de Sus**	9	Cuhureştii de Sus, Nicolaevca, Unchiteşti
8.	**Domuljeni**	12	Domuljeni
9.	**Pohoarne**	4	Pohoarne, Rogojani
10.	**Prodăneştii Noi**	15	Prodăneştii Noi
11.	**Recești**	7	Recești, Dobruşa, Zagorna
12.	**Şestaci**	16	Şestaci
13.	**Ştefăneşti**	20	Ştefăneşti, Prodăneştii Vechi
14.	**Vadu-Raşcov**	24	Vadu-Raşcov, Socol

Raionul Criuleni. Fondat la 11 noiembrie 1940[96].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Başcani**	18	Başcani, Coşernița
2.	**Criuleni**	-	Criuleni
3.	**Cruglic**	11	Cruglic, Ohrincea
4.	**Hârtop-Mare**	19	Hârtop-Mare, Hârtop-Mic
5.	**Işnovăț**	24	Işnovăț, Râşcova
6.	**Izbeşti**	13	Izbeşti
7.	**Micleşti**	31	Micleşti, Steţcani
8.	**Onițcani**	10	Onițcani, Slobozia-Duşca
9.	**Peresecino**	35	Peresecino, Paşcani
10.	**Ustia**	6	Ustia
11.	**Zăgăicani**	25	Zăgăicani, Făureşti

Raionul Drochia. Fondat la 11 noiembrie 1940[97].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Căinarii Vechi**	26	Căinarii Vechi, Floriceni
2.	**Chetrosu**	10	Chetrosu, Şureli
3.	**Dominteni**	18	Dominteni, Mihăileni, Petreni, Popeştii Noi, Văleni
4.	**Ghizdita**	15	Ghizdita
5.	**Glavan**	4	Glavan
6.	**Izvoare**	27	Izvoare, Bezeni, Chetrosu, Coteni, Scăieni, Scăienii Noi
7.	**Miciurino**	6	Miciurino
8.	**Năduşita**	9	Năduşita, Baroncea, Baroncea Nouă
9.	**Nicolaevca**	28	Nicolaevca, Fundoaia
10.	**Pervomaiscoe**	12	Pervomaiscoe, Antonovca, Sergheevca
11.	**Şuri**	10	Şuri, Şurii Noi

Raionul Edineț. Fondat la 11 noiembrie 1940[98].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Alexăndreni**	6	Alexăndreni
2.	**Bleşteni**	13	Bleşteni, Volodeni
3.	**Brânzeni**	17	Brânzeni, Bădragii Noi, Bădragii Vechi, Gheredeevca
4.	**Burlăneşti**	23	Burlăneşti, Buzdujeni, Viişoara
5.	**Feteşti**	17	Feteşti, Lopatnic
6.	**Hincăuți**	14	Hincăuți, Calicăuți, Poiana
7.	**Glinnoe**	7	Glinnoe, Maloe Glinnoe, Rotunda
8.	**Gordineşti**	11	Gordineşti, Gordineştii Noi
9.	**Trinca**	22	Trinca, Constantinovca, Echimeni
10.	**Târnova**	11	Târnova

La 11.XI. 1940 localitatea Edineț a fost trecută în categoria comunelor urbane.

Raionul Făleşti. Fondat la 11 noiembrie 1940[99].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența sovietului sătesc
1.	**Albineţul Vechi**	7	Albineţul Vechi, Albineţul Nou, Musteața, Rediu
2.	**Bocani**	17	Bocani
3.	**Călugăr**	3	Călugăr, Frumuşica, Socii Noi, Socii Vechi
4.	**Catranâc**	9	Catranâc
5.	**Celacovca Nouă**	15	Celacovca Nouă, Celacovca Veche, Făgădău, Pocrovca, Şoltoaia, Urziceni
6.	**Egorovca**	7	Egorovca, Ciuluc, st. c. f. Catranâc
7.	**Elenovca**	7	Elenovca
8.	**Făleştii Noi**	2	Făleştii Noi, Hitreşti
9.	**Işcălău**	10	Işcălău, Burghelea, Doltu
10.	**Năvârneț**	14	Năvârneț, Logofteni
11.	**Pânzăreni**	6	Pânzăreni, Moldovanca, Pânzărenii Noi
12.	**Petrosu**	21	Petrosu, Măgura, Măgura Nouă
13.	**Sărata Veche**	8	Sărata Veche, Sărata Nouă

La 26 august 1940 localității Făleşti i s-a conferit titlul de oraş cu subordonare raională.

Raionul Floreşti. Fondat la 11 noiembrie 1940[100].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Alexeevca**	6	Alexeevca, Chirilovca, Dmitrievca, Rădulenii Noi
2.	**Bagrineşti**	5	Bagrineşti
3.	**Caşunca**	15	Caşunca
4.	**Ciutuleşti**	19	Ciutuleşti, Ion Vodă, Marineşti, Serbeşti
5.	**Floreşti**	-	Floreşti
6.	**Frumuşica**	19	Frumuşica, Trifăneşti
7.	**Ghindeşti**	12	Ghindeşti, Ţâra
8.	**Gura-Căinari**	11	Gura-Căinari, Frumuşica Nouă, Mărăşeşti, Putineşti, Zarojani
9.	**Gura-Camenca**	4	Gura-Camenca, Bobuleşti, Cogâlniceni, Gvozdovo, Stârceni
10.	**Lunga**	7	Lunga
11.	**Prajila**	9	Prajila
12.	**Severova**	22	Severova, Alexandrovca, Ivanovca
13.	**Rădulenii Vechi**	12	Rădulenii Vechi
14.	**Roşieticii Vechi**	12	Roşieticii Vechi, Cenuşa, Roşieticii Noi
15.	**Varvarovca**	1	Varvarovca

Raionul Glodeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[101].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Balan**	15	Balan, Lupăria
2.	**Danul**	7	Danul, Camencuţa, Nicolaevca, Soroca
3.	**Hâjdieni**	6	Hâjdieni, Hâjdienii Noi
4.	**Glodeni**	-	Glodeni, Petrunea, Stârcea, Stepnoi
5.	**Fundurii Vechi**	21	Fundurii Vechi
6.	**Iablona**	11	Iablona Nouă, Iablona Veche
7.	**Limbenii Noi**	12	Limbenii Noi, Fundurii Noi, Panteleevca
8.	**Obreja**	20	Obreja, Obreja Nouă, Obreja Veche
9.	**Sturzovca**	19	Sturzovca, Odaia
10.	**Ustia**	18	Ustia, Limbenii Vechi
11.	**Voroşilovo**	7	Voroşilovo, Cajba

Raionul Kotovsk. Fondat la 11 noiembrie 1940[102].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa sovietului sătesc
1.	**Bardar**	15	Bardar, Pojăreni
2.	**Bobeica**	20	Bobeica, Dahnovici, Drăguşeni
3.	**Bozieni**	8	Bozieni, Fârladani
4.	**Buţeni**	7	Buţeni
5.	**Caracui**	17	Caracui, Chizlar
6.	**Costeşti**	24	Costeşti, Gârlea, Hansca
7.	**Fundul Galbenei**	8	Fundul Galbenei
8.	**Horeşti**	35	Horeşti, Găureni, Zembreni
9.	**Logăneşti**	10	Logăneşti
10.	**Mereşeni**	4	Mereşeni, Sarata-Mereşeni
11.	**Moleşti**	16	Moleşti, Cighirleni
12.	**Ruseştii Noi**	18	Ruseştii Noi, Ruseştii Vechi
13.	**Sărata Galbenă**	14	Sărata Galbenă, Bratianovca, Cărpineanca, Coroliovca, Valea Florii
14.	**Stolniceni**	17	Stolniceni, Spărieţi
15.	**Ulmu**	32	Ulmu, Horodca
16.	**Văsieni**	25	Văsieni, Fânari, Manoileşti

La 26 august 1940 localităţii Kotovsk i s-a atribuit statutul de comună urbană.

Raionul Leova. Fondat la 11 noiembrie 1940[103].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa s/s
1.	**Antonovca**	20	Antonovca, Leca, Nicolaevca, Toceni
2.	**Cupcui**	9	Cupcui, Bulgărica, Cazangic, Hârtop, Sărata Nouă, Seliştе
3.	**Filipeni**	8	Filipeni, Gănăsenii Noi, Nicolaevca, Romanovca
4.	**Orac**	35	Orac, Ceadâr, Colibabovca, Mihailovca
5.	**Sărăteni**	28	Sărăteni, Cneazevca, Troian, Troiţa, Vozneseni
6.	**Sărăţica Nouă**	29	Sărăţica Nouă, Beştemac, Câmpul Drept, Piteşti, Sărăţica Drept, Tomaiul Nou
7.	**Tigheci**	15	Tigheci, Coporani, Gănăsenii de Pădure, Pleşeni, Tătărăşeni
8.	**Tochile-Răducani**	12	Tochile-Răducani, Matasaru, Sârma, Sărata-Răzeşi
9.	**Tomai**	15	Tomai, Covurlui, Manucbeevca, Valea-Jdanului

La 26 august 1940 localităţii Leova i s-a atribuit statutul de oraş de subordonare raională.

Raionul Lipcani. Fondat la 11 noiembrie 1940[104].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bălăsinești**	12	Bălăsinești
2.	**Beleavinți**	13	Beleavinți, Berlinți, Gromodzeni
3.	**Corjeuți**	20	Corjeuți
4.	**Cotelnea**	8	Cotelnea, Hlinca
5.	**Cotiujeni**	18	Cotiujeni, Sancăuți
6.	**Drepcăuți**	6	Drepcăuți, Cebrovo, Criva, Zalucea
7.	**Larga**	12	Larga, Pavlovca
8.	**Medveja**	8	Medveja, Slobodca-Medveja
9.	**Pererâta**	11	Pererâta
10.	**Șirăuți**	3	Șirăuți, Slobodca-Șirăuți
11.	**Tețcani**	18	Tețcani, Bezeda, Bogdănești, Gremești

La 26 august 1940 localității Lipcani i s-a atribuit statutul de comună urbană.

Raionul Nisporeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[105].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bălănești**	22	Bălănești, Găureni
2.	**Bălăurești**	17	Bălăurești, Zberoaia
3.	**Bolduresti**	16	Bolduresti, Bacșeni, Chilișoaia, Isăicani
4.	**Brătuleni**	22	Brătuleni, Cârnești
5.	**Cioresti**	17	Cioresti, Vulcănești
6.	**Ciutești**	14	Ciutești, Vânători
7.	**Costuleni**	26	Costuleni, Șicoveț
8.	**Cristești**	19	Cristești, Bolțun, Cornești
9.	**Iurceni**	16	Iurceni, Bursuc, Mârzoaia
10.	**Grozești**	13	Grozești, Bărboieni, Bâzdâga, Odobești, Selișteni, Valea-Trăisteni
11.	**Măcărești**	22	Măcărești, Frăsinești
12.	**Micleușeni**	20	Micleușeni, Guzun, Pușkino
13.	**Milești**	25	Milești
14.	**Nisporeni**	-	Nisporeni, Barboi, Soltănești
15.	**Seliște**	13	Seliște, Poruceni
16.	**Vărzărești**	3	Vărzărești, Șendreni

Raionul Ocnița. Fondat la 11 noiembrie 1940[106].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bârlădeni**	21	Bârlădeni, Paladia, Rujnița
2.	**Bârnova**	4	Bârnova, Naslavcea
3.	**Clocușna**	14	Clocușna
4.	**Denjani**	8	Denjani, Ocnița, Volcinești
5.	**Hodărăuți**	14	Hodărăuți
6.	**Grinăuți-Raia**	17	Grinăuți-Raia, Grinăuți-Moldova, Mihalașani, st. c. f. Rediu-Mare
7.	**Lipnic**	3	Lipnic, Paustova
8.	**Ruseni**	27	Ruseni, Cotu-Frumos, Goleni, Slobodca

La 26 august 1940 localității Ocnița i s-a atribuit statutul de comună urbană.

Raionul Olănești. Fondat la 26 mai 1941[107].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Caplani**	18	Caplani
2.	**Carahasani**	9	Carahasani, Antonovca
3.	**Ciobruciu**	23	Ciobruciu, Răscăieți, Răscăieții Noi
4.	**Crocmaz**	8	Crocmaz
5.	**Olănești**	-	Olănești
6.	**Palanca**	18	Palanca, Tudora
7.	**Purcari**	7	Purcari, Gamza
8.	**Slobozia**	15	Slobozia

Raionul Orhei. Fondat la 11 noiembrie 1940[108].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bologani**	8	Bologani
2.	**Brăviceni**	15	Brăviceni, Mălăiești
3.	**Furceni**	14	Furceni, Brănești
4.	**Ivancea**	14	Ivancea
5.	**Isacova**	15	Isacova, Mana, Nicolaevca
6.	**Lazo**	8	Lazo, Jeloboc
7.	**Mitoc**	5	Mitoc, Cișmea, Mitocul Nou
8.	**Morozeni**	18	Morozeni, Breanovo, Curchi, Târzieni, Vatici
9.	**Seliște**	6	Seliște, Lucașevca
10.	**Slobodca**	4	Slobodca, Pohărniceni
11.	**Stepi-Soci**	7	Stepi-Soci, Budei
12.	**Telești**	22	Telești, Pocșești, Românești, Sămănanca, Bezeni, Camencea

Raionul Otaci. Fondat la 11 noiembrie 1940[109].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Arionești**	10	Arionești
2.	**Calarașovca**	8	Calarașovca, Pervomaisc, Ungrî

3.	**Cernoleuca**	28	Cernoleuca
4.	**Climăuți**	24	Climăuți
5.	**Crișcăuți**	22	Crișcăuți
6.	**Hârbova**	18	Hârbova, Berezovca
7.	**Horodiște**	22	Horodiște
8.	**Lencăuți**	11	Lencăuți, Mereșovca, Verejeni
9.	**Moșani**	18	Moșani, Briceni, Octeabriskoe
10.	**Naslavcea**	20	Naslavcea
11.	**Otaci**	-	Otaci
12.	**Rudi**	18	Rudi, Niorcani, Pocrovca, Samoilovca
13.	**Savca**	10	Savca
14.	**Sudarca**	17	Sudarca, Braicovo
15.	**Volcineț**	4	Volcineț, Codreana

Raionul Răspopeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[110].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Brânzenii Noi**	13	Brânzenii Noi, Brânzenii Vechi, Flutura
2.	**Găuzeni**	4	Găuzeni, Chipeșca
3.	**Ignăței**	6	Ignăței, Meșeni
4.	**Negureni**	17	Negureni, Chirsaca, Dobruşa, Înderepnici, Înderepnicii Noi, Negurenii Noi
5.	**Olișcani**	12	Olișcani
6.	**Ordășei**	10	Ordășei, Hârtop, Pistruieni
7.	**Pecește**	7	Pecește
8.	**Răspopeni**	-	Răspopeni
9.	**Samașcani**	5	Samașcani
10.	**Scorțeni**	10	Scorțeni
11.	**Târșițeii Noi**	5	Târșițeii Noi, Târșițeii Vechi

Raionul Râșcani. Fondat la 11 noiembrie 1940[111].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Aluniș**	16	Aluniș
2.	**Baraboi**	18	Baraboi, Ciubara
3.	**Borosenii Noi**	7	Borosenii Noi, Balanul Nou
4.	**Copăceni**	1	Copaceanca, Copaceanca Nouă, Ramazan
5.	**Hiliuți**	15	Hiliuți
6.	**Mihăileni**	13	Mihăileni
7.	**Negoreni**	2	Negoreni, Ivanuşca
8.	**Nicoreni**	11	Nicoreni
9.	**Ochiul Alb**	12	Ochiul Alb

10.	**Pârjota**	10	Pârjota
11.	**Răcăria**	5	Răcăria, Uşurei
12.	**Recea**	10	Recea, Bulgac, Cepăria, Slobozia-Recea, Şumna, Sverdiac
13.	**Sturzeni**	10	Sturzeni, Alexandreşti, Ivăneşti, Cucuieții Noi, Cucuieții Vechi,
14.	**Vasileuți**	7	Vasileuți, Mihăilenii Noi, Moşani, Ştiubei

La 26 august 1940 localității Râşcani i s-a atribuit statutul de comună urbană, în componența ei fiind inclus şi satul Malinovskoe.

Raionul Rezina. Fondat la 11 noiembrie 1940[112].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Alcedar**	18	Alcedar, Curătura, Odaia, Poiana
2.	**Cinișeuți**	12	Cinișeuți
3.	**Ciorna**	3	Ciorna, Boșernița, Popăuți
4.	**Echimăuți**	12	Echimăuți, Dorobozoia, Mincenii de Jos, Mincenii de Sus
5.	**Fuzovca**	20	Fuzovca, Dealu-Nant
6.	**Mateuți**	7	Mateuți, Solonceni, Tarasovo
7.	**Mihuleni**	18	Mihuleni, Glinjeni, Şipca
8.	**Pripiceni**	20	Pripiceni-Răzeşi, Pripiceni-Curchi
9.	**Saharna**	8	Saharna, Buciuşca, Saharna Nouă
10.	**Stohnaia**	2	Stohnaia, Rezina
11.	**Sârcovo**	16	Sârcovo, Piscăreşti
12.	**Şoldăneşti**	20	Şoldăneşti, Lipceni, Parcani
13.	**Trifeşti**	17	Trifeşti, Gordineşti, Pereni, Roşcani,
14.	**Țareuca**	8	Țareuca, Țahnăuți

La 26 august 1940 Rezina obține statutul de oraş cu subordonare raională.

Raionul Romanovca. Fondat la 11 noiembrie 1940[113].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Abaclia**	4	Abaclia, Carabetovca, Iordanovca
2.	**Bogdanovca**	19	Bogdanovca Veche, Bogdanovca Nouă
3.	**Ciucur-Menjir**	25	Ciucur-Menjir
4.	**Cioc-Maidan**	12	Cioc-Maidan
5.	**Iserlia**	18	Iserlia Nouă, Bogdanovca, Carabiber, Chiriet-Nou, Ivanovca, Schinoasa Nouă
6.	**Sadaclia**	15	Sadaclia
7.	**Troițcoe**	25	Troițcoe

Raionul Sângerei. Fondat la 11 noiembrie 1940[114].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bălășești**	25	Bălășești, Slaveanca
2.	**Bilicenii Vechi**	7	Bilicenii Vechi, Coada Iazului, Lipovanca
3.	**Copăceni**	7	Copăceni, Alacai, Clișcăuți, Grigorovca, Mihailovca, Odaia-Prepelița, Petropavlovca, Șestaci
4.	**Cotiujenii Mici**	22	Cotiujenii Mici, Alexeevca, Gura-Oituz
5.	**Drăgănești**	17	Drăgănești, Chirileni, Sacarovca
6.	**Nicolaevca**	21	Nicolaevca, Eminescu, Valea Rădoaia
7.	**Sângereii Noi**	10	Sângereii Noi, Bilicenii Noi, Marinești, Mândrești Noi, Trifănești
8.	**Pepeni**	24	Pepeni, Pepenii Noi, Răzălăi, Romanovca
9.	**Petrești**	11	Petrești, Antonovca, Gavrilovca, Evghenevca, Vladimirovca
10.	**Prepelița**	16	Prepelița
11.	**Rădoaia**	12	Rădoaia
12.	**Sângereii Vechi**	-	Sângereii Vechi, Vrănești Noi

Raionul Sculeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[115].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Chirileni**	20	Chirileni, Bușila
2.	**Cioropcanii Noi**	10	Cioropcanii Noi, Cioropcanii Vechi
3.	**Coiuceni**	26	Coiuceni, Cozmenii Noi, Cozmenii Vechi, Drujineni, Valea-Rusului
4.	**Horești**	14	Horești, , Lucăceni, Unteni
5.	**Izvoare**	18	Izvoare
6.	**Gherman**	4	Gherman, Micleușeni
7.	**Rosipeni**	20	Rosipeni, Bocșa
8.	**Sculeni**	-	Sculeni, Blindești, Sculenii Vechi
9.	**Scumpia**	20	Scumpia, Hârtopul Popii, Nicolaevca, Măgureanca
10.	**Stolniceni**	12	Stolniceni, Bulgac
11.	**Taxobeni**	10	Taxobeni, Grubna Nouă, Vrănești

Raionul Soroca. Fondat la 11 noiembrie 1940[116].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bujerovca**	2	Bujerovca, Egorovca, Zastânca
2.	**Cosăuți**	10	Cosăuți, Iojnița
3.	**Hristici**	13	Hristici, Țepilova
4.	**Golișnița**	18	Golișnița, Cureșnița
5.	**Kotovsk**	20	Kotovsk, Bolbocii Noi
6.	**Ocolina**	4	Ocolina, Țepilovo, Volova
7.	**Pârlița**	13	Pârlița, Dumbrăveni, Vanțino
8.	**Racoveț**	15	Racoveț, Alexandru cel Bun, Volovița
9.	**Redi-Cereșnoveț**	12	Redi-Cereșnoveț, Parcani
10.	**Rublenița**	7	Rublenița, Rublenița Nouă
11.	**Șeptelici**	13	Șeptelici, Cureșnița Nouă
12.	**Vasilcovo**	18	Vasilcovo, Inundeni, sovhozul "Miciurin", Trifăuți
13.	**Vodeanî**	21	Vodeanî

Raionul Strășeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[117].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Căpriana**	13	Căpriana
2.	**Ciuciuleni**	33	Ciuciuleni, Bursuc
3.	**Drăgușenii Noi**	28	Drăgușenii Noi, Gorodca
4.	**Gălești**	11	Gălești
5.	**Lozova**	20	Lozova, Cârlani
6.	**Pănășești**	8	Pănășești, Cebanca
7.	**Redeni**	12	Redeni, Belești, Zamcioji
8.	**Recea**	10	Recea, Ghelauza, Greblești, Saca
9.	**Sireți**	10	Sireți, Roșcani
10.	**Scoreni**	13	Scoreni, Condrița
11.	**Strășeni**	-	Strășeni, Curluceni, Negrești
12.	**Tătărăști**	8	Tătărăști
13.	**Vorniceni**	16	Vorniceni
14.	**Zubrești**	17	Zubrești, Chirianca

Raionul Susleni. Fondat la 11 noiembrie 1940[118].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Berezlogi**	6	Berezlogi
2.	**Bulăiești**	7	Bulăiești, Hâjdieni
3.	**Holercani**	16	Holercani
4.	**Jora de Jos**	13	Jora de Jos, Jora de Sus, Lopatna, Jora de Mijloc
5.	**Malovata**	13	Malovata, Mărcăuți

6.	**Măşcăuţi**	18	Măşcăuţi
7.	**Mârzeşti**	10	Mârzeşti, Mârzaci
8.	**Oxintea**	12	Oxintea, Vâşcăuţi
9.	**Răculeşti**	24	Răculeşti, Bălăşeşti, Jevreni
10.	**Trebujeni**	13	Trebujeni, Butuceni, Morovaia
11.	**Susleni**	-	Susleni

Raionul Taraclia. Fondat la 11 noiembrie 1940[119].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa s/s
1.	**Aluat**	8	Aluat, Balaban, Bisericuţa de Jos, Bisericuţa de Sus, Chirilovca, Salcea
2.	**Cairaclia**	19	Cairaclia
3.	**Cazaclia**	13	Cazaclia, Tiraşpol
4.	**Copceac**	6	Copceac, Taşlâc
5.	**Taraclia**	2	Taraclia

Raionul Târnova. Fondat la 11 noiembrie 1940[120].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa s/s
1.	**Corbul**	14	Corbul, Pivniceni
2.	**Donduşeni**	11	Donduşeni
3.	**Drochia**	14	Drochia
4.	**Frasin**	15	Frasino, Caraiman, Codrenii Noi
5.	**Maramonovca**	16	Maramonovca, Ceapaevca, Şalvirii Vechi
6.	**Mândâc**	11	Mândâc, Iliciovca, Slănina
7.	**Plopi**	14	Plopi, Boroseni, Elizavetovca
8.	**Rediu-Mare**	17	Rediu-Mare
9.	**Scăieni**	5	Scăienii de Sus
10.	**Târnova**	-	Târnova, Bricevo, Elenovca
11.	**Ţaul**	5	Ţaul

La 26 august,1940 localităţii Donduşeni i s-a atribuit statutul de comună urbană.

Raionul Teleneşti. Fondat la 11 noiembrie 1940[121].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa s/s
1.	**Băneşti**	8	Băneşti, Băneştii Noi
2.	**Budăi**	5	Budăi

3.	**Căzăneşti**	21	Căzăneşti, Vadul-Leca, Vadul-Leca-Nou
4.	**Chiţcani**	16	Chiţcanil Noi, Chiţcanii Vechi
5.	**Ciocâlteni**	27	Ciocâlteni, Ciocâltenii Noi, Sărătenii Vechi, Zaharovca
6.	**Clişova**	22	Clişova
7.	**Crăsnăşeni**	10	Crăsnăşeni, Bahu, Bogzeşti
8.	**Hirova**	14	Hirova, Hirişeni
9.	**Ineşti**	4	Ineşti
10.	**Leuşeni**	9	Leuşeni, Văsieni
11.	**Suhuluceni**	15	Suhuluceni, Corobceni, Ghermăneşti
12.	**Ţânţăreni**	24	Ţânţăreni, Codru-Nou
13.	**Verejeni**	9	Verejeni
14.	**Zăgăicani**	12	Zăgăicani, Mândra, Ratuş, Sărătenii Noi, Zăgăicanii Noi

La 26 august 1940 localităţii Teleneşti i s-a atribuit statutul de comună urbană având în subordonare satele Teleneştii Vechi şi Mihalaşa.

Raionul Ungheni. Fondat la 11 noiembrie 1940[122].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanţa până la centrul raional	Localităţile din componenţa s/s
1.	**Alexeevca**	20	Alexeevca, Borisovca, Dmitrovca, Iurevca, Lidovca, Nazarovca, Redenii Noi, Saghiana
2.	**Bereşti**	2	Bereşti, Elizavetovca, Mânzăteşti
3.	**Cetâreni**	14	Cetâreni, Unţeşti
4.	**Dănuţeni**	2	Dănuţeni, Unghenii de Sus
5.	**Floriţoaia**	12	Floriţoaia Veche, Floriţoaia Nouă, Grozasca
6.	**Manoileşti**	9	Manoileşti, Nicolaevca Nouă, Rezina, Vulpeşti
7.	**Morenii Noi**	14	Morenii Noi, Comarovca, Morenii Vechi
8.	**Pârliţa**	18	Pârliţa, Nicolaevca Veche
9.	**Petreşti**	12	Petreşti, Medeleni, Rezoaia
10.	**Semeni**	7	Semeni, Bogdăneşti, Zagorancea
11.	**Todoreşti**	15	Todoreşti
12.	**Valea Mare**	11	Valea Mare, Buzduganii de Jos, Buzduganii de Sus

La 26 august 1940 localitatea Ungheni obţine statut de oraş cu subordonare raională.

Raionul Vadul-lui-Vodă. Format la 11 noiembrie 1940[123].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bubuieci**	21	Bubuieci, Bâc
2.	**Buga**	11	Buga, Valea Colonița
3.	**Budești**	6	Budești, Balțata, Coada Iazului, Malohoruzino, Maximovca, Sagaidac, Valea-Satului,
4.	**Cimișeni**	12	Cimișeni, Mereuți
5.	**Ciopleni**	11	Ciopleni, Chetrosu, Goieni, Goienii Noi, Gruşevo
6.	**Colonița**	13	Colonița, Ciocana Veche, Ciocana Nouă, Movileni, Otovasca
7.	**Cricova**	20	Cricova, Stăuceni
8.	**Cruzești**	10	Cruzești, Buneț, Ceroborta, Cheltuitor, Togatino
9.	**Drăsliceni**	30	Drăsliceni, Măgdăcești, Micăuți, Logănești, Ratuş
10.	**Dubăsari**	15	Dubăsari
11.	**Grătiești**	24	Grătiești, Ceucari, Gulboaca
12.	**Mălăiești**	5	Mălăiești, Bălăbănești, Colonești, Corjeva
13.	**Mereni**	20	Mereni, Chetros-Bâc, Chirca, st. c. f. Mereni, Petrovca
14.	**Vadu-lui-Vodă**	-	Vadu-lui-Vodă, Vadul Nou

Raionul Vertiujeni. Fondat la 11 noiembrie 1940[124].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Cerepcău**	15	Cerepcău
2.	**Cernița**	11	Cernița
3.	**Coșernița**	14	Coșernița, Hârtop
4.	**Jabca**	22	Jabca, Bursuc
5.	**Napadova**	10	Napadova
6.	**Nemirovca**	10	Nemirovca, Cerlina
7.	**Senatovca**	18	Senatovca
8.	**Soloneț**	12	Soloneț, Slobozia-Cremene
9.	**Stoicani**	19	Stoicani, Dubna
10.	**Vărăncău**	3	Vărăncău, Slobozia-Vărăncău
11.	**Văscăuți**	10	Văscăuți, Făgădău, Temeleuți, Voroşilovca
12.	**Vertiujeni**	-	Vertiujeni
13.	**Zăluceni**	3	Zăluceni

Raionul Volontirovca. Fondat la 11 noiembrie 1940[125].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Brezoaia**	17	Brezoaia
2.	**Copceac**	7	Copceac
3.	**Marianovca**	10	Marianovca de Jos, Hadjilar
4.	**Saiți**	23	Saiți
5.	**Semionovca**	12	Semionovca, Alava, Lazo
6.	**Stepanovca**	6	Stepanovca, Biruința
7.	**Sturzeni**	32	Sturzeni, Zviozdocica
8.	**Volontirovca**	-	Volontirovca

Raionul Vulcănești. Fondat la 11 noiembrie 1940[126].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Brânza**	22	Brânza
2.	**Burlăceni**	9	Burlăceni, Greceni, Truboievca
3.	**Cişmichioi**	15	Cişmichioi, st. c. f. Etulia
4.	**Chisliţa-Prut**	25	Chisliţa-Prut
5.	**Colibaşi**	22	Colibaşi
6.	**Etulia**	18	Etulia, Etulia Nouă
7.	**Gavanoasa**	9	Gavanoasa, Greceni, Nicolaevca, Sovhozul „Pobeda", Vladimirovca
8.	**Giurgiuleşti**	30	Giurgiuleşti
9.	**Hadji-Abdul**	10	Hadji-Abdul
10.	**Manta**	25	Manta, Burtovca, Paşcani
11.	**Musaid**	25	Musaid, Ciumai, Sovhozul „Ciumai"
12.	**Slobozia-Mare**	22	Slobozia-Mare, Slobozia-Prut
13.	**Vadul-lui-Isac**	22	Vadul-lui-Isac
14.	**Văleni**	18	Văleni
15.	**Vulcăneşti**	-	Vulcăneşti

Raionul Zgurița. Fondat la 11 noiembrie 1940[127].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Baxani**	7	Baxani, Baxanii Noi, Cocerveni, Şolcani
2.	**Bădiceni**	10	Bădiceni, Bădicenii Noi, Corobceni, Grigorovca, Voroncoveni
3.	**Bolboci**	12	Bolboci
4.	**Cartofleanca**	6	Cartofleanca, Cotova, Macarovca
5.	**Cremenciug**	22	Cremenciug, Livezi, Sobari, Valea
6.	**Dercăuți**	13	Dercăuți, Dercăuții Noi, Malcăuți
7.	**Iarovo**	25	Iarovo, Balinți, Balinții Noi, Oclanda
8.	**Palanca**	8	Palanca, Goloşnița Nouă, Şalvirii Noi
9.	**Popeştii de Sus**	5	Popeştii de Sus, Popeştii de Jos
10.	**Schineni**	11	Schineni, Schinenii Noi
11.	**Tatarovca Veche**	23	Tatarovca Veche, Tatarovca Mică, Tatarovca Nouă, Slobozia Nouă
12.	**Teleşovca**	20	Teleşovca, Izvoare, Odaia, Teleşovca Nouă
13.	**Vâsoca**	15	Vâsoca
14.	**Zgurița**	-	Zgurița, Bucluc, Nicureşti, Zgura

TRANSNISTRIA
Raioane de subordonare republicană[128].

Nr. scrt.	Denumirea raionului	Date cu privire la centrul raional		Date cu privire la raion			
		Centrul raional, stația proximă de cale ferată	Distanța până la capitala republicii	Suprafața mii km²	Nr. soviete sătești	Nr. de orașe în raion	Comune urbane
1.	**Camenca**	Camenca, st. c. f. Popeliuha, 36 km.	253 km	0,4	13	-	1
2.	**Dubăsari**	Dubăsari, st. c. f. Tiraspol, 63 km	136 km	0,4	18	-	1
3.	**Grigoriopol**	Grigoriopol, st. c. f. Tiraspol, 45 km	118 km	0,6	11	-	1
4.	**Râbnița**	Râbnița, st. c. f. Râbnița	203 km	0,8	22	1	-
5.	**Slobozia**	Slobozia, st. c. f. Tiraspol, 13 km.	86 km	0,5	8	-	-
6.	**Tiraspol**	Tiraspol	73 km	0,7	13	-	-

Localități urbane de subordonare raională

Nr. scrt.	Denumirea localității	Raionul	Stația proximă de cale ferată	Distanța între ele
1.	**com. Camenca**	Camenca	Popeliuha	36 km
2.	**com. Dubăsari**	Dubăsari	Tiraspol	63 km
3.	**com. Grigoriopol**	Grigoriopol	Tiraspol	45 km
4.	**or. Râbnița**	Râbnița	Râbnița	-

Raionul Camenca. Fondat la 12 octombrie 1924[129].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Alexandrovca**	13	Alexandrovca, Krasnâi Octeabri
2.	**Caterinovca**	19	Caterinovca, Sloboda-Raşcovo, Sadki
3.	**Cuzmin**	10	Cuzmin, Voitovca
4.	**Hrustovaia**	10	Hrustovaia, Bodani, Rotari
5.	**Hruşca**	15	Hruşca, Frunzovca
6.	**Ocnița**	13	Ocnița
7.	**Podoima**	9	Podoima, Podoimița, Socolovca
8.	**Raşcov**	15	Raşcov, Sovhozul "Stalin"
9.	**Severinovca**	5	Severinovca
10.	**Stroeneț**	29	Stroeneț
11.	**Valea Adâncă**	14	Valea Adâncă, Constantinovca

La 12 octombrie 1924 localitatea Camenca, situată la 36 km de stația de cale ferată Popeliuha, care includea comunitățile Antonovca şi Mikoian, a fost trecută în categoria comunelor urbane.

Raionul Dubăsari. Fondat la 12 octombrie 1924[130].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Bolşoi Fontan**	2	Bolşoi Fontan, Kalinovca
2.	**Coşnița**	17	Coşnița, Pogrebea
3.	**Cocieri**	7	Cocieri
4.	**Comisarovca Nouă**	21	Comisarovca Nouă, Alexandrovca Nouă, Bosca, Coşnița Nouă, Malovata Nouă, Pogrebea Nouă
5.	**Doibani**	17	Doibani I, Coicovo, Doibani II
6.	**Dubovo**	25	Dubovo, Goenii Noi
7.	**Garmațcoe**	28	Garmațcoe, Crasnâi-Cut
8.	**Goeni**	12	Goeni
9.	**Lunga**	2	Lunga, Krasnâi Vinogradari, Dzerjinsckoe, Novaia Lunga
10.	**Malovatoe**	12	Malovatoe, Roghi, Vasilevca
11.	**Pererâtoe**	23	Pererâtoe
12.	**Țâbuliovca**	25	Țâbuliovca, Iagorlâc

Raionul Grigoriopol. Fondat la 12 octombrie 1924[131].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Butor**	14	Butor, India, Sovhozul "Gorkii"
2.	**Karmanovo**	21	Karmanovo, Kolosovo
3.	**Delacău**	2	Delacău, Krasnaia Gorca, Timuş
4.	**Doroţcaia**	9	Doroţcaia
5.	**Fedoseevca**	25	Fedoseevca, Krasnaia Bessarabia, Mocearovca, Vesiolâi
6.	**Glinnoe**	14	Glinnoe
7.	**Hârtop**	13	Hârtop, Cotovca, Pobeda, Tkacenko
8.	**Şipca**	18	Şipca
9.	**Taşlâc**	12	Taşlâc

Localității Grigoriopol la 12 octombrie 1924 i s-a atribuit statutul de comună urbană.

Raionul Râbnița. Fondat la 12 octombrie 1924[132].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Andreevka**	15	Andreevka, Buhta, Izvoare, Lâsaia Gora, Malaia Ulima, Pâcalovo, Samsonovca, Şmalena
2.	**Beloci**	16	Beloci
3.	**Bruşteni**	30	Bruşteni
4.	**Colbasna**	20	Colbasna, Suhaia Râbniţa
5.	**Krasnenkoe**	18	Krasnenkoe, Ivanovca, Dmitrova, Frunze
6.	**Erjovo**	5	Erjovo, Mihailovca, Saraţeia
7.	**Garaba**	20	Garaba
8.	**Jura**	35	Jura, Botuşani
9.	**Leninski**	20	Lenino, Pervomaisc, Petrovca, Pobeda, Stanislavca
10.	**Molochişul Mare**	12	Molochişul Mare
11.	**Molochişul Mic**	20	Molochişul Mic
12.	**Mihailovca**	38	Mihailovca, Jurca
13.	**Mocra**	18	Mocra, Besarabca, Şevcenco, Zaporojeţ
14.	**Ploti**	30	Ploti, Sovhozul "Oplot soţializma", Vasilevca
15.	**Popenchi**	20	Popenchi, Chirovo, Vladimirovca, Zuzuleni
16.	**Vadu-Turcului**	20	Vadu-Turcului, Caitanovca
17.	**Vărăncău**	12	Vărăncău, Gherşunovca
18.	**Vâhvatinţi**	10	Vâhvatinţi, Ghiderim, Novaia Jizni

La 12 octombrie 1924 localității Râbnița i s-a atribuit statutul de oraș de subordonare raională, în componența lui intrând și satele Busca și Vărăncău.

Raionul Slobozia. Fondat la 12 octombrie 1924[133].

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Caragaş**	4	Caragaş
2.	**Ciobruciu**	9	Ciobruciu
3.	**Korotnoe**	18	Korotnoe
4.	**Glinoe**	14	Glinoe
5.	**Nezavertailovca**	24	Nezavertailovca
6.	**Slobozia (Mold)**	-	Slobozia (Mold)
7.	**Slobozia Rusă**	-	Slobozia Rusă

Raionul Tiraspol. Fondat la 12 octombrie 1924[134].

Nr. crt.	Sovietul sătesc	Distanța până la centrul raional	Localitățile din componența s/s
1.	**Blijnii-Hutor**	6	Blijnii-Hutor, 30 let VLKSM
2.	**Calcatova-Balca**	3	Calcatova-Balca
3.	**Krasnogorca**	2	Krasnogorca, Bâcioc, Novo-Vladimirovca
4.	**Mălăieşti**	21	Mălăieşti, Cernița
5.	**Novaia Andriaşevca**	24	Novaia Andriaşevca, Frunze, Garbuzî, Novosavițcaia, Staraiă Andriaşevca, Şaichi, Uiutnoe, Varvarî
6.	**Novo-Kotovsk**	32	Novo-Kotovsk, Ciobruciu, Novoe Glinoe, Pervomaisc
7.	**Parcani**	8	Parcani
8.	**Speia**	44	Speia
9.	**Sucleia**	5	Sucleia
10.	**Teia**	29	Teia, Tocmazea
11.	**Ternovca**	8	Ternovca, Sovhozul "Frunze"
12.	**Vladimirovka**	17	Vladimirovka, Constantinovca, Nicolskoe, Sofronovca
13.	**Zakrepostnaia Slobodca**	3	Zakrepostnaia Slobodca

IV. ORGANIZAREA SERVICIULUI POŞTAL (28.06.1940-22.06.1941)

Odată cu ocuparea Basarabiei, reţeaua poştală locală este subordonată Comisariatului Norodnic al Comunicaţiilor din U.R.S.S., care, după formarea R.S.S.M., creează o structură specială – Direcţia Împuternicitului Comisariatului Norodnic al Comunicaţiilor din U.R.S.S., care a activat pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului al R.S.S.M. Imediat a fost revizuită şi structura poştelor din Basarabia. Noua Direcţie avea în subordine ***Poşta Centrală din Chişinău, 4 secţii de transportare a corespondenţei – la Bălţi, Bender, Basarabeasca şi Ocniţa, 54 de oficii poştale orăşeneşti şi raionale***, precum şi ***oficiile poştale rurale.*** Se pare că noile autorităţi nu au lărgit reţeaua oficiilor poştale, ci, din contra, au redus-o, deoarece în iunie 1941 în oraşul Chişinău, care avea o populaţie de 188.500 de locuitori[135], activau 4 oficii poştale, adică mai puţine decât au existat în perioada antebelică.

Prezintă interes conţinutul unei telegrame a Comisarului Norodnic al Telecomunicaţiilor din U.R.S.S., expediată la câteva zile după intrarea trupelor sovietice în Basarabia şi Bucovina de Nord în adresa unei întreprinderi, specializate în confecţionarea ştampilelor poştale[136].

1940, 1 июля

Руководителю номерного завода № 331

Освобождение Бессарабской и Черновицкой областей ставит перед Наркоматом задачу срочного обеспечения вновь созданных отделений связи календарными, литерными (...) штемпелями советского образца. Данное мероприятие имеет не только экономический аспект, но и политическую подоплеку, поэтому срочно предпринять срочные эффективные меры по налаживанию производства штемпелей, согласно перечню, составленному Почтовым Управлением[137].

Нарком связи

„1940, 1 iulie

Conducătorului uzinei nr. 331

Eliberarea judeţelor Basarabia şi Cernăuţi a pus în faţa Comisariatului Norodnic sarcina stringentă de asigurare urgentă a oficiilor poştale nou-create cu ştampile calendaristice, speciale (...) de tip sovietic. Acţiunea respectivă are nu numai aspect econom, dar şi substrat politic, de aceea întreprindeţi acţiuni urgente eficiente pentru a organiza producerea ştampilelor, conform listei, alcătuite de Direcţia Poştală".

Comisar Norodnic al Telecomunicaţiilor (semnătura)

Telegrama nu mai conţine alte amănunte, decât doar nişte însemnări de serviciu. De aici putem presupune că lista oficiilor poştale respective (deci, şi inscripţiile, ce urmau să fie gravate pe ştampile), probabil, a fost prezentată uzinei producătoare

fie prin poştă, fie printr-un curier special, dar în regim de urgenţă. Căci telegrama indica clar asupra aspectului politic al chestiunii, ceea ce însemna că lucrările urmează să fie executate în regim de urgenţă, iar în acele vremuri neexecutarea unei asemenea dispoziţii putea fi interpretată ca sabotaj, act de nesupunere cu toate urmările respective. Este clar că uzina a executat, probabil, în regim „stahanovist", comanda, venită de la Moscova. Nu dispunem de careva date, dar lansăm doar o supoziţie că în cele 6 luni – până la 1 ianuarie 1941 – oficiile poştale din Basarabia, deschise de autorităţile sovietice, au fost dotate cu ştampile noi, toate, probabil, cu transcrierea denumirilor localităţilor în limba rusă. În judeţele şi oraşele Basarabiei, care au intrat după 4 noiembrie 1940 în componenţa R.S.S.M., au fost formate 6 comitete executive judeţene, 6 comitete executive orăşeneşti, 52 – de plasă, 11 – de orăşel, 1.178 – săteşti (faţă de 1132, câte au fost formate la 4 noiembrie 1940), activitatea cărora era îndreptată la instaurarea regimului sovietic în teren[138].

Un factor foarte important, efectul căreia se va resimţi şi în activitatea poştală din teritoriu: „*organele puterii sovietice în Basarabia nu erau formate din băştinaşi, ci din reprezentanţi alofoni aduşi de c.c. al p.c. (b) din Ucraina, c.c. al p.c. (b) din toată Uniunea (...), din persoane din alte republici unionale, precum şi din comandanţii şi lucrătorii politici ai armatei roşii, ai NKVD-ului, organelor de spionaj şi contraspionaj ale U.R.S.S.*"[139].

La 15 august 1940 a fost emis Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. „Cu privire la naţionalizarea băncilor, întreprinderilor industriale, transportului feroviar şi fluvial şi mijloacelor de telecomunicaţii din Basarabia". Ca urmare au fost naţionalizate, printre alte unităţi industriale, şi mijloacele de telecomunicaţii, precum şi transportul feroviar, fluvial şi aerian.

Deja la 21 august 1940 Sovietul Comisarilor Norodnici al U.R.S.S. şi comitetul central al p.c. (b) adoptă hotărârea nr. 1504 „Cu privire la măsurile pentru Basarabia şi Bucovina de Nord", în care punctul 25 se referă la acţiunile planificate pentru relansarea serviciului poştal:

„A obliga Comisariatul Telecomunicaţiilor să efectueze în anul 1940 următoarele lucrări:

a) a deschide suplimentar la reţeaua poştală existentă:
   – oficii poştale orăşeneşti – 10;
   – oficii de transportare a poştei pe calea ferată – 7;
   – agenţii poştale săteşti – 120;
   – staţii poştale cu cai – 20.
b) a stabili releele poştale magistrale:
   – Chişinău-Kiev;
   – Chişinău-Kiev-Moscova;
   – Chişinău-Tiraspol-Odesa;
   – Chişinău-Akkerman (Cetatea Albă)-Odesa;
   – Cernăuţi-Kiev;
   – Akkerman (Cetatea Albă)-Odesa;
   – Bălţi-Moghiliov-Podolsk-Kiev[140].

Probabil, în jumătatea a doua a anului 1940 a continuat utilizarea ştampilelor poştale româneşti, deoarece abia la 11 noiembrie 1940 Sovietul Comisarilor Norodnici al U.R.S.S adoptă hotărârea nr. 2286 „Cu privire la trecerea scrisului moldovenesc în noile raioane ale R.S.S. Moldoveneşti (Basarabia) de la alfabetul latin la cel rusesc", în care stipulează expres: „1. *A satisface rugămintea organizaţiilor sovietice şi de partid (sic!) din R.S.S. Moldovenească referitor la trecerea scrisului moldovenesc în noile raioane ale R.S.S.M. (Basarabia) de la alfabetul latinizat la cel rusesc.*

2. *A permite trecerea lucrărilor de secretariat în instituţiile de stat, organizaţiile obşteşti şi presa periodică la noul alfabet începând cu ianuarie 1941*"[141]. Iar acest lucru a fost „legalizat" abia la prima sesiune a Sovietului Suprem al R.S.S.M., care şi-a început lucrările la 8 februarie 1941, când a fost format guvernul – Consiliul Comisarilor Norodnici al R.S.S.M. care, pe lângă alte acte, a adoptat un document prin care alfabetul latin era înlocuit cu cel chirilic, acţiunea fiind motivată prin necesitatea „*restabilirii tradiţiei istorice a poporului moldovenesc*"[142], moment ce ne face, în lipsa unor probe poştale sigure, să menţinem ideea folosirii de către unităţile poştale a ştampilelor poştale româneşti în jumătatea a doua a anului 1940. Dar se pare că noile autorităţi nu au reuşit să mobilizeze fostul personal poştal – fie că unii dintre ei părăsiseră Basarabia, fie că cei rămaşi nu doreau să colaboreze cu sovieticii, însă chiar şi numărul redus de oficii şi birouri poştale nu putea fi asigurat cu lucrători, care să-şi cunoască meseria. O confirmare a acestei ipoteze este şi următoarea informaţie. Astfel, doar după organizarea la poşta centrală din Chişinău de către autorităţile militare a unei „*adunări a funcţionarilor oficiul a început să lucreze cum se cuvine*", – menţionează Anton Moraru, analizând situaţia din Basarabia în anul 1940[143]. Mai ales că Comisariatul poporului pentru învăţământul public din R.S.S. Moldovenească a elaborat, la 15 august 1940, instrucţiunea „Cu privire la organizarea lucrului în şcolile din Basarabia Sovietică", care stabilea desfăşurarea procesului de învăţământ în şcolile moldoveneşti „în limba moldovenească". În clasa întâia se introducea alfabetul rus, în restul claselor, temporar, rămânea alfabetul latin. Peste puţin timp, însă, la 11 noiembrie 1940, c.c.p. al Uniunii Sovietice decide „*trecerea scrisului moldovenesc în raioanele noi ale R.S.S. Moldoveneşti (Basarabia) de la alfabetul latinizat la cel rusesc*"[144].

La 15 octombrie 1940 Sovietul Comisarilor Norodnici al U.R.S.S adoptă hotărârea nr. 2030, în care stipulează:

„1. A permite Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor să organizeze pe lângă Sovietul Comisarilor Norodnici din R.S.S. Moldovenească Direcţia Împuternicitului Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor cu sediul în or. Chişinău.

2. A accepta propunerea Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor cu privire la lichidarea Direcţiei regionale a Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor cu sediul în or. Tiraspol".

În perioada iulie 1940 - iunie 1941 Împuternicit al Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor din U.R.S.S. în Basarabia a fost I. I. Hleli, bielorus de origine, care la începutul războiului s-a refugiat în Uzbekistan, unde a fost numit şef al serviciului poştal din regiunea Buhara.

La 10 februarie 1941 Sovietul Suprem al R.S.S. Moldovenesti adoptă o altă hotărâre, ce prevede „*trecerea scrisului moldovenesc de la grafia latină la grafia rusă pe întreg teritoriul R.S.S. Moldoveneşti, de la 1 martie 1941*". Cu toate acestea, „*în anii 1940-1941 nu s-a reuşit introducerea deplină a sistemului sovietic de învăţământ*". Însă aceste acţiuni ale autorităţilor au creat o atmosferă în care oamenii se gândeau la supravieţuire, încercând să evite orice conflict cu noua putere. Căci începuseră şi deportările basarabenilor, factor care nu putea să nu-i înspăimânte. Doar între 28 iunie 1940-22 iunie 1941 au fost deportaţi în regiunile de nord ale U.R.S.S. circa 300.000 de români[145].

Nu există careva date statistice despre corespondenţa poştală, circulată în Basarabia între iulie 1940 - iunie 1941. Nu se găsesc urme ale unei asemenea corespondenţe nici în cercurile colecţionarilor sau studiile filateliştilor. Explicaţia poate fi diferită: în perioada respectivă, volumul corespondenţei a fost nesemnificativ, deoarece cea mai mare parte a intelectualilor s-a refugiat peste Prut, iar pe de altă parte – trecerea la limba rusă ca limbă de comunicare (scrisul chirilic) au creat noi dificultăţi pentru cei care ar fi fost potenţiali expeditori de trimiteri poştale.

Gradul extrem redus de corespondenţă în perioada respectivă poate fi explicat şi prin faptul că sovieticii au aplicat pe larg, în anii stalinismului, *teroarea roşie*. Deja la 9 iulie 1940 Sovietul Comisarilor Poporului din U.R.S.S. emite hotărârea nr. 1201-471 (s) „Cu privire la activitatea tribunalelor militare pe teritoriul Basarabiei şi Bucovinei de Nord"[146]. Scopul urmărit de regim prin aplicarea terorii era de a inocula în societate *frica* la nivelul colectivităţii, pentru ca omul să trăiască permanent cu teama de autorităţi[147]. Şi chiar dacă „*în anul 1941 pentru dezvoltarea şi perfecţionarea serviciului poştal au fost alocate 2,3 milioane ruble*, – după cum scrie A. Lazarev – *iar, de acum în prima jumătate a anului 1941 în oraşul Chişinău au fost construite câteva clădiri pentru oficii poştale noi*"[148] situaţia serviciului poştal nu s-a ameliorat. Ca urmare, „*în 1941 erau în R.S.S. Moldovenească 293 de oficii poştale, telegrafice şi telefonice, inclusiv 167 în localităţile săteşti*"[149]. Dar A. M. Lazarev operează cu alte cifre: „*Către primăvara anului 1941,* – scrie el – *în Moldova activau 66 birouri poştale, circa 300 întreprinderi poştale*"[150]. Nu trebuie să uităm că acest număr – fie 293 – din prima sursă, sau 300 – din cea de-a doua, include şi oficiile poştale din fosta R.A.S.S.M., care au intrat în componenţa noii republici unionale.

Nomenclatura c.c. al p.c. (b.) din R.S.S.M. (1941).

Cadre de partid	Erau necesare	Selectate	Inclusiv moldoveni		Locuri vacante
			Total	%	
În comunicaţii	17	16	2	4,4	1

V. RESTABILIREA ŞI CONSOLIDAREA REGIMULUI TOTALITAR SOVIETIC (1944-1960)

Din luna martie 1944 teritoriul Moldovei a devenit arena unor lupte crâncene: pe linia Corneşti-Orhei-Dubăsari şi mai departe, pe Nistru, au fost concentrate trupe cu un număr general de 600 mii de combatanţi, precum şi 7600 tunuri şi branduri, 400 de tancuri, 810 avioane, subordonate formaţiunii "Ucraina de Sud". Trupele sovietice, încadrate în Fronturile II şi III Ucrainene, numărau 930 mii de soldaţi, 16 mii de tunuri, circa 1900 de tancuri, 1760 avioane. Comandanţi ai fronturilor erau generalii F.I. Tolbuhin şi R.Ia. Malinovski, acţiunile lor fiind coordonate de mareşalul S. C. Timoşenco, originar din Basarabia[151].

La 20 august 1944, unităţile sovietice, după un distrugător tir de artilerie, au început ofensiva de pe capul de pod Chiţcani şi din zona, situată mai la sud de Iaşi. La 24 august unităţile Armatei a V de şoc, în frunte cu generalul N. E. Berzarin, au intrat în Chişinău.

Convenţia de armistiţiu semnată la 12 septembrie 1944 de România, pe de o parte, şi Naţiunile Unite, de cealaltă parte, prevedea în articolul 4: *„Se stabileşte frontiera de stat între Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice şi România, fixată prin convenţia româno-sovietică din 28 iunie 1940"*. În acest fel, se reconfirma, – de această dată cu participarea directă a marilor puteri occidentale, – pactul Molotov-Ribbentrop, care a stat la baza ocupării Basarabiei în iunie 1940, în urma notelor ultimative ale guvernului sovietic, şi nu a unei „convenţii româno-sovietice" cum se numea în documentul din 12 septembrie 1944. Tratatul de pace, semnat la 10 februarie 1947, stabilea, încă din primul articol: *„Frontierele României, indicate în harta anexată Tratatului de faţă (Anexa I), vor fi cele care erau în fiinţă la 1 ianuarie 1941, cu excepţia frontierei româno-ungare, care este definită de articolul 2 al Tratatului de faţă. Frontiera sovieto-română este astfel fixată în conformitate cu acordul sovieto-român din 28 iunie 1940 şi cu acordul sovieto-cehoslovac din 29 iunie 1945"*[152].

Deja către 19 septembrie 1944 militarii, fiind ajutaţi de populaţie, au restabilit comunicaţiile feroviare şi au refăcut podurile de la Nistru. În anii 1944-1945 din bugetul U.R.S.S. republicii i-au fost alocate 448 mln. ruble. În paralel, în anul 1944 din partea ministerelor unionale în mod direct au fost alocate 74 %, iar în anul 1945 – 60 % din toate resursele cu destinaţia investiţii capitale[153].

Pentru a ţine „în frâu" teritoriul proaspăt ocupat, Moscova a decis ca posturile principale de la conducerea partidului, precum şi a structurilor statale, economice, sindicale să se afle sub controlul direct al comitetului central al partidului comunist din Uniunea Sovietică. Pentru a-şi menţine controlul, încă la 12 iulie 1944 c.c. al p.c. a expediat structurii sale din Moldova, constituită deja, lista posturilor incluse în nomenclatura Moscovei[154]. În asemenea situaţie cadrele aparatului de conducere, practic în toate structurile – administrative şi economice, chiar preşedinţii Sovietului Suprem şi al guvernului, comisarii poporului (miniştrii), adjuncţii lor, conducătorii departamentelor republicane erau selectaţi şi confirmaţi de către Moscova[155].

În luna mai 1945 este format biroul c.c. al p.c. (b) pentru Moldova, preşedinte fiind numit F. Butov. Instituirea „biroului" avea drept scop *„călirea bolşevică, educarea populaţiei în spiritul internaţionalismului proletar şi al prieteniei popoarelor Uniunii Sovietice"*[156].

Biroul conducea prin directive, indicaţii şi controale structurile moldoveneşti şi informa sistematic Moscova despre situaţia din R.S.S. Moldovenească, dar mai ales despre comportamentul şi „fidelitatea politică" a conducerii de la Chişinău. Biroul a şi fost pârghia principală, cu ajutorul căreia se efectua transplantarea regimului totalitar bolşevic în spaţiul dintre Prut şi Nistru. Către anul 1952 partidul comunist, urmărind scopul instalării dominaţiei totale în R.S.S. Moldovenească, a elaborat şi a introdus o reţea de posturi prin intermediul cărora supraveghea activitatea, în toate formele ei, atât pe verticală, cât şi pe orizontală[157].

De-a lungul anilor 1944-1952 sistemul nomenclaturii, introdus de c.c. al p.c. (b) din toată Uniunea, a fost lărgit şi diversificat, în eşalonul superior al nomenclaturii fiind incluse chiar şi sectoarele cele mai periferice ale administraţiei statului, economiei şi ale vieţii spirituale din R.S.S.M. La 1 ianuarie 1947 Kremlinul selecta şi confirma în posturi 1.682 de persoane, iar în anul 1952 – 1.657 posturi[158].

În anul 1951, deşi au avut loc "alegerile libere" pentru Sovietul Suprem al R.S.S.M., tabloul real nu s-a modificat prea mult. Jumătate din cei 268 deputaţi erau lucrători ai aparatului de partid şi ai celui sovietic. Comisia de validare nu a mai prezentat informaţii privind studiile deputaţilor, deoarece se ştia realitatea încă din 1947, când 47 % din "aleşii" poporului aveau doar câte 2-3 clase ale şcolii primare[159].

În martie 1946 Sovietul Suprem al U.R.S.S. a adoptat „Legea cu privire la planul cincinal de restabilire şi dezvoltare a economiei naţionale a Uniunii Sovietice în perioada 1946-1950". În conformitate cu planul unional, sesiunea a VI-a a Sovietului Suprem al R.S.S. Moldoveneşti adoptă, în iulie 1946, Legea „Cu privire la restabilirea şi dezvoltarea economiei naţionale a R.S.S.M. în anii 1946-1950"[160].

Asupra nivelului de viaţă al oamenilor din Basarabia s-a răsfrânt extrem de negativ foametea din iarna anului 1946-1947, provocată, pe de o parte, de seceta cruntă, iar pe de alta – de rechiziţiile, organizate de noile autorităţi, care au curăţit gospodăriile cetăţenilor de orice fel de produse alimentare. Ea a condus la îmbolnăviri pe scară largă de distrofie, care în multe cazuri s-au soldat cu un final tragic pentru bolnavi.

Dacă în componenţa armatei sovietice în cel de al II-lea război mondial fuseseră ucişi circa 60 mii cetăţeni ai republicii, apoi în 1946-1947 au decedat de foame peste 200 mii oameni din acest colţ năpăstuit de ţară. La ei se mai adaugă şi locuitorii din sudul Basarabiei, care s-au pomenit în componenţa Ucrainei şi au avut aceeaşi soartă tragică. Au fost necesari mulţi ani ca pierderile de populaţie, inclusiv intelectuali, să fie recuperate (numărul locuitorilor republicii din 1940 a fost restabilit abia în 1955).

Concomitent, sub pretextul restabilirii economiei naţionale, autorităţile sovietice aduc în locul populaţiei băştinaşe un număr mare de ruşi şi ucraineni, urmărind,

de fapt, schimbarea aspectului etnic al Basarabiei. Astfel că paralel cu schimbările de ordin economic, care urmăreau scopul refacerii şi industrializării republicii în cadrul planurilor sovietice de construire a socialismului, marile localităţi urbane – în primul rând – devin pestriţe din punct de vedere etnic, deoarece începe să predomine populaţia rusofonă. În anii următori oraşele, în special cele de subordonare republicană – Chişinău, Bălţi, Bender, Tiraspol, au o creştere accelerată în toate privinţele: ca centre industriale şi culturale. Dar nu trebuie să uităm, de exemplu, că *„mai bine de 20 de ani Chişinăul a rămas un oraş închis şi nu putea fi vizitat de turişti străini"*[161].

În anii '60-'70 atât la Chişinău, cât şi în celelalte oraşe din republică este declanşată construcţia unor cartiere noi de locuit. Astfel localităţile urbane îşi lărgesc cu mult hotarele, ceea ce a generat şi dezvoltarea reţelei poştale prin deschiderea de noi oficii şi mărirea personalului încadrat în cele existente. Fenomenul e cauzat şi de sporirea considerabilă a numărului populaţiei, atât pe contul creşterii naturale a celor stabiliţi în raioanele R.S.S.M., cât şi al unui mare număr de oameni, veniţi din alte regiuni ale U.R.S.S. Spre exemplu, dacă în 1939 Chişinăul avea 112 mii locuitori, în 1959 – 215 mii, în 1979 acest indice a ajuns la 503 mii, iar în 1989 – la 665 mii locuitori[162].

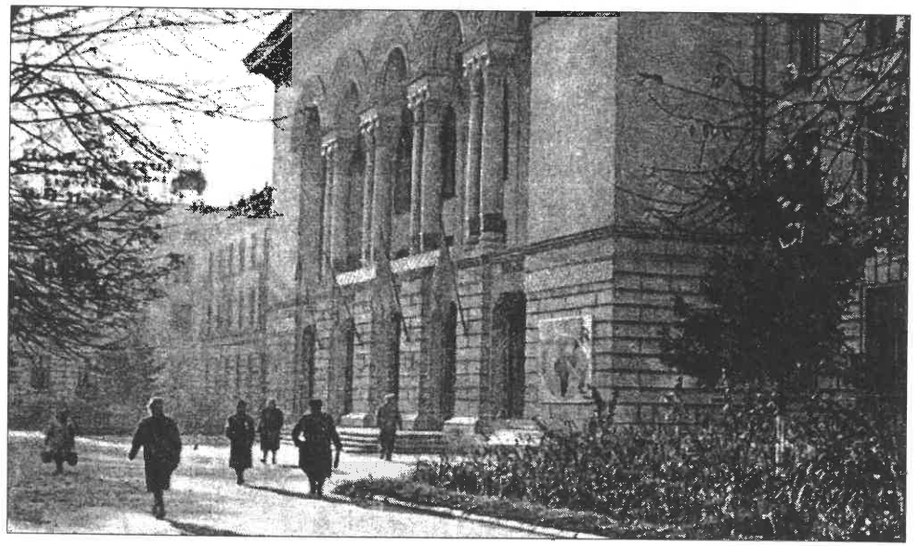

Chişinău. Clădirea de pe strada centrală (Lenin), în care la începutul anilor '50 a activat Ministerul Telecomunicaţiilor al RSSM

VI. REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ DIN ANUL 1947

La 16 octombrie 1947 Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S.M. desfiinţează judeţele Bălţi, Bender, Cahul, Chişinău, Orhei şi Soroca[163]. Prin acelaşi decret, oraşele Cahul, Orhei, Soroca sunt trecute la categoria localităţilor cu subordonare republicană. La 30 august 1947 Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S.M. a înregistrat formarea unei noi comune urbane – Taraclia – în raionul Taraclia[164]. Ca urmare, în octombrie 1947 R.S.S. Moldovenească arăta astfel[165]:

Raioane		Soviete săteşti	Oraşe			Comune urbane
Săteşti	Orăşeneşti		Total	Cu subordonare republicană	Cu soviete săteşti	
60	3	1236	14	7	3	12

În urma restabilirii economiei sporeau posibilităţile de satisfacere a necesităţilor materiale ale populaţiei. Din anul 1956, concomitent cu reducerea zilei de muncă până la 7-8 ore, a fost majorat salariul muncitorilor şi funcţionarilor, cu nivel scăzut de remunerare, a fost redus impozitul pe venit. Pe parcursul anilor 50 salariul mediu al muncitorilor şi funcţionarilor din republică a sporit cu mai mult de 30 %[166].

În perioada postbelică regimul totalitar comunist a depus mari eforturi pentru a-şi întări poziţiile în teritoriul ocupat. În acest scop a fost organizat schimbul de populaţie. Sute de mii de români basarabeni s-au mutat cu traiul mai mult de nevoie în alte republici ale fostului imperiu sovietic, iar în locul lor au fost aduşi reprezentanţii altor etnii, cu prioritate de origine rusă şi ucraineană. Numărul ruşilor din republică a crescut de la 188.000 în 1940 până la 560.000 în 1989, iar a ucrainenilor – de la 253.000 până la 600.000. Aceeaşi politică se ducea şi faţa de cadrele de intelectuali. O bună parte a absolvenţilor şcolilor superioare şi medii speciale erau repartizaţi în diferite colţuri ale fostului imperiu sovietic, iar din alte republici veneau specialişti, ieşiţi din rândul altor etnii. Nu întâmplător la 1000 locuitori numărul specialiştilor cu studii superioare de origine rusă şi ucraineană era cu mult mai mare decât al celor de origine română. În 1970 în componenţa populaţiei republicii ponderea românilor constituia 64,4%, în cea urbană – 35,1%, iar a ruşilor – 11,65 şi 28,2 %. Dar în şcoli limba de predare a devenit rusa. Tot în limba rusă se preda în şcolile din satele cu populaţie majoritară alogenă. În atare situaţie limbă oficială şi de cancelarie în organele de stat a devenit cea rusă. Prin intermediul organelor de informare în masă, şcolilor, instituţiilor de cultură se propaga apropierea între popoare şi se promova insistent, şi chiar în mod agresiv, limba şi cultura rusă, în detrimentul celei române[167].

Pentru un control mai eficient al vieţii populaţiei la începutul anului 1951 raioanele republicii au fost supuse unui proces de comasare. R.S.S.M. este împărţită în 1326 unităţi administrative, inclusiv 7 oraşe de subordonare republicană, 63 de raioane şi 1249 consilii săteşti[168]. În această perioadă se înregistrează un nou fenomen – strămutarea localităţilor din vatra lor strămoşească[169].

VII. RESTABILIREA REȚELEI POȘTALE ȘI DEZVOLTAREA EI (1944-1949)

La 17 iunie 1944 Iacob Kușnariov, Împuternicitul Comisariatului Poporului al Telecomunicațiilor din U.R.S.S., a înaintat președintelui Sovietului Comisarilor Poporului din R.S.S.M. T.A. Constantinov o informație în care menționa: *„Sistemul existent de transportare a poștei pentru raioanele din stânga Nistrului – Camenca, Râbnița, Dubăsari, Slobozia, Grigoriopol și Tiraspol prin Iampol-Vapnearca și mai departe pe calea ferată încetinește cu mult livrarea ei.*

De asemenea corespondența pentru raioanele eliberate din județul Orhei se aduce cu mare întârziere. Corespondența de scrisori și presa republicană, adresată raioanelor din stânga Nistrului și județului Orhei, circulă din Soroca – din cauza lipsei unor căi bune de comunicație – de la 8 la 10 zile, ceea ce nu poate fi considerată o situație normală.

Pentru raioanele din județul Bălți poșta se expediază la Florești cu căruțe, iar de la Florești la Bălți – cu trenuri de ocazie, ceea ce de asemenea conduce la tărăgănarea livrării corespondenței și presei cu 1-2 zile.

În scopul accelerării transportării corespondenței și presei republicane din Soroca, a fost elaborată o nouă schemă de dirijare a fluxurilor poștale:

a) De la Soroca la Râbnița se instituie un releu auto, prin care se va expedia toată poșta destinată raioanelor din stânga Nistrului și raioanelor din județul Orhei, frecvența circulației – 4 ori pe săptămână.

b) Între Soroca și Bălți de asemenea se organizează un releu auto. În această direcție se aduce toată poșta destinată județului Bălți, și raioanelor Florești și Cotiugeni, județul Soroca. Din Bălți se ridică corespondența și presa centrală, ce se aduce prin Moghiliov-Podolsk, cu destinația pentru raioanele județului Soroca. Frecvența circulației – zilnic.

Pentru realizarea acestui plan, care ar accelera transportarea poștei, este necesar lunar furnizarea a 2 tone de benzină pentru cele 2 automobile"[170].

Odată cu revenirea autorităților sovietice în anul 1944 își reia activitatea și Direcția Împuternicitului Comisariatului Poporului al Telecomunicațiilor din U.R.S.S., înființat pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului al R.S.S.M. La 12 iulie 1944 a fost aprobată Lista posturilor incluse în nomenclatura c.c. al p.c. (b) din toată Uniunea pentru R.S.S. Moldovenească[171]. Ulterior noua structură a concentrat și și-a subordonat toate oficiile de telecomunicații din județele Bălți, Bender, Cahul, Chișinău, Orhei și Soroca – 54 de centre de telecomunicații raionale și orășenești, precum și secțiile de transportare a poștei din Basarabeasca, Bălți, Bender, Chișinău, Ocnița și Centrul de Poștă Chișinău.

Comisariatul Poporului al Telecomunicațiilor din U.R.S.S., prin scrisoarea nr. 24168 din 29 iunie 1944, adresată lui Smoriga, vicepreședinte al Sovietului Comisarilor Poporului al R.S.S. Moldovenești (în copie – Împuternicitului Comisariatului Poporului al Telecomunicațiilor pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului al R.S.S.M. Kușnariov), comunică: *„În legătură cu adoptarea hotărârii Sovietului*

Comisarilor Poporului al R.S.S. Moldovenești și a c.c. al p.c. (b) din Moldova „Cu privire la măsurile de prim ordin referitor la restabilirea mijloacelor de telecomunicație din R.S.S. Moldovenească" vă informăm:

Pentru a asigura realizarea lucrărilor de restabilire pe teritoriul R.S.S. Moldovenești Comisariatul Telecomunicațiilor s-a adresat Sovietului Comisarilor Poporului cu privire la repartizarea prin Comisariatul Apărării a 250 de persoane, care nu sunt apte pentru participare în operații militare, dar pot efectua lucrări fizice, pentru a forma din ei un detașament, ce ar efectua lucrările de reparație.

Cât privește utilajele și inventarul necesare la prima etapă de restabilire a sistemului de telecomunicații – au și fost expediate".

La scrisoarea respectivă este anexat un borderou pe 4 foi, dar în el nu sunt indicate nici ștampilele poștale, nici alte ustensile, necesare pentru desfășurarea activității poștale[172].

La 10 iulie 1944 Iacob Kușnariov, Împuternicitul Comisariatului Poporului al Telecomunicațiilor din U.R.S.S. pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului al R.S.S.M., îl informează pe N. Salogor, secretar al c.c. al p.c. (b) din Moldova, referitor la modul cum decurg lucrările de restabilire a rețelei de telecomunicații, desfășurate în conformitate cu ordinul nr. 134 al Comisariatului Poporului al Telecomunicațiilor din U.R.S.S., emis la 6 aprilie 1944. Spicuim din acest document doar cele ce se referă la sistemul poștal:

„În sfera poștală s-a planificat:

1. Să se restabilească rețeaua poștală în limitele existente înainte de începutul războiului.

La 10.07.1944 starea lucrurilor este următoarea:

a) au fost organizate 28 birouri raionale ale Comisariatului Poporului al Telecomunicațiilor;

b) au fost deschise 37 oficii și 48 agenții poștale în localitățile rurale, ceea ce constituie realizarea cu 100 % a planului de restabilire a rețelei poștale în raioanele eliberate;

c) s-au procurat 106 cai pentru stațiile poștale;

d) în interiorul republicii a fost stabilit transportul zilnic al poștei cu caii;

e) presa centrală, adusă de la Moscova cu avionul, se distribuie în raioanele eliberate în a 3-4 zi;

f) fluxul principal de corespondență sosește prin Jmerinca și Moghiliov-Podolsk. Corespondența din Basarabia cu destinația în spatele frontului este expediată prin Iampol-Vapnearca"[173].

Pentru a accelera restabilirea tuturor mijloacelor de telecomunicație (în cazul dat se aveau în vedere și cele de comunicare prin radio, telefon, telegraf – nota aut.), prevăzute pentru etapa inițială, Kușnariov solicită, la 10 iulie 1944, următorul ajutor din partea Comisariatului Telecomunicațiilor din U.R.S.S.:

a) Să se organizeze curse poștale aeriene zilnice pe ruta Kiev-Soroca;

b) Pentru a îmbunătăți livrarea presei și a corespondenței în interiorul republicii – în special pentru raioanele din stânga Nistrului – să se repartizeze un avion U-2;

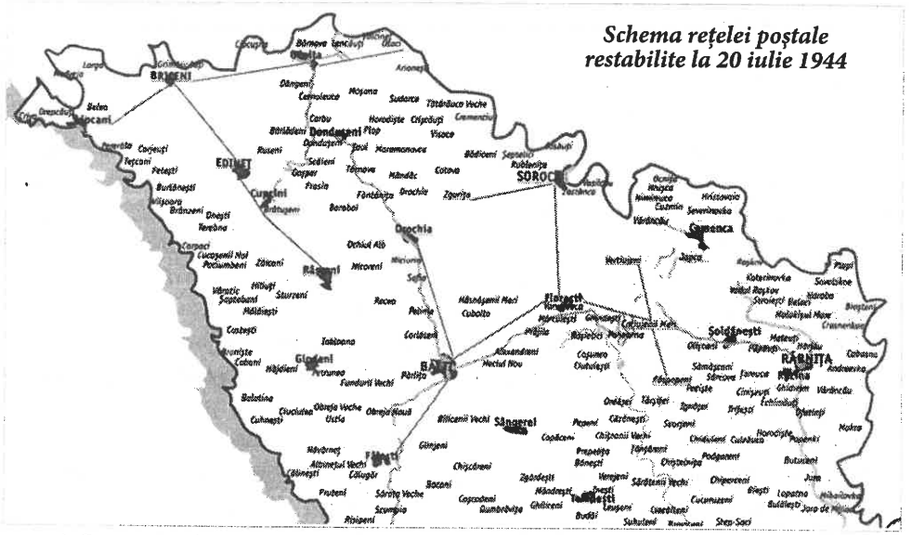

Schema reţelei poştale restabilite la 20 iulie 1944

c) Să se accelereze repartizarea vagoanelor poştale planificate (din 10 planificate, la acest moment s-a primit doar 1);

d) Să se aloce furaje pentru 110 cai;

e) Să se aloce suplimentar 2 tone de benzină pentru transportarea corespondenţei (dacă nu se va repartiza un avion);

f) Să se livreze cutiile poştale, cântarele, safeurile, prevăzute de planul de lucru[174].

Tot la 10.07.1944 autorităţilor R.S.S. Moldoveneşti, care deja se aflau la Soroca, li s-a prezentat o informaţie, prin care se solicita completarea personalului administrativ al unităţilor poştale. Autorul acesteia specifica, că din necesarul de 60 de persoane pentru funcţia de şefi ai birourilor poştale raionale şi orăşeneşti sunt doar 32 (dar 17 dintre ei trebuie înlocuiţi), urmând a mai fi selectate încă 28 persoane[175]. Situaţia este incertă, deoarece într-un alt document, cu referire la aceeaşi perioadă, găsim o altă informaţie: necesar – 60 persoane, încadrate – 15, mai sunt necesari 45 lucrători[176].

La 20 iulie 1944 se stabileşte nomenclatorul personalului, încadrat în structurile poştale, organizate în raioanele, unde intraseră autorităţile sovietice[177].

Nr. scrt.	Numele	Anul naşterii	Studii	Funcţia deţinută	În funcţie de la...
1.	Kuşnariov Iacov Tihonovici	1903	Medii	Împuternicitul CNT	26.04.44
2.	Cerneavski Bonifaţii Fiodorovici	1900	Medii	Şeful Secţiei Poştale	12.05.44
3.	Gordeev Nicolai Maximovici	1903	Medii	Şeful Biroului Poştal Bălţi	26.04.44

4.	Hranovski Ilia Dmitrievici	1895	Medii	Şeful Biroului Poştal Ungheni	6.05.44
5.	Gragarovski Mihail Constantinovici	1904	Medii	Şeful Biroului Poştal Soroca	9.06.44
6.	Râbacov Mihail Ivanovici	1908	Medii incompl.	Şeful Biroului Poştal Camenca	31.05.44
7.	Mâlnicov Alexandr Akepsilovici	1914	Medii	Şeful Biroului Poştal Râbniţa	31.05.44
8.	Kliucov Grigorii Ivanovici	1914	Medii	Şeful Biroului Poştal Camenca	3.06.44
9.	Baranov Timofei Tihonovici	1891	Medii	Şeful Biroului Poştal Floreşti	6.06.44
10.	Florov Mihail Iacovlevici	1910	Medii incompl.	Şeful Biroului Poştal Ocniţa	16.06.44
11.	Kojankov Alexei Iacovlevici	1902	Medii	nespecificat	16.06.44
12.	Dicusar Filip Ignatievici	1912	Medii incompl.	Şeful Biroului Poştal Bolotina	21.06.44
13.	Bliumin Isac Afroimovici	1913	Medii	Şeful Biroului Poştal Rezina	29.06.44
14.	Bâcova Evdochia Ivanovna	1914	Medii	Şeful Biroului Poştal Târnova	10.07.44
15.	Morogov Mihail Iacovlevici	1913	Medii	nespecificat	10.07.44
16.	Samoilov Nicolai Ivanovici	1903	Medii incompl.	Şeful Biroului Poştal Orhei	12.07.44
17.	Maidanov Alexandr Markelovici	1909	Medii	Şef-adj. al Biroului Poştal Judeţean Soroca	10.07.44

La 26 iulie 1944 în Basarabia de acum erau 164 de persoane, ce constituiau personalul viitorului serviciu poştal-telegrafic, toţi fiind trimişi de către organele centrale abilitate, printre ei fiind Împuternicitul Comisariatului Poporului al Telecomunicaţiilor, doi adjuncţi ai acestuia, 8 şefi de secţii, 26 şefi ai birourilor poştale şi 16 factori poştali[178].

În ultima decadă a lunii iulie autorităţile sovietice din Basarabia dispun efectuarea unor controale la toate birourile poştale din teritoriul ocupat de către trupele armatei roşii, implicând în această activitate mai multe persoane, numite ***upolnomocennâi*** (împuternicit), care la încheierea verificărilor au alcătuit procese verbale, din care aflăm cum activa serviciul poştal în acea perioadă.

Astfel D. T. Grosman, în prezenţa şefei Biroului Poştal **Rezina** Pilearskaia şi a şefului Biroului Poştal Judeţean Samoilov, a verificat la 22 iulie activitatea Biroului Poştal Rezina, unde a constatat următoarele: „*Planul de restabilire a serviciului poştal prevedea:*

Deschiderea

- 1 oficiu poştal	*- s-au deschis 2 oficii poştale*
- 1 agenţii poştale	*- s-a deschis 1 agenţie poştală*
- să se procure 4 cai	*- s-au procurat 2 cai*
- să se procure 2 căruţe	*- s-a procurat 1 căruţă*

Planul financiar pentru luna iunie prevedea 1670 rub., s-a realizat 2215 rub.

Planul pentru luna iulie prevede 3320 rub., în 20 de zile s-au acumulat 2205 rub.

Pentru Biroul Poştal din Rezina punctul de schimb al corespondenţei a fost stabilit la Râbniţa. Acesta, la rândul său, primeşte corespondenţa prin Slobodca şi Bălţi pentru Rezina, iar Biroul din Rezina de două ori pe zi merge cu căruţa la Râbniţa, unde predă poşta sa şi recepţionează cea sosită pentru zona deservită.

La Biroul Poştal are loc trierea corespondenţei, fiind separată pentru fiecare soviet sătesc şi oficiu poştal. Apoi poşta este dusă la destinaţie cu transportul, repartizat de sovietele săteşti, sau de către poştaşi pedeştri. Există un grafic de difuzare a poştei, dar el nu se respectă, căci satele vin după poştă atunci când au posibilitate. Poştaşii pedeştri au o rază de acţiune de vreo 15 km, cât fac ei pe zi.

Poşta din Soroca pentru Rezina ce transportă cu căruţe pe releul Camenca-Râbniţa-Rezina. Un asemenea mijloc de transportare a poştei, desigur, duce la încetinirea distribuirii corespondenţei. Începând cu 25 iulie poşta din Soroca a fost adusă cu un avion, care ateriza la Râbniţa, unde preda şi corespondenţa pentru Rezina.

În iunie la Rezina au fost prelucrate 650 scrisori recomandate. Mandate poştale au început să primească de la 27 iunie, iar până la 25 iulie au recepţionat 160, dar au expediat 6.

Referitor la termenii de circulaţie a corespondenţei:

a) Din Moscova la Rezina – 10-15 zile.

b) Din Soroca la Rezina – 10-12 zile.

c) Din Rezina la sovietele săteşti – 2-3 zile.

Motivele întârzierii:

Poşta sosită din Râbniţa la 24.07, la orele 11, a fost prelucrată abia la 25.07 la orele 12, iar spre difuzare a fost distribuită la 26.07. În fond poşta de la Râbniţa la Rezina merge 3 zile.

Foarte nesatisfăcător se distribuie corespondenţa în centrul raional. Exemple:

- scrisoarea recomandată, expediată de Comisariatul Poporului al Agriculturii al R.S.S.M. în adresa Şcolii de Mecanizare din Rezina, a plecat din Soroca la 5.07, dar a ajuns în Rezina la 15.07, iar la 25.07 încă nu era distribuită;

- scrisoarea recomandată nr. 381, expediată de „Moldavpotrebsoiz", a plecat din Soroca la 11.07, a ajuns la Rezina la 15.07, dar a fost distribuită abia la 25.07;

- scrisoarea recomandată nr. 306, expediată din Moscova la 21.06, a ajuns la Rezina la 8.07, dar a fost distribuită la 25.07;

- scrisoarea militară de la Poşta de campanie 3623 a ajuns la Rezina la 16.07, dar a fost distribuită la 25.07;

- scrisoarea recomandată a Comisariatului Poporului al Economiei a plecat din Soroca la 5.07, la Rezina a ajuns la 18.07, dar la 25.07 nu era distribuită;

- scrisoarea recomandată din Chiperceni a mers până la Rezina 13 zile"[179].

De fapt, în Biroul poştal raional Rezina foarte mult timp corespondenţa nici n-a fost distribuită[180]. Bunăoară, în momentul controlului în Birou s-au descoperit saci cu corespondenţă recomandată şi simplă, care n-a fost distribuită în intervalul 8.07-25.07. O asemenea situaţie se explică, după cum se menţionează în procesul verbal respectiv, prin lipsa personalului: sunt angajaţi doar 24 operatori din necesarul de 38, şi doar 10 dintre ei au lucrat anterior în serviciul poştal[181].

În perioada dintre 23-27 iulie împuternicitul Maidanov a verificat activitatea Biroului Poştal **Camenca**. Iată ce a notat el în procesul verbal: *„Schimbul de corespondenţă poştală se efectuează cu căruţe, atât în interiorul judeţului, cât şi cu Soroca. Transportarea poştei se face conform graficului – în interiorul raionului zilnic, de 6 ori pe săptămână, duminica e zi de odihnă. Unităţile de transport sunt repartizate de către colhozuri.*

Cu Soroca schimbul poştal se face peste o zi, la datele pare. De asemenea Camenca efectuează schimb de poştă la Popeliuha (35 km). Aici totul depinde de circulaţia trenurilor, deşi există un grafic, dar nu întotdeauna el coincide cu posibilităţile feroviarilor.

Distribuirea corespondenţei locale se face de 1-2 ori pe zi, în funcţie de sosirea ei, cu excepţia zilei de duminică.

Au existat cazuri – până la înfiinţarea schimbului de poştă cu Soroca – că indicaţiile comisariatelor, trimise în luna mai din Soroca ajungeau la Camenca în iulie. Spre exemplu, Comisariatul Poporului al Agriculturii a trimis la 25.05 secţiei agricole din Camenca o informaţie referitoare la contractarea şi procurarea vitelor, care a ajuns la destinaţie abia la 19.07. Un alt caz, ce a avut loc între aceleaşi structuri: prima a expediat o circulară la 24.05, care a ajuns la destinaţie la 19.07. Sunt mai multe exemple de acest fel.

Volumul corespondenţei prelucrate: în luna iunie – 93 000, iar în 20 de zile ale lunii iulie – 73 000.

Referitor la termenii de circulaţie a corespondenţei:

a) Din Moscova la Camenca – 20 zile.

b) Din Soroca la Camenca – 2-3 zile.

Conform statelor de personal trebuie să lucreze 52 de persoane, sunt angajate doar 38"[182].

Între 23-25 iulie a fost supus verificării şi Biroul Poştal din **Floreşti** (controlor – I. D. Hranovski, în prezenţa şefului Biroului T. T. Baranov şi a adjunctului acestuia – V. G. Bucikovski).

S-a constatat: statele de personal sunt completate doar în proporţie de 70 %, angajaţii nu au experienţă în domeniu. Planul la venituri pentru luna iunie a fost de 8.334 rub., s-a realizat doar 2.030 rub. Pentru luna iulie s-a prevăzut 5.556 rub., în 20 de zile s-a atins doar 1.036 rub[183].

Schimbul de saci poştali se efectua cu căruţele, repartizate de către sovietele sătești respective. Toată **corespondența spre Soroca** se expedia zilnic până la Cerepcău (distanța de 16 km). Către acel moment aici trebuia să ajungă şi **poşta din Soroca**, unde o partidă se depunea pentru repartizarea ulterioară prin sate, iar cealaltă – se ridica pentru a fi trimisă destinatarilor din afara regiunii. Conform schemei elaborate poşta pentru Bălți şi Râbnița trebuia să fie adusă cu vagonul poştal, dar deoarece acesta nu circula regulat, sacii cu corespondență erau transportați cu maşini de ocazie. Actualmente de la Soroca un camion transportă peste o zi corespondența spre Bălți.

Volumul de corespondență prelucrată până la efectuarea controlului[184]:

Tip corespondență	Corespondența primită		Corespondență expediată	
	Iunie 1944	1-20 iulie 1944	Iunie 1944	1-20 iulie 1944
Scrisori simple	13.000	7.000	11.000	7.500
Scrisori recomandate	364	250	987	600

De la Moscova până la Floreşti scrisorile merg între 8-20 de zile. Se face foarte greu şi distribuirea corespondenței atât în centrul raional, cât şi în sate. Nu toate sovietele sătești au repartizat poştaşi, iar în unele cazuri, chiar dacă au delegat anumite persoane, ele sunt schimbate destul de des, ceea ce influențează asupra termenilor de distribuire a corespondenței.

Iată câteva exemple, ce denotă cum era distribuită corespondența în acea perioadă. Poşta la Agenția Poştală din Mărculeşti se expediază zilnic, dar de la Mărculeşti la cele 10 soviete sătești, ce țin de această unitate poştală, ea se distribuie doar de 3 ori pe săptămână. Cel mai rău merg lucrurile în satele, deservite de agențiile poştale din Ciutuleşti şi Roşietici. Poştaşul vine la Floreşti după corespondență de 3 ori pe săptămână, iar satele, ce țin de aceste centre, deleghează pe cineva de la caz la caz, de obicei persoane aflate cu vreo ocazie în localitățile respective.

În procesul verificării activității Biroului Poştal din județul **Soroca** s-au constatat următoarele: poşta soseşte la Bălți şi Iampol pe calea ferată, iar de acolo se aduce la Soroca cu căruțele. În cadrul județului şi în raion poşta este distribuită zilnic, folosindu-se în acest scop căruțele.

Graficul de distribuire a poştei pe releele interraionale din județul Soroca (mijloace de transport – căruțe)[185-186].

Nr. scr.	Releul poştal	Distanța	Plecarea la începutul cursei	Recepționarea poştei în punctul final
1.	Soroca-Cosăuți-Egorovca-Iorjnița	24	8.oo	12.oo
2.	Soroca-Cureşnița-Rublenița-Coroşnița-Poetaş-Şeptelici	59	8.oo	18.oo
3.	Soroca-Ocolina-Țepilova-Pârlița-Vanțeni	42	8.oo	15.oo
4.	Soroca-Vasilcău-Trifăuți-Racăvăț-Alexandru-cel-Bun-Volovița	38	8.oo	14.20
5.	Soroca-Dumbrăveni-Zastânca-Valova- Parcani-Redi-Cereşnovăț	42	8.oo	15.oo
6.	Vertiujeni-Soroca	30	6.oo	11.oo
7.	Soroca-Vertiujeni	30	12.oo	17.oo

Graficul de distribuire a poştei pe releele din Soroca[187].

Nr. scrt.	Releul poştal	Distanța	Ora plecării la începutul cursei	Recepționarea poştei în punctul final
1.	Otaci - Soroca	26	6.oo	10.oo
2.	Ocnița - Otaci	26	11.oo	15.oo
3.	Ocnița - Târnova	20	14.oo	20.oo
4.	Târnova - Ocnița	20	5.oo	10.oo
5.	Târnova - Zgurița	28	4.oo	7.oo
6.	Zgurița - Târnova	28	15.oo	19.oo
7.	Drochia - Zgurița	19	4.oo	7.oo
8.	Zgurița - Drochia	19	15.oo	18.oo
9.	Zgurița - Soroca	25	7.oo	10.oo
10.	Soroca - Zgurița	25	12.oo	15.oo
11.	Soroca - Cerepcău	24	6.oo	10.oo
12.	Cerepcău - Soroca	24	11.oo	15.oo
13.	Floreşti - Cerepcău	16	6.oo	10.oo
14.	Cerepcău - Floreşti	16	11.oo	15.oo
15.	Cotiujeni - Floreşti	25	10.oo	14.oo
16.	Floreşti - Cotiujeni	25	16.oo	21.oo
17.	Soroca - Iampol	12	6.oo	9.oo
18.	Iampol - Soroca	12	14.oo	17.oo

Corespondența din județ este expediată la Iampol cu căruțele, din Iampol la Vapnearca – pe calea ferată, unde este predată vagoanelor poştale, ca să fie transportată conform destinației în orice colț al țării. În raioanele din stânga Nistrului – Grigoriopol, Dubăsari, Tiraspol şi Slobozia – poşta se expediază pe acelaşi releu ca şi în spatele frontului – până la Vapnearca, iar din Vapnearca până la stația Vesiolâi Kut – cu vagonul poştal, iar de la Veselâi Kut până în centrele raionale – cu căruțele. Spre Camenca, Râbnița şi județul Orhei poşta se expediază cu căruțe, prin Rezina.

Spre raioanele Drochia, Târnova, Ocnița şi Zgurița poşta se expediază zilnic cu căruțele, pe releul Zgurița – Drochia. Poşta pentru județul Bălți, raioanele Cotiujeni şi Vertiujeni se expediază cu căruțe prin Floreşti, iar o dată la două zile – cu autocamionul. Din Bălți în raioane poşta se transportă cu căruțe.

Volumul corespondenței prelucrate până la efectuarea controlului[188]:

Tip corespondență	Corespondența prelucrată	
	Iunie 1944	1-20 iulie 1944
Scrisori simple	77.800	169.600
Scrisori recomandate	7.200	24.600

Termenul real de circulație a corespondenței de la Moscova până la Soroca și de la Soroca în centrele raionale e de 5-10 zile. Din Soroca la Drochia ajunge a doua zi, la Târnova și Zgurița – în a treia zi, la Otaci – peste 7 zile, iar la Râbnița – peste 6 zile.

În raionul Soroca au fost deschise 2 oficii și 3 agenții poștale – la Dumbrăveni, Vasilcău, Cureșnița, Cosăuți și Hristici. Raionul este deservit de către 5 poștași călare, care primesc zilnic corespondența la Birou[189].

Orașul este deservit de doi poștași, care, de fapt, nu erau în stare să asigure difuzarea corespondenței în termeni rezonabili[190].

În raion există un număr insuficient de cutii poștale – în oraș, spre exemplu, sunt instalate doar 5, dintre care 4 – în centru. În satul Bujerovca, localitate destul de mare, în care ar trebui să fie deschis un oficiu sau o agenție poștală, nu există nici o cutie poștală.

În timpul controlului s-a stabilit că cenzura militară, instituită în cadrul Biroului poștal Soroca, reține corespondența de la 3 la 5 zile, iar cenzura de stat – până la 30 de zile, deși regulamentele în vigoare nu admit mai mult de 24 de ore[191]. Faptul ca atare este recunoscut, e adevărat, parțial, și de către Ș. Ș. Zilberman, șeful Biroului Cenzurii Militare, care în nota sa explicativă scrie: *„La solicitarea Dvs. cu privire la termenii de reținere a corespondenței de intrare-ieșire la Biroul Cenzurii Militare Soroca comunic: corespondența depusă pentru cenzurarea militară este reținută de la 3 la 5 zile"*[192].

Volumul corespondenței prelucrate în trimestrul II al anului 1944 de către Biroul Poștal al județului Bălți[193]:

Tip corespondență	Corespondența primită	Corespondență expediată
Scrisori simple	80.230	60.279
Scrisori recomandate	7.240	5.450
Cărți poștale		12.800
Banderole		190
Scrisori, cărți poștale, banderole de serviciu		170.000

Biroul Poștal Județean Bălți era și un centru de tranzitare a corespondenței pentru alte zone. Cu toată starea de război, traficul poștal era destul de intens.

Volumul corespondenței tranzitate prin Biroul Poștal Județean Bălți[194].

Tip corespondență	Corespondența primită	Corespondența expediată
Scrisori simple	53.270	
Porto: scrisori, cărți poștale, banderole		2.721
Trimiteri recomandate	12.911	
Scrisori cu valoare declarată	97	15

În județul Bălți, unde sunt 31 soviete sătești, au fost deschise următoarele unități poștale: la 20 aprilie – oficiul poștal Alexăndreni, la 1 mai – agenția poștală Sofia, iar la 15 iulie – oficiul poștal Slobozia.

În raionul Bălți există 8 poștași călăreți, care duc corespondența pe rute inelare, cuprinzând toate localitățile din zonă, iar în interiorul localităților poșta este difuzată de către persoanele de serviciu, numite de sovietele sătești.

S-au stabilit și trei releuri interraionale: Bălți-Glodeni (36 km), Bălți-Fălești (25 km) și Bălți-Sângerei (23 km). Toate birourile poștale raionale asigură schimbul de corespondență de 6 ori pe săptămână, utilizând în acest scop transportul propriu. Există un releu poștal intern – Bălți-Alexăndreni (14 km). Oficiul poștal Slobozia este amplasat în raza orașului Bălți.Stația poștală de cai dispune de 11 cai, 3 căruțe cu 4 roți și 2 trăsuri pe două roți. Agenția poștală Sofia face schimb de corespondență direct cu vagonul poștal 147/148, anexat la trenul, care circulă pe ruta Jmerinca-Bălți și retur[195]. Din Moscova la Bălți corespondența ajunge în 6-7 zile, dar sunt cazuri când a mers 12 zile. Scrisorile din Soroca la Bălți merg 2-3 zile[196].

Pentru a ameliora activitatea serviciului poștal controlorii au înaintat o serie de propuneri:

- să se mărească imediat numărul cutiilor poștale din oraș de la 6, câte există, la 10, iar în trimestrul IV – până la 15;
- scoaterea corespondenței din cutiile poștale să se efectueze de trei ori pe zi;
- a deschide în orașul Bălți în trimestrele II-III nu mai puțin de 2 oficii poștale, ceea ce ar reduce volumul revenit Biroului Poștal Județean;
- a organiza la Biroul Poștal Județean comercializarea mărcilor, recepționarea trimiterilor recomandate și eliberarea trimiterilor „Post restant" de la orele 8 până la orele 24.

La Bălți există o secție poștală feroviară, unde nu se efectuează cartarea corespondenței, ci doar se face schimb de saci poștali, o dată la două zile, cu vagonul poștal nr. 147/148. Secția nu este rentabilă, de aceea s-a propus ca ea să fie lichidată, iar în schimb să se înființeze un oficiu poștal în gara feroviară, care să efectueze schimbul de saci poștali cu vagonul poștal 147/148 și să deservească populația din zonă[197]. Pe lângă aceste momente, A. S. Ermakov, împuternicit al c.c. al p.c. (b) al Moldovei, verificând activitatea structurilor poștale, a prezentat la 1 august 1944 un raport, în care, printre neajunsurile descoperite, semnalează și următoarele:

„1. *Biroul poştal judeţean Bălţi expediază corespondenţa la Centrul de Cenzură Militară fără a o ştampila. De la Centrul de Cenzură Militară ea nimereşte la Biroul Poştal Judeţean din Soroca peste o lună, iar uneori şi mai târziu.*

2. *Serviciul poştal din Tiraspol ridică corespondenţa o dată la 6 zile*"[198].

Până la 23 august 1944 zona frontului din Moldova, stabilită încă din martie, era pe linia Dubăsari-Ungheni-Paşcani-Fălticeni. Se pare ca aici a avut loc înlăturarea tuturor numelor de localităţi – de pe indicatoare, plăci etc. Probabil, în această perspectivă poate fi explicată şi desfigurarea ştampilelor poştale, utilizate în zona de front. Din raţiuni obiective ele au mai fost în uz şi câteva luni după aceste evenimente, până prin decembrie 1944. Evident, este doar o ipoteză care poate fi validată sau nu prin descoperirea altor asemenea exemple de ştampile modificate şi raportarea lor la contextul istoric care le-a produs.

Dar în jumătatea a doua a anului 1944 o parte din corespondenţa expediată din zona basarabeană a fost obliterată cu ştampila de plecare, constituită dintr-un rând, ce fixează data. Studierea acestor amprente duce la concluzia că avem ştampile "mute", obţinute ad-hoc prin eliminarea completă a numelui localităţilor, astfel încât rămâne doar data.

La 6 august 1944 Kuşnariov aprobă Graficul de transportare a poştei în raioanele, aflate sub jurisdicţia trupelor sovietice (transport – căruţe cu cai)[199]:

Releu poştal	Distanţa (km)	Plecare din punctul iniţial	Sosire în punctul final	Plecare din punctul final	Sosire în punctul iniţial
Judeţul Soroca					
1. Otaci-Ocniţa-Otaci	26	6	10	12	16
2. Ocniţa-Târnova-Ocniţa	30	14	20	5	16
3.Târnova-Zguriţa-Târnova	26	4	3	18	23
4. Drochia-Zguriţa-Drochia	18	4	7	18	21
5. Zguriţa-Soroca-Zguriţa	25	8	12	14	18
6. Vertiujeni-Soroca-Vertiujeni	30	6	11	13	18
7. Soroca-Cerepcău-Soroca	24	6	10	12	16
8. Floreşti-Cerepcău-Floreşti	16	6	10	11	14
9. Cotiugeni-Floreşti-Cotiugeni	25	10	14	16	21
10. Soroca-Iampol-Soroca	12	6	8	16	18
Judeţul Bălţi					
1. Bălţi-Floreşti-Bălţi	40	22	4	6	12
2. Lipcani-Briceni-Lipcani	25	4	8	18	23
3. Briceni-Edineţ-Briceni	25	8	12	14	18
4. Edineţ-Brătuşeni-Edineţ	15	16	21	4	9
5. Brătuşeni-Râşcani-Brătuşeni	20	4	8	19	24
6. Râşcani-Bălţi-Râşcani	30	8	12	14	19
7. Bolotina-Glodeni-Bolotina	20	6	9	11	15
8. Glodeni-Bălţi-Glodeni	30	10	15	17	20
9. Sângerei-Bălţi-Sângerei	23	6	10	12	16
10. Cornești-Chişcăreni-Cornești	20	5	9	11	15
11. Chişcăreni-Bălţi-Chişcăreni	30	9	14	16	19
12. Sculeni-Făleşti-Sculeni	25	5	9	11	15
13. Făleşti-Bălţi-Făleşti	25	10	14	16	20

Judetul Orhei					
1. Rezina-Râbniţa-Rezina	5	3	9	10	11
2. Orhei-Rezina-Orhei	30	6	11	13	18
3. Susleni-Rezina-Susleni	35	6	10	12	16
4.Chiperceni-Rezina-Chiperceni	30	6	11	13	18
5. Răspopeni-Rezina-Răspopeni	15	6	8	10	12
6. Teleneşti – bălţi-Teleneşti	15	6	8	10	12
7. Bravicea-Orhei-Bravicea	15	14	17	19	12
Raioanele din stânga Nistrului					
1. Camenca-Soroca-Camenca	40	14	20	6	14
2. Râbniţa-Camenca-Râbniţa	40	6	13	15	22
2. Râbniţa-Kotovsk-Râbniţa	80	5	14	16	24
4. Dubăsari-Kotovsk-Dubăsari	40	5	14	16	24
5.Grigoriopol-Dubăsari-Grigoriopol	20	5	8	9	12
6.Tiraspol-Veselâi Kut-Tiraspol	15	6	9	11	14
7. Slobozia-Tiraspol-Slobozia	15	10	13	15	17
Relee Auto					
1. Soroca-Bălţi-Soroca	75	8	12	18	22
2.Soroca-Camenca-Soroca	75	8	12	15	19

Situaţia nesatisfăcătoare în ceea ce priveşte organizarea serviciului poştal în zona de nord a Basarabiei, aflată în subordonarea autorităţilor sovietice, a fost recunoscută şi de lucrătorii aparatului c.c. al p.c. al Moldovei, care într-o informaţie din luna august 1944 menţionau: „*Există 26 de birouri poştale, dar:*

a) nici unul dintre ele nu este completat cu cadre conform statelor de personal;

b) nici unul dintre ele nu efectuează toate operaţiile poştale necesare;

c) nu sunt respectaţi termenii de control la difuzarea corespondenţei.

Foarte rău activează Biroul Poştal Rezina. În timpul controlului aici au fost depistate peste 300 de postpachete, destinate raioanelor Tiraspol şi Slobozia, ce conţineau peste 3.000 de scrisori simple şi 200 de scrisori recomandate. Toată această corespondenţă se afla la Rezina de mai bine de o lună"[200]. Ca o explicaţie a situaţiei se menţiona că din numărul necesar de 582 de factori poştali activează doar 422, deficitul de cadre constituind 160 persoane[201].

În timpul verificărilor la faţa locului s-a constatat, că Birourile Poştale din Bălţi şi Soroca prezentau serviciilor de cenzură corespondenţa fără s-o cântărească, cu alte cuvinte nu se ducea nici cea mai elementară evidenţă a numărului de trimiteri poştale, depuse spre verificare. „*O atare situaţie nu exclude pierderea scrisorilor şi nu poate fi tolerată*", – concretizează autorul raportului[202].

Iată cum arăta la 1 august 1944 reţeaua poştală a zonei de nord a Basarabiei:

Tipul unităţii poştale	Conform planului	În funcţiune
Birouri judeţene	2	2
Birouri raionale	26	26
Oficii poştale	35	41
Agenţii poştale	34	58

La 30 septembrie 1949 administrația poștală sovietică elaborează noi reguli poștale, care sunt aprobate prin ordinul ministrului telecomunicațiilor al U.R.S.S.. Reproducem în continuare ordinul, păstrând limbajul și ortografia documentului, tipărit în ediția oficială, apărută în anul 1953 la Chișinău[203].

ОРДИНУЛ
МИНИСТРУЛУЙ ДЕ ЛЕГЭТУРЭ АЛ УНИУНИЙ РСС

ор. Москова № 572 30 септембрие анул 1949

ДЕСПРЕ ЫНТРАРЯ ЫН ПУТЕРЕ А РЕГУЛИЛОР НОЙ ПОШТАЛЕ

Ын легэтурэ ку скоатеря регулилор ной поштале
О Р Д О Н:

1. Регулиле ной поштале, ынтэрите де мине, ынтрэ ын путере ку ынчепере дела 1 януарие анул 1950.

2. А се стабили ка регулэ, кэ орьче скимбаре орь адэужире .ла регулиле поштале се фаче нумай ку ынвоиря мя.

3. Шефул Кырмуирий принчипале а поштей — Директорул де стат ал легэтурий де рангул II тов. МАРИНИЧ А. С., ла ынтродучеря вре-унор скимбэрь орь адэужирь ла регуль, сэ асигуре типэриря лор ку мижлоачеле типографиче ши триметеря лор пе локурь ынтр'о кантитате ындестулэтоаре.

Кондукэторий ынтреприндерилор де легэтурэ сэ организезе ынтродучеря ла време ын регулиле поштале а скимбэрилор ши адэужирилор примите, ынсэрчинынд ку аста лукрэторь де рэспундере, спечиал деосэбиць.

4. А сокоти регулиле ной поштале ка сынгурул документ ын путере, каре регламентязэ лукрул ынтреприндерилор легэтурий поштале.

Тоате регулиле, едитате май ынаинте, прекум ши ординиле ши директивеле деспре скимбаря ши адэужиря лор, а ле сокоти ка фэрэ путере.

МИНИСТРУЛ ЛЕГЭТУРИЙ АЛ УНИУНИЙ РСС ***Н. ПСУРЦЕВ***

ORDINUL
MINISTRULUI DE LEGATURĂ AL UNIUNII RSS

Or. Moscova № 572 30 septembrie anul 1949

DESPRE ÎNTRAREA ÎN PUTERE A REGULILOR NOI POȘTALE

În legătură cu scoaterea regulilor noi poștale
ORDON:

1. Regulile noi poștale, întărite de mine, întra în putere cu începere de la 1 ianuarie anul 1950.

2. A se stabili ca regulă, ca orice schimbare ori adăugire la regulile poștale se face numai cu învoirea mea.

3. Șeful Cârmuirii principale a poștei – Directorul de stat al legăturii de rangul II tov. MARINICI A. S., la introducerea vre-unor schimbări ori adăugiri la reguli, să asigure tipărirea lor cu mijloacele tipografice și trimiterea lor pe locuri intr-o cantitate îndestulătoare.

Conducătorii întreprinderilor de legătura ca organizeze introducerea la vreme în regulile poștale a schimbărilor și adăugirilor primite, însărcinând cu asta lucrători de răspundere, special deosăbiți.

4. A socoti regulile noi poștale ca sângurul document în putere, care reglamentează lucrul întreprinderilor legăturii poștale.

Toate regulile, editate mai înainte, precum și ordinile și directivele despre schimbarea și adăugirea lor, a le socoti ca fără putere.

MINISTRUL LEGATURII AL UNIUNII R.S.S. N. PSURȚEV

Acesta este ordinul, prin care în anul 1949, ministrul telecomunicațiilor din U.R.S.S., N. Psurțev, a adoptat Regulile Poștale. Este primul cod de norme poștale, elaborat după Războiul al Doilea Mondial – în cea mai mare parte – în baza stipulărilor Convenției Poștale Universale, dar cu unele modificări de sorginte sovietică, specifice regimului totalitar, stabilit de partidul comunist, aflat la guvernare în U.R.S.S. Acest document a servit drept reper pentru activitatea întregului serviciu poștal instituit în R.S.S.M., însumând 2212 articole și 554 pagini, referindu-se nemijlocit la organizarea și desfășurarea activității poștale – interne și internaționale.

Regulile poștale, aprobate în 1949, includeau câteva capitole, ce țineau de sfera de activitate a administrației poștale sovietice: ***Rețeaua și regimul de activitate a întreprinderilor poștale, Operațiile poștale, Operațiile la mandate, Expedierile poștale internaționale, Transportarea poștei pe drumurile de fier, Căile aeriene și de apă***.

În partea I PRINCIPIILE GENERALE, la capitolul ***Mreaja întreprinderilor legăturii poștale*** (redăm denumirea capitolelor așa cum figurează în ediția oficială, cu comentariile de rigoare, deoarece unele lucruri pot deveni neclare pentru cititor – nota aut.), se prezentau recomandațiile pentru modul de organizare a serviciului poștal. Astfel, art. 2 prevedea, că în centrele republicane *„se organizează poștamte, contore poștale ori contore de legătură cu o mreajă de dispărțituri și agenții orășenești de legătură; în centrele de ocrug și raionale – contore de legătură cu o mreajă de dispărțituri și agenții de legătură, în localitățile mai mici decât centre raionale – dispărțituri și agenții de legătură”*[204]. În cazul dat se avea în vedere, ca în centrele republicane (în cazul nostru – în or. Chișinău, Bălți, Bender și Tiraspol) să se creeze o structură, compusă dintr-un centru poștal orășenesc, care să aibă ca subdiviziuni oficii poștale sau oficii poștal-telegrafice. La fel, în centrele raionale urmau să se creeze centre poștale, care să aibă în subordine oficii și agenții poștale și poștal-telegrafice, deschise în satele mai mari.

Un alt articol al aceluiași document prevedea ca toate unitățile poștale să fie amplasate *„în clădiri special zidite ori arendate”*[205].

Bazându-se pe experiența acumulată în decursul deceniilor precedente, se stabilesc și tipurile expedierilor poștale interne, printre acestea fiind specificate *scrisorile închise, scrisorile deschise* (cărțile poștale), *banderolele, scrisorile cu valoare declarată, coletele, mandatele de bani, edițiile periodice* (gazete și jurnale)[206]. Iar **art. 72** stabilește modul și ordinea achitării trimiterilor poștale interne, specificând că taxarea poștală se efectuează prin:

„a) *mărci poștale*;

b) *converte cu mărci* și cărți poștale (converte și cărți cu mărci tipărite pe ele)*", în cazul dat avându-se în vedere un anumit tip de întreguri poștale[207].

Pentru a asigura prelucrarea trimiterilor poștale, atât a celor recepționate pentru expediere, cât și a celor sosite pentru distribuire, întreprinderile urmau să fie dotate cu așa numitele „obiecte nominale": ștampile calendaristice, ștampile de asigurare, ștampile de control cu stema țării, ștampile de plată suplimentară, ștampile cu destinație specială[208] (**Art. 114**).

Subcapitolul ***Ștampilele de calendar***** concretiza în detalii modul de utilizare a ștemplurilor respective. Astfel, **art. 115** menționa: „*Ștampilele calendaristice se folosesc pentru anularea mărcilor și pentru a arăta pe expedierile poștale, pe chitanțe și documente locul și data recepționării trimiterii poștale și eliberării expedierilor poștale*"[209]. Documentul concretiza, că „*pe suprafața de lucru a ștampilei de calendar trebuie să fie gravat: literele „CCCP", sub ele secera și ciocanul pe fonul unei stele în cinci colțuri, denumirea întreprinderii de telecomunicații, locul, unde se află (regiunea, ținutul, republica).*

Dacă într-o regiune sunt două întreprinderi cu aceeași nume, se arată raionul.

La mijlocul ștampilei de calendar, pe niște rotițe, care se învârtesc, aflate înăuntrul corpului, se gravează cifrele pentru indicarea zilei, lunii și orei"[210]. (**Art. 116**).

Un element foarte important, am spune esențial când este vorba de echitate și drepturile populației băștinașe din teritoriile neruse ale U.R.S.S., dar care – după cum a arătat practica – nu a fost respectat sub nici o formă, era stipulat în **art. 117**: „*Pe ștampilele calendaristice, produse pentru întreprinderile de telecomunicații, ce se află pe teritoriul republicilor și regiunilor naționale, denumirea întreprinderii se arată în 2 limbi: în partea stângă – în limba rusă, în partea dreaptă – în limba națională locală*"[211]. Se pare că acest lucru s-a făcut pentru a liniști spiritele, în special în teritoriile noi, acaparate de U.R.S.S. în anul 1940: Basarabia și Republicile Baltice. Căci ștampilele poștale, utilizate în R.S.S. Moldovenească în anii 1945-1960 sunt, fără excepție, realizate într-o singură limbă – cea rusă, deseori cu modificări atât de oribile ale denumirii localităților moldovenești (un tip de adaptare la limba rusă vorbită!), încât îți vine foarte greu să percepi în ce localitate s-a utilizat ștampila respectivă. Ex.: Slobozia-Rașcov a fost transformat în Sloboda-Rașcovo (Camenca), Sturzești în Sturzovca (Glodeni), Congazcicul de Sus – în Verhnii Congazcic (Comrat), Troița Nouă – în Novotroițkoe (Anenii Noi), Hâjdieni – în Ghijdianî (Orhei, Glodeni), etc.

Documentul specifică, că „*în orașele, unde sunt câteva întreprinderi de telecomunicații, pe ștampile se indică numărul acordat acelei întreprinderi poștale*" (**Art. 119**). În unitățile poștale, unde condițiile de activitate necesită mai multe ștampile

calendaristice, se utilizează ștampile care au o literă de specificare (indicativ). În toate centrele de subordonare republicană întreprinderile de comunicații trebuie să dispună de ștampile calendaristice, ce indică în mecanismul datei, și ora (**Art. 121**).

Regulamentul stabilește și modelele ștampilelor calendaristice – special pentru fiecare tip de oficii din localitățile orășenești, sătești, pentru structurile de transportare a poștei, vagoanele poștale cu număr și vagoanele poștale fără număr

Art. 127 specifică că ștemplul de asigurare este constituit dintr-un corp metalic rotund cu diametrul de 30 mm. Pe suprafața de lucru a ștemplului trebuie să fie gravate: stema Uniunii R.S.S., denumirea întreprinderii de telecomunicații, locul de aflare a ei, denumirea expediției sau secției (pentru întreprinderile mari) și abrevierea „CTP-KOP"[212]. Ștemplurile, produse pentru întreprinderile de telecomunicații, care se află pe teritoriul republicilor și regiunilor naționale, denumirea întreprinderii se arată în două limbi: în jumătatea de sus a ștemplului – în limba rusă, iar în cea de jos – în limba națională (**Art. 128**).

Pentru a asigura achitarea taxelor, în cazul când expeditorul nu a francat suficient trimiterea poștală, se aplicau ștampile de tip PORTO. „*Ștampila de plată adăugătoare reprezintă un corp metalic oval, cu lățimea de 30 mm și înălțimea de 20 mm. Pe suprafața de lucru a ștemplului trebuie să fie gravate cuvântul* **Доплатить,** *precum și denumirea întreprinderii, iar la mijloc se lasă loc pentru a se trece suma, ce trebuie plătită*"[213]. (**Art. 139**).

Expedierile poștale simple taxa cărora n-a fost achitată sau care au fost francate insuficient, precum și expedierile, pe care sunt lipite mărci anulate se consideră trimiteri cu plată adăugătoare. Astfel de trimiteri sunt supuse unor taxări în corespundere cu tarifele stabilite (**Art. 171**).

Expedierile simple neplătite ori taxate incomplet, trimise de întreprinderi, instituții și organizații nu se admit pentru expediere, iar cele scoase din cutiile poștale – se întorc expeditorului, iar mărcile de pe asemenea piese se anulează. Aceste trimiteri poștale pot fi expediate numai după ce vor fi plătite a doua oară, conform tarifelor, fără a se ține cont de mărcile anulate (**Art. 172**).

Scrisorile și banderolele simple, depuse în cutiile poștale de către cetățeni fără a fi plătite ori taxate incomplet, se trimit la destinație. Pe astfel de trimiteri poștale se aplică ștampila de plată suplimentară[214] (**Art. 173**).

Poșta sovietică avea și unele interdicții. Astfel, **art. 175** prevedea ca „*instituțiile, întreprinderile și organizațiile să depună banderolele la poștă cu învelișul lipit. Pe partea recto a banderolei expeditorul, prin semnătura persoanei responsabile, notează:* **Недозволенного вложения нет** (nu conține nimic interzis). *Dacă se constată că în banderolă este introdusă o scrisoare, atunci expeditorul ori destinatarul unei asemenea banderole achită o taxă pentru greutatea comunicării scrise după tariful stabilit pentru scrisorile închise, dar în mărime dublă.*

* În cazul dat se aveau în vedere plicurile-întreg poștal, care conform normelor lingvistice în vigoare la acea etapă și, în conformitate cu politica de rusificare a limbii, se numeau *converte*, de la termenul rus **конверт** (convert).

** În terminologia curentă – ștampile calendaristice, de zi.

Expedierile poştale internaţionale

Tipurile de corespondenţă scrisă – cărţile poştale, scrisorile închise şi banderolele – se recepţionează pentru toate ţările lumii, cu excepţia acelora cu care nu există, la moment, schimb poştal. Scrisorile cu valoare declarată, coletele şi expedierile „**С нарочным**" (cu curier special) se primesc doar pentru acele ţări, cu care este stabilit schimbul acestor tipuri de trimiteri poştale.

Manipularea trimiterilor poştale internaţionale, recepţionate de întreprinderile de telecomunicaţii din U.R.S.S. pentru expedierea în străinătate, precum şi a celor primite din străinătate, se face de către întreprinderile special stabilite pentru asemenea operaţii, numite centre ale schimbului poştal internaţional al Uniunii R.S.S. (**Art. 1553**).

Schimbul direct al corespondenţei între structurile de comunicaţie ale Uniunii R.S.S. şi serviciile poştale ale statelor vecine cu U.R.S.S. se efectuează de către întreprinderile stabilite, amplasate în apropierea frontierei, numite centre ale schimbului poştal internaţional. (**Art. 1554**). Toate taxele, tarifele, sumele valorii declarate şi sumele responsabilităţii materiale, utilizate în schimbul poştal internaţional, sunt calculate pe baza unei unităţi băneşti speciale internaţionale – francul de aur, echivalentul căruia în valuta Uniunii R.S.S. este egal cu 1 rublă 31 kopeici. (**Art. 1557**). Formularele de utilizare generală (adresa însoţitoare, declaraţia, etc.) trebuie să fie tipărite în limba rusă cu traducere cuvânt în cuvânt în limba franceză. (**Art. 1558**).

Din Uniunea R.S.S. în străinătate şi din străinătate în U.R.S.S. pot fi trimise următoarele tipuri de corespondenţă poştală:

a) cărţi poştale (*cartes postales*);

b) scrisori închise (*lettres*);

c) banderole (*envois sous bande*). În banderole se trimit lucrări tipărite, hârtii de afaceri, modele de mărfuri, ediţii cu caracter reliefat tip Braile, precum şi conţinut mixt (grupat);

d) colete (*colis postaux*);

e) scrisori de valoare (*lettres avec valeur declarée*). (**Art. 1559**).

Trimiterile poştale scrise pot fi depuse la oficiile poştale în calitate de expedieri simple şi recomandate (*Recommandé*). Corespondenţa scrisă simplă şi recomandată poate fi expediată prin avion (Par avion).

Nu pot fi utilizate pentru expediere din U.R.S.S. în străinătate şi din străinătate în U.R.S.S.:

a) mandate băneşti;

b) expedieri cu ramburs;

c) scrisori şi banderole ce conţin mărfuri;

d) expedieri „fonopost" (discuri cu înscrierea sunetului);

e) colete mici, cu greutate de până la 1 kg, expediate în calitate de trimiteri simple.

În caz de recepţionare a expedierilor susmenţionate din străinătate, acestea nu se eliberează destinatarilor, dar se întorc în ţara de unde au parvenit, indicându-se cauza întoarcerii („**Не разрешено к пересылке**" – „**Interdit**" – „Trimiterea este interzisă" (**Art. 1562**).

Toate tipurile de expedieri poştale internaţionale pot fi recepţionate pentru trimitere cu menţiunea „Expres", adică cu curier special, dar acest serviciu se prestează numai în ţările incluse într-o listă specială, comunicată unităţilor poştale de către Ministerul Telecomunicaţiilor. Asemenea trimiteri poştale trebuie să fie aduse destinatarilor în centrele regionale (republicane), de ocrug şi raionale (judeţene), cu un curier special; în celelalte puncte – cu corespondenţa generală[215]. (**Art. 1563**).

Se interzice expedierea în străinătate şi din străinătate a următoarelor obiecte:

a) documente, lucrări tipărite, fotografii, pelicule de film, desene şi schiţe, expedierea cărora în străinătate ori primirea lor din afară pot aduce U.R.S.S. prejudicii politice ori economice;

b) mărci poştale anulate ori neanulate, precum şi alte materiale filatelice;

c) obiecte care, după caracterul lor, ori după împachetarea lor pot pricinui în timpul manipulării daune lucrătorilor poştali, precum şi acelea care pot strica ori murdări corespondenţa. (**Art. 1569**).

Art. 1584. Adresa pe expedierile poştale trebuie să fie scrisă în limba rusă, traducându-se cuvânt cu cuvânt în limba ţării de destinaţie ori în limba franceză.

Art. 1585. Dacă la întreprinderile poştale se vor primi trimiteri simple, scoase din cutiile poştale, cu adresa scrisă doar în limba rusă, atunci ele se trimit de la locul de predare la centrele de schimb, unde angajaţii acestora sunt obligaţi să traducă adresa într-o limbă acceptată în ţara de destinaţie ori în limba franceză.

Art. 1586. În cazul când pe trimiterea scoasă din cutia poştală adresa este scrisă numai într-o limbă străină, dar cu litere latine, ea se trimite la destinaţie. Însă dacă adresa este scrisă într-o limbă străină, dar nu cu litere latine, atunci trimiterea se întoarce expeditorului.

Art. 1590. Pe banderolele simple şi recomandate, trimise în străinătate, expeditorul trebuie să facă inscripţii citeţe în corespundere cu tipul de conţinut şi anume: **Papiers d'afaires** (hârtii de afaceri);

Imprimés (lucrări tipărite);

Impressiones en relief pour les aveugles (cu semne în relief pentru orbi);

Echantillons des machandises (modele de mărfuri);

Objets groupés (grupate).

Partea II-a. OPERAŢIILE POŞTALE

Regulamentul stabileşte dimensiunile şi greutatea expedierilor poştale. Astfel, dimensiunea plicurilor pentru scrisorile închise este stabilită între 114x81 mm şi 353x250 mm, iar greutatea admisibilă a unei scrisori închise – până la 2 kg. Tot aici se stabileşte că scrisorile deschise (cărţi poştale) sunt ordinare şi duble (cu răspuns plătit). Scrisoarea deschisă cu răspuns plătit constă din două părţi, dintre care una este pentru răspuns. Pe partea recto a cărţii poştale pentru răspuns expeditorul trebuie să-şi scrie adresa ori adresa persoanei căreia i se trimite răspunsul. Cărţile poştale se fac de dimensiunile 144x101 mm din hârtie groasă de culoare deschisă.

Trimiterile poştale

Art. 614 prevede că trimiterile poştale par avion *„se primesc pentru expediere în toate punctele cu care este legătură aeriană poştală directă, precum şi în acele puncte, cu care nu există legătură aeriană directă, dar unde trimiterile poştale pot fi aduse prin mijloace combinate, adică cu folosirea avioanelor şi a altor feluri de transport”*[216]. Pe fiecare trimitere poştală, mai sus de adresă, expeditorul notează **По авио** (prin avion). Scrisorile recomandate şi banderolele recomandate pentru a fi expediate pe cale aeriană se depun la oficiile poştale, unde li se lipeşte eticheta f. 1 de culoare albastră. Scrisorile simple, destinate expedierii prin avion, pot fi depuse în cutiile poştale.

Expedierile poştale militare

Expedierile poştale, adresate unităţilor, instituţiilor, şcolilor militare şi efectivului lor, precum şi cele trimise de ele fac parte din categoria expedierilor militare. Plata pentru expedierile poştale militare se face în corespundere cu tarifele şi scutirile în vigoare, stabilite prin hotărârea guvernului. Ca temei pentru trimiterea fără plată a scrisorilor închise şi a cărţilor poştale serveşte:

a) Pentru scrisorile şi cărţile poştale, adresate militarilor – indicarea în adresa scrisorii a numărului poştei de campanie (a unităţii militare) ori a denumirii instituţiei, şcolii militare.

b) Pentru scrisorile şi cărţile poştale, expediate de militari – prezenţa pe plicul scrisorii ori pe cartea poştală a amprentei ştampilei calendaristice **Полевая почта** (poşta de campanie) ori a amprentei ştampilei triunghiulare special stabilite.

Corespondenţa poştală expediată de către statul major al unităţii militare, de către instituţiile şi şcolile militare, precum şi corespondenţa adresată acestora se achită conform tarifelor în vigoare pe baza regulilor generale. Fără plată se expediază doar corespondenţa de serviciu a organelor militaro-poştale şi a structurilor acestora.

Avizele despre înmânarea expedierilor poştale.

Art. 689 prevedea ca pe partea recto a expedierii poştale trimise odată cu înştiinţarea despre înmânare, mai sus de adresă, să se facă inscripţia:

a) „**Уведомление о вручении**” (Aviz despre înmânare);

b) „**Уведомление по авио**” (Aviz par avion), în cazul când avizul trebuie să fie expediat simplu, dar PAR AVION;

c) „**Заказное уведомление о вручении**” (Aviz recomandat despre înmânare);

d) „**Заказное авиауведомление о вручении**” (Aviz recomandat par avion despre înmânare);

e) „**Уведомление о вручении телеграфом**” (Aviz de înmânare prin telegraf).

Poşta orăşenească de serviciu (ГСП)

Pentru deservirea instituţiilor, întreprinderilor, organizaţiilor din oraşe pe lângă întreprinderile centrale de telecomunicaţii sau noduri de telecomunicaţii se organizează o poştă orăşenească de serviciu (**ГСП**). Această structură recepţionează şi distribuie colectivelor:

a) expedieri poştale scrise (scrisori şi banderole simple, recomandate şi par avion);

b) presă;

c) avize de înmânare a expedierilor poştale;

d) avize pentru expedieri poştale asigurate;

e) aduce de asemenea destinatarilor corespondenţa cu plată suplimentară, în cazul când colectivul a depus avansul bănesc în acest scop[217]. **Art. 731.**

Poşta Par Avion

Art. 867. Poşta, care urmează să fie expediată cu avionul, se predă: în centrele cu statut de nod de telecomunicaţii – prin magazia de bagaje a aeroportului, în punctele intermediare – prin şeful de tură ori persoana de serviciu din aeroport. Depunerea corespondenţei în avioanele, ce pleacă pe rută, se stabileşte în baza contractelor încheiate între administraţia poştală şi cea a Flotei Aeriene Civile

Art. 870. Poşta, recepţionată de aeroport, se aduce pe terenul de zbor şi se încarcă în avioane de către personalul aeroportului.

Art. 873. Poşta, ce a sosit cu avionul, se aduce la întreprinderea poştală, amplasată pe teritoriul aeroportului, de către personalul şi din contul Flotei Aeriene Civile în termen de 20 minute de la sosirea aeronavei. În punctele de aterizare a avioanelor pe rutele din interiorul republicilor (regiunilor), unde nu există aeroporturi, primirea poştei se face direct de la pilotul aeronavei de către personalul poştal desemnat[218].

Volumul de corespondenţă, expediată din R.S.S. Moldovenească în aceşti ani a fost extrem de redus. Pe de o parte, influenţa sărăcia în care populaţia nimerise îndată după război – oamenii erau nevoiţi să-şi caute mijloace de supravieţuire, căci foametea le toca nu numai sănătatea, dar şi viţele, iar pe de alta – regimul ce se înăsprise şi care, în final, a culminat cu deportările, i-a făcut pe basarabeni să uite şi de fraţi, şi de surori, doar să scape de urgia ce se abătuse pe capul lor. Dar în perioada anilor 1945-1950 nici nu prea avea cine scrie scrisori. Persoanele în etate nu cunoşteau limba rusă, care, între timp, devenise oficială, de stat. Tineret, după mobilizările în armata roşie şi recrutările pentru tot felul de munci peste hotarele R.S.S.M., aproape că nu mai rămăsese. Căci numai în ianuarie-februarie 1945 au fost trimişi din Basarabia în Crimeea 1650 de tineri[219], iar la 14 februarie 1947 Consiliul de Miniştri al U.R.S.S. adoptă o hotărâre specială, prin care *„permitea recrutarea organizată a muncitorilor în R.S.S. Moldovenească”* în număr de 51.000 persoane[220]. De altfel, în anii 1947-1950 s-au aplicat diferite procedee de reducere numerică a localnicilor din Basarabia. Bunăoară, în primăvara anului 1947 guvernul sovietic a decis efectuarea în R.S.S. Moldovenească a recrutării muncitorilor pentru industria carboniferă şi petrolieră[221], iar ulterior se introduce o altă metodă de înstrăinare a tinerilor din Moldova – mobilizarea premilitarilor, care erau luaţi de comisariatele militare şi trimişi cu forţa la şcolile profesionale, deschise pe lângă fabrici şi uzine (F.Z.O.). Astfel, numai în lunile septembrie-octombrie 1947 comisariatele militare au mobilizat 8.536 de premilitari pentru şcolile F.Z.O. din bazinul Donеţk[222].

În anii 1948-1950 procedeele de reducere numerică a băştinaşilor din Basarabia rămăseseră aceleaşi. În a doua jumătate a anului 1948, tinerii, născuți în 1928, erau mobilizați și trimiși în regiunile Stalingrad, Voroşilovgrad, Kirovograd şi Rostov. În următorii 2,5 ani, conform estimărilor lui Ştefan Gorda, au fost recrutate la muncă peste hotarele R.S.S. Moldoveneşti circa 96.000 persoane din satele dintre Prut şi Nistru[223]. În paralel, însă, se urmărea încă unul din scopurile conştiente ale regimului totalitar în R.S.S. Moldovenească – nimicirea, prin campanii politice şi ideologice, a intelectualității basarabene. Cei care încercau să gândească altfel decât permiteau limitele ideologiei oficiale, erau distruşi conform principiului *cine nu este cu noi – este împotriva noastră*[224]. De asemenea, nu trebuie să uităm de foametea din anii 1946-1947, care s-a declanşat în Basarabia şi care a secerat zeci de mii de persoane. Apoi arestările şi trimiterile băştinaşilor – în mare parte intelectuali – în GULAG-ul sovietic, care şi-a avut şi el efectul asupra populației. Iar într-un regim autoritar, unde pentru un cuvânt scăpat întâmplător erai împuşcat sau, în cel mai bun caz, exilat la capătul pământului, în Siberia, oamenilor le era frică să-şi aştearnă pe hârtie gândurile sau sentimentele – oricât de loiale n-ar fi fost ele noii orânduiri, deoarece înțelegeau că într-un stat polițienesc toate răvaşele sunt citite, analizate şi... chiar interpretate. Din aceste considerente astăzi aproape că e imposibil să găseşti corespondență particulară, circulată în acei ani. Atmosfera aceasta de frică va începe să dispară (sau să se diminueze) abia după moartea lui I. V. Stalin, odată cu dezgheţul hruşciovist. Atunci începe o nouă perioadă atât în viața societății, dar şi o nouă etapă în istoria poştei din R.S.S. Moldovenească.

Reforma serviciului poştal în anul 1950

Pentru a vedea cum a avut loc dezvoltarea sistemului poştal local ne vom referi la un exemplu concret – structura respectivă din Chişinău, ea fiind, de fapt, primul şi principalul organ poştal teritorial, care demonstrează cum a evoluat în timp acest sector.

Deja în luna august 1944, în baza dispoziției nr. 44 din 28.08.1944 a Împuternicitului Comisariatului pentru Telecomunicații al U.R.S.S. pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului al R.S.S.M., a fost fondată Contora poştală (birou poştal) a județului Chişinău. Ulterior, în conformitate cu ordinul Ministerului Telecomunicațiilor al U.R.S.S. nr. 1 din 20.03.1946 Direcția Împuternicitului Comisariatului Telecomunicațiilor al U.R.S.S. pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului al R.S.S.M. s-a transformat în Direcţia Împuternicitului Ministerului Telecomunicațiilor a U.R.S.S., în care a intrat atât Contora poştală a județului Chişinău, cât şi celelalte structuri, ce fuseseră create între timp în raioane.

În anul 1947, în legătură cu desființarea județelor, prin ordinul nr. 297 din 23.10.1947 Contora poştală a județului Chişinău s-a transformat în Contora Telecomunicațiilor Chişinău, care în anul 1950 este reorganizată din nou în Contora poştală Chişinău. La 5 februarie 1955 împuternicitul administrației centrale emite ordinul nr. 10, conform căruia Contora Poştală Chişinău a fost unită cu Telegraful Central Chişinău, astfel luând ființă Contora Poştal-Telegrafică Chişinău.

În 1955 are loc reorganizarea structurilor poştale din Moldova. Prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S.M. din 16.02.1955 se constituie Ministerul Telecomunicațiilor al R.S.S.M. Acesta includea în structura sa Secția Poştală, căreia i se subordonau direct unitățile poştale rurale din raioanele, fondate după reforma administrativ-teritorială din 1947, cele 60 de oficii poştale orăşeneşti, Secția de Transportare a Poştei din Chişinău, Oficiul Poştal-Telegrafic din Chişinău şi Biroul de Control al mandatelor poştale.

La 27 mai 1963, în conformitate cu ordinul nr. 53 al Ministerului Telecomunicațiilor al Republicii, Contora Poştal-Telegrafică Chişinău este reorganizată în Stația Poştal-Telegrafică Chişinău, iar peste trei ani i se schimbă din nou statutul – la 01.10.1966 ea a fost transformată în Serviciul Poştal Chişinău, care peste câțiva ani, în urma unei comasări a structurilor din teritoriu, devine Centrul Poştal Chişinău. În octombrie 1987 Centrul Poştal Chişinău se restructurează în Asociația de Producție pentru Servicii Poştale din Chişinău, care de la 04.04.1990 revine din nou la statutul său de Centru Poştal[225].

În baza legii Sovietului Suprem al R.S.S. Moldoveneşti nr. 64-XII din 31.05.1990 Ministerul Telecomunicațiilor a fost reorganizat în Ministerul Informaticii, Informației şi Telecomunicațiilor, în subordonarea căruia au trecut toate structurile poştale raionale şi orăşeneşti. Dar la 01.04.1993 acestea îşi întrerup activitatea, deoarece a fost fondată o nouă structură independentă – Întreprinderea de Stat „Poşta Moldovei". Ca urmare sunt reformate toate subunitățile din teritoriu – cele raionale şi orăşeneşti devin filiale ale Î.S. „Poşta Moldovei", având titulatura de Centru Poştal (raional sau orăşenesc) – filială a Î.S. „Poşta Moldovei".

Odată cu creşterea volumului de corespondență, ce trebuia manipulată la Chişinău, apăruse necesitatea construcției unei noi clădiri pentru Centrul de Transportare a Poştei. Ca urmare, la 20 decembrie 1956 a fost dat în exploatare, în preajma gării feroviare Chişinău, un nou sediu al Centrului, lărgindu-se concomitent funcțiile acestuia – pe lângă Secția de Cartare, Secția de Triere a Poştei pentru raioanele şi oraşele republicii, aici a fost amplasată şi Secția de Transportare a Poştei pe calea ferată – spre Moscova, Leningrad, Sverdlovsk şi alte centre ale Uniunii R.S.S., precum şi secția ce asigura transportul corespondenței aeriene.

Numărul muncitorilor şi funcționarilor încadrați în sistemul poştal al R.S.S.M. (mii persoane).

1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1965, în % față de 1958
5,5	5,7	6,0	6,5	6,9	7,3	7,7	8,3	150,9

Către anul 1970 la Chişinău existau 46 oficii poştale, numerotarea cărora se făcea de la 1 spre 46, în funcție de ordinea constituirii lor. Concretizăm dislocarea unora dintre ele, pentru ca ulterior să devină clar de ce unele oficii orăşeneşti au deservit localități rurale. Astfel, oficiul poştal nr. 7 era amplasat în localul gării feroviare, nr. 26 – la aeroport, nr. 42 – în s. Bubuieci, nr. 46 – în Vadul-lui-Vodă, localități ce intrau în componența oraşului. Secția de Transportare a Poştei se afla în Piața Gării, nr. 3.

VIII. REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ DIN ANUL 1954

În luna decembrie 1954 are loc o nouă restructurare a unităților administrative din republică. Iar ca urmare la **1 ianuarie 1955** în R.S.S. Moldovenească existau 7 orașe de subordonare republicană, 8 – de subordonare raională, 3 raioane orășenești, 60 raioane sătești, 18 comune urbane, 700 soviete sătești[226].

Raioanele și centrele raionale

Nr. scrt.	Raionul	Centrul raional	Stația proximă de cale ferată	Informații despre raion			
				Suprafața mii km²	Nr. soviete sătești	Orașe de subordonare raională	Comune urbane
1.	**Baimaclia**	s. Baimaclia	Cania (Prut)	0,6	14	-	1
2.	**Bălți**	or. Bălți	Bălți	0,7	15	-	-
3.	**Bender**	or. Bender	Bender	0,5	8	-	-
4.	**Bolotino**	s. Bolotino	Fălești	0,5	14	-	-
5.	**Bravicea**	s. Bravicea	Călărași	0,5	12	-	-
6.	**Brătușeni**	s. Brătușeni	Dondușeni	0,5	11	-	-
7.	**Briceni**	com. Briceni	Văscăuți	0,4	7	-	1
8.	**Bulboaca**	s. Anenii Noi	Bulboaca	0,6	16	-	-
9.	**Cahul**	or. Cahul	Greceni	0,7	10	-	-
10.	**Căinari**	s. Taraclia	Căinari	0,7	11	-	-
11.	**Călărași**	or. Călărași	Călărași	0,4	15	1	-
12.	**Camenca**	com. Camenca	Popeliuha	0,4	11	-	1
13.	**Congaz**	s. Congaz	Ciadâr-Lunga	0,7	9	-	-
14.	**Cărpineni**	s. Cărpineni	Bâcovăț	0,8	16	-	-
15.	**Căușeni**	s. Căușeni	Căușeni	0,7	11	-	-
16	**Chiperceni**	s. Chiperceni	Șoldănești	0,3	10	-	-
17	**Chișinău**	s. Durlești	Chișinău	0,6	10	-	-
18.	**Chișcăreni**	s. Chișcăreni	Bălți	0,5	11	-	-
19.	**Ciadâr-Lunga**	com. Ciadâr-Lunga	Ciadâr-Lunga	0,5	8	-	1
20.	**Cimișlia**	s. Cimișlia	Cimișlia	0,7	9	-	-
21.	**Comrat**	s. Comrat	Comrat	0,6	9	-	-
22.	**Cornești**	s. Cornești	Pereval	0,4	11	-	1
23.	**Cotiujeni**	s. Cotiujeni	Cobâlnea	0,5	14	-	-
24.	**Criuleni**	s. Criuleni	Chișinău	0,4	11	-	-
25.	**Drochia**	com. Drochia	Drochia	0,5	11	-	1
26.	**Dubăsari**	or. Dubăsari	Chișinău	0,5	12	1	-
27.	**Edineț**	com. Edineț	Rediu-Mare	0,4	10	-	1
28	**Fălești**	or. Fălești	Fălești	0,5	13	1	-
29.	**Florești**	or. Florești	Florești	0,6	15	1	1
30.	**Glodeni**	s. Glodeni	Bălți	0,5	11	-	-
31.	**Grigoriopol**	com. Grigoriopol	Tiraspol	0,6	9	-	1
32.	**Kotovsk**	com. Kotovsk	Chișinău	0,9	16	-	1
33.	**Leova**	or. Leova	Iargara	0,8	9	1	1
34.	**Lipcani**	com. Lipcani	Lipcani	0,5	11	-	1
35.	**Nisporeni**	s. Nisporeni	Bâcovăț	0,7	16	-	-
36.	**Ocnița**	com. Ocnița	Ocnița	0,3	8	-	1
37.	**Olănești**	s. Olănești	Căușeni	0,5	8	-	-
38.	**Orhei**	or. Orhei	Chișinău	0,6	12	-	-
39.	**Otaci**	s. Otaci	Volcineț	0,5	15	-	-
40.	**Răspopeni**	s. Răspopeni	Rogojeni	0,4	11	-	-
41.	**Râbnița**	or. Râbnița	Râbnița	0,8	18	1	-
42.	**Râșcani**	com. Râșcani	Drochia	0,6	14	-	1
43.	**Rezina**	or. Rezina	Râbnița	0,5	14	1	-
44.	**Romanovca**	com. Romanovca	Basarabeasca	0,4	7	-	1
45.	**Sângerei**	s. Sângerei	Bălți	0,5	12	-	-
46.	**Sculeni**	s. Sculeni	Buciumeni	0,4	11	-	-
47.	**Slobozia**	s. Slobozia	Tiraspol	0,5	7	-	-
48.	**Soroca**	or. Soroca	Florești	0,4	13	-	-
49.	**Strășeni**	s. Strășeni	Strășeni	0,6	14	-	1
50.	**Susleni**	s. Susleni	Chișinău	0,4	11	-	-
51.	**Taraclia**	com. Taraclia	Taraclia	0,6	5	-	1
52.	**Târnova**	s. Târnova	Târnova	0,5	11	-	-
53.	**Telenești**	com. Telenești	Călărași	0,5	14	-	1
54.	**Tiraspol**	or. Tiraspol	Tiraspol	0,7	13	-	-

55.	**Ungheni**	or. Ungheni	Ungheni	0,4	12	1	-
56.	**Vadul-lui-Vodă**	s. Vadul-lui-Vodă	Chişinău	0.6	14	-	-
57.	**Vertiujeni**	s. Vertiujeni	Unchiteşti	0,4	13	-	-
58.	**Volonti-rovca**	s. Volonti-rovca	Căuşeni	0,4	8	-	-
59.	**Vulcăneşti**	s. Vulcăneşti	Vulcăneşti	0,8	15	-	-
60.	**Zgurița**	s. Zgurița	Drochia	0,5	14	-	-

Oraşe de subordonare republicană[227]

Nr. crt.	Oraşul	Staţia proximă de cale ferată
1.	**Chişinău** **Raioane: 1. Krasnoarmeiskii, 2. Leninskii, 3. Stalinskii**	Chişinău
2.	**Bălți**	Bălți
3.	**Bender**	Bender
4.	**Cahul**	Greceni
5.	**Orhei**	Chişinău
6.	**Soroca**	Floreşti
7.	**Tiraspol**	Tiraspol

La 13 iulie 1946 localităţii **Floreşti** i s-a conferit titlul de oraş cu subordonare raională, iar la 26 iunie 1952 localitatea **Mărculeşti** a fost trecută în categoria comunelor urbane.

La 10 octombrie 1946 localităţii **Romanovca** i s-a atribuit statutul de comună urbană.

La 30 august 1947 localităţii **Taraclia** i s-a atribuit statutul de comună urbană.

La 12 iunie 1948 localităţii **Ciadâr-Lunga** i s-a conferit statutul de comună urbană, iar la 30 octombrie 1948 **Vişniovca** din raionul Baimaclia a fost trecută în categoria comunelor urbane.

La 3 septembrie 1951 localităţii **Cornești** i s-a atribuit statutul de comună urbană, iar sovietul sătesc **Iargara** din raionul Leova, care includea satele Iargara, Baiuş, Caciulica Nouă şi Mişeni, obţine statutul de comună urbană.

La 3 septembrie 1954 localitatea **Drochia** devine comună urbană.

La 29 noiembrie 1951 localitatea **Dubăsari**, amplasată la 50 km de Chişinău, a fost declarată comună urbană.

La 26 iunie 1952 localităţii **Bâcoveț** i s-a atribuit statutul de comună urbană incluzând şi sovhozul „Ţvetuşceaia Moldavia".

În 1955 are loc reorganizarea conducerii poştei Moldovei, constituindu-se Ministerul Telecomunicaţiilor al R.S.S.M. Acesta includea în structura sa *Secţia Poştală*, căreia i se subordonau direct unităţile poştale din raioanele, constituite după reforma administrativ-teritorială din 1947 – cele 60 de oficii poştale raionale şi orăşeneşti, precum şi Secţia deTransportare a Poştei din Chişinău, Oficiul Poştal-telegrafic din Chişinău şi Biroul de Control al Mandatelor poştale.

Odată cu creşterea volumului de corespondenţă, ce trebuia manipulată la Chişinău, apăruse necesitatea construcţiei unei noi clădiri pentruun viitor **Centrul de transportare a poştei**. Chestiunea a fost soluţionată în regim de urgenţă: la 20 decembrie 1956 a şi fost dat în exploatare sediul Centrului, în preajma gării feroviare, lărgindu-se concomitent funcţiile acestuia – pe lângă *secţia de cartare, secţia de difuzare a poştei* în raioanele şi oraşele republicii, aici a fost amplasată şi *secţia de transportare a poştei pe calea ferată* – spre Moscova, Leningrad, Sverdlovsk.

IX. REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ DIN ANUL 1956

Conform deciziei Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S.M. din 24 februarie 1956, au fost desfiinţate 15 raioane, celelalte fiind supuse comasării. Au fost suprimate raioanele: Baimaclia, Balatina, Bravicea, Briceni, Congaz, Chiperceni, Chişinău, Chişcăreni, Cornești, Răspopeni, Sculeni, Susleni, Vadul-lui-Vodă, Volontirovca, Zgurița. Ca urmare, localităţile, care anterior intrau în raioanele lichidate, au fost subordonate raioanelor limitrofe, astfel modificându-se structura multora dintre ele, după cum vedem din tabelele publicate în continuare. Concomitent s-a creat un raion nou – Lazovsk. În consecinţă, din cele 60 raioane au rămas doar 46[228].

N. Hruşciov, prim-secretar al c.c. al p.c.u.s., a fost promotorul activ al campaniei de strămutare a satelor şi de transformare a acestora în oraşele agricole[229].

La raionul Bulboaca s-au adăugat 8 soviete săteşti cu localităţile, indicate în tabelul de mai jos, iar ca rezultat însuma 23 de soviete săteşti[230]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localităţile componente
1.	**Băcioi**	Băcioi, Brăila, st. c. f. Revaca, Străisteni
2.	**Cimişeni**	Cimişeni, Mereuți
3.	**Dubăsari**	Dubăsari
4.	**Mălăieşti**	Mălăieşti, Bălăbăneşti, Colonești, Corjevo
5.	**Mereni**	Mereni, Chetros-Bâc, Chirca, st. c. f. Mereni, Petrovca
6.	**Puhoi**	Puhoi, Văratic
7.	**Sângera**	Sângera, Broasca, Dobruja, Revaca
8.	**Ţâpala**	Ţâpala, Bălţaţi, Budăi

La raionul Cahul s-au adăugat 6 soviete sătești[231]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Baimaclia**	Baimaclia, Acui de Jos, Acui de Sus, Acui de Mijloc
2.	**Coștangalia**	Coștangalia, Suhat, Câșla, Doina, Sovhozul „Iasnaia Poleana", Sovhozul „Baimaclia",
3.	**Cebolaccia**	Cebolaccia, Flocoasa, Victorovca, Tartaul, Crăciun, Ilașcovo, Lingura, Popovca
4.	**Chiselia**	Chiselia, Țărăncuța
5.	**Enichioi**	Enichioi, Bobocica, Țolica, Floricica, Taraclia
6.	**Goteşti**	Goteşti, Goteştii Noi, Constantinovca Nouă, Calea Nouă, Constantinovca

La raionul Călărași s-au adăugat 8 soviete sătești[232]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Bravicea**	Bravicea, Frumoasa
2.	**Cornova**	Cornova
3.	**Dereneu**	Dereneu, Bularda, Duma
4.	**Ghetlova**	Ghetlova, Gulboaca, Seseni, Valea Popii
5.	**Hodjinești**	Hodjinești
6.	**Onișcani**	Onișcani, Hârbovăț
7.	**Rădeni**	Rădeni
8.	**Țibirica**	Țibirica, Meleșeni, Schinoasa

La raionul Căușeni s-au adăugat 3 soviete sătești[233]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Brezoaia**	Brezoaia
2.	**Saiți**	Saiți
3.	**Sturzeni**	Sturzeni, Zviozdocica

La raionul Ciadâr-Lunga s-au adăugat 3 soviete sătești[234]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Baurci**	Baurci
2.	**Beşalma**	Beşalma
3.	**Chiriutnea**	Chiriutnea

În raionul Cimișlia în locul sovietului sătesc Ialpugeni, a fost creat sovietul sătesc Javgur[235]:

Sovietul sătesc	Localitățile componente
Javgur	Javgur, Artimonovca, Ialpug, Ialpugeni, Marienfeld, Maximeni, Prisaca

La raionul Comrat s-au adăugat 3 soviete sătești[236]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Sadâc**	Sadâc
2.	**Şamalia**	Şamalia, Capaclia, Caragâș
3.	**Vişniovca**	Vişniovca

La raionul Cotiujeni s-au adăugat 2 soviete sătești[237]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Găuzeni**	Găuzeni, Chipeşca
2.	**Răspopeni**	Răspopeni

La raionul Criuleni s-au adăugat 12 soviete sătești[238]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Bubuieci**	Bubuieci, Bâc
2.	**Budeşti**	Budeşti, Bălțata. Coada Iazului, Maximovca, Sagaidac, Valea Satului
3.	**Buga**	Buga, Malohoruzino, Valea Colonița
4.	**Ciopleni**	Ciopleni, Chetrosu, Goeni, Goenii Noi, Gruşevo
5.	**Colonița**	Colonița, Cecani, Movileni, Otovasca
6.	**Cricova**	Cricova
7.	**Cruzeşti**	Cruzeşti, Bunet, Ceroborta, Cheltuitori, Togatino
8.	**Drăsliceni**	Drăsliceni, Logăneşti, Măgdăceşti, Micăuți, Ratuş
9.	**Grătieşti**	Grătieşti, Buruiana, Ceucari, Gulboaca, Stăuceni
10.	**Măşcăuți**	Măşcăuți
11.	**Răculeşti**	Răculeşti, Bălăşeşti, Jevreni
12.	**Vadul-lui-Vodă**	Vadul-lui-Vodă

La raionul Drochia s-au adăugat 7 soviete sătești[239]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Baxani**	Baxani, Şolcani, Baxanii Noi, Cocerveni
2.	**Bolboci**	Bolboci
3.	**Cartofleanca**	Cartofleanca, Cotova, Macarovca
4.	**Palanca**	Palanca, Şalvirii Noi, Gologniţa Nouă
5.	**Popeştii de Sus**	Popeştii de Sus, Popeştii de Jos
6.	**Schineni**	Schineni, Schinenii Noi
7.	**Zgurița**	Zgurița

La raionul Edineț s-au adăugat 2 soviete sătești[240]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Holohora de Sus**	Holohora de Sus, Holohora de Jos, Chirilovca, Bălcăuți, Băşcăuții de Jos, Mihăileni, Groznița
2.	**Marcăuți**	Marcăuți, Bocicăuți

La raionul Fălești s-au adăugat 13 soviete sătești[241]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Călinești**	Călinești, Chetriş, Chetrişul Nou
2.	**Cioropcanii Noi**	Cioropcanii Noi, Buciumeni, Cioropcanii Vechi, Floreşti
3.	**Chirileni**	Chirileni, Buşila
4.	**Coiuceni**	Coiuceni, Cozmenii Noi, Cozmenii Vechi, Valea Rusului
5.	**Gancești**	Gancești
6.	**Gherman**	Gherman, Micleuşeni
7.	**Goreşti**	Goreşti, Lucăceni, Unteni
8.	**Izvoare**	Izvoare
9.	**Risipeni**	Risipeni, Bocşa
10.	**Sculeni**	Sculeni, Blindeşti, Sculenii Vechi, Sovhozul „Efironos"
11.	**Scumpia**	Scumpia, Hârtopul Popii, Măgureanca, Nicolaevca
12.	**Stolniceni**	Stolniceni, Bulgac
13.	**Taxobeni**	Taxobeni, Hrubna Nouă, Vrăneşti

Localității **Leninski** din raionul Floreşti, pe 13 august 1956, i s-a acordat statutul de comună urbană.

La raionul Glodeni s-au adăugat 6 soviete sătești[242]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Bolotina**	Bolotina, Conac, Clococenii de Sus, Clococenii Vechi, Goraş, Lipoveț, Munteni, Tomeşti, Tomeştii Vechi, Stanțieri
2.	**Camenca**	Camenca, Buteşti, Brânzeni, Ciugureni, Moleşti
3.	**Cubani**	Cubani
4.	**Cuhneşti**	Cuhneşti, Bisericani, Cot, Clococenii de Jos, Movileni, Slobodca
5.	**Ciuciulea**	Ciuciulea
6.	**Viişoara**	Viişoara, Moara Domnească

La raionul Kotovsk s-au adăugat 3 soviete sătești[243]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Ialoveni**	Ialoveni, Mileştii Mici, Sociteni
2.	**Rezeni**	Rezeni, Ruseştii Vechi
3.	**Suruceni**	Suruceni, Dănceni, Malcoci, Nimoreni

În urma modificării denumirii satului Chişcăreni în **Lazo**, s-a format **raionul Lazovsk**, în componența căruia au intrat sovietele sătești cu localitățile[244]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Coşcodeni**	Coşcodeni, Bobletici, Bursuceni, Flămânzeni, Sloboda-Măgura
2.	**Dumbrăvița**	Dumbrăvița, Bocancea-Schit
3.	**Iezărenii Vechi**	Iezărenii Vechi, Brejeni, Ciuciuieni, Iezărenii Noi
4.	**Ghiliceni**	Ghiliceni, Câşla, Cucioaia, Cucioaia Nouă
5.	**Glinjeni**	Glinjeni, Glinjenii Noi, Duca
6.	**Lazo**	Lazo, Gavanoasa, Nicolaevca, Nicolaevca Nouă, Teura Nouă, Teura Veche, Sloboda-Chişcăreni
7.	**Mândreşti**	Mândreşti, Băşeni, Ciulucani, Cozeşti, Bondorevca, Ciofu, Zgărdeşti
8.	**Pompa**	Pompa, Pervomaisc, Suvorovca

La raionul Leova s-au adăugat 5 soviete sătești[245]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Cania**	Cania, Cania Nouă, Iepureni, Porumbeşti, Porumbeştii Noi, st. c. f. Prut
2.	**Carpeşti**	Carpeşti, Butuceni, Macreşti
3.	**Lărguța**	Lărguța
4.	**Taraclia**	Taraclia, Alexandrovca, Hârtop
5.	**Țiganca**	Țiganca, Gheltosu, Țiganca Nouă, Stoianovca

La raionul Lipcani s-au adăugat 3 soviete sătești[246]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Colicăuți**	Colicăuți, Trebisăuți
2.	**Grimăncăuți**	Grimăncăuți
3.	**Tabani**	Tabani, Caracuşenii Noi, Caracuşenii Vechi, Trestieni

De la raionul Nisporeni s-au luat sovietele sătești Brătuleni şi Cristeşti cu localitățile aferente[247].

La raionul Ocnița s-au adăugat 2 soviete sătești[248]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Cepeleuți**	Cepeleuți, Râng aci, Vancicăuți
2.	**Corestăuți**	Corestăuți, Stălinești, Bolboca

La raionul Olănești s-au adăugat 5 soviete sătești[249]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Copceac**	Copceac
2.	**Marianovca de Jos**	Marianovca de Jos, Hadjilar
3.	**Semionovca**	Semionovca, Alava, Lazo
4.	**Stepanovca**	Stepanovca, Biruința
5.	**Volontirovca**	Volontirovca

La raionul Orhei s-au adăugat 14 soviete sătești[250]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Berezlogi**	Berezlogi
2.	**Bieşti**	Bieşti, Sloboda-Godoroja, Cegoreni
3.	**Bulăieşti**	Bulăieşti, Hâjdieni
4.	**Chiperceni**	Chiperceni, Voroteț, Andreevca
5.	**Cucuruzeni**	Cucuruzeni, Novosiolovca, Ocnița-Răzeşi, Ocnița-Țăran, Sirota, Sovhozul „31 godovşcina octeabrea", Tehnicumul Agricol „Kotovski", Ustia
6.	**Holercani**	Holercani
7.	**Jora de Jos**	Jora de Jos, Jora de Sus, Jora de Mijloc, Lopatna
8.	**Malovata**	Malovata, Mărcăuți
9.	**Mârzeşti**	Mârzeşti, Mârzaci
10.	**Oxentia**	Oxentia, Vâşcăuți
11.	**Pogrebeni**	Pogrebeni, Izvoare, Şarcani
12.	**Puțuntei**	Puțuntei, Dâşcova, Puțunteii Mici, Viprova
13.	**Susleni**	Susleni
14.	**Trebujeni**	Trebujeni, Butuceni, Morovaia

La raionul Râşcani s-au adăugat 6 soviete sătești[251]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Brăneşti**	Brăneşti, Reteni, Reteni-Vasileuți, Avrămeni
2.	**Costeşti**	Costeşti, Costeştii Noi
3.	**Duruitoarea**	Duruitoarea, Bădragi, Dămăşcani, Proscureni
4.	**Mălăieşti**	Mălăieşti, La Iaz, Camencuța, Gălăşeni, Valea Satului
5.	**Petruşani**	Petruşani, Păşcăuți
6.	**Şepte-Bani**	Şepte-Bani, Lesnaia Storona

La raionul Rezina s-au adăugat 9 soviete sătești[252]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Buşovca**	Buşovca, Ghiduleni, Roşcani
2.	**Cuizovca**	Cuizovca, Cogălniceni, Otac, Sovhozul „S. Lazo"
3.	**Curleni**	Curleni, Zagoreni
4.	**Horodişte**	Horodişte, Sloboda-Horodişte, Țâpova
5.	**Ignăței**	Ignăței, Meşeni
6.	**Lalova**	Lalova, Stodolna
7.	**Olişcani**	Olişcani
8.	**Peciște**	Peciște
9.	**Sămăşcani**	Sămăşcani

La raionul Soroca s-au adăugat 7 soviete sătești[253]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Bădiceni**	Bădiceni, Grigorovca, Bădicenii Noi, Corobceni, Voroncoveni
2.	**Dercăuți**	Dercăuți, Dercăuții Noi, Malcăuți
3.	**Iarova**	Balinți, Balinții Noi, Oclanda, Iarova
4.	**Kremenciug**	Kremenciug, Livezi, Sobar, Valea
5.	**Tatarovca Veche**	Tatarovca Veche, Tatarovca Nouă, Tatarovca Mică, Slobozia Nouă
6.	**Teleşovca**	Tatarovca, Tatarovca Nouă, Izvoare, Odaia
7.	**Vâsoca**	Mârzac, Vâsoca

La raionul Străşeni s-au adăugat 6 soviete sătești[254]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Cobâlca**	Cobâlca, Lupa-Recea, Tabăra
2.	**Cojuşna**	Cojuşna, Ghidighici
3.	**Durleşti**	Durleşti, Frunze
4.	**Oneşti**	Oneşti, Țâgăneşti
5.	**Truşeni**	Truşeni, st. c. f. Ghidighici
6.	**Voinova**	Voinova

La raionul Taraclia s-au adăugat 7 soviete sătești[255]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Albota**	Albota de Jos, Albota de Sus, Hadjichioi, Hârtop, Roșița, Sofievca
2.	**Biruința**	Alexeevca, Biruința, Sovhozul „Borceac"
3.	**Chiselia**	Caet, Chiselia Mare, Chiselia Rusă, Dimitrovi, Frumușica
4.	**Cangaz**	Cangaz, Kotovski
5.	**Cazaclia**	Cazaclia
6.	**Svetlâi**	Svetlâi, Novâi Cortin, Samurza, Sovhozul „Cealâc"
7.	**Taraclia de Salce**	Alexandrești, Burlachi, Spicoasa, Taraclia de Salce, Tartaul de Salce, Todorești

La raionul Telenești s-au adăugat 6 soviete sătești[256]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Brânzenii Noi**	Brânzenii Noi, Brânzenii Vechi, Flutura
2.	**Chiștelnița**	Chiștelnița
3.	**Negureni**	Chersaca, Dobrușa, Înderepnici, Înderepnicii Noi, Negureni, Negurenii Noi
4.	**Ordășei**	Ordășei, Pistruieni, Pistruienii Vechi, Hârtop
5.	**Scorțeni**	Scorțeni
6.	**Târșițeii Noi**	Târșițeii Noi, Târșițeii Vechi

La raionul Ungheni s-au adăugat 11 soviete sătești[257]:

Nr. scrt.	Sovietul sătesc	Localitățile componente
1.	**Agronomovca**	Agronomovca, Bogdanovca, Catârca, Cristoforovca, Ecaterinovca, Grăsenii Vechi, Grăsenii Noi, Negurenii Noi, Pârlița, Sumanca, Vladimirovca, Zuzulenii Noi
2.	**Boghenii Noi**	Boghenii Noi, Boghenii Vechi, Fundul Culei, Mircești, Poiana
3.	**Bumbăta**	Bumbăta
4.	**Condrățești**	Condrățești, Curtoaia
5.	**Cornești**	Cornești, Romanovca
6.	**Ghircești**	Ghircești, Leordoaia, Mânzățești, Veverița
7.	**Năpădeni**	Năpădeni
8.	**Negurenii Vechi**	Negurenii Vechi, Țâghira, Zuzulenii Vechi
9.	**Rădenii Vechi**	Rădenii Vechi
10.	**Sinești**	Sinești, Pojăreni
11.	**Teșcureni**	Teșcureni, Coșeni, Cartofleanca, Măgurele

Între anii 1947-1957 în R.S.S.M. au avut loc unele modificări ale structurii administrativ-teritoriale, care, într-un fel sau altul, au influențat dezvoltarea rețelei poștale din republică. Astfel, la 1 ianuarie 1958 în R.S.S. Moldovenească erau 42 raioane sătești, 21 comune urbane, 685 soviete sătești, 4 orașe de subordonare republicană, și 12 – de subordonare raională. Populația R.S.S.M. – 2.678.000 – era repartizată astfel: 2.151.000 – în localitățile rurale, 527.000 – în orașe[258].

X. REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ DIN ANUL 1965

La 1 iulie 1965 în R.S.S.M. existau 1751 de localități, 26 raioane sătești, 8 orașe de subordonare republicană (Chișinău, Bălți, Bender, Cahul, Orhei, Râbnița, Soroca și Tiraspol), 12 orașe de subordonare raională (Călărași, Căușeni, Ciadâr-Lunga, Comrat, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Kotovsk, Leova, Rezina, Ungheni), 28 așezări de tip orășenesc – comune urbane, 603 soviete sătești.

În anul 1965 în R.S.S. Moldovenească existau următoarele raioane:

În **Basarabia** – Anenii Noi (fondat 1941), Briceni (1964), Cahul (1964), Călărași (1940), Căușeni (1940), Ciadâr-Lunga (1940), Cimișlia (1940), Comrat (1964), Dondușeni (1963), Edineț (1940), Fălești (1940), Florești (1940), Kotovsk (1940), Lazovsk (1940), Leova (1940), Orhei (1940), Râșcani (1940), Rezina (1940), Soroca (1964), Strășeni (1964), Suvorov (1964), Ungheni (1964), Vulcănești (1940).

În **zona din stânga Nistrului** – Dubăsari (1924), Râbnița (1964), Tiraspol (1924)[259].

Schimbarea statutului unor localități (1958-1965)

În această perioadă – 1 ianuarie 1958 - 31 decembrie 1965 – unele localități, în virtutea faptului că și-au schimbat denumirea, au fost comasate cu altele sau au fost lichidate, sunt scoase din evidența administrativ-teritorială a R.S.S.M.[260]

Raionul	Sovietul sătesc	Localitatea	Comasat cu...	Notă	Data decretului
Briceni	Holohora de Sus	Băşcăuții de Jos	-	Strămutată	01.VII.1965
Briceni	Cotiujeni	Săncăuți	-	Strămutată	01.VII.1965
Vulcănești/ Cahul	Manta	Burtovca	-	Strămutată	11.VI.1964
Glodeni	Cuhnești	Movileni, Clococenii de Jos	Cuhnești	Unite	01.VII.1965
Fălești/ Glodeni	Limbenii Noi	Panteleevca	Limbenii Noi	Unită	01.VII.1965
Fălești/ Glodeni	Hâjdieni	Hâjdienii Noi	Hâjdieni	Unite	01.VII.1965
Fălești/ Glodeni	Glodeni	Stepnoi	Petrunea	Unite	01.VII.1965

Făleşti/ Glodeni	Cuhneşti	Slobodca	-	Strămutată	11.VI.1964
Dondușni/ Ocnița	Naslavcea	Naslavcea	Naslavcea	Unite	23.I.1965
Edineț	Brătuşeni	Kupcini	Kalininsk	Unite	13.IV.1964
Cahul	Lebedenko	Făgădău	Lebedenko	Unite	05.VII.1958
Cahul	Moscovei	Trifeşti	Moscovei	Unite	05.VII.1958
Cahul	Crihana Veche	Vâlcovo	Crihana Veche	Unite	05.VII.1958
Cahul	Zerneşti	Fundoaia	Baurci Moldoveni	Unite	05.VII.1958
Cahul	Zerneşti	Ghibani	Baurci Moldoveni	Unite	05.VII.1958
Cahul	Badicul	Badicul Moldovenesc	Badâco-Novoe	Unite	05.VII.1958
Cahul	Larga	Gura Largă	Larga Nouă	Unite	05.VII.1958
Cahul	Lebedenco	Pelenia Nouă	Ursoaia	Unite	05.VII.1958
Cahul	Lebedenco	Valea-Găvănoasa	-	Strămutată	11.VI.1964
Leova/ Cantemir	Stoianovca	Lărgeşti	-	Strămutată	11.VI.1964
Cahul/ Cantemir	Goteşti	Calea Nouă, Goteştii Noi, Constantinovca Nouă	-	Unite în satul Goteşti	05.VII.1958
Cantemir	Lărguța	Măcăreşti	Cârpeşti	Unite	11.VI.1964
Cantemir	Cebolaccia	Victorovca	Cebolaccia	Unite	05.VII.1958
Cantemir	Baimaclia	Acui de Sus, Acui de Mijloc, Acui de Jos	Acui	Unite în localitatea Acui	05.VII.1958
Călăraşi	Țibirica	Schinoasa	Țibirica	Unite	23.I.1965
Călăraşi	Bâcovăț	Alexeevca	Bâcovăț	Unite	11.VI.1964
Căuşeni	Zaim	Zaimul Nou	-	Strămutată	23.I.1965
Căuşeni	Căinari	Dimitrovca	Căinari	Unite	23.I.1965
Căuşeni/ Dumbrăveni	Caşcalia	Cureni	Constantinovca	Unite	23.I.1965
Căuşeni	Cârnățeni	Ceban	-	Strămutată	11.VI.1964
Căuşeni	Zaim	Marianovca Nouă	-	Strămutată	11.VI.1964
Chişinău	Grătieşti	Ceucari	Chişinău	Unite	05.VII.1958
Chişinău	Băcioi	Băcioii Noi	Chişinău	Unite	12.VI.1961

Străşeni/ Criuleni	Grătieşti	Burian	Stăuceni	Unite	19.I.1961
Criuleni /Anenii Noi	Maximovca	Coada-Iazului	Bălțata	Unite	11.VI.1964
Kotovsk/ Nisporeni	Şişcani	Afumați	Şişcani	Unite	23.I.1965
Kutuzov	Văsieni	Fânari	Văsieni	Unite	23.I.1965
Kotovsk/ Kutuzov	Văsieni	Manoileşti	Văsieni	Unite	23.I.1965
Kotovsk	Cioara	Dăncuța	Dancu	Unite	23.I.1965
Kotovsk	Cărpineni	Topor	Cărpineni	Unite	23.I.1965
Kotovsk	Costeşti	Gârlea	Costeşti	Unite	23.I.1965
Kotovsk	Krasnoarmeiskoe	Talaeşti	Krasnoarmeiskoe	Unite	23.I.1965
Kotovsk	Krasnoarmeiskoe	Troian, Calmațuiul Nou	Pervomaiskoe	Unite	23.I.1965
Kotovsk	Paşcani	Mladineşti	Paşcani	Unite	23.I.1965
Lazovsk	Coşcodeni	Flămânzeni	Coşcodeni	Unite	23.I.1965
Lazovsk	Lazovsk	Nicolaevca Nouă	-	Strămutată	11.VI.1964
Lazovsk/ Teleneşti	Negureni	Înderepnicii Noi	-	Strămutată	11.VI.1964
Lazovsk	Cubolta	Pavlovca	Cubolta	Unite	11.VI.1964
Leova/ Cantemir	Țâganca	Țâganca	Stoianovca	Unite	21.XII.1960
Leova	Leova	Tighiceanca	Leova	Unite	11.VI.1964
Leova/ Cantemir	Lărguța	Butuceni	Carpeşti	Unite	11.VI.1964
Leova	Orac	Mihailovca	Colibabovca	Unite	11.VI.1964
Leova/ Cantemir	Cania	Cania Nouă	Cania	Unite	11.VI.1964
Anenii Noi /Dumbrăveni	Gangura	Plavni	-	Strămutată	11.VI.1964
Anenii Noi	Geamăna	Peatihatca	-	Strămutată	11.VI.1964
Anenii Noi	Geamăna	Stepanovca	Cebanovca	Unite	06.V.1966
Anenii Noi	Geamăna	Țarevo	-	Strămutată	11.VI.1964
Anenii Noi	Novotroițk	Scroafa	Novotroițkoe	Unite	10.V.1963

Anenii Noi	Chetrosu	Viliams-Chetros-Bâc	Chetrosu	Unite	13.IX.1962
Rezina	Sămăşcani	Dealu-Nant	Fuzovca	Unite	11.VI.1964
Rezina	Echimăuţi	Dorobozoaia	-	Strămutată	11.VI.1964
Râbniţa/ Camenca	Camenca	Antonovca	Camenca	Unite	11.VI.1964
Râbniţa	Vadul Turcului	Caitanovca	Vadul Turcului	Unite	11.VI.1964
Râşcani	Copăceanca	Copăceanca	Râşcani	Unite	13.IV.1964
Râşcani	Negoreni	Negoreni	Râşcani	Unite	13.IV.1964
Râşcani	Negoreni	Ivanuşca	Râşcani	Unite	13.IV.1964
Râşcani	Şapte-Bani	Lesnaia Storona	Şapte-Bani	Unite	11.VI.1964
Râşcani/ Glodeni	Iablona	Iablona Nouă, Iablona Veche	Iablona	Unite	1.VII.1965
Râşcani	Şapte-Bani	Valea Satului	-	Strămutată	1.VII.1965
Râşcani	Şapte-Bani	La Iaz	-	Strămutată	1.VII.1965
Râşcani	Râşcani	Malinovscoe	Râşcani	Unite	15.IV.1958
Râşcani	Duruitoarea	Bădragi	-	Strămutată	11.VI.1964
Râşcani	Petruşani	Valea Satului	-	Strămutată	11.VI.1964
Râşcani/ Glodeni	Sturzovca	Odaia	-	Strămutată	11.VI.1964
Râşcani	Şapte-Bani	Camencuţa	-	Strămutată	11.VI.1964
Tiraspol/ Slobozia	Novo-Kotovsk	Ciobruci, Novoe Glinnoe, Pervomaisk	Pervomaiskoe	Unite	25.IX.1961
Soroca	Bujărauca	Bujărauca	Soroca	Unite	21.XII.1960
Soroca	Pârliţa	Ţâpilova	Ocolina	Unite	?
Soroca	Baxani	Baxanii Noi	-	Unite	11.VI.1964
Soroca	Baxani	Cocerveni	-	Unite	11.VI.1964
Străşeni/ Criuleni	Colonița	Movileni	-	Strămutată	11.VI.1964
Străşeni	Stăuceni	Grătieşti	Stăuceni	Unite	19.I.1961
Suvorov	Purcari	Gamza	Purcari	Unite	23.I.1965
Taraclia	Carbolia	Carbolia Nouă	Budei	Unite	05.VII.1958
Floreşti/ Teleneşti	Târşiţeii Noi	Târşiţeii Vechi	Târşiţei	Unite	23.I.1965
Tiraspol/ Slobozia	Novo-Andrieşevschi	Garbuzî	Frunze	Unite	23.I.1965
Tiraspol/ Slobozia	Novo-Andrieşevschi	Şaichi	Frunze	Unite	23.I.1965
Ungheni	Pârliţa	Cristea	-	Strămutată	11.VI.1964
Ungheni	Sculeni	Sculenii Vechi	Sculeni	Unite	11.VI.1964
Ungheni	Sculeni	Micleuşeni	Gherman	Unite	11.VI.1964
Ungheni	Agronomovca	Catârca	-	Strămutată	11.VI.1964

Ungheni	Alexeevca	Redenii Noi	-	Unite	11.VI.1964
Ungheni	Petreşti	Rezoaia	-	Unite	11.VI.1964
Ungheni	Ungheni	Dănuţeni	Ungheni	Unite	11.VI.1964
Ungheni	Ungheni	Unghenii de Sus	Ungheni	Unite	11.VI.1964
Ungheni	Agronomovca	Ecaterinovca	-	Strămutată	11.VI.1964
Făleşti/ Glodeni	Bolotina	Goraş, Conac, Stanţieri	-	Strămutate	11.VI.1964
Făleşti	Işcălău	Braşov	-	Strămutată	11.VI.1964
Făleşti	Răuţel	Cristea	-	Strămutată	?
Făleşti	Călugăr	Socii Vechi	-	Strămutată	?
Făleşti	Işcălău	Işcălăul Vechi	Işcălău	Unite	01.VII.1965
Făleşti	Rosipeni	Bocşa	Rosipeni	Unite	01.VII.1965
Făleşti	Goreşti	Unteni	Goreşti	Unite	01.VII.1965
Făleşti	Scumpia	Măgureanca	Nicolaevca	Unite	01.VII.1965
Făleşti/ Glodeni	Cuhneşti	Cuhneşti, Movileni, Clococenii de Jos	Cuhneşti	Unite	01.VII.1965
Făleşti	Glinjeni	Duca	-	Strămutată	01.VII.1965
Floreşti	Izvoare	Chetrosu, Coteni	Izvoare	Unite	11.VI.1964
Floreşti	Izvoare	Scăieni	Bezeni	Unite	11.VI.1964
Floreşti/ Camenca	Cunicea	Poiana	Cunicea	Unite	11.VI.1964
Floreşti	Cotiujeni	Cotiujenii de Sus	Cotiujeni	Unite	11.VI.1964
Floreşti	Cubolta	Pavlovca	Cubolta	Unite	
Floreşti	Prodăneştii Noi	Prodăneştii Noi, Căpreşti	Prodăneşti	Unite	11.VI.1964
Floreşti	Roşieticii Vechi	Roşieticii Noi, Roşieticii Vechi	Roşietici	Unite	11.VI.1964
Floreşti	Gura Camenca	Cogâlniceni	-	Strămutată	11.VI.1964
Ciadâr-Lunga	Taraclia	Bisericuţa de Sus, Birsericuţa de Jos	-	Unite cu schimbarea denumirii în Orehovca	23.I.1965
Ciadâr-Lunga	Taraclia	Taraclia	Taraclia	Unite	11.VI.1964
Ciadâr-Lunga	Ciadâr-Lunga	Tiraşpoli	Ciadâr-Lunga	Unite	11.VI.1964
Cimişlia	Gura-Galbenă	Ivanovca Veche	Lipoveni	Unite	23.I.1965
Cimişlia	Gura-Galbenă	Broscari	Munteni	Unite	23.I.1965
Cimişlia	Iserlia	Iserlia Nouă, Schinoasa Nouă	Iserlia	Unite	01.VII.1965
Cimişlia	Cimişlia	Recea	Cimişlia	Unite	01.VII.1965

În perioada 1 ianuarie 1961 – 1 iulie 1965 s-a schimbat numele unor localități, aceasta impunând modificări în activitatea structurilor poștale din teritoriu[261].

Denumirea veche	Noua denumire	Data formării sau redenumirii	Subordonat structural raionului
Biruința	Suvorov	23.XII.1964	Suvorov
Sângerei	Lazovsk	7.IV.1965	Lazovsk
Ghizdita	Fântânița	23.I.1965	Donduşeni

Localități, fondate în perioada 1 ianuarie 1961 – 1 ianuarie 1966[262]

Denumirea localității	Data luării la evidență	Subordonare
Dnestrovsk	04.01.1963	Tiraspol
Sadovoe	15.01.1963	Sturzovca, Râşcani
Kalininsk	03.04.1963	Edineț
Câmpeni	11.06.1964	Găvănoasa, Vulcăneşti
Vinogradovca	11.06.1964	Musaid, Vulcăneşti
Bucuria	11.06.1964	Moscovei, Cahul
Rassvet	11.06.1964	Bâcoveț, Călăraşi
Grădinița	11.06.1964	Grădinița, Suvorov
Izvoraş	11.06.1964	Grădinița, Suvorov
Valea-Verde	11.06.1964	Grădinița, Suvorov
Viişoara	11.06.1964	Purcari, Suvorov
Octeabrskoe	11.06.1964	Bilicenii Vechi, Lazovsk
Oziornoe	11.06.1964	Drăgăneşti, Lazovsk
Zorile	11.06.1964	Cucuruzeni, Orhei
Vinogradnoe	11.06.1964	Butor, Tiraspol
Novâi Reuțel	11.06.1964	Reuțel, Făleşti
Floreni	11.06.1964	Sculeni, Ungheni
Novosiolovca	11.06.1964	Aluat, Ciadâr Lunga
Plopi	23.01.1965	Stoianovca, Cahul
Şafranovca	23.01.1965	Coştangalia, Cahul
Dubovca	23.01.1965	Bozieni, Kotovsk
Luceafărul	23.01.1965	Braviceni, Orhei
Biruința	01.07.1965	Lazovsk
Socoleni	01.07.1965	Cobusca Nouă, Anenii Noi
Lugovoe	01.07.1965	Vodeni, Soroca
Ruslanovka	01.07.1965	Vasilcău, Soroca

La 1 octombrie 1974 în R.S.S.M. erau 1685 localități (o parte dintre ele, între timp, au fost unite, strămutate, etc, inclusiv 9 orașe de subordonare republicană, 12 – de subordonare raională, 35 așezări de tip orășenesc, restul fiind sate, incorporate în 33 raioane[263].

Orașe de subordonare republicană

Denumirea orașului și a unităților administrativ-teritoriale, aflate în subordonarea lui	Anul formării
Chișinău, inclusiv Vadul-lui-Vodă Raioanele orașului Chișinău a) Lenin b) Okteabriskii inclusiv s. Bubuieci c) Frunze	1818
Bender, inclusiv s. Varnița inclusiv s. Proteagailovka	1818
Bălți, inclusiv s. Elizavetovka	1818
Cahul	1835
Orhei	1835
Râbnița	1838
Soroca	1835
Tiraspol, inclusiv orășelul Dnestrovsk	1795
Ungheni	1972

Orașe de subordonare raională

Denumirea orașului	Anul formării	Raionul din care face parte
Anenii Noi	1965	Anenii Noi
Basarabeasca	1946	Cimişlia
Biruința	1965	Lazovsk
Bâcovăț	1952	Călăraşi
Briceni	1940	Briceni
Camenca	1924	Camenca
Cantemir	1973	Leova
Călăraşi	1940	Călăraşi
Căuşeni	1965	Căuşeni
Ciadâr-Lunga	1958	Ciadâr-Lunga
Cimişlia	1965	Cimişlia
Comrat	1957	Comrat
Cornești	1951	Ungheni
Criuleni	1967	Criuleni
Dnestrovsk	1963	or. Tiraspol
Donduşeni	1958	Donduşeni
Drochia	1973	Drochia
Dubăsari	1951	Dubăsari
Edineț	1962	Edineț
Făleşti	1940	Făleşti
Floreşti	1946	Floreşti
Frunze	1973	Donduşeni
Iargara	1951	Leova

Ghidighici	1963	Străşeni
Glodeni	1967	Glodeni
Grigoriopol	1924	Grigoriopol
Kalininsk	1964	Edineţ
Kotovski	1965	Kotovski
Krasnoe	1957	Slobozia
Lazovsk	1965	Lazovsk
Leninskii	1956	Floreşti
Leova	1940	Leova
Lipcani	1940	Briceni
Mărculeşti	1952	Floreşti
Nisporeni	1967	Nisporeni
Ocniţa	1946	Donduşeni
Otaci	1956	Donduşeni
Râşcani	1940	Râşcani
Rezina	1940	Rezina
Slobozia	1972	Slobozia
Străşeni	1965	Străşeni
Suvorov	1964	Suvorov
Taraclia	1947	Ciadâr-Lunga
Teleneşti	1940	Teleneşti
Vadul-lui-Vodă	1968	Chişinău
Vişniovka	1948	Comrat
Vulcăneşti	1965	Vulcăneşti

La 19.12.1962 or. Cahul, Orhei, Râbniţa şi Soroca, iar de la 29.06.1972 şi oraşul Ungheni au fost trecute în categoria oraşelor de subordonare republicană, ele rămânând şi centre raionale sătești. De la 22.08.1968 s. Vadul-lui-Vodă este în subordonarea administrativă a Sovietului Orăşenesc Chişinău.

În listele respective nu sunt incluse cătunele, deşi ele se considerau localităţi şi în nomenclatorul general al raionului figurau. Din aceste considerente în anumite cazuri numărul total din capitolul "Localităţi subordonate" poate fi mai mic decât indicatorul pe care-l stabileşte sursa oficială.

Deoarece între anii 1965-1974 harta administrativ-teritorială a R.S.S. Moldoveneşti a suferit modificări, considerăm necesar să prezentăm structura raioanelor, prin prisma sovietelor sătești, deoarece la acea etapă, în multe localităţi mici nu exista oficiu poştal, acesta funcţionând doar în localitatea-reşedinţă de raion.

Raionul Anenii Noi

A fost format la 7 aprilie 1965 în baza raionului Bulboaca, localitatea Anenii Noi fiind trecută la categoria aşezărilor de tip orăşenesc (7.04.1965), în componenţa căreia mai intrau satele Albiniţa, Beriozki, Hârbovăţul Nou şi Ruseni. Teritoriu – 1,26 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1, soviete sătești – 27, total localităţi – 70[264].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Bulboaca	Bulboaca
Băcioi	Băcioi, Brăila, Frumuşica, Străisteni
Gangura	Alexandrovca, Homuteanovca, Gangura, Misovca
Gura-Bâcului	Gura-Bâcului
Delacău	Delacău
Geamăna	Batâc, Ciobanovca, Geamăna
Chetrosu	Chetrosu, st. c/f. Mereni, Todireşti
Chirca	Botnăreşti, Botnăreştii Noi, Chirca, Salcia
Cobusca Veche	Cobusca Veche, Floreşti
Cobusca Nouă	Cobusca Nouă, Socoleni
Cărbuna	Cărbuna
Maximovca	Buga, Maximovca, Malohoruzina, Valea Colonitei
Mereni	Mereni, Petrovca
Ochiul Roş	Ochiul Roş, Picus, Văratic
Puhoi	Puhoi
Puhăceni	Puhăceni
Roşcani	Calfa, Calfa Nouă, Halileşti, Roşcani
Răzeni	Mileştii Noi, Răzeni
Sângera	Dobruja, Floreni, Revaca, Sângera
Teliţa	Teliţa, Teliţa Nouă, Varniţa Nouă
Troiţa Nouă	Balmaz, Mirnoe, Troiţa Nouă
Horeşti	Găureni, Horeşti, Zâmbreni
Hârbovăţ	Hârbovăţ
Ţânţăreni	Creţoaia, Ţânţăreni
Ţâpala	Bălţaţi, Budăi, Ţâpala
Cigârleni	Cigârleni
Şerpeni	Speia, Şerpeni

Raionul Briceni

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 0,94 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 2 (Briceni şi Lipcani – 26.VIII.1940), soviete sătești – 27, total localităţi – 44[265].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Bălcăuţi	Bălcăuţi, Bocicăuţi, Groznița, Mihăileni
Bălăşineşti	Bălăşineşti
Beleavinţi	Beleavinţi

Berlinți	Brelinți
Bogdănești	Bezeda, Bogdănești, Grimești
Bulboaca	Bulboaca
Caracușenii Vechi	Caracușenii Vechi, Trăistieni
Cepeleuți	Cepeleuți, Râng aci, Vancicăuți
Clocușna	Clocușna
Colicăuți	Colicăuți
Corestăuți	Corestăuți, Stălinești
Corjeuți	Corjeuți
Coteala	Coteala, Hlinca
Cotiujeni	Cotiujeni
Criva	Criva
Drepcăuți	Drepcăuți
Halahora-de-Sus	Chirilovca, Halahora-de-Jos, Halahora-de-Sus
Hădărăuți	Hădărăuți
Grimăncăuți	Grimăncăuți
Larga	Larga, Pavlovca
Mărcăuți	Mărcăuți, Mărcăuții Noi
Medveja	Medveja, Slobodca-Medveja
Pererâta	Pererâta
Șirăuți	Slobozia-Șirăuți, Șirăuți
Tabani	Caracușenii Noi, Tabani
Tețcani	Tețcani
Trebisăuți	Trebisăuți

Raionul Cahul

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 1,24 mii km². Soviete sătești – 24, total localități – 65[266].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Albota	Albota-de-Jos, Hagichioi, Hârtop
Andruș	Andrușul-de-Jos, Andrușul-de-Sus
Baimaclia	Acui, Baimaclia, Țolica
Baurci-Moldovan	Baurci-Moldovan
Bucuria	Bucuria, Tartaul-de-Salcie, Trifeștii Noi, Tudorești
Ciobolaccia	Ciobolaccia, Flocoasa
Costangalia	Câșla, Costangalia, Suhat
Crihana Veche	Crihana Veche
Cucoara	Chircani, Constantinovca, Cucoara
Chioselia	Chioselia, Țărăncuța
Doina	Doina, Iasnaia Poleana, Șofranovca

Enichioi	Bobocica, Enichioi, Floricica
Gotești	Gotești
Larga Nouă	Badicul Moldovenesc, Badicul Rusesc, Larga Nouă, Larga Veche
Lebedenco	Hutulu, Lebedenco, Ursoaia
Moscovei	Lopățica, Moscovei
Pelinei	Pelinei, Sătuc
Plopi	Alexandrovca, Hârtop, Plopi, Taraclia
Roșu	Cotihana, Roșu
Sofievca	Albota-de-Sus, Roșița, Sofievca
Taraclia-de-Salcie	Burlacu, Spicoasa, Taraclia-de-Salcie
Tartaul	Crăciun, Ilașovca, Lingura, Popovca, Tartaul
Tătărești	Ciorița, Lucești, Tătărești
Zârnești	Paicu, Trifești, Zârnești

Raionul Camenca

A fost format la 10 ianuarie 1969. Teritoriu – 0,89 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Camenca – 12.X.1924), soviete sătești – 23, total localități – 47[267].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Alexandrovca	Alexandrovca, Krasnâi Okteabri
Caterinovca	Caterinovca, Sadki, Slobozia-Rașcov
Climăuți	Cot, Climăuții-de-Jos, Lelina, Salcia
Cuzmin	Cuzmin, Voitovca
Cunicea	Cunicea
Cuhurești-de-Jos	Cuhurești-de-Jos, Țipordei
Cuhurești-de-Sus	Cuhurești-de-Sus, Nicolaevca, Unchitești
Hrustovaia	Bodeni, Hrustovaia, Rotari
Hrușca	Hrușca, Frunzovca
Japca	Bursuc, Japca
Napadova	Napadova
Nemirovca	Cerlina, Nemirovca, Zăluceni
Ocnița	Ocnița
Podoima	Podoima, Podoimița, Socolovca
Pridnestrovskoe	Pridnestrovskoe
Rașcov	Rașcov
Severinovca	Severinovca
Sănătăuca	Sănătăuca
Temeleuți	Temeleuți
Vadul-Rașcov	Socola, Vadul-Rașcov
Valea Adâncă	Constantinovca, Valea Adâncă
Văscăuți	Făgădău, Octeabrskoe, Văscăuți
Vertiujeni	Vertiujeni

Raionul Călărași

A fost fondat la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 0,81 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Bucovăț – 26.VI.1952), orașe de subordonare raională – 1 (Călărași – 26.VIII.1940), soviete sătești – 24, total localități – 49[268].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Bahmut	Bahmut, st.c/f Bahmut
Bravicea	Bravicea, Frumoasa
Căbăiești	Căbăiești
Dereneu	Bularda, Dereneu, Duma
Hârjauca	Hârjauca, Leordoaia, Mândra, Palanca
Hirova	Hirova
Hoginești	Hoginești
Horodiște	Horodiște
Gălești	Gălești, Găleștii Noi
Nișcani	Nișcani, Păulești
Onișcani	Hârbovăț, Onișcani, Sverida
Pârjolteni	Buda, Pârjolteni, Ursari
Pitușca	Pitușca
Răciula	Părcani, Răciula
Rădeni	Rădeni
Sadova	Sadova
Săseni	Bahu, Săseni
Sipoteni	Podul-Lung, Sipoteni, Tochile
Temeleuți	Temeleuți
Tuzara	Novaci, Peticeni, Seliștea Nouă, Tuzara
Țibirica	Meleșeni, Țibirica
Vălcineț	Vălcineț
Vărzăreștii Noi	Vărzăreștii Noi
Vorniceni	Vorniceni

Raionul Căușeni

A fost fondat la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,16 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Căușeni – 7.IV.1965), soviete sătești – 21, total localități – 41[269].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Baccealia	Baccealia, Tricolici
Baimaclia	Baimaclia, Surchiceni
Căinari	Căinari, st. c/f. Căinari, Constantinovca, Pervomaisk
Cârnățeni	Cârnățeni, Plop-Știubei
Cârnățenii Noi	Cârnățenii Noi, Sălcuța Nouă
Chircăiești	Chircăiești

Coșcalia	Coșcalia, Florica, Plop
Fârlădeni	Fârlădeni, Fârlădenii Noi
Hagimus	Hagimus
Gâsca	Gâsca
Grigorievca	Grigorievca, Stepanovca
Larga	Larga, Nicolaevca, Pădureți, Zolotievca
Opaci	Opaci
Săiți	Săiți
Sălcuța	Sălcuța
Taraclia	Taraclia
Tănătari	Tănătari, Tănătarii Noi, Ursoaia Nouă
Tocuz	Tocuz
Ukrainka	Ukrainka, Zviozdocika
Ursoaia	Ursoaia
Zaim	Marianovca-de-Sus, Zaim, st. c/f. Zaim

Raionul Ciadâr-Lunga

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,13 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Ciadâr-Lunga – 9.VI.1958), așezări de tip orășenesc – 1 (Taraclia – 30.VIII.1947), soviete sătești – 13, total localități – 24[270].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Aluatu	Aluatu, Balaban, Novosiolovca, Orehovca, Salcia
Baurci	Baurci
Beșghioz	Beșghioz
Cazaclia	Cazaclia
Chiriet-Lunga	Chiriet-Lunga
Chiriutnea	Chiriutnea
Copceac	Copceac
Gaidar	Gaidar
Joltai	Joltai
Svetlâi	Alexeevca, Cealâc, Cortinul Nou, Samurza, Svetlâi
Tomai	Tomai
Tvardița	Tvardița
Valea-Perjei	Valea-Perjei

Raionul Cimișlia

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,22 mii km². Așezări de tip orășenesc – 2 (Basarabeasca – 10.X.1946, Cimișlia – 7.IV.1965), soviete sătești – 22, total localități – 50[271].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Abaclia	Abaclia
Albina	Albina, Fetița, Mereni
Batâr	Batâr
Bogdanovca	Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche
Carabetovca	Carabetovca, Iordanovca
Cenac	Alexandrovca, Cenac
Chircăiești	Baurci, Chircăiești, Ciuflești
Ciucur-Mingir	Ciucur-Mingir, Dimitrovca, Topal
Ecaterinovca	Coștangalia, Ecaterinovca
Gradiște	Gradiște, Valea-Perjei
Gura-Galbenei	Gura-Galbenei, Ivanovca Nouă
Iserlia	Bogdanovca, Carabiber, Iserlia, Ivanovca
Iurievca	Iurievca, Porumbrei
Hârtop	Hârtop, Ialpug, Prisaca
Javgur	Artemonivca, Javgur, Maximeni
Lipoveni	Lipoveni, Munteni, Schinoșica
Mihailovca	Mihailovca
Pervomaisc	Pervomaisc
Sadaclia	Sadaclia
Sagaidac	Bișcotari, Sagaidac, Sagaidacul Nou, st. c/f. Zloți
Satul Nou	Satul Nou, Suric
Troițcoe	Troițcoe

Raionul Comrat

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 1,2 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Comrat – 13.IX.1957), așezări de tip orășenesc – 1 (Vișniovca – 30.X.1948), soviete sătești – 16, total localități – 29[272].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Avdarma	Avdarma
Bașcalia	Bașcalia
Beșalma	Beșalma
Biruința	Biruința
Borogani	Borogani
Câetu	Câetu, Dimitrovo
Cioc-Maidan	Cioc-Maidan
Chirsova	Chirsova
Chioselia Mare	Chioselia Mare, Chioselia Rusă, Frumușica
Cociulia	Capaclia, Cociulia
Congaz	Congaz, Kotovskoe

Congazcic	Congazcicul-de-Sus, Congazcicul-de-Jos, Dudulești
Dezghinja	Baiuș, Dezghinja
Ferapontievca	Ferapontievca
Sadâc	Sadâc, Taraclia
Șamalia	Haragâș, Șamalia

Raionul Criuleni

A fost format la 27 decembrie 1966. Teritoriu – 0,79 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Criuleni – 16.VI.1967), soviete sătești – 21, total localități – 46[273].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Bălțata	Bălțata, Bălțata-de-Sus, Sagaidac, Sagaidacul-de-Sus
Boșcana	Boșcana, Coșernița, Mardarevca
Budești	Budești, Valea-Satului
Cimișeni	Cimișeni
Colonița	Colonița
Corjova	Corjova
Cricova	Cricova
Cricova Nouă	Cricova Nouă, Făurești, Goian, Păscani
Cruglic	Cruglic, Ohrincea
Dubăsarii Vechi	Dubăsarii Vechi
Hârtopul Mare	Hârtopul Mare, Hârtopul Mic
Hrușova	Chetroasa, Ciopleni, Hrușova
Ișnovăț	Ișnovăț, Râșcova
Izbiște	Izbiște
Jevreni	Bălășești, Jevreni, Răculești
Mălăiești	Bălăbănești, Mălăiești
Măscăuți	Măscăuți
Miclești	Miclești, Stețcani
Onițcani	Onițcani
Togatin	Buneț, Ceroborta, Cheltuitor, Cruzești, Togatin
Zăhăicani	Zăhăicani

Raionul Dondușeni

A fost format la 2 ianuarie 1963. Teritoriu – 1,06 mii km². Așezări de tip orășenesc – 4 (Ocnița – 7. II.1946; Otaci – 8.V.1956; Dondușeni – 9.IV.1958; Frunze – 6.IV.1973), soviete sătești – 31, total localități – 55[274].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Arionești	Arionești
Bârnova	Bârnova

Briceni	Briceni
Calarașovca	Berezovca, Calarașovca
Climăuți	Climăuți
Corbu	Corbu, Pivniceni
Crișcăuți	Crișcăuți
Dângeni	Dângeni, Grinăuți, st. c/f. Grinăuți
Dondușeni	Dondușeni
Elizavetovca	Boroseni, Elizavetovca
Lencăuți	Lencăuți, Merești, Verejeni
Lipnic	Lipnic
Mihălășeni	Mihălășeni
Mașana	Mașana, Okteabriskoe
Naslavcea	Naslavcea
Ocnița	Maiovka, Ocnița
Plopi	Plopi
Rădiu Mare	Rădiu Mare
Rudi	Niorcani, Pokrovka, Rudi, Tolocănești
Sauca	Sauca
Scăieni	Scăieni
Sudarca	Braicău, Sudarca
Telești	Izvoare, Telești, Telești Nouă
Vălcineț	Codreni, Vălcineț

Raionul Drochia

A fost format la 27 decembrie 1966. Teritoriu – 0,94 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Drochia – 28.XII.1973), soviete sătești – 24, total localități – 41[275].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Baroncea	Baroncea, Baroncea Nouă
Bulboci	Bulboci, Bulbocii Noi
Căinarii Vechi	Căinarii Vechi, Floriceni
Chetroasa	Chetroasa
Cotova	Cotova, Macarovca
Dominteni	Dominteni
Drochia	Drochia
Fântânița	Fântânița, st. c/f. Ghizdita
Hăsnășenii Mari	Hăsnășenii Mari
Hăsnășenii Noi	Hăsnășenii Noi, Lazo
Glavan	Glavan
Gribova	Gribova
Livădeni	Livădeni
Maramonovca	Ceapaevka, Iliciovka, Maramonovca, Șalvirii Vechi

Miciurin	Miciurin
Moara-de-Piatră	Moara-de-Piatră
Palanca	Holoșnița Nouă, Palanca, Șalvirii Noi
Pervomaiskoe	Antonovka, Pervomaiskoe, Sergheevka
Petreni	Petreni, Popeștii Noi
Popești	Popești
Schineni	Schineni, Schinenii Noi
Sofia	Sofia
Șura	Șura, Șura Nouă
Zgurița	Zgurița

Raionul Dubăsari

A fost format la 12 octombrie 1924. Teritoriu – 0,66 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Dubăsari – 29.XI.1951), soviete sătești – 12, total localități – 36[276].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Doibani	Coicova, Doibani 1, Doibani 2, Goian
Dorotcaia	Dorotcaia
Dubău	Dubău, Goianul Nou
Comisarovca Nouă	Alexandrovca Nouă, Bosca, Comisarovca Nouă, Coșnița Nouă, Pohrebea Nouă
Coșnița	Coșnița, Pohrebea
Cocieri	Cocieri, Molovata, Roghi, Vasilevca
Holercani	Holercani, Mărcăuți
Lunga	Dzerjinskoe, Krasnâi Vinogradari, Lunga, Lunga Nouă
Molovata	Molovata, Oxentia
Pârâta	Pârâta
Țâbulăuca	Harmasca, Iagorlâk, Krasnâi Kut, Țâbulăuca
Ustia	Ustia

Raionul Edineț

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 0,99 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Edineț – 4.XI.1962), așezări de tip orășenesc – 1 (Kalininsk – 13.IV.1964), soviete sătești – 23, total localități – 54[277].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Alexăndreni	Alexăndreni
Bârlădeni	Bârlădeni, Paladea, Rujnița
Blești	Blești, Volodeni
Brătușeni	Brătușeni, Brătușenii Noi
Brânzeni	Bădragii Noi, Bădragii Vechi, Brânzeni, Heredeevka
Corpaci	Corpaci, Hancăuți
Cuconeștii Vechi	Cuconeștii Noi, Cuconeștii Vechi
Fetești	Fetești

Hincăuți	Calișcăuți, Hincăuți, Poiana
Hlinaia	Hlinaia
Gaspar	Chetrosica Nouă, Gaspar
Goleni	Cotul-Frumos, Goleni
Gordinești	Gordinești, Gordineștii Noi
Grinăuți-Raia	Grinăuți-Moldova, Grinăuți-Raia, st. c/f. Rădiul Mare
Parcova	Fântâna Albă, Parcova
Rotunda	Hlinaia Mică, Rotunda
Ruseni	Ruseni, Slobodca
Stolniceni	Chiurt, Stolniceni, Șofrâncani
Târnova	Târnova
Terebna	Terebna
Trinca	Constantinovca, Iachimeni, Trinca
Viișoara	Burlănești, Buzdujeni, Lopatnic, Viișoara
Zăbriceni	Alexeevka, Onești, Zăbriceni

Raionul Fălești

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,07 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Fălești – 26.VIII.1940), soviete sătești – 24, total localități – 73[278].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Albinețul Vechi	Albinețul Nou, Albinețul Vechi, Musteața, Rădiu 1, Rădiu 2
Călinești	Călinești, Chetriș, Chetrișul Nou, Hâncești
Călugăr	Călugăr, Socii Noi, Socii Vechi
Celacovca Nouă	Celacovca Nouă, Celacovca Veche, Făgădău, Pocrovca, Șoltoaia
Egorovca	St. c/f. Catranâc, Ciuluc, Egorovca, Elenovca
Fălești Noi	Fălești Noi, Hitrești, Petrosu-Nou
Hileuți	Hileuți, Răuțelul Nou
Hlijeni	Hlijeni
Horești	Horești, Lucăceni
Iscalău	Burghelea, Catranâc, Doltu, Iscalău
Logofteni	Frumușica, Logofteni
Mărăndeni	Mărăndeni
Natalievca	Beleuți, Comarovca, Ivanovca, Natalievca, Popovca, Țapoc
Năvârneț	Năvârneț
Obreja Veche	Obreja Nouă, Obreja Veche
Pânzăreni	Moldovanca, Pânzăreni, Pânzărenii Noi
Petrosu	Bocani, Măgura, Măgura Nouă, Petrosu
Pompa	Pervomaisk, Pompa, Suvorovka
Pruteni	Cuzmenii Vechi, Drujineni, Pruteni, Valea Rusului

Răuțel	Pârlița, Răuțel
Risipeni	Izvoare, Risipeni
Sărata Veche	Sărata Nouă, Sărata Veche
Scumpia	Hârtop, Nicolaevca, Scumpia
Taxobeni	Hrubna Nouă, Taxobeni, Vrănești

Raionul Florești

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,23 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Florești – 13.VII.1964), așezări de tip orășenesc – 2 (Mărculești – 26.VI.1952; Leninski – 13.VIII.1956), soviete sătești – 27, total localități – 64[279].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Alexeevca	Alexeevca, Chirilovca, Dmitrievca. Răduleniui Noi
Băhrinești	Băhrinești
Cașunca	Cașunca
Cerepcău	Cerepcău
Cernița	Cernița
Cotiujeni	st. c/f. Cobâlnea, Cotiujeni, Cușelăuca
Ciutulești	Ciutulești, Ion Vodă, Mărinești, Serbești
Coșernița	Coșernița
Domuljeni	Domuljeni
Frumușica	Frumușica, Frumușica Nouă, Mărășești
Ghindești	Hârtop, Ghindești, Țâra, st. c/f. Țâra
Gura Camencii	Bobulești, Gura Camencii, Gvozdova
Gura Căinarului	Gura Căinarului, Putinești, Zarojeni
Iliciovca	Fundoaia, Iliciovca
Izvoare	Bezeni, Izvoare
Lunga	Lunga, Mărculești
Nicolaevca	Eminescu, Nicolaevca, Valea Rădoaiei
Pohoarna	Pohoarna, Rogojeni, st. c/f. Rogojeni
Prajila	Antonovca, Frunzești, Mihailovca, Prajila
Prodănești	Prodănești
Rădulenii Vechi	Rădulenii Vechi
Recești	Dobrușa, Recești, Zahorna
Roșietici	Frunzeni, Roșietici
Severova	Ivanovca, Severova
Ștefănești	Prodăneștii Vechi, Ștefănești
Trifănești	Alexandrovca, Trifănești
Varvarovca	Stârceni, Varvarovca

Raionul Glodeni

A fost format la 27 decembrie 1966. Teritoriu – 0,76 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Glodeni – 16.VI.1967), soviete săteşti – 14, total localităţi – 34[280].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Bolotina	Bolotina, Clococenii Vechi, Lipovăţ, Tomeştii Vechi
Camenca	Camenca
Ciuciulea	Ciuciulea
Cobani	Brânzeni, Buteşti, Cobani, Moleşti
Cuhneşti	Bisericani, Cot, Cuhneşti, Sergieni
Danu	Camencuţa, Danu, Nicolaevca
Fundurii Vechi	Fundurii Vechi
Hâjdieni	Cajba, Hâjdieni
Iablona	Iablona, Soroca
Limbenii Noi	Fundurii Noi, Limbenii Noi
Limbenii Vechi	Limbenii Vechi, Ustia
Okteabriskoe	Okteabriskoe
Sturzovca	Sadovoe, Sturzovca
Viişoara	Moara Domnească, Viişoara

Raionul Grigoriopol

A fost format la 21 iunie 1971. Teritoriu – 0,82 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Grigoriopol – 12.X.1924), soviete săteşti – 12, total localităţi – 31[281].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Bâcioc	Bâcioc, Novo-Vladimirovka
Butor	Butor, India, Vinogradnoe
Carmanovo	Carmanovo, Cotovca, Fedoseevca, Mocearovca
Colosova	Colosova, Krasnaia Besarabia, Pobeda
Delacău	Delacău, Krasnaia Gorka, Timuş
Hârtop	Bruslaki, Hârtop, Hlinaia, Marian, Mokreaki
Krasnogorka	Krasnogorka
Mălăieşti	Cernița, Mălăieşti
Speia	Speia
Şipca	Şipca, Vesioloe
Taşlâc	Taşlâc
Teia	Teia, Tocmazeia

Raionul Kotovsk

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,64 mii km². Oraşe de subordonare raională – 1 (Kotovsk – 21.I.1965), soviete săteşti – 26, total localităţi – 67[282].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Bardar	Bardar, Pojăreni
Boghiceni	Boghiceni
Bozieni	Bozieni, Dubovca, Fârlădeni
Bujor	Bujor, Chetroşeni, Drojdieni, Mireşti
Buţeni	Buţeni
Cărpineni	Cărpineni
Cioara	Cioara, Dancu, Marchet, Pogăneşti
Costeşti	Costeşti, Hansca
Cotul-Morii	Cotul-Morii, Sărăteni
Fundul Galbenei	Fundul Galbenei
Krasnoarmeiskoe	Krasnoarmeiskoe, Pervomaiskoe
Lăpuşna	Aneni, Lăpuşna
Leuşeni	Călmăţui, Feteasca, Leuşeni
Logăneşti	Logăneşti
Mereşeni	Mereşeni, Sărata-Mereşeni
Mingir	Cococeni, Horjeşti, Mingir, Pobeda, Semionovca
Moleşti	Moleşti
Nemţeni	Nemţeni, Obileni
Oneşti	Costeşti, Frasin, Ivanovca, Oneşti, Strâmbeni
Păşcani	Cornești, Păşcani, Pereni, Secăreni
Ruseştii Noi	Ruseştii Noi, Ruseştii Vechi
Sărata Galbenă	Brătianovca, Cărpineanca, Coroliovca, Sărata Galbenă, Valea Florii
Sofia	Bolceni, Negrea, Sofia
Stolniceni	Bobeica, Dahnovici, Drăguşeni, Spărieţi, Stolniceni
Ulmu	Horodca, Ulmu
Văsieni	Văsieni

Raionul Lazovsk

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 0,99 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 2 (Lazovsk – 7.IV.1965; Biruinţa – 1.VII.1965), soviete săteşti – 17, total localităţi – 69[283].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Alexăndreni	Alexăndreni, Hecii Vechi, Grigoreşti, Ţâpleteşti, Ţâpleşti
Bilicenii Noi	Bilicenii Noi, Lipovanca, Mândreştii Noi
Bilicenii Vechi	Bilicenii Vechi, Coada Iazului
Copăceni	Antonovca, Copăceni, Gavrilovca, Grigorovca, Evghenevca, Petrovca, Petropavlovca, Vladimirovca
Coşcodeni	Bobletici, Bursuceni, Coşcodeni, Slobozia-Măgura

Cubolta	Cubolta
Dobruja Veche	Cotovca, Dobruja Nouă, Dobruja Veche
Drăgăneşti	Alexeevca, Chirileni, Cotiujenii Mici, Drăgăneşti, Gura-Oituz, Sacarovca
Dumbrăviţa	Bocancea-Schit, Dumbrăviţa, Valea-lui-Vlad
Ezărenii Vechi	Brejeni, Ciuciuieni, Ezărenii Noi, Ezărenii Vechi
Hecii Noi	Hecii Noi, Trifăneşti
Lazo	Lazo, Nicolaevca, Slobozia-Chişcăreni, Tăura Nouă, Tăura Veche
Pepeni	Bălăşeşti, Pepeni, Pepenii Noi, Răzălăi, Romanovca, Sloveanca
Prepeliţa	Alacai, Clişcăuţi, Mihailovca, Prepeliţa, Odaia, Şestaci
Rădoaia	Oziornoe, Rădoaia, Valea-Norocului
Sângereia Nouă	Mărineşti, Sângereia Nouă
Ţambula	Octeabriskoe, Pălăria, Ţambula

Raionul Leova

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,05 mii km². Oraşe de subordonare raională – 1 (Leova – 26.VIII.1940), aşezări de tip orăşenesc – 2 (Iargara – 3.IX.1951; Cantemir – 6.VI.1973), soviete săteşti – 16, total localităţi – 61[284].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Antonovca	Antonovca, Leca, Toceni, Vâlcele
Beştemac	Beştemac, Piteşti
Cania	Cania, Iepureni, Porumbeşti, Porumbeştii Noi
Caracui	Caracui, Câzla
Cârpeşti	Cârpeşti
Cneazevca	Cneazevca 1, Cneazevca 2, Sărăţica Veche, Tomaiul Nou
Filipeni	Filipeni, Hănăsenii Noi, Nicolaevca
Lărguţa	Lărguţa
Orac	Ciadâr, Colibabovca, Orac
Sărata Nouă	Bertovca, Bulgărica, Cazangic, Cupcui, Frumuşica, Seliştе, Sărata Nouă
Sărăteni	Sărăteni, Troiţa, Troian 1, Troian 2, Vozneseni
Sărăţica Nouă	Câmpul-Drept, Sărăţica Nouă
Stoianovca	Ghioltosu, Stoianovca, Stoianovca Nouă
Tigheci	Cuporani, Hănăsenii-de-Pădure, Pleşeni, Tătărăşeni, Tigheci
Tochile-Răducani	Mătăsaru, Sârma, Sărata-Răzeşi, Tochile-Răducani
Tomai	Covurlui, Tomai, Victoria

Raionul Nisporeni

A fost format la 27 decembrie 1966. Teritoriu – 0,84 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Nisporeni – 16.VI.1967), soviete săteşti – 19, total localităţi – 48[285].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Bălăneşti	Bălăneşti, Găureni
Bălăureşi	Bălăureşi, Zberoaia
Bolduреşti	Băcşeni, Bolduреşti, Chilişoaia, Isăicani
Brătuleni	Brătuleni, Cârneşti
Cioreşti	Cioreşti, Vulcăneşti
Ciuciuleni	Bursuc, Ciuciuleni
Ciuteşti	Ciuteşti, Vânători
Cristeşti	Boltun, Corneşti, Cristeşti
Drăguşenii Noi	Drăguşenii Noi, Horodca
Grozeşti	Bărboieni, Grozeşti, Luminiţa, Odobeşti, Selişteni, Valea-Trăisteni
Iurceni	Iurceni, Mârzoaia
Lozova	Lozova, Stejăreni
Marinici	Călimăneşti, Căţeleni, Heleşteni, Marinici
Mileşti	Mileşti
Puşkin	Huzun, Micleuşeni, Puşkin
Seliştе	Poruceni, Seliştе
Soltăneşti	Soltăneşti
Şişcani	Odaia, Şişcani
Vărzăreşti	Şendreni, Vărzăreşti

Raionul Orhei

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,36 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Orhei), soviete săteşti – 28, total localităţi – 77[286].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Berezlogi	Berezlogi, Hâjdieni
Bieşti	Bieşti, Cihoreni, Slobozia-Hodorogea
Bolohani	Bolohani
Brăviceni	Brăviceni
Bulăieşti	Bulăieşti, Mârzaci, Mârzeşti
Ciocâlteni	Ciocâlteni, Clişova, Fiodorovca
Chiperceni	Andreevca, Chiperceni, Vorotеţ
Cucuruzeni	Cucuruzeni, Novosiolovca, Sirota
Curleni	Curleni, Zahoreni
Ghetlova	Ghetlova, Hulboaca, Noroceni
Jora-de-Jos	Jora-de-Jos, Jora-de-Mijoc, Jora-de-Sus, Lopatna
Isacova	Isacova, Nicolaevca

Ivancea	Braniște, Furceni, Ivancea
Lazo	Jeloboc, Lazo, Pohorniceni
Luceafărul	Luceafărul, Mitoc, Mitocul-Nou
Mălăiești	Mălăiești, Târzieni
Morozeni	Breanova, Morozeni
Peresecina	Peresecina
Pohrebeni	Izvoare, Pohrebeni, Șercani
Puțintei	Dâșcova, Puțintei, Vâprova
Rădeni	Drăgușeni, Rădeni, Românești, Zamcioji
Seliște	Lucașovca, Mana, Seliște
Step-Soci	Budăi, Cișmea, Step-Soci
Susleni	Susleni, Vâscăuți
Teleșeu	Camencea, Donici, Pocșești, Sămănanca, Teleșeu
Trebujeni	Butuceni, Morovaia, Trebujeni
Vatici	Curchi, Tabăra, Vatici
Zorile	Ocnița-Răzeși, Ocnița-Țărani, Ustie, Zorile

Raionul Râbnița

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 0,86 mii km². Soviete sătești – 20, total localități – 46[287].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Andreevca	Andreevca, Lâsaia Gora, Malaia Ulma, Pâcalova, Șmalena
Beloci	Beloci
Butuceni	Butuceni
Broșteni	Broșteni
Colbasna	Colbasna, st. c/f. Colbasna, Suhaia Râbnița
Crasnenicoe	Crasnenicoe, Dimitrova, Ivanovca
Erjova	Erjova, Mihailovca, Sărăței
Haraba	Haraba
Ghiderim	Buschi, Ghiderim
Jora	Jora
Lenin	Lenin, Pervomaisc, Petrovca, Pobeda, Stanislavca
Mihailovca	Jurca, Mihailovca
Mocra	Basarabca, Mocra, Șevcenco, Zaporojeț
Molochișul Mare	Molochișul Mare
Ofatinți	Novaia Jizni, Ofatinți
Ploti	Ploti, Vasilevca
Popenchi	Chirov, Popenchi, Vladimirovca, Zozuleni
Stroeneț	Stroeneț
Vadul Turcului	Molochișul Mic, Vadul Turcului
Vărăncău	Gherșunovca, Vărăncău

Raionul Râșcani

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,14 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Râșcani – 26.VIII.1940), soviete sătești – 25, total localități – 61[288].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Aluniș	Aluniș
Baraboi	Baraboi, Ciubara
Borosenii Noi	Borosenii Noi
Braniște	Avrămeni, Braniște, Reteni, Reteni-Vasileuți
Duruitoarea	Costești, Dămășcani, Duruitoarea, Proscureni
Hiliuți	Hiliuți
Grinăuți	Ciobanovca, Grinăuți
Leadoveni	Leadoveni
Malinovskoe	Lupăria, Malinovskoe
Mihăileni	Mihăileni
Nicoreni	Nicoreni
Ochiul-Alb	Ochiul-Alb
Pelenia	Pelenia, st. c/f. Pelenia
Petrușeni	Păscăuți, Petrușeni
Pârjota	Pârjota
Pociumbeni	Druța, Horodiște, Pociumbeni, Pociumbăuți
Răcăria	Răcăria, Ușurei
Rămăzan	Rămăzan
Recea	Recea, Slobozia-Recea, Sverdiac, Țăbuleachi
Sturzeni	Alexandrești, Cucuieții Noi, Cucuieții Vechi, Ivănești, Sturzeni
Șeptebani	Gălășeni, Mălăești, Șeptebani
Șumna	Bulhac, Cepăria, Șumna
Văratic	Dumeni, Duruitoarea Nouă, Șcerbaca, Văratic
Vasileuți	Armanca, Mihăilenii Noi, Moșana, Știubeieni, Vasileuți
Zăicani	Zăicani

Raionul Rezina

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,01 mii km². Orașe de subordonare raională – 1 (Rezina – 26.VIII.1940), soviete sătești – 24, total localități – 57[289].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Alcedar	Alcedar, Curătura, Odaia, Poiana
Bușăuca	Bușăuca, Ghiduleni, Roșcani
Cinișeuți	Cinișeuți
Cobâlnea	Cobâlnea
Cogâlniceni	Cogâlniceni, Mincenii-de-Jos, Mincenii-de-Sus
Cuizăuca	Cuizăuca, Otac
Cușmirca	Cușmirca, Șestaci

Echimăuți	Echimăuți
Horodiște	Horodiște, Slobozia-Horodiște
Ignăței	Ignăței, Mișeni
Lalova	Lalova, Țăpova
Mateuți	Mateuți, st. c/f. Mateuți
Mihuleni	Hlijeni, Mihuleni, Șipca
Olișcani	Olișcani
Păpăuți	Păpăuți
Peciștea	Peciștea
Răspopeni	Chipesca, Găuzeni, Răspopeni
Saharna	Buciușca, Saharna, Saharna Nouă
Sămășcani	Fuzăuca, Sămășcani
Sârcova	Piscărești, Sârcova
Solonceni	Solonceni, Tarasova
Trifești	Gordinești, Pereni, Pripiceni-Curchi, Pripiceni-Răzeși, Roșcani, Trifești
Șoldănești	Lipceni, Părcani, Șoldănești
Țareuca	Țahnăuți, Țareuca

Raionul Slobozia

A fost format la 12 iunie 1971. Teritoriu – 0,96 mii km². Așezări de tip orășenesc – 2 (Krasnoie – 28.VIII.1957; Slobozia – 28.I.1972), soviete sătești – 14, total localități – 28[290].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Blijnii Hutor	Blijnii Hutor
Caragaș	Caragaș
Ciobruciu	Ciobruciu
Chițcani	Chițcani, Merenești, Zagornoe
Copanca	Copanca, Cremenciug
Corotna	Corotna
Frunze	Andriașevca Nouă, Andriașevca Veche, Frunze, st. c/f. Novosavițkaia, Uiutnoe, Varvari
Hlinaia	Hlinaia
Nezavertailovca	Nezavertailovca
Părcani	Părcani
Pervomaiscoe	Novo-Kotovsk, Pervomaiscoe
Sucleia	Sucleia
Ternovca	Ternovca
Vladimirovca	Constantinovca, Nicolscoe, Safronovca, Vladimirovca

Raionul Soroca

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 0,82 mii km². Soviete sătești – 22, total localități – 56[291].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Băxani	Băxani, Șolcani
Bădiceni	Bădiceni, Grigorovca
Cosăuți	Cosăuți, Egorovca
Cremenciug	Cremenciug, Livezi, Oclanda, Sobari, Valea
Dărcăuți	Dărcăuți, Dărcăuții Noi, Mălcăuți
Holoșnița	Cureșnița, Holoșnița
Hristici	Hristici, Zastânca
Iarova	Balinți, Balinții Noi, Iarova
Kotovsk	Kotovsk, Lugovoe
Ocolina	Ocolina, Țepilova
Pârlița	Pârlița, Vanțina, Vanțina Mică
Racovăț	Racovăț
Rădi-Cereșnovăț	Părcani, Rădi-Cereșnovăț, Voloave
Rublenița	Iorjnița, Rublenița, Rublenița Nouă
Slobozia-Cremene	Slobozia-Cremene, Slobozia-Vărăncău, Vărăncău
Stoicani	Dubna, Soloneț, Stoicani
Tatarovca Veche	Slobozia Nouă, Tatarovca Mică, Tatarovca Nouă, Tatarovca Veche
Șeptelici	Cureșnița Nouă, Șeptelici
Vasilcău	Trifăuți, Vasilcău
Vădeni	Dumbrăveni, Vădeni
Visoca	Visoca
Volovița	Alexandru-cel-Bun, Inundeni, Ruslanovca, Volovița

Raionul Strășeni

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 0,86 mii km². Așezări de tip orășenesc – 2 (Ghidighici – 26.I.1963; Strășeni – 7.IV.1965), soviete sătești – 23, total localități – 46[292].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Căpriana	Căpriana
Codreanca	Codreanca, Lupa-Recea
Cojușna	Cojușna
Dănceni	Dănceni
Drăsliceni	Drăsliceni, Logănești, Măgdăcești, Ratuș
Durlești	Durlești, Frunze
Ialoveni	Ialoveni
Ghidighici	Ghidighici

Grătiești	Hulboaca, Grătiești
Micăuți	Micăuți
Mileștii Mici	Mileștii Mici, Piatra-Albă
Negrești	Ghelăuza, Negrești, Saca
Onești	Onești, Țigănești
Pănășești	Ciobanca, Pănășești
Recea	Greblești, Mărtinești, Recea
Sireți	Roșcani, Sireți
Scoreni	Condrița, Scoreni
Stăuceni	Goianul-Nou, Stăuceni
Suruceni	Malcoci, Nimoreni, Suruceni
Tătărești	Tătărești
Trușeni	Trușeni
Voinova	Chirianca, Voinova
Zubrești	Sociteni, Zubrești

Raionul Suvorov

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 1,03 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Suvorov – 23.XII.1964), soviete sătești – 22, total localități – 31[293].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Antonovca	Antonovca
Brezoaia	Brezoaia
Caplani	Caplani
Carahasani	Carahasani
Ciobruciu	Ciobruciu
Copceac	Copceac
Corcmaz	Corcmaz
Ermoclia	Ermoclia
Feștelița	Feștelița
Grădinița	Grădinița, Leontieva, Valea Verde
Marianovca-de-Jos	Hagilar, Lazo, Marianovca-de-Jos
Olănești	Olănești
Palanca	Palanca
Popovca	Izvoraşe, Popovca
Purcari	Purcari, Viișoara
Răscăieți	Răscăieți
Semionovca	Alava, Semionovca
Slobozia	Răscăieții Noi, Slobozia
Stepanovca	Stepanovca
Talmaz	Talmaz
Tudorova	Tudorova
Volontirovca	Volontirovca

Raionul Teleneşti

A fost format la 27 decembrie 1966. Teritoriu – 0,86 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Telenești – 26.VIII.1940), soviete sătești – 21, total localități – 54[294].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Bănești	Bănești, Băneștii Noi
Brânzenii Noi	Brânzenii Noi, Brânzenii Vechi, Flutura
Budăi	Budăi
Căzănești	Căzănești, Vadul-Leca, Vadul-Leca Nouă
Chițcani	Chițcanii Noi, Chițcanii Vechi
Chiștelnița	Chiștelnița
Crăsnășeni	Bogzești, Crăsnășeni
Hirișeni	Hirișeni
Ghiliceni	Câșla, Cucioaia, Cucioaia Nouă, Ghiliceni
Leușeni	Leușeni, Văsieni
Mândrești	Codru, Mândrești
Negureni	Chersaca, Dobrușa, Îndărătnici, Negureni
Ordășei	Hârtop, Ordășei, Pistruieni, Pistruienii Noi
Sărătenii Vechi	Sărătenii Vechi, Zaharovca
Scorțeni	Scorțeni
Suhuluceni	Coropceni, Ghermănești, Suhuluceni
Târșitei	Târșitei
Țânțăreni	Codrul Nou, Țânțăreni
Verejeni	Verejeni
Zăhăicani	Mândra, Ratuș, Sărătenii Noi, Zăhăicani, Zăhăicanii Noi
Zgărdești	Bondarevca, Ciofu, Cozești, Zgărdești

Raionul Ungheni

A fost format la 23 decembrie 1964. Teritoriu – 1,08 mii km². Așezări de tip orășenesc – 1 (Cornești – 3.IX.1951), soviete sătești – 26, total localități – 80[295].

Denumirea sovietului sătesc	Localitățile subordonate
Alexeevca	Alexeevca, Borisovca, Dmitrievca, Iurievca, Lidovca, Nazarovca, Săghieni
Boghenii Noi	Boghenii Noi, Boghenii Vechi, Izvoreni, Măgurele, Mircești, Poiana
Bumbăta	Bumbăta
Buciumeni	Buciumeni, st. c/f. Buciumeni, Florești
Cetâreni	Cetâreni, Floriţoaia Nouă, Floriţoaia Veche, Grozasca, Unțești
Cioropcanii Noi	Bulhac, Cioropcanii Noi, Cioropcanii Vechi, Stolniceni
Chirileni	Bușila, Chirileni
Condrățești	Condrățești, Curtoaia
Cornești	Cornești
Cornova	Cornova
Costuleni	Costuleni, Șicovăț

Hârceşti	Hârceşti, Leordoaia, Mânzăteşti, Veverița
Mănoileşti	Mănoileşti, Novaia Nicolaevca, Rezina, Vulpeşti
Măcăreşti	Frăsineşti, Măcăreşti
Morenii Noi	Morenii Noi, Morenii Vechi
Năpădeni	Năpădeni
Negurenii Vechi	Coşeni, Negurenii Vechi, Ţâghira, Zozulenii Vechi
Pârlița	Agronomovca, Negurenii Noi, Staraia Nicolaevca, Pârlița, Zozulenii Noi
Petreşti	Medeleni, Petreşti, st. c/f. Petreşti
Rădenii Vechi	Rădenii Vechi
Sineşti	Pojarna, Sineşti
Sculeni	Blindeşti, Floreni, Gherman, Sculeni
Teşcureni	Hristoforovca, Teşcureni
Todireşti	Grăsenii Noi, Grăsenii Vechi, Todireşti
Valea Mare	Buzduganii-de-Jos, Buzduganii-de-Sus, Valea Mare
Zahorancea	Elizavetovca, Semeni, Zahorancea

Raionul Vulcăneşti

A fost format la 11 noiembrie 1940. Teritoriu – 1,13 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Vulcăneşti – 7.IV.1965), soviete săteşti – 18, total localităţi – 33[296].

Denumirea sovietului sătesc	Localităţile subordonate
Brânza	Brânza
Budăi	Budăi, Carbalia, Dermenji
Burlăceni	Burlăceni, st. c/f. Greceni
Cairaclia	Cairaclia
Câmpeni	Câmpeni, Trubaiovca
Câşliţa-Prut	Câşliţa-Prut
Cişmichioi	Cişmichioi
Colibaşi	Colibaşi
Etulia	Etulia, Etulia Nouă
Găvănoasa	Găvănoasa, Greceni, Nicolaevca, Vladimirovca
Giurgiuleşti	Giurgiuleşti
Manta	Manta, Păşcani
Musait	Musait
Slobozia Mare	Slobozia Mare
Suvorov	Suvorov
Vadul-lui-Isac	Vadul-lui-Isac
Văleni	Văleni
Vinogradovca	Chirilovca, Ciumai, Mirnoe, Vinogradovca

XI. INTRODUCEREA SISTEMULUI DE CARTARE AUTOMATĂ A CORESPONDENŢEI

Pentru a accelera procesul de dirijare a corespondenţei şi, în special, pentru a reduce timpul la triere, Ministerul Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. a elaborat un sistem automatizat de manipulare a trimiterilor poştale, la baza căruia a fost pus un prefix (cod numeric), constituit din 6 cifre. Încă în anul 1969 la Centrul Poştal Feroviar din Moscova a fost experimentat un mecanism de triere automată a corespondenţei de scrisori, ambalate în plicuri special editate în acest scop. În procesul identificării celei mai eficiente metode de triere şi cartare a corespondenţei execuţia grafică a codului numeric s-a modificat de mai multe ori.

În anul 1970 au fost efectuate primele experimente de cartare a corespondenţei prin indexare. Maşinile au făcut faţă chiar scrisorilor pe care indicele fusese înscris cu caractere care nu erau identice cu stilizarea prescrisă. Ca urmare s-a ajuns la un şablon al codului, care s-a aplicat ulterior pe întregurile poştale, emise de administraţia poştală a U.R.S.S. Pentru aceasta, teritoriul Uniunii Sovietice a fost împărţit în zone poştale, fiecare unitate poştală având un indice – număr de cod. Structura indicelui, construită din şase cifre, era recunoscută cu uşurinţă de maşinile de sortat. Cifrele din codul poştal comportă următoarea semnificaţie: primele trei indică republica (ţinutul, regiunea), precum şi centrele republicane (ţinutale, regionale), marile oraşe, locurile de aterizare a avioanelor de pe liniile poştale principale; următoarele trei – numărul oficiului poştal din cadrul centrelor republicane, ţinutale sau regionale. Pentru întreprinderile poştale, amplasate în afara acestor centre, cea de-a patra cifră indică numărul rutei vagoanelor poştale, ce traversează teritoriul respectiv; cea de-a cincea – întreprinderile poştale de la staţiile de cale ferată şi nodurile de telecomunicaţii, situate pe releele poştale de ţară, iar a şasea – unităţile poştale direcţionate (concrete)[297]. O dată cu introducerea noului sistem, pentru a asigura o accesibilitate mai mare a corespondenţei, s-a purces la unificarea formatului plicurilor, fiind adoptată şi o indexare a tuturor unităţilor poştale din ţară[298]. În acest scop poşta a pus în circulaţie întreguri poştale de tip nou. Astfel, plicurile, care poartă în partea superioara o dungă de culoarea mărcii imprimate, sunt destinate poştei locale. Pe plicurile destinate altor localităţi, apar jos, în stânga, şase dreptunghiuri egale, în care expeditorul trebuie să înscrie indicele de destinaţie cu cifre stilizate. Modelele cifrelor sunt arătate pe versou-ul plicului. Indicii puteau fi scrişi cu cerneală sau cu pastă de orice culoare, cu excepţia culorii galbene şi a celei albastre (care nu sunt citite de oscilograf).

Întregurile poştale editate ulterior au diferite şabloane ce pot fi identificate în baza următoarelor trăsături specifice:

Tip Ia – Reperul de start, compus din două bare – una groasă şi alta subţire cu dimensiunile 6 x 2 şi 6 x 1 mm, este amplasat în stânga şi mai sus cu 0,9 cm de reperele de bază. Reperele de bază constau din dreptunghiuri cu dimensiunile 7 x 2 mm; şabloanele pentru scrierea cifrelor sunt realizate cu linii punctate ce se îngroaşă la colţuri cu mărimea 5,2 x 10,0 mm. Mai jos de şablonul codului este amplasat textul **Индекс адреса получателя** (*Codul adresei destinatarului*)[299]. El s-a imprimat pe toate întregurile poştale, editate în anii 1969-1971.

Tip Ib – Este asemănător tipului **Ia**, dar textul a fost modificat: **Индекс предприятия связи места назначения** (*Codul unității poștale de la locul de destinație*). Între anii 1970-1974 el a fost imprimat pe toate plicurile și cărțile poștale uzuale exact sub șablon, iar la cărțile poștale ilustrate și pe unele cărți poștale cu destinație specială – cu o mică deplasare spre stânga.

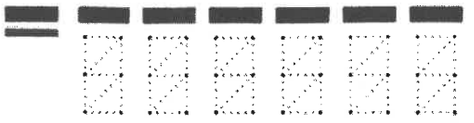

Tip Ib

Tip II – Reperul de start, compus din trei bare – groasă, subțire și groasă – este amplasat la același nivel cu reperele de bază; șabloanele pentru scrierea cifrelor sunt realizate cu linii punctate ce se îngroașă la colțuri. Textul este amplasat exact sub reperele de bază. Șablonul codului s-a imprimat pe întregurile poștale, începând cu anul 1974.

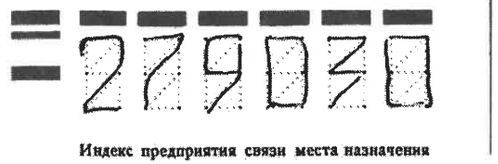

Tip II

Tip III – Reperul de start, compus din două bare – una groasă și alta subțire – este amplasat la același nivel cu reperele de bază. Șabloanele pentru scrierea cifrelor sunt realizate cu linii punctate ce se îngroașă la colțuri. Textul pe plicurile artistice și pe unele cărți poștale este amplasat exact sub reperele de bază.

Tip III

Tip IV – Reperul de start, compus din două bare – una groasă și alta subțire – este amplasat la nivelul reperelor de bază. Șabloanele pentru scrierea cifrelor sunt executate cu linii punctate fără îngroșare la colțuri. Textul **Пишите Индекс предприятия связи места назначения** este amplasat sub reperele de bază. Șablonul codului a început să se imprime din anul 1979 pe întregurile poștale cu mărcile seriei XII uzuale[300]. Introducerea noului cod a asigurat o productivitate de sortare de 18 000-20 000 scrisori pe oră, deci de zece ori mai mare decât la sortarea manuală[301].

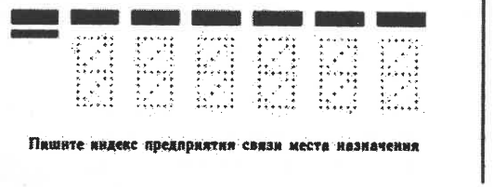

Tip IV

XII. LOCALITĂȚILE ȘI CODURILE POȘTALE, INTRODUSE ÎN ANUL 1971[302]

Centre raionale și orașe	Cod poștal	Centre raionale și orașe	Cod poștal
Бельцы/Bălți	279200	Каушаны/Căușeni	278120
Бендеры/Bender	278100	Комрат/Comrat	278710
Кагул/Cahul	278830	Котовск/Kotovsk	278500
Кишинев/Chișinău	277000	Криуляны/Criuleni	278330
Оргеев/Orhei	278400	Кутузово/Kutuzov	278272
Рыбница/Râbnița	279700	Лазовск/Lazovsk	279210
Сороки/Soroca	279900	Леово/Leova	278560
Тирасполь/Tiraspol	278000	Ниспорены/Nisporeni	278360
Унгены/Ungheni	279100	Новые-Анены/Anenii Noi	278210
Бессарабка/Basarabeasca	278660	Окница/Ocnița	279530
Бричаны/Briceni	279620	Резина/Rezina	279740
Вулканешты/Vulcănești	278810	Рышканы/Râșcani	279300
Глодяны/Glodeni	279280	Слободзея/Slobozia	278012
Григориополь/Grigoriopol	278310	Страшены/Strășeni	278250
Дондюшаны/Donduşeni	289450	Суворово/Suvorov	278150
Дрокия/Drochia	279400	Тараклия/Taraclia	278740
Дубоссары/Dubăsari	278300	Теленешты/Telenești	279250
Единцы/Edineț	279550	Фалешты/Fălești	279150
Калараш/Călăraşi	279000	Флорешты/Florești	279800
Каменка/Camenca	279730	Чадыр-Лунга/Ciadâr- Lunga	278700
Кантемир/Cantemir	278597	Чимишлия/Cimişlia	278620
Каинары/Căinari	278132	Шолданешты/Şoldăneşti	279770

Denumirea localității în limba rusă	Denumirea localității în limba română	Cod poștal	Raionul	
		A		
Абаклия	Abaclia	278661	Бессарабский	Basarabeasca
Авдарма	Avdarma	278716	Бессарабский	Basarabeasca
Агрономовка	Agronomovca	279121	Унгенский	Ungheni
Акуй	Acui	278597	Кантемирский	Cantemir
Алава	Alava	278175	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Албина	Albina	278633	Чимишлийский	Cimişlia
Александрены	Alexăndreni	279245	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Александрены	Alexăndreni	279570	Единецкий	Edineț
Александрешты	Alexăndreşti	279306	Рышканский	Râşcani
Александровка	Alexandrovka	279731	Каменский	Camenca
Алексеевка	Alexeevca	279575	Единецкий	Edineț
Алексеевка	Alexeevca	279136	Унгенский	Ungheni
Алексеевка	Alexeevca	279801	Флорештский	Florești
Алуат	Aluat	278742	Тараклийский	Taraclia
Алуниш	Aluniş	279323	Рышканский	Râşcani

Алчедар	Alcedar	279775	Шолданештский	Şoldăneşti
Андреевка	Andreevca	279708	Рыбницкий	Râbniţa
Анены	Aneni	278541	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Антоновка	Antonovca	279406	Дрокиевский	Drochia
Антоновка	Antonovca	278592	Кантемирский	Cantemir
Антоновка	Antonovca	278162	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Арионешты	Arioneşti	279512	Дондюшанский	Donduşeni
Атаки	Otaci	279500	Окницкий	Ocniţa
		Б (В)		
Багринешты	Bagrineşti	279834	Флорештский	Floreşti
Бадичаны	Bădiceni	279944	Сорокский	Soroca
Бадику-Молдовенеск	Badicu-Moldovenesc	278864	Кагульский	Cahul
Баймаклия	Baimaclia	278854	Кантемирский	Cantemir
Баймаклия	Baimaclia	278144	Бессарабский	Basarabeasca
Баксаны	Baxani	279903	Сорокский	Soroca
Бакчалия	Baccealia	278125	Каушанский	Căuşeni
Бакшены	Bacşeni	278395	Ниспоренский	Nisporeni
Балабан	Balaban	278745	Тараклийский	Taraclia
Баланешты	Bălăneşti	278382	Ниспоренский	Nisporeni
Баласинешты	Bălăsineşti	279610	Бричанский	Briceni
Балаурешты	Bălăureşti	278393	Ниспоренский	Nisporeni
Балашешты	Bălăşeşti	279223	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Балашешты	Bălăşeşti	278343	Криулянский	Criuleni
Балинцы	Balinţi	279957	Сорокский	Soroca
Балкауцы	Bălcăuţi	279633	Бричанский	Briceni
Балцата	Bălţata	278339	Криулянский	Criuleni
Банешты	Băneşti	279257	Теленештский	Teleneşti
Барабой	Baraboi	279313	Дондюшанский	Donduşeni
Барбоены	Bărboieni	278390	Ниспоренский	Nisporeni
Бардар	Bardar	278514	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Баронча	Baroncea	279411	Дрокиевский	Drochia
Батыр	Batâr	278607	Бессарабский	Basarabeasca
Баурчи	Baurci	278702	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Баурчи-Молдовень	Baurci-Moldoveni	278851	Кагульский	Cahul
Бахмут	Bahmut	279020	Каларашский	Călăraşi
Бахмут-Станция	Bahmut-Gară	279004	Каларашский	Călăraşi
Бачой	Băcioi	278222	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Башкалия	Başcalia	278717	Бессарабский	Basarabeasca
Баюш	Băiuş	278581	Леовский	Leova
Безеда	Bezeda	279636	Бричанский	Briceni
Белочи	Beloci	279721	Рыбницкий	Râbniţa
Бельцы гор.	or. Bălţi	279200		
Белявинцы	Beleavinţi	279611	Бричанский	Briceni
Бендеры гор.	or. Bender	278100		
Березложи	Berezlogi	278418	Оргеевский	Orhei
Березовка	Berezovka	279508	Окницкий	Ocniţa
Берлинцы	Berlinţi	279612	Бричанский	Briceni
Бессарабка пгт рц.	Basarabeasca c. r.	278660	Бессарабский	Basarabeasca
Бессарабка вокзал	Basarabeasca-Gară	278662	Бессарабский	Basarabeasca
Бешалма	Beşalma	278712	Комратский	Comrat
Бешгиоз	Beşghioz	278705	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Бештемак	Beştemac	278572	Леовский	Leova
Биешты	Bieşti	278461	Оргеевский	Orhei
Бируинца	Biruinţa	279244	Лазовский	Lazovsk/Sângerei

Бируинца	Biruinţa	278730	Тараклийский	Taraclia
Бисериканы	Bisericani	279295	Глодянский	Glodeni
Блештены	Bleşteni	279571	Единецкий	Edineţ
Ближний Хутор	Blijnii Hutor	278038	Слободзейский	Slobozia
Бобейка	Bobeica	278503	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Богданешты	Bogdăneşti	279626	Бричанский	Briceni
Богзешты	Bogzeşti	279266	Каларашский	Călăraşi
Богичены	Boghiceni	278523	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Бозиены	Bozieni	278504	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Боканы	Bocani	279156	Фалештский	Făleşti
Болдурешты	Boldureşti	278384	Ниспоренский	Nisporeni
Бологаны	Bologani	278416	Оргеевский	Orhei
Болотино	Balatina	279296	Глодянский	Glodeni
Болчаны	Bălceana	278542	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Большая Киселия	Chiselia Mare	278714	Комратский	Comrat
Большие Аснашены	Asnaşenii Mari	279414	Дрокиевский	Drochia
Большой Молокиш	Molochişul Mare	279715	Рыбницкий	Râbniţa
Бороганы	Borogani	278722	Комратский	Comrat
Ботнарешты	Botnăreşti	278228	Новоаненский	Anenii-Noi
Бошкана	Boşcana	278332	Криулянский	Criuleni
Бравича	Bravicea	279022	Каларашский	Călăraşi
Бравичены	Brăviceni	278445	Оргеевский	Orhei
Брайково	Braicovo	279514	Дондюшанский	Donduşeni
Бранешты	Brăneşti	279344	Рышканский	Râşcani
Бранешты	Brăneşti	278421	Оргеевский	Orhei
Братулены	Brătuleni	278385	Ниспоренский	Nisporeni
Братушаны	Brătuşeni	279564	Единецкий	Edineţ
Брезоая	Brezoaia	278178	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Бричаны рц.	Briceni c. r.	279620	Бричанский	Briceni
Бричаны	Briceni	279514	Дондюшанский	Donduşeni
Бричева	Briceva	279461	Дондюшанский	Donduşeni
Броштяны	Broşteni	279729	Рыбницкий	Râbniţa
Брынза	Brânza	278827	Вулканештский	Vulcăneşti
Брынзены	Brânzeni	279572	Единецкий	Edineţ
Бряново	Breanova	278439	Оргеевский	Orhei
Бубуечь	Bubueci	278275	Новоаненский	Anenii-Noi
Будей	Budăi	279255	Теленештский	Teleneşti
Будей	Budăi	278805	Тараклийский	Taraclia
Будешты	Budeşti	278353	Криулянский	Criuleni
Буджак	Bugeac	278720	Комратский	Comrat
Бужор	Bujor	278525	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Букурия	Bucuria	278847	Кагульский	Cahul
Булаешты	Bulăeşti	278811	Оргеевский	Orhei
Булбочи	Bulboci	279435	Сорокский	Soroca
Бульбоака	Bulboaca	278230	Новоаненский	Anenii-Noi
Бульбоака	Bulboaca	279644	Бричанский	Briceni
Бумбата	Bumbăta	279102	Унгенский	Ungheni
Бурлаки	Burlaca	278845	Кагульский	Cahul
Бурланешты	Burlăneşti	279584	Единецкий	Edineţ
Бурлачены	Burlăceni	278808	Вулканештский	Vulcăneşti
Бурсучены	Bursuceni	279238	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Бутешты	Buteşti	279298	Глодянский	Glodeni
Бутор	Butor	278034	Григориопольский	Grigoriopol
Бутучаны	Butuceni	279705	Рыбницкий	Râbniţa
Буцены	Buţeni	278511	Котовский	Kotovsk/Hânceşti

Бушила	Buşila	279126	Унгенский	Ungheni
Бушовка	Buşovca	279763	Резинский	Rezina
Быковец	Bâcoveţ	278932	Страшенский	Străşeni
Бырладяны	Bârlădeni	279555	Окницкий	Ocniţa
Бырново	Bârnova	279540	Окницкий	Ocniţa
Бычок	Bâcioc	278030	Григориопольский	Grigoriopol
		В (V)		
Вадул-луй-Водэ пгт	Vadul-lui-Vodă	277046	гор. Кишинев	or. Chişinău
Вадул-луй-Исак	Vadul-lui-Isac	278825	Вулканештский	Vulcăneşti
Вадул-Рашков	Vadul-Raşcov	279794	Шолданештский	Şoldăneşti
Вадул-Туркулуй	Vadul-Turcului	279717	Рыбницкий	Râbniţa
Вадяны	Vădeni	279934	Сорокский	Soroca
Валены	Văleni	278828	Вулканештский	Vulcăneşti
Валя-Адынкэ	Valea Adâncă	279719	Каменский	Camenca
Валя-Маре	Valea Mare	279131	Унгенский	Ungheni
Валя-Норокулуй	Valea Norocului	279213	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Валя-Пержей	Valea Perjei	278637	Чимишлийский	Cimişlia
Валя-Пержей	Valea Perjei	278709	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Валя-Русулуй	Valea Rusului	279186	Фалештский	Făleşti
Валя-Трайстены	Valea-Trăisteni	278396	Ниспоренский	Nisporeni
Варатик	Văratic	279336	Рышканский	Râşcani
Варатик	Văratic	278336	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Варваровка	Varvarovca	279835	Флорештский	Floreşti
Варзарешты	Vărzăreşti	278370	Ниспоренский	Nisporeni
Варница	Varniţa	278243	Новоаненский	Anenii-Noi
Васиены	Văsieni	278516	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Васиены	Văsieni	279262	Теленештский	Teleneşti
Василеуцы	Vasileuţi	279302	Рышканский	Râşcani
Васильково	Vasilcău	279912	Сорокский	Soroca
Васкауцы	Văscăuţi	279807	Каменский	Camenca
Ватич	Vatici	278450	Оргеевский	Orhei
Вережены	Verejeni	279544	Окницкий	Ocniţa
Вережены	Verejeni	279263	Теленештский	Teleneşti
Вертюжаны	Vertiujeni	279806	Каменский	Camenca
Верхний Андруш	Andruşul de Sus	278850	Кагульский	Cahul
Верхняя Жора	Jora de Sus	278409	Оргеевский	Orhei
Верхние Кугурешты	Cuhureştii de Sus	279818	Каменский	Camenca
Верхние Холохоры	Holohora de Sus	279631	Бричанский	Briceni
Верхняя Албота	Albota de Sus	278843	Тараклийский	Taraclia
Веселое	Vesioloe	278041	Григориопольский	Grigoriopol
Виишоара	Viişoara	279294	Глодянский	Glodeni
Виишоара	Viişoara	279591	Единецкий	Edineţ
Виишоара	Viişoara	278160	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Виноградное	Vinogradnoe	278036	Григориопольский	Grigoriopol
Виноградовка	Vinogradovca	278803	Тараклийский	Taraclia
Висока	Visoca	279955	Дондюшанский	Dondueni
Вишневка пгт	Vişniovca	278725	Кантемирский	Cantemir
Владимировка	Vladimirovca	278001	Слободзейский	Slobozia
Владимировка	Vladimirovca	279709	Рыбницкий	Râbniţa
Владимировка	Vladimirovca	278821	Вулканештский	Vulcăneşti
Вознесены	Vozneseni	278573	Леовский	Leova
Войново	Voinova	278258	Страшенский	Străşeni
Воловица	Voloviţa	279910	Сорокский	Soroca
Волово	Volova	279916	Сорокский	Soroca
Волонтировка	Volontirovca	278179	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă

Волчинец	Volcineţ	279501	Окницкий	Ocniţa
Волчинец	Volcineţ	279002	Каларашский	Călăraşi
Ворничены	Vorniceni	278034	Страшенский	Străşeni
Воронково	Vărăncău	279927	Сорокский	Soroca
Воронково	Vărăncău	279711	Рыбницкий	Râbniţa
Воротец	Voroteţ	278404	Оргеевский	Orhei
Вулканешты пгт рц.	Vulcăneşti c. r.	278810	Вулканештский	Vulcăneşti
Вулканешты вокзал	Vulcăneşti-Gara	278800	Вулканештский	Vulcăneşti
Вынаторы	Vânători	278381	Ниспоренский	Nisporeni
Выпрово	Vâprova	278436	Оргеевский	Orhei
Выхватинцы	Vâhvatinţi	279702	Рыбницкий	Râbniţa
Вышкауцы	Vâşcăuţi	278413	Оргеевский	Orhei
		Г (G)		
Гаваноаса	Găvănoasa	278820	Вулканештский	Vulcăneşti
Гайдар	Gaidar	278703	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Галешты	Găleşti	278033	Страшенский	Străşeni
Гангура	Gangura	278215	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Ганск	Hansca	278529	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Гараба	Haraba	279727	Рыбницкий	Râbniţa
Гарагыш	Haragâş	278712	Кантемирский	Cantemir
Гармацкое	Garmaţcoe	278325	Дубоссарский	Dubăsari
Гаузены	Găuzeni	279794	Шолданештский	Şoldăneşti
Гашпар	Gaşpar	279566	Единецкий	Edineţ
Гелауза	Ghelauza	278281	Страшенский	Străşeni
Гелтос	Gheltosu	278866	Кантемирский	Cantemir
Герман	Gherman	279141	Унгенский	Ungheni
Германешты	Ghermăneşti	279265	Теленештский	Teleneşti
Гетлово	Ghetlova	278437	Оргеевский	Orhei
Гидигич	Ghidighici	278264	Страшенский	Străşeni
Гидирим	Ghidirim	279701	Рыбницкий	Râbniţa
Гидулены	Ghiduleni	279764	Резинский	Rezina
Гиждияны	Hâjdieni	278449	Оргеевский	Orhei
Гиждияны	Hâjdieni	279290	Глодянский	Glodeni
Гиличены	Ghiliceni	279253	Теленештский	Teleneşti
Гинкауцы	Hincăuţi	279553	Окницкий	Ocniţa
Гиришены	Hirişeni	279258	Теленештский	Teleneşti
Гирово	Hirova	279254	Каларашский	Călăraşi
Гирчешты	Hârceşti	279112	Унгенский	Ungheni
Главан	Glavan	279402	Дрокиевский	Drochia
Глинжены	Hlinjeni	279774	Шолданештский	Şoldăneşti
Глинжены	Hlinjeni	279173	Фалештский	Făleşti
Глинка	Hlina	279617	Бричанский	Briceni
Глиное	Hlinaia	278015	Слободзейский	Slobozia
Глиное	Hlinaia	279551	Единецкий	Edineţ
Глиное пос.	Hlinaia	278312	Григориопольский	Grigoriopol
Глодяны пгт. рц.	Glodeni c. r.	279280	Глодянский	Glodeni
Годжинешты	Hogineşti	279038	Каларашский	Călăraşi
Голерканы	Holercani	278341	Дубоссарский	Dubăsari
Голошница	Hologniţa	279941	Сорокский	Soroca
Гординешты	Gordineşti	279580	Единецкий	Edineţ
Гординешты	Gordineşti	279754	Резинский	Rezina
Горешты	Horeşti	278223	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Горешты	Horeşti	279195	Фалештский	Făleşti
Городище	Horodişte	279765	Резинский	Rezina
Городище	Horodişte	279337	Рышканский	Râşcani

Городище	Horodişte	279520	Дондюшанский	Donduşeni
Городище	Horodişte	279038	Каларашский	Călăraşi
Городка	Horodca	278546	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Готешты	Goteşti	278865	Кантемирский	Cantemir
Гоян	Goian	278326	Дубоссарский	Dubăsari
Гоян	Goian	278335	Криулянский	Criuleni
Градище	Gradişte	278639	Чимишлийский	Cimişlia
Грасены	Grăseni	279127	Унгенский	Ungheni
Гратиешты	Grătieşti	278265	Криулянский	Criuleni
Грибово	Gribova	279412	Дрокиевский	Drochia
Григориополь пгт рц	Grigoriopol c. r.	278310	Григориопольский	Grigoriopol
Григоровка	Grigorăuca	279226	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Григоровка	Grigorăuca	279943	Сорокский	Soroca
Григорьевка	Grigorievca	278124	Каушанский	Căuşeni
Гриманкауцы	Grimăncăuţi	279621	Бричанский	Briceni
Гринауцы	Grinăuţi	279326	Рышканский	Râşcani
Гринауцы-Рая	Grinăuţi-Raia	279535	Окницкий	Ocniţa
Грозешты	Grozeşti	278391	Ниспоренский	Nisporeni
Грозница	Grozniţa	279639	Бричанский	Briceni
Грушка	Hruşca	279733	Каменский	Camenca
Грэдиница	Grădiniţa	278172	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Гульбоака	Gulboaca	278438	Оргеевский	Orhei
Гура-Быкулуй	Gura-Bâcului	278244	Новоаненский	Anenii-Noi
Гура-Галбеней	Gura-Galbenei	278634	Чимишлийский	Cimişlia
Гура Кайнарулуй	Gura-Căinarului	279840	Флорештский	Floreşti
Гура Каменчий	Gura-Camencii	279803	Флорештский	Floreşti
Гырбовец	Hârbovăţ	278240	Новоаненский	Anenii-Noi
Гырбовец	Hârbovăţ	279013	Каларашский	Călăraşi
Гырбово	Hârbova	279541	Окницкий	Ocniţa
Гыржавка	Hârjauca	279012	Каларашский	Călăraşi
Гыртоп	Hârtop	278311	Григориопольский	Grigoriopol
Гыртоп	Hârtop	279815	Флорештский	Floreşti
Гыртоп	Hârtop	278636	Чимишлийский	Cimişlia
Гыртопул-Маре	Hârtopul Mare	278347	Криулянский	Criuleni
Гыртопул-Мик	Hârtopul Mic	278348	Криулянский	Criuleni
Гыска	Gâsca	278110	Каушанский	Căuşeni
		Д (D)		
Данку	Dancu	278556	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Дану	Danu	279282	Глодянский	Glodeni
Данчены	Dănceni	278276	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Дезгинжа	Dezghinja	278721	Комратский	Comrat
Делакэу	Delacău	278235	Новоаненский	Anenii-Noi
Делакэу	Delacău	278307	Григориопольский	Grigoriopol
Деренев	Dereneu	279015	Каларашский	Călăraşi
Деркауцы	Dercăuţi	279945	Сорокский	Soroca
Дерменжи	Dermenji	278807	Тараклийский	Taraclia
Джамана	Geamăna	278247	Новоаненский	Anenii-Noi
Джолтай	Joltai	278706	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Джуржулешты	Giurgiuleşti	278815	Вулканештский	Vulcăneşti
Дзержинское	Dzerjinskoe	278318	Дубоссарский	Dubăsari
Дмитриевка	Dmitrievka	279808	Флорештский	Floreşti
Днестровск	Dnestrovsk	278019	гор. Тирасполь	or. Tiraspol
Добруша	Dobruşa	279821	Шолданештский	Şoldăneşti
Дойбаны	Doibani	278322	Дубоссарский	Dubăsari
Дойна	Doina	278848	Кантемирский	Cantemir

Долинное	Dolinoe	278355	Криулянский	Criuleni
Долту	Doltu	279172	Фалештский	Făleşti
Доминтены	Dominteni	279413	Дрокиевский	Drochia
Домулжаны	Domulgeni	279809	Флорештский	Floreşti
Дондюшаны пгт рц.	Donduşeni c. r.	279450	Дондюшанский	Donduşeni
Дондюшаны	Donduşeni	279451	Дондюшанский	Donduşeni
Дороцкое	Doroţcaia	278306	Дубоссарский	Dubăsari
Драганешты	Drăgăneşti	279214	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Драгушены	Drăguşeni	278528	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Драгушены	Drăguşeni	278451	Страшенский	Străşeni
Драсличены	Drăsliceni	278266	Криулянский	Criuleni
Дрепкауцы	Drepcăuţi	279602	Бричанский	Briceni
Дрокия гор. рц.	Drochia c. r.	279400	Дрокиевский	Drochia
Дрокия	Drochia	279421	Дрокиевский	Drochia
Дубно	Dubna	279921	Сорокский	Soroca
Дубовка	Dubovca	278527	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Дубово	Dubova	278323	Дубоссарский	Dubăsari
Дубоссары гор. рц.	Dubăsari c. r.	278300	Дубоссарский	Dubăsari
Думбравены	Dumbrăveni	279933	Сорокский	Soroca
Думбравица	Dumbrăviţa	279236	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Дурлешты	Durleşti	278270	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Дынжаны	Dângeni	279534	Окницкий	Ocniţa
Дышково	Dâşcova	278430	Оргеевский	Orhei
		E		
Егоровка	Egorovca	279906	Сорокский	Soroca
Егоровка	Egorovca	279161	Фалештский	Făleşti
Единцы гор. рц.	Edineţ c. r.	279550	Единецкий	Edineţ
Екатериновка	Ecaterinovca	278638	Чимишлийский	Cimişlia
Екимоуцы	Echimăuţi	279752	Резинский	Rezina
Еленовка	Elenovca	279161	Фалештский	Făleşti
Елизаветовка	Elizavetovca	279243	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Елизаветовка	Elizavetovca	279454	Дондюшанский	Donduşeni
Еникиой	Enichioi	278855	Кантемирский	Cantemir
Ержово	Erjovo	279720	Рыбницкий	Râbniţa
Ермоклия	Ermoclia	278173	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Етулия	Etulia	278812	Вулканештский	Vulcăneşti
Етулия ст.	Etulia-Gara	278813	Вулканештский	Vulcăneşti
		Ж (J)		
Жабка	Japca	279827	Каменский	Camenca
Жавгур	Javgur	278632	Чимишлийский	Cimişlia
Жеврены	Jevreni	278344	Криулянский	Criuleni
Жура	Jura	279706	Рыбницкий	Râbniţa
		З (Z)		
Забричаны	Zăbriceni	279574	Единецкий	Edineţ
Загайканы	Zagaicani	278334	Криулянский	Criuleni
Загайканы	Zagaicani	279264	Теленештский	Teleneşti
Загоранча	Zagorancea	279147	Унгенский	Ungheni
Загорены	Zagoreni	278402	Оргеевский	Orhei
Заим	Zaim	278140	Каушанский	Căuşeni
Зайканы	Zăicani	279334	Рышканский	Râşcani
Залучены	Zălucéni	279924	Каменский	Camenca
Замчожи	Zămcioji	278259	Страшенский	Străşeni
Застынка	Zastânca	279908	Сорокский	Soroca
Зберoая	Zberoaia	278392	Ниспоренский	Nisporeni
Згордешты	Zgărdeşti	279252	Теленештский	Teleneşti

Згурица	Zguriţa	279431	Дрокиевский	Drochia
Зозуляны	Zozuleni	279703	Рыбницкий	Râbniţa
Золотиевка	Zolotievca	278137	Каушанский	Căuşeni
Зориле	Zorile	278442	Оргеевский	Orhei
Зубрешты	Zubreşti	278259	Страшенский	Străşeni
Зымбряны	Zâmbreni	278225	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Зырнешты	Zârneşti	278861	Кагульский	Cahul
		И (I)		
Ивановка	Ivanovca	279729	Рыбницкий	Râbniţa
Ивановка	Ivanovca	278531	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Иванча	Ivancea	278420	Оргеевский	Orhei
Игнацей	Ignăţei	279795	Резинский	Rezina
Избище	Izbişte	278346	Криулянский	Criuleni
Изворы	Izvoare	278406	Оргеевский	Orhei
Изворы	Izvoare	279194	Фалештский	Făleşti
Изворы	Izvoare	279846	Флорештский	Floreşti
Ильичевка	Iliciovca	279844	Флорештский	Floreşti
Инешты	Ineşti	279260	Теленештский	Teleneşti
Иордановка	Iordanovca	278642	Бессарабский	Basarabeasca
Иоржница	Iorjniţa	279904	Сорокский	Soroca
Исакова	Isacova	278432	Оргеевский	Orhei
Исерлия	Iserlia	278609	Бессарабский	Basarabeasca
Ишкалев	Işcălău	279171	Фалештский	Făleşti
Ишновец	Işnovăţ	278423	Криулянский	Criuleni
		К		
Кабаешты	Căbăeşti	279037	Каларашский	Călăraşi
Кагул гор. рц.	Cahul c. r.	278830	Кагульский	Cahul
Кажба	Cajba	279291	Глодянский	Glodeni
Казаклия	Cazaclia	278746	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Казанешты	Căzăneşti	279275	Теленештский	Teleneşti
Казанжик	Cazangic	278571	Леовский	Leova
Кайнарий-Векь	Căinarii Vechi	279437	Сорокский	Soroca
Кайнары	Căinari	278132	Каушанский	Căuşeni
Кайнары-Станция	Căinari-Gara	278131	Каушанский	Căuşeni
Кайраклия	Cairaclia	278801	Тараклийский	Taraclia
Калараш гор. рц.	Călăraşi c. r.	279000	Каларашский	Călăraşi
Каларашовка	Calaraşovca	279510	Окницкий	Ocniţa
Калиманешты	Călimăneşti	278399	Ниспоренский	Nisporeni
Калинешты	Călineşti	279182	Фалештский	Făleşti
Калининск пгт	Kalininsk	279560	Единецкий	Edineţ
Калмацуй	Calmaţui	278554	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Калугэр	Călugăr	279190	Фалештский	Făleşti
Калфа	Calfa	278241	Новоаненский	Anenii-Noi
Каменка пгт рц.	Camenca c. r.	279730	Каменский	Camenca
Каменка	Camenca	279299	Глодянский	Glodeni
Кания	Cania	278590	Кантемирский	Cantemir
Кантемир пгт рц.	Cantemir	278597	Кантемирский	Cantemir
Капаклия	Capaclia	278724	Кантемирский	Cantemir
Капланы	Caplani	278165	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Каприяна	Căpriana	278253	Страшенский	Străşeni
Карабетовка	Carabetovca	278623	Чимишлийский	Cimişlia
Карагасаны	Carahasani	278163	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Карагаш	Caragaş	278011	Слободзейский	Slobozia
Каракуй	Caracui	278577	Леовский	Leova
Карбалия	Carbalia	278806	Тараклийский	Taraclia

Карбуна	Cărbuna	278650	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Карманово	Carmanova	278313	Григориопольский	Grigoriopol
Карпинены	Cărpineni	278545	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Катериновка	Caterinovca	279723	Каменский	Camenca
Катраныk	Catranâc	279170	Фалештский	Făleşti
Катраныk-Станция	Catranâc-Gara	279177	Фалештский	Făleşti
Каушаны гор. рц.	Căuşeni c. r.	278120	Каушанский	Căuşeni
Кацалены	Căţeleni	278397	Ниспоренский	Nisporeni
Каштангалия	Coştangalia	278614	Чимишлийский	Cimişlia
Кашунка	Caşunca	279813	Флорештский	Floreşti
Кетриш	Chetriş	279183	Фалештский	Făleşti
Кетросы	Chetrosu	278220	Новоаненский	Anenii-Noi
Кетросы	Chetrosu	279410	Дрокиевский	Drochia
Кипечены	Chiperceni	278403	Оргеевский	Orhei
Кипешка	Chipeşca	279793	Шолданештский	Şoldăneşti
Кириет-Лунга	Chiriet-Lunga	278707	Бессарабский	Basarabeasca
Кирилены	Chirileni	279124	Унгенский	Ungheni
Кириловка	Chirilovca	278818	Тараклийский	Taraclia
Кириянка	Chirianca	278257	Страшенский	Străşeni
Кирка	Chirca	278218	Новоаненский	Anenii-Noi
Киркаешты	Chircăieşti	278114	Каушанский	Căuşeni
Кирсово	Chirsova	278711	Комратский	Comrat
Кирютня	Chiriutnea	278701	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Киселия	Chiselia	278856	Кантемирский	Cantemir
Кицканы	Chiţcani	278023	Слободзейский	Slobozia
Кишинев гор.	Chişinău	277000		
Киштельница	Chiştelniţa	279270	Теленештский	Teleneşti
Климауцы	Climăuţi	279506	Дондюшанский	Donduşeni
Клишово	Clişova	278448	Оргеевский	Orhei
Клокушна	Clocuşna	279642	Окницкий	Ocniţa
Князевка	Cneazevca	278576	Леовский	Leova
Кобань	Cobani	279297	Глодянский	Glodeni
Кобылья	Cobâlnea	279783	Шолданештский	Şoldăneşti
Ковурлуй	Covurlui	278579	Леовский	Leova
Когыльничены	Cogâlniceni	279760	Резинский	Rezina
Кодрень	Codreni	278651	Чимишлийский	Cimişlia
Кодру	Codru	279251	Теленештский	Teleneşti
Кодру (ГОС-11) пгт	Codru	278290	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Кодрянка	Codreanca	278255	Страшенский	Străşeni
Кодряны	Codreni	279502	Окницкий	Ocniţa
Кожушна	Cojuşna	278260	Страшенский	Străşeni
Козешты	Cozeşti	270251	Теленештский	Teleneşti
Койково	Coicova	278327	Дубоссарский	Dubăsari
Колбасна	Colbasna	279714	Рыбницкий	Râbniţa
Колибабовка	Colibabovca	278565	Леовский	Leova
Колибаш	Colibaşi	278826	Вулканештский	Vulcăneşti
Коликауцы	Colicăuţi	279630	Бричанский	Briceni
Колоница	Coloniţa	278337	Криулянский	Criuleni
Колосово	Colosovo	278314	Григориопольский	Grigoriopol
Комрат гор. рц.	Comrat c. r.	278710	Комратский	Comrat
Конгаз	Congaz	278713	Комратский	Comrat
Конгазчик Верхний	Congazcicul de Sus	278728	Комратский	Comrat
Кондрателты	Condrăteşti	279113	Унгенский	Ungheni
Константиновка	Constantinovca	279583	Единецкий	Edineţ

Копанка	Copanca	278024	Слободзейский	Slobozia
Копачены	Copăceni	279225	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Копчак	Copceac	278741	Тараклийский	Taraclia
Копчак	Copceac	278179	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Корбу	Corbu	279455	Дондюшанский	Donduşeni
Корестоуцы	Corestăuţi	279640	Окницкий	Ocniţa
Коржеуцы	Corjeuţi	279624	Бричанский	Briceni
Коржево	Corjova	278357	Криулянский	Criuleni
Коркмаз	Corcmaz	278166	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Корнешты пгт	Corneşti	279101	Унгенский	Ungheni
Корнешты	Corneşti	279105	Унгенский	Ungheni
Корново	Cornova	279115	Унгенский	Ungheni
Короткое	Corotcoe	278017	Слободзейский	Slobozia
Корпач	Corpaci	279594	Единецкий	Edineţ
Косоуцы	Cosăuţi	279905	Сорокский	Soroca
Костешты	Costeşti	278222	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Костешты пгт	Costeşti	279346	Рышканский	Râşcani
Костулены	Costuleni	279132	Унгенский	Ungheni
Кот	Cot	279786	Шолданештский	Şoldăneşti
Котиганы	Cotihana	278838	Кагульский	Cahul
Котова	Cotova	279432	Дрокиевский	Drochia
Котовск	Kotovsk	278500	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Котовск	Kotovsk	279907	Сорокский	Soroca
Котул Морий	Cotul Morii	278533	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Котюжаны	Cotiujeni	279613	Бричанский	Briceni
Котюжаны	Cotiujeni	279823	Шолданештский	Şoldăneşti
Котяла	Coteala	279616	Бричанский	Briceni
Кочиеры	Cocieri	278301	Дубоссарский	Dubăsari
Кочулия	Cociulia	278723	Кантемирский	Cantemir
Кошены	Coşeni	279103	Унгенский	Ungheni
Кошерница	Coşerniţa	278331	Криулянский	Criuleni
Кошерница	Coşerniţa	279816	Флорештский	Floreşti
Кошкалия	Coşcalia	278135	Каушанский	Căuşeni
Кошкодены	Coşcodeni	279235	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Кошница	Coşniţa	278304	Дубоссарский	Dubăsari
Коштангалия	Coştangalia	278857	Кантемирский	Cantemir
Красная Горка	Krasnaia Gorka	278308	Григориопольский	Grigoriopol
Красненькое	Krasnenkoe	279726	Рыбницкий	Râbniţa
Красноармейское	Krasnoarmeiskoe	278555	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Красногорка	Krasnogorka	278031	Григориопольский	Grigoriopol
Красное пгт	Krasnoe	278016	Слободзейский	Slobozia
Красный Виноградарь	Krasnâi Vinogradari	278320	Дубоссарский	Dubăsari
Кременчуг	Kremenciug	279951	Сорокский	Soroca
Кременчуг	Kremenciug	278025	Слободзейский	Slobozia
Крива	Criva	279603	Бричанский	Briceni
Криково пгт	Cricova	278336	Криулянский	Criuleni
Кристешты	Cristeşti	278364	Ниспоренский	Nisporeni
Криуляны пгт рц.	Criuleni c. r.	278330	Криулянский	Criuleni
Кришкауцы	Crişcăuţi	279521	Дондюшанский	Donduşeni
Круглик	Cruglic	278345	Криулянский	Criuleni
Крузешты	Cruzeşti	278356	Криулянский	Criuleni
Куболта	Cubolta	279247	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Кузьмин	Cuzmin	279732	Каменский	Camenca
Куйзовка	Cuizovca	279761	Резинский	Rezina

Кукоара	Cucoara	278862	Кагульский	Cahul
Кукурузены	Cucuruzeni	278443	Оргеевский	Orhei
Кукурузены (ПТУ)	Cucuruzeni	278444	Оргеевский	Orhei
Куничя	Cunicea	279825	Каменский	Camenca
Купкуй	Cupcui	278566	Леовский	Leova
Куратура	Curătura	279777	Шолданештский	Şoldăneşti
Курештница	Cureştniţa	279942	Сорокский	Soroca
Курки	Curchi	278434	Оргеевский	Orhei
Курлены	Curleni	278402	Оргеевский	Orhei
Курлучены	Curluceni	278286	Страшенский	Străşeni
Кутузово пгт рц.	Kutuzov c. r.	278272	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Кухнешты	Cuhneşti	279295	Глодянский	Glodeni
Кушмирка	Cuşmirca	279782	Шолданештский	Şoldăneşti
Кыет	Câetu	278731	Комратский	Comrat
Кымпень	Câmpeni	278822	Вулканештский	Vulcăneşti
Кымпул-Дрепт	Câmpul-Drept	278587	Леовский	Leova
Кырнацены	Cârnăţeni	278122	Каушанский	Căuşeni
Кырпешты	Cârpeşti	278591	Кантемирский	Cantemir
Кышла	Câşla	278835	Кантемирский	Cantemir
Кышла	Câşla	279259	Теленештский	Teleneşti
Кышлица-Прут	Câşliţa-Prut	278816	Вулканештский	Vulcăneşti
Кюрт	Chiurt	279569	Единецкий	Edineţ
		Л (L)		
Лазо	Lazo	279416	Дрокиевский	Drochia
Лазо	Lazo	279234	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Лазо	Lazo	278417	Оргеевский	Orhei
Лазо	Lazo	278156	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Лазовск пгт рц	Lazovsk c. r.	279210	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Лалово	Lalova	279766	Резинский	Rezina
Лэпушна	Lăpuşna	278520	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Ларга	Larga	279614	Бричанский	Briceni
Ларга	Larga	978046	Каушанский	Căuşeni
Лэргуца	Lărguţa	278585	Кантемирский	Cantemir
Лебеденко	Lebedenco	278832	Кагульский	Cahul
Ленино	Lenino	279712	Рыбницкий	Râbniţa
Ленинский пгт	Leninskii	279820	Флорештский	Floreşti
Ленкауцы	Lencăuţi	279542	Окницкий	Ocniţa
Леово гор. рц	Leova c. r.	278560	Леовский	Leova
Леонтьево	Leontevo	278180	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Леушены	Leuşeni	278535	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Леушены	Leuşeni	279261	Теленештский	Teleneşti
Ливэдень	Livădeni	279422	Дондюшанский	Donduşeni
Липканы пгт	Lipcani	279600	Бричанский	Briceni
Липник	Lipnic	279531	Окницкий	Ocniţa
Липовены	Lipoveni	278635	Чимишлийский	Cimişlia
Липчены	Lipceni	279772	Резинский	Rezina
Логанешты	Logăneşti	278501	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Логофтены	Logofteni	279185	Фалештский	Făleşti
Лозово	Lozova	278374	Страшенский	Străşeni
Лопатник	Lopatnic	279590	Единецкий	Edineţ
Лопацика	Lopaţica	278841	Кагульский	Cahul
Лунга	Lunga	278317	Дубоссарский	Dubăsari
Лунга	Lunga	279831	Флорештский	Floreşti
Лучафэр	Luceafăr	278440	Оргеевский	Orhei
Лучешты	Luceşti	278859	Кагульский	Cahul

Лядовены	Leadoveni	279324	Рышканский	Râşcani
		M		
Магдачешты	Măgdăceşti	278278	Криулянский	Criuleni
Макарешты	Măcăreşti	279133	Унгенский	Ungheni
Макаровка	Makarovka	279425	Дрокиевский	Drochia
Максимовка	Maximovka	278355	Новоаненский	Anenii-Noi
Малаешты	Mălăieşti	278356	Криулянский	Criuleni
Малаешты	Mălăieşti	278419	Оргеевский	Orhei
Малаешты	Mălăieşti	278341	Рышканский	Râşcani
Малаешты	Mălăieşti	278037	Григориопольский	Grigoriopol
Малая Ульма	Ulmu Mic	279708	Рыбницкий	Râbniţa
Малиновское	Malinovskoe	279301	Рышканский	Râşcani
Малкоч	Malcoci	278279	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Малые Котюжаны	Cotiujenii Mici	279220	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Малые Милешты	Mileştii Mici	278273	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Малый Молокиш	Molochişul Mic	279716	Рыбницкий	Râbniţa
Манойлешты	Manoileşti	279135	Унгенский	Ungheni
Манта	Manta	278824	Кагульский	Cahul
Марамоновка	Maramonovca	279423	Дондюшанский	Donduşeni
Марандены	Mărăndeni	279163	Фалештский	Făleşti
Маринич	Marinici	278394	Ниспоренский	Nisporeni
Маркауцы	Mărcăuţi	279634	Бричанский	Briceni
Маркауцы	Mărcăuţi	278338	Дубоссарский	Dubăsari
Маркулешты пгт	Mărculeşti	279830	Флорештский	Floreşti
Матеуцы	Mateuţi	279743	Резинский	Rezina
Машкауцы	Măşcăuţi	278342	Криулянский	Criuleni
Маяк пгт	Maiak	278310	Григориопольский	Grigoriopol
Медвежа	Medveja	279612	Бричанский	Briceni
Меделены	Medeleni	279149	Унгенский	Ungheni
Мелешены	Meleşeni	279021	Каларашский	Călăraşi
Меренешты	Mereneşti	278022	Слободзейский	Slobozia
Мерены	Mereni	278212	Новоаненский	Anenii-Noi
Мерешены	Mereşeni	278505	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Мерешовка	Mereşeuca	279543	Окницкий	Ocniţa
Мешены	Meşeni	279796	Резинский	Rezina
Мигулены	Mihuleni	279773	Шолданештский	Şoldăneşti
Микауцы	Micăuţi	278268	Страшенский	Străşeni
Миклеушены	Micleuşeni	278373	Ниспоренский	Nisporeni
Миклешты	Micleşti	278429	Криулянский	Criuleni
Милешты	Mileşti	278383	Ниспоренский	Nisporeni
Минжир	Mingir	278550	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Мирешты	Mireşti	278507	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Михайловка	Mihailovca	279227	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Михайловка	Mihailovca	279707	Рыбницкий	Râbniţa
Михайляны	Mihăileni	279632	Бричанский	Briceni
Михайляны	Mihăileni	279312	Рышканский	Râşcani
Михалаша	Mihalaşa	279268	Теленештский	Teleneşti
Михалашаны	Mihălăşeni	279533	Окницкий	Ocniţa
Мичурино	Miciurin	279405	Дрокиевский	Drochia
Моара-де-Пятрэ	Moara de Piatră	279415	Дрокиевский	Drochia
Мокра	Mocra	279710	Рыбницкий	Râbniţa
Молдаванка	Moldovanca	279158	Фалештский	Făleşti
Молешты	Moleşti	278512	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Моловата	Molovata	278415	Дубоссарский	Dubăsari
Морозены	Morozeni	278435	Оргеевский	Orhei

Московей	Moscovei	278859	Кагульский	Cahul
Мочаровка	Mocearovca	278315	Григориопольский	Grigoriopol
Мошана	Moşana	279505	Дондюшанский	Donduşeni
Мошаны	Moşeni	279307	Рышканский	Râşcani
Мугурень	Mugureni	278613	Чимишлийский	Cimişlia
Мусаит	Musait	278804	Тараклийский	Taraclia
Мустяца	Musteaţa	279191	Фалештский	Făleşti
Мындра	Mândra	279017	Каларашский	Călăraşi
Мындрешть	Mândreşti	279251	Теленештский	Teleneşti
Мынзатешты	Mânzăteşti	279117	Унгенский	Ungheni
Мырзешты	Mârzeşti	278407	Оргеевский	Orhei
Мэгуреле	Măgurele	279118	Унгенский	Ungheni
		H (N)		
Навырнец	Năvârneţ	279184	Фалештский	Făleşti
Нападены	Năpădeni	279114	Унгенский	Ungheni
Нападово	Napadova	279828	Каменский	Camenca
Наславча	Naslavcea	279545	Окницкий	Ocniţa
Натальевка	Natalievca	279169	Фалештский	Făleşti
Негрешты	Negreşti	278282	Страшенский	Străşeni
Негря	Negrea	278544	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Негурены	Negureni	279273	Теленештский	Teleneşti
Незавертайловка	Nezavertailovka	278018	Слободзейский	Slobozia
Немировка	Nemirovka	279925	Каменский	Camenca
Немцены	Nemţeni	278532	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Нижний Андруш	Andruşul de Jos	278858	Кагульский	Cahul
Нижние Климауцы	Climăuţii de Jos	279785	Шолданештский	Şoldăneşti
Нижние Минчены	Mincenii de Jos	279767	Резинский	Rezina
Нижние Холохоры	Holohora de Jos	279638	Бричанский	Briceni
Нижняя Албота	Albota de Jos	278843	Тараклийский	Taraclia
Нижняя Жора	Jora de Jos	278462	Оргеевский	Orhei
Нижняя Марьяновка	Marianovka de Jos	278176	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Николаевка	Nicolaevca	279231	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Николаевка	Nicolaevca	278595	Кантемирский	Cantemir
Николаевка	Nicolaevca	278433	Оргеевский	Orhei
Николаевка	Nicolaevca	279289	Глодянский	Glodeni
Николаевка	Nicolaevca	279833	Флорештский	Floreşti
Никорены	Nicoreni	279410	Дрокиевский	Drochia
Ниморены	Nimoreni	278283	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Ниорканы	Niorcani	279523	Дондюшанский	Donduşeni
Ниспорены рц.	Nisporeni c. r.	278360	Ниспоренский	Nisporeni
Нишканы	Nişcani	279005	Каларашский	Călăraşi
Новачь	Novaci	279007	Каларашский	Călăraşi
Новая Андрияшевка	Andriaşevka Nouă	278003	Слободзейский	Slobozia
Новая Богдановка	Bogdanovka Nouă	278621	Чимишлийский	Cimişlia
Новая Грубна	Hrubna Nouă	279197	Фалештский	Făleşti
Новая Етулия	Etulia Nouă	278829	Вулканештский	Vulcăneşti
Новая Ивановка	Ivanovka Nouă	278641	Чимишлийский	Cimişlia
Новая Кетрошика	Chetroşica Nouă	279565	Единецкий	Edineţ
Новая Кобуска	Cobusca Nouă	278216	Новоаненский	Anenii-Noi
Новая Ларга	Larga Nouă	278863	Кагульский	Cahul
Новая Моловата	Molovata Nouă	278302	Дубоссарский	Dubăsari
Новая Погребя	Pohrebea Nouă	278303	Дубоссарский	Dubăsari
Новая Сарата	Sarata Nouă	279153	Фалештский	Făleşti
Новая Сарацика	Sărăţica Nouă	278574	Леовский	Leova

Новая Слободзея	Slobozia Nouă	279946	Дондюшанский	Donduşeni
Новая Сахарна	Saharna Nouă	279748	Резинский	Rezina
Новая Сынжерея	Sângereii Noi	279211	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Новая Татаровка	Tătărăuca Nouă	279957	Дондюшанский	Donduşeni
Новая Челаковка	Celacovca Nouă	279155	Фалештский	Făleşti
Ново-Владимировка	Vladimirovka Nouă	278039	Григориопольский	Grigoriopol
Ново-Комиссаровка	Komisarovka Nouă	278321	Дубоссарский	Dubăsari
Ново-Котовск	Novokotovsk	278004	Слободзейский	Slobozia
Новотираспольский	Novotiraspolsk	278006	Слободзейский	Slobozia
Ново-Троицкое	Troiţa Nouă	278248	Новоаненский	Anenii-Noi
Новоселовка	Novosiolovka	278743	Тараклийский	Taraclia
Новые Анены пгт рц.	Anenii Noi	278210	Новоаненский	Anenii-Noi
Новые Аснашены	Hasnaşenii Noi	279241	Дрокиевский	Drochia
Новые Бадражи	Badragii Noi	279592	Единецкий	Edineţ
Новые Биличены	Bilicenii Noi	279240	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Новые Богены	Boghenii Noi	279110	Унгенский	Ungheni
Новые Боросены	Borosenii Noi	279331	Рышканский	Râşcani
Новые Братушаны	Brătuşenii Noi	279567	Единецкий	Edineţ
Новые Брынзены	Brânzenii Noi	279276	Теленештский	Teleneşti
Новые Варзарешты	Vărzăreştii Noi	279031	Каларашский	Călăraşi
Новые Васкауцы	Văscăuţii Noi	278152	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Новые Ганасены	Hănăsenii Noi	278593	Леовский	Leova
Новые Гечи	Hecii Noi	279216	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Новые Гояны	Goianul Nou	278284	Криулянский	Criuleni
Новые Драгушены	Drăguşenii Noi	278375	Ниспоренский	Nisporeni
Новые Дуруиторы	Duruitoarea Nouă	279339	Рышканский	Râşcani
Новые Каракушаны	Caracuşenii Noi	279645	Бричанский	Briceni
Новые Киркашты	Chircăieştii Noi	278606	Каушанский	Căuşeni
Новые Кодряны	Codrenii Noi	279458	Дондюшанский	Donduşeni
Новые Куконешты	Cuconeştii Noi	279577	Единецкий	Edineţ
Новые Кырнацены	Cârnăţenii Noi	278130	Каушанский	Căuşeni
Новые Лимбены	Limbenii Noi	279284	Глодянский	Glodeni
Новые Морены	Morenii Noi	279137	Унгенский	Ungheni
Новые Мындрешты	Mândreştii Noi	279217	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Новые Русешты	Ruseştii Noi	278515	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Новые Фалешты	Făleştii Noi	279152	Фалештский	Făleşti
Новые Фырладяны	Fârlădenii Noi	278112	Каушанский	Căuşeni
Новые Фундуры	Fundurii Noi	279284	Глодянский	Glodeni
Новый Балан	Balanul Nou	279397	Рышканский	Râşcani
Новый Томай	Tomaiul Nou	278575	Леовский	Leova
Нукэрень	Nucăreni	279279	Теленештский	Teleneşti
		О		
Окница пгт рц.	Ocniţa с. r.	279530	Окницкий	Ocniţa
Окница-Станция	Ocniţa-Gară	279536	Окницкий	Ocniţa
Окница	Ocniţa	279532	Окницкий	Ocniţa
Окница	Ocniţa	279734	Каменский	Camenca
Околина	Ocolina	279930	Сорокский	Soroca
Оксентия	Oxentea	278414	Дубоссарский	Dubăsari
Октябрьское	Okteabriskoe	279215	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Октябрьское	Okteabriskoe	279292	Глодянский	Glodeni
Окюл Алб	Ochiul Alb	279421	Дрокиевский	Drochia
Окюл Рош	Ochiul Roş	278249	Новоаненский	Anenii-Noi
Олишканы	Olişcani	279790	Шолданештский	Şoldăneşti

Оланешты	Olăneşti	278164	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Онешты	Oneşti	278530	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Онешты	Oneşti	278256	Страшенский	Străşeni
Онишканы	Onişcani	279014	Каларашский	Călăraşi
Оницканы	Oniţcani	278351	Криулянский	Criuleni
Опач	Opaci	278141	Каушанский	Căuşeni
Орак	Orac	278578	Леовский	Leova
Оргеев гор. рц.	Orhei c. r.	278403	Оргеевский	Orhei
Ордашей	Ordăşei	279278	Теленештский	Teleneşti
Отак	Otac	279762	Резинский	Rezina
Охринча	Ohrincea	278349	Криулянский	Criuleni
		П (Р)		
Паланка	Palanca	279430	Дрокиевский	Drochia
Паланка	Palanca	278168	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Панашешты	Pănăşeşti	278252	Страшенский	Străşeni
Парканы	Parcani	279771	Шолданештский	Şoldăneşti
Парканы	Parcani	279917	Сорокский	Soroca
Парканы	Parcani	278021	Слободзейский	Slobozia
Парково	Parcova	279561	Единецкий	Edineţ
Паскауцы	Păscăuţi	279343	Рышканский	Râşcani
Паулешты	Păuleşti	279006	Каларашский	Călăraşi
Пашканы	Paşcani	278522	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Пашканы	Paşcani	278336	Криулянский	Criuleni
Пелиней	Pelinei	278834	Кагульский	Cahul
Пелиния	Pelinia	279325	Рышканский	Râşcani
Пепены	Pepeni	279222	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Первомайск пгт	Pervomaisk	278002	Слободзейский	Slobozia
Первомайск	Pervomaisk	278133	Каушанский	Căuşeni
Первомайск	Pervomaisk	278610	Чимишлийский	Cimişlia
Первомайское	Pervomaiskoe	279403	Дрокиевский	Drochia
Первомайское	Pervomaiskoe	278524	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Перены	Pereni	278521	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Перены	Pereni	279747	Резинский	Rezina
Перерыта	Pererâta	279627	Бричанский	Briceni
Перерытое	Pererâtoe	278305	Дубоссарский	Dubăsari
Пересечино	Peresecina	278424	Оргеевский	Orhei
Петичены	Peticeni	279018	Каларашский	Călăraşi
Петрены	Petreni	279417	Дрокиевский	Drochia
Петрешты	Petreşti	279141	Унгенский	Ungheni
Петровка	Petrovka	279221	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Петрос	Petros	279175	Фалештский	Făleşti
Петруня	Petrunea	279288	Глодянский	Glodeni
Печиштя	Peciştea	279797	Резинский	Rezina
Пивничяны	Pivniceni	279456	Дондюшанский	Donduşeni
Питушка	Pituşca	279030	Каларашский	Călăraşi
Плешены	Pleşeni	278583	Кантемирский	Cantemir
Плоп	Plop	279453	Дондюшанский	Donduşeni
Плоп-Штюбей	Plop-Ştiubei	278123	Каушанский	Căuşeni
Плопь	Plopi	278836	Кантемирский	Cantemir
Плоть	Ploti	279700	Рыбницкий	Râbniţa
Победа	Pobeda	278551	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Поганешты	Pogăneşti	278552	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Погорна	Pohoarne	278824	Шолданештский	Şoldăneşti
Погребены	Pogrebeni	278405	Оргеевский	Orhei
Погребя	Pogrebea	278303	Дубоссарский	Dubăsari

Подойма	Podoima	279738	Каменский	Camenca
Подоймица	Podoimița	279725	Каменский	Camenca
Пожарены	Pojăreni	278519	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Покровка	Pocrovca	279525	Дондюшанский	Dondușeni
Помпа	Pompa	279174	Фалештский	Fălești
Попешты	Popești	279433	Дрокиевский	Drochia
Попенки	Popenki	279704	Рыбницкий	Râbnița
Поповка	Popovka	279167	Фалештский	Fălești
Поповка	Popovka	278170	Суворовский	Suvorov/Ștefan-Vodă
Попоуцы	Popăuți	279742	Резинский	Rezina
Порумбешты	Porumbești	278586	Кантемирский	Cantemir
Порумбрей	Porumbrei	278612	Чимишлийский	Cimișlia
Почумбауцы	Pociumbăuți	279348	Рышканский	Râșcani
Пояна	Poiana	279558	Окницкий	Ocnița
Пояна	Poiana	279776	Шолданештский	Șoldănești
Пражила	Prajila	279832	Флорештский	Florești
Препелица	Prepelița	279224	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Приднестровское	Pridnestrovskoe	279923	Каменский	Camenca
Припичень-Резешь	Pripiceni-Răzeși	279755	Резинский	Rezina
Прогресс пгт	Progres	278499	Оргеевский	Orhei
Проданешты	Prodănești	2798 10	Флорештский	Florești
Проскуряны	Proscureni	279345	Рышканский	Râșcani
Протягайловка	Proteagailovka	278242	Новоаненский	Anenii-Noi
Прутень	Pruteni	279181	Фалештский	Fălești
Пугачены	Puhăceni	278234	Новоаненский	Anenii-Noi
Пугой	Puhoi	278213	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Пуркары	Purcari	278161	Суворовский	Suvorov/Ștefan-Vodă
Путинешты	Putinești	279841	Флорештский	Florești
Пушкино	Puşkino	278372	Ниспоренский	Nisporeni
Пынзарены	Pânzăreni	279157	Фалештский	Fălești
Пыржолтены	Pârjolteni	279036	Каларашский	Călărași
Пыржота	Pârjota	279330	Рышканский	Râșcani
Пырлица	Pârlița	279931	Сорокский	Soroca
Пырлица	Pârlița	279120	Унгенский	Ungheni
Пырлица	Pârlița	279166	Фалештский	Fălești
Пырыта	Pârâta	278305	Дубоссарский	Dubăsarĭ
Пятра-Албэ	Piatra Albă	278274	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
		P (R)		
Радоая	Rădoaia	279212	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Ракария	Răcăria	279304	Рышканский	Râșcani
Раковец	Racovăț	279914	Сорокский	Soroca
Рамазан	Ramazan	279303	Рышканский	Râșcani
Рассвет	Rassvet	279040	Каларашский	Călărași
Раскаецы	Răscăieți	278155	Суворовский	Suvorov/Ștefan-Vodă
Распопены	Răspopeni	279792	Шолданештский	Șoldănești
Ратуш	Ratuș	278287	Криулянский	Criuleni
Рашково	Rașcovo	279724	Каменский	Camenca
Радены	Rădeni	279016	Каларашский	Călărași
Редъ-Черешновец	Redi-Cereșnovăț	279915	Сорокский	Soroca
Редю-Маре-Станция	Rediu Mare-Gară	279557	Окницкий	Ocnița
Редю-Маре	Rediu Mare	279457	Дондюшанский	Dondușeni
Резены	Rezeni	278224	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Резина гор. рц.	Rezina c. r.	279740	Резинский	Rezina
Реуцел	Răuțel	279165	Фалештский	Fălești

Речa	Recea	278254	Страшенский	Străşeni
Речa	Recea	279320	Рышканский	Râşcani
Речешты	Receşti	279822	Шолданештский	Şoldăneşti
Речула	Răciula	279010	Каларашский	Călăraşi
Роги	Roghi	278309	Дубоссарский	Dubăsari
Романешты	Romăneşti	278426	Страшенский	Străşeni
Рисипены	Risipeni	279193	Фалештский	Fălești
Ротары	Rotari	279737	Каменский	Camenca
Ротунда	Rotunda	279552	Единецкий	Edineț
Рошиетичь	Roşietici	279812	Флорештский	Floreşti
Рошканы	Roşcana	278219	Новоаненский	Anenii-Noi
Рошканы	Roşcana	278280	Страшенский	Străşeni
Рошу	Roşu	278860	Кагульский	Cahul
Рубленица	Rubleniţa	279901	Сорокский	Soroca
Рудь	Rudi	279524	Дондюшанский	Dondușeni
Румянцево	Rumeanțevo	278869	Кантемирский	Cantemir
Русены	Ruseni	278237	Новоаненский	Anenii-Noi
Руслановка	Ruslanovka	279911	Сорокский	Soroca
Русяны	Ruseni	279554	Единецкий	Edineț
Рыбница гор. рц.	Râbnița c. r.	279700	Рыбницкий	Râbnița
Рышканы пгт. рц.	Râşcani c. r.	279300	Рышканский	Râşcani
Рышково	Râşcova	278351	Криулянский	Criuleni
		C (S)		
Савка	Sauca	279503	Окницкий	Ocnița
Сагайдак	Sagaidac	278603	Чимишлийский	Cimișlia
Садаклия	Sadaclia	278622	Бессарабский	Basarabeasca
Садова	Sadova	279035	Каларашский	Călărași
Садовое	Sadovoe	279287	Глодянский	Glodeni
Садык	Sadâc	278727	Комратский	Comrat
Саицы	Saiți	278149	Каушанский	Căuşeni
Салкуца	Sălcuța	278142	Каушанский	Căuşeni
Салчия	Salcia	279756	Шолданештский	Şoldăneşti
Самашканы	Sămăşcani	279791	Шолданештский	Şoldăneşti
Санаторий «Советская Молдавия»	Sanatoriul «Sovetskaia Moldavia»	279011	Каларашский	Călăraşi
Сарата-Галбенэ	Sărata Galbenă	278506	Котовский-	Kotovsk/Hâncești
Сарата-Мерешены	Sărata-Mereşeni	278508	Котовский-	Kotovsk/Hâncești
Сарата-Ноуэ	Sărata Nouă	278567	Леовский	Leova
Сарата-Резешь	Sărata-Rezeşi	278563	Леовский	Leova
Саратены	Sărăteni	278579	Леовский	Leova
Сатул-Ноу	Satul Nou	278602	Чимишлийский	Cimișlia
Сахарна	Saharna	279741	Резинский	Rezina
Свердияк	Sverdiak	279322	Рышканский	Râşcani
Светлый пос.	Svetlâi	278744	Тараклийский	Taraclia
Северинovка	Severinovka	279735	Каменский	Camenca
Севирово	Sevirova	279842	Флорештский	Florești
Секарены	Secăreni	278526	Котовский-	Kotovsk/Hâncești
Селиште	Selişte	278380	Ниспоренский	Nisporeni
Селиште	Selişte	278431	Оргеевский	Orhei
Семеновка	Semionovka	278177	Суворовский	Suvorov/Ștefan-Vodă
Семены	Semeni	279140	Унгенский	Ungheni
Сенатовка	Senatovka	279826	Каменский	Camenca
Сесены	Săseni	279023	Каларашский	Călăraşi
Синешты	Sineşti	279111	Унгенский	Ungheni

Сипотены	Sipoteni	279001	Каларашский	Călăraşi
Сирец	Sireţi	278263	Страшенский	Străşeni
Сирота	Sirota	278460	Оргеевский	Orhei
Скаяны	Scăieni	279463	Дондюшанский	Donduşeni
Скиняны	Schineni	279434	Сорокский	Soroca
Скорены	Scoreni	278251	Страшенский	Străşeni
Скорцены	Scorţeni	279271	Теленештский	Teleneşti
Скуляны	Sculeni	279142	Унгенский	Ungheni
Скумпия	Scumpia	279192	Фалештский	Făleşti
Слобода-Городище	Sloboda-Horodişte	279768	Резинский	Rezina
Слобода-Кишкарены	Sloboda-Chişcăreni	279232	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Слобода-Рашково	Sloboda-Raşcovo	279718	Каменский	Camenca
Слободзея	Slobozia	278153	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Слободзея пгт рц.	Slobozia c. r.	278012	Слободзейский	Slobozia
Слободзея-Воронково	Slobozia-Vărăncău	279929	Сорокский	Soroca
Слободзея-Душка	Slobozia-Duşca	278350	Криулянский	Criuleni
Слободзея-Кремене	Slobozia-Cremene	279928	Сорокский	Soroca
Слободзея-Маре	Slobozia Mare	278817	Вулканештский	Vulcăneşti
Слободка-Ширеуцы	Slobodka-Şirăuţi	279628	Бричанский	Briceni
Собар	Sobar	279950	Сорокский	Soroca
Сокол	Socol	278787	Шолданештский	Şoldăneşti
Соколены	Socoleni	278229	Новоаненский	Anenii-Noi
Солонец	Soloneţ	279922	Сорокский	Soroca
Солончены	Solonceni	279744	Резинский	Rezina
Солтанешты	Soltăneşti	278361	Ниспоренский	Nisporeni
Сороки гор. рц.	Soroca c. r.	279900	Сорокский	Soroca
София	Sofia	278543	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
София	Sofia	279401	Дрокиевский	Drochia
Спея	Speia	278033	Григориопольский	Grigoriopol
Спея	Speia	278232	Новоаненский	Anenii-Noi
Средняя Жора	Jora de Mijloc	278412	Оргеевский	Orhei
Ставчены пгт	Stăuceni	278267	Криулянский	Criuleni
Старая Богдановка	Bogdanovka Veche	278621	Чимишлийский	Cimişlia
Старая Добруджа	Dobruja Veche	279242	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Старая Кобуска	Cobusca Veche	278217	Новоаненский	Anenii-Noi
Старая Татаровка	Tatarovka Veche	279954	Дондюшанский	Donduşeni
Старая Теура	Tăura Veche	279233	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Старая Флорицоая	Floriţoaia Veche	279116	Унгенский	Ungheni
Старая Челаковка	Celacovka Veche	279159	Фалештский	Făleşti
Старые Бадражи	Bădragii Vechi	279593	Единецкий	Edineţ
Старые Биличены	Bilicenii Vechi	279230	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Старые Богены	Boghenii Vechi	279119	Унгенский	Ungheni
Старые Дубоссары	Dubăsarii Vechi	278358	Криулянский	Criuleni
Старые Езарены	Iezărenii Vechi	279237	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Старые Каракушаны	Caracuşenii Vechi	279623	Бричанский	Briceni
Старые Кицканы	Chiţcanii Vechi	279274	Теленештский	Teleneşti
Старые Клокочены	Clococenii Vechi	279291	Глодянский	Glodeni
Старые Криханы	Crihana Veche	278831	Кагульский	Cahul
Старые Лимбены	Limbenii Vechi	279281	Глодянский	Glodeni
Старые Негурены	Negurenii Vechi	279123	Унгенский	Ungheni
Старые Радуляны	Rădulenii Vechi	279802	Флорештский	Floreşti
Старые Редены	Rădenii Vechi	279122	Унгенский	Ungheni
Старые Саратены	Sărătenii Vechi	279267	Теленештский	Teleneşti
Старые Фундуры	Fundurii Vechi	279285	Глодянский	Glodeni

Старые Шальвиры	Şalvirii Vechi	279424	Дрокиевский	Drochia
Старый Албинец	Albineţul Vechi	279180	Фалештский	Făleşti
Степь-Сочь	Step-Soci	278401	Оргеевский	Orhei
Стецканы	Steţcani	278428	Криулянский	Criuleni
Стойканы	Stoicani	279920	Сорокский	Soroca
Стольничены	Stolniceni	279563	Единецкий	Edineţ
Стольничены	Stolniceni	278502	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Стояновка	Stoianovka	278867	Кантемирский	Cantemir
Страшены пгт рц.	Străşeni c. r.	278250	Страшенский	Străşeni
Строенцы	Stroinţi	279722	Рыбницкий	Râbniţa
Стурзены	Sturzeni	279332	Рышканский	Râşcani
Стурзовка	Sturzovka	279286	Глодянский	Glodeni
Суворово	Suvorovo	278811	Вулканештский	Vulcăneşti
Суворово пгт рц.	Suvorovo c. r.	278150	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Сударка	Sudarca	279513	Дондюшанский	Donduşeni
Суклея	Sucleea	278010	Слободзейский	Slobozia
Суркичены	Surchiceni	278145	Бессарабский	Basarabeasca
Суручены	Suruceni	278271	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Суслены	Susleni	278410	Оргеевский	Orhei
Сухулучены	Suhuluceni	279265	Теленештский	Teleneşti
Сынжера	Sângera	278221	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Сырково	Sârcova	279751	Резинский	Rezina
Сырма	Sârma	278561	Леовский	Leova
		T		
Табаны	Tabani	279622	Бричанский	Briceni
Табора	Tabăra	278490	Оргеевский	Orhei
Таксобены	Taxobeni	279196	Фалештский	Făleşti
Талмаза	Talmaza	278171	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Танатары	Tănătari	278121	Каушанский	Căuşeni
Тараклия пгт рц.	Taraclia c. r.	278740	Тараклийский	Taraclia
Тараклия-Станция	Taraclia-Gară	278747	Тараклийский	Taraclia
Тараклия	Taraclia	278143	Бессарабский	Basarabeasca
Тараклия-де-Салчие	Taraclia-de-Salcie	278844	Кагульский	Cahul
Тарасово	Tarasovo	279778	Резинский	Rezina
Тартаул	Tartaul	278853	Кантемирский	Cantemir
Тартаул-де-Салчие	Tartaul-de-Salcie	278849	Кагульский	Cahul
Татарашены	Tătărăşeni	278846	Кантемирский	Cantemir
Татарешты	Tătăreşti	278840	Кагульский	Cahul
Татарешты	Tătăreşti	278269	Страшенский	Străşeni
Ташлык	Taşlâc	278035	Григориопольский	Grigoriopol
Твардица	Tvardiţa	278708	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Теленешты пгт рц.	Teleneşti c. r.	279250	Теленештский	Teleneşti
Телешовка	Teleşovka	279522	Дондюшанский	Donduşeni
Телешово	Teleşovo	278425	Оргеевский	Orhei
Телица	Teliţa	278231	Новоаненский	Anenii-Noi
Темелеуцы	Temeleuţi	279003	Каларашский	Călăraşi
Темелеуцы	Temeleuţi	279805	Каменский	Camenca
Теребно	Terebna	279576	Единецкий	Edineţ
Терновка	Ternovka	278020	Слободзейский	Slobozia
Тецканы	Teţcani	279625	Бричанский	Briceni
Тешкурены	Teşcureni	279104	Унгенский	Ungheni
Тигеч	Tigheci	278582	Леовский	Leova
Тирасполь гор.	Tiraspol	278000		
Тогатино	Togatino	278354	Криулянский	Criuleni

Тодирешты	Todireşti	278236	Новоаненский	Anenii-Noi
Тодирешты	Todireşti	279125	Унгенский	Ungheni
Токиле-Радуканы	Tochile-Răducani	278562	Леовский	Leova
Токмазея	Tocmazea	278032	Григориопольский	Grigoriopol
Токуз	Tocuz	278146	Каушанский	Căuşeni
Томай	Tomai	278704	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Топал	Topal	278640	Чимишлийский	Cimişlia
Точены	Toceni	278568	Кантемирский	Cantemir
Требисоуцы	Trebisăuţi	279643	Бричанский	Briceni
Требужены	Trebujeni	278422	Оргеевский	Orhei
Трестияны	Trestieni	279637	Бричанский	Briceni
Тринка	Trinca	279582	Единецкий	Edineţ
Трифанешты	Trifăneşti	279843	Флорештский	Floreşti
Трифауцы	Trifăuţi	279913	Сорокский	Soroca
Трифешты	Trifeşti	279753	Резинский	Rezina
Троица	Troiţa	278570	Леовский	Leova
Троицкое	Troiţkoe	278608	Бессарабский	Basarabeasca
Трушены	Truşeni	278261	Страшенский	Străşeni
Тудорово	Tudorova	278167	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Тырново	Târnova	279460	Дондюшанский	Donduşeni
Тырново	Târnova	279581	Единецкий	Edineţ
Тыршицей	Târşiţei	279277	Теленештский	Teleneşti
		У (U)		
Украинка	Ukrainka	278198	Каушанский	Căuşeni
Улму	Ulmu	278517	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Унгены гор. рц.	Ungheni c. r.	279100	Унгенский	Ungheni
Унгены вокзал	Ungheni-gară	279145	Унгенский	Ungheni
Унгры	Unguri	279511	Окницкий	Ocniţa
Урсоая	Ursoaia	278833	Кагульский	Cahul
Урсоая	Ursoaia	278127	Каушанский	Căuşeni
Устье	Ustia	278340	Дубоссарский	Dubăsari
Устье	Ustia	279281	Глодянский	Glodeni
Ушурей	Uşurei	279305	Рышканский	Râşcani
		Ф (F)		
Фалешты гор. рц.	Făleşti c. r.	279150	Фалештский	Făleşti
Фалешты вокзал	Făleşti-gară	279151	Фалештский	Făleşti
Ферапонтьевка	Ferapontievka	278715	Комратский	Comrat
Фетешты	Feteşti	279585	Единецкий	Edineţ
Фештелица	Feşteliţa	278174	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Филипены	Filipeni	278594	Леовский	Leova
Флорень	Floreni	279227	Новоаненский	Anenii-Noi
Флорешты гор. рц.	Floreşti c. r.	279800	Флорештский	Floreşti
Флорешты	Floreşti	279148	Унгенский	Ungheni
Фрасин	Frasin	279462	Дондюшанский	Donduşeni
Фрумоаса	Frumoasa	279019	Каларашский	Călăraşi
Фрумушика	Frumuşica	279843	Флорештский	Floreşti
Фрунзе	Frunze	278002	Слободзейский	Slobozia
Фузовка	Fuzovka	279798	Шолданештский	Şoldăneşti
Фундул-Галбеней	Fundul-Galbenei	278510	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Фурчены	Furceni	278408	Оргеевский	Orhei
Фынтына-Албэ	Fântâna-Albă	279568	Единецкий	Edineţ
Фынтыница	Fântâniţa	279404	Дондюшанский	Donduşeni
Фырладяны	Fârlădeni	278518	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Фырладяны	Fârlădeni	278111	Каушанский	Căuşeni
Фэгэдэу	Făgădău	279178	Фалештский	Făleşti

		Х (H)		
Хаджимус	Hagimus	278113	Каушанский	Căuşeni
Ханкауцы	Hăncăuţi	279573	Единецкий	Edineţ
Хилиуцы	Hiliuţi	279333	Рышканский	Râşcani
Хилиуцы	Hiliuţi	279164	Фалештский	Făleşti
Ходороуцы	Hădărăuţi	279641	Окницкий	Ocniţa
Хоржешты	Horjeşti	278537	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Христичи	Hristici	279932	Сорокский	Soroca
Хрустовая	Hrustovaia	279926	Каменский	Camenca
		Ц (Ţ)		
Цамбула	Ţambula	279168	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
Царевка	Ţareuca	279745	Резинский	Rezina
Цауль	Ţaul	279452	Дондюшанский	Donduşeni
Цахноуцы	Ţahnăuţi	279746	Резинский	Rezina
Цепилово	Ţepilova	279935	Сорокский	Soroca
Ципордей	Ţepordei	279819	Каменский	Camenca
Цыбулевка	Ţâbuleuka	278324	Дубоссарский	Dubăsari
Цыганешты	Ţigăneşti	278227	Страшенский	Străşeni
Цынцарены	Ţânţăreni	278211	Новоаненский	Anenii-Noi
Цынцарены	Ţânţăreni	279272	Теленештский	Teleneşti
Цыпала	Ţipala	278214	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Цыплешты	Ţâpleşti	279246	Лазовский	Lazovsk/Sângerei
		Ч (C)		
Чадыр	Ciadâr	278569	Леовский	Leova
Чадыр-Лунга гор.рц.	Ciadâr-Lunga	278700	Чадыр-Лунгский	Ciadâr-Lunga
Чеболакчия	Cebolaccia	278852	Кантемирский	Cantemir
Чебановка	Cebanovka	278245	Новоаненский	Anenii-Noi
Ченак	Cenac	278631	Чимишлийский	Cimişlia
Чепелеуцы	Cepeleuţi	279635	Окницкий	Ocniţa
Черепково	Cerepcău	279804	Флорештский	Floreşti
Черлина	Cerlina	279926	Каменский	Camenca
Черница	Cerniţa	279816	Флорештский	Floreşti
Черница	Cerniţa	278816	Григориопольский	Grigoriopol
Чернолевка	Cernoleuca	279507	Дондюшанский	Donduşeni
Четырены	Cetâreni	279134	Унгенский	Ungheni
Чигырляны	Cigârleni	278226	Кутузовский	Kutuzov/Ialoveni
Чимишены	Cimişeni	278359	Криулянский	Criuleni
Чимишлия пгт рц.	Cimişlia c. r.	278620	Чимишлийский	Cimişlia
Чинишеуцы	Cinişeuţi	279750	Резинский	Rezina
Чишмикиой	Cişmichioi	279814	Вулканештский	Vulcăneşti
Чишмя	Cişmea	278441	Оргеевский	Orhei
Чоара	Cioara	278553	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Чобручи	Ciobruciu	278154	Суворовский	Suvorov/Ştefan-Vodă
Чобручи	Ciobruciu	278014	Слободзейский	Slobozia
Чок-Майдан	Cioc-Maidan	278718	Бессарабский	Basarabeasca
Чокылтены	Ciocâlteni	278447	Оргеевский	Orhei
Чоплены	Ciopleni	278333	Криулянский	Criuleni
Чорешты	Cioreşti	278371	Ниспоренский	Nisporeni
Чоропканы	Cioropcani	279144	Унгенский	Ungheni
Чубара	Ciubara	279314	Рышканский	Râşcani
Чукур-Минжир	Ciucur-Mingir	278630	Чимишлийский	Cimişlia
Чумай	Ciumai	278802	Тараклийский	Taraclia
Чутешты	Ciuteşti	278379	Ниспоренский	Nisporeni
Чутулешты	Ciutuleşti	279814	Флорештский	Floreşti
Чучулены	Ciuciuleni	278376	Ниспоренский	Nisporeni

Чучуля	Ciuciulea	279293	Глодянский	Glodeni
Чуфлешты	Ciufleşti	278005	Каушанский	Căuşeni
		Ш (Ş)		
Шамалия	Şamalia	278726	Кантемирский	Cantemir
Шендрены	Şendreni	278372	Ниспоренский	Nisporeni
Шептебань	Şaptebani	279340	Рышканский	Râşcani
Шептеличи	Şeptelici	279940	Сорокский	Soroca
Шерпены	Şerpeni	278233	Новоаненский	Anenii-Noi
Шестачи	Şestaci	279780	Шолданештский	Şoldăneşti
Шипотень	Şipoteni	278509	Котовский	Kotovsk/Hânceşti
Шипка	Şipca	278316	Григориопольский	Grigoriopol
Шипка	Şipca	279781	Шолданештский	Şoldăneşti
Ширеуцы	Şirăuţi	279629	Бричанский	Briceni
Шишканы	Şişcani	278395	Ниспоренский	Nisporeni
Шолданешты пгт рц.	Şoldăneşti c. r.	279770	Шолданештский	Şoldăneşti
Шолканы	Şolcani	279902	Сорокский	Soroca
Шофрынканы	Şofrâncani	279562	Единецкий	Edineţ
Штефанешты	Ştefăneşti	279811	Флорештский	Floreşti
Шумна	Şumna	279321	Рышканский	Râşcani
Шуры	Şuri	279420	Дрокиевский	Drochia
		Ю (IU)		
Южное	Iujnoie	278819	Вулканештский	Vulcăneşti
Юрчены	Iurceni	278363	Ниспоренский	Nisporeni
Юрьевка	Iurievca	278611	Чимишлийский	Cimişlia
		Я (Ia)		
Яблона	Iablona	279283	Глодянский	Glodeni
Яргара пгт	Iargara	278580	Леовский	Leova
Ярово	Iarovo	279953	Сорокский	Soroca

Este cazul să menţionăm că mai multe localităţi – mai mari sau mai mici – nu au fost încadrate în sistemul unic de codificare, cu alte cuvinte au rămas fără codul/indexul poştal, deşi unităţi poştale în majoritatea dintre acestea au existat şi au funcţionat. Unele situaţii se explică prin faptul că localităţile au apărut după introducerea codurilor poştale, dar există şi cazuri, când din vizorul celora, care au elaborat sistemul de codificare, au scăpat unele sate.

În tabelul următor prezentăm lista localităţilor, cărora nu li s-au atribuit cod poştal.

Raionul	Localităţile
Anenii Noi	Albineţa, Balmaz, Batâc, Botnăreşti, Botnăreştii Noi, Creţoaia, Floreşti, Hârbovăţ, Hârbovăţul Nou, Malohoruzino, Merenii Noi, Mirnoe, Petrovca, Salcia
Basarabeasca	Bogdanovca, Carabiber, Ivanovca
Briceni	Bocicăuţi, Chirilovca, Ghilavăţ, Grimeşti, Mărcăuţii Noi, Pavlovca, Slobozia-Medveja
Cahul	Chircani, Huluboaia, Hutuli, Larga Nouă, Larga Veche, Paicu, Paşcani, Sătuc, Spicoasa, Tretești, Tudoreşti, Trifeştii Noi
Camenca	Bodeni, Bursuc, Constantinovca, Crasnâi Octeabri, Cuhureştii-de-Jos, Făgădău, Frunzovca, Iantarnoe, Nimereuca, Nicolaevca, Octeabriskoe, Sadki, Socolovca, Solnecinoe, Unchiteşti, Voitovca
Cantemir	Alexandrovca, Bobocica, Constantinovca, Crăciun, Flocoasa, Floricica, Hârtop, Hănăseni, Iasnaia Poleana, Iepureni, Leca, Lingura, Popovca, Suhat, Tiganca, Ţiganca Nouă, Ţolica, Ţărăncuţa, Şofranovca, Vâlcele, Victorovca
Căinari	Constantinovca, Florica, Mileştii Noi, Misovca, Nicolaevca, Pădureţ, Picus, Plop, Sagaidacul Nou, Sălcuţa Nouă, Taraclia, Homuteanovca, Zloţi
Călăraşi	Bahu, Buda, Bularda, Duma, Hârbovăţ, Hârjauca, Leordoaia, Oricova, Palanca, Parcani, Podul-Lung, Seliştea Nouă, Sverida, Tochile, Tuzara, Ţibirica, Ursari

Căuşeni	Fârlădenii Noi, Marianca-de-Sus, Tănătarii Noi, Tricolici, Ursoaia Nouă, Ştefăneşti, Zviozdocika
Comrat	Chioselia Mare, Chioselia Rusă, Congazcicul-de-Jos, Dimitrova, Dudulești, Frumuşica, Kotovskoe, Taraclia
Criuleni	Bălăbăneşti, Bălţata-de-Sus, Hulboaca, Chetroasa, Gruşeva, Logăneşti, Mardarovca, Mălăeştii Noi, Porumbeşti, Răculeşti, Sagaidac, Sagaidacul-de-Sus, Valea-Coloniţei, Valea-Satului, Văduleni, Zolonceni
Donduşeni	Boroseni, Caraiman, Decebal, Elenovca, Ghizdita, Horodişte, Niorcani, Octeabriscoe, Teleşeuca Nouă, Tolocăneşti
Drochia	Baroncea Nouă, Ceapaevca, Holoşniţa Nouă, Iliciovca, Popeştii-de-Jos, Popeştii Noi, Popeştii-de-Sus, Sergheevca, Şalvirii Noi, Şurii Noi
Dubăsari	Afanasievca, Alexandrovca Nouă, Bosca, Calinovca, Coşniţa Nouă, Goianul Nou, Iagorlâc, Pohrebea Nouă, Ustia, Vasilevca
Edineţ	Buzdujeni, Chetroşica Nouă, Chetroşica Veche, Colişcăuţi, Cuconeştii Vechi, Gordineştii Noi, Goleni, Heredeuca, Hlinaia Nouă, Iachimeni, Oneşti, Slobodca, Volodeni
Floreşti	Roşieticii Vechi, Fundoaia
Glodeni	Brânzeni, Camencuţa, Gomesticii Noi, Cot, Lipovăţ, Moleşti, Serghieni, Soroca, Tomeştii Vechi
Grigoriopol	Bruslaki, Cotovca, Fedoseevca, India, Krasnaia Bessarabia, Krasnoe, Marian, Mocreaki, Pobeda, Teiu
Kotovsk	Anini, Bălceana, Brătianovca, Cărpineanca, Chetroşeni, Costeşti, Coroliovca, Corneşti, Dahnovici, Feteasca, Frasin, Marchet, Obileni, Sărăteni, Semionovca, Strâmbeni, Tălăieşti, Valea-Florii
Lazovsk	Alexeevca, Antonovca, Bobletici, Bocancea-Schit, Brejeni, Coada-Iazului, Ciuciueni, Cotovca, Chirileni, Clişcăuţi, Dobrogea Nouă, Evghenievca, Flămânzeni, Gavrilovca, Grigoreşti, Gura-Oituz, Heciul Vechi, Iezărenii Noi, Izvoare, Lipovanca, Mărineşti, Pălăria, Pepenii Noi, Petropavlovca, Răzălăi, Romanovca, Sacarovca, Slobozia-Măgura, Sloveanca, Tăura Nouă, Trifăneşti, Ţâpleteşti, Şestaci, Valea-lui-Vlad, Vladimirovca, Vrăneşti
Leova	Câzlar, Cociulia Nouă, Cuporani, Frumuşica, Hârtop, Meşeni, Piteşti, Romanovca, Sărăţica Nouă, Sărăţica Veche, Seliște, Tomai, Tomaiul Nou, Troian, Victoria
Orhei	Podgoreni
Vulcăneşti	Etulia Nouă, Greceni, Nicolaevca

XIII. REFORMELE ADMINISTRATIV-TERITORIALE ÎNTRE ANII 1975-1989

Prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al republicii la 20 noiembrie 1975 a fost creat raionul Ocniţa, iar la 25 martie 1977 – alte două raioane – **Cantemir** şi **Kutuzov**. La 5 decembrie 1979 pe harta republicii a apărut raionul **Basarabeasca**, ca la 10 noiembrie 1980 împărţirea administrativ-teritorială a Basarabiei să fie supusă unor noi modificări – au fost formate raioanele **Cernenko** şi **Taraclia**. Ultima modificare, realizată de autorităţile sovietice, a fost la 13 august 1985, când a luat naştere raionul **Dumbrăveni**[303]. Ca urmare, la 1 aprilie 1988 în R.S.S. Moldovenească existau 1658 de localităţi, ce constituiau 40 de raioane, 21 oraşe, dintre care 10 – de subordonare republicană şi 11 – de subordonare raională, 49 aşezări de tip orăşenesc şi 829 de soviete săteşti[304]. Deci, dacă în 1980 existau raioanele Anenii Noi, Basarabeasca, Briceni, Cahul, Camenca, Cantemir, Călăraşi, Căuşeni, Ciadâr-Lunga, Cimişlia, Comrat, Criuleni. Donduşeni, Drochia, Dubăsari, Edineţ,

Făleşti, Floreşti, Glodeni, Grigoriopol, Kotovsk, Kutuzov, Lazovsk, Leova, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Râbnița, Râşcani, Rezina, Slobozia, Soroca, Străşeni, Suvorov, Teleneşti, Ungheni, Vulcăneşti[305], în 1988 la acestea s-au mai adăugat raioanele Cernenko, Dumbrăveni şi Taraclia[306].

În perioada 1980-1988 au avut loc şi modificări în denumirea unor localităţi. Astfel, la 26.03.1982 – s. Spărieţi (raionul Kotovsk) a devenit Şipoteni, Trubaiovca (raionul Vulcăneşti) – Iujnoe, la 28.01.1983 s. Îndărătnici (raionul Teleneşti) s-a transformat în Nucăreni, la 17.03.1983 s. Novosiolovca (raionul Orhei) – în Kotovski, la 20.06. 1984 – s. Mihailovca (raionul Râbnița) – în Mihailovca Nouă. Modificările denumirilor de localităţi au continuat şi în anii următori. Bunăoară, la 05.05.1985 – loc. Şoldăneşti devine Cernenko, iar la 13.08.1985 denumirea localităţii Căinari a fost schimbată în Dumbrăveni. La 03.02.1986 – satele Fundoaia (raionul Floreşti) a devenit Maiskoe, Varvari (raionul Slobozia) – Prioziornoe, Curluceni (raionul Rezina) – Podgoreni, Niorcani (raionul Donduşeni) – Poenița, Rădiul 1 (raionul Făleşti) – Rădiul-de-Sus, Rădiul 2 (raionul Făleşti) – Rădiul-de-Jos.

La 25.03.1987 – satul Durleşti, iar la 30.03.1988 – satul Sângera – au fost subordonate sovietului orăşenesc Chişinău[307].

Raionul CANTEMIR

Format la 25 martie 1977. Teritoriu – 0,86 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 2 (Vişniovca – 30.X.1948, Cantemir – 6.IV.1973). Soviete săteşti 21, total localităţi – 49[308].

Sovietul sătesc	Localităţile incluse în s/s	Distanţa până la centrul raional
Antonovca	Antonovca, Leca	9
Baimaclia	Acui, Baimaclia	25
Cania	Cania, Epureni, Porumbeşti, Porumbeştii Noi	3
Capaclia	Capaclia	28
Cârpeşti	Cârpeşti	17
Ciobolaccia	Ciobolaccia, Flocoasa	26
Chioselia	Chioselia, Ţărăncuţa	29
Cociulia	Cociulia	24
Coştangalia	Câşla, Coştangalia, Suhat, Şofranovca	40
Doina	Doina, Iasnaia Poleana	34
Enichioi	Bobocica, Enichioi, Floricica, Ţolica	37
Goteşti	Goteşti	18
Haragâş	Haragâş	34
Lărguţa	Lărguţa	16
Pleşeni	Hănăseni, Pleşeni	19
Plopi	Alexandrovca, Hârtop, Plopi, Taraclia	10
Rumeanţevo	Constantinovca, Rumeanţevo	28
Stoianovca	Ghioltosu, Stoianovca, Stoianovca Nouă	4
Tartaul	Crăciun, Lingura, Popovca, Tartaul	19
Toceni	Nicolaevca, Toceni, Vâlcele	11
Şamalia	Şamalia	37

Raionul KUTUZOV

Format la 25 martie 1977. Teritoriu – 0,66 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Kutuzov – 25.III.1977). Soviete săteşti – 19, total localităţi – 29[309].

Sovietul sătesc	Localităţile incluse în s/s	Distanţa până la centrul raional
Bardar	Bardar	11
Băcioi	Băcioi, Brăila, Frumuşica, Străisteni	9
Costeşti	Costeşti	9
Dănceni	Dănceni, Sociteni	8
Hansca	Hansca	14
Horeşti	Horeşti	20
Horodca	Horodca	34
Malcoci	Malcoci	14
Mileştii Mici	Mileştii Mici, Piatra Albă	8
Moleşti	Moleşti	19
Nimoreni	Nimoreni	10
Pojăreni	Pojăreni	15
Puhoi	Puhoi	37
Ruseştii Noi	Ruseştii Noi, Ruseştii Vechi	14
Suruceni	Suruceni	10
Ţâpala	Ţâpala	30
Ulmu	Ulmu	28
Văsieni	Văsieni	20
Zâmbreni	Găureni, Zâmbreni	17

Raionul BASARABEASCA

Format la 5 decembrie 1979. Teritoriu – 0, 51 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Basarabeasca – 10.X.1946). Soviete săteşti – 10, total localităţi – 14[310].

Sovietul sătesc	Localităţile incluse în s/s	Distanţa până la centrul raional
Abaclia	Abaclia	5
Avdarma	Avdarma	21
Başcalia	Başcalia	22
Carabetovca	Carabetovca	12
Chiriet-Lunga	Chiriet-Lunga	12
Cioc-Maidan	Cioc-Maidan	12
Iordanovca	Iordanovca	9
Iserlia	Bogdanovca, Carabiber, Iserlia, Ivanovca	47
Sadaclia	Sadaclia	19
Troiţcoe	Troiţcoe	45

Raionul CERNENKO

Format la 10 noiembrie 1980. Teritoriu – 0,52 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Cernenko – 10.XI.1980). Soviete săteşti – 21, total localităţi – 33[311].

Sovietul sătesc	Localităţile incluse în s/s	Distanţa până la centrul raional
Alcedar	Alcedar	14
Chipeşca	Chipeşca	25
Climăuţii-de-Jos	Climăuţii-de-Jos	28

Cobâlnea	Cobâlnea	12
Cotiugeni	Cotiugeni, Cuşeleuca, loc. st. c/f. Cobâlnea	35
Cuşmirca	Cuşmirca	15
Găuzeni	Găuzeni	32
Hlijeni	Hlijeni	11
Fuzăuca	Fuzăuca	17
Mihuleni	Mihuleni, Şipca	7
Olişcani	Olişcani	6
Pohoarna	Pohoarna	29
Poiana	Poiana	15
Părcani	Părcani	3
Receşti	Dobruşa, Receşti, Zahorna	20
Rogojeni	Rogojeni, loc. st. c/f. Rogojeni	31
Răspopeni	Răspopeni	27
Salcia	Cot, Lelina, Salcia	28
Sămăşcani	Sămăşcani	15
Şestaci	Şestaci	9
Vadul-Raşcov	Vadul-Raşcov	25

Raionul TARACLIA

Format la 10 noiembrie 1980. Teritoriu – 0,61 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Taraclia – 30.VIII.1947). Soviete săteşti – 14, total localităţi – 29[312].

Sovietul sătesc	Localităţile incluse în s/s	Distanţa până la centrul raional
Albota	Albota-de-Jos, Hajichioi, Hârtop	18
Albota-de-Sus	Albota-de-Sus, Roşiţa, Sofievca	20
Aluatu	Aluatu	12
Balaban	Balaban	10
Biruinţa	Biruinţa	28
Budăi	Budăi, Carbalia, Dermenji	35
Cairaclia	Cairaclia	18
Cialâc	Cialâc, Samurza	16
Copceac	Copceac	7
Musait	Musait	28
Novosiolovca	Novosiolovca	8
Salcia	Orehovca, Salcia	40
Svetlâi	Alexeevca, Cortinul Nou, Svetlâi	18
Vinogradovca	Chirilovca, Ciumai, Mirnoe, Vinogradovca	22

Raionul DUMBRĂVENI

Format la 13 august 1985. Teritoriu – 0,68 mii km². Aşezări de tip orăşenesc – 1 (Dumbrăveni – 13.VIII.1985). Soviete săteşti – 17, total localităţi – 35[313].

Sovietul sătesc	Localităţile incluse în s/s	Distanţa până la centrul raional
Baimaclia	Baimaclia, Surchiceni	15
Batâr	Batâr	13
Gangura	Alexandrovca, Homuteanovca, Gangura, Misovca	9
Cărbuna	Cărbuna	10
Cârnăţenii Noi	Cârnăţenii Noi, Sălcuţa Nouă	7

Codreni	Codreni, Sagaidacul Nou, loc. st. c/f. Zloţi	17
Chircăieştii Noi	Baurci, Chircăieştii Noi	7
Cigârleni	Cigârleni	32
Ciufleşti	Ciufleşti	8
Caşcalia	Caşcalia, Florica, Plop	13
Ochiul-Roş	Ochiul-Roş, Picus	18
Pervomaisk	Constantinovca, Pervomaisk	8
Răzeni	Răzeni	27
Satul-Nou	Satul-Nou	23
Taraclia	Taraclia	17
Văratic	Văratic	25
Zolotievca	Larga, Nicolaevca, Pădureţi, Zolotievca	17

Lista localităţilor a căror denumire a fost schimbată (1 ianuarie 1961-1 aprilie 1988)

Denumirea veche	Denumirea nouă	Data schimbării denumirii	Raionul, în componenţa căruia s-a aflat	Raionul, în componenţa căruia a intrat
Alexandrovca	Krasnâi Octeabri	20.06.1972	Camenca	Camenca
Andriaşevca Nouă	Frunze	23.01.1965	Slobozia	Tiraspol
Bălan	Malinovskoe	21.11.1973	Râşcani	Râşcani
Balmaz	Novotroiţk	10.05.1963	Anenii Noi	Anenii Noi
Bereşti	Zahorancea	28.01.1972	Ungheni	Ungheni
Biruinţa	Suvorov	23.12.1964	Suvorov	Căuşeni
Burlăneşti	Viişoara	30.08.1972	Edineţ	Edineţ
Cartofleanca	Cotova	21.09.3970	Drochia	Drochia
Căinari	Dumbrăveni	13.08.1985	Dumbrăveni	Căuşeni
Chircăieşti	Chircăieştii Noi	20.08.1976	Dumbrăveni	Căuşeni
Chiţcani	Chiţcanii Vechi	28.01.1983	Teleneşti	Teleneşti
Cioropcanii Noi	Cioropcani	16.02.1976	Ungheni	Ungheni
Climăuţi	Climăuţii-de-Jos	28.01.1983	Cernenko	Şoldăneşti
Cobâlca	Codreanca	22.08.1968	Străşeni	Străşeni
Cuconeştii Vechi	Cuconeştii Noi	28.01.1983	Edineţ	Edineţ
Curleni	Podgoreni	03.02.1986	Rezina	Rezina
Coiuceni	Pruteni	23.01.1965	Făleşti	Făleşti
Cruzeşti	Togatin	11.06.1964	Criuleni	Anenii Noi
Floreni	Buciumeni	28.01.1972	Ungheni	Ungheni
Ialoveni	Kutuzov	25.03.1977	Kutuzov	Străşeni
Jora-de-Jos	Jora-de-Mijloc	28.01.1983	Orhei	Orhei
Larga	Zolotievca	28.01.1983	Dumbrăveni	Căuşeni
Mălăieşti	Bălăbăneşti	06.01.1978	Criuleni	Criuleni
Novosiolovca	Kotovsk	17.03.1983	Orhei	Orhei
Obileni	Nemţeni	22.08.1968	Kotovsk	Kotovsk
Popeştii-de-Sus	Popeşti	13.01.1971	Drochia	Drochia
Saharna	Saharna Nouă	26.03.1982	Rezina	Rezina
Slobodca	Selişte	16.06.1967	Orhei	Orhei
Sofievca	Albota-de-Sus	21.09.1979	Taraclia	Cahul
Strâmba	Leadoveni	06.05.1966	Râşcani	Râşcani
Taraclia-de-Salcie	Burlacu	21.09.1979	Cahul	Cahul

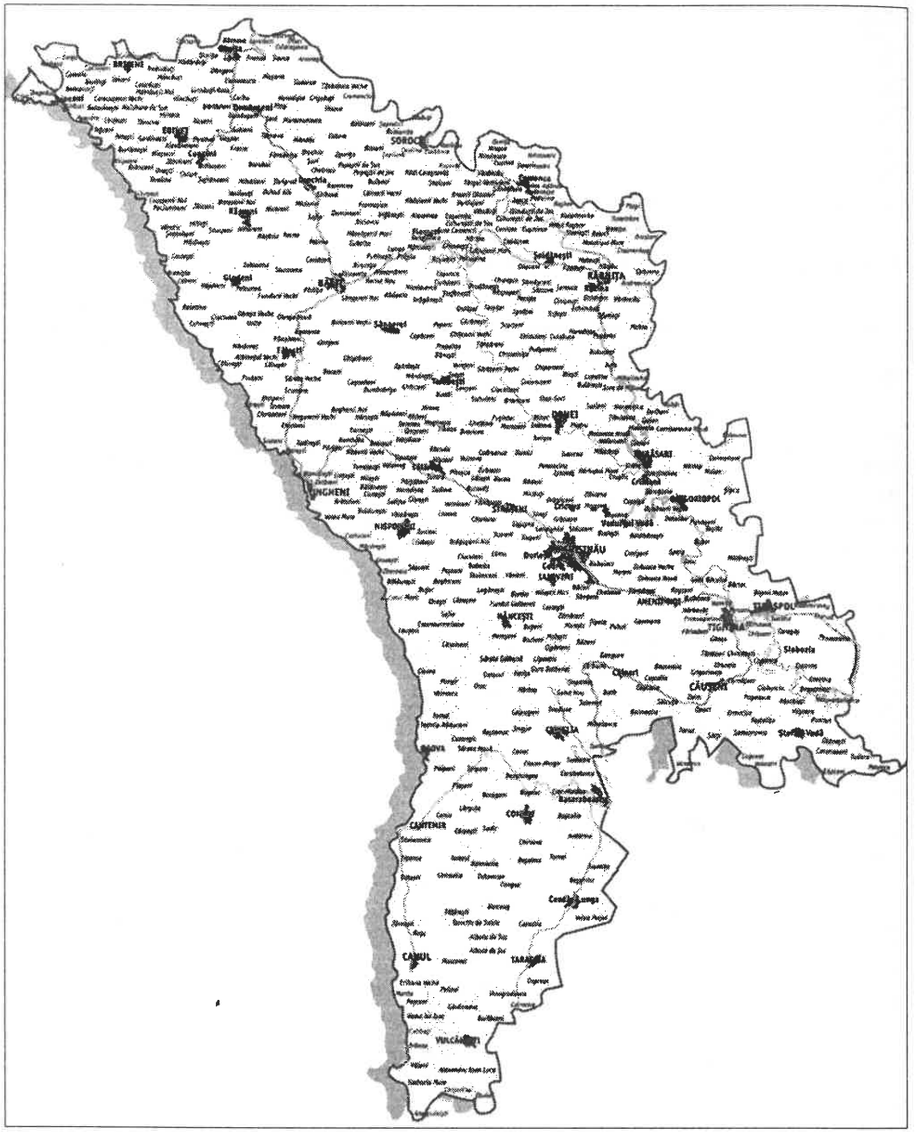

Harta Republicii Moldova (a. 1991)

XIV. POŞTA FEROVIARĂ

De-a lungul istoriei transporturile poştale au fost strâns legate de căile de circulaţie existente, precum şi de mijloacele de transport, utilizate în epoca respectivă. În Basarabia transporturile poştale s-au efectuat – până la 1812 – pe releele existente în Principatul Moldovei, acestea ulterior fiind modificate sau refăcute conform necesităţilor administraţiei poştale ruse[314]. Şi abia după anul 1870, când a fost construită calea ferată, ce unea oraşul Odesa cu Unghenii de la Prut a apărut transportul feroviar ca alternativă a transportului rutier la tranzitarea trimiterilor poştale. Ulterior sistemul poştal a fost combinat – în completarea transportului feroviar s-au folosit permanent şi căile rutiere terestre de transport pentru a ajunge în localităţile, care erau departe de calea ferată.

La categoria **Poştă feroviară** filateliştii trec două tipuri de piese poştale şi, respectiv, două tipuri de subunităţi poştale. Astfel, principalele structuri, care, de fapt, au şi pus temelia poştei feroviare – sunt vagoanele poştale, utilizate atât la transportul corespondenţei, cât şi la recepţionarea corespondenţei la staţiile aflate pe traseul respectiv (*poşta ambulantă*)[315].

Biroul poştal ambulant (feroviar) este instalat într-un vagon de tren, fiind deservit de o echipă de angajaţi ai serviciului poştal naţional. Vagonul dispune de o cutie poştală, instalată în interior, dar cu o deschizătură în perete, prin care expeditorul putea depune, în gările de pe parcurs, scrisorile. Operaţiile de cartare a acestei corespondenţe se efectuau în vagon, în timpul mersului trenului, operatorul folosind ştampile speciale, de obicei cu inscripţia **ПВ** (iniţialele de la **почтовый вагон**/vagon poştal în limba rusă), urmată de numărul vagonului şi de numele gărilor extreme între care circula vagonul poştal respectiv[316].

Următorul tip de structuri, care intră în categoria poştei feroviare, sunt ***oficiile poştale din gări***, care, de multe ori erau implicate în organizarea transportului corespondenţei pe calea ferată, iar pentru activitatea curentă erau dotate cu ştampile obliterante cu inscripţiile respective.

La începutul anilor 30 ai sec. al XX-lea în U.R.S.S. existau 155 de rute poştale, efectuate de vagoane poştale numerotate. Până în anii 40 ai sec. XX corespondenţa în vagoanele poştale era obliterată cu ştampile ovale, care indicau numărul rutei şi numărul vagonului poştal, după tipul celor, utilizate până la revoluţia din 1917. Ştampilele variau ca mărime, de multe ori având diferite configuraţii ale casetei pentru dată. Nu exista o regulă în ceea ce priveşte folosirea tuşului, deşi mai des se utiliza cel roşu, însă deoarece nu existau norme fixe, corespondenţa se oblitera şi cu tuş negru sau violet.

În aprilie 1938 are loc uniformizarea ştampilelor, introducându-se ştempluri cu diametrul 25 şi 29-30 mm, care conţineau în partea de sus a cercului steluţa şi abrevierea **CCCP**. În primii ani după această reformă în textul ştampilelor se indica – în diferite variante – pe lângă punctele traseului numărul vagonului poştal, iar uneori chiar şi a trenului.

În iulie 1940, după ocuparea Basarabiei, autorităţile organizează Direcţia Căii

Ferate Chişinău. În jumătatea a doua a anului pentru refacerea, reconstruirea şi adaptarea drumului de fier la standardele sovietice, guvernul de la Moscova a alocat 20 milioane ruble[317]. În **Istoria R.S.S. Moldoveneşti,** volumul II, găsim nota, că *„pe o lungime de 1.677 km linia îngustă a drumului de fier a fost prefăcută şi lărgită, ... a fost organizată circulaţia trenurilor pe toate sectoarele drumului. La începutul primăverii anului 1941 pe drumul de fier Chişinău lucrau aproape 20 mii de muncitori şi slujbaşi"*[318].

Dar în anii 50 ştampilele au început să indice tot mai rar numărul vagonului poştal şi al trenului, iar către anii 60 ştampilele nu conţineau decât denumirea punctelor iniţial şi terminus al traseului şi abrevierea **ПВ** (vagon poştal), uneori separată printr-o linioară sau punct[319].

Către anul 1960 în legătură cu intensificarea traficului feroviar s-a majorat şi numărul vagoanelor de pe rutele poştale, dar ştampilele poştale calendaristice se aplicau pe corespondenţă mai rar. Fenomenul se explică prin faptul, că s-au introdus trenuri cu destinaţie specială, alcătuite din vagoane poştale şi de bagaje. De obicei, asemenea trenuri aveau în componenţa lor vagoane de pe diferite rute poştale. Ca urmare, devenise aproape imposibil să obţii pe o carte poştală sau un plic, depuse în cutia poştală a vagonului poştal, amprentele ştampilei acestuia, chiar dacă trenul avea opriri la mai multe staţii. De cele mai multe ori corespondenţa extrasă din cutia poştală a vagonului era predată – fără a fi prelucrată pe loc – la cel mai apropiat centru de cartare şi triere sau secţie de transportare a corespondenţei, ce se afla pe traseu. Aşa, bunăoară, de acum la sfârşitul anilor 50 ai sec. XIX corespondenţa putea fi depusă în trenurile, ce mergeau spre Ungheni-Bălţi-Cernăuţi sau Bender-Tiraspol-Odesa, dar ea nu se oblitera în vagonul poştal. Nu se prelucra – în vagonul poştal respectiv – nici corespondenţa depusă în cutia poştală la staţiile intermediare, unde avea trenul opriri, ea fiind predată la Centrul de Triere şi Transportare a Poştei. Conform p. 681 al Regulilor Poştale, operatorii vagoanelor poştale erau obligaţi să primească chiar şi scrisori recomandate, însă o astfel de corespondenţă, precum şi plicuri/cărţi poştale cu ştampile **Porto** ale vagoanelor poştale, ce circulau în acea perioadă, practic nu se întâlnesc.

Din anul 1960, conform p. 116 al Regulilor Poştale, în vagoanele poştale trebuia să se folosească tuşul roşu. Însă pe corespondenţa din anii 1960-1970 deseori se găsesc ştampile de culoare neagră, uneori – realizate cu cerneluri violete sau liliachii, chiar cafenii, ce par să fie un amestec de coloranţi.

Principalele linii magistrale de cale ferată ale Moldovei în perioada 1945-1991 au fost: **Razdelnaia-Tiraspol-Bender-Chişinău-Ungheni**, **Bălţi-Ocniţa-Cernăuţi**, **Bender-Basarabeasca-Reni**, **Basarabeasca-Iargara-Prut**, **Prut-Cahul**. Oraşele Bender, Bălţi, Ungheni, Ocniţa, Basarabeasca, Chişinău erau noduri mari de cale ferată, unde, de regulă, se făcea schimb de saci poştali. Lungimea reţelei feroviare între anii 1950-1991 a fost constantă, ea fiind în jur de 1,2 mii kilometri. În majoritatea cazurilor calea ferată era unilaterală, ceea ce complica circulaţia în două direcţii. Nesatisfăcătoare era şi înzestrarea tehnică. N-a fost electrificat nici un kilometru de cale ferată, podurile peste râuri fiind vechi. Viteza medie de mişcare a

trenurilor în anul 1990 a fost de 29 kilometri pe oră. Dar calea ferată a fost un mijloc eficient de asigurare a traficului poştal între R.S.S. Moldovenească şi celelalte republici ale U.R.S.S. În acest scop Chişinăul a fost legat prin vagoane poştale cu centre poştale din diferite oraşe mari ale U.R.S.S. Bunăoară, spre Murmansk corespondenţa era transportată cu câteva vagoane poştale:

la trenul **Odesa-Cernăuţi** se ataşa vagonul poştal nr. 601/602, unde se foloseau ştampile cu textul **ПВ КИШИНЕВ-МУРМАНСК**, fiind cunoscute cele cu literele de specificare „**а**", „**б**" şi „**в**", iar la retur – **ПВ МУРМАНСК-КИШИНЕВ;**

la trenul **Lvov-Cernăuţi** era ataşat vagonul poştal nr. 603/604, operatorii folosind o ştampilă **ПВ КИШИНЕВ-МУРМАНСК, iar la retur – ПВ МУРМАНСК-КИШИНЕВ;** exista şi un vagon poştal, nr. 659/660, care circula cu trenul rapid **CHIŞINĂU-MURMANSK,** unde, de asemenea, se utilizau ştampile poştale;

un alt vagon poştal, nr. 935/936, şi unde s-a utilizat ştampila **ПВ КИШИНЕВ-МУРМАНСК** cu litera "**е**", iar la retur – **ПВ МУРМАНСК-КИШИНЕВ,** a circulat pe ruta Murmansk-Leningrad-Bologoe-Pskov-Lvov-Chişinău[320].

După anul 1928 pe căile ferate din Transnistria, iar în anii 1940-1941 şi în Basarabia a circulat un vagon poştal, cu patru osii, cu lungimea de 20,2 m, care avea un mers mai lin şi condiţii mai confortabile pentru munca şi odihna funcţionarilor poştali. Cu asemenea vagoane a fost dotat serviciul poştal-feroviar din Basarabia după anul 1944, ele fiind exploatate până la începutul anilor 60 ai sec. XX.

În anul 1949 a început producerea unor vagoane poştale de tip nou, cu lungimea de 23,6 m, în care încăperile erau separate: în administrativă, de lucru şi cazangerie. Momentul încărcării unui vagon de acest tip este reprodus pe marca sovietică nr. 2211. Acelaşi vagon poate fi văzut şi pe miniatura sovietică nr. 3636.

Din 1957 serviciul poştal feroviar sovietic a început reutilarea parcului de vagoane, înlocuindu-le pe cele vechi cu un model nou – 14 SB, care avea depozite mult mai încăpătoare, dar peste 10 ani şi acesta este înlocuit cu altul, mai încăpător şi mai confortabil, calculat pentru 6 poştaşi şi cu o masă suplimentară pentru curăţirea corespondenţei de praf. Depozitele au fost dotate cu mecanisme de ridicare, factor ce a uşurat munca grea şi puţin productivă, în special la încărcarea sacilor cu corespondenţă. (Mărcile nr.nr. 4262 şi 4447)

Dacă ţinem cont de faptul, că vagoanele poştale de la Chişinău au avut rute destul de lungi – la Leningrad, Murmansk şi Sverdlovsk (azi Ecaterinburg), operatorii poştali fiind în drum câte 2-3 săptămâni, apoi trebuie să menţionăm, că vagonul poştal era, de fapt, un adevărat birou poştal. Lucrătorii din vagon primeau scrisori recomandate, vindeau plicuri, cărţi poştale, timbre. În cutia poştală a vagonului erau depuse scrisori simple atât de către pasagerii din tren, cât şi de către locuitorii oraşelor şi satelor, unde se oprea trenul. De obicei această corespondenţă se oblitera cu ştampilele, utilizate de echipa vagonului poştal[321].

Ştampile, utilizate la oficiile poştale din gările de cale ferată şi în vagoane poştale

Ştampile calendaristice

Făleşti - Gară

St. Zloţi

Zloţi St. c.f.

Catranâc - Gară

Basarabeasca - Gară

Basarabeasca - Gară

Basarabeasca - Gară

Basarabeasca - Gară

Basarabeasca - Gară

VP Chişinău - Murmansk

VP Chişinău - Sverdlovsk

VP 432 Cernăuţi-Chişinău

Ştampile ЦЕННОЕ (VALOARE DECLARATĂ)

Bahmut - Gară

Staţia Căinari

Ungheni - Gară

Ştampile ДОПЛАТИТЬ (PORTO)

Ghidighici St. c.f.

Staţia Lipcani

Vulcăneşti - Gară

Ştampile ЗАКАЗНОЕ (RECOMANDAT)

Ungheni - Gară

Bahmut - Gară

Vulcăneşti St. c.f.

Gări de cale ferată, amplasate în preajma localităţilor[322]

Denumirea gării	Transcripţia în limba rusă	Raionul
Abaclia	Абаклия	Cimişlia
Alexandreni	Александрены	Lazovsk
Basarabeasca	Басарабяска	Cimişlia
Bahmut	Бахмут	Călăraşi
Bălţi	Бельцы	Bălţi
Bălţi-Slobozia	Бельцы -Слобозия	Bălţi
Bender	Бендеры	Bender
Brătuşeni	Брэтушены	Edineţ
Buciumeni	Бучумены	Ungheni
Bucovăţ	Буковэц	Călăraşi
Bulboaca	Булбоака	Anenii Noi
Cahul	Кагул	Cahul
Calfa	Калфа	Anenii-Noi
Camenca	Каменка	Camenca
Catranâc	Катраныk	Făleşti
Cazaclia	Казаклия	Ciadâr-Lunga
Căinari	Каинары	Căuşeni
Călăraşi	Кэлэрашь	Călăraşi
Cărbuna	Кэрбуна	Anenii-Noi
Căuşeni	Каушаны	Căuşeni
Chircăieşti	Киркэешты	Căuşeni
Chiriutnea	Кирютня	Ciadâr -Lunga
Ciadâr-Lunga	Чадыр-Лунга	Ciadâr-Lunga
Cimişlia	Чимишлия	Cimişlia
Cioc-Maidan	Чок-Майдан	Comrat
Ciufleşti	Чуфлешты	Cimişlia
Cobâlnea	Кобыльня	Floreşti
Colbasna	Колбасна	Râbniţa
Comrat	Комрат	Comrat
Corneşti	Корнешты	Ungheni
Criva	Крива	Briceni
Cuhureşti	Кугурешты	Floreşti
Culmea	Кульмя	Ciadâr-Lunga
Dondueni	Дондюшаны	Dondueni
Drochia	Дрокия	Drochia
Etulia	Этулия	Vulcăneşti
Făleşti	Фалешты	Făleşti
Floreşti	Флорешты	Floreşti

Gârbova	Гырбово	Ocnița
Gherșunovka	Гершуновка	Râbnița
Ghidighici	Гидигич	Străşeni
Ghindeşti	Гиндешты	Floreşti
Ghizdita	Гиздита	Dondușeni
Greceni	Гречены	Vulcăneşti
Grinăuți	Гринауцы	Dondușeni
Hagimus	Хаджимус	Căușeni
Iargara	Яргара	Leova
Joltai	Жолтай	Ciadâr-Lunga
Lipcani	Липканы	Briceni
Lipceni	Липчены	Rezina
Mateuți	Матеуцы	Rezina
Mărăndeni	Марандены	Făleşti
Mărculeşti	Маркулешты	Floreşti
Medveja	Медвежа	Briceni
Mereni	Мерены	Anenii Noi
Naslavcea	Наславчя	Dondușeni
Novosavițkaia	Новосавицкая	Slobozia
Ocnița	Окница	Ocnița
Pârlița	Пырлица	Ungheni
Pelenia	Пеления	Râșcani
Petreşti	Петрешты	Ungheni
Pohoarne	Погорна	Floreşti
Prut	Прут	Leova
Răuțel	Реуцел	Făleşti
Râbnița	Рыбница	Râbnița
Rediu-Mare	Редю-Маре	Edineț
Revaca	Ревака	Chişinău
Rogojani	Рогожаны	Floreşti
Scumpia	Скумпия	Făleşti
Sipoteni	Сипотены	Călăraşi
Socoleni	Соколены	Anenii-Noi
Sofia	София	Drochia
Stolniceni	Столничены	Ungheni
Străşeni	Страшены	Străşeni
Şoldăneşti	Шолданешты	Rezina
Taraclia	Тараклия	Ciadâr-Lunga
Târnova	Тырново	Dondușeni
Tiraspol	Тирасполь	Tiraspol

Țâra	Цыра	Floreşti
Unchiteşti	Ункитешты	Camenca
Ungheni	Унгены	Ungheni
Varnița	Варница	Bender
Visterniceni	Вистерничены	Chişinău
Volcineț	Волчинец	Dondușeni
Vărăncău	Воронково	Râbnița
Vulcăneşti	Вулканешты	Vulcăneşti
Zaim	Заим	Căușeni
Zloți	Злоти	Cimişlia

Gara feroviară internațională Ungheni

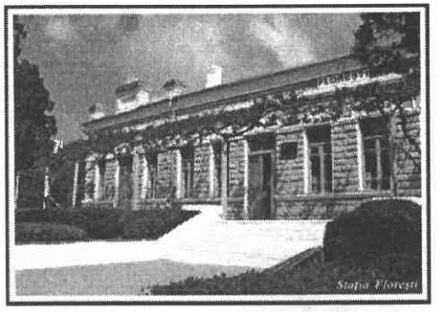

Stația Florești

Gara ferofiară Bălți-Slobozia

Stația Grinăuți

Stația Gârbova

Stația Tiraspol

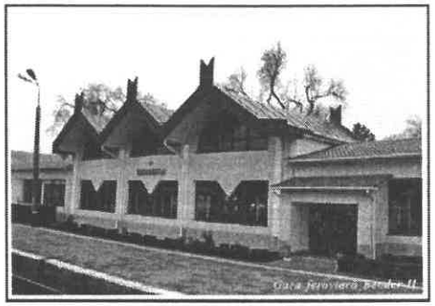

Gara feroviară Varnița (Bender II)

Stația Ocnița

Gara Chișinău

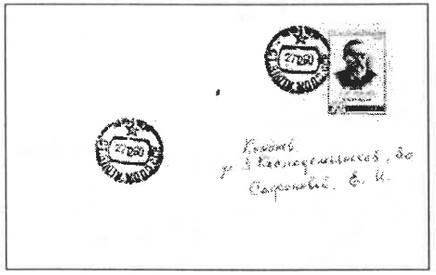

Plic, expediat prin oficiul poștal din gara Zloți la 27.12.1960
Ștampila poștală Ст. Злоти Молд. ССР

Plic, expediat prin oficiul poștal din gara Zloți la 19.12.1970
Ștampila poștală Злоти ст. жд. Молд. ССР

XV. POȘTA AERIANĂ

Transportul aerian în Basarabia a apărut în anul 1926, în perioada interbelică fiind foarte dezvoltat. Se cunoaște faptul că până la 27 iunie 1940 autoritățile române au utilizat aviația din plin la transportarea corespondenței poștale, fapt descris pe larg în volumul 3 ***Poșta română în Basarabia 1918-1940, 1941-1944*** al monografiei **Retrospectivă poștal-filatelică**[323].

Și autoritățile sovietice au întreprins acțiuni în direcția organizării serviciului poștal aerian. Astfel, în vara anului 1940 au fost deschise următoarele rute aeriene: Moscova-Chișinău, Kiev-Chișinău, Chișinău-Odesa. A fost stabilită legătura aeriană a Chișinăului cu orașele Tiraspol, Bălți, Cahul[324]. Se pare că aceste rute aeriene au fost folosite și pentru transportarea poștei, deși probe incontestabile, care să fie o dovadă sigură a circuitului poștal aerian n-au fost depistate deocamdată.

La 1 septembrie 1944 Sovietul Comisarilor Poporului al U.R.S.S. a emis hotărârea „Cu privire la crearea aviației civile moldovenești pentru satisfacerea necesităților populației". Întru realizarea prevederilor acesteia, șeful Direcției Generale Flota Aeriană Civilă, mareșalul de aviație Fiodor Astahov, a emis la rândul său un ordin prin care se stabileau principiile de fondare a unui Detașament Moldovenesc al Flotei Aeriene Civile, cu sediul la Chișinău. Ca urmare, noii structuri la început i-au fost transmise 15 avioane de tipul PO-2 (ПО-2) și 2 – LI-2 (ЛИ-2)[325]. Ca urmare, orașul Chișinău – principalul port aerian al Moldovei – a avut legături directe cu zeci de orașe ale U.R.S.S., dar și cu centrele raionale ale republicii.

La sfârșitul deceniului al cincilea poșta din R.S.S.M. începuse să utilizeze pe larg aviația civilă pentru transportarea corespondenței și a presei. În acest scop existau rute, ce legau Chișinăul cu 12 centre raionale și 2 centre poștale de tranzit (Basarabeasca și Târnova), de unde apoi poșta era transportată la început cu căruțele, mai târziu cu automobilele la oficiile poștale de destinație.

De acum în deceniul al șaselea devenise lege ca avioanele, ce efectuau curse de pasageri, să ia și poșta, astfel asigurându-se, de fapt, transportul organizat și rapid al corespondenței între diferite centre urbane ale U.R.S.S. cu care Chișinăul avea legături aeriene. În anii '70 curse aeriene permanente și, deci, schimb de corespondență poștală cu centre de cartare și triere, instituite special de către Ministerul Telecomunicațiilor, exista pe zeci de rute, printre ele fiind:

Chișinău-Moscova-Chișinău
Chișinău-Leningrad-Chișinău
Chișinău-Lvov-Chișinău
Chișinău-Cernăuți-Chișinău
Chișinău-Sverdlovsk-Chișinău
Chișinău-Taşkent-Chișinău
Chișinău-Murmansk-Chișinău

Către anul 1985 lungimea totală a liniilor aeriene (fără sectoarele suprapuse) era de 92,5 mii de kilometri.

Ştampile tip PAR AVION

În ultimii ani în oficiile poştale din aeroporturi s-au folosit ştampile calendaristice, care aveau o formă specială: sub abrevierea **CCCP** şi steluţă era situat conturul unui avion. De obicei aceste ştampile conţineau şi cuvântul **Аэропорт** (Aeroport). Este foarte interesantă ştampila poştală obliterantă, utilizată pe parcursul mai multor ani, în perioada sovietică, la oficiul poştal nr. 52, aflat în incinta aeroportului Chişinău. Ştampila, pe lângă tradiţionalul text **Кишинев-52 Молд. CCP** include şi inscripţia **Аэропорт** (Aeroport), având gravată şi silueta unui avion. Cu această ştampilă se oblitera corespondenţa, depusă la oficiul poştal pentru transportarea cu avioanele Companiei de Stat "Aeroflot", precum şi poşta aeriană, sosită în adresa oficiului.

Ştampila OP-277052

La 24 iunie 1991, cu ocazia împlinirii a 65 de ani de la primul zbor Bucureşti-Chişinău, Compania aeriană română LAR a organizat pe ruta de odinioară un zbor de probă cu avionul AN-24, care a sosit în capitala Moldovei la orele 10 dimineaţa. Cu acelaşi avion a fost adus un sac poştal cu corespondenţă special pregătită – plicuri, obliterate cu o ştampilă, ce avea gravat textul **Zbor aniversar/ 65 ani de la/ primul zbor/ Bucureşti-Chişinău/ 24 iunie 1926/ RLA 045 AN-24 24.06.1991.** A doua zi, la 25 iunie, la întoarcere, avionul Companiei LAR a luat un sac poştal, în care era corespondenţa expediată de la Chişinău la Bucureşti de către Asociaţia Filateliştilor, Maximafiliştilor şi Cartofiliştilor din Republica Moldova. Piesele au fost francate cu prima serie de mărci poştale ale Republicii Moldova, puse în circulaţie cu două zile în urmă (23.06.91) şi obliterate cu o ştampilă rotundă de zi **Кишинев-12 Молд. CCP 24.06.91.06**, pe verso purtând o altă ştampilă **Цех обработки корреспонденции Кишинев ППП Молд. CCP**. La sosire piesele au fost obliterate cu ştampila **Bucureşti-Cartare-24.6.91.2.**

În acelaşi an 1991 s-a efectuat un zbor cu motodeltaplanul de la Bucureşti la Chişinău, cu escală la Buzău, Focşani, Vaslui şi Iaşi, unde s-a primit corespondenţa, obliterată cu ştampile speciale tematice, elaborate de către Mihai Chiroiu, preşedintele Grupei de Aerofilatelie a Asociaţiei Filatelice Bucureşti. La Chişinău

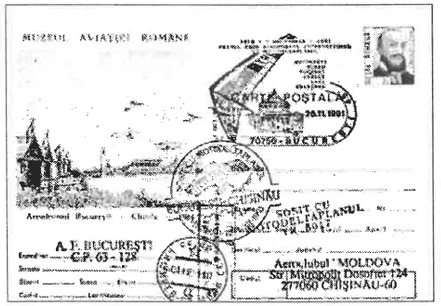

Carte poştală, expediată cu deltaplanul YR-5017 din Bucureşti, România, la Chişinău. 26.11.1991

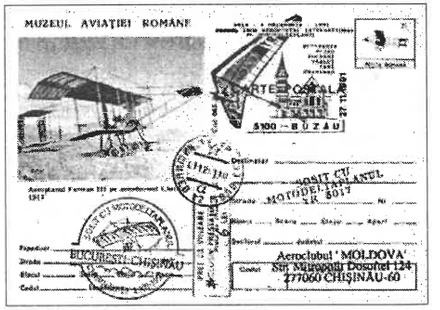

Carte poştală, expediată cu deltaplanul YR-5017 din Buzău, România, la Chişinău. 27.11.1991

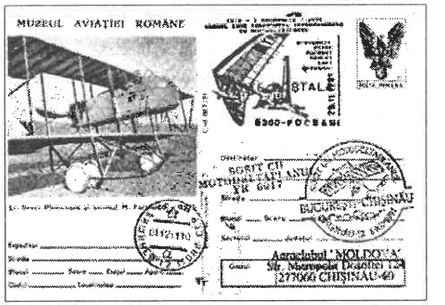

Carte poştală, expediată cu deltaplanul YR-5017 din Focşani, România, la Chişinău. 28.11.1991

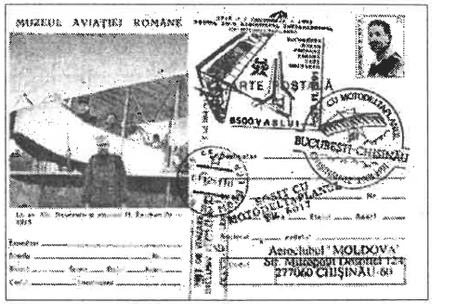

Carte poştală, expediată cu deltaplanul YR-5017 din Vaslui, România, la Chişinău. 29.11.1991

corespondenţa a fost obliterată cu două ştampile de sosire, speciale – **Sosit cu motodeltaplanul Bucureşti-Chişinău, Chişinău-12, 1.XII.1991** şi **Sosit cu motodeltaplanul YR-5017**, ştampile elaborate şi confecţionate în colaborare de către filatelişti şi poşta din Moldova.

Cu acelaşi deltaplan, la întoarcere, la 1 decembrie 1991, de la Chişinău a fost expediat un sac poştal cu 240 de trimiteri, adresate redacţiei revistei ***Filatelia***, piesele fiind obliterate cu următoarele ştampile **Raid Aerian Internaţional/ cu motodeltaplanul/ Bucureşti/ Buzău/ Focşani/ Vaslui/ Iaşi/ Chişinău/ Iaşi. Chişinău-12/ 1.XII.1991/** şi **Oficiu poştal/ ambulant**[326]. Despre această acţiune s-a scris pe larg în presa filatelică[327].

Schema de îndrumare a obiectelor de corespondenţă de la Centrul de Transportare a Poştei din Chişinău.

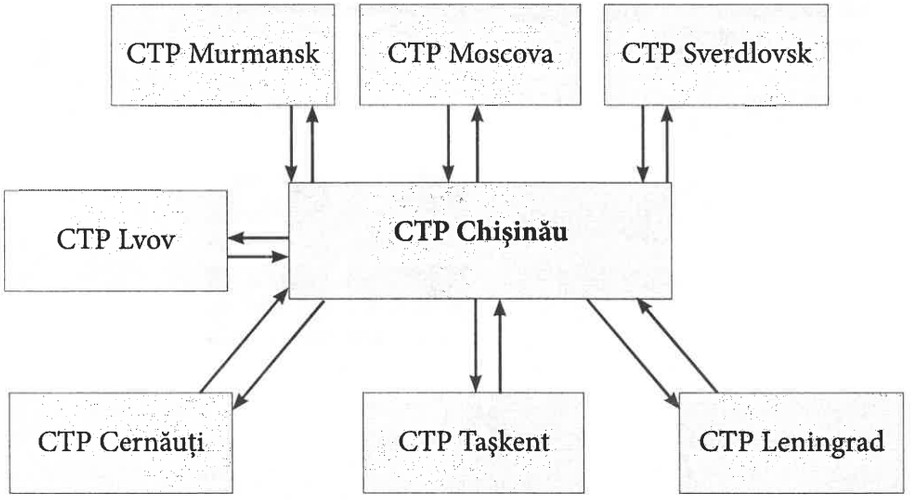

În unele țări sunt larg folosite întreguri speciale pentru poșta aeriană. În alte țări se utilizează aerogramele, ce constau din foi subțiri, care se îndoaie și se lipesc, formând mesaje închise, care elimină plicul exterior, reducând greutatea trimiterii. Aerogramele poartă de regulă pe margini linii oblice de diferite culori (așa-numite "zebre"), menite să atragă atenția la cartare. În U.R.S.S. acestea erau plicuri speciale, cu marcă fixă imprimată, ce aveau marginile evidențiate cu linii oblice – tradițional – de culoare roșie și albastră.

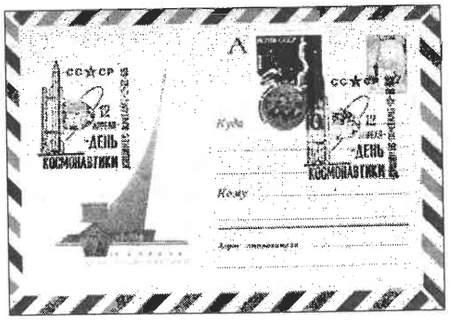

Plic, Poștă aeriană Tip 1

Plic, Poștă aeriană Tip 2

Plic, circulat cu poșta aeriană Chișinău-București la 24.06.1991

Carte poștală pentru poșta aeriană

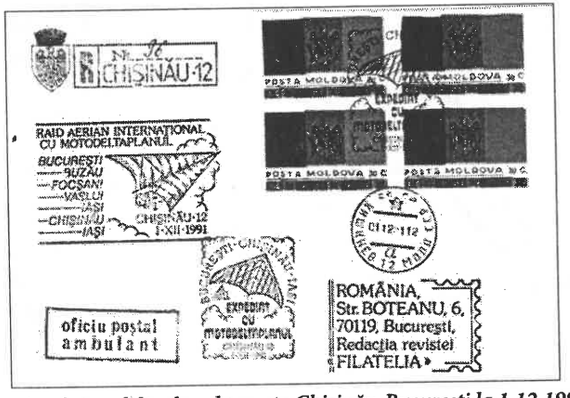

Plic, circulat cu deltaplanul pe ruta Chișinău-București la 1.12.1991

XVI. POȘTA MILITARĂ

Oricare ar fi atitudinea noastră față de evenimentele istorice din perioada iunie 1941 - august 1944, nu poate fi negat faptul – atunci când dorim să reconstituim adevărul istoric – că în teritoriul R.S.S.M. a existat și activat poșta militară sovietică – atât în perioada 22 iunie-iulie 1941, cât și între martie 1944 - mai 1945, dar și ulterior.

Poșta militară sovietică a activat în conformitate cu instrucțiile „Cu privire la evidența, manipularea și circuitul corespondenței militare"[328], „Organizarea controlului trecerii corespondenței de scrisori și a evidenței termenilor circuitului poștal"[329], „Cu privire la organizarea serviciului controlului de exploatare a calității lucrului la Punctele Poștale Militare de Triere și la Bazele Militare de Triere"[330], fiind sub auspiciile Direcției Generale a comunicațiilor militare de campanie a Comisariatului Comunicațiilor, formată în baza dispoziției Sovietului Comisarilor Norodnici al U.R.S.S. din 1 august 1942[331].

Schema-tip de prelucrare și transportate a corespondenței militare spre front și de pe front în interiorul țării

Corespondența, depusă în orice oficiu poștal din U.R.S.S., ce avea ca destinație poșta militară de campanie, era expediată de întreprinderea subordonată Comisariatului Norodnic al Telecomunicațiilor (**CNT**) la Punctul Poștal Militar de Triere (**PPMT** – rus.: **Военно-почтовый сортировочный пункт – ВПСП**) din zona respectivă. Aici corespondența era prelucrată (sortată), apoi expediată la Bazele Militare de Triere (**BMT** – rus.: **Военно-почтовая База – ВПБ**), de unde era transportată la stațiile poștei militare de campanie, ce deserveau în direct unitățile armatei active.

Stația Poștei Militare de Campanie (rus.: **Полевая Почтовая Станция – ППС**) era o unitate poștală specifică, ce se deplasa după adresatul său – unitatea militară pe care o deservea. Iar în unități erau repartizați ostași – expeditori (poștași – curieri), care vizitau stația poștei militare de campanie (rus. **ППС**) și ridicau corespondența destinată ostașilor din unitate sau depuneau spre expediere trimiterile acestora.

Corespondența expediată din unitățile militare spre interiorul țării făcea cale inversă – de la Stația Poștei Militare de Campanie (rus. **ППС**) se expedia la Bazele Militare de Triere (rus. **ВПБ**) sau la Punctul Poștal Militar de Triere (rus. **ВПСП**) – în funcție de structura ierarhic superioară de care depindea. Aici corespondența era manipulată poștal (sortată), de unde lua calea spre oficiile poștale ale Comisariatului de Telecomunicații.

Clasificarea ştampilelor calendaristice ale poştei militare de campanie

Acest tip de ştampile poate fi clasificat după rolul structurilor poştei militare de campanie, unde au fost utilizate, iar în interiorul acestor grupe – după perioadele de folosire.

După primul criteriu – **funcţionalitatea structurilor poştei militare de campanie** – putem stabili trei grupe principale de ştampile poştale:

a) ştampilele Staţiilor (oficiilor) Poştei de Campanie (rus. **Полевая Почтовая Станция – ППС**);

b) ştampilele Bazelor Militare de Triere (rus. **Военно-почтовая База – ВПБ**);

c) ştampilele Punctelor Poştal-Militare de Triere (rus. **Военно-почтовый сортировочный пункт – ВПСП**).

În ceea ce priveşte clasificarea ştampilelor după **perioadele de utilizare**, pot fi stabilite două etape:

a) iulie 1941 - martie 1943;

b) aprilie 1943 - decembrie 1945 (?).

Deoarece atât prima perioadă (e adevărat, mai puţin, utilizarea acestor ştampile în Basarabia fiind limitată în timp), cât şi a doua sunt – într-o măsură mai mare sau mai mică – legate de spaţiul R.S.S.M., considerăm necesar – pentru cei interesaţi – să prezentăm succint unele informaţii referitor la tipurile de ştampile utilizate de poşta militară sovietică. Vom descrie doar ştampilele care, în viziunea autorilor, pot fi întâlnite pe corespondenţa expediată de militarii sovietici în timpul aflării lor în zona de operaţiuni în hotarele R.S.S.M., deci în perioadele iulie-august 1941 şi martie 1944-mai 1945.

Perioada iulie-august 1941

Caracteristica ştampilelor calendaristice utilizate în această perioadă: au diametrul 25 şi 30 mm, conţin numărul poştei militare. Textul este amplasat pe circumferinţă, în direcţia mersului acelor ceasornicului. Compoziţional emblema – steluţa, secera şi ciocanul – şi abrevierea **CCCP** sunt amplasate în partea superioară a ştemplului. În construcţia ştampilei lipsesc elementele ce indicau ora de recepţionare a corespondenţei. Ştampilele erau destinate pentru obliterarea corespondenţei simple şi recomandate. Iată câteva tipuri de ştampile cunoscute.

1. Полевая Почта (*Poşta de Campanie*) – textul e amplasat pe circumferinţă, în direcţia opusă mersului acului ceasornicului. Numărul poştei militare e în partea de jos a ştampilei.

2. Полевая Почта (*Poşta de Campanie*) – textul e amplasat pe circumferinţă, în direcţia mersului acului ceasornicului. Numărul poştei militare e în partea de jos a ştampilei. Caseta pentru dată – dreptunghi cu capete curbate. Diametrul ştampilei – 25 mm. Manuală.

3. Полевая Почта – textul e amplasat pe circumferinţă, în direcţia opusă mersului acelor ceasornicului. Numărul poştei militare e în partea de jos a ştampilei, între cuvintele **Полевая** şi **Почта**. Diametrul ştampilei – 25 mm. Manuală. Caseta pentru dată – dreptunghi cu capete curbate.

4. Полевая Почта – textul e amplasat pe circumferinţă, în direcţia opusă mersului acelor ceasornicului. Numărul poştei militare e la sfârşit, după cuvintele **Полевая Почта**. Caseta pentru dată – dreptunghi cu capete curbate. Diametrul ştampilei – 25 mm. Manuală.

5 Полевая почтовая станция (*Staţia Poştei de Campanie*) – fără emblemă şi abrevierea **CCCP**. Numărul poştei militare – la sfârşit, după cuvântul **станция**. Ştampila dublu cerc. Caseta pentru dată – covoraş. Diametrul ştampilei – 30 mm. Manuală.

Se cunosc două tipuri: cu denumirea lunii gravată cu cifre romane şi cu denumirea lunii gravată cu cifre arabe.

Perioada aprilie 1943 - mai 1945

Ştampilele calendaristice din această perioadă se caracterizează prin unificarea formei, ele având destinaţii distincte:

- fără numărul poştei militare – pentru ştampilarea corespondenţei militare simple;

- cu numărul poştei militare – pentru obliterarea corespondenţei militare recomandate

- textul e amplasat pe circumferinţă în direcţia mersului acelor ceasornicului. Emblema – steluţa, secera şi ciocanul şi abrevierea **CCCP** – sunt situate în partea superioară a ştampilei. Caseta pentru dată – în majoritatea cazurilor – este dreptunghi cu capete curbate.

1. Полевая почта. (*Poşta de Campanie*). Textul e amplasat pe circumferinţă în direcţia mersului acelor ceasornicului. Fără numărul poştei militare. Diametrul 25-30 mm. Caseta pentru dată – dreptunghi. Manuală.

2. Полевая почта. Textul e amplasat pe circumferinţă în direcţia mersului acelor ceasornicului. Numărul poştei militare e compus din 5 cifre, fiind amplasat în partea inferioară a ştampilei. Diametrul 25-30 mm. Caseta pentru dată – dreptunghi. Manuală.

3. Полевая почта. Textul e amplasat pe circumferinţă, în direcţia opusă mersului acelor de ceasornic cu un spaţiu mare între cuvinte, care s-a realizat în urma înlăturării numărului poştei militare. În acest caz se pare că s-au refolosit ştemplurile din prima perioadă, fiind refăcute. Diametrul – 25 şi 30 mm.

4. Полевая почта. Textul e amplasat pe circumferinţă, în direcţia opusă mersului acelor de cea-

sornic cu un spațiu mare între cuvinte. Numărul poștei militare e compus din cinci cifre situat între cuvintele **Полевая** și **почта.** În acest caz se pare că s-au refolosit ștemplurile din prima perioadă, dar refăcute. Diametrul – 25 și 30 mm.

5. Полевая почта. Textul e amplasat pe circumferință în direcția mersului acelor de ceasornic. Fără emblemă și abrevierea **CCCP**. Fără numărul poștei militare. Dublu cerc cu caseta pentru dată tip covoraș. Diametrul 30 mm. Există două tipuri: cu denumirea lunii gravată cu cifre romane și cu denumirea lunii gravată cu cifre arabe.

6. Почта полевая. Fără numărul poștei militare. Manuale. Diametrul 25 și 30 mm.

7. Почта полевая. Textul nu este întrerupt între cuvintele **Почта** și **полевая.** Fără numărul poștei militare. Manuale. Diametrul – 25 mm.

8. Полевая почтовая станция. (*Stația Poștei de Campanie*). Dublu cerc. Textul e amplasat în direcția mersului acelor ceasornicului. Caseta pentru dată – tip covoraș. Lipsă emblema și abrevierea **CCCP**. Are gravat semnul **№**, dar numărul poștei militare lipsește. Manuale. Diametrul – 30 mm.

Ștampilele Punctelor Poștal-Militare de Triere

Acest tip de ștampile a fost utilizat pentru obliterarea corespondenței militare simple.

1. Главный ВПСП (*Punctul Poștal-Militar de Triere Principal*). Diametrul 25 mm. Caseta pentru dată – tip dreptunghi cu capete curbate. Au existat ștempluri manuale și mecanice. Cele mecanice aveau montate în mecanismul datei și cifre pentru indicarea orei. La ștemplurile manuale acestea lipseau. Deosebirea principală între cele două tipuri de ștempluri – existența unor linii ondulate paralele sau drepte alături de amprenta ștampilei – la cele mecanice.

2. Главный ВПСП. Ștemplu mecanic, cu diametrul 22 mm, cu data calendaristică în trei rânduri. Luna e gravată cu cifre romane, anul e indicat complet. Se cunosc două tipuri, diferența fiind în amplasarea anului în rândul trei sau rândul doi. Liniile paralele, situate alături de ștemplul cu dată, sunt drepte. Indică și ora primirii corespondenței.

3. Главный ВПСП. Ștemplu mecanic, cu diametrul 22 mm, cu data calendaristică în trei rânduri. Luna e gravată cu cifre romane, anul e indicat complet. Se cunosc două tipuri, diferența fiind în amplasarea anului (în rândul trei sau rândul doi). Liniile paralele, situate alături de ștemplul cu dată, sunt drepte. Indică și ora primirii corespondenței. Anul în ștemplu este indicat cu ultimele două cifre, iar luna e prezentată cu cifre arabe. Liniile paralele, situate alături de ștemplul cu dată, sunt ondulate.

4. ВПСП № 13. Numărul Punctului Poștal-Militar de Triere poate fi diferit. Denumirea abreviată poate fi amplasată pe circumferință, în direcția opusă mersului acelor de ceasornic. Numărul Punctului Poștal-Militar de Triere e indicat după abrevierea **ВПСП**. Manuale, diametrul – 25 mm. Caseta pentru dată – tip dreptunghi cu capete curbate. Mecanismul pentru dată conține și cifrele, ce indică orele de primire a corespondenței.

5. Воен. почт. сортировочн. пункт. Textul e amplasat pe circumferință, în direcția opusă mersului acelor ceasornicului. Emblema – steluța, secera și ciocanul – și abrevierea **CCCP** sunt situate între cuvintele **Воен.** și **пункт,** iar numărul Punctului Poștal-Militar de Triere – între cuvintele **почт.** și **сортировочн.** Manuale, cu diametrul 25 mm. Caseta pentru dată – tip dreptunghi cu capetele curbate. Mecanismul pentru dată conține și cifre, ce indică orele de primire a corespondenței.

Ștampilele sovietice de cenzură

Cenzurarea corespondențelor în timp de război sau de situații politice agitate a fost practicată și cu veacuri în urmă. La început ea se mărginea la controlul personalităților sau celor suspecți, și se făcea în secret. Scrisorile lor erau deschise, citite, închise la loc, pe cât posibil fără a lăsa urmă, pentru ca să nu se prindă de veste că au fost controlate. Trecându-se mai târziu la generalizarea controlului tuturor corespondențelor, a apărut necesitatea de a însemna scrisorile controlate, pentru ca poșta să știe dacă au fost verificate sau nu. La început aceste însemnări se făceau manual, apoi prin aplicarea unor ștampile, care au și fost denumite **ștampile de cenzură**.

În acest domeniu se deosebesc:

- ștampilele aplicate pe trimiterile poștale ale militarilor de către cenzorul din unitatea militară respectivă;
- ștampilele aplicate pe trimiterile poștale ale civililor, ale instituțiilor sau întreprinderilor, de către organele cenzurii locale.

Este posibil ca pe una și aceeași trimitere poștală să fie aplicate – în paralel – și două sau mai multe ștampile de cenzură, ceea ce denotă că piesa respectivă – în circuitul său poștal – a trecut prin mai multe birouri de cenzură militară. Astfel de piese sunt valoroase și ca documente de istorie poștală. Ștampilele lor poștale jalonează circuitul parcurs de la expeditor până la destinatar, reflectând evoluția ostilităților, mișcarea fronturilor, ocupațiile militare vremelnice etc.

În afară de obliterările aplicate de poștă pe corespondențele din timpul războiului mai întâlnim și ștampile de cenzură. Acestea nu sunt aplicate de poștă, ci de organele cenzurii, ca dovadă a citirii și controlării corespondenței. Întrucât scrisorile nu puteau circula prin poștă decât după cenzurarea lor, se poate considera că ștampilele cenzurii constituie elemente componente ale circuitului poștal din perioada respectivă.

În toate țările Europei, participante la cel de-al doilea război mondial, de acum la sfârșitul anului 1939 activa cenzura militară. În U.R.S.S. până în iunie 1941 oficial cenzura corespondenței nu era, deși, după cum se știe, trimiterile poștale internaționale și o parte din cele interne erau supuse perlustrării de către organele NKVD-ului[332]. Dar de acum la 23 iunie 1941 în U.R.S.S. se instituie oficial funcția de cenzor militar principal pe lângă Sovietul Comisarilor Poporului și se aprobă regulamentul respectiv, în corespundere cu care toți cenzorii din republicile unionale și autonome, ținuturi și regiuni sunt trecuți în serviciul militar activ și subordonați cenzorului militar principal și adjuncților acestuia[333]. Însă, pentru a asigura verificarea întregii corespondențe interne și externe trebuiau majorate statele de personal cu câteva mii de unități. În același timp era necesară crearea unei rețele de birouri, unde s-ar fi centralizat corespondența pentru controlul respectiv. În primele luni ale războiului asemenea puncte, probabil, au devenit centrele de cartare și triere a corespondenței din capitalele republicilor unionale și autonome, punctele poștale militare de sortare (PPMS) și bazele poștale militare de campanie (BPMC). Mecanismul era următorul: PPMS prelucrau și expediau la punctele de schimb toată corespondența, trimisă din diferite zone ale țării în adresa poștelor de campanie. Spre sfârșitul anului 1941 PPMS activau în 26 orașe. Corespondența civilă era concentrată la centrele de cartare și triere, existente până la începutul războiului, dar și la unele noi, deschise în funcție de situația politică și evenimentele, provocate de altercațiile militare, în diferite localități, de obicei mai mari, cu comunicații sigure. Cenzorii activau pe lângă aceste organizații, fiind încadrați militari activi.

În hotarele R.S.S. Moldovenești birouri de cenzură, în primele zile de război, au fost create la Centrele de Cartare și Triere a Corespondenței din Chișinău și Tiraspol, dar nu este exclus faptul ca au existat și la Bălți, Balta, Ismail sau în alte localități. La prima etapă a războiului nu au existat reglementări cu privire la aplicarea ștampilelor și inscripțiilor respective, precum și norme cu privire la francarea scrisorilor și cărților poștale militare, deși cele mai timpurii note de cenzură militară sunt de la începutul lunii iulie 1941. La început însemnările erau făcute manual sau prin aplicarea unor ștampile, ce aveau ca text **Просмотрено военной цензурой** (*Văzut de cenzura militară*) sau **Проверено военной цензурой** (*Verificat de cenzura militară*). Deoarece nu existau indicații cu privire la forma și mărimea acestora, iar ștemplurile se confecționau în atelierele locale, ele prezintă o mare varietate. Pe corespondența, care, se pare, a fost expediată în lunile iunie-iulie 1941 din Basarabia, se întâlnește o ștampilă de cenzură de tipul celora, care au fost folosite în timpul războiului civil sau ceva asemănător cu ștampila cenzorului corespondenței internaționale de la sfârșitul anului 1939.

La începutul lui iulie 1941 serviciul cenzurii militare sovietice a încercat unificarea ștampilelor de cenzură, recomandând utilizarea unor ștempluri de cauciuc de mărimea 90x120 mm cu stema în partea stângă și textul **Просмотрено военной цензурой**, plasat între linii ondulate sau drepte. Dar în condițiile acțiunilor militare de la începutul lunii iulie, și mai ales în urma faptului că trupele sovietice către luna august 1941 au trebuit să părăsească Basarabia, e puțin probabil ca o asemenea ștampilă să fi fost utilizată la biroul de cenzură, ce a activat în primele zile de război, la Centrul de Cartare și Triere a Corespondenței din Chișinău. Cât privește ștampilele de cenzură cu denumirea localității, apoi ele fac parte din tipul doi al ștemplurilor respective, care s-au introdus începând cu februarie 1942 și, deci, nu puteau fi utilizate nicidecum la prima etapă în zona frontului basarabean.

Noi modificări în strategia aplicării ștampilelor de cenzură au intervenit în primăvara anului 1943, când prin Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 14 aprilie a fost creat Comisariatul Securității de Stat, iar în cadrul direcției nr. 6 al acestuia a fost organizată secția "V" (a activat până în martie 1953), în funcțiile căreia intra cenzura militară și perlustrarea corespondenței[334]. Noile ștampile elaborate constituie tipul 3 de ștampile pentru cenzura corespondenței interne, ele având o numerotare, ce consta dintr-un număr alcătuit din 5 cifre. Practic acest tip de ștampilă era numărul personalizat al cenzorului. Aceste ștampile s-au utilizat pentru corespondența internă până în anul 1946, iar pentru corespondența expediată din unitățile militare, aflate în afara teritoriului sovietic, până în 1953. Primele trei din cele 5 cifre, ce alcătuiau numărul mixt, indicau locul aflării biroului de cenzură[335]. În cazul dat ștampilele, utilizate de cenzura, instalată în Moldova, probabil în primăvara lui 1944 – la Soroca? sau Râbnița?, aveau drept indicativ primele trei cifre **278**. Spre deosebire de cea internă, corespondența externă era supusă controlului cenzurii militare doar în câteva centre, unde se efectua și schimbul internațional de saci poștali.

În timpul războiului toată corespondența internațională trecea prin anumite birouri de cenzură – Odesa, Kiev, Moscova, ea fiind expediată ulterior prin Murmansk și mai departe pe cale maritimă, sau prin Baku – și mai departe prin Iran. După cum se știe, din 1941 până în 1945 în Iranul de Nord s-au aflat trupe sovietice, iar în raioanele de sud – trupe anglo-americane, care asigurau securitatea în țara, prin care se efectua livrarea încărcăturilor militare spre U.R.S.S. din țările aliate[336].

În acest plan prezintă interes scrisorile, expediate în/sau din România, între anii 1945-1946, care au aplicată ștampila cenzurii militare cu litera "P". Pentru cenzurarea corespondenței externe fuseseră confecționate ștampile speciale la sfârșitul anului 1943, ele fiind rotunde, cu literă în centru, situată deasupra unei bare/linii, iar sub ea – numărul cenzorului[340]. Ținând cont de faptul, că schimbul de corespondență internațională, expediată din România, era tranzitat prin U.R.S.S., putem presupune că litera "**P**" înseamnă una din localitățile, unde se afla centrul de cenzură al corespondenței, ce pleca spre Balcani (Râbnița? Razdelnaia? Reni?) sau un centru stabil de schimb de corespondență, unde asemenea ștampile se aplicau doar pentru corespondența românească, adică **P** ar însemna România (rus.: Румыния)[344].

Acest lucru va putea fi verificat doar după ce se vor deschide arhivele Ministerului Securității de Stat al URSS, care în prezent sunt inaccesibile cercetătorilor istoriei poștale.

Este extrem de rară astăzi corespondența circulată între Basarabia și România după ieșirea acesteia din războiul antisovietic, deși în perioada antebelică volumul acesteia era destul de impunător. Se știe că între octombrie 1944 și ianuarie 1946,

Ştampile, utilizate de cenzura militară sovietică

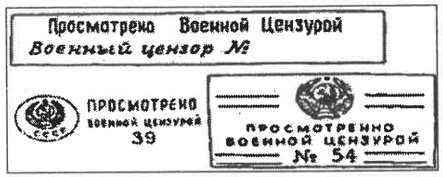

Utilizare: iulie-septembrie 1941

Utilizare: iulie-septembrie 1941, unele dintre ele fiind asemănătoare cu cele folosite de către cenzorii corespondenţei internaţionale la sfârşitul anului 1939

Ştampile aplicate cu ajutorul maşinilor de francare, în acest scop confecţionându-se clişee speciale

Ştampila, aplicată pe corespondenţa circulată din URSS spre România

Scrisori-triunghi, cu ştampile ale cenzurii militare sovietice

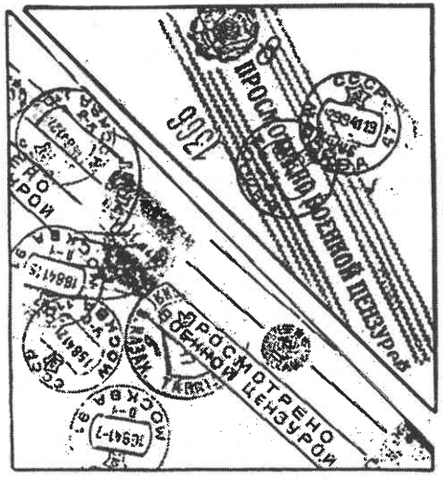

conform reglementărilor impuse de cenzura sovietică în România, corespondenţa expediată din România către Basarabia şi Nordul Bucovinei nu era cenzurată de cenzura română, ci era trimisă la cenzura sovietică din Bucureşti şi apoi direct la destinaţie.

Pentru a reconstitui traseul pe care îl urma corespondenţa se pot analiza plicurile şi cărţile poştale, circulate în această perioadă spre România. Pe spatele unui plic recomandat, expediat din Chişinău la 24 martie 1945 şi sosit în Bucureşti pe 18 septembrie 1945, adică după aproape 6 (şase) luni! Constatăm că a fost francat cu patru mărci poştale sovietice de 30 kopeici x 4 = 1,20 ruble, obliterate cu o ştampilă poştală de zi **Кишинев, Молдав. ССР, 24.3.45** (Chişinău, R.S.S. Moldovenească). De la Chişinău plicul a fost expediat la Moscova, unde corespondenţa a fost cenzurată şi s-a aplicat ştampila de cenzură **Военная цензура, СССР 7/М** (Cenzura militară, URSS). În centru este numărul cenzorului – 7, şi litera „M", probabil prescurtarea de la Moscova. Cele trei cercuri concentrice ale ştampilei au diametrele de 36, 33,5 şi 24 mm, măsurate orizontal şi cu câte 1 mm mai puţin – măsurate vertical, datorită unei uşoare ovalizări. În cazul dat s-a folosit tuş de culoare neagră.

Autorul acestui studiu, ing. Călin Marinescu, deduce cele două trasee urmate de corespondenţă în acei ani:

1. Bucureşti – Cenzura Sovietică din Bucureşti – Chişinău.
2. Chişinău – Cenzura Sovietică din Moscova – Bucureşti.

Nu s-a putut stabili, – concretizează cercetătorul, – *dacă corespondenţa de la Chişinău, după cenzurare la Moscova, mai era cenzurată sau nu şi de Cenzura Sovietică din Bucureşti şi de Cenzura Externă Română din Bucureşti*[337].

Aparatul represiv sovietic a continuat să facă victime printre oamenii care încercau să-şi expună opinia, de obicei diferită de poziţia ocupanţilor sovietici. Căci cenzura sovietică controla tot. Sunt o mulţime de cazuri, când în urma unei vorbe, a unui cuvânt scris despre regimul sovietic, omul era băgat la închisoare pentru mulţi ani. Pentru a-i depista pe „duşmanii poporului" cenzura sovietică (de fapt, neoficială, nedeclarată) supunea unui control riguros corespondenţa poştală atât cea civilă, cât şi cea a militarilor.

O confirmare în plus a acestei idei constituie relatarea istoricului Alexandru Moraru, care în studiul ***Sabia dreptăţii noastre-2***, publicat la rubrica *Documente ale istoriei* în săptămânalul **Literatura şi Arta** reproduce următorul document de arhivă:

Secret

PREZIDIUMULUI JUDECĂTORIEI SUPREME A R.S.S.M.

RECURS
(în ordinea supravegherii)

La sentința Judecătoriei Supreme a R.S.S.M. pe dosarul lui Celac Iacov Constantinovici

Prin sentința Judecătoriei Supreme a R.S.S.M. din 15 noiembrie 1945 a fost condamnat pe art. 54-10 alin. 2 al CP al R.S.S.U. la 10 ani de detenție în LCM și 5 ani de interdicție de drepturi,

CELAC IACOV CONSTANTINOVICI, anul nașterii 1915, originar din satul Butarovca, raionul Soroca, R.S.S.M., fără de partid, studii – 4 clase, din țărani mijlocași, până la arestare a lucrat ca milițian în secția de miliție a județului Soroca, R.S.S.M.

CELAC a fost condamnat pentru faptul, că în anul 1945 a scris câteva scrisori cu conținut antisovietic și le-a expediat prin poștă fraților săi Dmitrii și Grigorii, care făceau serviciul militar în Armata sovietică. Acest lucru se confirmă prin mărturia condamnatului CELAC și prin probe materiale.

Astfel, urmează de recunoscut că CELAC a comis infracțiunea prevăzută în art. 54-10 alin. 2 al CP al R.S.S.U. și a fost condamnat corect.

Totodată, având în vedere că CELAC provine din țărani mijlocași, este politic incompetent, scrisorile lui cu caracter antisovietic n-au dus la careva urmări, **fiind confiscate la poștă de cenzura militară** (subl. aut.), precum și faptul că CELAC la locul ispășirii pedepsei se caracterizează pozitiv, este participant al întrecerii în muncă, își îndeplinește norma de producție cu 168 %, consider pedeapsa stabilită prea dură.

În baza celor expuse și conducându-mă de art. 16 al Legii privind organizarea judiciară în URSS, republicile unionale și autonome,

ROG:

Sentința Judecătoriei Supreme a R.S.S.M. din 15 noiembrie 1945 referitor la CELAC IACOV CONSTANTINOVICI de modificat, pedeapsa de micșorat până la 5 ani de LCM și în virtutea Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 27 martie 1953 „Despre amnistie" – a-l pune în libertate.

Procurorul R.S.S. Moldovenești
Consilier juridic de stat de clasa 3

(A. KAZANIR)

În cazul dat respectiva persoană doar și-a exprimat o opinie personală, pe care a împărtășit-o fraților săi. Dar cenzura militară, verificând corespondența particulară, a depistat acest lucru, confiscând corespondența (!), declarându-l concomitent

„dușman al poporului", chiar dacă era milițian și în slujba statului, și i-a aplicat o pedeapsă de 10 ani de pușcărie (!), după care urmau încă 5 ani de interdicție în drepturi[338].

Sunt cunoscute violările la care era supusă de către regimul comunist din U.R.S.S. corespondența venită din străinătate chiar și în anii postbelici. Deși nicăieri nu se anunța că scrisorile sun verificate, corespondența, de fapt, era urmărită îndeaproape de factorii respectivi. Despre aceasta mărturisesc cazurile unor filateliști, care încercau să facă schimb de mărci poștale cu colegi din străinătate fără a apela la serviciile Biroului de schimb, autorizat de autorități să reglementeze modul unor asemenea operații. De obicei, persoanele ce se aventurau în asemenea „afaceri" fără a avea autorizația necesară erau foarte rapid descoperite și ulterior aveau de furcă fie cu organele vamale, fie cu cele ale procuraturii, fiind învinuite de contrabandă.

Contrabanda cu mărci poștale sovietice, chiar obliterate, care la moment nu aveau valoare financiar/ economică, dar care, fiind descoperită în scrisorile, trimise în străinătate (chiar în țările din blocul socialist), se transforma în capăt de acuzare cu toate urmările, prevăzute de Codul penal. Evident, acest tip de *contrabandă* era „descoperit" de factorii vigilenți doar în urma verificării scrisorilor, ceea ce denotă că ele erau supuse cenzurii.

De „verificările de rigoare" nu scăpa nici o corespondență, expediată din afara țării spre destinatarii din U.R.S.S. În special erau verificate plicurile ce conțineau imprimate, sosite din străinătate. Și foarte rar corespondența respectivă era însoțită de vreun semn că a fost în proces de verificare.

Însă după introducerea codurilor poștale pentru serviciile secrete, ce efectuau cenzura clandestină a corespondenței, a apărut o posibilitate de „argumentare" a întârzierii manipulării corespondenței, prin aplicarea unor ștampile de tipul **Задержано из-за отсутствия почтового индекса** sau **Ваше письмо замедлено из-за неуказания шестизначного индекса** (întârziat/lipsă cod poștal). De obicei aceste ștampile aveau cadrul dreptunghiular cu diferite dimensiuni, fiind diferită și înălțimea literelor. Aspectul amprentelor imprimate pe trimiterile poștale, avute la îndemână, ne face să credem că ștampilele respective au fost confecționate din cauciuc. Ștampila respectivă se aplica pentru a justifica zilele de întârziere, care erau necesare pentru sosirea corespondenței în localitatea de destinație, deci, *pentru justificarea nerespectării regimului temporal de transportare a corespondenței*. E adevărat, că aceste ștampile sunt aplicate doar pe trimiterile, pe care expeditorul nu a trecut la adresa destinatarului codul poștal, deși codificarea poștală era introdusă în U.R.S.S. din 1971.

Analiza unui mare volum de corespondență din acea perioadă ne conduce la câteva concluzii posibile. Se pare că ștampila respectivă a fost aplicată la Moscova, unde, în vederea cenzurării, era îndreptată inițial toată corespondența venită din străinătate.

Un alt aspect: în perioada imediat următoare introducerii codurilor poștale în U.R.S.S., pe un volum mare de corespondență internă simplă, unde la adresa desti-

natarilor nu era indicat codul localității, întârzierile înregistrate nu au fost motivate prin aplicarea unor ştampile similare. Probabil, asemenea ştampile au fost utilizate numai pentru corespondența sosită din străinătate. Presupunem că pregătirea şi utilizarea unor asemenea ştampile de serviciu a fost inițiată de către structurile de cenzură, ce activau pe lângă unitățile vamale (la Chişinău, probabil, la Centrul Feroviar de Transportare a Poştei – **ПЖДП,** unde activa o structură a serviciului vamal sovietic). Posibil că s-a observat că un volum mare de corespondență sosită din afara hotarelor U.R.S.S., nu poartă codul poştal la adresa destinatarilor. În acest caz întârzierea distribuirii corespondenței, datorată de fapt operațiilor de cenzură, putea fi motivată prin unele omisiuni ale expeditorului.

Aici, însă, apare o întrebare – cât de des şi pe ce durată de timp au fost aplicate asemenea ştampile în cazul lipsei codului poştal? Căci se ştie, că sistemul de codificare poştală era cunoscut şi aplicat în majoritatea celorlalte țări încă înainte de a se introduce în U.R.S.S, deci, expeditorii din străinătate ştiau despre necesitatea şi obligativitatea indicării codului poştal.

Studiind mai multe piese din diferite colecții se desprind concluzii care ar prezenta interes pentru a găsi locul cuvenit acestor ştampile.

Ştampila în casetă (chenar) a fost confecționată din cauciuc, astfel explicându-se faptul că unele litere au 1-2 mm în plus față de dimensiunile altora, aspect datorat deformării cauciucului prin aplicarea cu forța a ştampilei; scrisul e pe două rânduri, cu majuscule, având 3 mm în înălțime; toate aceste ştampile sunt aplicate cu tuş negru; în toate cazurile ştampila s-a aplicat doar la Chişinău, probabil la oficiul ce asigura tranzitul corespondenței (Centrul Feroviar de Transportare a Poştei – **ПЖДП**). Dar asemenea ştampile s-au aplicat şi pe corespondența circulată şi în țară, nu doar pe cea venită din străinătate. Probabil, ca să-şi motiveze carențele în distribuirea corespondenței şi speculând faptul că încă nu se obişnuia să se treacă în mod curent codul poştal, structurile respective au confecționat această ştampilă, pe care lucrătorii au şi aplicat-o. Însă, dându-şi seama că prin aplicarea ei îşi recunoşteau oficial activitatea slabă, peste un timp au retras-o.

Dacă revenim la cenzura poştală propriu-zisă prezintă interes scrisorile, expediate în/sau din România, între anii 1945-1946, pe care s-a aplicat ştampila cenzurii militare cu litera "**P**". Pentru cenzurarea corespondenței externe fuseseră confecționate ştampile speciale la sfârşitul anului 1943, ele fiind rotunde, cu literă în centru, situată deasupra unei bare/linii, iar sub ea – numărul cenzorului. Ținând cont de faptul, că în această perioadă schimbul de corespondență internațională, expediată din sau spre România, era tranzitată prin U.R.S.S., putem presupune că litera "**P**" înseamnă una din localitățile, unde se afla centrul de cenzură al corespondenței, ce pleca spre Balcani (Râbnița? Razdelnaia? Reni?) sau un centru stabil de schimb de corespondență, unde asemenea ştampile se aplicau doar pentru corespondența românească[339]. Acest lucru va putea fi verificat doar după ce se vor deschide arhivele Ministerului Securității de Stat al U.R.S.S., aflate la Moscova, Sankt-Peterburg şi în alte localități din Rusia, şi care în prezent sunt inaccesibile cercetătorilor istoriei poştale.

XVII. MĂRCI POŞTALE, EMISE DE U.R.S.S.

Istoricii au stabilit că mărcile pot servi ca adevărate documente istorice:

a) în primul rând, ca rezultantă şi ca produs al constituirii şi al dezvoltării organismelor poştale;

b) în al doilea rând, ca documente monetare cu caracter de mărturii oficiale ale anumitor relații economice, în diferite perioade;

c) în al treilea rând, mărcile pot servi drept indiciu al existenței unui stat, precum şi al statutului acestuia;

d) în sfârşit, ele constituie un indicator ce reflectă nivelul de dezvoltare al tehnicii grafice intr-o anumită țară, la data în care au fost imprimate.

Toate aceste elemente caracterizează marca din punctul de vedere al aspectului formal: statul, valoarea nominală, procedeul de imprimare, stilul de prezentare al mărcii. Dacă vom analiza marca şi în ceea ce priveşte desenul atunci apar alte aspecte, legate de conținutul ei ideologic sau tematic. Astfel, emiterea unei mărci dedicate unui eveniment sau unei personalități reflectă atitudinea guvernului, a oficialităților, a societății față de evenimentul sau persoana respectivă. Dar cu aceasta nu se epuizează însemnătatea filateliei pentru ştiințele istorice. Se ştie că în decursul existenței sale filatelia a elaborat un şir de procedee tehnice de studiere a materialelor colecționate, care pot fi utilizate cu succes şi de istoriografie. Astfel, un deosebit interes prezintă metodica elaborată de filatelie pentru datarea, determinarea perioadei de circulație a mărcilor poştale. De reținut, pe de altă parte, că stabilirea datei expedierii efectelor poştale se poate face nu numai prin ştampilele şi mărcile aplicate pe corespondență, dar şi prin studierea caracteristicilor tehnice ale procedeelor de imprimare a mărcii, ale sortimentelor de hârtie, ale nuanțelor, culorii etc. O astfel de expertiză poate fi utilă nu numai pentru istorie, dar şi pentru criminalişti.

În perioada iulie 1940 - iunie 1941 poşta U.R.S.S. a emis 76 mărci (nr. 741-816 după **Catalogul Mărcilor poştale ale U.R.S.S., 1918-1980, Vol. I**, sau nr. 753-818 **Catalog Michel**), care, eventual, ar fi putut fi utilizate pentru francarea corespondenței în această perioadă în R.S.S.M[345]. Tematica acestora, în majoritatea cazurilor, este politizată. Cunoscând interesul pe care îl manifesta conducerea U.R.S.S. pentru Basarabia, considerăm că nu este întâmplător faptul că în perioada respectivă au fost emise două serii, care, tematic, au o anumită tangență cu istoria ținutului recent acaparat. Prima – lansată în noiembrie-decembrie 1940, „20 de ani de la asaltul Perecopului de către armata roşie", conține patru piese, ce reprezintă statul major al comandantului frontului de sud al armatei bolşevice Mihail Frunze, şi, separat, portretul acestuia (nr. 770, 772, 776, 778).

La prezentarea seriei respective în presa filatelică sovietică de epocă găsim o frază, care ne face să credem că apariția mărcilor nu este întâmplătoare. „*Evenimentul respectiv* (cucerirea Perecopului de către armata roşie, condusă de M. Frunze, în noiembrie 1920 – nota. aut.) – menționa autorul relatării, *s-a desfăşurat sub conducerea directă a unei personalități marcante, descendentă din Basarabia – Mihail Frunze*"[346]. E şi mai clară poziția administrației sovietice, când emite, în aprilie 1941, seria „Cucerirea cetății Ismail de către oştile lui A. V. Suvorov", serie

emisă cu întârziere de cinci luni după celebrarea evenimentului! Mărcile sovietice au fost imprimate prin trei metode – tipar înalt, adânc şi plat. Aceste metode sunt descrise destul de complet într-o broşură, editată în anul 1968 la Moscova[347].

Practic, după august-septembrie 1944 structurile poştale din R.S.S.M. au utilizat mărcile emise de administraţia de la Moscova. Se pare că administraţia poştală foloseşte orice posibilitate pentru a aminti populaţiei din Basarabia (şi a anunţa lumii!) că respectivul teritoriu este ***o adevărată republică sovietică socialistă***. În anii ce au urmat au fost emise mai multe mărci poştale, subiectele cărora aveau tangenţă cu istoria sau cultura Moldovei, acestea fiind tratate conform concepţiei partidului şi istoriografiei sovietice.

Lista mărcilor poştale sovietice cu tematica MOLDOVA (Selecţie)

Anul emisiei	Catalog U.R.S.S.	Catalog Michel	Nominal	Subiect
1935	526	539	2 k	M. Frunze
1940	770	782	30 k	M. Frunze (n/d)
1940	772	784	60 k	Stroganovka. Statul Major al lui M. Frunze (n/d)
1940	776	782	30 k	M. Frunze (dant.)
1940	778	784	60 k	Stroganovka. Statul Major al lui M. Frunze (dant)
1941	802	806	10 k	Asaltul cetăţii Ismail
1941	803	807	15 k	Asaltul cetăţii Ismail
1941	804	808	30 k	A. V. Suvorov
1941	805	809	1 r.	A. V. Suvorov
1944	930	925	30 k	Serghei Lazo
1947	1122	1103	30 k	Stema R.S.S.M.
1947	1167	1142	30 k	Gara Kazani (Arh. A. Şciusev)
1948	1238	1198	60 k	Serghei Lazo
1954	1799	1747	40 k	A. G. Rubinştein
1955	1826	1774	40 k	Pavilionul R.S.S.M. la EREN
1956	1957	1896	40 k	Grigore Kotovski
1957	2085	2003	40 k	R.S.S.M. Recoltarea fructelor
1958	2240	2178	40 k	Chişinău. Prospectul Lenin
1960	2393	2314	40 k	Mihail Frunze
1960	2460	2368	40 k	Chişinău. Prospectul Lenin
1961	2522	2442	2 k	Costum popular moldovenesc
1961	2545	2456	4 k	N. D. Zelinski
1961	2552	2530	4 k	Monumentul lui Grigore Kotovski
1964	3102	2963	4 k	40 ani ai R.S.S.M.
1966	3342	3252	4 k	Ion E. Iakir
1966	3409	3274	4 k	Chişinău – 500 de ani
1968	3616	3478	4 k	P. P. Verşigora
1973	4285	4173	4 k	R. Ia. Malinovski
1973	4287	4175	4 k	Dimitrie Cantemir
1974	4385	4278	4 k	50 ani ai PCM şi R.S.S.M.
1980	5144	5026	4 k	S. C. Timoşenco
1985	5591	5470	5 k	M. V. Frunze
1988	5929	5812	10 k	Margareta Şaghinean
1988	6009	5891	5+2 k	„Mai". Desen de Larisa Gaidaş (Moldova)

1989	6093	5974	10 k	Miorița
1990	6171	6052	5 k	Catedrala. Porțile Sfinte
1990	6231	6112	15 k	Monumentul lui Ştefan cel Mare
1991	6356	6237	15 k	Pluguşorul
1991	6368	6249	10 k	Instrumente muzicale moldoveneşti

526

772

930

1238

1799

2085

2240

3409

2393

3342

5144

5591

2552

6231

4385

4287

2545

3102

6368

6171

XVIII. DEFINIȚIA, TERMENII ȘI CLASIFICAREA ÎNTREGURILOR POȘTALE SOVIETICE

Întregurile poștale sunt efecte, care au imprimate o marcă fixă, cu valoare fiduciară proprie, având statutul de trimitere poștală independentă. Ele constituie o categorie de efecte poștale, ce include *plicurile poștale*, *aerogramele*, *corespondența secretă*, *cărțile poștale*, *banderolele* și *formularele poștale și telegrafice* – toate cu marca imprimată (marcă fixă)[348]. După modul de utilizare întregurile poștale pot fi clasificate în **cărți poștale simple, cărți poștale semiilustrate, cărți poștale ilustrate, plicuri, aerograme** – toate cu marcă fixă. Categoria respectivă include și **cupoanele de răspuns internaționale**.

Termenul de întreg poștal a fost adoptat în limba română după tipul celor folosite în alte limbi:

- *Entier postal* (în limba franceză);
- *Ganzache* (în limba germană);
- *Intero poștale* (în limba italiană);
- *Entiers* sau *Postal stationery* (în limba engleză).

De fapt, după mărcile poștale, întregurile poștale – **cărțile poștale simple, cărțile poștale semiilustrate, cărțile poștale ilustrate, plicurile** – constituie categoria cea mai răspândită de piese poștale și, evident, filatelice propriu-zise. Ele au un caracter oficial, deoarece poartă imprimată marca fixă, ea reprezentând plata integrală sau parțială a unei transmiteri prin poștă, fiind editate de către structurile administrației poștale, abilitate cu asemenea obligații.

În funcție de elementele imprimate pe întregurile poștale, ele pot fi clasificate după gradul de preferință a colecționarilor, în câteva grupe:

1) întreguri la care marca fixă, ilustrația și textul au aceeași tematică;
2) întreguri la care doar marca fixă și ilustrația (sau textul) sunt tematice;
3) întreguri la care numai marca fixă este tematică;
4) întreguri la care numai ilustrația sau textul este tematic, marca fixă repetând de obicei o marcă uzuală.

Desigur, prin cele prezentate nu avem pretenția că s-a făcut totul pentru clasificarea întregurilor poștale, aceasta fiind susceptibilă de împărțiri prin lărgirea categoriilor, pe de o parte, cât și prin găsirea unor subdiviziuni ale categoriilor arătate mai sus, pe de altă parte. S-ar mai putea apela și la alte particularități de amănunt, ale unor anumite întreguri, ca de exemplu: mici diferențe de text, culoare (nuanțe), erori – mai ales când se preconizează realizarea exponatelor de studiu.

Revista ***Филателия СССР*** – de la momentul apariției sale în anul 1966, a publicat cu regularitate date tehnice în legătură cu apariția emisiunilor de întreguri poștale din Uniunea Sovietică. La rubrica respectivă se înregistrau noile întreguri poștale sovietice, indicându-se data apariției, numărul de ordine al plicului/cărții poștale, tirajul, sortimentul hârtiei, informația fiind însoțită de descrierea desenului, precum și numele realizatorului imaginii. Dar în perioada anilor 1966-1991 în U.R.S.S s-au editat și cataloage specializate, care conțineau date variate referitoare la apariția plicurilor și cărților poștale.

Plicuri – întreg poștal

Plic – obiect plat, rectangular, din hârtie sau dintr-un material similar, cu o clapă de-a lungul unei laturi gumată sau negumată și care servește la închidere[349].

În anul 1940, deci în perioada când poșta sovietică s-a instalat în Basarabia, plicuri-întreg poștal s-au emis cu mărcile fixe uzuale nr. 694, 695, 696 și „Oțelar" cu nominalul 50 kop, ele fiind numite întreguri poștale cu mărci fixe figurative[350]. Tirajul lor a constituit:

Cu marca **15 kop.** – 3,1 mln. bucăți;
Cu marca **30 kop.** – 143,2 mln. bucăți;
Cu marca **50 kop.** – 1,3 mln. bucăți;
Cu marca **60 kop.** – 3,6 mln. bucăți[351].

Pentru anul 1941 administrația poștală sovietică a planificat tipărirea a 264,5 mln. de plicuri[352]. În realitate s-au confecționat doar 132,5 mln[353].

Administrația poștală sovietică a început editarea regulată a plicurilor-întreg poștal, ce poartă și diferite ilustrații (în primul rând, vederi), ele îmbinând avantajele funcționale ale întregurilor poștale cu caracterul de „ilustrate", la 9 noiembrie 1953. La acestea ilustrațiile nu acoperă decât o parte din fața plicului, lăsând loc pentru adresele destinatarului și expeditorului.

După cum constată cercetătorii, în perioada 1953-1991 au fost editate peste 30.000 de subiecte – plicuri-întreg poștal, care, în funcție de aspectul lor – imaginea reprodusă, calitatea hârtiei – pot fi împărțite în trei grupe: uzuale, publicitare și artistice. Dacă ținem cont de funcția/utilizarea lor, deosebim: a) **plicuri pentru corespondența simplă locală (Loco),** b) **corespondența simplă internă,** c) **corespondența recomandată internă,** d) **corespondența aeriană internă simplă,** e) **corespondența aeriană internă recomandată,** f) **corespondența simplă internațională,** g) **corespondența recomandată internațională,** h) **corespondența simplă internațională PAR AVION**, i) **corespondența recomandată internațională PAR AVION.**

Majoritatea plicurilor au imprimat ca semn al francaturii poștale o marcă uzuală (uneori două). Dar există o categorie de plicuri-întreg poștal, la care marca fixă are desen original, adică nu repetă imaginea unei mărci existente deja. Aceste piese erau destinate pentru corespondența simplă internă și corespondența simplă internațională.

Începând cu anul 1963 în U.R.S.S. au început să se emită seturi-suvenir, compuse dintr-un plic – întreg poștal și o ilustrată artistică dublă nefrancată. La început tematica – atât a plicului, cât și a ilustratei – purta un caracter festiv-aniversar. Cu timpul ea a evoluat, îmbogățindu-se. Au apărut emisiuni cu imagini din diferite orașe, dedicate unor jubilee, etc.

Mai bine de un deceniu poșta U.R.S.S. a emis întreguri poștale cu marcă fixă de tipul celor din emisiunea XI-a uzuală (1967). În cazul dat mărcile erau imprimate în trei variante: fără chenar, cu chenar din linii drepte și cu chenar din linii ondulate, ce imitau dantelura. În perioada apariției acestor întreguri poștale tarifele poștale au fost stabile. Ca urmare, pe plicuri și cărți poștale s-au imprimat același tip de mărci

Schema clasificării plicurilor – întreg poştal sovietice

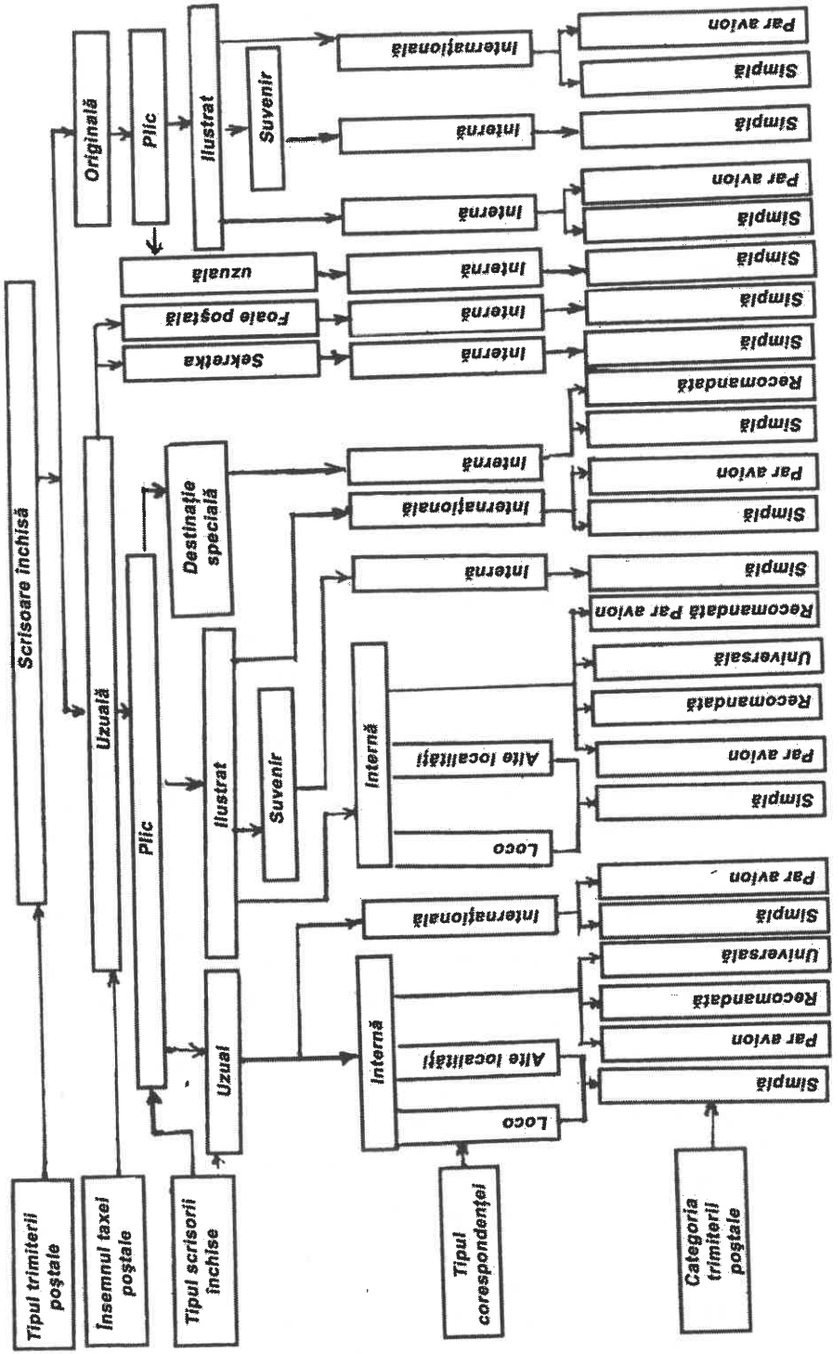

uzuale, care au apărut şi în coli. Deosebirile constau în culorile schimbate, existând uneori şi mici detalii, introduse în desenul mărcii.

În conformitate cu tarifele în vigoare, întregurile poştale au fost înzestrate cu următoarele semne poştale de achitare a taxei:

3 k. – nr. 3416 „Tineretul sovietic": cărţile poştale pentru corespondenţa internă simplă;

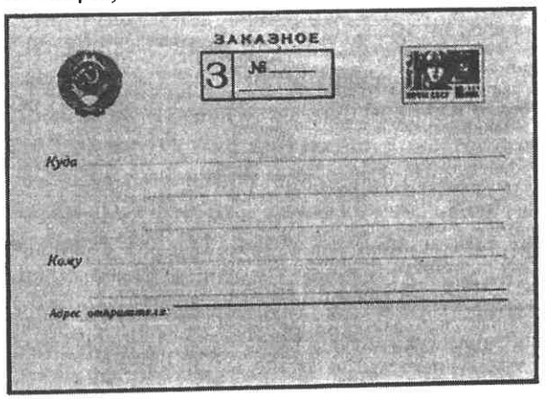

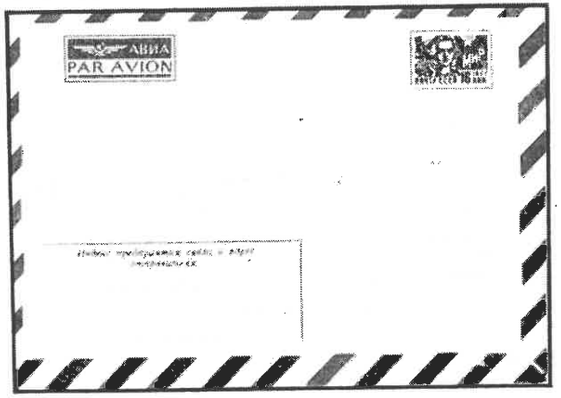

4 k.– nr. 3417 „Stema şi drapelul U.R.S.S.": a) cărţile poştale din categoria AVIA; b) avizele simple despre înmânarea trimiterii poştale; c) plicurile pentru corespondenţa internă simplă;

6 k. – nr. 3418 „Mijloace contemporane de telecomunicaţii": plicurile pentru corespondenţa simplă AVIA;

10 k. – nr. 3419 „Ostaş al armatei sovietice": a) avizele recomandate despre înmânarea trimiterii poştale; b) cererile-formular de readresare a corespondenţei la o nouă adresă; c) plicurile pentru corespondenţa recomandată internă;

16 k. – nr. 3421 „Femeie cu hulubul păcii pe fundalul globului pământesc": plicurile pentru corespondenţa aeriană internaţională.

Cu alte cuvinte, întregurile poştale, emise în această perioadă, conţin cinci semne poştale de achitare a taxei (inclusiv patru – pe plicuri), ele făcând parte din emisiunea a XI-a uzuală.

În anul 1952 apare plicul standard cu inscripţia ***Местное***, destinat corespondenţei de tipul *Loco*. Are marca fixă nr. 1381 din seria a VIII-a

uzuală, dar cu nominal modificat, deoarece de la 16 septembrie 1948 tariful pentru scrisorile închise a fost unificat, constituind 40 kop. – pentru corespondența locală și în alte localități.

Emiterea plicurilor pentru corespondența locală a fost reluată în anii 1969-1971. La sfârșitul anului 1969 au apărut 3 plicuri experimentale cu mărci fixe, acestea având desene originale. Emiterea lor avea drept scop experimentarea unei mașini de sortare automată și ștampilare a plicurilor. Unul din aceste plicuri cu marca de 4 kop. și inscripția ***Берегите лес от пожара***! (Păziți pădurea de incendii) și inscripția ***Местное*** (Loco) era destinat corespondenței locale.

În anii 1970-1971 au mai fost emise 14 plicuri ilustrate cu marcă fixă (nr. 3417) din seria XI-a uzuală. Toale conțin o fâșie colorată cu inscripția ***Местное***[354]. În această perioadă în Chișinău și orașele de subordonare republicană din Moldova au fost instalate cutii poștale de culoare galbenă cu inscripția ***Для местных писем*** (Pentru corespondență locală). Însă experimentul n-a reușit, deoarece populația continua să depună scrisorile în cutiile poștale obișnuite. Ca urmare, poșta sovietică a încetat emiterea plicurilor pentru corespondența *Loco*, aceste piese devenind istorie, păstrându-se doar în colecțiile filateliștilor.

Dacă la început mărcile fixe de pe plicuri erau de tipul uzualelor în curs la data respectivă, treptat au fost adoptate și mărci, subiectul cărora a fost corelat cu subiectele ilustrațiilor, creându-se astfel noi piese de interes tematic.

În U.R.S.S. nu s-au emis aerograme de tipul celor din alte țări, ci s-a mers pe o altă cale – s-au tipărit plicuri pentru poșta aeriană – plicuri speciale, emise în scopul folosirii lor la expedierea corespondenței pe calea aerului[355], care erau de aceeași mărime ca și plicurile obișnuite, deosebindu-se doar prin chenarele colorate, care erau imprimate pe la margini. Plicurile, emise în perioada sovietică, au fost catalogate în ediții speciale, lista cărora o publicăm în continuare:

Художественные маркированные конверты СССР. 1953-1967 гг. Каталог. Центральное филателистическое агентство. «Союзпечать» Министерство связи СССР. Москва. 1968;

Художественные маркированные конверты СССР 1968 г. Каталог. Издательство «Связь». Москва. 1971;

Художественные маркированные конвенты СССР 1969 г. Каталог. Издательство «Связь». Москва. 1971;

Художественные маркированные конверты СССР 1970 г. Каталог. Издательство «Связь». Москва, 1972;

Художественные маркированные конверты СССР 1971 г. Каталог. Издательство «Связь». Москва, 1973;

Художественные маркированные конверты СССР 1972 г. Каталог. Издательство «Связь». Москва. 1974;

Художественные маркированные конверты СССР 1973 г. Каталог. Издательство «Связь». Москва, 1975;

Художественные маркированные конверты СССР 1974-1976 гг. Каталог-справочник. Издательство «Связь». Москва. 1980;

Художественные маркированные конверты СССР 1977-1979 гг. Каталог-справочник. Издательство «Радио и связь». Москва. 1982;

Художественные маркированные конверты СССР 1980-1981 гг. Каталог-справочник. Издательство «Радио и связь». Москва. 1984;

Маркированные конверты СССР 1926-1982 гг. Каталог-справочник. Издательство «Радио и связь», Москва. 1986.

Prezentăm în continuare lista plicurilor care au ca subiect teme, legate de istoria sau cultura Moldovei.

Nr.	Emisie	Subiect
1.	06.11.54	Expoziția Agricolă Unională. Pavilionul R.S.S.M.
2.	17.03.56	Chișinău. Monumentul lui Grigore Kotovski
3.	30.05.56	Chișinău. Bulevardul Lenin
4.	23.05.57	Chișinău. Bulevardul Lenin
5.	31.01.58	Chișinău. Monumentul lui A.S. Pușkin
6.	13.03.59	Chișinău. Arcul de Triumf
7.	12.12.59	Mihail Frunză (portret)
8.	29.03.60	20 de ani ai R.S.S.M. Dans popular
9.	04.04.60	Dans popular moldovenesc
10	06.04.60	20 ani ai R.S.S.M. Chișinău
11.	28.11.60	Academicianul N. D. Zelinski (portret)
12.	19.12.60	R.S.S.M. Or. Bălți. Piața centrală
13.	17.03.61	Academicianul N. D. Zelinski (portret)
14.	30.01.62	Chișinău. Poșta Centrală
15.	17.04.62	Chișinău. Intrarea în Parcul Central de Cultură și Odihnă
16.	31.05.62	Odesa. Sanatoriul "Moldova"
17.	20.06.62	Chișinău. Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic
18.	20.11.62	Chișinău. Bulevardul Lenin
19.	03.12.62	Chișinău. Parcul Central de Cultură și Odihnă
20.	12.11.63	Chișinău. Cinematograful "Chișinău"
21.	27.12.63	Chișinău. Bulevardul Lenin
22.	15.02.64	Serghei Lazo (portret)
23.	24.08.64	Chișinău. Monumentul lui Grigore Kotovski
24.	27.08.64	Chișinău. Gara feroviară
25.	02.11.64	Mihail Frunze (portret)
26.	10.06.65	Arta decorativă a Moldovei. Ceramică
27.	15.07.65	Chișinău. Lacul comsomolist
28.	16.09.65	Chișinău. Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic
29.	06.06.66	I. E. Iakir (portret)
30.	1966	Alexandru Donici
31.	1966	Monumentul consacrat eroilor-comsomoliști
32.	02.06.67	I. Fedko, erou al războiului civil
33.	29.07.67	Octombrie - 50 de ani. Stema și drapelul R.S.S.M.
34.	15.08.67	Chișinău. Stadionul republican
35.	25.09.67	Chișinău. Piața Victoriei
36.	1967	Chișinău. Aeroportul

37.	1967	Chişinău. Cinematograful "Moscova"
38.	25.06.68	Festivalul Unional al Ansamblurilor de Dansuri Populare
39.	20.01.69	Chişinău. Lacul comsomolist
40.	11.02.69	Alecu Russo (1819 - 1859)
41.	04.08.69	Chişinău. Universitatea de Stat
42.	21.10.69	Chişinău. Piaţa Victoriei
43.	09.10.70	Chişinău. Muzeul de Istorie şi Studiere a Ţinutului Natal
44.	27.10.70	Chişinău. Bulevardul Lenin
45.	06.04.71	Grigore Kotovski
46.	08.04.71	Chişinău. Muzeul de Arte
47.	13.04.71	Spartachiada a V-a a R.S.S.M.
48	20.04.71	Eroul U.R.S.S. A. Şemigon
49.	24.06.71	Chişinău. Muzeul tipografiei ilegale "Iskra"
50.	09.12.71	Chişinău. Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic
51.	14.06.72	Dans moldovenesc în executarea Ansamblului Academic de Dansuri Populare din U.R.S.S.
52.	20.09.72	Stema R.S.S.M.
53.	26.09.72	Chişinău. Banca de Stat
54	07.12.72	Tiraspol. Cinematograful "Sputnik"
55.	12.03.73	Arhitectul A. V. Şciusev
56.	20.03.73	Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane
57.	03.05.73	Chişinău. Hotelul "Turist"
58.	07.06.73	Chişinău. Bulevardul Tineretului. Magazinul "Lumea copiilor"
59.	28.06.73	Tiraspol. Teatrul Dramatic
60.	19.07.73	Chişinău. Sala de Expoziţii
61.	08.10.73	Dimitrie Cantemir – 300 de ani de la naştere
62.	21.11.73	Chişinău. Monumentul consacrat armatei sovietice
63.	20.03.74	Bălţi. Palatul de cultură
64.	11.06.74	Arta decorativă populară. Artizanat din lemn.
65.	11.06.74	PC al Moldovei – 50 ani
66.	23.07.74	Chişinău. Poşta centrală
67.	26.08.74	PC al Moldovei – 50 ani (reeditarea plicului din 11.06.74)
68.	25.10.74	Chişinău. Monumentul consacrat luptătorilor pentru puterea sovietelor
69.	31.03.75	Regiunea Odesa. Oraşul Belgorod-Dnestrovsk. Sanatoriul "Patria"
70.	05.11.75	Academicianul L. S. Berg
71.	24.02.75	Chişinău. Spartachiada a VI-a de vară a popoarelor U.R.S.S.
72.	14.04.75	Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane
73.	14.04.75	Instrumente muzicale moldoveneşti (Din colecţia muzeului M. I. Glinka)
74.	14.01.76	Regiunea Jitomir. Or. Berdicev. Monumenul consacrat lui Gr. Kotovski
75.	16.01.76	I. E. Iakir, comandant de armată

76.	11.08.76	Chişinău. Hotelul "Codru"
77.	19.10.76	Tiraspol. Teatrul Dramatic
78.	02.11.76	Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane
79.	23.11.76	Chişinău. Palatul "Octombrie"
80.	05.01.77	Bălţi. Muzeul de Studiere al Ţinutului Natal
81.	12.07.77	Expoziţia filatelică "Chişinău – Plovdiv"
82.	12.07.77	Chişinău. Palatul de Cultură a Sindicatelor
83.	10.08.77	С Новым годом! La mulţi ani!
84.	11.01.78	Tiraspol. Sovhozul-tehnicum de legumicultură "Mihail Frunze"
85.	12.01.78	Bălţi. Centrul orăşenesc de telecomunicaţii
86.	23.02.78	Bălţi. Autogara
87.	11.04.78	Chişinău. Muzeul de Studiere a Ţinutului Natal
88.	31.05.78	Chişinău, 1978. Jocurile sportive săteşti de vară
89.	20.06.78	Chişinău. Congresul VI al Societăţii Botanice Unionale.
90.	08.08.78	Chişinău. Expoziţia filatelică "Chişinău – Plovdiv"
91.	24.01.79	Or. Belgorod-Dnestrovsk. Cetatea
92.	13.02.79	Chişinău. Institutul Unional de Proiectare Tehnologică a Maşinilor Electrice de uz casnic
93.	23.03.79	Tiraspol. Institutul de Cercetări Ştiinţifice în Domeniul Legumiculturii Irigate
94.	04.05.79	Bălţi. Cinematograful „Grigore Kotovski"
95.	11.05.79	Chişinău. Expoziţia filatelică internaţională „U.R.S.S. – R.P.P."
96.	07.08.79	Chişinău. Palatul „Octombrie"
97.	05.10.79	Tiraspol. Casa Sovietelor
98.	05.03.80	Chişinău. Hotelul „Codru"
99.	13.05.80	Odesa. Sanatoriul „Moldova"
100.	22.05.80	Bălţi. Institutul de Cercetări Ştiinţifice în Domeniul Selecţiei şi Semenologiei
101.	03.06.80	Chişinău. Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic
102.	03.06.80	Eroul Uniunii Sovietice N. E. Berzarin
103.	04.06.80	Expoziţia filatelică "Bolşoi Dnestr – 80"
104.	19.08.80	Monumentul lui Grigore Kotovski
105.	23.01.81	Expoziţia filatelică "Bolşoi Dnestr – 81"
106.	03.02.81	Chişinău. Palatul "Octombrie"
107.	10.04.81	Grigore Kotovski
108.	29.06.81	Chişinău. Clădirea Academiei de Ştiinţe a Moldovei
109.	17.08.81	Chişinău. 1981. Campionatul U.R.S.S. GMA pentru premiul ziarului "Komsomolskaia pravda"
110.	06.01.82	Odesa. Sanatoriul "Moldova"
111.	16.03.82	Chişinău. Sala de Expoziţii a Muzeului de Arte
112.	10.05.82	Cinematograful "Şipca"
113.	01.06.82	Chişinău. Campionatul lumii la motociclism
114.	04.06.82	Chişinău. Palatul de Cultură a Sindicatelor

115.	10.05.82	Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane
116.	09.06.82	60 ani de la fondarea U.R.S.S. R.S.S.M.
117.	20.07.82	Tiraspol. Cinematograful „Iunosti”
118.	07.09.82	Tiraspol. Hotelul „Aist”
119.	14.06.83	Satul Chiţcani. Obelisc
120.	27.06.83	Chişinău. Sala de Expoziţii
121.	25.08.83	Chişinău. Hotelul „Inturist”
122.	27.09.83	Raionul Nisporeni. Satul Puşkin. Casa-muzeu „A. S. Puşkin”
123.	04.10.83	Academicianul L. I. Berg
124.	28.10.83	Bălţi. Muzeul de Istorie şi Studiere a Ţinutului
125.	22.12.83	Chişinău. Hotelul „Inturist”
126.	29.02.84	Expoziţia filatelică internaţională „U.R.S.S. – R.P. Bulgaria”
127.	16.03.84	Chişinău. Teatrul Moldovenesc de Operă şi Balet
128.	26.10.84	Tiraspol. Hotelul „Aist”
129.	04.12.84	Tiraspol. Palatul Pionerilor şi Şcolarilor
130.	19.06.85	Tiraspol. Monumentul, consacrat lui A. V. Suvorov
131.	18.10.85	Chişinău. Sala cu Orgă
132.	23.12.85	Tiraspol. Memorialul Slavei
133.	11.03.85	Academicianul Evghenii Fiodorov, Erou al Uniunii Sovietice
134.	26.03.86	Expoziţia filatelică “Bolşoi Dnestr – 86”
135.	24.04.86	Tiraspol. Teatrul Rus de Dramă şi Comedie
136.	19.11.86	Raionul Nisporeni. Satul Puşkin. Casa-muzeu “A. S. Puşkin”
137.	05.01.87	Raionul Nisporeni. Satul Puşkin. Monumentul lui A. S. Puşkin
138.	16.03.87	Generalul-maior S.A. Kovpac, de două ori Erou al Uniunii Sovietice
139.	23.04.87	Slavă marelui octombrie!
140.	14.03.88	Căpitanul S. V. Ţelâh, Erou al Uniunii Sovietice
141.	17.03.88	Antarctida. Nava expediţională „Akademic Fiodorov”
142.	23.05.88	8 Martie
143.	27.07.88	Expoziţia filatelică „Moldavia – 88”
144.	09.03.89	Chişinău. Circul
145.	20.04.89	Mihai Eminescu
146.	15.05.89	8 martie
147.	12.06.89	Ion Creangă
148.	16.06.89	Expoziţia filatelică „U.R.S.S. – R.S.S. Cehoslovacia”
149.	04.08.89	Chişinău. Memorialul Gloriei Militare
150.	14.08.89	Chişinău. Clădirea Comitetului executiv al Sovietului orăşenesc
151.	26.09.89	R.S.S.M. Cetatea de la Soroca. 1543
152.	24.04.90	Cahul. Monumentul consacrat eroilor-grăniceri
153.	14.05.90	Chişinău. Sala cu Orgă

154.	18.06.90	Chişinău. Monumentul domnitorului Ştefan cel Mare
155.	29.08.90	Chişinău. Muzeul memorial al voluntarilor bulgari
156.	13.09.90	Teatrul Naţional „Mihai Eminescu”
157.	27.11.90	Arhitectul A. Bernardazzi. Ungheni. Muzeul de Etnografie
158.	21.03.91	Chişinău. Hotelul „Cosmos”
159.	18.07.91	Obiecte de artizanat
160.	18.07.91	Invitaţie (Trandafiri)
161.	24.07.91	Satul Donici, raionul Orhei. Capela familiei Donici
162.	26.07.91	Hristos a înviat!

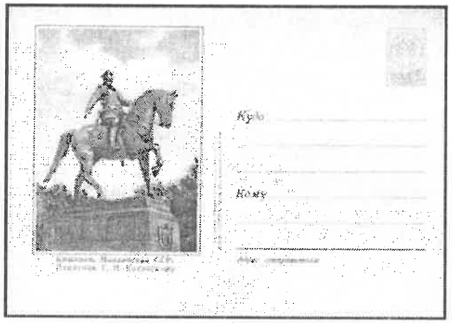

17.03.1956

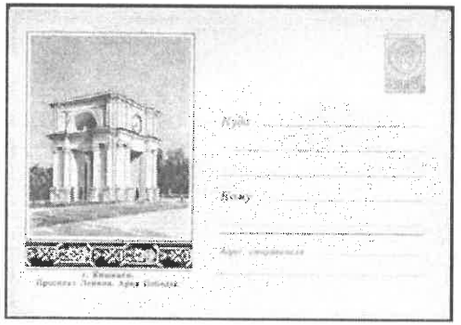

13.03.1959

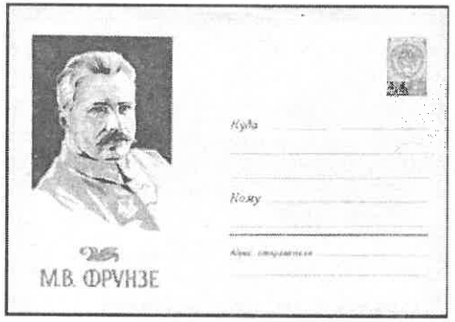

12.12.1959

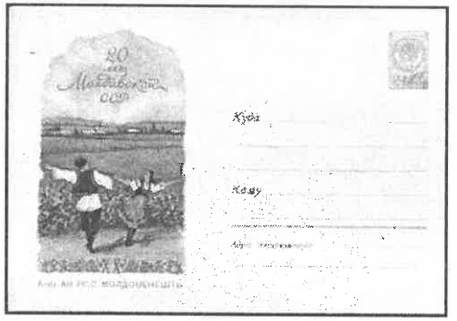

29.03.1960

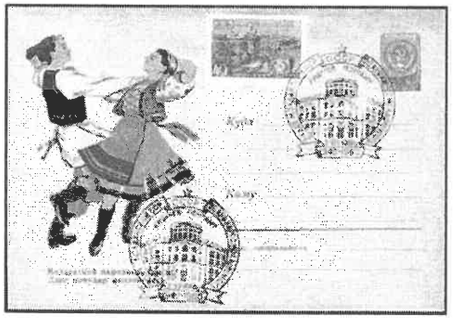

04.04.1960

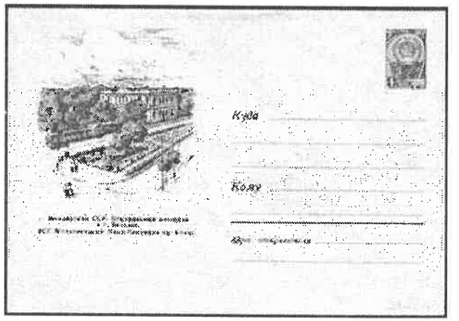

12.12.1960

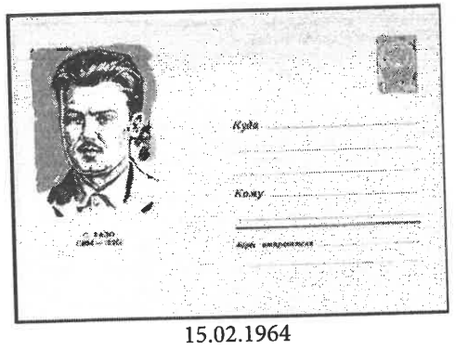

15.02.1964

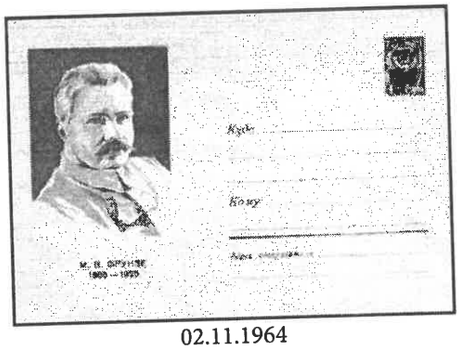

02.11.1964

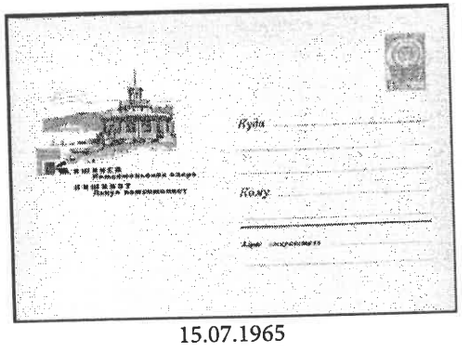

15.07.1965

15.08.1967

25.06.1968

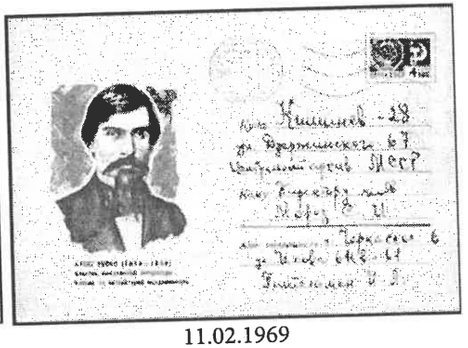

11.02.1969

04.08.1969

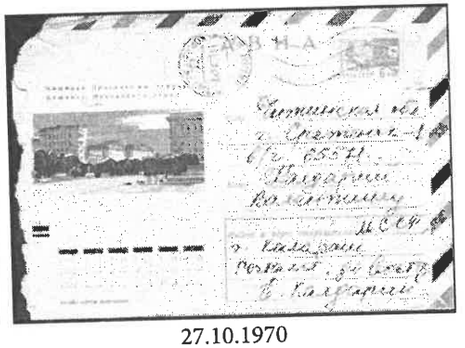

27.10.1970

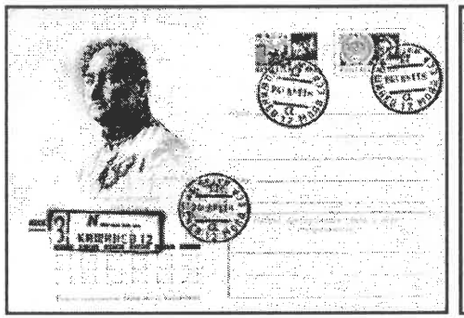

06.04.1971

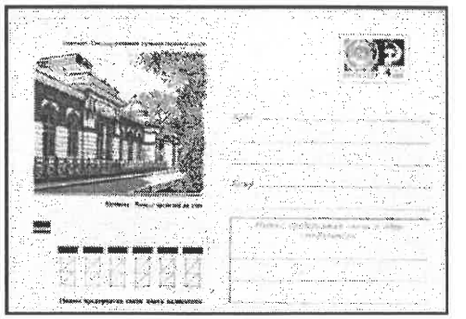

08.04.1971

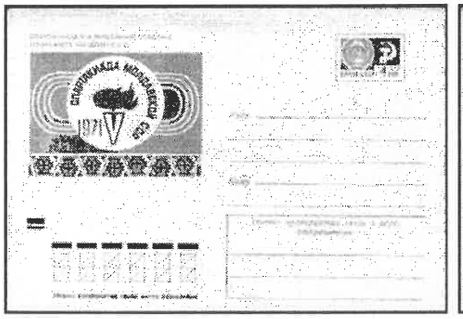

13.04.1971

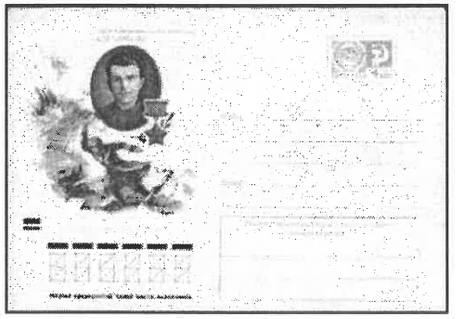

20.04.1971

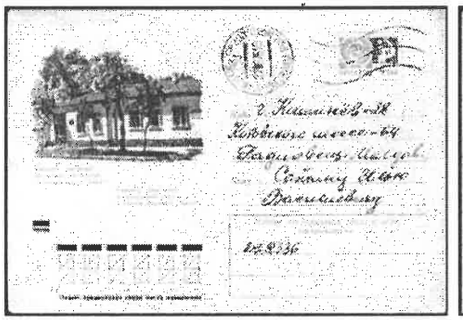

24.06.1971

09.12.1971

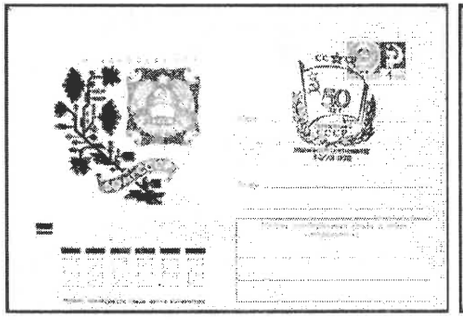

20.09.1972

26.09.1972

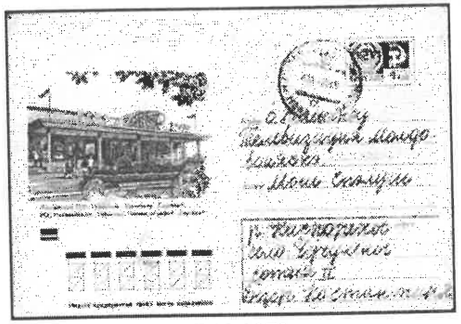

07.12.1972

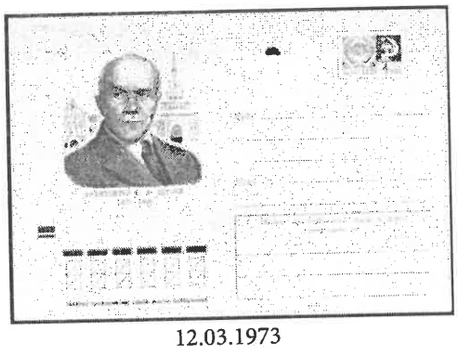

12.03.1973

20.03.1973

03.05.1973

07.06.1973

28.06.1973

19.07.1973

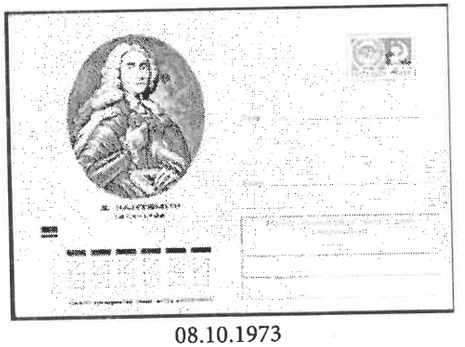

08.10.1973

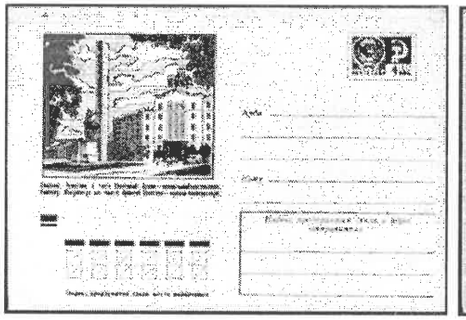

21.11.1973

20.03.1974

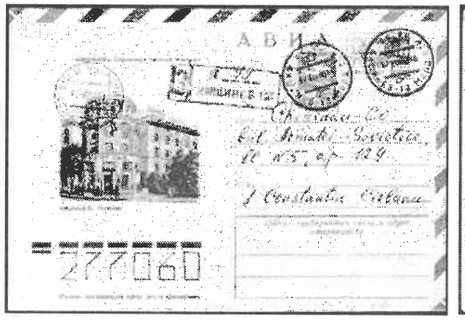

23.07.1974

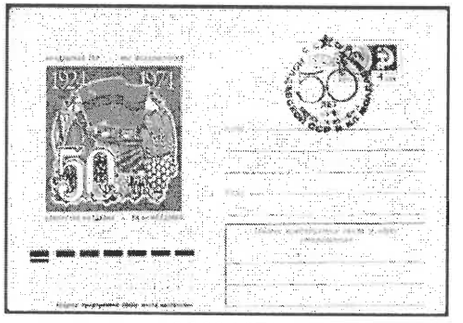

26.08.1974

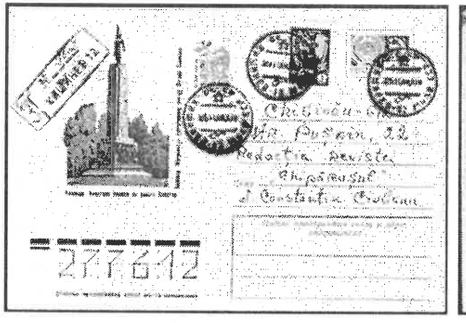

25.19.1974

31.03.1975

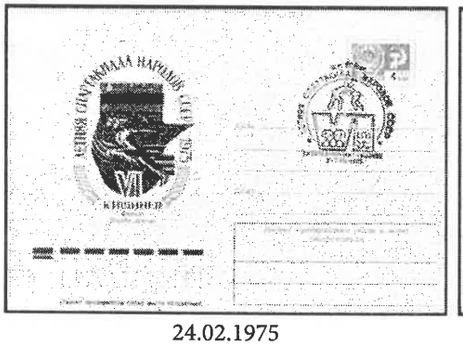

24.02.1975

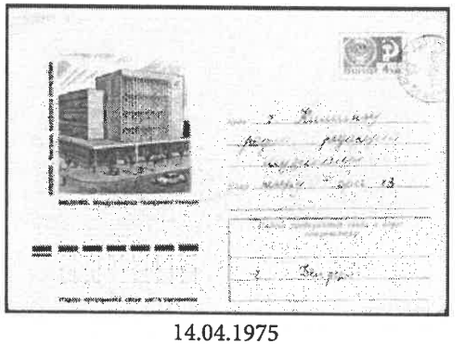

14.04.1975

14.04.1975

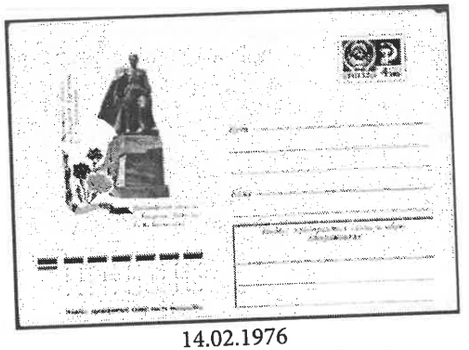

14.02.1976

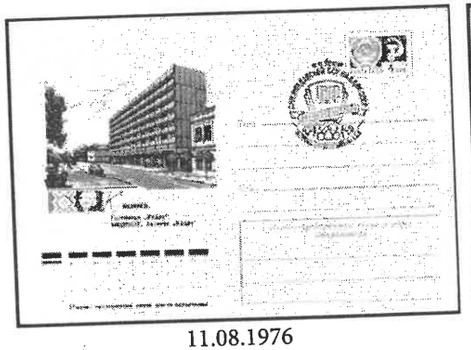

11.08.1976

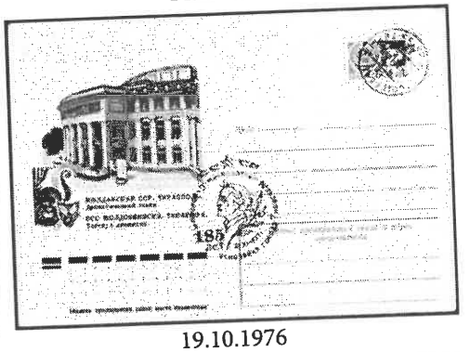

19.10.1976

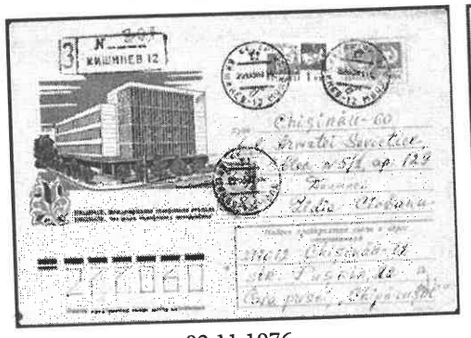

02.11.1976

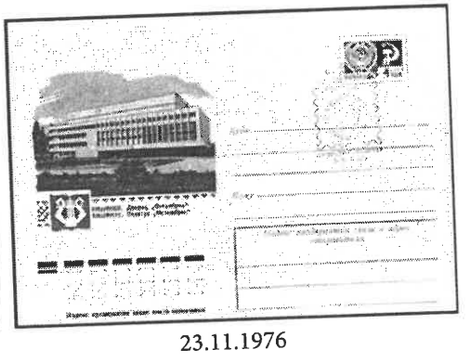

23.11.1976

05.01.1977

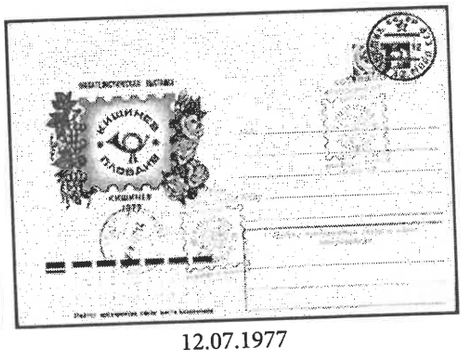

12.07.1977

11.01.1978

12.01.1978

23.02.1978

11.04.1978

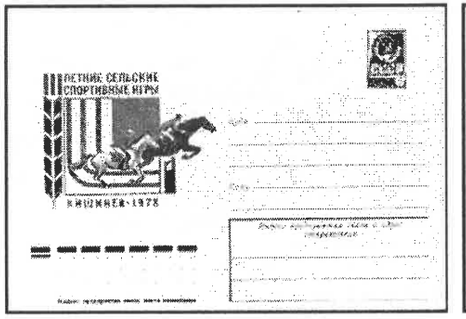

31.05.1978

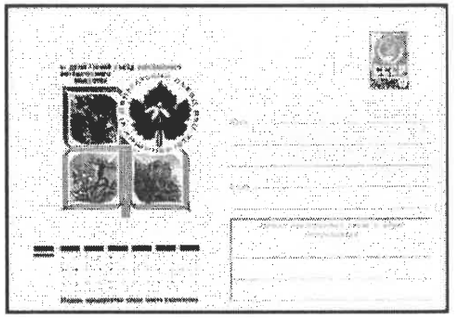

20.06.1978

08.08.1978

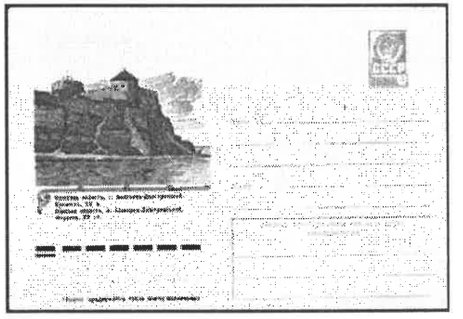

24.01.1979

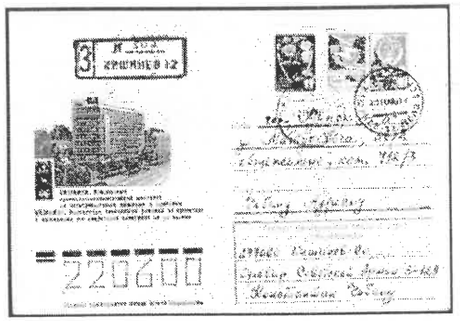

13.04.1979

23.03.1979

04.05.1979

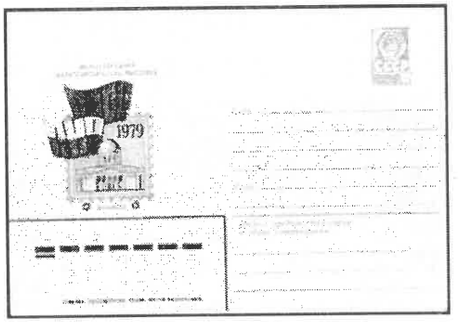

11.05.1979

07.08.1979

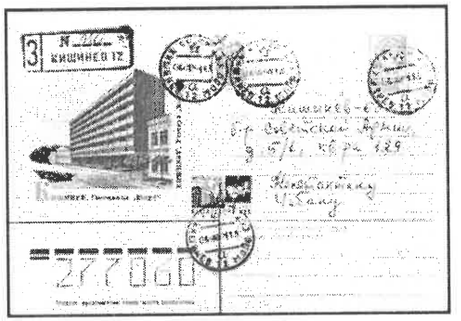

05.03.1980

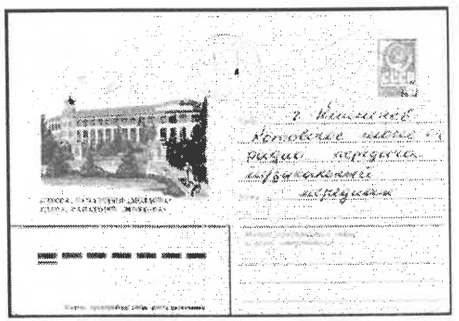

13.05.1980

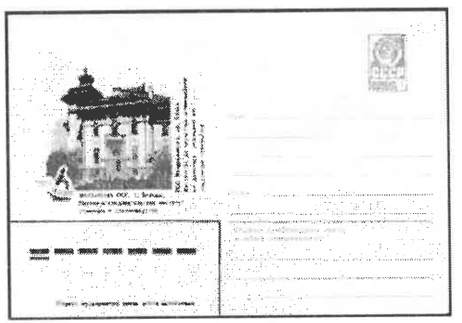

22.05.1980

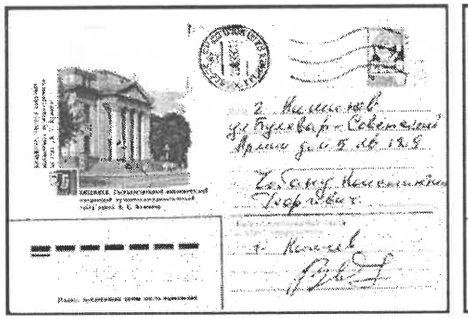

03.06.1980

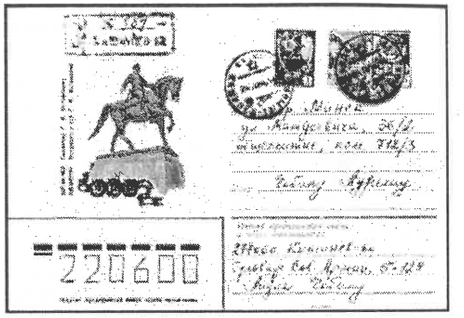

19.08.1980

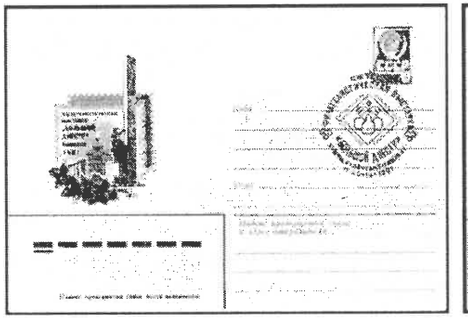

23.01.1981

10.04.1981

29.06.1981

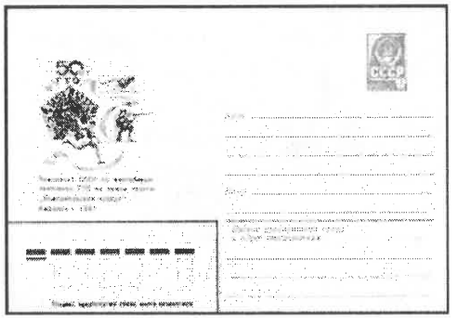

17.08.1981

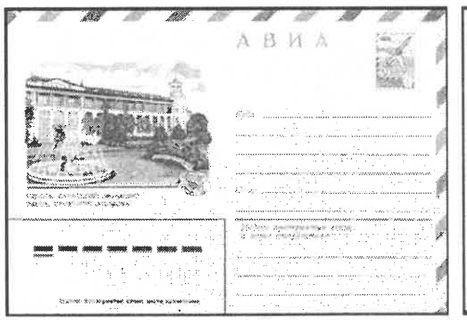

06.01.1982

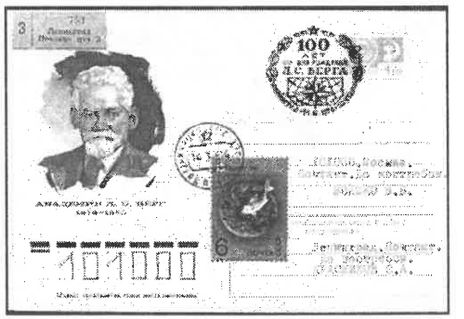

04.10.1983

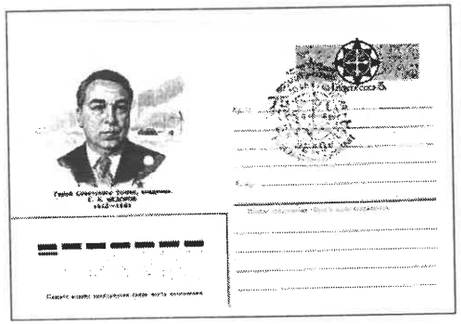

11.03.1985

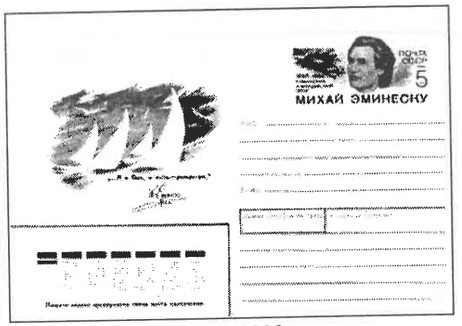

20.04.1989

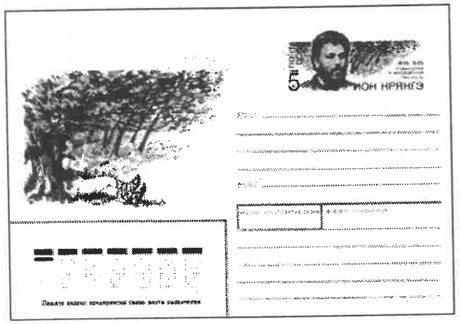

12.05.1989

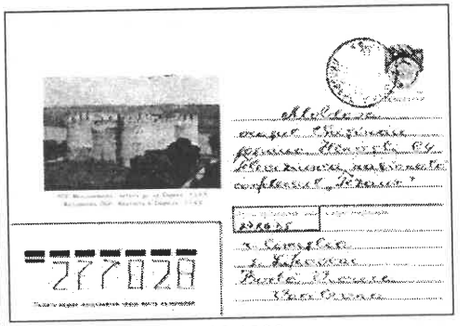

26.09.1989

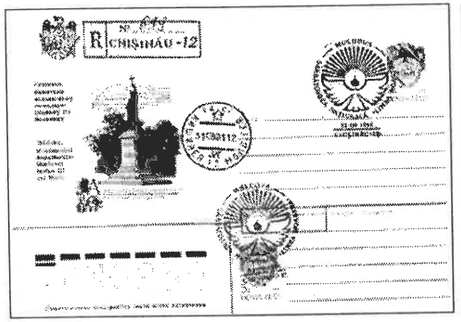

16.06.1990

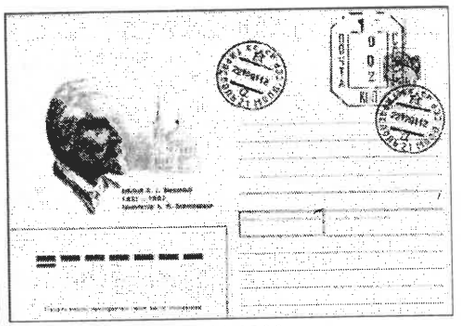

27.11.1990

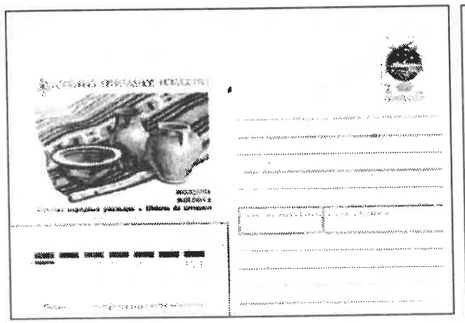

18.07.1991

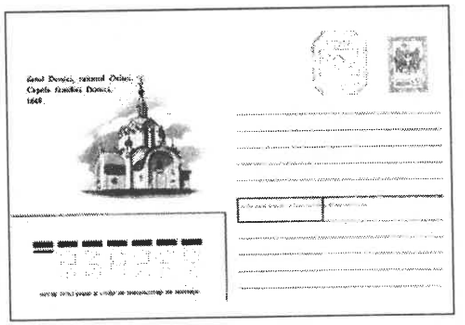

024.07.1991

Cartea poştală – document istoric

Cartea poştală este un obiect, care se prezintă, în general, sub forma unui carton de formă rectangulară, realizat în ediție oficială sau privată, destinat să asigure o comunicare scrisă, la vedere, prin intermediul serviciilor de poştă, – astfel sună definiția acceptată de Şerban D. Drăguşanu, unul dintre cei mai avansați cartofili din România, care prin studiile efectuate a contribuit la elaborarea unui sistem riguros şi a unui limbaj unitar, propriu acestui domeniu de activitate istorică, culturală şi colecționistică[356]. În **Dicționarul poliglot al serviciului poştal**, editat de Î.S. „Poşta Moldovei", cartea poştală e definită astfel: *„Trimitere poştală deschisă, din foaie de carton subțire sau hârtie destul de rezistentă, folosită pentru diferite comunicări şi admisă în rețeaua poştală cu respectarea condițiilor fixate de U.P.U."*[357].

Chiar de la apariția lor, cărțile poştale – de regulă – au beneficiat de tarife reduse față de cele aprobate pentru expedierea scrisorilor, iar ca urmare ele au devenit un foarte popular instrument de corespondență, utilizat pe larg de către diferite categorii sociale de cetățeni. Deoarece în majoritatea cazurilor cartea poştală este agrementată de o ilustrație, valoarea acesteia – în timp – capătă semnificații artistice, dar şi documentare. Acesta ar fi un motiv pentru care studiul cărților poştale trebuie efectuat sub variate aspecte: creator, editura emitentă, textul corespondenței transmise, marca fixă imprimată, ştampilele aplicate[358], etc.

După mărcile adezive, cărțile poştale sunt cele mai răspândite piese poştal-filatelice, afirmă experții[359]. De altfel, cărțile poştale, şi în special cele ilustrate, şi-au câştigat un important şi binemeritat loc în rândul documentelor furnizoare de date ale istoriei poştale. Pe lângă circuitul poştal, evidențiat de marca imprimată, ştampile, notări ale poştei etc., mai este prezent mesajul scris al expeditorului şi imaginea ilustratei, care fără a constitui o regulă absolută, sunt cu atât mai prețioase, cu cât piesa este mai veche.

Cărțile poştale cu marcă fixă (sau cartea poştală obişnuită) sunt întreguri poştale, confecționate din carton, cu fondul de culoare deschisă, având imprimată pe una din fețe însemnele taxei poştale (marca poştală fixă), loc pentru înscrierea adresei destinatarului şi a expeditorului, cu sau fără imagine, cealaltă față fiind rezervată corespondenței[360]. Un anumit tip de cartoane, emise de administrația poştală a U.R.S.S., au imprimată pe partea cu adresa (denumită *fața recto*) însemnele taxei poştale (marca), stema de stat (uneori fără aceasta) şi indicațiile de serviciu, stabilite de către structurile abilitate. Există cărți poştale cu marcă fixă de două tipuri:

a) cu marcă uzuală imprimată;

b) cu marcă figurativă (comemorativă, specială) imprimată.

Cărțile poştale, ce poartă imprimată o marcă uzuală, se împart, la rândul lor, în mai multe categorii:

- uzuale;
- ilustrate (artistice, publicitare, publicitar-propagandistice).

În categoria celor cu marcă figurativă sunt doar cărți poştale ilustrate (artistice)

şi cărţi poştale semiilustrate. Cărţile poştale cu marcă fixă s-au emis pentru următoarele categorii de trimiteri poştale: simple, PAR AVION, recomandate universale şi combinate, ele având imprimate mărci cu valorile, ce corespundeau tarifelor poştale din perioada respectivă.

În anul 1940 Expediţia Efectelor Poştale a Comisariatului Telecomunicaţiilor din U.R.S.S.* a început editarea unui nou tip de trimitere poştală – carte poştală dublă cu adresă**. Ea a fost lansată în circuit poştal la 16 iulie 1940 în baza ordinului din 27 iunie 1940 şi se numea **Специальная почтовая адресная карточка** (carte poştală specială cu adresă).

La începutul anului 1941 Expediţia Efectelor Poştale a Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor din U.R.S.S. a lansat un tip nou de întreg poştal – avizul cu marcă fixă despre înmânarea trimiterii poştale. Au fost confecţionate două tipuri – simple şi recomandate[361], în funcţie de aceasta ele aveau imprimate mărcile nr. 695 sau 696. Cărţile poştale cu marcă fixă din categoria PAR AVION au, de regulă, semne distinctive – cuvântul **АВИА** pentru piesele destinate circulaţiei poştale interne, şi **PAR AVION** – pentru cele destinate traficului poştal internaţional, fiecare tip având şi un chenar, constituit din două culori (de obicei roşu şi albastru), astfel subliniindu-se faptul că urmează a fi expediate cu mijloacele transportului aerian.

Cărţile poştale din categoria **recomandat** de asemenea au o indicaţie specială, aceasta existând în câteva variante:

a) cu eticheta/ştampila **ЗАКАЗНОЕ**

b) cu eticheta/ştampila **ЗАКАЗНОЕ №...**

c) cu eticheta/ştampila **З_____№...**

La depunerea acestor trimiteri la oficiul poştal, expeditorului i se înmâna o chitanţă, iar destinatarul confirma primirea lor prin semnătura sa într-un registru special.

Cărţile poştale din categoria „universale" aveau imprimate mărci, nominalul cărora corespundea pentru două categorii de trimiteri poştale – simple sau recomandate, fiind în deplină concordanţă cu cerinţele înaintate faţă de asemenea expedieri. Spre exemplu, avizul despre înmânarea trimiterii poştale – **Уведомление о вручении почтового отправления** – avea imprimată o marcă cu valoarea de 1 rub. În cazul dat tariful de 1 rub. corespundea pentru două categorii de trimiteri poştale:

a) recomandate terestru;

b) simple, dar prin avion.

Cărţile poştale din categoria celor „combinate" au format dublu, mărcile – diferite nominale – în dependenţă de funcţia trimiterii poştale, fiind situate în jumătatea respectivă a cărţii poştale duble cu toate indicaţiile, specifice categoriei respective. Spre exemplu, o parte din cartea poştală dublă **Судебная повестка** (Citaţie judiciară) avea imprimată marca de 1 rub., ceea ce corespundea categoriei „recomandat",

* Экспедиция знаков почтовой оплаты НК связи СССР – structură specializată, ce se ocupa cu editarea şi difuzarea mărcilor şi efectelor poştale.

**Двойная маркированная почтовая адресная карточка.

iar cealaltă parte – **Уведомление о получении повестки** (Aviz despre primirea citaţiei) conţinea o marcă cu nominalul de 40 kop., ceea ce corespundea taxei pentru corespondenţa poştală simplă.

Poşta sovietică a emis cărţi poştale cu marcă fixă de câteva tipuri (formate): *obişnuite*, cu dimensiunile: 140x90 mm (din anul 1923 până în a. 1927), 148x105 mm (din a. 1925 până în a. 1992), 144x101 mm (din a. 1934 până în a. 1961), şi duble – 140x180 mm (în a. 1924), 148x210 mm (din a. 1926 până în a. 1983), 144x202 mm (din a. 1935 până în a. 1961).

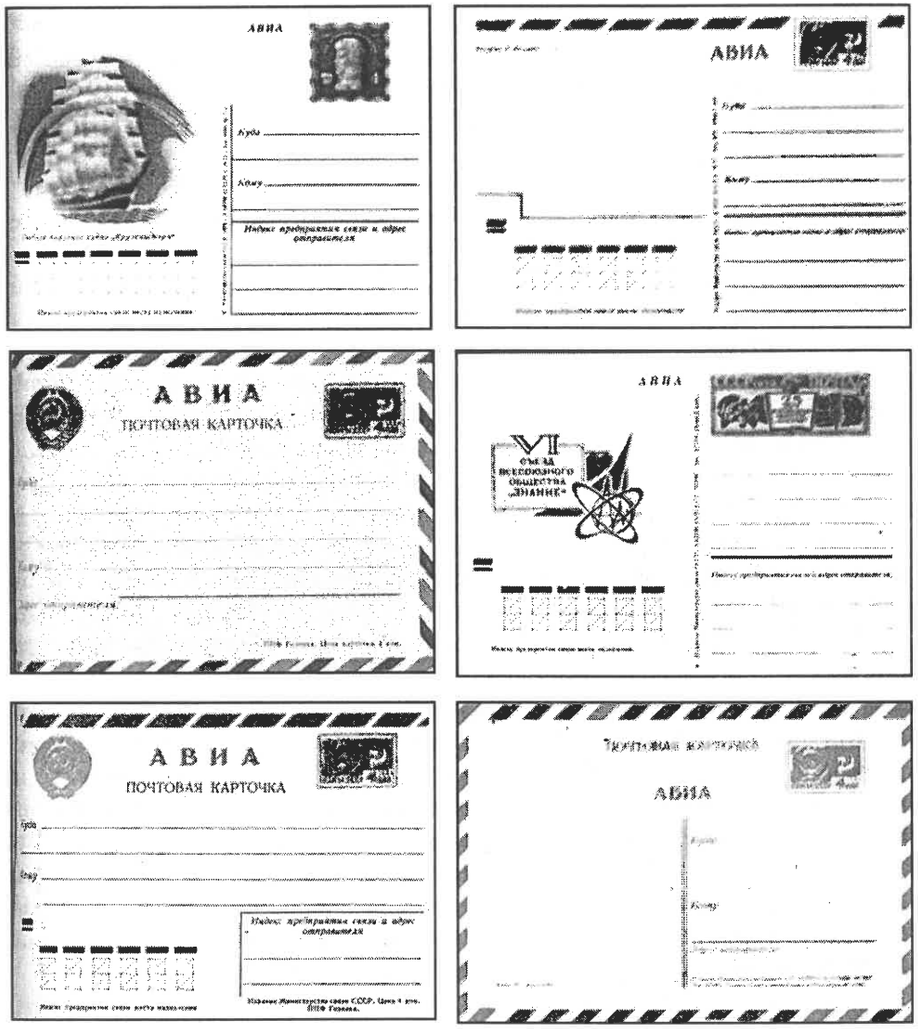

Tipuri de cărţi poştale sovietice

Cărți poștale uzuale cu marcă fixă (CPU) – sunt piese, care au partea verso curată, destinată scrierii mesajului. Acest tip de cărți poștale s-a editat doar cu mărci din emisiunile uzuale: pentru corespondența internă (locală și interurbană) în dependență de categoriile trimiterilor poștale – simplă, prin avion și recomandată, iar pentru cea internațională – doar simplă. Cartea poștală simplă avea două formate – obișnuit (sau ordinar) și dublu, iar pentru corespondența prin avion și recomandată – numai formatul obișnuit.

Cărți poștale ilustrate sau artistice (CPI) sunt cartoane, care au imprimat un desen (cu caracter publicitar, artistic sau publicitar-propagandistic). ***Dicționarul poliglot al serviciului poștal*** astfel descrie această categorie de piese: *„Imprimat poștal confecționat din carton special, având pe una din fețe diferite imagini (desene artistice, peisaje, monumente istorice, arhitectonice etc.), iar cealaltă față fiind rezervată scrierii adresei destinatarului și corespondenței și care poartă/sau nu poartă o marcă poștală imprimată (fixă)"*[362]. Acestea s-au tipărit atât cu mărci uzuale, cât și originale, artistice.

Cărțile poștale artistice se împart în *semiilustrate* – în cazul când imaginile, însemnele poștale (mărcile) și inscripțiile cu caracter de serviciu sunt amplasate pe partea *recto*, cea *verso* rămânând curată; și *ilustrate* – conține o imagine pe verso, iar însemnele poștale sub formă de mărci uzuale, inscripțiile cu caracter de serviciu sunt situate, tradițional, pe partea dreaptă a feței recto, iar spațiul curat – pentru mesaj – în partea stângă a aceleiași fețe.

Cărți poștale semiilustrate (CPsI) s-au emis pentru corespondența internă (locală și interurbană) și internațională cu categoriile de trimiteri poștale simple și prin avion și au avut un format ordinar.

Cărțile poștale ilustrate (CPI) erau destinate doar pentru corespondența internă, fiind trimiteri simple, sau simple prin avion, având un format obișnuit.

Cărți poștale cu răspuns plătit. Este o trimitere compusă din două cărți poștale obișnuite îndoite, unite, care se vând împreună (una destinată scrierii corespondenței, iar cealaltă – răspunsului pe care trebuie să-l primească expeditorul[363].

Cărți poștale închise. Imprimat poștal conceput astfel încât corespondența să se poată scrie pe versoul lui, marginile lipindu-se prin îndoire pentru a-i da forma unui plic. Pentru a se putea desface cu ușurință, marginile sunt perforate.

Cărți poștale cu marcă fixă cu destinație specială – întreguri poștale, la care în tipografiile „Goznac"-ului erau tipărite pe partea din față sau pe fața verso texte cu caracter special, aprobate de administrația poștală. Asemenea piese s-au editat doar cu mărci uzuale pentru corespondența internă, inclusiv pentru cea locală, fiind de diferite categorii – simple, prin avion, recomandate, universale și combinate. Printre cărțile poștale cu destinație specială sunt emisiuni, compuse din seturi: cărți poștale cu marcă fixă și formular netimbrat-carte poștală pentru comanda prin sistemul „Cărti prin poștă", ambele având unul și același număr al comenzii de execuție.

Au existat mai multe tipuri de cărți poștale timbrate cu destinație specială, dintre care menționăm:

1. **Уведомление о вручении почтовоuго отправления** (Aviz despre predarea trimiterii poștale)
2. **Уведомление о получении повестки** (Aviz de primire a citației)
3. **Судебная повестка с уведомлением о вручении** (Citație judiciară cu aviz de predare)
4. **Адресная карточка почтовая** Carte poștală cu adresa imprimată.
5. Carte poștală a Filarmonicii de Stat din Moscova.
6. Carte poștală a Stației de Urgență din or. Moscova.
7. Carte poștală a Curții Supreme de Justiție a U.R.S.S.
8. **Заказ железнодорожных билетов. Карточка почтовая. Открытка-заказ**. Carte poștală pentru oferirea serviciilor de transport (a comanda bilete de tren, a informa cu privire la sosirea bagajului, pentru a comanda transport auto la dispeceratul Agenției „Mostransaghentstvo".
9. **Заказ "Книга - почтой".** Carte poștală pentru a comanda cărți în rețeaua "Cartea prin poștă" .
10. **Игра в шахматы по переписке**. Carte poștală pentru partide de șah prin corespondență.
11. **Переадресовка.** Carte poștală pentru readresarea corespondenței.
12. **Сведения по новому адресному трафарету**. Carte poștală pentru studierea modului de scriere a codului poștal.
13. **Почтовая карточка 107207 Москва ул. Уральская, дом 6. Дирекция художественных лотерей** Carte poștală a Direcției loteriilor artistice.
14. Carte poștală a redacției ziarului „Труд" (pentru răspuns).
15. Carte poștală pentru a face comandă de mobilă.
16. Carte poștală pentru Inspectoratul Auto de Stat.
17. **Получение повестки** (Primirea citației)[365].

În perioada analizată administrația poștală sovietică a emis diferite tipuri de cărți poștale:

a) Uzuale, tipărite în tiraje mari pentru utilizarea lor în scopuri pur poștale.

b) Cărți poștale publicitare, cunoscute în literatura rusă de specialitate ca **Рекламно-информационные и агитационные ПК**, emise între anii 1943-1949.

c) Cărți poștale ilustrate ordinare cu marcă fixă uzuală.

d) Cărți poștale semiilustrate cu marcă fixă figurativă.

Între anii 1946-1947 poșta sovietică a emis 9 cărți poștale ilustrate (+ 11 varietăți după culoare și tipul cartonului). Toate au marca fixă nr. 695 (699) „Aviator", nominalul 30 kop. Formatul mărcii pe cărțile poștale ilustrate a variat între 14,5x22,0 mm și 15,0x22,6 mm[366].

În anul 1952 poșta sovietică a început editarea cărților poștale ilustrate cu două fețe. Aceste întreguri poștale s-au tipărit cu diferite mărci din emisiunea a VIII uzuală. Dar în anul 1956 s-au editat concomitent cărți poștale ilustrate cu 2 tipuri de uzuale cu același nominal, ambele mărci fiind modificate – „Mauzoleul V. I. Lenin și turnul Spasky al Kremlinului" și „Stema și drapelul de Stat al U.R.S.S.",

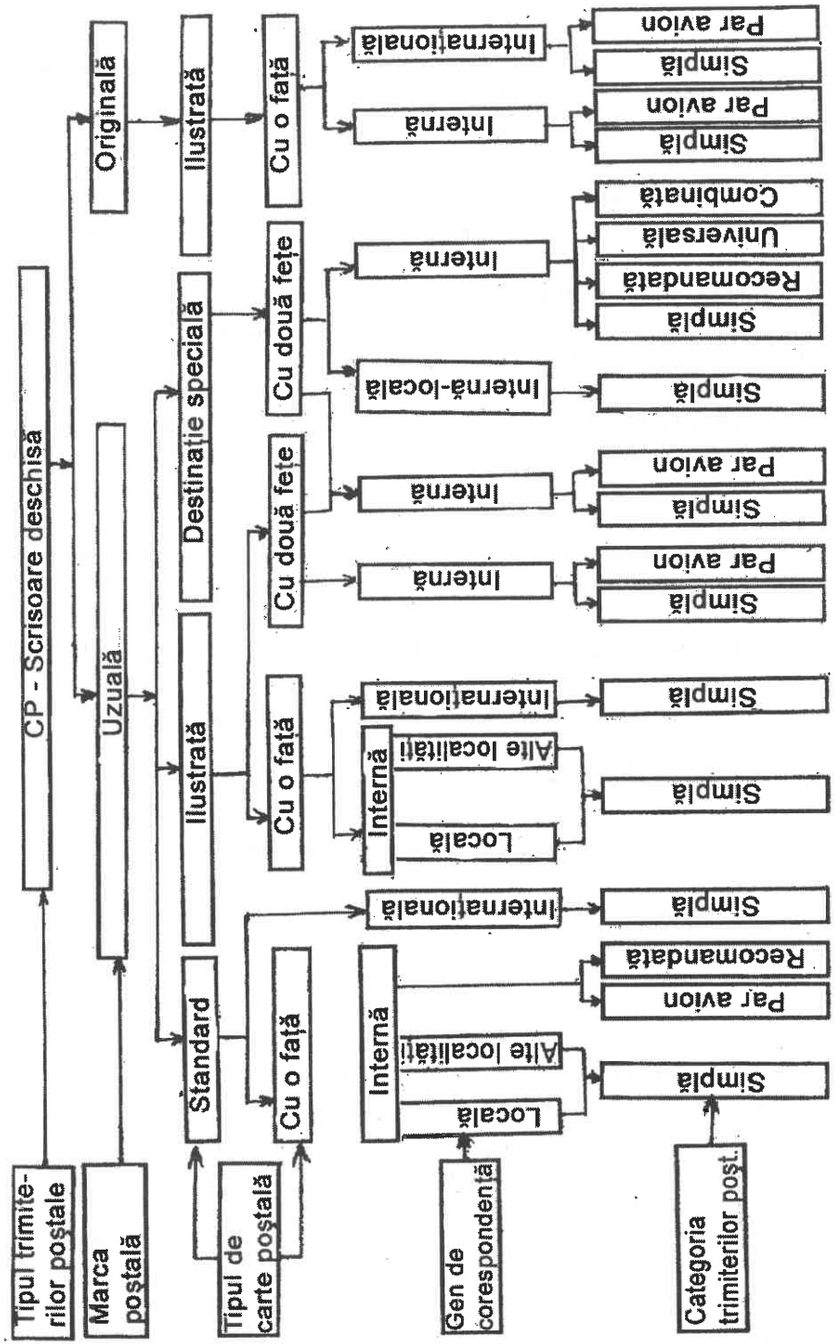

Schema clasificării cărților poștale sovietice

iar în 1958 – chiar cu trei mărci (la cele enumerate s-a mai adăugat marca „Miner în abataj"). Din anul 1959 Ministerul Telecomunicațiilor a încetat să mai editeze concomitent cărți poștale ilustrate cu diferite mărci din aceeași serie de uzuale.

Cărți poștale ilustrate cu marca modificată „Mauzoleul V.I. Lenin și turnul Spasky al Kremlinului" s-au tipărit în perioada anilor 1952-1958 la Imprimeria din Moscova a „Goznak"-ului, utilizându-se în acest scop carton alb și galben-deschis. Metodele de tipar utilizate: înalt (pantografic) și plan (offset)[367].

Dar pe o mare parte din cărțile poștale, emise între anii 1952-1958, și care au imprimată ca însemn marca „Mauzoleul V. I. Lenin și turnul Spasky al Kremlinului" însemnul poștal respectiv nu este o copie fidelă a miniaturii din emisiunea de uzuale (nr. 1384), ci o variantă modificată a acesteia. Astfel constatăm pentru prima dată că administrația poștală a recurs la modificarea parțială a desenului și a utilizat alte nominale, apelând la o modificație a mărcii poștale uzuale. Acest tip de întreguri poștale poate fi separat în două grupe distincte: cărți poștale uzuale și cărți poștale ilustrate. Cărți poștale uzuale cu asemenea mărci modificate au fost emise aproximativ din anul 1958 (nr. 172), fiind destinate pentru corespondența internațională. Stema de stat a U.R.S.S., marca, titulatura **Почтовая карточка**, imprimată în limbile rusă și franceză, precum și celelalte elemente sunt de culoare roșie, cartonul fiind galben-deschis. Cărțile poștale respective nu conțin date de emisie.

În legătură cu reforma monetară din anul 1961, care a fost însoțită și de modificarea tarifelor poștale, s-au stabilit tarife unice atât pentru corespondența internă, cât și pentru cea expediată în țările, ce făceau parte din lagărul socialist. Ca rezultat, cărțile poștale au fost supuse unor reevaluări, operație efectuată – cu unele excepții – la tipografia din Moscova, unde li s-a aplicat următorul text, amplasat în 2 rânduri, scris cu negru: **С 1 января 1961 г. цена карточки с маркой 4 коп.** (De la 1 ianuarie 1961 costul cărții poștale cu marcă fixă este de 4 kop.).

a) **Cărți poștale uzuale** (Стандартная почтовая карточка)

Cu mărcile emisiunii a IV-a uzuale

1947

10 к. - Почтовая карточка // Carte poștale. (Inscripții în limbile rusă și franceză). M.F. nr. 556 „Femeia muncitoare". Pentru corespondența locală.

10 к.+10 к. - Почтовая карточка // Carte poștale. (Carte poștală dublă cu răspuns plătit). (Inscripții în limbile rusă și franceză). M.F. nr. 556 „Femeia muncitoare". Pentru corespondența locală.

20 к. - Почтовая карточка // Carte poștale. (Inscripții în limbile rusă și franceză). M.F. nr. 557 „Țărancă". Pentru corespondența „Alte localități".

20 к.+20 к. - Почтовая карточка // Carte poștale (Carte poștală dublă cu răspuns plătit). (Inscripții în limbile rusă și franceză). M.F. nr. 557 „Țărancă". Pentru corespondența „Alte localități".

Cu mărcile emisiunii a VIII-a uzuale

1948

25 к. - Почтовая карточка // Carte poştale. (Inscripţii în limbile rusă şi franceză). M.F. nr. 1386 „Aviator". Pentru corespondenţa locală. Format l45xl00.

25 к.+25 к. - Почтовая карточка // Carte poştale. (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 1386 „Aviator". Pentru corespondenţa locală. Format 145x100.

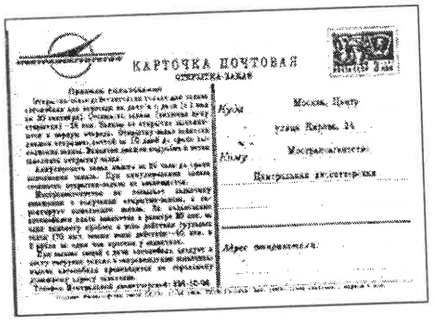

1949

25 к. - Почтовая карточка. (Inscripţia în limba rusă). M.F. nr. 1386 „Aviator". Format 145x100.

25 к.+25 к. - Почтовая карточка. (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 1386 „Aviator". Format 145x100.

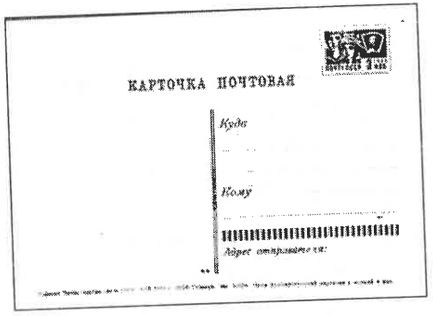

1950-1951

25 к.. - Почтовая карточка. (Inscripţia în limba rusă). M.F. nr. 1386 „Aviator". Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

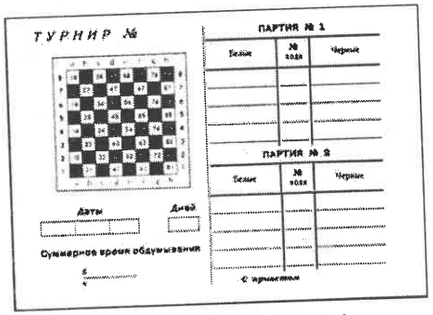

Tipuri de cărţi poştale sovietice

1952-1955

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator" (a. 1952). Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator" (a. 1953). Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator". (a. 1955). Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

1956-1957

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1379 „Miner în abataj". Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1379 „Miner în abataj". Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

25 к.+25 к. - Почтовая карточка. (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 1379 „Miner în abataj". Pentru corespondenţa internă simplă. Format 145x100.

1958

40 к. - Почтовая карточка // Carte postale. M.F. nr. 1384 „Mausoleul V.I. Lenin şi turnul Spassky al Kremlinuhii". Pentru corespondenţa internaţională simplă. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 8.05.1958. Format 150x105.

1959-1960

25 к.+25 к. - Почтовая карточка. (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 1379 „Miner în abataj". Pentru corespondenţa internă simplă. Format 150x105.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1379 „Miner in abataj". Pentru corespondenţa internă simplă. Format 150x105.

Cu mărcile emisiunii a X-a uzuale

În legătură cu reforma monetară de la 1 ianuarie 1961, care a provocat şi modificarea preturilor, s-au introdus si tarife poştale noi. Ca urmare, în circuitul poştal a fost lansată emisiunea a X-a uzuală (nr. 2510-2520), care s-a tipărit in tiraje repetate până la sfârşitul anului 1966, când a fost lansata emisiunea a XI-a uzuală.

În paralel, Ministerul Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. a editat diferite întreguri poştale – plicuri si cărţi poştale, ce aveau ca mărci fixe miniaturi din emisiunea respectivă.

Întregurile poştale, ce au imprimate mărcile emisiunii a X-a uzuale, pot fi împărţite în două categorii: prima include piesele de utilizare în masă, cu destinaţie pentru variate tipuri de trimiteri poştale. A doua – întregurile poştale cu destinaţie specială, folosite doar în anumite scopuri, stabilite prin textele şi execuţia specifică a piesei. Spre exemplu, Cartea poştală pentru solicitarea informaţiei despre o adresă, Avizul despre înmânarea trimiterii poştale sau Formularele cu marcă fixă pentru comanda biletelor de tren prin intermediul poştei.

În corespundere cu tarifele poştale, cărţile poştale au avut imprimate următoarele mărci:

3 к. - nr. 2512 sau 2520 „Spre cosmos!"

4 к. - nr. 2513 „Stema şi drapelul U.R.S.S."

6 к. - nr. 2514-2515 „Kremlinul din Moscova". Plic pentru corespondenţa internă Par avion.

10 к. - nr. 2516. Sculptura "Muncitor şi ţărancă" de V. Muhina. Plic pentru corespondenţa internă recomandată.

16 к. - nr. 2518 „Barajul unei staţii hidroelectrice şi o linie de tensiune înaltă". Plic pentru corespondenţa internaţională Par Avion.

Cu alte cuvinte, pentru întregurile poştale uzuale s-au folosit doar cinci desene ale mărcilor din emisiunea a X-a uzuală. Însă acestea se deosebesc de cele imprimate în coli atât prin culoare, metoda de imprimare, cat şi prin unele detalii mici ale desenului. Dar nominalul mărcilor atât în coli, cat şi pe întregurile poştale a rămas fără modificări.

1961-1963

3 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!". Pentru corespondența internă simplă. Format 145xl00.

3 к.+3 к. - Почтовая карточка (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!". Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

3 к. - Карточка почтовая. M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" (a.1961). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

3 к. - Карточка почтовая. M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" (a. 1963). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

3 к.+3 к. - Карточка почтовая (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" (a. 1961). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

Cu marcile emisiunii a XI-a uzuale

1966-1967

3 к. - Карточка почтовая. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic". (Marca e într-un chenar din linii drepte). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

3 к. - Карточка почтовая. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic" (Marca e în chenar dantelat). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

3 к.+3 к. - Карточка почтовая (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic". (Marca e în chenar din linii drepte). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

4 к. - АВИА Карточка почтовая. M.F. nr. 3417 „Stema şi drapelul U.R.S.S" (Marca e în chenar dantelat). Pentru corespondența internă simplă. Format 145x100.

În perioada 1961-1967 s-au emis peste 2000 de cărți poştale tematice, majoritatea dintre ele având marca fixa nr. 2512 „Spre cosmos!". Fiind imprimate prin diferite metode – tipar înalt (pantografic), offset sau tipar adânc, la diferite întreprinderi poligrafice, ele comportă multe detalii, ce prezintă interes în special pentru colecționari decât pentru publicul larg. De aceea nu vom intra in detalii, doar vom menționa unele elemente, care, în fond, deosebesc cărțile poştale utilizate în acea perioadă.

Tiparul înalt (sau pantografic) – imprimă imaginea prin amprenta lăsată de părțile înalte ale formei de tipar. Practic este format din trăsături simple, de diverse grosimi, care se termină net. Toate părțile înalte sunt la acelaşi nivel.

Tiparul offset – este un procedeu de tipar plan, modern, în care toată suprafața clişeului se află la acelaşi nivel. La offset imaginea este transpusă pe forme intermediare din cauciuc (montate pe prese rotative), care preiau cerneala şi o aplică pe hârtie, iar imaginea este formată dintr-o mulțime de puncte de mărime diferită, care creează efectul de intensitate a culorii.

Tiparul adânc – imprimă cu ajutorul unor placi metalice (din oțel sau cupru), gravate prin aşchiere sau corodare. Cerneala pătrunde în adâncituri, fiind apoi

transpusă pe hârtie. Părțile întunecate ale desenului rezultă din densitatea trăsăturilor, cerneala căpătând un aspect viu, lucitor.

Piesele imprimate prin tipar adânc (denumit curent *gravură*), pot fi identificate şi după amprenta desenului, care apare uşor în relief pe spatele hârtiei (în cazul când aceasta e subțire, spre exemplu, la tipărirea mărcilor poştale).

Mărimea mărcii pe cărțile poştale, editate prin procedeul tipar offset şi tipar adânc variază în limitele 14,0x21,0 până la 14,5x21,5, iar la tiparul înalt – între 14,5x21,5 pană la 15,0x22,0 mm. Măsurările s-au efectuat pe marginea de jos şi din stânga a mărcilor.

La tipărirea cărților poştale ilustrate, imprimate prin tipar adânc, s-au folosit vopsele roşii, cafenii, verzi, albastru închis şi albastru deschis[368].

1968

3 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic" (Marca e în chenar dantelat). **Цена карточки 3 коп. ШФ Гознака.** Format 145x100. Pentru corespondența internă simplă.

3 к.+3 к. - Почтовая карточка (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic". (Marca e în chenar dantelat). **ШФ Гознака. Цена двойной карточки 6 коп**. (doar pe cartea poştală „Для ответа"). Format 145x100. Pentru corespondență simplă.

4 к. - АВИА Почтовая карточка. M.F. nr. 3417 „Stema şi drapelul U.R.S.S.". **ШФ Гознака. Цена карточки 4 коп**. Pe marcă stema U.R.S.S. are 15 rotații ale panglicii, iar stema din colțul stâng al cărții poştale – 16 rotații. Format 145x100. Pentru corespondența internă simplă PAR AVION.

3 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic". (Marca e în chenar dantelat). **Издание Министерства связи СССР. Цена карточки 3 коп. ШФ Гознака**. Format 145x100. Pentru corespondența internă simplă.

4 к. - АВИА Почтовая карточка. M.F. nr. 3417 „Stema şi drapelul U.R.S.S.". **Издание Министерства связи СССР. Цена 4 коп. ШФ Гознака**. Format 148x105. Pentru corespondență internă simplă PAR AVION.

1970

3 к.+3 к. - Почтовая карточка. (Carte poştală dublă cu răspuns plătit). M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic". **ШФ Гознака. Цена двойной карточки 6 коп** (doar pe cărțile poştale „Для ответа"). Pentru corespondență internă simplă.

1972

3 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic". **Издание Министерства связи СССР. Цена карточки 3 коп. ШФ Гознака**. Format 148x105. Pentru corespondență internă simplă.

4 к. - АВИА Почтовая карточка. M.F. nr. 3417 „Stema şi drapelul U.R.S.S.". **Издание Министерства связи СССР. Цена 4 коп. ШФ Гознака**. Format 148x105. Pentru corespondență internă simplă PAR AVION.

Cu marcile emisiunii a XII-a uzuale

1977

3 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 4601 Sculptura „Muncitorul şi colhoznica" de V. Muhina. **Издание Министерства связи СССР. Цена карточки 3 коп. ППФ Гознака**. Format 148x105. Pentru corespondenţa internă simplă.

4 к. - АВИА Почтовая карточка. M.F. nr. 4602 „Stema U.R.S.S.". **Издание Министерства связи СССР. Цена 4 коп. ППФ Гознака**. Format 148x105. Pentru corespondenţa internă simplă PAR AVION.

1979

3 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 4601 Sculptura „Muncitorul şi colhoznica" de V. Muhina. **Министерство связи СССР. Цена карточки 3 коп. ППФ Гознака.** Format 148x105. Pentru corespondenţă internă simplă.

4 к. - АВИА Почтовая карточка. M.F. nr. 4602 „Stema U.R.S.S.". **Министерство связи СССР. Цена 4 коп. ППФ Гознака**. Format 148x105. Pentru corespondenţă internă simplă PAR AVION.

b) Carti postale publicitare (Рекламно-информационные и агитационные ПК)

Cu mărcile emisiunii a IV uzuale

1943

20 к. - Почтовая карточка // Carte postale. M.F. nr. 558 „Colhoznică". ***Комсомолец! Твое место – на решающих участках весеннего сева: за плугом, у сеялки, на бороновании!***

20 к. - Почтовая карточка // Carte postale. M.F. nr. 558 „Colhoznică". ***Сельская молодежь! Хочешь приблизить победу над немцами – будь в первых рядах борцов за отличное проведение сева!***

1949

20 к. - Почтовая карточка // Carte postale. M.F. nr. 558 „Colhoznică". ***Комсомолец! Твое место на решающих участках весеннего сева: за плугом, у сеялки, на бороновании!*** Lungimea cuvintelor **Почтовая карточка** = 56 cm.

Cu mărcile emisiunii a VIII-a uzuale

1949

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator". În centrul cărţii poştale – stema U.R.S.S. În stânga stemei – o bară verticală separă textul informativ: ***Тариф за пересылку письменной корреспонденции и бандеролей по «авиа», Почтовая карточка (одинарная): простая – 60 коп.; заказная – 1 руб. 60 коп.; Писъмо или бандероль весом до 20 гр.: простое – 1 руб.; заказное – 2 руб. Весом свыше 20 гр. – каждые последующие 20 гр. – 45 коп.***

Jos datele emisiunii: A 4/VI 1949. Гознак. Москва. Зак. 4242. Format 145x105.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator". In centrul cărţii poştale – stema U.R.S.S. În stânga stemei – o bară verticală separă textul informativ: ***Тариф за пересылку письменной простой корреспонденции. Письмо закрытое весом до 20 гр.: местное и иногороднее – 40 коп.; весом свыше 20 гр. – за каждые последующие 20 гр. – 20 коп. Почтовая карточка: местная и иногородняя: одинарная – 25 коп.; двойная – 50 коп.***

Jos datele emisiunii: A 4/VI 1949. Гознак. Москва. Зак. 4242. Format 145x105.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator", în centrul cărţii poştale - stema U.R.S.S. În stânga stemei – o bară verticală separă textul informativ: ***Тариф за пересылку по почте бандеролей: простой – до 50 гр. – 30 коп., заказной – до 50 гр. – 1 руб. За каждые последующие полные или неполные 50 гр. простой и заказной бандероли оплачивается – 15 коп., ценной – кроме весового сбора, как за заказную бандероль, оплачивается: при объявленной ценности до 30 гр. – 60 коп.; от 30 до 50 гр. – 1 р.; от 50 до 100 гр. – 2 р.***

Jos datele emisiunii: A 4/VI 1949. Гознак. Москва. Зак. 4242. Format 145x105.

25 к. - Почтовая карточка. M.F. nr. 1386 „Aviator". În centrul cărţii poştale – stema U.R.S.S. În stânga stemei o bară verticală separă textul informativ: ***Уведомление о вручении. Если хотите знать когда вручено адресату посланное Вами ценное письмо, посылка, заказное письмо, бандероль, денежный перевод, – пользуйтесь уведомлением о вручении. Плата за уведомление взимается, как за письмо: простое – 40 коп.; заказное – 1 руб.; «авиа» простое – 1 руб.; «авиа» заказное – 2 руб.***

Jos datele emisiunii: A 4/VI 1949. Гознак. Москва. Зак. 4242. Format 145x105.

c) Cărţi poştale semiilustrate (Cărţi poştale ordinare, cu marcă fixă imprimată).

Cărţile poştale din capitolul respectiv, la fel ca şi cele publicitare, pe lângă elementele poştale (de serviciu) mai conţin o ilustraţie, fie că ea e însoţită de o inscripţie sau ba. Practic, cărţile poştale au toate elementele descriptive pe o parte a piesei, cealaltă fiind repartizată comunicării scrise. Cărţile poştale de tipul respectiv au fost denumite **semiilustrate** sau **ordinare**, spre deosebire de cele ilustrate, la care ambele părţi sunt utilizate pentru amplasarea elementelor descriptive (imagini, inscripţii).

Cărţile poştale semiilustrate au dimensiunile 145-150x100-105 mm, fiind tipărite pe hârtie de diferite culori, ca marcă fixă având un timbru uzual. Practic toate cărţile poştale semiilustrate sunt destinate corespondenţei interne simple.

1945

30 к. - Да здравствует 1 Мая! M.F. nr. 695 „Aviator".

30 к. - Николай Островский (1904-1936). M.F. nr. 695 „Aviator".

1946

30 к. - 10 февраля 1946 – Выборы в Верховный Совет СССР. M.F. nr. 695 „Aviator".

1947

30 к. - Все силы народа на выполнение новой сталинской пятилетки! За 127 миллионов тонн зерна в год! M.F. nr. 695 „Aviator".

30 к. - Курорты СССР. Сухуми. M.F. nr. 695 „Aviator".

30 к. - Курорты СССР. Гагра. M.F. nr. 695 „Aviator".

30 к. - Курорты СССР. Сочи. Ривьера. M.F. nr. 695 „Aviator".

30 к. - Курорты СССР. Новый Афон. M.F. nr. 695 „Aviator".

1962-1963

3 к. - С праздником 1 Мая! **Издание Министерства связи СССР. А 02949. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп**. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 16.03.1963.

3 к. - С Новым годом! M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 10282. 11/XII.1962 МПФ Гознака. Зак. 18991. Цена художественной карточки с маркой 4 коп.** Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 19.03.1963.

3 к. - Москва. Красная площадь. M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 10281. МПФ Гознака. 19195-63г. Цена 4 коп.** Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 19.03.1963.

3 к. - Магнолия. M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 05146. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп.** Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 24.05.1963.

3 к. - Березки. M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 05147. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп.** Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 25.05.1963.

3 к. - С праздником 46 годовщины Великого Октября! M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 06257. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп**. Lansată în circuitul poştal prin ordinal Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 01.07.1963.

3 к. - 46 годовщина Октября! M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР 06258, МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп**. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 27.07.1963.

3 к. - С праздником Великого Октября! M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!"

Издание Министерства связи СССР. А 06257. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 02.08.1963.

3 к. - С праздником Великого Октября! M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 06257. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп**. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 14.08.1963.

3 к. - Атомоход «Ленин». M.F. nr. 2512 „Spre cosmos!" **Издание Министерства связи СССР. А 10283. МПФ Гознака. 19195-63 г. Цена 4 коп**. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 14.08.1963.

1975

3 к. - 8 марта. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic" într-un chenar ce imită dantelura. **©Министерство связи СССР, 1975. 13.III-74 г. МПФГ. Зак. 14257. Ц. 5 к. Фото И. Дергилева**. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 19.02.1975.

3 к. - 1 Мая. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic" într-un chenar ce imită dantelura. **©Министерство связи СССР, 1975. 22/X1-74 г. МПФГ. Зак. 14257. Ц. 4 к. Художник И. Дергилев**. Lansată în circuitul poştal prin ordinul Ministerului Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. din 07.04.1975.

3 к. - 1 Мая. Sculptura „Muncitor şi colhoznică" de V. Muhina. M.F. nr. 3416 „Tineretul sovietic" într-un chenar ce imită dantelura. **© Министерство связи СССР, 1975. Л58424. 25. III-74 г. МПФГ. Зак. 14257. Ц. 5 к. Художник И. Дергилев**.

Întreguri poştale – cărţi poştale ilustrate cu tematica Moldova[369]

Nr. scrp.	Data emisiei	Codul	Subiectul	Tirajul
1	01.09.62	A-07409	Chişinău. Parcul Central de Cultură şi Odihnă	100.000
2	27.04.63	A-05238	Chişinău. Piaţa Victoriei	500.000
3	21.05.63	A-05290	Chişinău. Prospectul Lenin	100.000
4	25.12.63	A-11938	Chişinău. Academia de Ştiinţe a Moldovei	100.000
5	23.07.64	A-07499	40 de ani ai Moldovei sovietice	50.000
6	24 07.65	A-09881	Chişinău. Piaţa Grigore Kotovski	15.000
7	21.01.66	A-15039	Chişinău. Aeroportul	100.000
8	29.03.66	A-11370	Chişinău. Gara feroviară	100.000
9	23.09.66	A-15904	Chişinău. Piaţa Victoriei	100.000
10	14.02.67	A-11088	Chişinău. Piaţa Victoriei	100.000
11	12.04.67	A-l0030	Crini. Textul „Te felicit!"	100.000
12	14.04.67	A-11404	Chişinău. Cinematograful „Patria"	100.000
13	14.04.67	A-l1006	Ochiul-boului. Textul „Te felicit!"	100.000
14	04.10.67	A-l3415	Chişinău. Prospectul Iurie Gagarin	100.000
15	27.06.68	A-07413	Festivalul Unional al Ansamblurilor de Dansuri Populare	1 mln.
16	24.09.68	A-09590	Chişinău. Monumentul lui Grigore Kotovski	100.000
17	04.02.69	A-03889	Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane	100.000

18	04.02.69	A-03892	Chişinău. Poşta Centrală	100.000
19	11.05.70	A-07702	Chişinău. Monumentul eroilor-comsomolişti	100.000
20	11.05.70	A-07703	Chişinău. Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic	100.000
21	26.11.70	A-l 0640	Motonavele „Moldavia" si „Kolhida"	100.000
22	15.02.72	A-03274	Bălţi. Palatul Culturii	100.000
23	24.02.72	A-48722	Chişinău. Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic	100.000
24	24.02.72	L-48723	Or. Soroca	100.000
25	24.02.72	L-48724	Bălţi. Centrul orăşenesc de telecomunicaţii	100.000
26	24.02.72	A-48725	Chişinău. Cinematograful „Şipca"	100.000
27	24.02.72	A-48728	Tiraspol. Căminul Institutului Pedagogic de Stat	100.000
28	24.02.72	L-48729	Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane	100.000
29	27.02.72	A-48727	Chişinău. Muzeul de Istorie şi Studiere a Ţinutului Natal	100.000
30	29.02.72	L-48773	Chişinău. Hotelul „Turist"	100.000
31	29.02.72	L-48775	Or. Soroca. Cetatea	100.000
32	29.03.72	A-48995	Chişinău. Baza turistică „Doina"	100.000
33	07.09.72	L-49752	Chişinău. Arcul Victoriei	100.000
34	29.09.72	L-50146	Motonavele „Moldavia" şi „Kolhida"	100.000
35	31.01.73	L-107073	Chişinău. Monumentul lui Maxim Gorki	100.000
36	31 01.73	L-107074	Chişinău. Palatul de Cultură al Sindicatelor	100.000
37	31.01.73	L-107075	Chiţcani. Obeliscul Slavei	100.000
38	31.01.73	L-107076	Tiraspol. Casa Sovietelor	100.000
39	31.01.73	L-107077	Chişinău. Monumentul Armatei Sovietice	100.000
40	31.01 73	L-107078	Bender. Monumentul consacrat luptătorilor pentru puterea sovietelor	100.000
41	31.01.73	L-107079	Kotovsk. Casa-muzeu Grigore Kotovski	100.000
42	08.04.74	L-64625	Chişinău. Arcul Victoriei	100.000
43	08.04.74	L-64626	Chişinău. Monumentul lui Grigore Kotovski	100.000
44	08.04.74	L-64627	Leuşeni. Memorialul consacrat încheierii operaţiei Iaşi-Chişinău în a. 1944.	100.000
45	08.04.74	L-64628	Bălţi. Institutul de Cercetări Ştiinţifice în Domeniul Selecţiei şi Semenologiei.	100.000
46	08.04.74	L-64629	Chişinău. Hotelul „Moldova"	100.000
47	08.04.74	L-64630	Chişinău. Teatrul Academic Muzical-Dramatic.	100.000
48	12.04.74	L-64674	Chişinău. Gara feroviară.	100.000
49	08.04.74	L-64725	Chişinău. Casa Presei.	100.000
50	08.04.74	L-64726	Chişinău. Casa Guvernului,	100.000
51	06.05.74	L-64802	La mulţi ani!	100.000
52	11.07.74	L-65278	Chişinău. Restaurantul „Noroc"	100.000
53	29.07.74	L-65424	Chişinău. Sala de Expoziţii.	100.000
54	30.07.74	L-65434	Chişinău. Piaţa Eliberării	100.000
55	19.06.75	L-36690	Motonava „Moldavia".	100.000
56	23.09.75	L-32322	Tiraspol. Cinematograful „Iunosti".	100.000
57	23.09.75	L-32323	Tiraspol. Casa Sovietelor.	100.000
58	26.01.76	L-67739	Motonava „Moldavia".	100.000
59	27.04.76	L-68399	Chişinău. Clădirea Comitetului Executiv al Consiliului orăşenesc.	100.000
60	27.04.76	L-68400	Tiraspol. Monumentul lui Grigore Kotovski	100.000
61	27.04.76	L-68401	Chişinău. Palatul de Cultură al Sindicatelor	100.000
62	27.04.76	L-68402	Tiraspol. Sovhozul-tehnicum Legumicol „M. Frunze"	100.000
63	23.07.76	L-68896	Tiraspol. Hotelul „Aist"	100.000

64	22.11.76	—	Odesa. Sanatoriul „Moldova"	100.000
65	26.04.77	C. 4225	Chişinău. Microraionul „Râşcani"	100.000
66	26.04.77	C. 4221	Tiraspol. Motelul „Drujba"	100.000
67	02.06.77	C. 4403	Bălţi. Muzeul de Istorie şi Studiere a Ţinutului Natal	100.000
68	22.08.77	C. 6335	Chişinău. Palatul „Octombrie"	100.000
69	13.07.78	L-107790	100 de ani de la naşterea arhitectului A. Şciusev	100.000
70	04.04.78	—	Chişinău. Teatrul Dramatic Rus „A. P. Cehov"	100.000
71	04.04.78	—	Chişinău. Muzeul de Istorie şi Studiere a Ţinutului Natal	100.000
72	04.04.78	—	Chişinău. Hotelul „Turist"	100.000
73	04.04.78	—	Chişinău. Monumentul lui Grigore Kotovski	100.000
74	2704.78	L-91662	Bender. Monumentul consacrat luptătorilor pentru puterea sovietelor	100.000
75	23.02.79	—	Chiţcani. Obeliscul Slavei	100.000
76	23.02.79	—	Chişinău. Baza turistică „Doina"	100.000
77	12.03.79	L-102268	Tiraspol. Casa sovietelor	100.000
78	10.04.79	L-102346	Chişinău. Monumentul consacrat armatei sovietice	100.000
79	01.06.79	C. 6425	Chişinău. Sala de Expoziţii	100.000
80	22.05.80	—	Chişinău. Institutul Agricol	100.000
81	17.06.80	—	Chişinău. Monumentul eroilor-comsomolişti. Palatul de Cultură al Sindicatelor	
82	28.05.80	—	Bender. Monumentul consacrat luptătorilor pentru puterea sovietelor	100.000
83	12.06.80	—	Chişinău. Cinematograful „Şipca"	100.000
84	28.07.80	L-34995	Chişinău. Monumentul consacrat voluntarilor bulgari	100.000
85	22.10.81	—	Tiraspol. Palatul Pionerilor şi Elevilor	100.000
86	22.10.81	—	Tiraspol. Monumentul lui A. V. Suvorov	100.000
87	28.10.81	—	Bălţi. Centrul Orăşenesc de Telecomunicaţii	100.000
88	28.10.81	—	Chişinău. Clădirea Comitetului Executiv orăşenesc	100.000
89	07.05.82	—	Bălţi. Magazinul universal	100.000
90	30.07.82	—	Bălţi. Sediul comitetului orăşenesc al PCM	100.000
91	25.03.83	—	Bălţi. Cinematograful „Grigore Kotovski"	100.000
92	15.06.83	—	Chişinău. Piaţa Eliberării.	100.000
93	22.07.83	—	Chişinău. Teatrul Academic de Stat „A. Puşkin". Muzeul de Istorie a PCM. Sala cu Orgă.	100.000
94	25.07.83	—	Raionul Nisporeni. Satul Puşkin. Casa-muzeu „A. S. Puşkin"	100.000
95	03.05.84	L-108242	Cahul. Şcoala Pedagogică „A. Macarenko"	100.000
96	03.05.84	L-108244	Chişinău. Hotelul „Inturist"	100.000
97	03.05.84	L-108246	Călăraşi. Sanatoriul „Sovietskaia Moldavia"	100.000
98	11.05.84	L-108256	Bălţi. Hotelul „Octombrie". Muzeul de Istorie şi Studiere a Ţinutului Natal. Palatul Culturii.	100.000
99	11.05.84	L-108257	Chişinău. Compoziţia sculpturală „K. Marx şi F. Enghels".	100.000
100	20.08.84	L-85369	Chişinău. Memorialul slavei militare. Gara feroviară. Prospectul Păcii	100.000
101	25.12.84	L-108810	Chişinău. Sala cu Orgă	100.000
102	25.12.84	L-108812	Tiraspol. Microraionul „Okteabrskii".	100.000
103	31.01.85	L-95569	Tiraspol. CO al PCM. Cheiul. Monumentul	100.000

104	08.02.85	—	Nisporeni. Magazinul universal. Monumentul consacrat ostaşilor. Culesul strugurilor.	100.000
105	06.03.85	—	Nisporeni. Comitetul executiv raional	100.000
106	28.01 .86	L-88052	Chişinău. Circul	100.000
107	31.01.86	L-88062	Tiraspol. Trustul de construcţii	100.000
108	31.01.86	L-88063	Tiraspol. Monumentul lui A. V. Suvorov	100.000
109	29.03.86	L-88261	Chişinău. HoteIul „Codru"	100.000
110	28.11.86	L-88698	Chişinău. Teatrul Moldovenesc de Operă si Balet	100.000
111	17.03.87	L-84170	Raionul Nisporeni. s. Puskin. Casa-muzeu „A. S. Puşkin"	100.000
112	27.10.89	—	Chişinău. Monumentul lui A. S. Puskin	100.000
113	27.10.89	—	Kotovsk. Casa Vânătorului	100.000
114	03.11.89	—	Monumentul în memoria bătăliei de la Cahul	100.000
115	03.05.90	C. 106720	8 Martie	400.000
116	29.11.90	—	Căuseni. Biserica Adormirii Maicii Domnului	100.000
117	29.05.91	130450	Sărbători fericite!	100.000
118	28. 02.92	—	Felicitări cu ocazia sărbătorilor Crăciunului	1.000.000

În această clădire în perioadă sovietică s-a aflat Ministerul Telecomunicaţiilor al RSSM, iar la parter – oficiul poştal central (Почтамт), actualmente Oficiul poştal MD-2012, fiind cel mai mare din municipiul Chişinău

25.12.63 Chişinău. Academia de Ştiinţe

27.04.63 Chişinău. Piaţa Victoriei

23.09.66 Chişinău. Piaţa Victoriei

14.04.67 Cinematograful "Patria"

04.10.67 Chişinău. Prospectul Iu. Gagarin

11.05.70 Chişinău. Teatrul Moldovenesc

15.02.72 Bălţi. Palatul culturii

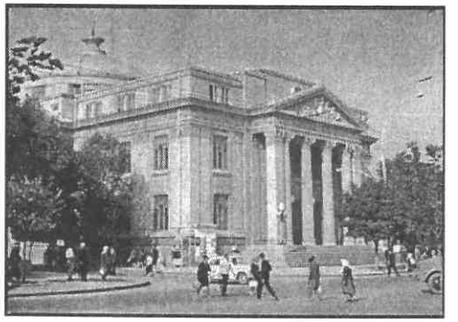

24.02.72 Chişinău. Teatrul Moldovenesc

04.02.69 Chişinău. Staţia Interurbană de Telefoane

04.02.69 Chişinău. Poşta Centrală

11.05.70 Chişinău. Monumentul eroilor-comsomolişti

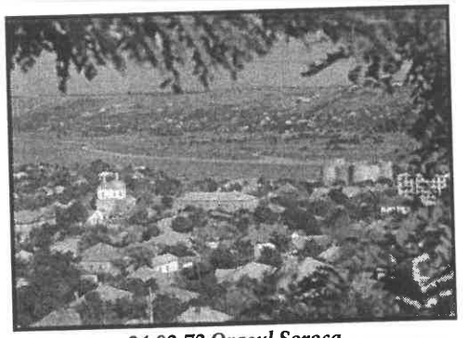

24.02.72 Oraşul Soroca

24.02.72 Bălţi. Centrul de Telecomunicaţii

24.02.72 Chişinău. Cinematograful "Şipca"

24.02.72 Tiraspol. Căminul Institutului Pedagogic

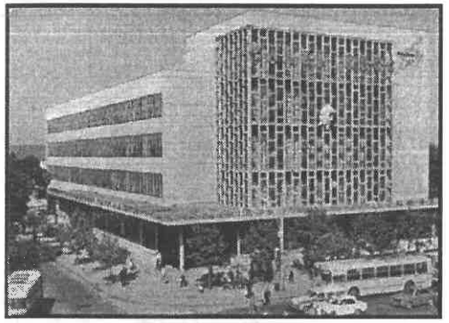

27.02.72 Chişinăi. Casa Presei

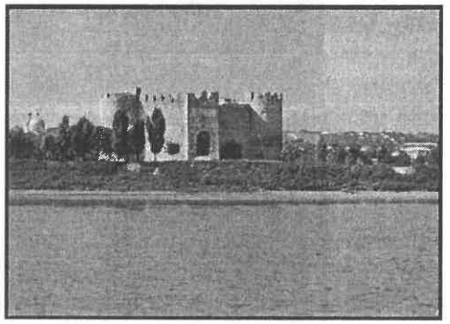

29.02.72 Oraşul Soroca. Cetatea

07.09.72 Chişinău. Arcul Victoriei

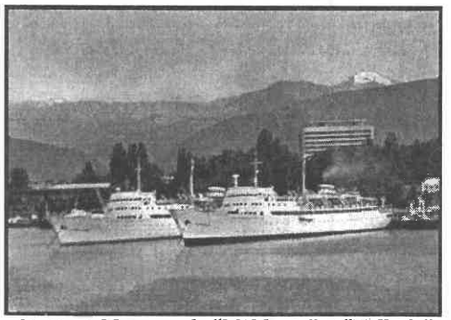

29.09.72 Motonavele "Moldavia" şi "Kolhida"

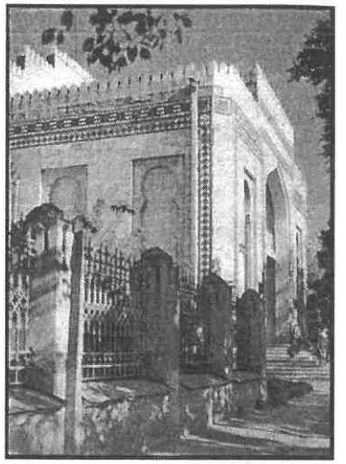

27.02.72 Chişinău. Muzeul de Istorie a Ţinutului Natal

31.01.73 Chişinău. Bustul lui M. Gorki

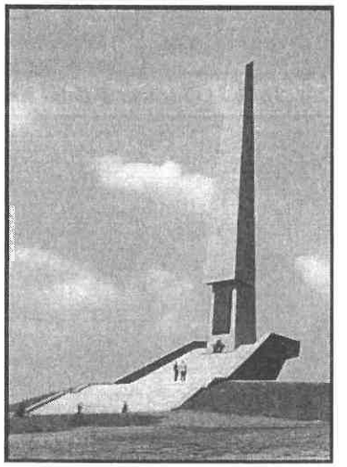

27.02.72 Chiţcani. Obeliscul Slavei

31.01.73 Tiraspol. Casa Sovietelor

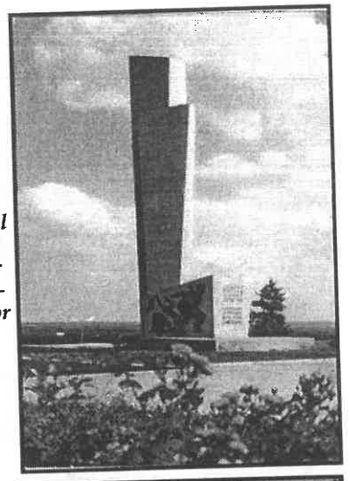

31.01.73 Chişinău. Bender. Monumentul consacrat luptătorilor pentru puterea sovietelor

31.01.73 Chişinău. Monumentul Armatei Sovietice

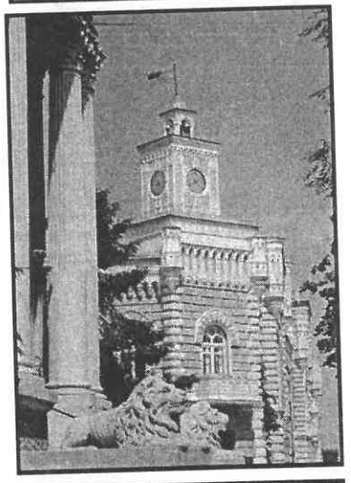

27.04.76 Chişinău. Clădirea Comitetului Executiv al Consiliului Orăşenesc

31.01.73 Chişinău. Palatul Sindicatelor

31.01.73 Kotovsk. Casa-muzeu Gr. Kotovski

29.05.91 Sărbători fericite!

XIX. ŞTAMPILOGRAFIE POŞTALĂ

La începutul introducerii lor ştampilele aveau rostul de a arăta locul de plecare a scrisorii, mai târziu – de a fixa şi data. Treptat s-au introdus în circulaţie ştampile ce indicau concomitent locul şi data de sosire sau transbordările pe parcurs, până la destinaţie.

Astăzi constatăm că funcţia ştampilei în activitatea poştală curentă este multiplă. Prin aplicarea ei pe lângă faptul că se anulează taxa poştală (timbrul propriu-zis), se înscriu datele necesare urmăririi corespondenţei în timp şi spaţiu. O serie de obliterări, aplicate ulterior, indică servicii sau situaţii în care s-a găsit corespondenţa între datele înscrise pe ştampilele calendaristice (obliterante, care indică locul şi data).

În practica poştală se utilizează o gamă largă de ştampile, fiecare dintre ele având funcţia sa. În ansamblu, însă, acest spectru larg de ştampile, variate atât prin scopul funcţional pe care îl urmăresc, cât şi prin mecanismul de aplicare a lor – constituie un imens câmp de studiu pentru acei, care doresc să pătrundă în tainele istoriei poştale. Vom menţiona doar câteva dintre tipurile de ştampile, utilizate de poşta sovietică. Astfel, întâlnim: *ştampile calendaristice* (*de zi*), care specifică locul şi data depunerii sau sosirii corespondenţei; *ştampile de cartare*, ce se aplică în centrele cu trafic poştal intens, dar care nu este ştampila de sosire, ci o ştampilă ce explică doar cartarea corespondenţei; *ştampile de recomandare* (înlocuite, uneori cu viniete ce au aceeaşi funcţie), care explică modul de transmitere a corespondenţei; *ştampile-retur*, ce dovedesc restituirea corespondenţei, care din diferite motive, independente de serviciul poştal respectiv, nu pot fi înmânate destinatarului; *ştampile de cenzură*, care se aplică pe corespondenţă în situaţii speciale, de obicei în caz de război; *ştampile „după plecare"*, care atestă că scrisoarea a fost predată la oficiul poştal şi ştampilată în ziua respectivă, dar nu a fost expediată în aceeaşi zi, deoarece a fost preluată după plecarea ultimului curier; *ştampile speciale* – ele fiind cele mai atractive din punct de vedere estetic; *ştampile cu indicaţii de serviciu* etc.

Principalele texte ale ştampilelor calendaristice sovietice

În corespundere cu regulamentul poştal sovietic pe ştampilele calendaristice (obliterante, de zi) s-a indicat denumirea localităţii şi numărul oficiului poştal (în cazul dacă în localitatea dată nu este unicul. Bunăoară, **Кишинев-60**. Pe lângă denumirea localităţii s-a indicat şi zona aflării ei (republica, uneori raionul), în cazul când aceeaşi denumire se întâlneşte şi în alt raion al Moldovei. Regulamentul prevedea, ca pentru localităţile, situate în republicile unionale, textul ştampilei să fie bilingv, adică în limba rusă şi limba populaţiei băştinaşe a republicii. Dar, făcând analiza ştampilelor aplicate în perioada anilor 1945-1994 în cadrul R.S.S. Moldoveneşti, vom vedea că acest deziderat, la prima vedere nu prea important, dar în realitate cu o mare pondere politică, nu a fost respectat deloc, ştampilele fiind confecţionate doar într-o singură limbă – cea rusă, de multe ori cu schimonosirea denumirilor de localităţi, un fel de „acomodări" la pronunţarea rusă.

Ştampilele sovietice aplicate în R.S.S. Moldovenească, iar ulterior şi în Republica Moldova până în 1994, în unele cazuri chiar şi în anul 1995, îşi au obârşia din îndepărtatul an 1938, când a avut loc o restructurare esenţială a formei şi textului acestora. Ordinul nr. 148 din 19 februarie 1938 al Comisariatului Telecomunicaţiilor din U.R.S.S.

"Cu privire la confecționarea ștampilelor poștale cu emblema secera și ciocanul, steluța cu cinci raze și literele **CCCP**" prevedea ca emblema și abrevierea **CCCP** să fie situate în cadrul cercului în diferite locuri. Dar ulterior, printr-o dispoziție specială din 20 aprilie 1938, a fost determinat locul situării emblemei: secera și ciocanul în cadrul steluței cu cinci raze, iar steluța – în partea de sus a ștampilei între abrevierea **CCCP**, care este împărțită în două: în stânga – «**CC**», în dreapta – «**CP**». Forma și textul ștampilelor s-a păstrat mai bine de 50 de ani, practic până la scoaterea lor din uzul poștal. Unele modificări țin doar de caracterele garniturilor de litere și situarea textelor, forma și mărimea steluței, secerii și ciocanului, precum și a abrevierii.

În procesul studiului ștampilelor s-au înregistrat cazuri, când există două ștampile aproape identice după mărimea caracterelor imprimate, tipul casetei, ba chiar și litera de identificare este aceeași, deosebirea fiind doar în mărimea, forma și amplasamentul abrevierii **CCCP**. Acest lucru se observă, în special, la ștemplurile, confecționate la uzina specializată din Permi. Se vede că primind comanda pentru confecționarea unor noi ștampile de zi, cei de la uzină au folosit formele vechi. De aceea, pentru a ușura înțelegerea acestui aspect al problemei, reproducem mai jos cele trei tipuri de abrevieri depistate.

Tip 1.

Tip 2.

Tip 3.

Deoarece multe ștampile calendaristice, confecționate în anii 1960-70, erau calculate doar pentru 15-25 de ani de funcționare, ele nu au cifra «9» în coloana a cincia, ori «3», «4» etc. în coloana a șasea a mecanismului de cifre. Din aceste considerente, aplicarea ștampilelor sovietice a devenit problematică în perioada 1985-1990, ba chiar și mai târziu, deoarece nu putea fi indicat anul folosirii ștampilei.

Fenomenul se explică simplu: poșta sovietică producea ștampile calendaristice pentru 15-25 de ani. Astfel, în perioada anilor 1960-1976 în Moldova au fost schimbate majoritatea ștampilelor, cele noi având montate în mecanism la capitolul anilor cifre până la «**89**», după care se presupunea, probabil, că va urma înlocuirea lor. Situația social-politică din U.R.S.S. din perioada anilor 1988-1990, care s-a soldat cu prăbușirea acestui imperiu, a făcut imposibilă înlocuirea lor, ștampilele rămânând în exploatare și după expirarea termenului preconizat de folosire a lor. Ca urmare, în aceste ștampile, în locul cifrei «**93**», ce ar indica anul aplicării, găsim «**-3**», «**03**», sau «**3**», fapt, care denotă că cifra «**9**» lipsește din mecanism.

Întrucât nu exista posibilitatea înlocuirii lor, ștampilele cu asemenea neregularități s-au folosit din plin în R.S.S. Moldovenească, iar apoi și în Republica Moldova până în anul 1994, deși se știa că mecanismul este incomplet dotat cu cifrele necesare. Pur și simplu, în perioada 1988-1992, ba chiar și mai târziu, pentru serviciul poștal problema ștampilelor nu era în prim plan. Ca urmare, avem o mare varietate a tipurilor de ștampile aplicate pe corespondența tranzitată prin unitățile poștale între anii 1989-1994. Dar modalitățile diferite de aplicare a ștemplurilor, precum și alte elemente, ce pot ajuta la caracterizarea unei ștampile poștale, fac absolut necesară adoptarea unei nomenclaturi unitare pentru descrierea ștampilelor poștale[371].

Clasificarea generală a ștampilelor poștale

I. Levitas în cartea sa ***Bazele filateliei practice***[372], referindu-se la funcționalitatea ștampilelor poștale, considera că acestea pot fi împărțite în trei grupe mari, și anume:

a) principale;

b) de plată;

c) suplimentare, auxiliare, de serviciu.

În prima grupă autorul include *ștampilele poștale obliterante obișnuite* (de zi), *speciale de zi, prima zi a emisiunii,* și toate celelalte, *dacă acestea indică locul obliterării* și cu ele se anulează mărcile.

La grupa a doua sunt atribuite *ștampilele* FRANCO, *ștampilele mașinilor de francare, ștampilele suprataxă cu suma inserată în mod manual sau cu suma gravată pe ștampilă* (ștampilele pentru taxare la destinație) etc.

Din grupa a treia fac parte *ștampilele, ce indică locul expedierii* (dar care nu obliterează marca), *de tranzitare a corespondenței, ștampilele de obliterare preventivă,* precum și *cele comemorative necalendaristice.* Acestei categorii îi sunt atribuite și diferite ștampile suplimentare, folosite în scopuri speciale (pe expedierile poștale ale diferitor genuri de comunicații): poșta feroviară, fluvială, maritimă, auto, aeriană, ștampilele de tipul "Transportat cu trenul", "Expediat cu aerostatul", "Sosit cu motodeltaplanul" etc.

Ștampila poștală calendaristică contemporană, de obicei, constă din dată și denumirea localității, unde se află oficiul poștal, ce aplică ștemplul. Ștampila este folosită pentru obliterarea mărcilor pe expedierile poștale, cu ea se ștampilează mandatele poștale, chitanțele, registrele, etichetele cu adrese la sacii poștali și multe alte documente, legate de transportarea poștei (schimbul poștal).

Ștampilele sovietice, aplicate în perioada studiată, au gravat în partea de sus abrevierea **CCCP**, secera și ciocanul pe fundalul unei steluțe cu cinci raze, iar în partea de jos, pe circumferință – denumirea oficiului poștal, locul aflării lui, numărul ce i s-a conferit și indicele – litera de specificare (numită și litera de indicativ).

Dacă în localitatea dată sunt câteva oficii poștale, apoi pe ștampilă se indică și numărul oficiului respectiv, uneori cu un element suplimentar de specificare. Ștampila are montat un mecanism ce conține cifre și care permite să se schimbe data, luna, anul, iar la unele tipuri de ștempluri – și ora, adică se indică timpul exact de aplicare a ștampilei.

Ștampilele, folosite în oficiile poștale din R.S.S.M., după părerea noastră, pot fi clasificate după mai multe criterii, fiecare dintre ele având aceeași importanță și valoare filatelică, și anume:

A. Clasificarea ștampilelor după funcționalitate;

B. Clasificarea ștampilelor după formă;

C. Clasificarea ștampilelor după modul de aplicare.

Anume după aceste criterii au fost sistematizate ștampilele poștale, publicate pe parcursul anilor în revista ***Meridian filatelic***[373], ele fiind grupate pe compartimente – la început sunt descrise cele aplicate în orașele de subordonare republicană, apoi, în continuare, – cele ale structurilor de cartare și triere, și, în sfârșit – ale oficiilor poștale din raioanele rurale, acestea fiind plasate în ordine alfabetică. Compartimentele sunt stabilite după principiile de funcționalitate, acesta fiind considerat principalul, după părerea autorului, însă în cadrul compartimentului descrierea ștampilelor se face cu specificarea după formă și modul de utilizare.

Caseta pentru dată (calota) are, în cele mai multe cazuri, una din delimitările arătate în continuare, fiind unul din criteriile determinative ale formei.

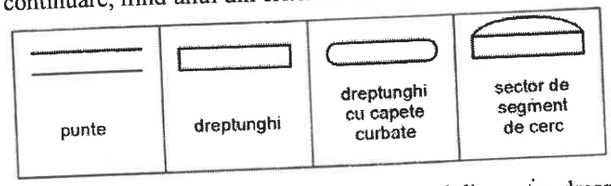

În studiul respectiv dimensiunile ştampilelor sunt exprimate în milimetri. Lungimea unei ştampile, în cazul când aceasta nu este rotundă, reprezintă distanţa de la punctul extrem din partea stângă până la cel din partea dreapta, iar înălţimea ei se măsoară de la extremitatea din partea de sus a ştampilei până la cea din partea de jos. Printr-un vechi consens internaţional al filateliştilor de pretutindeni, *exprimarea cifrica a dimensiunilor unei ştampile arată întotdeauna mai întâi lungimea şi după aceea înălţimea* ei, chiar dacă ştampila este mai înaltă decât lungă.

Tipul de clasificare, utilizat de autorul studiului ***Ştampilografie poştală. Republica Moldova: 1950-1995,*** generalizat şi definitivat[374], oferă un instrument de lucru, a cărui lipsă ar putea fi înlăturată în viitor prin elaborarea unor criterii recunoscute de clasificare şi a codificării ştampilelor poştale. Deoarece o altă metodologie nu există deocamdată, autorii au preluat aceleaşi criterii de clasificare, stabilite în lucrarea nominalizată.

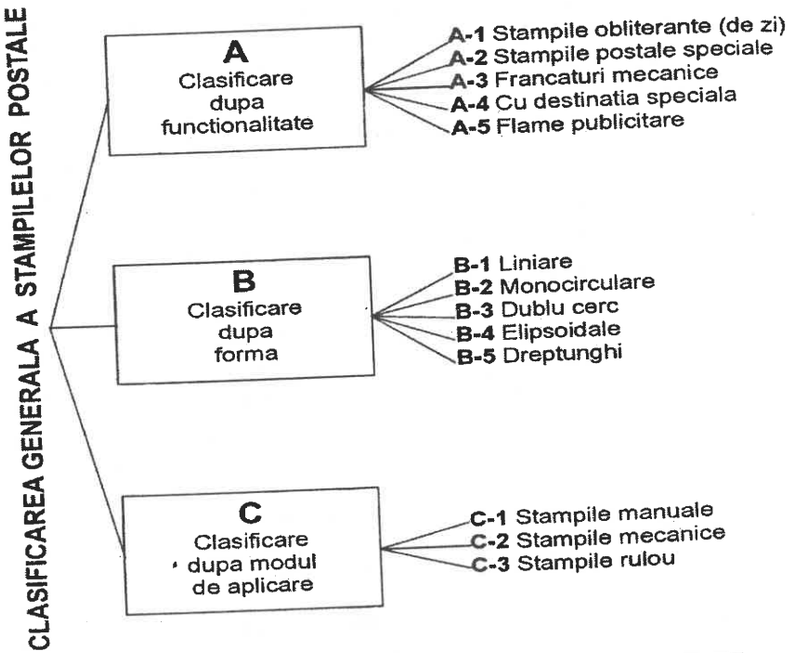

A. CLASIFICAREA ŞTAMPILELOR DUPĂ FUNCŢIONALITATE

Criteriul funcţionalităţii unei ştampile poştale rezultă din interpretarea destinaţiei pe care ştampila în cauză o are în ansamblul exploatării poştale. Privite sub acest unghi, ştampilele pot fi clasificate în felul următor: obliterante, speciale, francaturi mecanice, cu destinaţie specială, flame publicitare.

Ştampilele poştale obliterante (de zi)

Acest tip de ştampile poştale, numite şi calendaristice sau de zi, este comun tuturor categoriilor de unităţi poştale din R.S.S. Moldovenească, fiind confecţionate şi utilizate în exclusivitate de poştă. Ştampilele obliterante (de zi) au fost folosite pentru ştampilarea trimiterilor poştale, a documentelor şi actelor manipulate. Elementele obligatorii ale ştampilelor poştale din categoria respectivă sunt: denumirea localităţii în care funcţionează unitatea poştală respectivă şi data aplicării acestei ştampile pe trimiteri sau alte documente poştale, iar construcţia acestora asigură manevrabilitatea prin elemente mobile (pentru dată), montate în însuşi corpul ştampilei. Ştampilele de acest tip se folosesc în mod obişnuit pentru obliterarea permanentă a tuturor categoriilor de trimiteri poştale.

În articolul 115 al Regulilor Poştale, adoptate de către Ministerul de Telecomunicaţii al U.R.S.S. prin ordinul nr. 572 din 30 septembrie 1949, se specifica că „*ştampilele obliterante se folosesc pentru anularea mărcilor şi pentru a arăta pe expedierile poştale, pe chitanţe şi documente locul şi data recepţionării, trimiterii, primirii şi eliberării acestora*"[375].

Ştampilele calendaristice se folosesc de asemenea şi ca ştempluri de control, deoarece indică locul şi timpul sosirii corespondenţei la adresa destinatarului. Pe scrisori ştampila de sosire se pune, de regulă, pe spatele plicurilor, iar pe cărţile poştale – pe faţa unde este scrisă adresa.

Conform Regulilor Poştale, mărimea ştampilelor obliterante era de 25 mm în diametru, iar pentru republicile naţionale – 30 mm. Articolul 117 al Regulilor Poştale prevedea ca pe ştampilele produse pentru întreprinderile poştale, aflate pe teritoriul republicilor naţionale, denumirea întreprinderii să se indice în 2 limbi: în partea stângă – în limba rusă, în partea dreaptă – în limba naţională[376]..

Un alt articol, 121, prevedea ca în centrele republicane (pentru Moldova – oraşul Chişinău) şi oraşele de subordonare republicană (respectiv, oraşele Bălţi, Bender, Tiraspol) întreprinderile poştale urmează să aibă ştampile obliterante cu indicarea orei[377]. Regulamentul specifica şi modelele amprentelor pentru toate tipurile de întreprinderi poştale: orăşeneşti, săteşti, în două limbi, pentru vagoanele poştale, cu şi fără numeraţie.

Ştampilele aplicate în perioada anilor 1950-1994 (iar în anumite cazuri excepţionale şi în 1995), având funcţia de datare şi localizare, cuprind denumirea localităţii, data (ziua, luna, anul, iar unele – şi ora, marcate cu cifre arabe) şi o anumită literă de specificare (litera de indicativ), ea fiind un indiciu al sectorului oficiului poştal respectiv, unde s-a utilizat. Datorită acestor litere de specificare se poate stabili cu exactitate, câte ştempluri obliterante au existat la un oficiu sau altul. Ştampilele au mai multe destinaţii şi funcţii – de datare în cazul aplicării pe timbru, şi totodată de localizare (geografică), atestând localitatea de expediţie; în afară de aceasta ele pot fi folosite şi ca ştampile, ce atestă expedierea scrisorii (se aplică alături de francatura corespondenţei), de remitere a corespondenţei (ştampila se aplică pe verso corespondenţei) sau ca ştampile oficiale (de exemplu, pe chitanţele scrisorilor recomandate). În sensul acestei afirmaţii citâm în continuare unele din cele mai uzuale tipuri de ştampile de acest fel, în construcţia cărora intra în mod obligatoriu denumirea ţării respective, în cazul dat **CCCP**, şi alte componente geografice – republica, raionul; au existat ştampile, care au cuprins, şi altele, care nu au cuprins, numărul de cod poştal al localităţii respective. În fine, au existat şi multe ştampile de zi cu dată, în care este arătată şi ora la care a fost aplicată.

Ştampila constituie un cerc simplu de 25 sau 30 mm cu o manşetă albă de un milimetru. În interiorul ştampilei, în partea superioară, este scris, de regulă, cu litere de trei mili-

metri înălțime, abrevierea **CCCP**. Ea este amplasată astfel, încât primele două litere mari **CC** sunt separate de celelalte două **CP** printr-o steluță cu cinci colțuri. În partea inferioară a ștampilei este scris cu litere de doi (trei) milimetri înălțime denumirea localității sau a oficiului poștal.

Toate diferențierile tipologice menționate nu epuizează nici pe departe varietatea enormă – din punct de vedere al studiului filatelico-poștal – existentă între diferite tipuri de ștampile de zi cu dată, ci caută doar să ilustreze posibilitățile folosite de administrația poștală sovietică la fabricarea ștampilelor obliterante.

Din categoria ștampilelor poștale obliterante fac parte și ștampilele de tranzit, folosite de către structurile poștale, ce efectuează cartarea sau redirijarea corespondenței. Deși sunt ștampile de zi, ele formează o grupă separată, deoarece, în cazul dat, anulează francatura corespondenței nu numai din localitatea respectivă, ci și din alte localități, dacă trimiterile poștale ale acestora au fost prezentate serviciului respectiv.

Prezentăm în continuare un compendiu al ștampilelor obliterante, grupate pe orașe și raioane, cu indicarea perioadei de utilizare a acestora, atunci când aceasta se cunoaște.

Ștampile poștale obliterante de cartare.

Introducerea ștampilelor obliterante pentru cartarea corespondenței a fost necesitată de crearea unui serviciu specializat de concentrare și triere a poștei, cunoscut inițial ca Centru de Transportare a Poștei (**Кишинев ПП**), ulterior ca Oficiu Poștal Feroviar (**ПЖДП**), transformat în 1992 în Centrul Republican de Transportare a Poștei (**CRTP**). Dar oricare ar fi fost denumirea, funcțiile lui în fond au fost aceleași:

1. Recepționarea corespondenței poștale din raioanele si orașele republicii și concentrarea acesteia la **ПЖДП** (Oficiul Poștal Feroviar – OPF) pentru triere cu expedierea ei ulterioară către destinatarii din alte zone ale Moldovei sau din alte țări. Cu ștampile de cartare se obliterau 3 tipuri de corespondență:

a) poșta depusă în raza municipiului, care se expedia peste hotarele Republicii Moldova; și în acest caz se ștampilau mărcile cu care era francată trimiterea;

b) poșta destinată pentru orașul Chișinău și localitățile din suburbie, aflate în subordinea Primăriei municipiului Chișinău și, deci, și deservirea poștală a cărora se făcea prin OPF;

c) corespondența externă, sosită în adresa destinatarilor din R.S.S.M. – ștampila de cartare se aplica pe spatele plicului, iar la cărțile poștale – pe fața cu adresa.

Existau și excepții la utilizarea ștampilelor de cartare. În ajunul sărbătorilor oficiale – Anul Nou, 1 mai, 7 noiembrie, când fluxul de felicitări (sub formă de cărți poștale ilustrate și cărți poștale semiilustrate) era extrem de mare, printr-o dispoziție a conducerii Centrului Poștal Chișinău se anula, temporar, ștampilarea acestui tip de corespondență.

Corespondența expediată dintr-o zonă a republicii în alta, să zicem din sudul în nordul Moldovei, sau dintr-un raion în altul, era tranzitată prin OPF, unde se făcea trierea, dar fără a se aplica ștampila de cartare. Ștampila de sosire se aplica la oficiile poștale de destinație în momentul primirii corespondenței de la serviciul de cartare al OPF.

2. Încorporarea întregii corespondențe poștale, expediate din exteriorul RSSM, cu destinația Republica Moldova. Această corespondență se aducea cu vagoanele poștale ale OPF Chișinău, ce circulau pe rutele: **Chișinău-Moscova-Chișinău**, **Chisinău-Leningrad-Chisinău**, **Chișinău-Sverdlovsk-Chisinău**, iar după anul 1991 și **Chișinău-București-Chișinău** sau cu avioanele Companiei Aeriene de Stat „Aeroflot", care zburau practic din toate centrele urbane ale U.R.S.S., și unde, de regulă, avea loc schimbul corespondenței. Manipularea acestor trimiteri poștale se făcea în funcție de caracterul ei.

NOTĂ: Toată corespondența, depusă în cutiile poștale sau la oficiile poștale din orașul Chișinău și suburbii era ridicată de un serviciu special a OPF și prezentată Secției de cartare. De asemenea, toată corespondența adusă cu vagoanele poștale sau cu avioanele Companiei Aeriene de Stat „Aeroflot" își începea calea în Secția de cartare a OPF. Obliterarea corespondenței externe cu ștampilele OPF se făcea pe *verso* plicului (sub forma ștampilei de sosire) doar în cazul, când destinatarul se afla în zona deservită de acesta (or. Chișinău și suburbiile lui).

Oficiul Poștal Feroviar - Centrul de transportare a poștei. Oficial se numea **Прижелезнодорожный Почтамт**, de aceea pe unele ștampile calendaristice poate fi întâlnită abrevierea **ПП**, la prima etapă, apoi **ПЖДП.** Toată corespondența, adusă la acest oficiu, era triată în Secția de cartare, unde se utilizau, concomitent, în funcție de numărul de locuri de muncă active, mai multe ștempluri. Reproducem în continuare câteva dintre acestea, unele fiind confecționate după aceeași principiu: inscripția **Кишинев - Кишинэу Молд. Цех сорт.** Caseta pentru dată la început a fost dreptunghiulară, apoi tip punte. În deceniul 6 al secolului XX Oficiul Poștal Feroviar a fost dotat cu noi ștampile, cu diametrul 35 mm, de tip cerc simplu, textul fiind din litere de 3 mm, plasat în două rânduri, situate din partea stângă spre cea dreaptă, de tipul **Кишинев ПП Молд. ССР Цех обработки корреспонденции** – în rândul din exterior.

1960-1991

1962-1991

1963-1991

1963-1991

1962-1994

1976-1993

1972-1994

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1972-1994

1976-1993

1964-1994

1976-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1971-1993

1971-1993

1971-1993

1972-1994

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1972-1993

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1972-1994

1976-1993

1976-1993

1972-1994

1.2. Chişinău. Oficii poştale orăşeneşti

Chişinăul deţine primul loc în R.S.S.M. după numărul de întreprinderi poştale, care au aplicat în perioada analizată ştampile obliterante. Astfel, în oraş în anul 1983 activau 80 oficii poştale, în funcţia cărora intra recepţionarea şi distribuirea corespondenţei. Dar către 1985 structura Serviciului Poştal Chişinău era constituită din 71 oficii poştale, repartizate astfel: în sectorul Centru – nr. 1, 7, 9, 11, 12, 19, 21, 25, 28, 40, 47, 48, 58, 61, 65 şi 70; în sectorul Râşcani – nr. 5, 6, 20, 24, 30, 31, 45, 49, 59, 67, 68 şi 74; în sectorul Botanica – nr. 2, 15, 18, 26, 29, 32, 38, 41, 43, 52, 60 şi 72; în sectorul Buiucani – nr. 4, 8, 14, 33, 39, 50, 51, 54, 55, 56, 64, 69, 71, 73; în sectorul Ciocana – nr. 23, 36, 42, 44, 46, 66 şi 75. De asemenea, în cadrul Serviciului Poştal Chişinău intrau şi alte 10 oficii poştale, dar care purtau denumirea localităţilor rurale, subordonate municipiului Chişinău: Bubuieci (cod poştal 278275), Condriţa (fără cod poştal), Cricova (cod poştal 278336), Cruzeşti (cod poştal 278336), Dobruja (cod poştal 278221), Durleşti (cod poştal 278220), Ghidighici (cod poştal 278264), Goian (cod poştal 278335), Tohatin (cod poştal 278354) şi Sângera (cod poştal 278221).

Deoarece cartarea corespondenţei se efectua în mod automat, normele poştale adoptate stipulau că *„este strict necesară expedierea scrisorilor numai în plicuri standard cu dimensiunile de* 114x162 *mm, cărţile poştale* – 105x148 *mm. În legătura cu aceasta este obligatorie indicarea codului poştal al oficiului de destinaţie, compus din şase cifre, care se scriu în mod stilizat. Modelul scrierii este indicat pe plic. Capitala Moldovei – or. Chişinău are codul poştal 277000. A cincia şi a şasea cifră indică numărul oficiului poştal. Plicurile standard cu dimensiunile 162x229 mm si 229x324 mm sunt expediate prin depunerea în cutii speciale, instalate în oficiile poştale sau sunt predate la ghişeele oficiilor poştale. În acest caz lucrurile puse în plic trebuie să corespundă mărimii lui. Codul poştal se scrie înaintea adresei cu cifre arabe* (1, 2, 3 etc.). *Corespondenţa fără indicarea codului poştal nu este primită pentru expediere, iar cea extrasă din cutiile poştale, ai cărei expeditori sunt întreprinderi, organizaţii şi instituţii, este restituită acestora*".

Dar în perioada 1985-1991, din cauza scăderii bruşte a volumului de corespondenţă, au fost lichidate mai multe oficii poştale. Ca urmare, în sectorul Centru activau 16 oficii – nr. 1, 7, 9, 11, 12, 19, 21, 25, 28, 47, 58, 65 şi 70, fiind închise „din cauza nerentabilităţii" – oficiile poştale nr. 40, 48 şi 61. În sectorul Râşcani au rămas 12 oficii poştale – nr. 5, 6, 20, 24, 31, 45, 49, 59, 67, 68 şi 74, ultimul fiind recent organizat, în schimb nr. 30 a fost lichidat.

În sectorul Botanica au rămas 12 oficii poştale – nr. 2, 15, 26, 29, 32, 38, 43, 52, 60 şi 72, fiind lichidate cele cu nr. 18 şi 41, în schimb s-a deschis altul nou – nr. 62.

Cel mai mult în urma reformei a avut de suferit sectorul Buiucani, unde au fost închise 4 oficii poştale – nr. 14, 50, 54 şi 56, rămânând să funcţioneze altele 14 – nr. 4, 8, 33, 39, 51, 55, 64, 69, 71, 73.

În sectorul Ciocana din cele opt oficii poştale au supravieţuit 7 – nr. 23, 36, 42, 44, 46 şi 75, fiind lichidat cel cu nr. 66.

Ştampile obliterante,
utilizate în oficiile poştale din R.S.S. Moldovenească (Selecţie)

Or. CHIŞINĂU

1945-1959

1950-1964

1950-1964

1967-1995

1972-1989

1972-1986

1976-1990

1976-1995

1964-1979

1966-1979

1972-1994

1976-1995

1953-1978

1971-1993

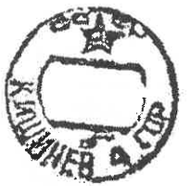
1950-1960

1954-1968

1954-1968

1960-1964

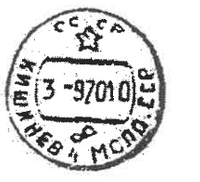
1964-1979

1964-1979

1964-1988

1964-1989

1972-1994

1972-1994

1972-1994

1976-1995

1966-1979

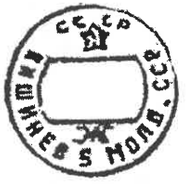
1968-1989

1968-1979

1972-1995

1972-1994

1972-1989

1972-1993

1972-1993

1972-1993

1972-1993

1972-1993

1972-1993

1945-1969

1967-1979

1972-1993

1971-1987

1971-1989

1971-1989

1976-1995

1976-1993

1976-1994

1984-1993

1984-1993

1966-1993

1972-1994

1951-1964

1972-1993

1984-1994

1946-1969

1951-1969

1967-1979

1971-1989

1971- 1991

1960-1977 (?)

1970-1993

1976-1993

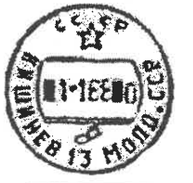
1954-1968

1978-1986

1984-1993

1958-1987

1964-1988 (?)

1966-1993

1971-1993

1971-1991

1971-1994

1972-1985

1984-1993

1986-1993

1986-1993

1962-1972

1972-1984

1972-1987

1974-1993

1976-1993

1956-1989

1964-1995

1976-1995

1962-1991

1962-1979

1964-1982

1972-1989

1987-1994

1966-1991

1972-1993

1972-1993

1974-1993

1968-1993

1973-1993

1982-1993

1966-1993

1966-1993

1984-1993

1984-1993

1966-1992

1966-1993

1964-1983

1970-1985

1971-1989

1971-1993

1971-1987

1981-1993

1982-1993

1972-1989

1973-1993

1981-1994

1986-1994

1964-1979

1964-1979

1972-1993

1978-1993

1950-1968

1951-1968

1964-1978

1966-1978

1964-1978

1968-1983

1968-1985

1974-1993

1984-1993

1984-1993

1970-1984

1972-1989

1967-1986

1972-1993

1984-1993

1962-1977

1964-1989

1972-1983

1972-1994

1981-1996

1982-1994

1966-1994

1974-1994

1978-1994

1956-1993

1964-1979

1964-1979

1967-1979

1961-1989 (?)

1964-1974

1967-1986

1968-1982

1971-1994

1972-1994

1972-1994

1972-1991

1961-1979 (?)

1968-1992

1972-1994

1972-1994

1975-1989

1976-1993

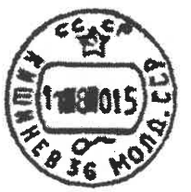
1964-1989

1965-1978

1970-1991 (?)

1972-1993

1972-1993

1974-1993

1974-1994

1964-1979

1965-1985 (?)

1968-1985 (?)

1968-1985 (?)

1966-1986

1972-1993

1972-1993

1972-1993

1974-1996

1976-1996

1966-1994

1966-1994

1972-1990

1976-1994

1976-1994

1961-1979

1966-1988

1972-1993

1972-1982

1972-1993

1974-1993

1964-1972 (?)

1966-1978

1966-1985

1972-1988

1973-1990

1976-1993

1978-1993

1984-1993

1984-1994

1972-1993

1972-1993

1966-1993

1984-1993

1984-1993

1984-1993

1954-1986

1970-1983

1971-1988

1971-1989

1971-1994

1972-1994

1972-1994

1974-1993

1974-1994

1974-1994

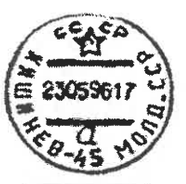
1974-1994

1972-1993

1966-1994

1972-1994

1972-1994

1964-1994 (?)

1972-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1962-1993

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1972-1994

1964-1989

1966-1994

1973-1991

1972-1994

1972-1994

1973-1989

1966-1984

1972-1994

1974-1990

1976-1994

1974-1991

1980-1993

1974-1993

1974-1993

1978-1994

1966-1991

1972-1991

1980-1993

1980-1994

1980-1994

1975-1994

1966-1991

1975-1991

1976-1988

1976-1994

1976-1993

1976-1993

1976-1993

1972-1994

1972-1994

1974-1994

1974-1994

1976-1993

1978-1993

1974-1994

1972-1994

1974-1994

1974-1994

1974-1994

1974-1994

1975-1994

1972-1986

1976-1994

1978-1993

1978-1993

1964-1978

1982-1993

1982-1993

1982-1993

1968-1989

1968-1986

1980-1994

1980-1993

1981-1994

1976-1993

1976-1993

1974 -1993

2. Poşta de expediţie. Ştampile obliterante s-au utilizat şi de către unele structuri, ce făceau parte din sistemul poştal sovietic, dar care nu erau folosite în mod direct în procesul de organizare a traficului corespondenţei. În asemenea cazuri ştampilele erau utilizate doar pentru ştampilarea unor acte de procedură poştală, facturi, recipise interne etc., deşi uneori se aplicau şi pe corespondenţa de serviciu. ce circula fără a i se aplica francatura sub formă de mărci poştale, francatură mecanică sau ştampile speciale, probabil servind drept confirmare a veridicităţii expedierii gratuite a trimiterii.

1968-1991

1968-1993

1968-1993

1969-1994

1969-1994

1968-1993

1969-1994

1970-1994

1968-1994

1969-1994

1966-1993

1970-1994

1968-1994

1966-1993

1968-1994

Oficiile poştale din suburbiile municipiuluiu Chişinău, subordonate Centrului Poştal Chişinău

1969-1986

1975-1993

1975-1993

1964-1995

1963-1993

1964-1995

1972-1984

1974-1993

1974-1993

1974-1993

1970-1989

1970-1989

1984-1993

1974-1993

1975-1994

1975-1994

1975-1994

1975-1994

Or. BĂLȚI

1954-1976

1962-1994

1962-1982

1964-1994

1978-1994

1962-1994

1972-1994

1974-1994

1952-1993

1953-1972

1966-1994

1950-1980

1950-1980

1976-1994

1954-1974

1954-1974

1971-1994

1963-1994

1964-1994

1956-1972

1962-1994

1968-1994

1970-1994

1972-1994

1968-1994

1964-1980

1971-1994

1971-1994

1964-1992

1971-1994

1971-1994

1971-1994

1971-1994

1972-1993

1972-1993

1972-1993

Or. TIRASPOL

1964-1984

1968-1993

1976-1991

1964-1993

1968-1993

1968-1995

1966-1993

1967-1994

1968-1994

1963-1993

1963-1993

1964-1993

1976-1993

1964-1995

1969-1994

1969-1996

1970-1993

1970-1994

1976-1993

1970-1993

1970-1985

1976-1993

1976-1994

1974-1994

1976-1993

1976-1993

1974-1994

1976-1996

Raionul ANENII NOI

1964-1993

1966-1993

1966-1994

1977-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1966-1994

1968-1994

1964-1994

1966-1994

1964-1994

1966-1994

Raionul BASARABEASCA

1979-1993

1979-1993

1979-1994

1984-1996

1984-1993

1985 -1993

1974-1994

1976-1996

Raionul BRICENI

1946-1975

1975-1994

1950-1977

1977-1994

1967-1994

1966-1994

1946-1967

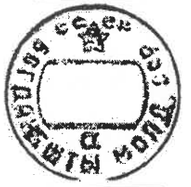
1967-1994

1945-1966

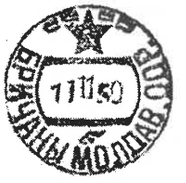
1945-1966

1945-1966

1947-1968

1972-1994

1974-1994

1966-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1950-1976

1968-1994

1950-1994

1964-1994

1966-1994

1950-1968

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1950-1966

1964-1994

1964-1994

1950-1994

1950-1994

1964-1994

1964-1994

1949-1994

1949-1994

1956-1994

1964-1994

1956-1994

1961-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1993

1962-1993

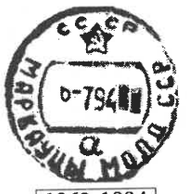
1962-1994

1964-1994

1961-1994

1961-1994

1961-1994

1960-1994

1960-1994

1960-1994

1962-1994

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1966-1994

Raionul CAHUL

1966-1994

1970-1994

1970-1994

1970-1994

1976-1994

1981-1994

1968-1994

1972-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1968-1994

1968-1994

1968-1994

1970-1994

1970-1994

1972-1993

1968-1994

1968-1994

1982-1994

1971-1994

1974-1994

1964-1994

1970-1994

1970-1994

1974-1995

1974-1995

1971-1994

1969-1994

1982-1994

1982-1994

1982-1994

1982-1994

1976-1994

1976-1994

1964-1994

1968-1994

1976-1994

1976-1994

Raionul CAMENCA

1967-1994

1980-1994

1977-1994

1969-1994

1965-1984

1980-1996

1980-1996

1962-1986

1966-1995

1980-1995

1980-1994

1980-1994

1980-1998

1965-1995

1968-1989

1980-1994

1966-1984

1980-1994

1980-1998

1980-1998

1966-1993

1980-1998

1980-1998

1980-1998

1980-1998

1980-1998

1980-1998

1984-1993

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1964-1979

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1966-1994

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1967-1994

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1968-1994

Raionul CANTEMIR

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1977-1994

1980-1994

1980-1998

1977-1995

1977-1994

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1968-1994

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1968-1994

1980-1994

1980-1998

1967-1995

1972-1994

Raionul CĂINARI/DUMBRĂVENI

1985-1994

1985-1994

1986-1994

1986-1994

1988-1994

1988-1994

1985-1994

1970-1994

1970-1994

1964-1984

1964-1995

1950-1965

Raionul CĂLĂRAȘI

1972-1994

1977-1994

1977-1994

1976-1994

1981-1994

1981-1994

1976-1994

1963-1994

1966-1994

1966-1994

1976-1994

1981-1994

1976-1994

1977-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1964-1994

1968-1994

1968-1994

1977-1994

1968-1994

1982-1996

1966-1994

1982-1994

1964-1994

1966-1994

1986-1994

1964-1994

1982-1994

1965-1994

1965-1994

1977-1994

1968-1994

1966-1994

Raionul CĂUȘENI

1945-1975

1974-1994

1974-1994

1974-1994

1974-1994

1945-1975

1968-1994

1966-1994

Raionul CIADÂR-LUNGA

1974-1994

1962-1994

Raionul CIMIŞLIA

1945-1966

1945-1966

1946-1966

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1945-1966

1964-1984

1964-1982

1966-1994

1945-1961

1945-1961

1949-1988

1951-1984

1964-1994

1969-1994

1945-1962

1946-1968

1945-1968

1964-1994

1961-1994

1961-1994

1964-1994

1946-1982

1946-1982

1969-1994

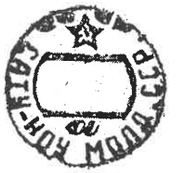
1946-1982

1974-1994

1974-1994

1946-1981

1946-1968

1964-1975

Raionul COMRAT

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1968 -1994

1967-1994

1966-1987

1964-1994

1970-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

Raionul CRIULENI

1966-1994

1949-1966

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1966-1994

1966-1994

1964-1994

1966-1994

1949-1986

1966-1994

1966-1994

Raionul DONDUŞENI

1968-1982

1977-1994

1977-1994

1972-1990

1977-1994

1977-1994

1977-1994

1968-1990

1970-1992

1970-1994

1977-1994

1967-1994

1977-1994

1970-1994

1968-1994

1977-1994

1964-1994

1977-1994

1977-1994

1975-1994

1968-1994

1968-1979

1977-1994

1977-1994

1977-1994

1970-1994

1970-1994

1977-1994

1977-1994

1977-1994

1977-1994

1977-1994

1968-1996

1977-1994

1968-1994

1977-1994

1977-1994

1976-1994

1977-1994

1977-1994

1977-1994

1958-1994

1977-1994

1968-1987

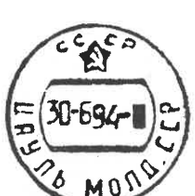

1964-1994

1966-1994

1966-1994

1974-1994

Raionul DROCHIA

1964-1994

1968-1994

1966-1994

1968-1994

1972-1994

1964-1994

1946-1994

1966-1994

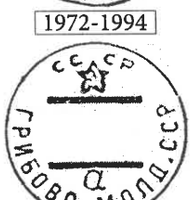

1982-1994

1982-1994

1966-1994

1982-1994

1974-19943

1966-1994

1967-1994

1966-1994

1966-1994

1982-1994

1982-1994

1970-1989

1982-1994

1982-1994

1966-1994

1964-1994

Raionul DUBĂSARI

1969-1994

1963-1977

1968-1994

1971-1994

1971-1994

1945-1968

1966-1998

1970-1998

1963-1996

1971-2004

1966-1994

1966-1994

1966-1998

1969-1998

1966-1994

1973-1994

1966-1994

1968-1994

1966-1994

1966-1994

1975-1994

1966-1994

1946-1993

1945-1962

Raionul EDINEȚ

1964-1994

1946-1993

1964-1994

1964-1994

1946-1994

1970-1994

1964-1984

1972-1994

1964-1994

1946-1994

1966-1994

1969-1994

Raionul FĂLEȘTI

1968-1994

1970-1994

1970-1994

1964-1984

1982-1994

1977-1994

1974-1994

1977-1994

1976-1994

1976-1994

1971-1994

1976-1994

1968-1994

1966-1994

1964-1977

1976-1994

1964-1994

1964-1994

1976-1994

1978-1994

1946-1994

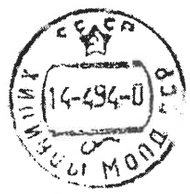
1967-1994

1964-1994

1968-1994

1982-1994

1974 -1994

1982-1994

1966-1994

1966-1994

1969-1994

1966-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1982-1994

1964-1994

1966-1994

1968-1994

1977-1994

1970-1994

1978-1994

1978-1994

1966-1994

1968-1994

1945-1994

1976-1994

1970-1994

1967-1994

Raionul FLOREŞTI

1948-1977

1964-1994

1962-1979

1964-1994

1962-1979

1967-1994

1962-1982

1964-1994

1962-1994

1962-1984

1968-1994

1968-1994

1966-1994

1966-1994

1964-1994

1960-1988

1966-1994

1962-1986

1966-1994

1963-1994

1961-1994

1966-1994

1961-1994

1970-1994

1966-1994

1968-1994

1961-1978

1966-1994

1966-1994

1951-1987

1950-1966

1964-1986

1968-1993

1968-1994

1950-1967

1966-1994

1946-1966

1961-1994

1963-1994

1963-1994

1951-1993

1966-1994

1954-1994

1964-1994

1951-1993

1951-1968

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1961-1979

1961-1993

1958-1994

1966-1993

1964-1994

1964-1994

1963-1994

1966-1994

1963-1994

1964-1994

1964-1994

Raionul GLODENI

1966-1994

1962-1994

1966-1994

1966-1994

1965-1994

1967-1994

1962-1994

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1964-1994

1958-1993

1964-1994

1961-1994

1968-1994

1961-1985

1962-1994

1966-1994

1964-1994

1966-1994

1968-1994

1966-1994

1968-1994

1966-1994

Raionul GRIGORIOPOL

1964-1996

1964-1996

1961-1994

1964-1994

1966-1998

1964-1998

1966-1998

1962-1994

1966-1998

1964-1998

1962-1994

1968-1998

Raionul KOTOVSK/HÂNCEŞTI

1966-1994

1981-1994

1968-1994

1974-1994

Raionul KUTUZOV/IALOVENI

1964-1994

1965-1984

1962-1976

1963-1978

1962-1986

1962-1986

1983-1994

1983-1994

1968-1994

1982-1994

1971-1994

1977-1994

1968-1991

1977-1994

1977-1994

1978-1994

1975-1994

1954-1994

1955-1982

1968-1982

1982-1994

1953-1976

1955-1976

1982-1994

1967-1993

1981-1994

1973-1994

1968-1994

1978-1994

1982-1994

1982-1994

1964-1994

Raionul LAZOVSK/SÂNGEREI

1966-1994

1974-1994

1962-1994

1970-1994

1951-1993

1964-1994

1966-1994

1962-1993

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1970-1994

1972-1994

1972-1994

1966-1994

1966-1994

1966-1994

1958-1994

1958-1994

1966-1994

1958-1994

1966-1994

1958-1994

1965-1994

1971-1994

1965-1994

1964-1994

1962-1994

1966-1994

1982-1994

1969-1994

1971-1994

1971-1994

1970-1994

1972-1994

1971-1994

1970-1994

1971-1994

1971-1994

1972-1994

1972-1994

1945-1967

1966-1994

1965-1994

1968-1994

1945-1964

1966-1994

Raionul LEOVA

1966-1994

1964-1994

1961-1989

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1971-1994

1964-1989

Raionul NISPORENI

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1967-1994

1968-1994

1966-1994

1949-1978

1964-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

Raionul OCNIȚA

1982-1994

1966-1994

1966-1994

1978-1994

1966-1987

1951-1976

1978-1994

1978-1994

1976-1994

1976-1994

1978-1994

1978-1993

1945-1976

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1968-1994

1976-1994

1972-1994

1976-1994

1968-1994

1964-1993

1964-1993

1972-1993

Raionul ORHEI

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1964-1994

1966-1994

1964-1994

1963-1994

1961-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1961-1994

1966-1994

1966-1994

1964-1994

1961-1994

1966-1994

1966-1994

1966-1994

1961-1987

1966-1994

1949-1966

1966-1994

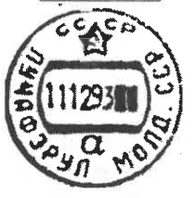
1961-1994

1965-1994

1966-1994

1964-1994

1972-1994

1974-1994

1976-1994

1964-1994

1961-1994

1964-1994

1967-1994

Raionul RÂBNIȚA

1964-1998

1967-1995

1954-1994

1976-1994

Raionul RÂȘCANI

1968-1994

1954-1994

1974-1994

1965-1994

1977-1994

1967-1994

1978-1994

1982-1994

1967-1994

1972-1994

1972-1994

1974-1994

1964-1994

1983-1994

1982-1994

1983-1994

1964-1994

1964-1994

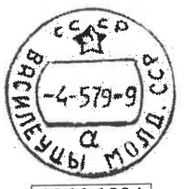

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1967-1994

1982-1994

1982-1994

1976-1994

1978-1994

1978-1994

1963-1994

1976-1994

1976-1994

1983-1994

1964-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1964-1994

1982-1994

1974-1994

1974-1994

1977-1994

1968-1994

1982-1994

1964-1986

1974-1994

Raionul REZINA

1961-1994

1968-1994

1966-1994

1966-1994

1958-1972

1968-1994

1982-1994

1982-1994

1964-1994

1984-1994

1964-1994

1966-1994

1961-1994

1964-1994

1964-1994

1966-1994

1959-1968

1964-1994

1968-1994

1958-1986

1966-1994

1966-1994

1968-1994

1968-1994

1967-1994

1964-1994

1966-1994

1974-1994

1981-1994

1962-1984

1966-1994

1966-1994

1966-1994

1962-1984

1968-1994

1966-1994

Raionul SLOBOZIA

1976-1994

1976-1994

1978-1994

1974-1994

1976-1994

1968-1994

1968-1994

1966-1994

1971-1994

1982-1994

1982-1994

1982-1994

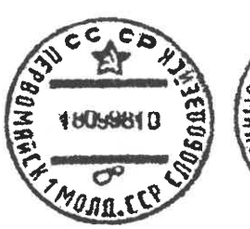
1982-1994

1971-1994

1968-1994

1976-1994

1976-1994

1976-1994

1972-1994

1976-1994

1974-1994

1972-1994

1972-1994

1975-1994

1976-1994

1976-1994

1972-1994

Raionul SOROCA

1964-1994

1968-1994

1962-1994

1968-1994

1962-1994

1964-1994

1968-1994

1964-1994

1961-1994

1962-1994

1962-1994

1961-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1965-1994

1964 -1994

1968-1994

1951-1994

1964-1994

1964-1994

1968-1994

1968-1994

1968-1994

1968-1994

1967-1994

1968-1994

1974-1994

1964-1994

1964-1994

1974-1994

1964-1994

Raionul ŞOLDĂNEŞTI / CERNENKO

1976-1994

1984-1994

1974-1994

1976-1994

1976-1994

1966-1992

Raionul STRĂŞENI

1964-1994

1964-1994

1962-1994

1962-1994

1966-1994

1964-1994

1976-1994

1962-1994

1968-1994

1968-1994

1966-1994

1966-1994

1968-1994

1968-1994

1968-1994

1968-1994

Raionul SUVOROV / ŞTEFAN VODĂ

1976-1994

1961-1985

1961-1985

1976-1994

1976-1994

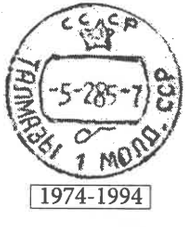
1974-1994

1976-1994

1974-1994

Raionul TARACLIA

1961-1994

1964-1985

1976-1994

1976-1994

1983-1994

1982-1994

Raionul TELENEŞTI

1951-1990

1966-1994

1968-1994

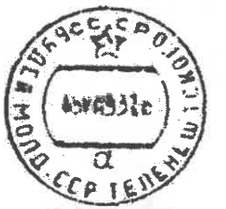
1964-1994

1962-1994

1968-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1961-1994

1961-1994

1954-1990

1964-1994

1966-1994

1964-1994

1961-1994

1966-1994

1964-1994

1964-1994

1964-1994

1958-1994

1966-1994

1964-1994

1968-1994

1981-1994

1981-1994

1984-1994

1981-1994

1981-1994

1964-1994

1963-1994

1968-1994

1963-1994

1966-1994

1966-1994

1961-1985

1961-1985

1963-1994

1964-1994

1964-1994

1961-1983

1966-1994

1966-1994

1961-1985

Raionul UNGHENI

1966-1994

1954-1994

1966-1994

1966-1994

Raionul VULCĂNEȘTI

1981-1994

1964-1994

1963-1994

1968-1994

1981-1994

1964-1994

1963-1994

1968-1994

A-2. Ştampile poştale speciale

O categorie aparte în ştampilografia modernă o constituie ştampilele speciale, care de regulă, sunt ilustrate , realizatorii căutând să îmbine cât mai elocvent artisticul cu scopul funcţional al acestora. Ca urmare, tot ansamblul ştampilei evidenţiază uşor evenimentul, pe care îl materializează la momentul aplicării ei pe corespondenţă. Dar funcţia acestor ştampile e aceeaşi ca şi la cele obliterante – de a anula francatura aplicată pe trimiterea poştală.

Revista ***Филателия СССР***, începând cu numărul 1 din anul 1966, a avut o rubrică, unde recenza obliterările speciale sovietice, prezentând atât descrierea amănunţită a ştampilelor, cât şi ilustraţiile respective. Machetată sub forma unui catalog, rubrica permitea o uşoară grupare şi utilizare, ţinând totodată la curent cu noile ştampile pe filateliştii tematicieni sau pe cei ce se specializează în filatelia basarabeană.

a. Ştampilele „Prima zi a emisiunii"

Fac parte din grupul ştampilelor speciale, funcţia lor fiind să constituie – prin aplicarea pe un timbru poştal adeziv sau pe un timbru fix de pe un întreg poştal, – dovada a primei zile de circulaţie (adică ziua lansării în circuitul poştal a piesei respective).

În majoritatea cazurilor ştampilele „Prima zi a emisiunii" sunt ilustrate, adică pe lângă informaţia obligatorie ce o conţin – denumirea localităţii şi a oficiului poştal, desemnate pentru această acţiune, data şi menţiunea **Первый день выпуска** (***Prima zi a emisiunii***) de multe ori dublată şi în limba franceză – ***Premier jour***. Dar poşta sovietică a utilizat în calitate de ştampile „Prima zi a emisiunii" şi ştampile rotunde neilustrate, neexpresive, care variau de la o emisiune la alta doar prin schimbarea datei.

Ştampilele ***Prima zi a emisiunii*** se confecţionau doar de administraţia poştală şi se aplicau numai în ziua apariţiei emisiunii respective.

b. Ştampilele ocazionale

La acest capitol sunt trecute toate ştampilele puse în circulaţie pentru o perioadă limitată şi care semnifică pe corespondenţă un anumit eveniment.

Ştampilele speciale, de regulă, sunt ilustrate. Ele sunt folosite la obliterarea corespondenţei într-un anumit moment special sau ocazional: emiterea unei noi serii de timbre poştale (a nu se confunda cu ştampila „Prima zi a emisiunii"), lansarea diferitor manifestări filatelice sau poştale (expoziţii, simpozioane etc.), organizarea unor congrese sau marcarea unor evenimente social-politice şi culturale, comemorarea unor personalităţi sau evenimente. Dar în cazul dat se prevedea respectarea folosirii lor exclusiv în ziua înscrisă pe ştampilă, precum şi obligativitatea predării la oficiul poştal unde a fost folosită, factori ce asigurau caracterul poştal acestei categorii de ştampile. Acelaşi regim era impus şi pentru ştampilele cu dată variabilă.

Formatul ştampilei speciale diferă de la o piesă la alta, deoarece în cazul dat nu există reglementări stricte. Realizatorii caută să îmbine cât mai elocvent artisticul

cu scopul de funcţionalitate al ştampilei, în sensul ca tot acest cuplu să evidenţieze uşor evenimentul pe care-l materializează prin aplicarea ei pe corespondenţă. Aceste ştampile au şi un rol publicitar, dar numai pentru evenimentul în sine şi numai în condiţiile unui ghişeu special înfiinţat cu funcţionalitate limitată.

Ştampilele sovietice ocazionale, ce tratează diferite aspecte ale istoriei şi culturii Moldovei au fost sistematizate şi prezentate într-un studiu special, editat de Asociaţia Filateliştilor, Maximafiliştilor şi Cartofiliştilor în anul 2003, întitulat **Marcofilie. Moldova 1925-2003.** În continuare prezentăm lista ştampilelor poştale ocazionale cu tematica MOLDOVA, înserată în studiul menţionat, şi reproducem unele piese mai semnificative din punct de vedere filatelic.

Ştampile poştale speciale şi ocazionale U.R.S.S. (1953-1990), cu tematica MOLDOVA

1.	12.10.53	*Chişinău*	**Неделя письма** (Săptămâna scrisorii)
2.	6-12.10.57	*Chişinău*	**Неделя письма** (Săptămâna scrisorii)
3.	1958, 1959	*Chişinău*	**Неделя письма** (Săptămâna scrisorii)
4.	Aug.-sep. 1958	*Chişinău*	**Centenarul apariţiei primei mărci poştale ruse**
5.	6-12.10.58	*Chişinău*	**Săptămâna scrisorii**
6.	5-11.10.59	*Chişinău*	**Săptămâna scrisorii**
7.	02.08.60	*Chişinău*	**20 de ani de la formarea R.S.S. Moldoveneşti**
8.	10.08.61	*Chişinău*	**40 de ani de la apariţia primei mărci poştale sovietice**
9.	05.12.61	*Chişinău*	**25 de ani de la adoptarea Constituţiei U.R.S.S**
10.	12.04.62	*Chişinău*	**Un an de la primul zbor al omului în cosmos**
11.	06-07.08.62	*Chişinău*	**Un an de la zborul navei cosmice „Vostok-2"**
12.	04.10.62	*Chişinău*	**5 ani de la lansarea primului sputnic sovietic. 1957-1962**
13.	07.11.62	*Chişinău*	**Aniversarea a 45-a a revoluţiei din octombrie**
14.	12.04.63	*Chişinău*	**Ziua cosmonauticii**
15.	27.06.63	*Chişinău*	**Spartachiada R.S.S.M.**
16.	11-15.08.63	*Chişinău*	**Prima aniversare a zborului comun al navelor cosmice „Vostok-3" şi „Vostok-4"**
17.	12.10.64	*Chişinău*	**40 de ani ai Moldovei Sovietice**
18.	2.02.65	*Frunze*	**M. V. Frunze – 80 ani de la naştere (1885-1925)**
19.	12.04.65	*Chişinău*	**Ziua cosmonauticii**
20.	09.05.65	*Chişinău*	**20 de ani de la victoria în**

			Războiul Mondial 1941-1945
21.	04-10.10.65	*Chişinău*	**Săptămâna scrisorii**
22.	07.11.65	*Chişinău*	**Aniversarea a 48-a a revoluției din octombrie**
23.	12.04.66	*Chişinău*	**5 ani de la primul zbor al omului în cosmos**
24.	09.10.66	*Chişinău*	**Chişinău - 500 de ani**
25.	07.11.66	*Chişinău*	**Aniversarea a 49-a a revoluției din octombrie**
26.	28.06-02.07.67	*Chişinău*	**Spartachiada a IV-a Republicană a R.S.S.M.**
27.	07.11.67	*Chişinău*	**50 de ani de la revoluția din octombrie**
28.	14.01.68	*Chişinău*	**Semicentenarul puterii sovietice în Moldova**
29.	02.08.68	*Chişinău*	**Festivalul Unional al Ansamblurilor de amatori de dans popular**
30.	22.04.70	*Chişinău*	**Centenarul nașterii lui V. Lenin**
31.	09.05.70	*Chişinău*	**25 de ani de la victoria în Războiul mondial 1941-1945**
32.	19.05.72	*Chişinău*	**Semicentenarului organizației pionerești „V. I. Lenin"**
33.	30.12.72	*Chişinău*	**50 de ani de la fondarea U.R.S.S.**
34.	26.10.73	*Chişinău*	**300 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cantemir**
35.	12.11.73	*Moscova*	**Ședința solemnă de la Moscova, consacrată centenarului nașterii arhitectului A. V. Șciusev**
36.	12.10.74	*Chişinău*	**50 de ani de la fondarea R.S.S.M. și P.C.M.**
37.	09.05.74	*Chişinău*	**30 de ani de la victoria în Războiul Mondial 1941-1945**
38.	7-8.06.75	*Chişinău*	**Campionatul lumii la motociclism desfășurat la Chişinău**
39.	3-7.08.75	*Chişinău*	**Spartachiada VI de vară a popoarelor U.R.S.S. Final Judo**
40.	07.75	*„Ștampilă de bord*	**Societatea de Navigație Marea Neagră. Motonava „Moldavia"**
41.	29-31.01.76	*Chişinău -12*	**Congresul XIV al P.C.M.**
42.	14.03.76	*Leningrad*	**100 de ani de la nașterea academicianului L. S. Berg**
43.	5-11.09.77	*Chisinău-12*	**Expoziția filatelică „Chişinău-Plovdiv"**
44.	27-30.09.77	*Moscova, И-223*	**Zilele R.S.S.M. la E.R.E.N. a U.R.S.S.**
45.	2-8.11.77	*Chişinău*	**60 de ani de la revoluția din octombrie**
46.	4-10.09.78	*Chişinău*	**Expoziția filatelică „Chişinău-Plovdiv"**

47.	15-19.05.79	*Chişinău*	**Spartachiada VII a R.S.S.M.**
48.	10-17.06.79	*Chişinău*	**Expoziția filatelică internațională „U.R.S.S. – R.P. Polonă"**
49.	24.06.81	*Chişinău*	**Centenarul nașterii lui Grigore Kotovski (1881-1925)**
50.	11-20.10.81	*Chişinău*	**Expoziția filatelică „Bolșoi Dnestr"**
51.	30.12.82	*Chişinău*	**60 de ani de la fondarea U.R.S.S.**
52.	7-15.07.84	*Chişinău*	**Expoziția filatelică internațională „U.R.S.S.-R.P. Bulgaria"**
53.	12.10.84	*Chişinău*	**60 de ani de la fondarea R.S.S.M. și P.C.M.**
54.	7-13.10.84	*Chişinău*	**Săptămâna scrisorii**
55.	02.02.85	*Moscova*	**M.V. Frunze – 100 de ani de la naștere**
56.	05.04.85	*Moscova*	**75 de ani de la nașterea lui E. Fiodorov**
57.	0.04.85	*Bender-15*	**75 de ani de la nașterea lui E. Fiodorov**
58.	09.05.85	*Chişinău*	**40 de ani de la victoria in Războiul Mondial 1941-1945**
59.	28.12.86 - 11.01.87	*Chişinău*	**Expoziția filatelică „Bolșoi Dnestr-86"**
60.	04-10.10.87	*Chişinău-12*	**Săptămâna scrisorii**
61.	07.11.87	*Chişinău-12*	**70 de ani de la revoluția din octombrie**
62.	13-20.12.87	*Chişinău-12*	**Expoziția filatelică „Octombrie - 70 de ani"**
63.	18-25.09.88	*Chişinău-12*	**Expoziția filatelică „Fotbal-88"**
64.	25.12.88-08.01.89	*Chişinău-12*	**Expoziția filatelică „Moldavia-88"**
65.	15.06.89	*Chişinău-12*	**Anul Eminescu**
66.	20-29.08.89	*Chişinău-12*	**Operația Iași-Chişinău - 45 de ani**
67.	22-29.10.89	*Chişinău-12*	**Expoziția filatelică internațională „U.R.S.S.-Cehoslovacia"**
68.	31.12.89	*Chişinău-12*	**Centenar Ion Creangă (1837-1889)**
69.	15.01.90	*Chişinău-12*	**140 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu**
70.	09.05.90	*Chişinău-12*	**45 de ani de victoria în Războiul Mondial 1941-1945**
71.	31.08.90	*Chişinău-12*	**Sărbătoarea Națională „Limba Noastră"**
72.	7-14.10.90	*Chişinău-12*	**Săptămâna scrisorii**
73.	8-15.10.91	*Chişinău-12*	**Săptămâna scrisorii** (Idem cu nr. 72)

nr. 4

nr. 5

nr. 6

nr. 7

nr. 19

nr. 21

nr. 24

nr. 26

nr. 29

nr. 34

nr. 35

nr. 42

nr. 38

nr. 39

nr. 40

nr. 46

nr. 50

nr. 51

nr. 52

nr. 43

nr. 47

nr. 48

nr. 49

nr. 52

nr. 56

nr. 57

1nr. 59

nr. 60

nr. 62

nr. 63

nr. 64

nr. 65

nr. 66

nr. 67

nr. 68

nr. 69

A-3. Francaturile mecanice

Francatura mecanică este constituită dintr-o *„figurină ce cuprinde într-un cadru numele țării, cuvântul POȘTA, valoarea de francare și seria mașinii, iar alături o ștampilă de localitate, data și seria mașinii (aceeași cu cea de pe figurină). Numele instituției care o folosește, precum și eventualele inscripții, reclame sau elemente grafice sunt dispuse între figurină și ștampilă, împreună cu numărul de ordine al francărilor efectuate"*[378]. Impresiunile mașinilor de francat înlocuiesc mărcile poștale și fac dovadă că taxa poștală a fost plătită de expeditor. Cu alte cuvinte, francatura mecanică *„este imprimarea însemnului de taxă poștală sau de datare, aplicat mecanic pe trimiterea poștală"* [379].

Introducerea francaturilor mecanice a fost motivată de intensificarea circulației poștale, în acest mod urmărindu-se înlesnirea operației de francare a corespondenței, deoarece astfel se simplifică operațiunile poștale, realizându-se și economii la tipărirea mărcilor.

Experiențe de francare mecanică s-au efectuat în SUA în 1897, dar istoria francaturilor mecanice începe în anul 1903, când Karl Uchermann din Norvegia a confecționat o mașină, ce a permis francarea mecanică a corespondenței. Exemplul Norvegiei a fost urmat și de alte state. De fapt, prima mașină pentru imprimat și înregistrat amprente, cu caracter de precursor al francaturii mecanice (FM), a fost inventată de Cari Bushe din Paris în 1884. Negăsind susținători, proiectul nu s-a putut aplica în practică, prima mașină de francat automat utilizată realmente a fost aplicată în hall-ul oficiului poștal din Christiania (azi Oslo) între 24 august - 14 septembrie 1900. Mașina era operată cu monezi de 5 și 10 ore și producea amprente verzi sau roșii, corespunzând tarifelor de imprimate interne, respectiv scrisori interne. După depunerea la poștă, agenții poștali aplicau timbre adezive peste aceste amprente și le ștampilau în mod obișnuit. Așadar nu era vorba de francaturile mecanice propriu-zise, ci mai mult de dovezi de plată a tarifului poștal. Scopul acestor amprente nu era de a substitui mărcile, ci de a ușura deservirea clienților la ghișeul poștal.

Mașinile de francat mecanic propriu-zise apar în Noua Zeelandă în 1904. Ele fuseseră testate cu un an înainte în Australia și Noua Zeelandă, dar au fost considerate nepractice. Inventarea de către Ernest Moss a unui numărător a asigurat succesul. Aparatul era activat tot de monezi, adică de câte un gold sovereign, care permitea 240 francări, după care se bloca automat. Scopul lui era mai mult prevenirea furturilor de monezi sau timbre din oficiile poștale, decât simplificarea traficului poștal, care nici nu era așa de intens. Ulterior au apărut perfecționări, incluzând activarea de către o fisă și nu de o monedă, apoi sistemul de totalizare, nelipsit astăzi. Francaturile mecanice se ștampilau în oficiile poștale, practică menținută până azi în Noua Zeelandă.

Prima mașină de francat mecanic cu dată a fost inventată de Arthur H. Pitney și Walter H. Bowes în SUA – modelul A, utilizat la 10 decembrie 1920, la Stanford, Connecticut, după ce utilizarea îi fusese aprobată la 28 aprilie 1920. Mai înainte, în această țară se foloseau doar niște amprente aplicate mecanic, fără elementul de francat, pe așa-zisa corespondență de clasa 3-a și a 4-a (permit mail).

Recunoașterea internațională a mașinilor de francat a fost adusă de Congresul UPU, care a avut loc în anul 1920 la Madrid, dar a devenit efectivă la 1 ianuarie 1922. Cei mai mari producători de mașini de francat în anii '20 erau *Universal Automatic Machine Company* din Noua Zeelandă și *Pitney-Bowes Postage Meter Co* din SUA. În Marea Britanie prima utilizare a avut-o din 5 septembrie 1992 un aparat P-B, la Prudential Assurance Co, apoi la 2 magazine din Kensington și la librarul Joe Lee din Londra.

În 1980 în SUA, după cum afirmă Dan Dumitrașcu în articolul "Din istoricul francaturilor mecanice", publicat în nr. 3-4 al revistei „Meridian Filatelic" din 1999, funcționau 880.000 aparate de FM, în Franța – 140.785, Marea Britanie – 119.904, India – 25.036, Elveția – 18.810, U.R.S.S – 11.389, Japonia – 2.690, RFG – 1.105[380]. Deci, se utiliza pe larg noua metodă de francare a corespondenței.

În U.R.S.S. s-a recurs la mașinile de francat în anul 1924, probabil acțiunea fiind o urmare a hotărârilor celui de-al șaptelea congres al U.P.U. de la Madrid, unde s-a acceptat ca francatura mecanică să devină valabilă și pentru corespondența internațională. Potrivit hotărârii U.P.U., francatura mecanică se imprima cu roșu. Practica relevă, însă, că există numeroase abateri de la regula adoptată atunci, deoarece în U.R.S.S. s-a folosit destul de frecvent tușul negru și tușul albastru.

Francatura, pe lângă valoarea taxei poștale, mai cuprinde data și locul expedierii corespondenței, și în mod obligatoriu – denumirea instituției care utilizează mașina de francat. Pe parcurs, utilizatorii unor asemenea mașini au introdus în componența francaturii texte suplimentare – informații, reclame, etc. Ulterior, procedeul a început să se folosească și pe trimiterile mai voluminoase, dar care nu puteau fi francate cu mașina – francatura se scotea sub formă de banderolă, care se lipea pe ambalajul trimiterii, fiind acceptată și sub acestă formă de către administrațiile poștale.

Colecționarea francaturilor mecanice este cunoscută sub termenul *mecanotelie*.

Mașinile de francare mecanică a corespondenței au fost utilizate pe larg și în R.S.S. Moldovenească. Ele au avut o pondere însemnată în volumul total al traficului poștal, fiind folosite de instituțiile și întreprinderile, ce expediau multă corespondență. De regulă, s-au exploatat mașini de francat de tipul MM-2, MM-4, MM-48.

Deși monotonia grafică a francaturilor mecanice nu le conferă o mare atractivitate, *mecanotelia* s-a afirmat, fiind recunoscută ca o subramură a filateliei.

Prezentăm în continuare diferite tipuri de francaturi mecanice, utilizate de instituții și organizații din RSSM, evident, cu acceptul și sub controlul autorităților poștale, fapt menționat expres prin inscripția obligatorie **Почта СССР**, la unele expoziții fiind prezentate colecții specializate, ce abordează acest domeniu din activitatea poștală.

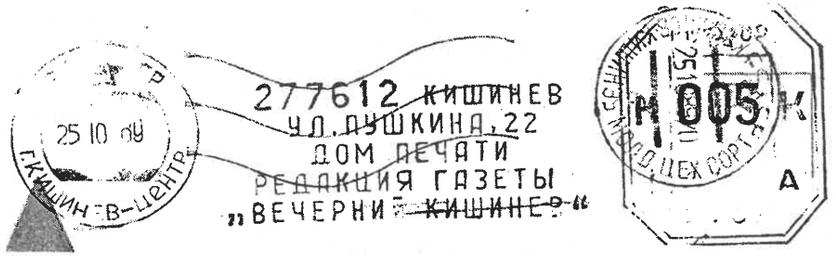

25.10.89. Casa Presei. Redacția gazetei "Vecernii Chișiniov"

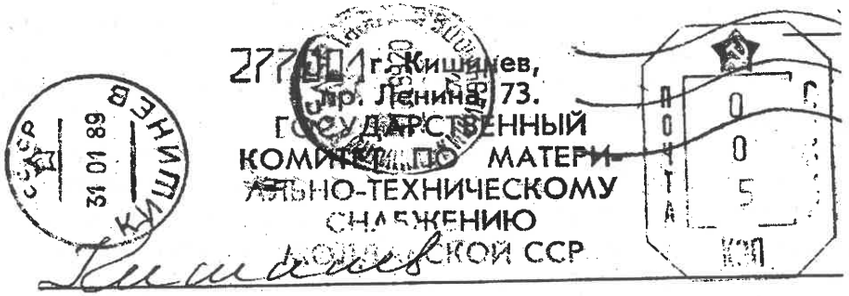

31.01.89. Comitetul de Stat pentru Asigurarea tehnico-materială

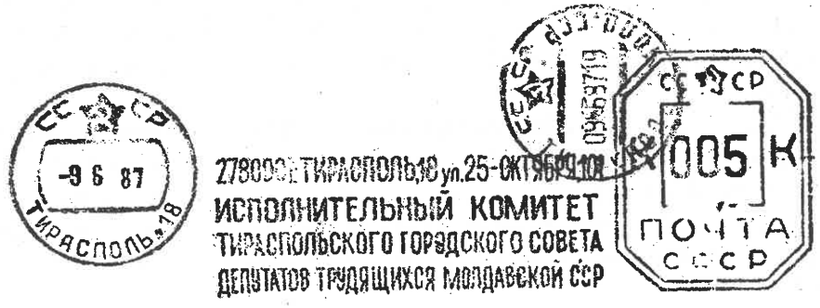

09.06.87. Comitetul Executiv al Consiliului Orășenesc Tiraspol

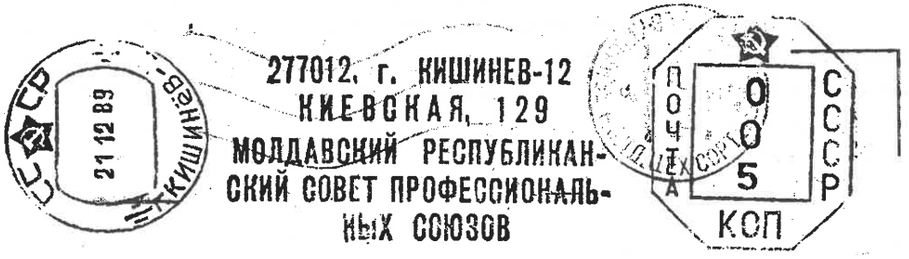

21.12.89. Consiliul Uniunii Republicane a Sindicatelor Profesionale

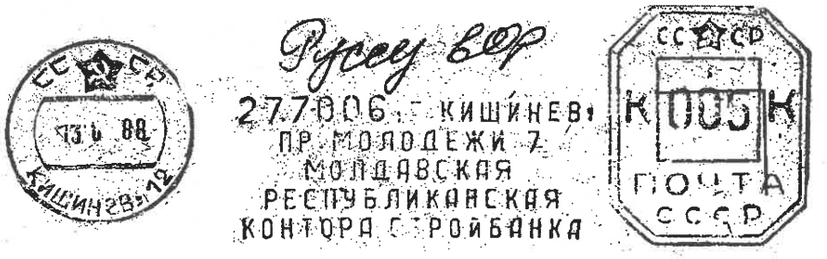

13.06.88. Biroul Republican Moldovenesc al Băncii "Stroibank"

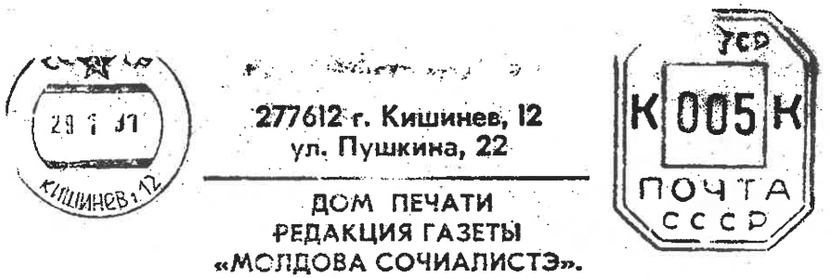

29.01.91. Casa Presei. Redacția gazetei "Moldova Socialistă"

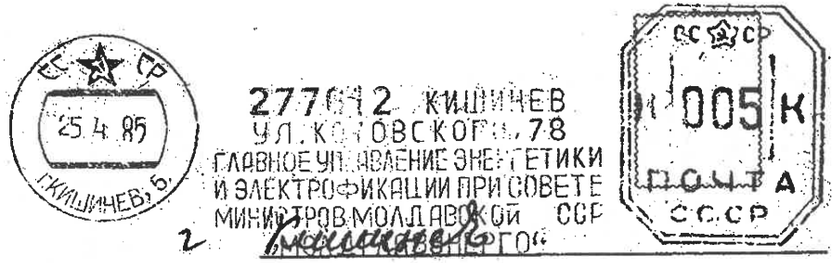

25.04.85. Direcția Generală Energetică și Electrificare a Consiliului de Miniștri al R.S.S.M.

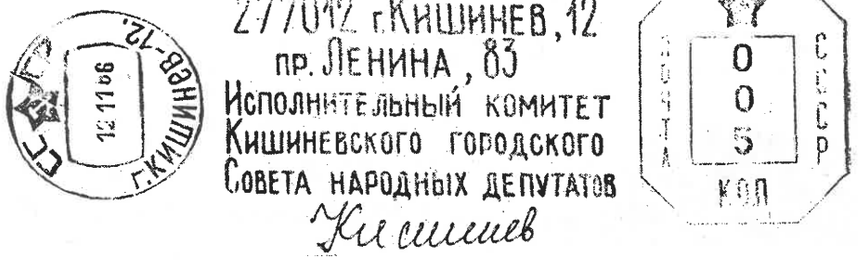

12.11.86. Comitetul Executiv al Consiliului Orășenesc Chișinău de Deputați ai Poporului

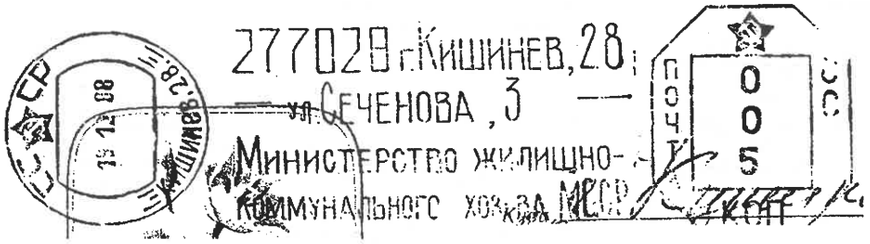

19.12.88. Ministerul Gospodăriei Locativ-comunale al R.S.S.M.

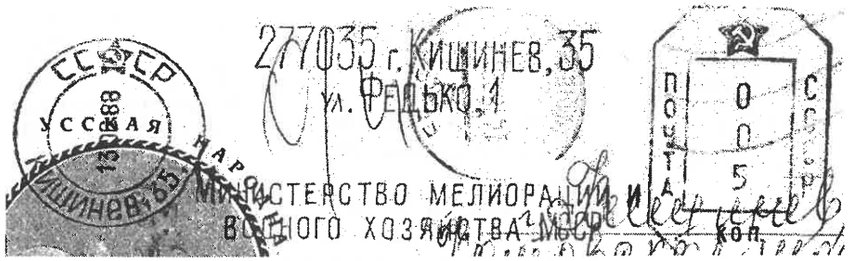

13.09.88. Ministerul Ameliorării al R.S.S.M.

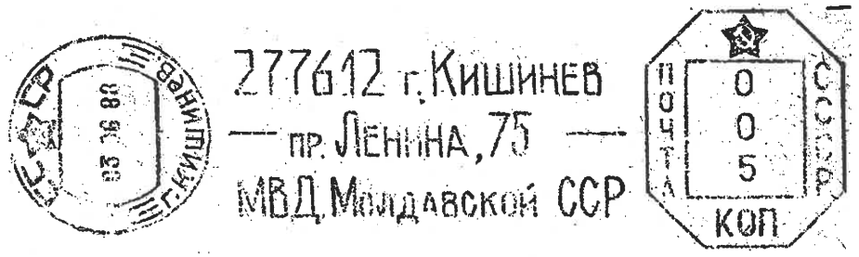

03.06.88. Ministerul Afacerilor Interne al R.S.S.M.

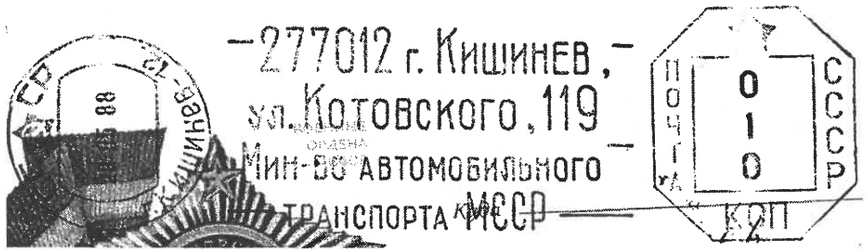

20.05.88. Ministerul Transportului Auto al R.S.S.M.

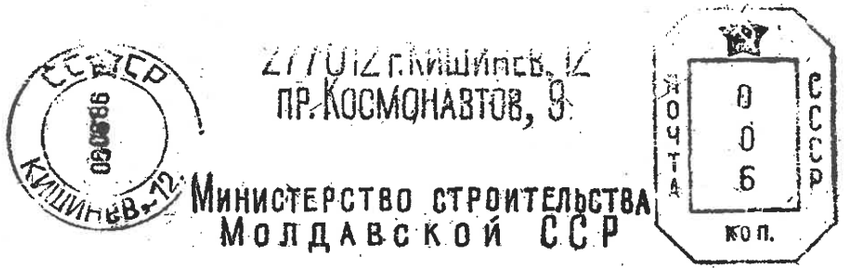

09.08.86. Ministerul Construcțiilor al R.S.S.M.

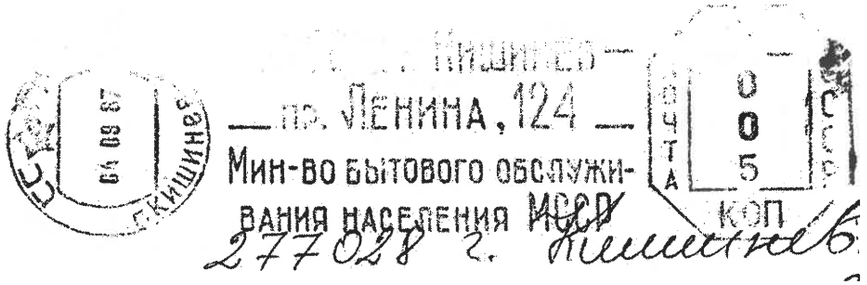

04.09.87. Ministerul Deservirii Sociale a Populației al R.S.S.M.

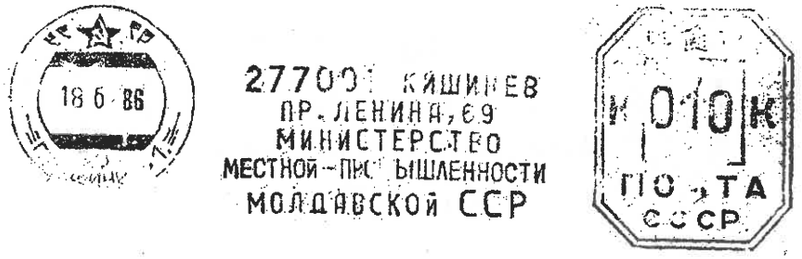

18.06.86. Ministerul Industriei Locale al R.S.S.M.

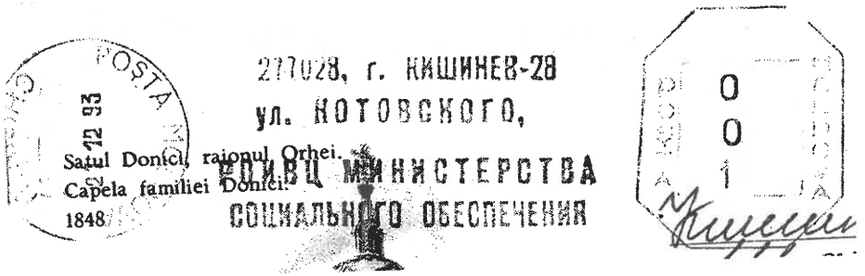

12.12.93. Ministerul Asigurării Sociale al R.S.S.M.

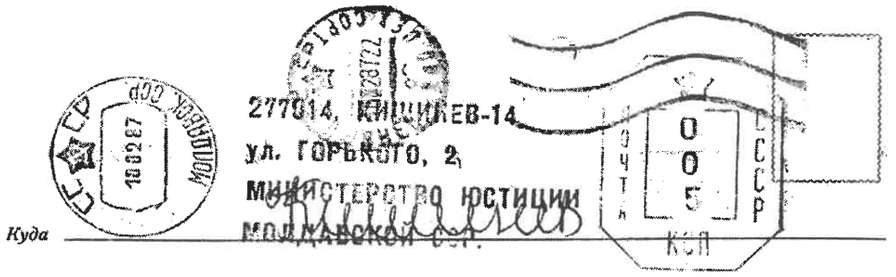

10.02.87. Ministerul Justiției al R.S.S.M.

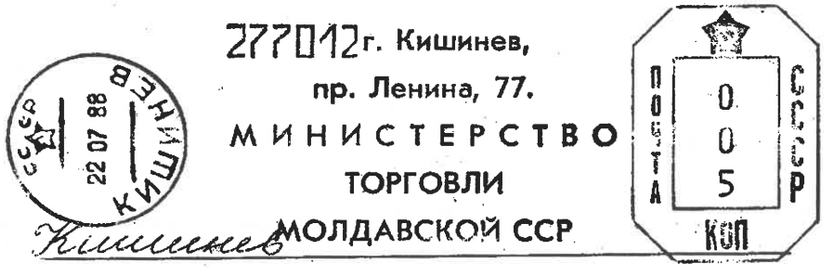

22.07.88. Ministerul Comerțului al R.S.S.M.

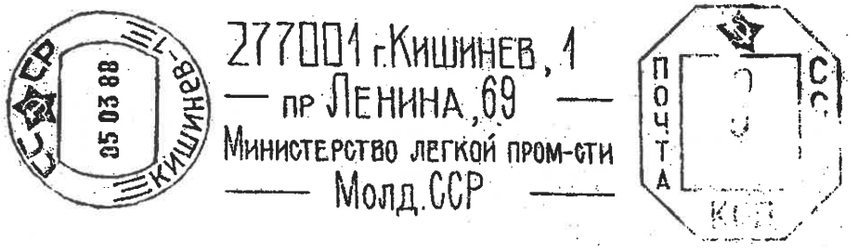

05.03.88. Ministerul Industriei Ușoare al R.S.S.M.

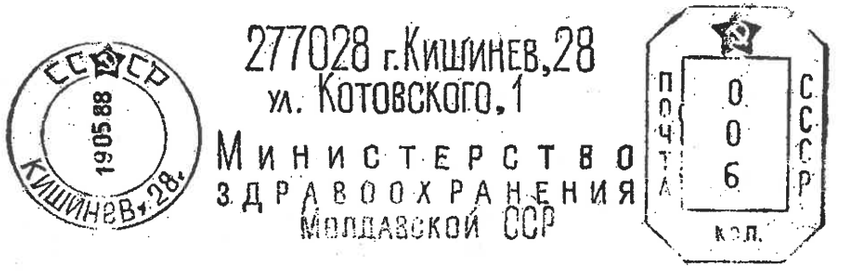

19.05.88. Ministerul Sănătății al R.S.S.M.

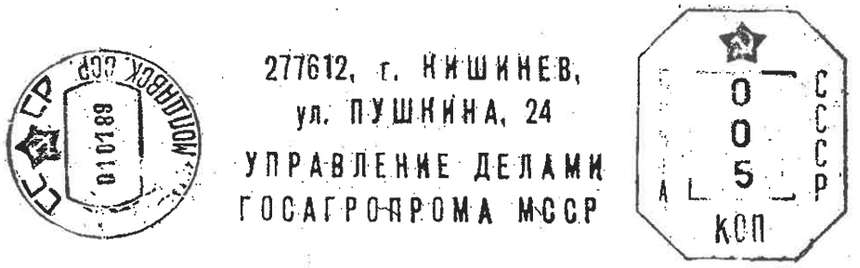

01.01.89. Direcția Complexului Agroindustrial al R.S.S.M.

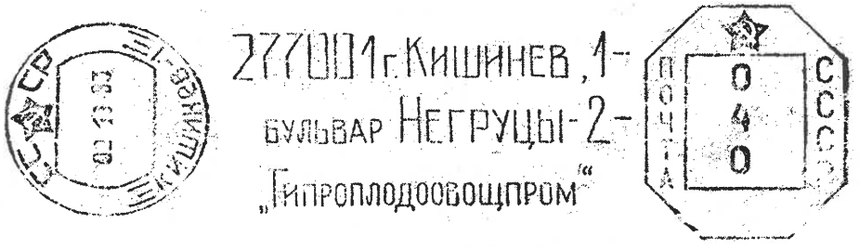

02.10.83. Institutul de Proiectare "Ghiproplodoovoșciprom"

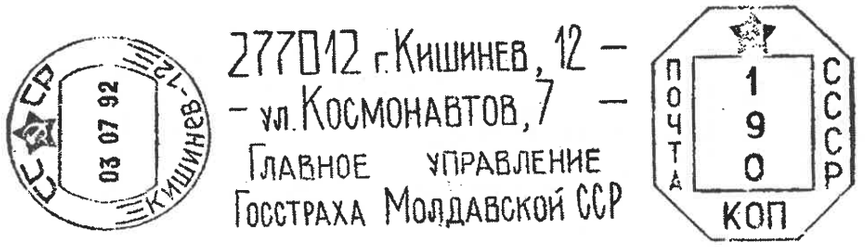

03.07.92. Direcția Principală pentru Asigurările de Stat a R.S.S.M.

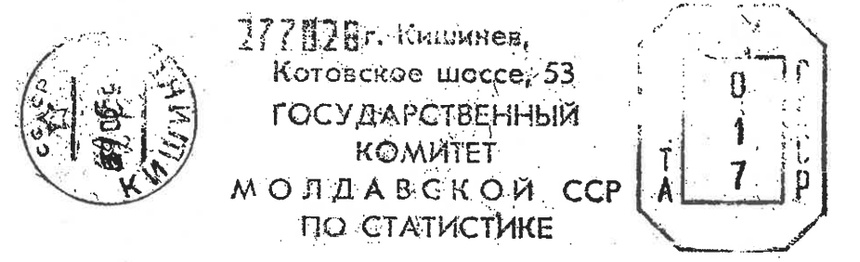

06.05.90. Comitetul de Stat pentru Statistică al R.S.S.M.

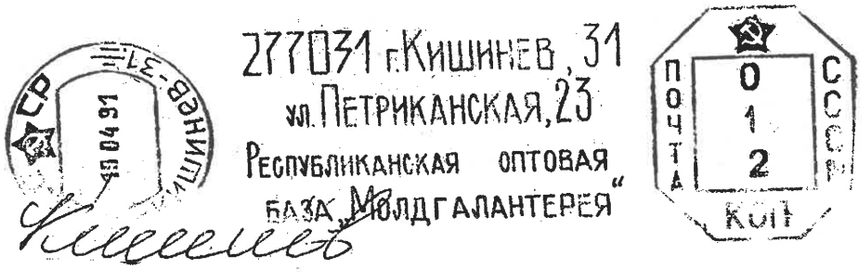

10.04.91. Depozitul en-gros "Moldgalanterea"

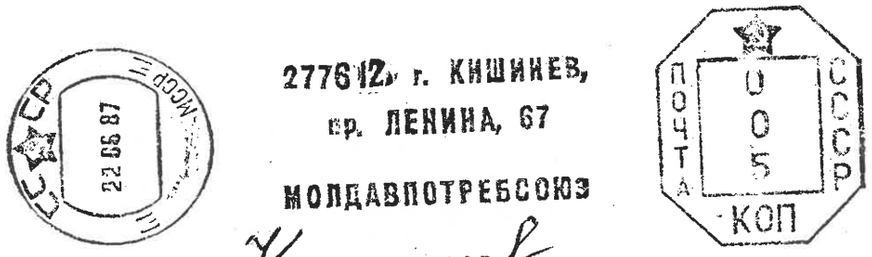

22.06.87. Uniunea Asociațiilor de Consum din R.S.S.M.

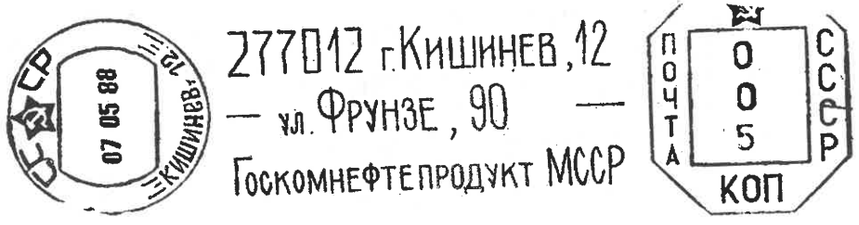

07.05.88. Comitetul de Stat pentru Asigurarea cu Produse Petroliere al R.S.S.M.

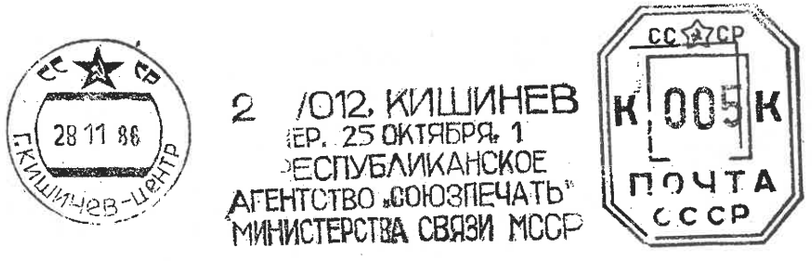

28.11.86. Agenția Republicană "Soiuzpeceati"

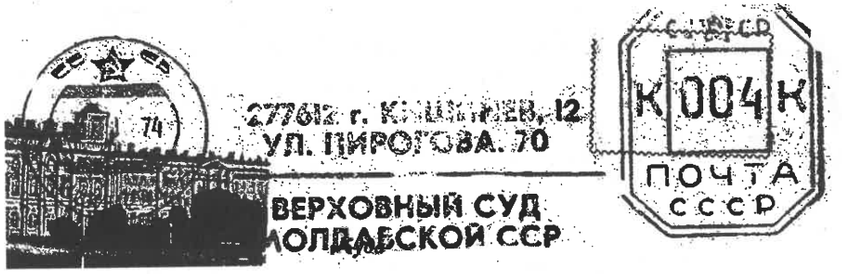

21.03.74. Judecătoria Supremă a R.S.S.M.

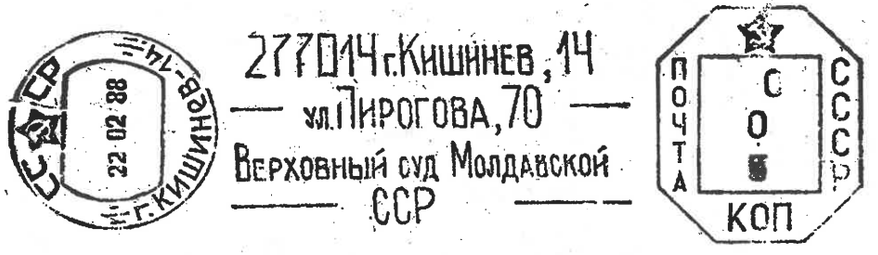

22.02.88. Judecătoria Supremă a R.S.S.M.

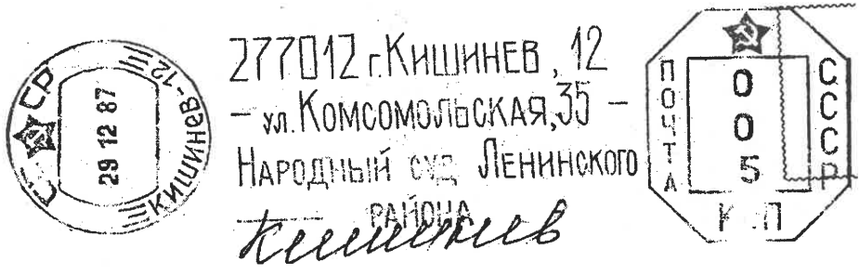

29.12.87. Judecătoria raionului Lenin din Chișinău

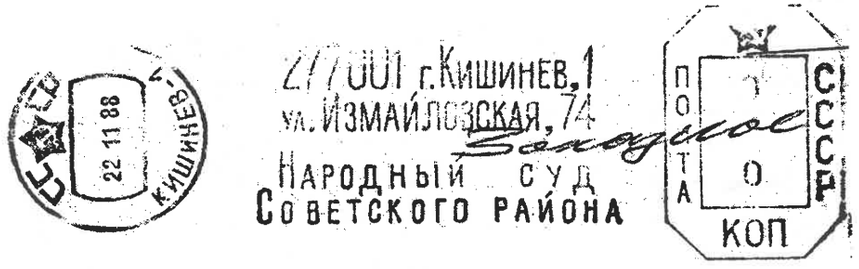

22.11.88. Judecătoria raionului Sovietic din Chișinău

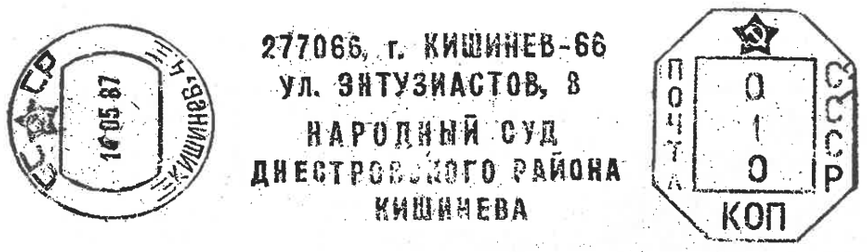

15.05.87. Judecătoria raionului Nistrean din Chişinău

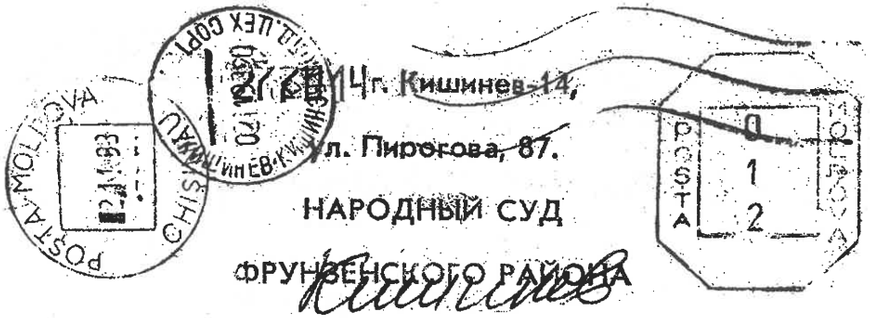

02.11.90. Judecătoria raionului Frunze din Chişinău

12.05.88. Procuratura generală a R.S.S.M.

14.08.91. Procuratura oraşului Chişinău

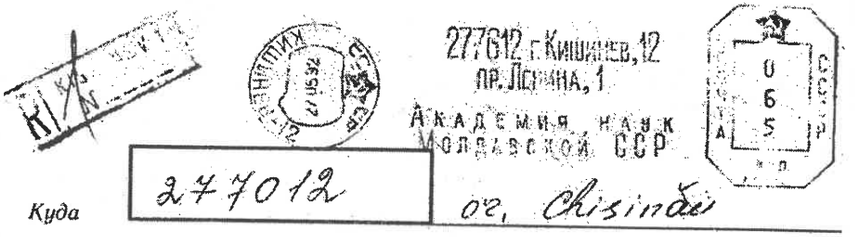

22.06.92. Academia de Ştiinţe a R.S.S.M.

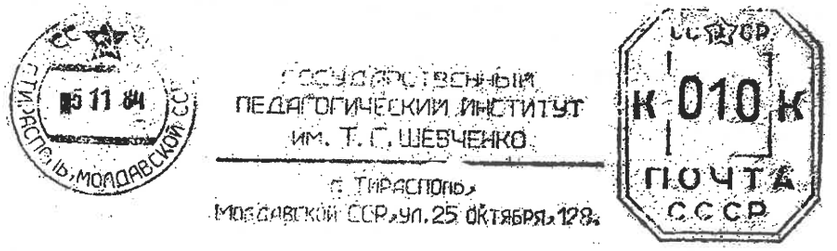

05.11.84. Institutul Pedagogic de Stat "T.G. Şevcenco"

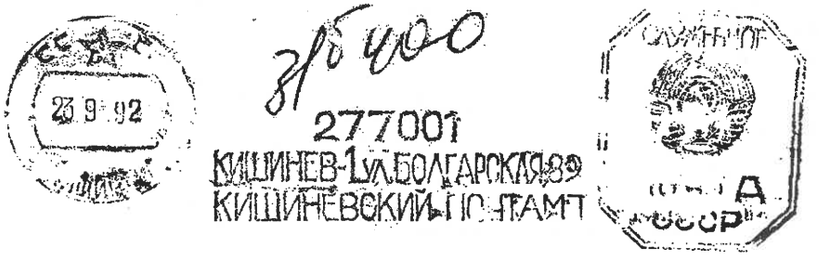

23.09.92. Poşta Orăşenească Chişinău

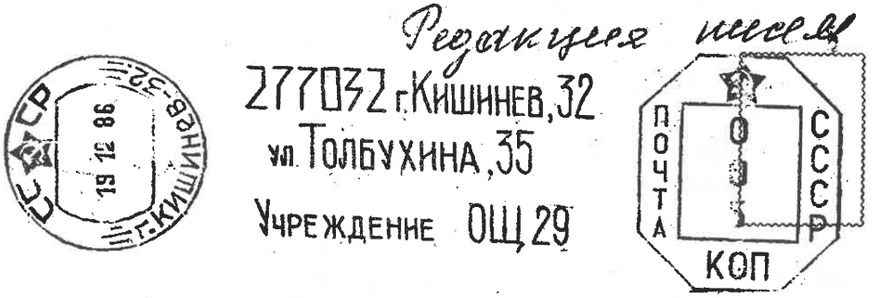

19.12.86. Instituţia OSC - 29

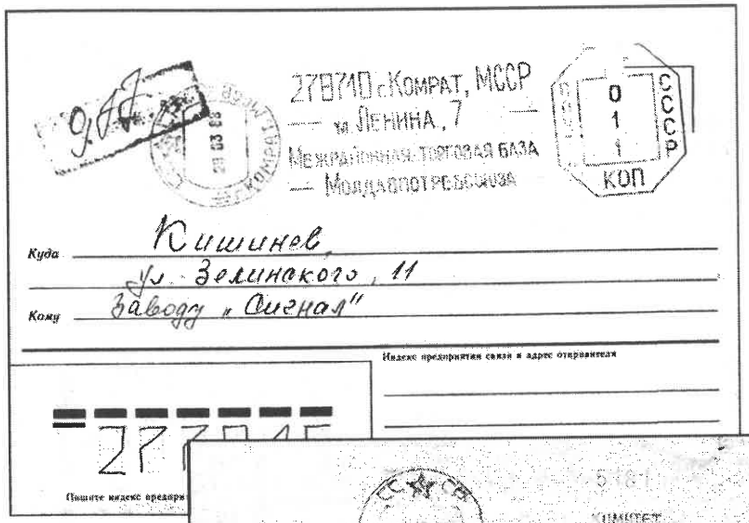

29.03.88
Baza Comercială Interraională Comrat a Uniunii Asociațiilor de Consum

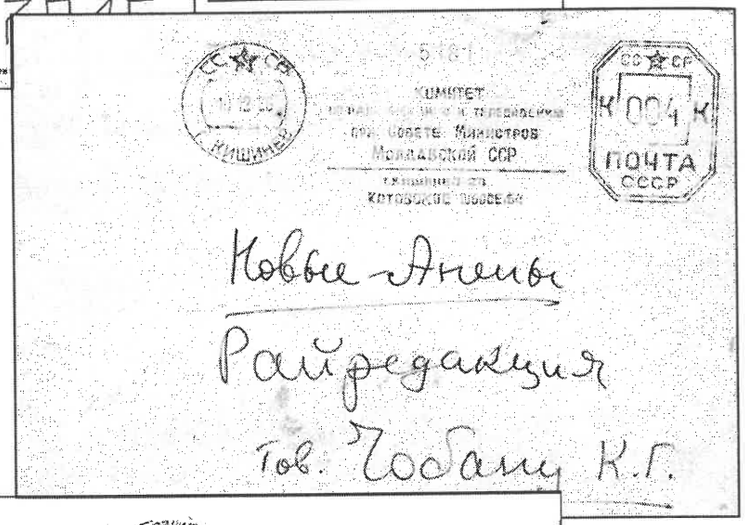

10.10.66.
Comitetul de Stat pentru Televiziune și Radiodifuziune

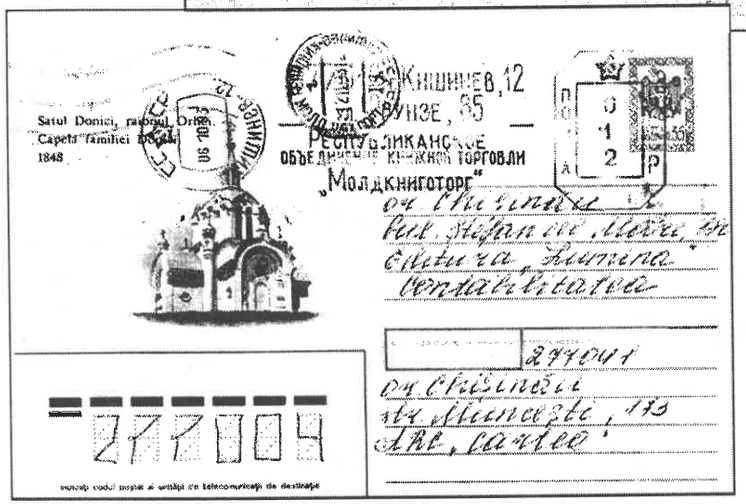

06.10.93.
Asociația Republicană "Moldknigotorg"

A-4. Ştampile cu destinaţie specială (indicaţie de serviciu)

În circuitul poştal modern ştampilele cu indicaţia de serviciu au un rol tot mai însemnat. Deşi ştampilele de acest gen sunt cunoscute încă din perioada clasică, ele fiind de tipul **Recomandat**, **Retur**, **După plecare**, etc., în urma extinderii considerabile a traficului poştal, au devenit tot mai frecvente, iar între timp au apărut şi alte ştampile cu indicaţii de serviciu. *Caracteristica principală a ştampilelor poştale curente cu indicaţii de serviciu este aceea că ele nu anulează mărcile de pe trimiterea poştală, însă schimbă caracterul trimiterii, lucru care şi din punct de vedere filatelic este deosebit de important.*

Poşta sovietică a folosit o gamă largă de ştampile cu indicaţia de serviciu: **АВИА** (Par avion), **СРОЧНО** (Expres), **ЗАКАЗНОЕ** (Recomandat), ultima fiind cea mai frecvent utilizată printre ştampilele cu indicaţii de serviciu. Nu intenţionăm să realizăm o clasificare a acestora, dar prezentăm o încadrare a celor cunoscute, însă ele nu epuizează numărul total al tipurilor, specializarea lor putând fi aprofundată de cei interesaţi.

Indicaţia de serviciu ЗАКАЗНОЕ (Recomandat)

Practic, în oficiile poştale s-au utilizat două tipuri generale de asemenea ştampile. Primul – pentru corespondenţa internă, a fost realizat în limba rusă cu caractere chirilice – **ЗАКАЗНОЕ**, al doilea – în limba franceză, destinat pentru corespondenţa internaţională, acesta purtând, de obicei, litera majusculă **R**. Atât primul tip, cât şi al doilea, prezintă o largă gamă de varietăţi – ca formă, mărime şi conţinut. Deoarece nu dispunem de întreg arsenalul acestor ştampile, lista lor nefiind păstrată de autorităţile poştale din republică, autorii sunt limitaţi să se refere doar la exemplele, colectate în mod particular de-a lungul anilor. Din aceste considerente nu prezentăm o clasificare a acestora, oricât de simplistă ar fi ea, lăsând acest lucru la discreţia doritorilor de a interveni în problema dată.

ŞTAMPILE ЗАКАЗНОЕ (RECOMANDAT)

Or. CHIŞINĂU

277034

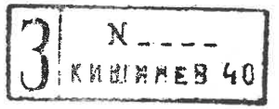

277040

277069

Or. TIRASPOL

278010

278021

278001

Or. BĂLȚI

279200 - Bălți-1

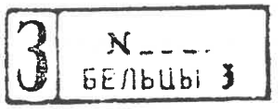

279200 - Bălți-3

279200 - Bălți-4

279200 - Bălți-5

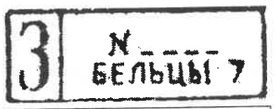

279200 - Bălți-7

279200 - Bălți-8

279200 - Bălți-9

279200 - Bălți-13

279200 - Bălți-15

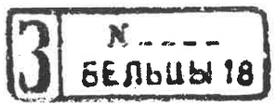

279200 - Bălți-18

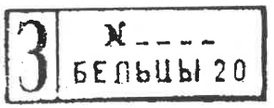

279200 - Bălți-20

Raionul ANENII NOI

278230

278241

278220

278211

278211

278247

278248

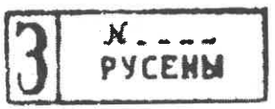

278237

278232

Raionul BASARABEASCA

278661

278717

278609

Raionul BRICENI

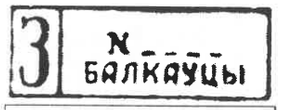

279633

279612

279616

279602

279621

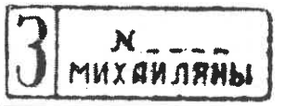

279632

279628

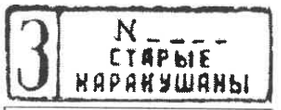

279623

279629

279643

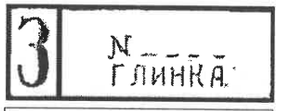

279617

Raionul CAHUL

278830

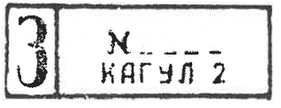

278830

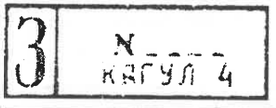

278830

278830

278832

278831

278830

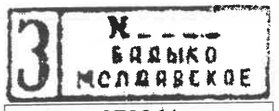

278864

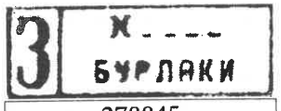

278845

278862

278863

278841

278858

278844

278846

278833

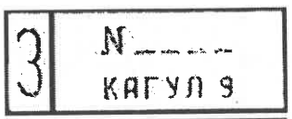

278830

278847

Raionul CAMENCA

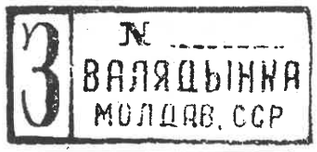

279719

Raionul CANTEMIR

278597

278723

278856

278726

278869

278836

278869

278846

278726

278853

278866

278867

Raionul CĂINARI

278144

278607

Raionul CĂUŞENI

278120

278122

278124

278046

278135

278131

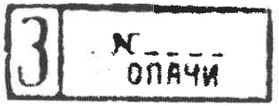

278141

Fără cod poştal

278121

Raionul CĂLĂRAŞI

279000

279000

279013

279038

279003

279031

279036

279012

279254

279023

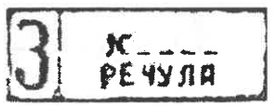

279010

279011

279002

278932

278252

Raionul CIADÂR-LUNGA

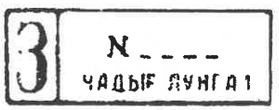

278700

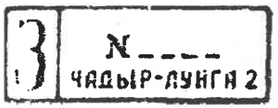

278700

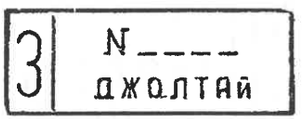

278706

Raionul CIMIŞLIA

278620

278630

278638

Fără cod poştal

278640

278637

Raionul COMRAT

278710

278713

278728

Raionul CRIULENI

278333

278346

278354

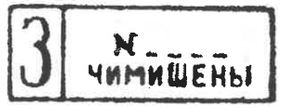

278359

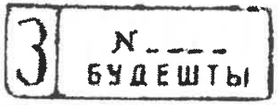

278353

278423

278344

278342

278351

278334

278347

278330

Raionul DONDUŞENI

279451

279313

279514

279514

279507

279455

279506

279423

279525

279457

279524

279463

279522

279452

279954

Raionul DROCHIA

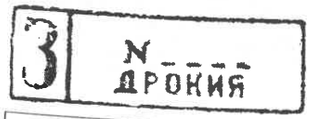

279400

279400

279405

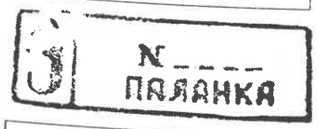

279430

279241

279414

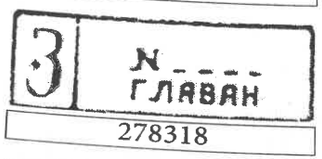

278318

279412

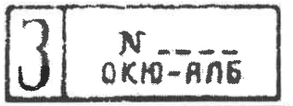

279421

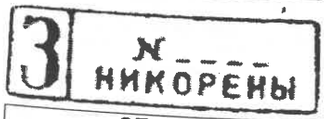

279410

279401

279424

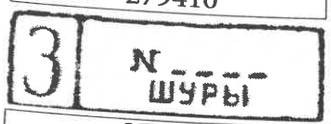

279420

Raionul DUBĂSARI

278318

278341

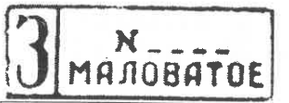

278415

278414

Raionul EDINEȚ

2794550

279567

279593

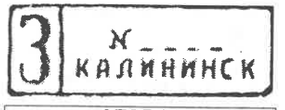

279560

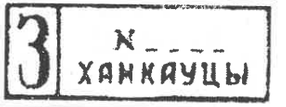

279573

279565

279590

279563

279581

Raionul FĂLEȘTI

279150

279152

279157

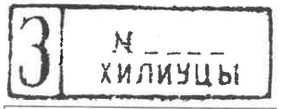

279164

279172

279177

279181

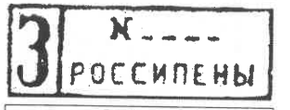

279193

279161

279194

279163

Fără cod poştal

279183

279170

279190

Raionul FLOREŞTI

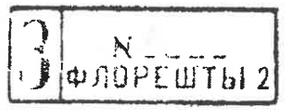

279800

279801

279815

279833

279193

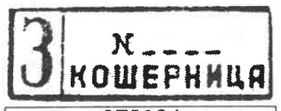

279194

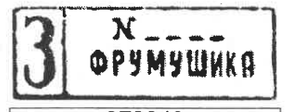

279843

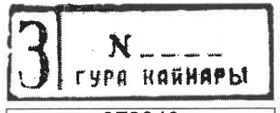

279840

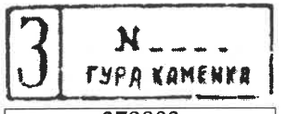

279803

279844

279820

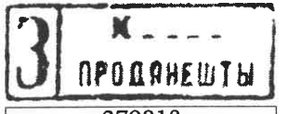

279810

279841

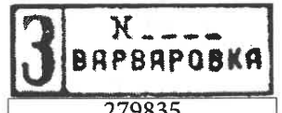

279835

279802

Raionul GLODENI

279280

279296

279299

279290

279284

279294

279288

Raionul KOTOVSK / HÂNCEŞTI

278500

278500

278555

278500

278530

278502

278505

278520

278524

278501

27535

27535

278545

278545

278545

278542

278523

278511

278503

278510

278533

Fără cod poştal

278552

Fără cod poştal

278551

278553

278531

Raionul KUTUZOV / IALOVENI

278222

278225

278515

278517

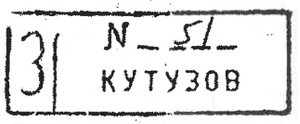

278272

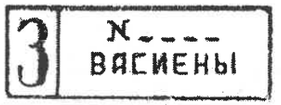

278516

278515

278222

Raionul LAZOVSK / SÂNGEREI

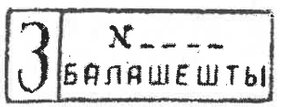

279223

279210

279243

279220

279211

279231

279227

279234

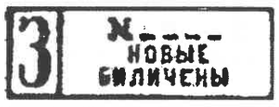

279240

279242

279245

279234

279236

279247

279244

279168

279222

279215

279237

279213

279221

279230

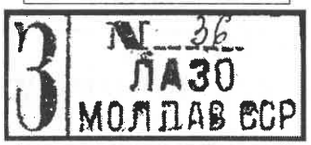

279234

Raionul LEOVA

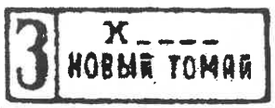

278575

278576

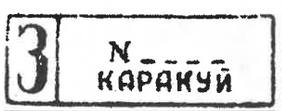

278577

278580

278562

278579

278566

278578

278561

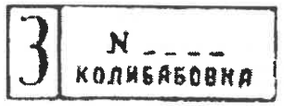

279210

278573

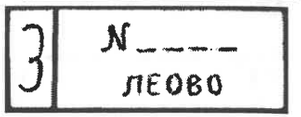

278560

Raionul NISPORENI

278360

278371

278376

278382

278385

278384

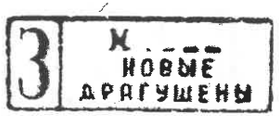

278375

278372

278370

278363

278394

278361

278373

278395

278380

Raionul OCNIȚA

279503

279511

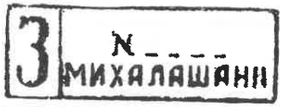

279533

279542

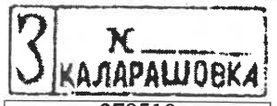

279510

279542

279640

279534

279543

279545

279541

Raionul ORHEI

278400

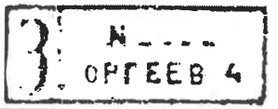

278400

278402

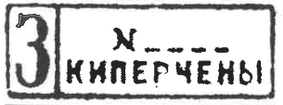

278403

278405

278412

278416

278421

278445

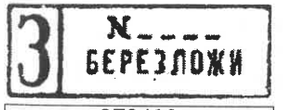

278418

278461

278402

278437

278444

278422

278420

278436

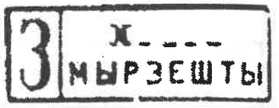

278407

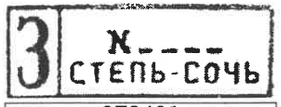

278401

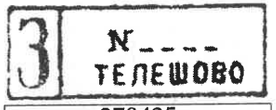

278425

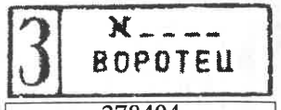

278404

278417

278419

278432

278434

278441

278442

Raionul RÂBNIȚA

279712

279700

Raionul RÂȘCANI

279336

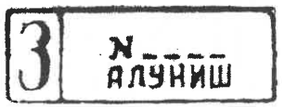

279323

279331

279301

279321

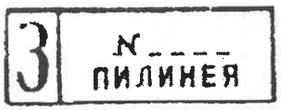

279325

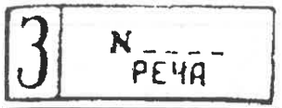

279320

279210

279322

279330

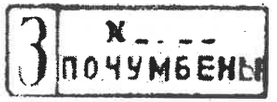

Fără cod poştal

279348

279326

279304

279345

Fără cod poştal

279334

279346

Raionul REZINA

279740

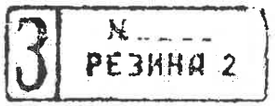

279740

279741

279741

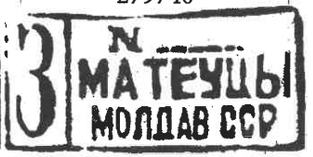

279743

279744

279748

279750

279747

279747

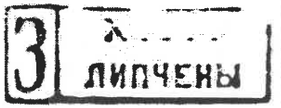

279772

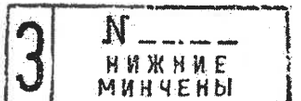

279767

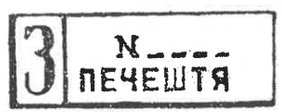

279797

279752

279761

279755

279760

279751

279762

279764

279765

279765

279753

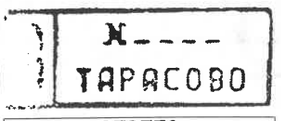

279778

279795

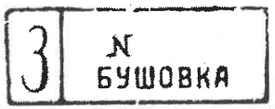

279763

279746

Raionul SLOBOZIA

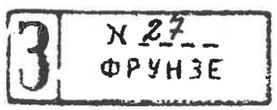

278002

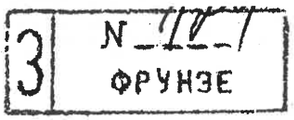

278002

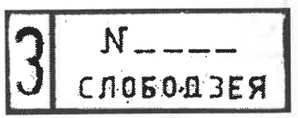

278012

Raionul SOROCA

279900

279900

279907

279903

279435

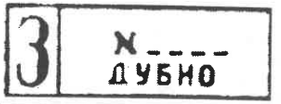

279921

279944

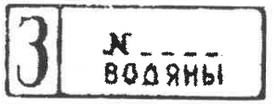

279934

279953

279437

279942

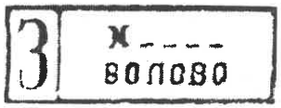

279916

279913

Fără cod poştal

279927

279932

279931

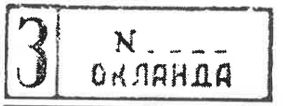

Fără cod poştal

279917

279434

279900

279927

279915

279928

279901

279902

Raionul STRĂŞENI

278250

278253

278257

278259

278426

278932

278033

278252

278263

278261

278269

Raionul SUVOROV / ŞTEFAN-VODĂ

278176

278161

278179

278164

278177

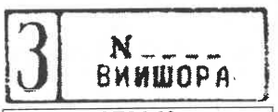

278160

Raionul CERNENKO / ŞOLDĂNEŞTI

278787

279822

278824

279771

279774

279775

279798

279793

279780

Raionul TARACLIA

278741

278743

278806

278730

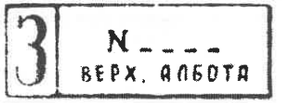

279210

278744

Raionul TELENEŞTI

279271

278002

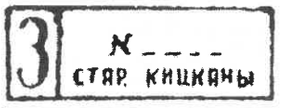

279274

279273

279265

279272

Raionul UNGHENI

279100

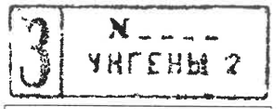

279100

279103

279110

279120

279140

279142

279145

279101

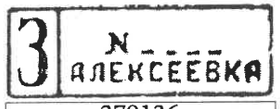

279136

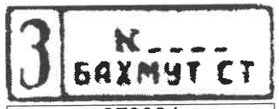

279004

279105

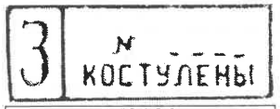

279132

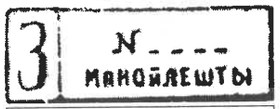

279135

279114

Raionul VULCĂNEȘTI

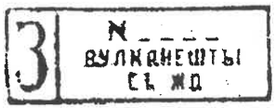

278800

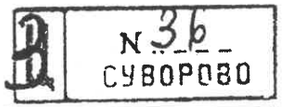

278811

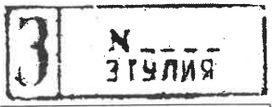

278812

278808

278822

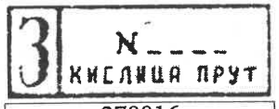

278816

278828

278815

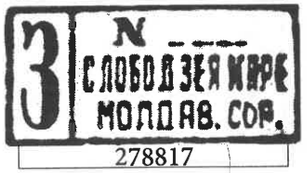

278817

ȘTAMPILE **RECOMANDE** (RECOMANDAT)

Menționam mai sus, că la expedierea corespondenței internaționale recomandate poșta sovietică aplica ștampile speciale, prin care specifica caracterul trimiterilor. Prezentăm în continuare diferite tipuri ale acestor ștampile de recomandare, utilizate de oficiile poștale din R.S.S. Moldovenească pentru marcarea corespondenție internaționale.

CHIȘINĂU

277005

277012

BĂLȚI

279200

279200

279200

Fără cod poștal

279200

279000

279000

279200

279000

Raionul ANENII NOI

278216

278217

278248

278237

278234

278211

Raionul BASARABEASCA

278609

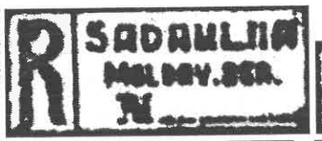

278622

278642

Raionul CANTEMIR

278865

Raionul CĂLĂRAŞI

279000

279013

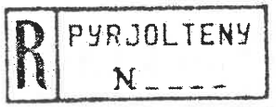

279036

279003

279018

279038

279012

fără cod poştal

Raionul CĂUŞENI

278124

Raionul CIMIŞLIA

278638

fără cod poştal

Raionul COMRAT

278713

278711

278721

Raionul CRIULENI

278266

278345

278353

278351

Raionul DONDUŞENI

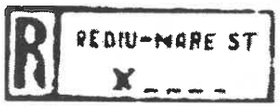

279457

279507

279521

279461

279423

279462

Raionul DROCHIA

279410

Raionul DUBĂSARI

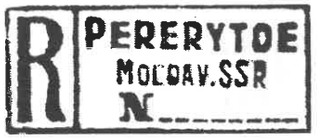

278305

Raionul EDINEŢ

279571

279550

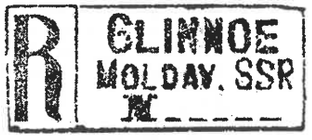

279551

279582

279574

Raionul FĂLEŞTI

279152

279190

279171

Raionul FLOREŞTI

279834

279843

279800

279840

279803

279820

279811

279816

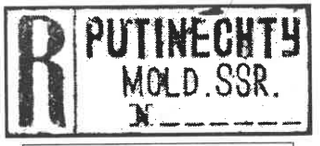

279841

Raionul GLODENI

279282

279284

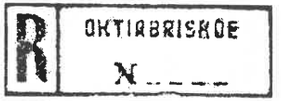

279292

279294

279280

Raionul KOTOVSK / HÂNCEŞTI

278545

278545

278501

278555

Fără cod poştal

278553

Raionul KUTUZOV / IALOVENI

278272

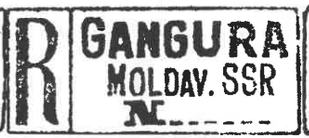

278215

278515

Raionul LAZOVSK / SÂNGEREI

279210

279210

279210

279211

279227

279212

279244

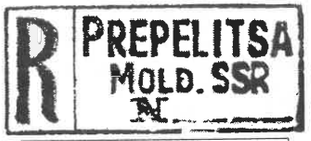

279224

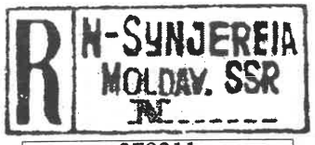

279211

279223

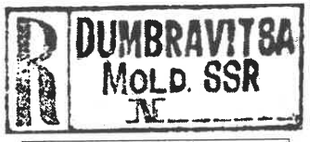

279236

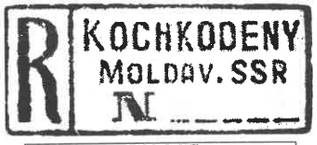

279235

Raionul LEOVA

278561

Raionul NISPORENI

278394

278371

278370

278391

278384

278385

Raionul OCNIȚA

279530

279534

Raionul ORHEI

278444

278266

278449

Raionul RÂȘCANI

279326

Raionul REZINA

279741

279742

279746

279752

279765

279797

279745

279765

Raionul SUVOROV / ȘTEFAN VODĂ

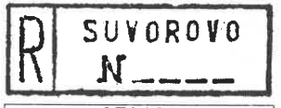

278150

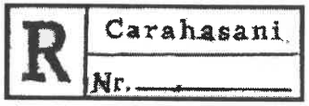

278163

Raionul SOROCA

279944

Fără cod poștal

279953

Fără cod poștal

279915

279901

279922

279900

279900

Raionul CERNENKO / ŞOLDĂNEŞTI

279821

279765

278824

279103

Raionul UNGHENI

Raionul VULCĂNEŞTI

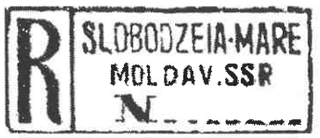

278817

278828

Ştampile de serviciu Ц sau ЦЕННОЕ (Valoare declarată)

Structurile poştale recepţionează şi transportă trimiteri asigurate, pe care se aplică indicaţia specială **Ц** sau **Ценное**, ceea ce înseamnă valoarea declarată. Aceste indicaţii de serviciu, sub forma unei amprente de ştampilă, se aplicau de către salariaţii poştei în mod manual, specificându-se suma declarată de expeditor. Valoarea era nelimitată, dar nu putea depăşi valoarea reală a conţinutului trimiterii.

279245

278730

279244

279004

279200

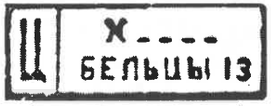

279200

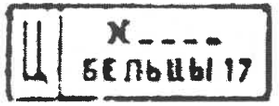

279200

279620

278847

279255

279102

278830

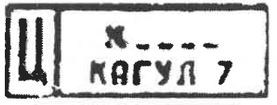

278830

279299

279000

277034

278253

278545

278545

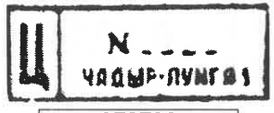

278700

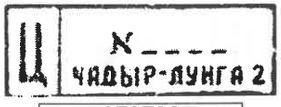

278700

278620

278301

278444

279700

279225

278710

278222

278434

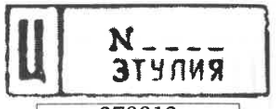

278812

279451

278306

279800

279550

279821

279150

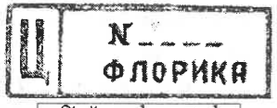

fără cod poştal

279400

278866

279280

279038

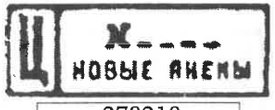

278210

278251

279520

279240

279765

278639

279333

278272

278505

278500

278500

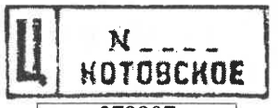

279907

278555

279234

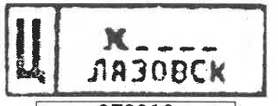

279210

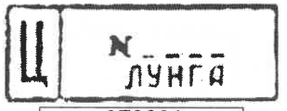

279831

278406

279227

279220

278360

278360

279231

279211

279241

Fără cod poştal

279152

278400

278400

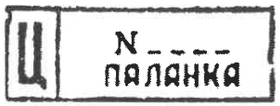

279430

279931

279762

278521

279403

279222

279343

279300

278824

279300

278579

278251

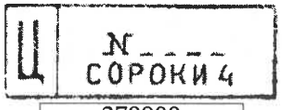

279900

279900

278131

278846

279242

279340

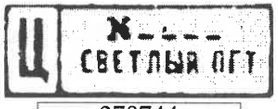

278744

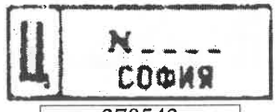

278543

278395

278740

279003

279145

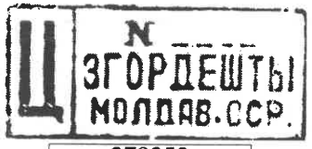

279252

279294

279213

Ştampile suprataxă ДОПЛАТИТЬ
(pentru taxare la destinaţie - PORTO)

În cazul în care taxa plătită era insuficientă sau trimiterea se făcea cu plata taxei de către destinatar, unităţile poştale aplicau ştampile de serviciu, astfel atrăgând atenţia asupra recuperării taxei la predare, acestea având forma ovală şi textul **ДОПЛАТИТЬ** (Achitare suplimentară, Suprataxă, Porto). Acest tip de ştampile s-a aplicat atât de către oficiile poştale de proveniență, cât şi de Centrele de tranzitare sau la OPF/CTP pe trimiterile poştale insuficient francate (francatura sub valoarea legală), taxa de plată urmând a fi încasată de către oficiul poştal de destinaţie de la destinatar.

Deşi realizate după acelaşi principiu, ele sunt - după cum se vede din tabelul ce urmează - de diferite mărimi, evidenţiindu-se şi după tipul caracterelor de litere utilizate în inscripţionări.

278661

279245

279245

279136

279406

279406

278858

278850

279180

278581

278607

278717

279944

279230

279223

279200

279200

279200

279200

279200

279200

279200

279200

279200

279257

278705

278461

278730

278730

278503

278504

279435

278390

279593

279240

278511

278808

279110

277255

278845

279763

279331

278827

279022

278843

278801

278830

278830

278830

279510

278577

278591

278130

279813

279190

278571

279437

278253

278545

278545

278554

278630

279183

278220

278700

278700

279793

278701

277000

277040

278226

278553

278333

278802

Fără cod

278723

278651

279760

279113

278713

278728

278402

278216

279274

278741

279115

279905

278222

279103

278331

279247

279761

278359

278533

278434

279566

278718

278579

278576

278375

278606

278651

278555

279220

279782

279172

279821

279242

279000

279236

278638

279752

278812

279404

279421

279800

279800

278510

278215

279253

279764

278264

279344

278866

278437

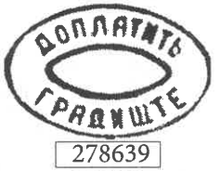

278639

Fără cod

Fără cod

279226

278265

278124

279840

278247

279326

279326

279803

278634

279038

279815

279038

278593

279112

278240

279254

278223

279333

279241

279932

Fără cod

279953

279237

279844

278609

278432

278363

278346

279814

278376

278345

278306

278590

278406

278391

279222

279585

278264

278266

278632

279560

278500

278500

278412

278500

279907

278500

279766

279730

278135

278417

278417

279234

279820

278706

278863

278535

279772

279531

278635

278841

279590

278374

279133

278415

278355

279405

279543

279017

278407

279217

279251

278422

278212

278505

279632

279433

278544

279273

279123

279530

278530

278351

279278

278400

278400

278400

279430

279917

279006

278641

279325

279036

279797

279533

278521

279403

279141

279288

278256

Fără cod

278824

279558

278170

279224

279545

278234

279181

279841

279810

279120

279120

279822

279122

279802

278254

279740

278426

Fără cod

278860

279552

278622

278727

278602

278508

278567

278563

278579

279415

279902

278574

279142

279211

279424

278380

Fără cod

278232

279900

279900

278543

278250

278250

278250

278250

278401

278401

279928

279929

278350

279744

278150

279332

279811

278740

278844

Fără cod

278840

278269

278853

278849

278846

Fără cod poposta

278231

279003

279233

279581

278640

278575

279753

279746

279100

278637

279213

278516

278381

279544

279294

278404

279934

279927

279002

278810

278402

278225

Fără cod

279574

278380

279345

279286

279264

Fără cod

278395

278383

Ştampile TP *(Taxa achitată)*

Acest tip de ştampile s-a aplicat în diferite circumstanţe – fie în situaţii când lipseau mărcile poştale necesare, fie în urma inflaţiei înregistrate între anii 1987-1991, când tarifele creşteau atât de rapid, încât administraţia poştală nu reuşea să asigure tipărirea cantităţii necesare de miniaturi.

De acum în anul 1991 inflaţia scapă din chingile, ce o încătuşau. Rubla – moneda sovietică – cade vertiginos în hăul, din care nu a mai reuşit să se ridice, blocând, practic, economia şi ducând la majorarea sufocantă a preţurilor. Cu toate că Moldova îşi declarase suveranitatea, ea rămânea dependentă de Moscova, atât din considerentul că economia era integrată, dar şi relaţiile diplomatice, economice, culturale nu puteau să fie reînnodate în regim de urgenţă.

Nu au stat pe loc nici tarifele poştale. Pe parcursul anilor 1991-1992 ele au fost revizuite întruna, şi de fiecare dată doar în direcţia majorării, lucru care a provocat, la rândul său, insuficienţa de mărci poştale. Deşi între timp fuseseră tipărite primele mărci moldoveneşti, poşta nu se putea isprăvi. În circulaţie poştală se aflau mărcile sovietice, care nu puteau asigura buna funcţionare a mecanismului poştal. Fenomenul se explică simplu: mărcile aveau nominale mici, ceea ce crea situaţii sufocante: deseori pentru francarea unei scrisori se cereau zeci de timbre, care, se întâmpla, din cauza formatului lor mare, nu încăpeau pe suprafaţa plicului. Căci nu erau rare cazurile, când în unele oficii poştale se lipeau pe plic câte 10-30 de mărci, numai astfel obţinându-se tariful existent. Pe de altă parte, la acel moment în unele localităţi s-a înregistrat şi un alt fenomen – se stopase primirea corespondenţei – din lipsă de mărci pentru francare.

Întrucât situaţia se acutiza cu fiece zi, administraţia poştală căuta cu înfrigurare o ieşire. Tipăritul unor mărci poştale nu numai că era costisitor, dar nici nu reuşea să se menţină în ritm cu inflaţia şi schimbarea tarifelor. Şi atunci s-a trecut la o metodă, cunoscută deja de poştă – aplicarea unor ştampile tarifare provizorii, utilizarea cărora confirma achitarea taxelor respective fără ca pe trimiterea poştală să se lipească mărcile necesare. De cele mai multe ori ştampilele confirmau taxarea trimiterii prin înscrierea manuală a sumei pe plic sau pe cartea poştală, în cazul când expeditorul utiliza un întreg poştal. Dar nu sunt rare cazurile, când ştampilele tarifare provizorii au fost aplicate şi pe plicuri fără marcă, care se vindeau pe atunci la poştă, şi, deci, în acest caz obiectul poştal a circulat având doar ştampilă şi nici o marcă poştală.

De altfel, analizând categoria respectivă de expedieri poştale, poţi observa lucruri, care-ţi insuflă ideea, că pe alocuri lucrătorii poştali s-au dezis completamente de utilizarea mărcilor poştale în favoarea ştampilelor.

În baza materialelor analizate putem conchide următoarele:

1. Au existat ştampile tarifare provizorii, folosite centralizat – la depozitele de efecte poştale ale Centrelor de Poştă, ceea ce înseamnă că plicuri sau cărţi poştale, având imprimată deja ştampila respectivă, dar fără indicarea sumei ce constituia taxa poştală, au fost expediate la mai multe oficii poştale din cadrul zonei deservite de depozitul respectiv, adică din cadrul Centrului de Poştă.

2. În situaţia creată unele Centre de Poştă s-au descurcat în mod autonom, ceea ce înseamnă că ştampilele tarifare provizorii diferă de la o unitate administrativă la alta.

3. Unele oficii poştale, fiind impuse de împrejurări (lipsă totală de mărci), au utilizat şi ştampile de fabricaţie proprie.

4. În unele cazuri oficiile poştale au utilizat în scopul taxării corespondenţei şi ştampile, care, după caracterul lor, nu sunt tarifare.

5. Toate ştampilele descoperite, utilizate în scopul confirmării taxării corespondenţei, sunt realizate în limba rusă.

6. Printre plicurile circulate au fost găsite câteva cu inscripţionări manuale, ce confirmă achitarea taxei poştale pentru expediere, care, în unele cazuri, include şi costul plicului, iar în altele – indică doar suma tarifului poştal.

Constatăm că structurile poştale teritoriale, fiind în imposibilitatea de a asigura francarea completă a corespondenţei, au purces la utilizarea ştampilelor, care atestau că expeditorul a achitat, iar unitatea poştală a încasat suma prevăzută de nomenclatorul tarifar în vigoare. Multe ştempluri au fost confecţionate la faţa locului, cu mijloace proprii, ele fiind foarte variate nu doar după formă, ci şi după conţinut. Cel mai des se întâlnesc piese ce conţin amprente cu texte de tipul **ОПЛОЧЕНО, ОПЛАЧЕНО, ДОСТАВКА ОПЛАЧЕНА, ДОСТАВКА НА ДОМ ОПЛАЧЕНА, С ДОСТАВКОЙ, ДОС., ДОСТАВКА ОПЛОЧЕНА.** Se întâlnesc şi ştampile cu litera **T** (iniţiala cuvântului „Taxa") în diferite dimensiuni, cu sau fără chenar, precum şi ştampile **TAXE PERÇUE** sau tip **TP** (Taxa achitată), aplicate de către oficiile poştale de proveniență pe trimiterile, care nu au fost francate în genere sau aveau francatură incompletă.

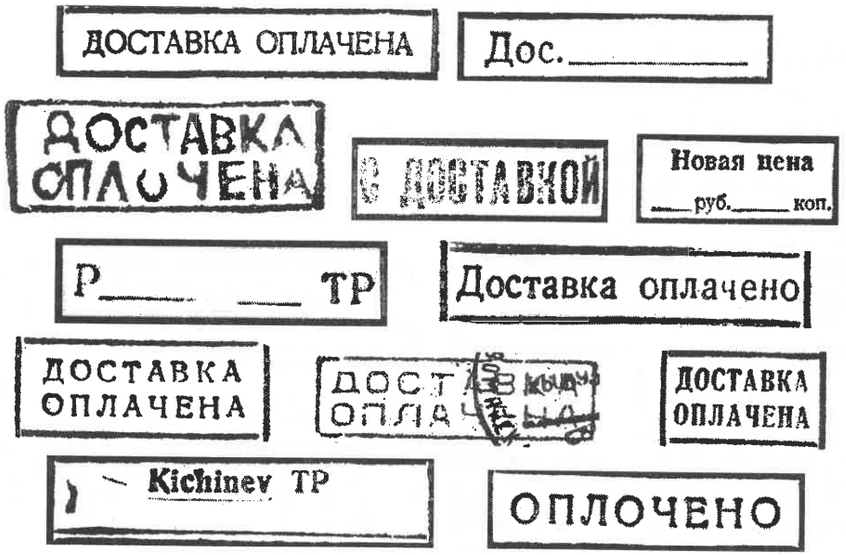

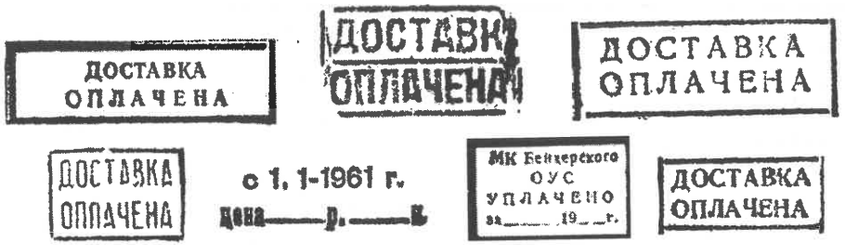

Ştampile de specificare a trimiterilor poştale

Odată cu creşterea volumului curierului poştal, administraţia poştală sovietică a utilizat – la prima etapă – etichete gata tipărite, înlocuite ulterior cu ştampile indicative, care, de regulă, stabilesc caracterul trimiterilor, atribuindu-le anumite nuanţe specifice, ce ţin de activitatea poştală. Această categorie de etichete/ştampile pot fi împărţite în mai multe grupe, printre care menţionăm:

a) ştampile ce stabilesc tipul trimiterii poştale;
b) ştampile Retur;
c) ştampile de scutire de plata taxei poştale;
d) ştampile informative de serviciu;
e) ştampile tip „Întârziat. Lipsă cod".

Aceste ştampile dau savoare colecţiilor de istorie poştală, cărora le adaugă elemente suplimentare, evocând epoca/perioada în care au circulat trimiterile poştale respective.

a) Ştampile ce stabilesc tipul trimiterii poştale

Международная (Международное) – INTERNAŢIONALĂ
Спешное – EXPRESS
Авиа – PAR AVION
Простая бандероль – BANDEROLĂ SIMPLĂ
Печатные отправления – IMPRIMATE
Вручить лично адресату – A ÎNMÂNA PERSONAL DESTINATARULUI

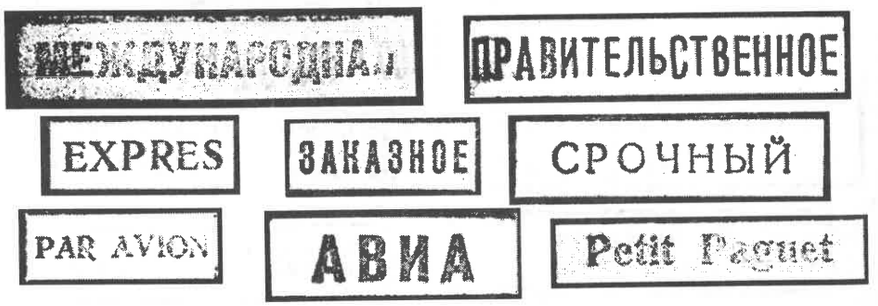

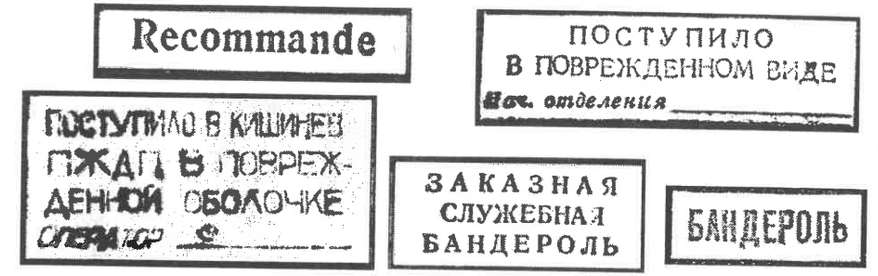

b) Ştampile **Retur**

Au existat diferite tipuri de asemenea ştampile, care s-au aplicat pe corespondenţă atunci când dintr-un motiv sau altul trimiterea poştală nu putea fi înmânată destinatarului (adresa greşită, mutat de la adresa indicată, dar în anumite cazuri – din cauza lipsei codului poştal, etc). Reproducem în continuare câteva tipuri de asemenea ştampile, care se aplicau pe trimiterile poştale.

• **Возвращается за истечением СРОКА ХРАНЕНИЯ** – SE RETURNEAZĂ DIN CAUZA EXPIRĂRII TERMENULUI DE PĂSTRARE

• **ВОЗВРАЩАЕТСЯ за истечением срока хранения**

• **»_____" _____ 19_____г. _____**

Подлежит возврату – SE RETURNEAZĂ

• **ВОЗВРАЩАЕТСЯ. КОНВЕРТ НЕ СООТВЕТСТВУЕТ СТАНДАРТУ** – SE RETURNEAZĂ. PLICUL NU CORESPUNDE STANDARDULUI

• **ВОЗВРАЩАЕТСЯ не указанием индекса и адреса** – SE RETURNEAZĂ DIN CAUZA NEINDICĂRII CODULUI POŞTAL ŞI A ADRESEI

• **Адресат неизвестен** – DESTINATAR NECUNOSCUT

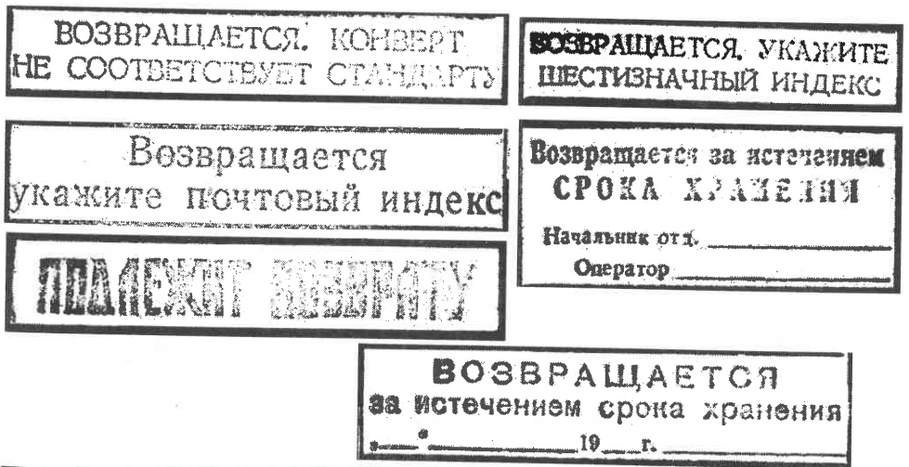

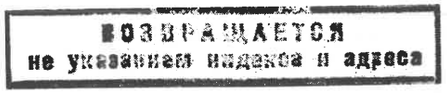

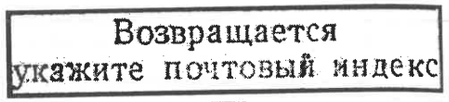

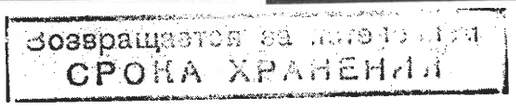

c) Ştampile de scutire de plata taxelor poştale

Acest tip de ştampile s-a aplicat doar pe corespondenţa oficială a unităţilor poştale, fiind o ştampilăm specială, utilizată de unităţile poştale abilitate cu acest drept.

- **Service des Postes** (Serviciul Poştal)
- **Министерство связи СССР. Служебное** (Ministerul Telecomunicaţiilor al U.R.S.S. De serviciu) sau **Министерство связи МССР. Служебное.** (Ministerul Telecomunicaţiilor al R.S.S.M. De serviciu)
- **Для служебного пользования** (Uz de serv iciu)
- **Служебное** (De serviciu)
- **ЗАКАЗАНАЯ Служебная № Бандероль**

d) Ştampile informative de serviciu

- 277001, Кишинев-1, ул. Болгарская, 39 ПОЧТАМТ
- ИНСТРУКТОР „СОЮЗПЕЧАТЬ”
- **ПРАВИТЕЛЬСТВЕННАЯ** (Guvernamentală)
- **ПРАВИТЕЛЬСТВЕННОЕ** *Sunt 3 tipuri de ştampile*
- **КИШИНЕВ** (Chişinău)
- **277001, Кишинев-1, ул.Болгарская, 39 ПОЧТАМТ**
- **КИШИНЕВ-14** (Chişinău-14)
- **53-ОЕ ОТДЕЛЕНИЕ СВЯЗИ ул. 2-я Верхняя, 10, тел. 44-31-35 С 9 до 17 В субботу с 9 до 16 перерыв с 13 до 14**
- **ПОЛУЧЕНО 65-е ОТДЕЛЕНИЕ СВЯЗИ Гостиница „КОСМОС” с 10 до 18. Выходной – ВОСКРЕСЕНЬЕ**
- **ГОРАГЕНТСТВО „МОЛДСОЮЗПЕЧАТЬ Фрунзенский район Кишиневское городское агентство „СОЮЗПЕЧАТЬ” ФРУНЗЕНСКИЙ РАЙОН**
- **Кишиневский прижелезнодорожный почтамт** (Centrul Poştal Feroviar Chişinău)

- **Поступило в поврежденном виде „____” _____19 ____г.**

(Recepţionat deteriorat)

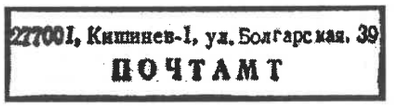

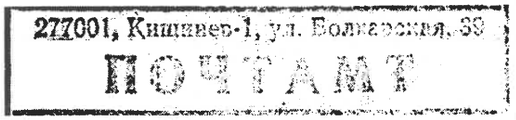

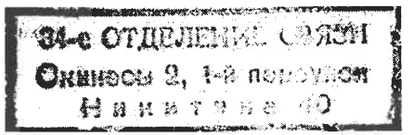

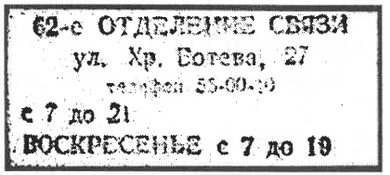

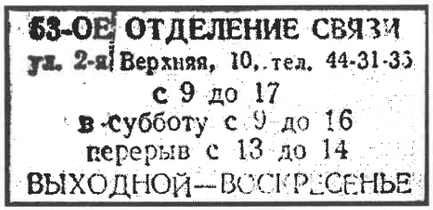

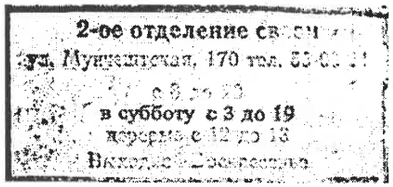

e) Ştampile cu referire la lipsa codului poştal

- **Ваше письмо замедлено из-за неуказания шестизначного индекса –** Întârziat. Lipsă cod poştal
- **ВОЗВРАЩАЕТСЯ. УКАЖИТЕ ШЕСТИЗНАЧНЫЙ ИНДЕКС** – Se returnează. Indicaţi codul poştal
- **ВОЗВРАЩАЕТСЯ. Укажите почтовый индекс**
- **Отсутствие индекса замедляет пересылку** – Lipsa codului poştal îngreuiază transportarea
- **ОТСУТСТВИЕ ИНДЕКСА ЗАМЕДЛЯЕТ ПЕРЕСЫЛКУ**

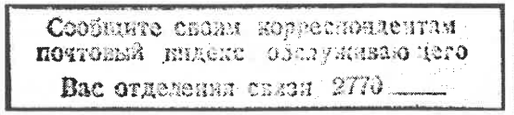

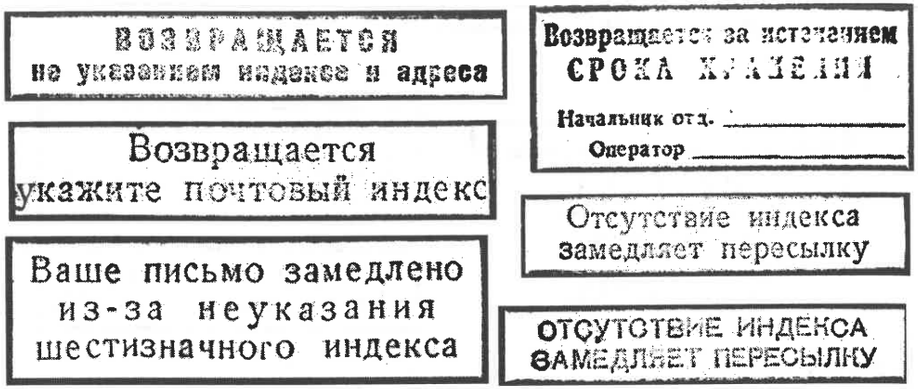

g) Alte tipuri de ştampile de serviciu

• **НЕРАЗРЕШЁННЫХ К ПЕРЕСЫЛКЕ ВЛОЖЕНИЙ НЕТ** (Obiecte nepermise pentru expediere nu sunt)

• **Недозволенного вложения нет**_____

• **Сообщите своим корреспондентам почтовый индекс обслуживающего**

Вас отделения связи 2770 _____ – Comunicaţi corespondenţilor dvs. codul poştal al oficiului de telecomuncaţii, ce vă deserveşte

• **Ваш правильный почтовый адрес: 279200, г. Бельцы,** _____ – Adresa poştală corectă este 279200, or. Bălţi, _____

• **Для ускорения доставки писем просим сообщить почтовый индекс Вашим корреспондентам** – Pentru a accelera transportarea scrisorilor comunicaţi codul poştal corespondenţilor Dvs.

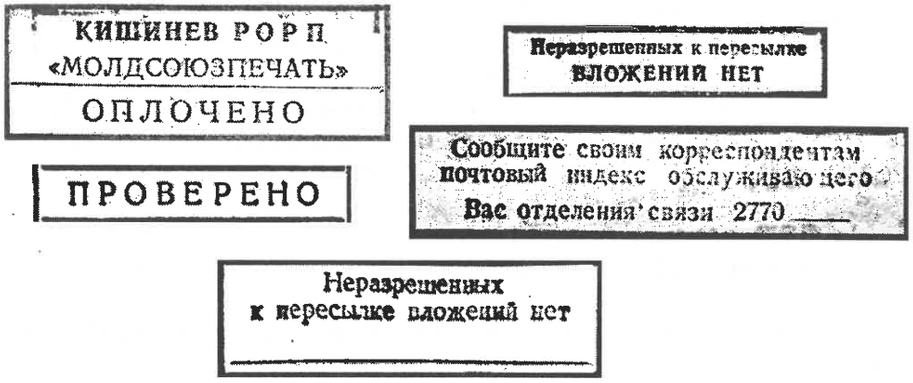

f) Ştampile „Aviz de primire"

Acest tip de ştampile atestă că scrisoarea recomandată este însoţită de un talon, numit *Aviz de primire*, prin care destinatarul confirmă prin semnătură primirea trimiterii poştale.

A-5. Flame publicitare

Unul dintre cele mai interesante capitole ale ştampilografiei sovietice îl constituie flamele. Practic, flama indică ansamblul de inscripţii sau elemente ilustrative, care formează anexa publicitară alăturată unor ştampile poştale de loc şi dată. Textul propriu-zis apărea alături de ştampila poştală rotundă (de locşi dată), care ulterior a fost înlocuită cu alta dreptunghiulară. Flamele pot avea un conţinut de serviciu (indicaţii poştale), de popularizare a unor acţiuni obşteşti, un caracter festiv (comemorări, aniversări etc.) sau publicitar. Prin forma şi conţinutul ei, flama publicitară se adresează unui numeros public, care, având în mână scrisoarea sau cartea poştală, citeşte fără să vrea şi conţinutul flamei. Textul sau desenul, grupate, de obicei, pe o suprafaţă dreptunghiulară, însoţeşte ştampila de zi, ambele fiind aplicate concomitent – printr-o singură trecere pe plic. Indiferent dacă aplicarea s-a făcut manual sau mecanic, ştampila de zi şi flama publicitară constituie un tot unitar cu caracteristici bine definite şi constante. Orice alt text, chiar având forma unei flame, dar neaplicat concomitent cu ştampila de zi, constituie doar o ştampilă adiţională, iar valoarea filatelică a piesei respective devine discutabilă.

Ele se împart în:

Flame mute – când partea alungită cuprinde câteva linii ondulate fără nici o

indicație (inscripție, text sau ilustrație);

Flame cu text – partea alungită, fără a fi încadrată, cuprinde o inscripție, un text;

Flame ilustrate – partea alungită cuprinde o ilustrație cu text adecvat. Sunt cunoscute și sub denumirea de flame publicitare sau ștampile publicitare.

În general este vorba despre ștampile aplicate printr-un procedeu mecanic (mai rar manual), compuse din două părți distincte, care se aplica concomitent, întrucât sânt îmbinate rigid pe durata folosirii lor.

Cele două părți constitutive ale ștampilelor publicitare, folosite în special în cadrul acelor unități poștale în a căror dotare există mașini de obliterări, sunt următoarele:

- partea poștală, constituită în mod obligatoriu de stampila de zi cu dată a unității poștale respective;
- partea publicitară, care poate fi un text simplu sau mai complex ori imagini sau elemente grafice, însoțite sau neînsoțite de texte explicative.

Caracteristic pentru ștampilele publicitare este faptul că la aceeași parte poștală, care rămâne neschimbată, se pot atașa succesiv diferite părți publicitare cu o durată mai scurtă sau mai îndelungată de aplicare, după cum o cer împrejurările, nevoile sau interesele de moment.

Relativ recent apărute, flamele publicitare (neologism preluat de la franțuzescul „flamme" – flamură) au căpătat o largă răspândire în multe țări. Ele îmbină o ștampilă propriu-zisă de loc și dată (de obicei rotundă) cu un adaos, purtând o imagine sau un text. Acesta poate avea caracter cultural-educativ sau politic, comemorativ, de serviciu (îndrumări ale poștei sau ale altor organe), propriu-zis publicitar.

În acest ansamblu grafic ștampila de loc și dată poate fi amplasată în dreapta sau în stânga, unele flame au dată fixă, fiind folosite o singură zi, altele – un timp mai îndelungat (ștampile temporare), cu data schimbată zilnic.

B. CLASIFICAREA ȘTAMPILELOR DUPĂ FORMĂ

Analizând ștampilele prin prisma modului de realizare a instrumentului poștal, desigur în conformitate cu normele în vigoare, pot fi desprinse următoarele aspecte:

- lipsa codului poștal;
- data calendaristică este exprimată și altfel decât cu cifre arabe;
- uneori dimensiunile sunt supărător de mari, iar alteori mult prea mici, aproape ilizibile;
- subiectul machetei neinspirat, aglomerat și foarte puțin sugestiv;
- în foarte multe cazuri scopul emisiunii este neglijat.

Prezentăm o clasificare sumară a ștampilelor poștale și anume:

1. După natura materialului din care sunt confecționate: metal, cauciuc, plastic.
2. După destinația ce o au în exploatare: obliterare obișnuită, obliterare filatelică, obliterare de serviciu.
3. După forma de prezentare: circulare (rotunde), alte forme geometrice, asimetrice.
4. După datele ce le cuprind: de zi (calendaristice), ocazionale.

Ștampilele ocazionale se pot clasifica, la rândul lor, după scopul pentru care

au fost realizate: aniversări, comemorări, congrese, conferințe, convenții, reuniuni, expoziții, târguri, simpozioane, zboruri aviatice, competiții olimpice, manifestări sportive, etc.

C. CLASIFICAREA DUPĂ MODUL DE APLICARE

Modalitățile de obliterare a expedierilor poștale au evoluat în decursul timpului odată cu dezvoltarea generală a tehnicii, ce și-a găsit aplicare și în domeniul exploatării poștale. Evoluția amintită poate fi observată cu claritate chiar și în cadrul rețelelor poștale din R.S.S. Moldovenească, unde „tehnica" aplicării ștampilelor nu a stagnat de la introducerea acestora în exploatarea poștală. Ca atare, se pot deosebi diferite modalități de aplicare a ștampilelor poștale.

a) Ștampile manuale

Ștampilele poștale manuale obișnuite, la care „capul" ștemplului cuprinde numai partea pur poștală, a cărei amprentă pe trimiterile poștale reprezintă unul din tipurile de ștampile descrise la capitolul ***Ștampilografie poștală***, cu excepția celor de la punctul A-3 (*Francaturile mecanice*) și A-5 (*Flame publicitare*).

b) Ștampile mecanice

Ștampile mecanice, cu partea poștală cu dată, însoțită de o parte amovibilă, cu text (legendă) de orice natură (explicativă sau publicitară), cu sau fără elemente grafice decorative, ce poate fi înlocuită în mecanismul de obliterat cu alte părți asemănătoare ca dimensiune, dar cu alt aspect – având linii sau bare orizontale sau ondulate, fără texte însoțitoare.

În numărul total de ștampile, utilizate de poșta sovietică, predominau cele manuale. Iar dacă ne referim la ștampilele speciale, apoi constatăm că practic toate au fost manuale, desigur, fiind și unele excepții, dar care nu țin de spațiul R.S.S. Moldovenești.

Bineînțeles că acest capitol nu epuizează criteriile de clasificare a ștampilelor – nici pe cele de ansamblu, nici pe cele specifice, ele fiind permanent susceptibile a fi îmbunătățite și adâncite. Dar considerăm că având la îndemână clasificarea propusă, filateliștii își pot ordona materialele colecțiilor după niște jaloane mai mult sau mai puțin acceptabile.

XX. STRUCTURA ADMINISTRAȚIEI POȘTALE DIN R.S.S. MOLDOVENEASCĂ (1941, 1944 – 1991)

1940: După ocuparea Basarabiei rețeaua poștală locală este subordonată Comisariatului Norodnic al Comunicațiilor din U.R.S.S., iar după formarea R.S.S. Moldovenești (august 1940) acesta instituie o structură specială, ce urma să coordoneze activitatea poștală – **Direcția Împuternicitului Comisariatului Norodnic al Comunicațiilor din U.R.S.S. pe lângă Sovietul Comisarilor Norodnici al R.S.S.**

Moldovenești. Noua Direcție avea în subordine **Poșta Centrală din Chișinău, 4 secții de transportare a corespondenței** – la Bălți, Bender, Basarabeasca și Ocnița, **54 de oficii poștale raionale și orășenești,** precum și **oficiile poștale rurale.**

1944: După reocuparea spațiului dintre Prut și Nistru, și-a reluat activitatea **Direcția Împuternicitului Comisariatului Norodnic al Comunicațiilor din U.R.S.S. pe lângă Sovietul Comisarilor Norodnici al R.S.S. Moldovenești**, care, la rândul său, a format în teritoriu:

- Birourile județene de telecomunicații Chișinău, Bălți, Bender, Cahul, Orhei și Soroca;
- 54 de birouri raionale și orășenești de telecomunicații;
- Centrul Poștal Chișinău;
- Secțiile de Transportare a Poștei Bălți, Bender, Basarabeasca și Ocnița;
- Secțiile Poștale Feroviare Chișinău și Ocnița.
- La 28 august 1945 Școala de meserii nr. 1 din Chișinău a fost dată în proprietate Direcției Împuternicitului Comisariatului Norodnic al Telecomunicațiilor, care a transformat-o în școala profesională de telecomunicații, ea urmând să instruiască un număr de 200 elevi.

1946, 20 martie: Ministrul Comunicațiilor al U.R.S.S. emite ordinul nr. 1 „О преобразовании народного комиссариата связи СССР в Министерство связи СССР" (Cu privire la restructurarea Comisariatului Norodnic al Telecomunicațiilor din U.R.S.S. în Ministerul Telecomunicațiilor al U.R.S.S.), în baza căruia Direcția Împuternicitului Comisariatului Norodnic al Comunicațiilor din U.R.S.S. pe lângă Sovietul Comisarilor Norodnici al R.S.S. Moldovenești a fost transformată în **Direcția Împuternicitului Ministerului Telecomunicațiilor al U.R.S.S. pe lângă Sovietul de Miniștri al R.S.S. Moldovenești**. Acesta includea în structura sa și **Secția Poștală**.

1947: În spațiul dintre Prut și Nistru are loc reforma teritorial-administrativă, în cadrul căreia au fost lichidate județele din R.S.S. Moldovenească. Ca urmare, Împuternicitul Ministerului Telecomunicațiilor al U.R.S.S. pe lângă Sovietul de Miniștri al R.S.S. Moldovenești prin ordinul nr. 297 din 23 octombrie 1947 reorganizează birourile județene de telecomunicații în birouri poștale orășenești.

1955, 16 februarie: Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești emite un decret (Ukaz), prin care fondează Ministerul Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești. Acesta includea în structura sa și **Secția Poștală**, menirea căruia era să coordoneze activitatea tuturor unităților de profil, care la acel moment includea 60 de birouri raionale și orășenești de telecomunicații, Secția de Transportare a poștei pe calea feroviară din Chișinău, Biroul Poștal-Telegrafic din Chișinău și Secția orășenească „Soiuzpeceati".

În localitățile rurale la acel moment activau agenții poștale, statutul cărora s-a schimbat abia la 15 martie 1957, când prin ordinul nr. 138 al Ministrului Telecomunicațiilor au fost transformate în oficii poștale.

1956, 20 decembrie. A fost dată în exploatare clădirea cu trei nivele a Secției de transportare a corespondenței pe calea ferată, situată în preajma gării feroviare Chișinău, a cărei construcție demarase în aprilie 1952.

La sfârșitul anilor 50 - începutul anilor 60 ziarele republicane și o parte din corespondență erau transportate cu avionul în 12 centre raionale și 2 oficii poștale (Basarabeasca și Târnova), în 21 centre raionale – cu transportul auto, iar în alte 2 centre raionale (Călărași si Ungheni) – cu trenul.

Unul din principalele mijloace de transport ale poștașilor era bicicleta. Pe parcursul anului 1960, bunăoară, lor le-au fost puse la dispoziție 1700 de biciclete.

La sfârșitul anului 1959 Oficiul Poștal Telegrafic Chișinău a fost trecut în edificiul Casei Telecomunicațiilor.

Pentru instruirea viitorilor angajați în sfera telecomunicațiilor, în iunie 1971 a fost organizat Colegiul de Telecomunicații din Chișinău.

1962, 10 aprilie: Ministrul Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești emite ordinul nr. 42, prin care, în baza Grupului de gestionare a sistemului de abonare, comerțului cu bucata și expediere a presei periodice, a fost fondată o nouă structură independentă – Biroul „Soiuzpeceati", specializat în difuzarea presei.

1963, 15 mai: Ministrul Telecomunicațiilor al U.R.S.S., prin ordinul nr. 375, inițiază o reformă a structurii unităților teritoriale inferioare (de nivelul patru) de profil. Ca urmare, ministrul din Chișinău emite ordinul său, nr. 53 din 27 mai 1963, prin care birourile poștal-telegrafice din R.S.S. Moldovenească au fost transformate în stații poștal-telegrafice.

1967: Prin ordinul nr. 527-R din 22 iulie este modificată structura Ministerului de Telecomunicații, fostele secții devenind direcții, cu un aparat de funcționari mai mare și cu atribuții mai diverse. Printre unitățile administrative ale Ministerului găsim **Direcția Comunicații Poștale** și **Direcția Difuzare a presei „Moldsoiuzpeceati"**.

1969: Conform documentelor de arhivă, la începutul anului 1969 rețeaua unităților subordonate Ministerului de Telecomunicații din R.S.S. Moldovenească era constituită din următoarele structuri:

- Centrele raionale de telecomunicații (**Районный узел связи – РУС**)*: Anenii Noi, Briceni, Cahul, Camenca, Călărași, Căușeni, Ciadâr-Lunga, Cimișlia, Comrat, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Kotovsk, Lazovsk, Leova, Nisporeni, Orhei, Râbnița, Râșcani, Rezina, Soroca, Strășeni, Suvorov, Telenești, Tiraspol, Ungheni, Vulcănești.
- Centrele orășenești de telecomunicații (**Городской узел связи – ГУС**): Chișinău, Bălți, Bender.

*_În publicațiile de specialitate, editate în perioada sovietică, unitățile poștale **Районный узел связи – РУС** erau numite *Nod de telecomunicații*, termen nefiresc pentru limba română, din aceste considerente am acceptat și utilizat termenul *Centru de telecomunicații*

1971: În conformitate cu ordinul nr. 42 din 27.07.1971, emis de Ministrul Telecomunicațiilor din R.S.S. Moldovenească, Centrul raional de telecomunicații Tiraspol (**РУС**) a fost transformat în Centru orășenesc de telecomunicații (**ГУС**).

1976: La 1 aprilie 1976, în baza ordinului Ministrului Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești nr. 65 din 30 martie 1976, au fost create centrele raionale de telecomunicații Călărași și Soroca și 8 agenții interraionale „Soiuzpeceati": Bălți, Bender, Cahul, Călărași, Edineț, Râbnița, Soroca, Tiraspol. Prin același ordin au fost lichidate centrele raionale de telecomunicații Drochia, Florești, Nisporeni, Ungheni.

1977: Începând cu 1 ianuarie s-au constituit Centre Unificate de Telecomunicații (**Объединенный узел связи – ОУС**) la **Dondușeni, Dubăsari, Râbnița,** fiind lichidate Centrele raionale de telecomunicații Briceni, Camenca, Criuleni, Dondușeni, Edineț, Grigoriopol, Ocnița, Râbnița și Rezina.

• La 1 aprilie, în baza ordinului nr. 98 din 30 martie 1977 al Ministrului Telecomunicațiilor din R.S.S. Moldovenească, s-au organizat centrele unificate de telecomunicații **Bender** și **Tiraspol**, fiind lichidate Centrul orășenesc de telecomunicații Bender, centrele raionale de telecomunicații Anenii Noi, Căușeni, Slobozia, Suvorov, Tiraspol, și Centrul Electrotehnic de Telecomunicații Bender.

• La 10 aprilie, în conformitate cu prevederile ordinului nr. 101 din 1.04.1977, au fost organizate centrele raionale de telecomunicații Cantemir și Kutuzov, precum și Agențiile Raionale „Soiuzpeceati" Cantemir și Kutuzov.

• Ca urmare în anul 1977 rețeaua poștală din R.S.S. Moldovenească era constituită din următoarele structuri:

• **Centre Unificate de Telecomunicații (ОУС)** – Bender, Călărași, Dondușeni, Dubăsari, Râbnița, Soroca, Tiraspol.

• **Centre Raionale de Telecomunicații (РУС)** – Cahul, Cantemir, Ciadâr-Lunga, Cimișlia, Comrat, Glodeni, Fălești, Strășeni, Kotovsk, Kutuzov, Lazovsk, Leova, Orhei, Râșcani, Telenești,Vulcănești.

• **Centrul Orășenesc de Telecomunicații (ГУС)** – Bălți.

• **Centrul Poștal Chișinău.**

• **Centrul Poștal Feroviar Chișinău.**

• **Agenția Republicană „Moldsoiuzpeceati"**

• **Agenția orășenească Chișinău „Soiuzpeceati"**

• **Agențiile interraionale „Moldsoiuzpeceati"** – Bălți, Cantemir și Kutuzov.

• **Agențiile interraionale „Moldsoiuzpeceati"** – Bender, Cahul, Călărași, Edineț, Râbnița, Soroca și Tiraspol.

• La 1 ianuarie 1980, în urma comasării Centrului Unificat de Telecomunicații din Orhei cu Centrul Exploatare Tehnică din Bălți s-a constituit Centrul Unificat de Telecomunicații din Bălți, iar la Lazovsk Centrul raional de telecomunicații a fost transformat în secție poștală. La 1 februarie 1980 a fost organizat Centrul Raional de Telecomunicații și Secția raională a Agenției „Moldsoiuzpeceati".

Rețeaua poștală era constituită din Centrul Poștal Chișinău, Centrul Feroviar de Transportare a Poștei, Agențiile Republicană și orășenească (Chișinău) „Moldsoiuzpeceati" și centrele de telecomunicații din teritoriu.

1987: Ministerul Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești în anul 1987 dispunea de următoarea rețea poștală:

• **Centre Unificate de Telecomunicații (ОУС)** – Bălți, Bender, Cahul, Călărași, Chișinău, Ciadâr-Lunga, Comrat, Dondușeni, Dubăsari, Edineț, Orhei, Râbnița, Rezina, Soroca și Tiraspol.

• **Centrul Orășenesc de Telecomunicații (ОУС)** – Bălți.

• **Centrul Poștal Chișinău.**

• **Centrul Feroviar de Transportare a Poștei din Chișinău.**

• **Agenția Republicană „Moldsoiuzpeceati".**

• Prin ordinul nr. 207 din 23.11.1987 are loc modificarea structurii Ministerului Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești – a fost lichidată Direcția Poștală, fiind creată **Direcția Poștă și Transport**.

La 25 martie 1987 Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S.M. emite decretul nr. 1775-XI „Cu privire la unele modificări în împărțirea administrativ-teritorială a R.S.S. Moldovenești", prin care satele Varnița și Proteagailovca au fost trecute în subordonarea Comitetului Executiv al or. Bender. Ca urmare Ministrul Telecomunicațiilor emite la 28 mai 1987 ordinul nr. 113 prin care oficiile poștale din aceste localități sunt trecute sub egida Secției Poștale Bender.

La 10 iunie 1987 Ministrul Telecomunicațiilor din R.S.S. Moldovenească emite ordinul nr. 118 „Cu privire la perfecționarea structurii organizatorice a sistemului de dirijare a întreprinderilor de telecomunicații", prin care s-a majorat arealul subordonat centrelor unificate de telecomunicații Bălți, Cahul, Comrat, Edineț și Orhei, în acest scop fiind lichidate Centrul orășenesc de telecomunicații Bălți, centrele raionale de telecomunicații Dondușeni și Ocnița, centrele unificate de telecomunicații din Ciadâr-Lunga și Rezina. Practic reforma a constat în următoarele: Centrul orășenesc de telecomunicații Bălți a fost inclus în componența Centrului unificat de telecomunicații Bălți; Centrele raionale de telecomunicații Dondușeni și Ocnița au fost incluse în componența Centrului unificat de telecomunicații Edineț, cele din Rezina și Cernenko – în componența Centrului unificat de telecomunicații Orhei, cel din Ciadâr-Lunga a intrat ca structură în componența Centrului unificat Comrat, iar Taraclia a devenit parte componentă a Centrului unificat Cahul.

O nouă restructurare a ramurii are loc la 1 noiembrie 1987, când în baza ordinului nr. 182 din 14 octombrie 1987, emis de Ministrul Telecomunicațiilor al R.S.S.M. în conformitate cu Hotărârea c.c. al p.c.U.S. și Sovietului Miniștrilor al U.R.S.S. nr. 823 din 17 iulie 1987 „Cu privire la restructurarea activității ministerelor și departamentelor din sfera producției materiale în noile condiții economice", au fost create:

• **Asociația de producție Bălți** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Bălți, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Glodeni, Fălești și Râșcani.

• **Asociația de producție Bender** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Bender, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Anenii Noi, Căușeni, Dumbrăveni și Suvorov.

• **Asociația de producție Cahul** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Cahul, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Cantemir, Ciadâr-Lunga, Comrat, Taraclia și Vulcănești.

• **Asociația de producție Călărași** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Călărași , la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Nisporeni, Strășeni și Ungheni.

•**Asociația de producție Edineț** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Edineț, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Briceni, Dondușeni și Ocnița.

• **Asociația de producție Kutuzov** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Kutuzov, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Basarabeasca, Cimișlia, Leova și Kotovsk.

• **Asociația de producție Orhei** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Orhei, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Cernenko, Lazovsk, Rezina și Telenești.

• **Asociația de producție Soroca** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Soroca, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Camenca, Drochia, Florești și Râbnița.

• **Asociația de producție Tiraspol** – la bază fiind Centrul de telecomunicații Tiraspol, la care a fost atașate centrele raionale de telecomunicații Criuleni, Dubăsari, Grigoriopol și Slobozia.

• **Asociația de producție Chișinău** – la bază fiind Centrul de Poștă Chișinău, la care a fost atașat Centrul Feroviar de Transportare a Poștei.

Noua structură prevedea și alte unități economice, ce nu țineau de activitatea poștală, de aceea nu ne vom referi la ele.

La 14 martie 1989 Prezidiul Sovietului Suprem al R.S.S. Moldovenești emite decretul nr. 2345-XI prin care este modificată denumirea raionului Dumbrăveni – în Căinari, și a raionului Kutuzov – în Ialoveni. Natural, și administrația poștală urma să modifice denumirile centrelor poștale respective, lucru care a și fost realizat prin ordinul Ministrului Telecomunicațiilor nr. 38 din 24.04.1989, când Asociația de producție Kutuzov a devenit Asociația de producție Ialoveni, iar Centrul raional de telecomunicații Dumbrăveni al Asociației de producție Bender s-a transformat în Centrul raional de telecomunicații Căinari al Asociației de producție Bender.

La 1 ianuarie 1990 în cadrul Ministerului Telecomunicațiilor al R.S.S.M. intrau următoarele organizații cu profil poștal:

• **Asociația de producție Bălți**
• **Asociația de producție Bender**
• **Asociația de producție Cahul**
• **Asociația de producție Călărași**
• **Asociația de producție Chișinău**
• **Asociația de producție Edineț**
• **Asociația de producție Ialoveni**
• **Asociația de producție Orhei**
• **Asociația de producție Soroca**

• **Asociația de producție Tiraspol**

• **Asociația Republicană pentru difuzarea presei „Moldsoiuzpeceati".** Dar la 4 aprilie 1990 este inițiată o nouă reformă a ramurii, în conformitate cu Legea U.R.S.S. „Cu privire la întreprinderile (asociațiile) de stat". Astfel, prin ordinul nr. 30 Ministrul Telecomunicațiilor al R.S.S.M. lichidează Asociația de producție Chișinău, următoarele întreprinderi căpătând statutul de „independente": Centrul Poștal Chișinău, Centrul de Transportare a Poștei din Chișinău, fiind subordonate direct Ministerului Telecomunicațiilor. La 22 mai 1990 prin ordinul nr. 53 Ministerul a scos Centrul raional de telecomunicații Râbnița din subordonarea Asociației de producție Soroca, acordându-i statut de „independent".

• În anul 1990 prin ordinul nr. 66 din 19.06.1990 al Ministrului Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești, în corespundere cu Legea R.S.S. Moldova nr. 64-XII din 31.05.1990 „Cu privire la Guvernul Republicii Sovietice Socialiste Moldova", la 22 iunie 1990 a fost lichidat Ministerul Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldovenești. Întreprinderile, asociațiile, organizațiile, aflate în subordonarea Ministerului Telecomunicațiilor a R.S.S.M. au fost trecute în subordonarea Ministerului Informaticii, Informațiilor și Comunicațiilor a R.S.S. Moldova. Noile condiții social-politice au impus modificarea întregii structuri poștale din Moldova. Astfel, la 1 iulie 1990 au fost lichidate Asociațiile de telecomunicații din Bălți și Bender, iar la 1 octombrie – cele din Cahul, Călărași, Edineț, Ialoveni, Orhei, Soroca și Tiraspol.

Nu a fost modificat statutul Centrului Poștal Chișinău, Centrului Feroviar de Transportare a Poștei și a Asociației Republicane pentru difuzarea presei „Moldsoiuzpeceati". În același timp în cadrul noului Minister a fost fondat Centrul Republican de Informații, ca întreprindere de bază în domeniul organizării pieței informatice în R.S.S. Moldova.

Lista

Centrelor raionale și orășenești de telecomunicații, cărora li s-a atribuit statutul de Întreprindere independentă (Persoană juridică)

Nr. scr.	Unitatea poștală	Data acordării statutului
1.	Centrul orășenesc de informatică și comunicații Bălți	01.07.1990
2.	Centrul raional de informatică și comunicații Anenii Noi	– " –
3.	Centrul raional de informatică și comunicații Bender	– " –
4.	Centrul raional de informatică și comunicații Căinari	– " –
5.	Centrul raional de informatică și comunicații Căușeni	– " –
6.	Centrul raional de informatică și comunicații Glodeni	– " –
7.	Centrul raional de informatică și comunicații Fălești	– " –
8.	Centrul raional de informatică și comunicații Râșcani	– " –
9.	Centrul raional de informatică și comunicații Ștefan Vodă	
10.	Centrul raional de informatică și comunicații Basarabeasca	01.10.1990
11.	Centrul raional de informatică și comunicații Briceni	– " –
12	Centrul raional de informatică și comunicații Cahul	– " –
13.	Centrul raional de informatică și comunicații Camenca	– " –

14.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Cantemir	– " –
15.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Călăraşi	– " –
16.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Ciadâr-Lunga	– " –
17.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Cimişlia	– " –
18.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Comrat	– " –
19.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Criuleni	– " –
20.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Donduşeni	– " –
21.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Drochia	– " –
22.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Dubăsari	– " –
23.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Edineţ	– " –
24.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Floreşti	– " –
25.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Grigoriopol	– " –
26.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Ialoveni	– " –
27.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Hânceşti	– " –
28.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Leova	– " –
29.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Nisporeni	– " –
30.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Ocniţa	– " –
31.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Orhei	– " –
32.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Râbniţa	– " –
33.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Rezina	– " –
34.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Sângerei	– " –
35.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Slobozia	– " –
36.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Soroca	– " –
37.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Străşeni	– " –
38.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Şoldăneşti	– " –
39.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Taraclia	– " –
40	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Teleneşti	– " –
41.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Tiraspol	– " –
42.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Ungheni	– " –
43.	Centrul raional de informatică şi comunicaţii Vulcăneşti	– " –

Metamorfozele toponimelor

Acel, care doreşte să pătrundă în subtilităţile dezvoltării serviciului poştal sovietic în Basarabia, se va ciocni, la sigur, cu un fenomen mai puţin cunoscut – „dispariţia" unor localităţi şi „apariţia" altora din senin. În cazul dat ne referim la schimbările denumirilor de sate, care au fost destul de frecvente, iar unele dintre ele au suferit o asemenea metamorfoză că în decursul celor 55 de ani de dominaţie sovietică au fost „botezate" şi „rebotezate" de câteva ori. În primul rând au avut de suferit localităţile, ce purtau nume de personalităţi. Bunăoară, în fostul raion Zguriţa (actualmente Donduşeni) a existat satul **Decebal**, care, printr-un decret emis la 7 februarie 1946, a fost rebotezat în **Tătărăuca Mică**. Ca urmare, în acelaşi raion avem **Tătărăuca Veche, Tătărăuca Mică şi Tătărăuca Nouă**.

La 18 februarie 1946 satul **Mitropolit** (r. Cimişlia) este transformat în **Porumbrei**. Până la 10 septembrie 1946 în raionul Kotovsk exista satul **Voinescu**, care în virtutea unei semnături a devenit **Pobeda**.

În raionul Drochia era cunoscută localitatea **Ghica-Vodă**, dar iată că la 28 octombrie 1949 se alege cu un nou nume – **Miciurin**. Localitatea **Cuza-Vodă** din

fostul raion Bălţi se transformă în **Voroşilovca**, care mai apoi devine **Lazo**. Iar ca urmare prin anii 70 ai sec. XX în republică existau patru sate Lazo şi un centru raional Lazovsk. Satul **Dragoş-Vodă** a devenit **Iliciovca**, ca să avem două localităţi cu acelaşi nume. **Mihnea-Vodă** este „rebotezat" în **Ciapaevca**.

În raionul Făleşti apare satul **Hligeni**, care până la decizia autorităţilor sovietice de a-i schimba numele, era cunoscut ca **Duca**. În acelaşi timp mai exista un sat **Hligeni** la Şoldăneşti. **Mihai-Vodă** la început devine **Mihai Bravo**, fiind apoi transformat în **Mihailovca**. Şi nu conta faptul că pe harta republicii erau patru localităţi cu acelaşi nume **Mihailovca** şi unul **Mihailovca Nouă**. La Făleşti exista satul **Cristea**, care a dispărut fiind rebotizat în **Pârliţi**, pe lângă altele două, existente în raioanele Soroca şi Ungheni.

În paralel autorităţile au desfăşurat şi procesul de rusificare a denumirii localităţilor. Ca urmare în republică existau 5 sate **Alexandrovca** şi unul **Alexandrovca Nouă**, 5 sate **Alexeevca**, 5 – **Antonovca**, 3 – **Bogdanovca**, 2 – **Vasilievca**, 3 - **Vladimirovca**, 2 – **Grigorovca**, 4 – **Dimitrovca (-ovca, -evca)**, 2 – **Egorovca**, 2 – **Elenovca**, 3 – **Elizavetovca**, 6 – **Ivanovca**, 2 – **Ecaterinovca**, 3 – **Chirilovca**, 4 – **Constantinovca**, 2 – **Cotovca**, apoi **Kotovski (oraşel)**, **Kotovski** (r. Orhei), **Kotovskoe** (r. Comrat), 2 - **Octeabriskoe**, 5 – **Pervomaisk**, 2 – **Pervomaiskoe**, 2 – **Petrovca**, 3 – **Pobeda**, 2 – **Pocrovca**, 3 – **Popovca**, 3 – **Romanovca**, 2 – **Semionovca**, 2 – **Suvorov** şi unul **Suvorovca**. La acestea mai adăugăm şi **Maiovca, Maiskoe, Agronomovca, Artimonovca, Afanasievca, Beriozovca, Berezki, Bratianovca, Vesioloe, Vinogradnoe** şi **Vinogradovca, Vişniovca, Voitovca, Gavrilovca, Gherşunovca, Grigorievca, Dnestrovsc, Drujba, Zaharovca, Zolotievca, Iordanovca, Colibabovca, Colosova, Komarovo, Komisarovca Nouă, Koroliovca, Krasnaia Bessarabia** (r. Grigoriopol), **Krasnaia Gorca, Krasnenkoe, Krasnoarmeiscoe, Krasnogorca**, 2 – **Krasnoe, Krasnâi Vinogradari, Krasnâi Octiabri, Lenin, Leninskii, Leontievca, Lidovca, Lugovoe, Lâsaia Gora, Macarova, Maximovca, Malaia Ulma, Malinovskoe, Mardarievca, Marianovca, Maiac, Mirnoe, Natalievca, Nicolskoe, Novaia Jizni, Novovladimirovka, Novokotovsk, Novosiolovka, Orehovca, Pavlovca, Petropavlovca, Rassvet, Ruslanovca, Sadovoe, Sovetskoe, Socolovca, Solnecinoe, Sofievca, Suhaia Râbniţa, Stanislavca, Ucrainca, Uiutnoe**, 2 – **Frunze, Frunzovca, Fiodorovca, Homuteanovca, Hristoforovca, Şevcenco, Iujnoe, Iasnaia Poleana**.

La 19 decembrie 1977 din anale dispare toponimul **Eminescu**, ce-l purta un sătuc din componenţa sovietului sătesc **Nicolaevca** (r. Floreşti). În acelaşi timp mai avem încă 8 localităţi ce poartă acelaşi nume **Nicolaevca**. Satul **Varvari** devine **Prioziornoe**. Iar pe lângă **Biruinţa** din raionul Taraclia a mai apărut una în locul oraşelului **Alexandreni**. Există două sate **Viişoara** – în raioanele Glodeni şi Edineţ, dar a mai apărut unul – în cadrul fostului sovhoz-fabrică „Purcari". Iar în coastele Chişinăului cunoscuta localitate Costiugeni, cu o istorie de mai bine de un secol, a devenit **Codru**, deşi un **Codru** şi **Codru-Nou** existau deja în raionul Teleneşti.

De altfel, de pe harta ţinutului au dispărut mai multe denumiri de localităţi, care au înscris anumite file în istoria vieţii politice, sociale şi culturale a Basarabiei. Satele **Emental** şi **Marienfeld** au devenit peste noapte **Pervomaisk. Chişcărenii,**

Piatra, Iacobstal, Sângerei s-au ales cu nume, legate de cel al lui Serghei Lazo.

Satul de la izvoarele râuleţului Cula a fost numit de locuitorii lui Fundu-Culei, care cu timpul s-a transformat în **Fundu-Culi**. Dar toponimul a fost şters de pe hartă, apărând în locul lui **Izvoreni** (r. Ungheni). Aceeaşi soartă a avut-o şi **Fundul Galben**, care a fost transformat în **Fundul Galbenei**.

Figurează pe harta Moldovei două sate **Plop** (r. Donduşeni şi r. Dumbrăveni), unul **Plop-Ştiubei** (r. Căuşani), altul **Ploti** (r. Râbniţa). Cuiva nu i-a plăcut denumirea **Ţiganca** (r. Cantemir), iar ca urmare apare încă o localitate **Plopi.** La fel a dispărut denumirea **Fundoaia** (r. Floreşti), în locul lui apărând **Maiskoe**, iar **Dunduc** este botezat în **Mirnoe**.

Brătuşenii (Edineţ) s-a transformat în **Kalininsk**. La fel ca şi o altă metamorfoză – fabrica de zahăr din raionul Ocniţa e situată lângă un sat cu două denumiri – **Hârbova** şi **Omort**, dar administraţia sovietică alege un altul – **Frunze**. Au dispărut în noianul timpului asemenea denumiri de localităţi ca **Valea-Găvănoasa, Valea-Jdanului** şi **Valea Popii**. În câteva raioane – Făleşti, Floreşti, Orhei – există localităţi, cu toponimicul **Izvoare**, dar iată că lângă *Leontievo* se naşte **Izvoraşe**.

Pe teritoriul sovietului sătesc Ghiduleni, raionul Rezina, apare o localitate **Roşcanii-de-Jos**, în timp ce avem încă trei localităţi **Roşcani** în raioanele Anenii Noi, Rezina şi Străşeni.

Dispare denumirea **Niorcani** şi apare **Poeniţa** (r. Donduşeni), în timp ce pe hartă avem încă trei sate **Poiana** în raioanele Ocniţa, Şoldăneşti şi Ungheni. Dispare **Piatra** în raionul Orhei şi apare **Piatra-Albă** în raionul Ialoveni, iar **Ploti** se transformă în **Sovietskoe, Dumbrăveni** – în **Lugovoe**. Mai apar **Gornoe** (r. Orhei), **Drujba, Dubovca** (r. Kotovsk), **Popovca** (r. Făleşti şi Suvorov) şi **Leontievca** (r. Suvorov).

Modificări în împărţirea administrativ-teritorială a R.S.S. Moldoveneşti (1945 – 1 aprilie 1988)[382]

Localitatea	*Detalii*	*Denumirea veche*
Albineţul Vechi (r. Făleşti)	s-a contopit cu	Frijeni
Aluniş (r. Râşcani)	fost Cordăreni	Corlăteni
Bădicul-Moldovenesc (r. Cahul)	s-a mai zis	Bădiceni
Bahmut (r. Călăraşi)	fost	Pojarna
Balinţi (r. Soroca)	fost	Bainţi
Barancea (r. Drochia)	fost	Slobozia-Chetroasa
Bardar (r. Ialoveni)	cunoscut Botneni	Diaşeni
Basarabeasca	colonie evreiască	Romanovca
Băcioi (r. Ialoveni)	fost	Măluşceni
Bădiceni (r. Soroca)	cu denumirea	Burdujeni
Bălăbăneşti (r. Criuleni)	i s-a mai zis	Coada-Malului
Bălăneşti (r. Nisporeni)	i s-a mai zis	Popinteni
Bălăşeşti (r. Criuleni)	i s-a mai zis	Fântâna-Albă
Bălăşeşti (r. Sângerei)	sate contopite	Frăţeştii-de-Sus şi Frăţeştii-de-Jos
Bălăureşti (r. Nisporeni)	i s-a mai zis	Pânceşti, Poiceşti
Bălţaţi (r. Ialoveni)	i s-a mai zis	Mânzaţi
Băneşti (r.Teleneşti)	cu denumirea	Bonteşti
Bărboieni (r. Nisporeni)	cu denumirea	Popeşti, Titieni
Belavinţi (r. Briceni)	cu denumirea	Chilavaţul
Berezlogi (r. Orhei)	cu denumirea	Berisca şi Poroseci
Bieşti (r. Orhei)	cu denumirea	Bineva
Biruinţa (r. Comrat)	cu denumirea	Borceag
Bârlădeni (r. Ocniţa)	i s-a mai zis	Rujniţa-Veche
Bârnova (r. Ocniţa)	cu denumirea	Cuseară
Bobocica (r. Cantemir)	cu denumirea	Bubulici
Bogdanovca Veche (r. Cimişlia)	contopit cu satul	Curic
Boghenii Vechi (r. Ungheni)	cu denumirea	Bogheasa
Boldureşti (r. Nisporeni)	cu denumirea	Păduceni
Bolotina (r. Glodeni)	i s-a mai zis	Zădureni, Tomeşti, Bălteni
Bolţun (r. Nisporeni)	cu denumirea	Dragomireşti
Borogani (r. Comrat)	cu denumirea	Bărgăuani
Boşerniţa (r. Rezina)	cu denumirea	Borceşti
Botnăreşti (r. Aneni)	cu denumirea	Burnăreşti
Brăila (r. Ialoveni)	cu denumirea	Negreşti
Brătuşeni (r. Edineţ)	cu denumirea	Cupcini
Brânzeni (r. Glodeni)	cu denumirea	Slobozia Buteşti
Buda (r. Călăraşi)	cu denumirea	Budeşti
Budăi (r. Teleneşti)	cu denumirea	Singureni
Bulboaca (r. Briceni)	cu denumirea	Demideni
Bursuc (r. Camenca)	cu denumirea	Namalova
Bursuceni (r. Sângerei)	cu denumirea	Găunoasa
Butuceni (r. Râbniţa)	cu denumirea	Botoşani
Buzdujeni (r. Edineţ)	cu denumirea	Burdujeni
Cahul	cu denumirea	Frumoasa
Cairaclia (r. Vulcăneşti)	cu denumirea	Miroslăveşti

Camenca (r. Glodeni)	cu denumirea	Andriuță
Carahasani (r. Ștefan-Vodă)	cu denumirea	Hadgi-Hasan
Carmanova (r. Grigoriopol)	cu denumirea	Neidorf
Cașunca (r. Florești)	cu denumirea	Cassovca
Călugăr (r. Fălești)	cu denumirea	Drăguşeni
Cenuşa (r. Florești)	cu denumirea	Visterniceni, Borodniceni
Cetâreni (r. Ungheni)	contopit cu	Unțești
Chetroasa (r. Drochia)	cu denumirea	Şurile
Chircăieștii-Noi (r. Căinari)	cu denumirea	Hârtop-Hasan
Chițcani (r. Slobozia)	cu denumirea	Zahorna
Ciapaievca (r. Drochia)	cu denumirea	Mihnea-Vodă
Cioara (r. Hâncești)	s-a contopit cu	Movileni
Cioropcani (r. Ungheni)	s-a contopit cu	Stolniceni
Cârpești (r. Cantemir)	s-a contopit cu	Măcrești și Butuceni
Chilişoaia (r. Nisporeni)	cu denumirea	Chiriac
Codreanca (r. Strășeni)	cu denumirea	Cobâlca
Codreni (r. Căinari)	cu denumirea	Bişcotari
Codru (r. Telenești)	cu denumirea	Beşeni
Colicăuți (r. Briceni)	cu denumirea	Culiceni
Colonița (r. Criuleni)	i s-a mai zis	Grecea-de-Jos
Colosova (r. Grigoriopol)	cu denumirea	Bergdorf
Comisarovca-Nouă (r. Dubăsari)	cu denumirea	Ecaterinovka, Caterinovka
Condrița (r. Strășeni)	cu denumirea	Condrești
Constantinovca (r. Căinari)	cu denumirea	Cureni, Cocicalia
Corbul (r. Donduşeni)	cu denumirea	Andreuți
Cornești (r. Hâncești)	i s-a mai zis	Chircota
Cornești (r. Nisporeni)	i s-a mai zis	Cârnești, Sabana, Hotinești
Coşcodeni (r. Sângerei)	s-a contopit cu	Flămânzeni
Cotova (r. Drochia)	s-a contopit cu	Cartofleanca
Kotovskoe (r. Comrat)	cu denumirea	Cârlănești
Covurlui (r. Leova)	i s-a mai zis	Troienești
Krasnâi Okteabri (r. Camenca)	în locul	Zatişie
Krasnoarmeiskoe (r. Hâncești)	contopit cu satele	Tălăiești, Geamini
Cricova (r. Criuleni)	cu denumirea	Vădeni
Cruzești (r. Criuleni)	cu denumirea	Grecea-de Sus
Cucoara (r. Cahul)	i s-a mai zis	Bureuca
Cuhnești (r. Glodeni)	contopit cu	Juleşti, Movileni
Danu (r. Glodeni)	contopit cu	Căldăruşa
Dimitrovca (r. Cimişlia)	cu denumirea	Cuza-Vodă
Dobruja (r. Ialoveni)	cu denumirea	Hutor Chetrosî
Doina (r. Cahul)	cu denumirea	Aihendorf
Dolinnoe (r. Criuleni)	cu denumirea	Buga
Dolna (r. Nisporeni)	cu denumirea	Puşkino
Donici (r. Orhei)	i s-a mai zis	Stânca
Drepcăuți (r. Briceni)	cu denumirea	Cozăreuți, Cebrău, Zalucia
Druța (r. Râşcani)	cu denumirea	Stângăceni
Dzerjinskoe (r. Dubăsari)	cu denumirea	Carantin
Dubna (r. Soroca)	i s-a mai zis	Prediceni, Pripăceni
Ecaterinovka (r. Cimişlia)	cu denumirea	Făgădău
Echimăuți (r. Rezina)	cu denumirea	Etcani
Erjova (r. Râbnița)	cu denumirea	Hârjău
Făgureni (r. Strășeni)	cu denumirea	Curluceni
Fântânița (r. Donduşeni)	cu denumirea	Ghizdița
Floreni (r. Anenii Noi)	cu denumirea	Broasca

Floreni (r. Ungheni)	cu denumirea	Floreşti
Frumuşica (r. Leova)	i s-a mai zis	Manucbeevka
Gherman (r. Ungheni)	contopit cu satele	Micleuşeni şi Teleneşti
Glavan (r. Drochia)	cu denumirea	Țarigrad
Goian (r. Criuleni)	cu denumirea	Poiana
Grăseni (r. Ungheni)	cu denumirea	Greceni
Gribova (r. Drochia)	i s-a mai zis	Năduşita
Hănăsenii-de Pădure (r. Cantemir)	i s-a mai zis	Hănăşenii Vechi
Iliciovka (r. Drochia)	cu denumiri	Dragoş Vodă, Vilă, Vilî-Şalvirî
Iliciovka (r. Florești)	cu denumirea	Nicolaevka
Ivanovka Nouă (r. Cimişlia)	cu denumirea	Hutor
Izvoreni (r. Ungheni)	cu denumirea	Fundul-Culei
Lazo (r. Ştefan-Vodă)	cu denumirea	Iacobstal
Leadoveni (r. Râşcani)	cu denumiri	Singura, Strâmba
Lebedenco (r. Cahul)	i s-a mai zis	Crihana-Nouă
Livădeni (r. Donduşeni)	i s-a mai zis	Mândâc, contopit cu satul Lozeni
Lucăceni (r. Fălești)	i s-a mai zis	Alexăndreni

Localități, fondate în perioada 1 ianuarie 1961-1 aprilie 1988.

Denumirea localității	Data luării la evidență	Subordonare
Dnestrovsk	04.01.1963	Tiraspol
Sadovoe	15.01.1963	Sturzovca, Râşcani
Kalininsk	03.04.1963	Edineț
Câmpeni	11.06.1964	Gavanoasa, Vulcănești
Vinogradovca	11.06.1964	Musaid, Vulcănești
Bucuria	11.06.1964	Moscovei, Cahul
Rassvet	11.06.1964	Bâcovăț, Călăraşi
Grădinița	11.06.1964	Grădinița, Suvorov
Izvoraşe	11.06.1964	Grădinița, Suvorov
Valea-Verde	11.06.1964	Grădinița, Suvorov
Viişoara	11.06.1964	Purcari, Suvorov
Octeabriskoe	11.06.1964	Bilicenii Vechi, Lazovsk
Oziornoe	11.06.1964	Drăgănești, Lazovsk
Zorile	11.06.1964	Cucuruzeni, Orhei
Vinogradnoe	11.06.1964	Butor, Tiraspol
Novâi Reuțel	11.06.1964	Răuțel, Fălești
Floreni	11.06.1964	Sculeni, Ungheni
Novosiolovca	11.06.1964	Aluat, Ciadâr-Lunga
Plopi	23.01.1965	Stoianovca, Cahul
Şafranovca	23.01.1965	Coştangalia, Cahul
Dubovca	23.01.1965	Bozieni, Kotovsc
Luceafărul	23.01.1965	Braviceni, Orhei
Biruința	01.07.1965	Lazovsk
Socoleni	01.07.1965	Cobusca Nouă, Anenii Noi
Lugovoe	01.07.1965	Vodeni, Soroca
Ruslanovca	01.07.1965	Vasilcău, Soroca
Piatra Albă	19.01.1967	Ialoveni/Strășeni/Kutuzov

Cricova Nouă	19.01.1967	Cricova, Criuleni
Frunze	06.04.1973	Dondușeni/Ocnița
Cantemir	06.04.1973	Leova
Costești	13.02.1976	Râșcani
Codru	25.03.1977	Chișinău
Progres	08.09.1977	Orhei
Maiac	11.01.1978	Grigoriopol
Budjac	31.05.1978	Comrat
Solnecinoe	17.07.1981	Camenca
Drujba	17.07.1981	Ungheni
Iantarnoe	17.07.1981	Camenca
Novotiraspolski	26.03.1982	Slobozia
Râșcanii de Jos	28.01.1983	Rezina
Nistreni	28.01.1983	Rezina
Sovetskoe	28.01.1983	Râbnița
Ulima	28.01.1983	Râbnița
Văduleni	21.05.1984	Criuleni
Gornoe	21.05.1984	Strășeni
Porumbeni	21.05.1984	Criuleni
Merenii Noi	25.03.1987	Anenii Noi
Goluboe	30.03.1988	Cahul

Schimbările în denumirea unor localități[383], survenite între 1945 – 1 aprilie 1988.

Nr. scr.	Denumirea în limba rusă	Transliterarea în limba română	Numele nou	Raionul	Data modificării
1.	Акендорф	Akendorf	**Doina**	Baimaclia/Cahul	28.XI.1949
2.	Александровка	Alexandrovca	**Krasnâi Okteabri**	Camenca	22.VI.1972
3.	Бадику-Русское	Badicu-Ruskoe	**Rumeanțevo**	Cantemir	25.III.1977
4.	Балан	Balan	**Malinovscoe**	Râșcani	21.11.1973
5.	Балмаз	Balmaz	**Novotroițk**	Anenii Noi	10.V.1963
6.	Белешты	Bălești	**Drăgușeni**	Orhei	23.I.1965
7.	Безены	Bezeni	**Donici**	Orhei	27.08.1966
8.	Бешены	Bășeni	**Codru**	Lazovsk	23.I.1965
9.	Бируинца	Biruința	**Suvorovo**	Suvorov	23.XII.1964
10.	Бишкотары	Bișcotari	**Codreni**	Dumbrăveni	02.02.1978
11.	Борчаг	Borceag	**Biruința**	Congaz/ Ciadâr-Lunga	3.VII.1950
12.	Быздыга	Bâzdâga	**Luminița**	Călărași	23.I.1965
13.	Броаска	Broasca	**Floreni**	Anenii Noi	23.I.1965
14.	Буга	Buga	**Dolinoe**	Criuleni	27.04.1977
15.	Бурланешты	Burlănești	**Viișoara**	Edineț	30.VIII.1972
16.	Валя-Жданулуй	Valea-Jdanului	**Victoria**	Leova	23.I.1965
17.	Валя-Попий	Valea-Popii	**Noroceni**	Călărași	23.I.1965
18.	Варвары	Varvarî	**Priozernoe**	Slobozia	03.02.1986
19	Вертюжаны	Vertiujeni	**Pridnestrovskoe**	Soroca	11.VI.1964

20.	Верхние Попешты	Verhnie Popești	**Popești**	Drochia	13.I.1971
21.	Войнеску	Voinescu	**Pobeda**	Congaz/Leova	10.IX.1946
22.	Волчинец	Volcineț	**Maevka**	Dondușeni	23.I.1965
23.	Ворошиловка	Voroșilovka	**Octeabriskoe**	Camenca	10.IV.1958
24.	Ворошиловка	Voroșilovka	**Lazo**	Florești	23.I.1961
25.	Ворошиловка	Voroșilovka	**Okteabriskoe**	Fălești/Glodeni	23.I.1961
26.	Гиздита	Ghizdita	**Fântânița**	Dondușeni	23.I.1965
27.	Гика-Воды	Ghica Vodă	**Miciurino**	Râșcani	28.X.1949
28.	Деневица	Denevița	**Svetlâi**	Congaz/Ciadâr-Lunga	3.VII.1950
29.	Дечебал	Decebal	**Malaia Tatarovca**	Zgurița/Dondușeni	7.II.1946
30.	Долна	Dolna	**Pușkino**	Călărași/Nisporeni	20.V.1949
31.	Драгош-Водэ	Dragoș Vodă	**Iliciovca**	Târnova/Dondușeni	3.IX.1951
32.	Дундук	Dunduc	**Mirnoe**	Anenii Noi	9.XI.1961
33.	Ион Брэтияну	Ion Brătianu	**Kotovskoe**	Soroca	28.XI.1946
34.	Кайтановка	Kaitanovka	**Pervomaiscoe**	Drochia/Dondușeni	28.X.1949
35.	Кардаш	Kardaș	**Frumușica**	Congaz/Comrat	3.VII.950
36.	Карл Второй	Carl Vtoroi	**Stepnoe**	Glodeni/Râșcani	11.III.1955
37.	Картофлянка	Cartofleanca	**Cotova**	Drochia	21.IX.1970
38.	Кетрос-Немец	Cetros-Nemeț	**Viliams**	Bulboaca/Anenii Noi	03.VII.1950
39.	Кетрос-Бык	Chetros-Bâc	**Chetros**	Anenii Noi	13.IX.1962
40.	Кизиль	Chizil	**Biruința**	Volontirovca/ Suvorov	28.XII.1949
41.	Киркаешты	Chircăiești	**Chircăieștii Noi**	Dumbrăveni	20.VIII.1976
42.	Кицканы	Chițcani	**Chițcanii Vechi**	Telenești	28.I.1983
43.	Кишкарены	Chișcăreni	**Lazo**	Lazovsk	8.VII.1955
44.	Кобылка	Cobâlca	**Codreanca**	Strășeni	22.VIII.1968
45.	Климауцы	Climăuți	**Climăuții-de-Jos**	Cernenko/Șoldănești	28.I.1983
46.	Колония-Рышканы	Colonia Râșcani	**Malinovscoe**	Râșcani	15.VI.1946
47.	Кочургой	Cociurgoi	**Spicoasa**	Congaz/Cahul	3.VII.1950
48.	Коючены	Coiuceni	**Pruteni**	Fălești	23.I.1965
49.	Крузешты	Cruzești	**Tohatin**	Criuleni/Anenii Noi	11.VI.1964
50.	Куза-Водэ	Cuza Vodă	**Dimitrovca**	Căinari/Cimișlia	29.IX.1949
51.	Куза-Водэ	Cuza Vodă	**Voroșilovca**	Bălți	
52.	Курлены	Curleni	**Podgoreni**	Rezina	03.II.1986
53.	Курлучены	Curluceni	**Făgureni**	Strășeni	03.II.1986
54.	Кырланены	Cârlaneni	**Kotovskoe**	Congaz/Comrat	03.VII.1950
55.	Кырланы	Cârlan	**Stejăreni**	Călărași	23.I.1965
56.	Кэинары	Căinari	**Dumbrăveni**	Dumbrăveni	13.VIII.1985
57.	Ларга	Larga	**Zolotievca**	Căușeni/Dumbrăveni	28.I.1983
58.	Малаешты	Mălăești	**Bălăbănești**	Criuleni	06.I.1978
59.	Манукбеевка	Manucbeevca	**Frumușica**	Leova	23.I.1965

60.	Мариенфельд	Marienfeld	**Pervomaisc**	Cimişlia	23.I.1965
61.	Митрополит	Mitropolit	**Porumbrei**	Cimişlia	18.XII.1946
62.	Михай Браво	Mihai Bravo	**Mihailovca**	Floreşti	28.XI.1946
63.	Михайловка	Mihailovca	**Novaia Mihailovca**	Râbniţa	20.VI.1984
64.	Михня-Водэ	Mihnea Vodă	**Ceapaevca**	Târnova/Donduşeni	29.IX.1949
65.	Моловата	Molovata	**Novaia Molovata**	Dubăsari	25.I.1978
66.	Мындык	Mândâc	**Livădeni**	Donduşeni	23.I.1965
67.	Надушита	Năduşita	**Gribova**	Râşcani	10.V.1963
68.	Нейфельд	Neifild	**Tcacenco**	Grigoriopol/ Dubăsari	30.III.1950
69.	Николаевка	Nicolaevca	**Iliciovca**	Floreşti	11.VI.1964
70.	Николаевка	Nicolaevca	**Vâlcele**	Leova/Cantemir	23.I.1965
71.	Нижняя Жора	Nijneia Jora	**Jora-de-Mijloc**	Orhei	28.I.1983
72.	Ниорканы	Niorcani	**Poeniţa**	Donduşeni	03.II.1986
73.	Новая Андрияшевка	Novaia Andriaşevca	**Frunze**	Slobozia	23.I.1965
74.	Новая Цыганка	Novaia Ţâganca	**Novaia Stoianovca**	Cahul	11.VI.1964
75.	Новые Чоропканы	Novâe Cioropcanî	**Cioropcani**	Ungheni	16.II.1976
76.	Новоселовка	Novosiolovca	**Kotovskoe**	Orhei	17.III.1983
77.	Новые Кирганы	Novâie Chirganî	**Lebedenco**	Cahul	8.VI.1958
78.	Обилены	Obileni	**Nemţeni**	Kotovsk	22.VIII.1968
79.	Опинка	Opinca	**Suvorovca**	Chişcăreni/Făleşti	7.V.1945
80.	Первомайск	Pervomaisc	**Berezovca**	Donduşeni	23.I.1965
81.	Пятра	Piatra	**Lazo**	Orhei	29.VII.1949
82.	Редю 1	Rediu 1	**Rediul-de-Sus**	Făleşti	03.II.1986
83.	Редю 2	Rediu 2	**Rediul-de-Jos**	Făleşti	03.II.1986
84.	Режина-Мария	Regina Maria	**Semionovca**	Cărpineni/Leova	29.IX.1949
85.	Романовка	Romanovca	**Besarabca**	Cimişlia	11.IX.1957
86.	Рошканы	Roşcani	**Roşcanii-de-Sus**	Rezina	20.VI.1984
87.	Сахарна	Saharna	**Saharna Nouă**	Rezina	26.III.1982
88.	Синодиновка	Sinodinovca	**Pervomaiscoe**	Chişcăreni/Făleşti	29.IX.1950
89.	Слободка	Slobodca	**Selişte**	Orhei	16.VI.1967
90.	Слэнина	Slănina	**Lozeni**	Donduşeni	23.I..965
91.	Софиевка	Sofievca	**Albota-de-Sus**	Taraclia/Cahul	29.IX.1979
92.	Спариец	Spărieţi	**Şipoteni**	Kotovsk	26.III.1982
93.	Старая Сынжерея	Staraia Sânjereia	**Lazovsk**	Lazovsk	7.IV.1965
94.	Старые Куконешты	Starâe Cuconeştî	**Cuconeştii Noi**	Edineţ	28.I.1983
95.	Сингурены	Singureni	**Leadoveni**	Râşcani	1966
96.	Стурдзены	Sturzeni	**Ucrainca**	Căuşeni	23.I.1965
97	Сурик	Suric	**Mugureni**	Cimişlia	02.II.1978
98.	Сфынта Винерь	Sfânta Vineri	**Frunze**	Chişinău/Străşeni	28.XI.1949
99.	Сынжерей	Sângerei	**Lazovsk**	Lazovsk	1960
100.	Тараклия-де-Салчие	Taraclia-de-Salcie	**Burlacu**	Cahul	21.II.1979
101.	Тельпиз	Telpiz	**Dimitrovo**	Congaz/Comrat	3.VII.1950

102.	Троян	Troian	**Slobozia Nouă**	Zgurița/Donduşeni	7.II.1946
103.	Трубаевка	Trubaevca	**Iujnoe**	Vulcăneşti	26.III.1982
104.	Фламында	Flămânda	**Calea Nouă**	Baimaclia	23.I.1965
105.	Фундоая	Fundoaia	**Maiskoe**	Floreşti	03.II.1986
106.	Фунду-Кули	Fundu-Culii	**Izvoreni**	Ungheni	21.XII.1960
107.	Хаджи Абдул	Hadji-Abdul	**Suvorovo**	Vulcăneşti	30.X.1945
108.	Цареград	Ţaregrad	**Glavan**	Drochia/Râşcani	23.I.1965
109.	Ченуша	Cenuşa	**Frunzeni**	Floreşti	3.VII.1950
110.	Чикур	Cicur	**Roşiţa**	Congaz/Cahul	29.IX.1949
111.	Шолданешты	Soldăneşti	**Cernenкo**	Cernenкo/Şoldăneşti	05.V.1985
112.	Ындэрэпничь	Îndărăpnici	**Nucăreni**	Teleneşti	28.I.1983
113.	Эменталь	Emental	**Pervomaisc**	Căinari/Căuşeni	29.IX.1949
114.	Якобсталь	Iacobstal	**Alava**	Volontirovca/ Suvorovo	26.X.1947
115.	Якобсталь	Iacobstal	**Lazo**	Volontirovca/ Suvorovo	28.XII.1949
116.	Яловены	Ialoveni	**Kutuzov**	Kutuzov	25.III.1977
117.	Лазовск	Lazovsk	**Sângerei**	Sângerei	1990

Notă. Satul Voroşilovka din fostul raion Glodeni şi satul Voroşilovka din fostul raion Bălţi până la 1948 s-au numit, respectiv, Duşman şi Cuza-Vodă[384].

XXI. TARIFELE SERVICIILOR POŞTALE

Servicii poştale interne[385].

1961 – 1967

Tipul expedierii poştale	**Simplu**		**Recomandat**	
	Terestru	**Par Avion**	**Terestru**	**Par Avion**
1. Scrisori simple interne				
Până la 20 g	4 kop.	6 kop.	10 kop.	12 kop.
Pentru fiecare 20 g suplimentare – câte 3 kop.				
Peste 1000 g – până la 2000 g				3 rub. 3 kop.
2. Scrisori LOCO Până la 20 g.	4 kop.	-	10 kop.	-
Pentru fiecare 20 g suplimentare – câte 3 kop.				
3. Cărţi poştale	3 kop.	4 kop.	10 kop.	12 kop.
4. Cărţi poştale LOCO	3 kop.	4 kop.	10 kop.	12 kop.
5. Banderole 50 g.	3 kop.	10 kop.	10 kop.	
6. Pentru fiecare 50 g. suplimentare	+ 2 kop.	+ 6 kop.		
7. Recomandate	-	-	10 kop.	16 kop.

De la 16 septembrie 1977 s-au introdus tarife noi la trimiterile poştale internaţionale[386].

Poşta de scrisori	Terestru		Par avion	
	simplu	recomandat	simplu	recomandat
1. Scrisori simple				
Până la 20 g.	15 k.	45 k.	32 k.	62 k.
Peste 20 g – până la 100 g	35 k.	65 k.	95 k.	1 rub. 25 k.
Peste 101 g – până la 250 g	71 k.	1 rub. 01 k.		
Peste 251 g – până la 500 g	1 rub. 35 k.	1 rub. 65 k.		
Peste 501 g – până la 1000 g	2 rub. 35 k.	2 rub. 65 k.		
Peste 1001 g – până la 2000 g	3 rub. 82 k.	4 rub. 12 k.	16 rub. 66 k.	16 rub. 95 k.
Banderole				
Până la 20 g.	7 k.	37 k.		
Cărţi poştale (ţări socialiste)	3 k.	10 k.	6 k.	12 k.
Cărţi poştale (ţări capitaliste)	10 k.	40 k.	27 k.	57 k.

În anul 1983 au fost introduse tarife poştale noi. Pentru corespondenţa, circulată în interiorul ţării, au fost stabilite următoarele tarife: cărţile poştale simple – 4 kop., recomandate – 10 kop.; scrisorile simple până la 20 grame – 5 kop., recomandate – 10 kop, cu valoare declarată – 15 kop. Pentru următoarele 20 gr. complete sau incomplete se încasa suplimentar câte 5 kop. Scrisorile cu valoare declarată sunt taxate suplimentar în funcţie de suma de asigurare. Banderolele, expediate cu transport terestru: pentru primele 50 gr. complete sau incomplete, la cele simple – 10 kop., la cele recomandate – 20 kop., iar pentru următoarele 50 gr. de greutate, complete sau incomplete, – suplimentar câte 5 kop. Constatăm, că nu au fost stabilite tarife speciale pentru transportarea scrisorilor şi cărţilor poştale pe cale aeriană. Fenomenul se explică simplu: transportarea acestui tip de corespondenţe cu ajutorul aviaţiei nu a fost abandonată, ci s-au stabilit tarife unice, iar transportarea corespondenţei urma să se efectueze cu acel tip de transport care era mai comod şi accesibil în fiecare caz aparte pentru a fi adus destinatarului într-un timp cât mai scurt.

Tocmai din acest considerent a încetat editarea unor plicuri şi cărţi poştale speciale pentru poşta aeriană internă.

Banderolele, expediate pe cale aeriană: pentru primele 50 gr. complete sau incomplete – 15 kop, recomandate – 25 kop., pentru următoarele 50 gr. de greutate, complete sau incomplete, – suplimentar câte 10 kop.

Pentru corespondenţa externă au fost stabilite următoarele tarife[387]:

Tipul corespondenţei	Transport terestru	Poşta aeriană
Cărţi poştale	15 kop.	35 kop.
Scrisori:		
- greutatea până la 20 gr.	20 kop.	45 kop.
- peste 20 gr. până la 100 gr.	58 kop.	1 rub. 28 kop.
- peste 100 gr. până la 250 gr.	1 rub. 06 kop.	3 rub. 31 kop.
- peste 250 gr. până la 500 gr.	2 rub. 02 kop.	6 rub. 77 kop.
- peste 500 gr. până la 1 kg.	3 rub. 53 kop.	13 rub. 03 kop.
- peste 1 kg. până la 2 kg.	5 rub. 74 kop.	24 rub. 49 kop.

Banderole:		
- greutatea până la 20 gr.	22 kop.	48 kop.
- peste 20 gr. până la 100 gr.	48 kop.	1 rub. 27 kop.
- peste 100 gr. până la 250 gr.	88 rop.	3 rub. 24 kop.
- peste 250 gr. până la 500 gr.	1 rub. 59 kop.	6 rub. 57 kop.
- peste 500 gr. până la 1 kg.	2 rub. 65 kop.	12 rub. 61 kop.
- peste 1 kg. până la 2 kg.	3 rub. 71 kop.	23 rub. 36 kop.
- pentru fiecare 1000 gr. ulte-rioare, complete sau incomplete	1 rub. 85 kop.	11 rub. 82 kop.

Tarifele poştale, aplicate de către Administraţia Poştală a U.R.S.S. (1987 - 1991):

Tarife pentru corespondenţa internă (rub.) [388]

Tipul expedierii poştale / Data introducerii tarifului	Pentru toţi beneficiarii		Pentru populaţie şi structurile bugetare	Pentru organizaţiile aflate la hozrasciot
	1.I.1987	**1.XI.1990**	**23.III.1991**	**23.III.1991**
1. Scrisori simple	0,05	0,05	0,07	0,11
Recomandate	0,1	0,1	0,13	0,22
2. Scrisoare cu valoare declarată (20 g)	0,15	0,40	0,48	0,88
3. Banderolă simplă (20 g)	0,1	0,1	0,15	0,22
4. Banderolă recomandată (20 g)	0,2	0,15	0,2	0,33
Pentru următoarele 20 gr. complete/incomplete ale scrisorii simple, recomandate, scrisorii cu valoare declarată şi a banderolei	0,05	0,03	0,03	0,07
5. Cărţi poştale simple	0,04	0,04	0,05	0,09
Recomandate	0,1	0,1	0,12	0,22
6. Aviz despre înmânarea trimiterii poştale				
Simplu	0,04	0,05	0,07	0,11
Recomandat	0,1	0,1	0,13	0,22
Prin telegraf	-	0,95	1,5	2,09

Tarife pentru corespondenţa internaţională (rub.)

Tipul expedierii poştale / Data introducerii tarifului	Terestru		Par Avion	
	1.I.1986	**1.III.1991**	**1.I.1986**	**10.III.1991**
1. Scrisori simple (20 g.)	0,30	0,30	0,50	0,50
- peste 20 gr. până la 100 gr.	0,80	0,80	1,50	1,50
- peste 100 gr. până la 250 gr.	1,60	1,60	3,65	3,65
- peste 250 gr. până la 500 gr.	3,00	3,00	7,35	7,35
- peste 500 gr. până la 1 kg.	5,30	8,90	14,05	20,55
- peste 1 kg. până la 2 kg.	8,60	12,50	25,85	34,90
Recomandate (tarif scrisoare simplă +)	+ 1,0	+12,0	+ 1,0	+12,0
2. Scrisoare cu valoare declarată (20 g)	1,0	12,0	1,0	12,0
3. Banderolă simplă (20 g)	0,30	0,70	0,25	0,4
- peste 20 gr. până la 100 gr.	0,70	1,60	0,75	1,05
- peste 100 gr. până la 250 gr.	1,30	3,00	2,25	2,85
- peste 250 gr. până la 500 gr.	2,35	5,35	4,75	5,85
- peste 500 gr. până la 1 kg.	3,95	8,90	9,50	11,65
- peste 1 kg. până la 2 kg.	5,55	12,50	18,75	22,40
Pentru următoarele 1000 g. complete / incomplete	2.75		13,25	17,55
Recomandate (tarif banderolă simplă +)	1,20	1,20	1,20	1,20
4. Cărţi poştale simple	0,20	0,20	0,35	0,35
Recomandate	1,20	1,40	1,35	1,55
5. Aviz despre înmânarea trimiterii poştale. Simplu	0,60	6,0	0,07	0,11

De la 1 ianuarie 1986 până la 1 martie 1991 tarifele pentru scrisori simple și cărți poștale simple, expediate în țările socialiste (Bulgaria, Ungaria, Afganistan, Vietnam, RDG, Campucia, China, Coreea de Nord, Cuba, Laos, Mongolia, Polonia, România, Cehoslovacia și Iugoslavia) erau aceleași ca și pentru corespondența respectivă, expediată în interiorul U.R.S.S.[389]

De la 1 aprilie 1991 pentru corespondența internă s-a introdus un tarif unic pentru expedierea scrisorilor și banderolelor (Par Avion și terestru). Scrisorile Par Avion au fost anulate.

Procesele inflaționiste au provocat creșterea cheltuielilor poștale, de aceea la 22 martie 1991 ministrul telecomunicațiilor al U.R.S.S. a expediat în teritoriu telegrama nr. 1615 prin care a introdus tarife majorate, care au fost în vigoare până la 31 decembrie 1991.

În scopul evitării abuzurilor în urma majorării tarifelor și a insuficienței mărcilor, în cele 11 țări independente, care ulterior au constituit CSI, s-a decis reevaluarea producției timbrate – a plicurilor și cărților cu marcă fixă – fără ca să se lipească suplimentar mărcile necesare. În Republica Moldova această procedură s-a început în luna februarie 1992.

Dinamica populației R.S.S.M.[390]

Anii	Numărul populației			Componența populației (%)		Densitatea populației pe km²
	Total, mii de oameni	inclusiv				
		orășenești	sătești	orășenească	sătească	
1950	2290,4	387,8	1902,6	17	83	68
1960	2967,7	670,1	2297,6	23	77	88,1
1965	3303,7	862,9	2440,8	26	74	98,1
1970	3568,9	1130,1	2438,8	32	68	105,1
1975	3819,4	1370,3	2449,1	36	64	113,3
1980	3968,2	1586,5	2381,7	40	60	117,8
1985	4111,0	1838,5	2272,5	45	55	122,0
1986	4146,7	1894,3	2252,4	46	54	123,0
1987	4185,3	1947,8	2237,5	47	53	124,2

Cota persoanelor de naționalitate băștinașă în numărul lucrătorilor, care ocupă posturi de conducere și a specialiștilor (în %) în anul 1985[391].

Ramura economiei naționale	Posturi de conducători	Specialiști
Ministerul Telecomunicațiilor al R.S.S.M.	12,2	27,6
Structurile poștale teritoriale	14,4	13,2
Moldpresfilatelia	19,9	24,3

Componența națională a populației R.S.S.M. în anul 1985[392].

	La 15.01.1959		La 01.01.1970		La 17.01.1979		1979 față de 1959	
	Mii de oameni	În %	Mii de oameni	În %	Mii de oameni	În %	Mii de oameni	În %
Populația – total	2884,5	100	3569,0	100	3950,0	100	1065,5	136,94
Moldoveni	1886,6	65,4	2304,0	64,6	2526,0	63,9	639,4	133,89
Ucraineni	420,8	14,6	507,0	14,2	561,0	14,2	140,2	133,32
Ruși	292.9	10,2	414,0	11,6	506,0	12,8	213,1	172,75
Găgăuzi	95,9	3,3	125,0	3,5	138,0	3,5	42,1	143,90
Bulgari	61,7	2,1	74,0	2,1	81,0	2,0	19,3	131,28

Populația orașelor mari din R.S.S.M. (mii persoane)[393].

Anii	Chișinău	Bălți	Bender	Tiraspol
1960	211,8	61,1	43,1	62,7
1970	349,4	101,5	72,3	105,2
1980	519,2	127,6	104,2	142,2
1985	623,5	147,1	121,8	161,5
1986	643,4	151,1	125,8	166,4
1987	663,1	156,5	130,1	172,7
1987 în % față de 1960	313	236	301	275

XXII. ISTORICUL MIȘCĂRII FILATELICE ÎN U.R.S.S.

Asociația filateliștilor din U.R.S.S. a luat ființă în anul 1966, când la 10-11 martie, la Moscova, s-a întrunit Adunarea Constituantă a Asociației Unionale a Filateliștilor (VOF), la care au participat 233 delegații din 110 orașe și regiuni ale U.R.S.S, inclusiv din R.S.S. Moldovenească. Căci la Chișinău încă din anul 1957 un grup de entuziaști a creat un club filatelic, iar la 15 octombrie 1959 membrii acestuia au și primit carnetele de membru, ceea ce însemna că activitatea lor intrase pe făgaș legal[394].

Adunarea Constituantă, declarată Primul Congres al Asociației Unionale a Filateliștilor, a adoptat statutul și a ales organul de conducere al noii organizații. Astfel s-a pus piatra de temelie a unei asociații, ce urma să-i unească pe toți filateliștii din U.R.S.S. Colecționarii din Moldova, conform statutului, aveau dreptul să se constituie într-o structură, recunoscută ca Filiala Moldovenească a A.U.F.

Noua structură unională a desfășurat o amplă activitate de propagare a filateliei. Deja în luna iulie 1966 apare primul număr al revistei ***Филателия СССР*** (**Filatelia S.S.S.R.**). Terenul pentru apariția acesteia era pregătit, deoarece încă în anul 1963 a văzut lumina tiparului nr. 1 al buletinului informativ ***Советский коллекционер*** (**Colecționarul Sovietic**), ediție îngrijită și lansată de către Societatea Colecționarilor din Moscova, iar la numărul 4 al buletinului ***Советский коллекционер*** – în 1966 – pe frontispiciul ediției a apărut **Всесоюзное Общество Филателистов** (Asociația Unională a Filateliștilor).

În luna ianuarie 1969 în Uniunea Sovietică a intrat în vigoare noul Regulament

al schimbului de mărci poştale cu colecţionari din alte ţări. Acest document reglementa procedura, punând-o totalmente sub controlul oficial al statului. Regulamentul prevedea ca schimbul de mărci poştale cu parteneri din străinătate să se efectueze prin intermediul unui Birou de schimb, instituit pe lângă Asociaţia Unională a Filateliştilor, dar funcţionarii căreia erau numiţi de către Ministerul Telecomunicaţiilor al U.R.S.S., fiind, de fapt, militari superiori, trecuţi în rezervă, sau angajaţi ai serviciului de cenzură, aşa numitul *Glavlit*.

Erau admişi să facă schimb doar colecţionarii-membri ai Asociaţiei. În cursul unui an fiecare filatelist avea dreptul să expedieze 12 scrisori şi să primească în schimb tot atâtea, putând efectua schimburi concomitent doar cu cinci parteneri. Regulamentul stipula şi cantitatea de piese, ce putea fi schimbată. Fiecare trimitere putea cuprinde câte un exemplar sau câte un bloc de patru din fiecare marcă. Iar valoarea totală a mărcilor expediate în unicat nu trebuia să depăşească pe an 26 ruble, după Catalogul Oficiului filatelic, sau 325 fr. Yvert. În cazul trimiterilor în blocuri de patru valoarea maximă admisă anual era de 52 de ruble sau 650 fr. Yvert. Adresa Biroului de schimb era: Moscova, Poşta Centrală, Căsuţa poştală 66[395].

Revista ***Филателия СССР (Filatelia SSSR)*** în nr. 1 din anul 1971 publică raportul lui E. Krenkel, preşedintele Asociaţiei Unionale a Filateliştilor, prezentat la cel de al II-lea Congres, din care spicuim câteva idei :

- în 1970 în U.R.S.S. existau 14 filiale republicane ale Asociaţiei, 88 - regionale şi ţinutale, 406 - orăşeneşti şi raionale cu un efectiv de 51 000 filatelişti, organizaţi în 4000 de cercuri şi cluburi;
- în cei patru ani şi jumătate, ce s-au scurs de la constituirea Asociaţiei, au fost organizate 23 000 de conferinţe şi colocvii la care au participat 900 000 de persoane. În aceeaşi perioadă au avut loc 900 de emisiuni filatelice la televiziune;
- au fost tiparite 21 de lucrări cu un tiraj total de 436 000 de exemplare;
- au avut loc patru mii de expoziţii locale la care au expus 20 000 de colecţionari - membri ai Asociaţiei. La multe dintre aceste expoziţii au participat activ şi tinerii filatelişti. Astfel, numai în anii 1968 şi 1969 au fost organizate 710 expoziţii de tineret, la care au participat 4 570 de expozanţi. La expoziţiile organizate în străinătate filateliştii sovietici au recoltat 408 medalii şi 48 de cupe.

Congresul unional al filateliştilor a încredinţat conducerii Asociaţiei sarcina de a elabora programul manifestărilor prilejuite de cea de a 90-a aniversare a filateliei ruse. Şi - respectiv - a 50-a a filateliei sovietice.

Participanţii la congres s-au pronunţat, printre altele, pentru reglementarea consignaţiei filatelice şi pentru modificarea unor prevederi ale Regulamentului de schimb.

În anul 1979 la Chişinău este organizată expoziţia filatelică „U.R.S.S. – R.P. Polonia", deschisă în Sala de Expoziţii a Ministerului Culturii*. Pe cele 200 de feţe de panou au fost prezentate 19 exponate ale colecţionarilor polonezi şi 30 – ale celor din U.R.S.S.

Juriul a apreciat înalt exponatele, prezentate la Chişinău, acordând filateliştilor polonezi 5 medalii de aur, 1 – de vermeil, 5 – de argint, 6 bronz-argint, 2 bronz şi 11 premii speciale. Colecţionarii sovietici au „cules" 7 medalii de aur, 4 – vermeil, 10 – argint, 9 – bronz şi 14 premii speciale.

Expoziţiei filatelice internaţionale „U.R.S.S. – R.P. Polonia" i-a fost consacrat un plic-întreg poştal şi o ştampilă specială, care a fost utilizată la oficiul poştal central din Chişinău[396].

La 28 septembrie 1979 la Moscova are loc şedinţa Prezidiului Comitetului de conducere a Asociaţiei Unionale a Filateliştilor, la care au fost trecute în revistă rezultatele Concursului Unional al organizaţiilor filatelice, dedicat Congresului al IV-lea al A.U.F. Printre primii învingători a fost Filiala Moldovenească a A.U.F., care s-a clasat pe locul doi în această competiţie, pentru realizările obţinute în promovarea filateliei fiind menţionată cu o Diplomă de Onoare şi un fanion, atribute tradiţionale în epoca sovietică, când era cazul să fie evidenţiat cineva. Cu aceleaşi menţiuni a fost distinsă şi Secţia orăşenească Bălţi a Filialei Moldoveneşti a A.U.F. [397]

La sfârşitul anului 1979 la Chişinău are loc Conferinţa de dare de seamă şi alegeri a Filialei Moldoveneşti a A.U.F. Raportul, prezentat de preşedintele acesteia Evghenii Svişciov, a evidenţiat că între timp s-au organizat 5 noi secţii raionale – la Comrat, Făleşti, Floreşti, Ocniţa şi Vulcăneşti, s-u deschis 20 de cluburi noi, în special în cadrul unor întreprinderi şi instituţii de învăţământ. În republică erau 77 de membri colectivi, printre aceştia fiind centrele poştale raionale şi orăşeneşti.

Preşedinte al Comitetului de conducere al Filialei Moldoveneşti a A.U.F. a fost ales Vsevolod Sârbu, şef de direcţie la Gossnab-ul republicii[398].

În nr. 12 al revistei **Филателия СССР** (Filatelia SSSR) din anul 1981 se menţionează: "Secţia orăşenească din Chişinău a A.U.F. a împlinit 10 ani, eveniment căruia i-a fost consacrată o expoziţie filatelică, deschisă la Palatul de Cultură al Sindicatelor, unde au fost prezentate exponate, care anterior, la diferite manifestări, au fost apreciate cu medalii.

La clasa Concurs medalia de aur a fost înmânată inginerului D. Fridman pentru exponatul „Oamenii Planetei Pământ". Medalia de argint – lui V. Pokrovski, şef de direcţie la Ministerul de finanţe, V. Babici, inginer („Paşii măreţei victorii") şi lui I. Şpicineţki, vicedirector al unei şcoli („Lenin în poezie"). Medalii de bronz au revenit inginerului V. Kurskoi („Helsinki-52 – Moscova-80). În clasa „Tineret" medalia bronz-argint i-a fost decernată elevului Aurel Ciobanu.

Secţia din Chişinău a A.U.F. numără peste 1200 de membri maturi şi 3000 de adolescenţi.

În anul 1975 a avut loc prima expoziţie interorăşenească, la care au participat filateliştii din Odesa, iar între 1977-1980 au avut loc 7 ediţii ale expoziţiei filatelice internaţionale din oraşele înfrăţite Chişinău şi Plovdiv (Bulgaria).

În anul 1979 Chişinăul a găzduit participanţii la expoziţia filatelică internaţională" U.R.S.S. – R.P.Polonia". În acelaşi an i-am avut ca oaspeţi pe colegii noştri din oraşul francez Grenoble, înfrăţit cu Chişinăul. Astăzi exponatele filateliştilor din Chişinău pot fi admirate la expoziţii unionale şi internaţionale"[399].

* Actualmente Catedrala ***Naşterea Maicii Domnului*** – nota aut.

Ilustrate maxime, realizate cu mărci sovietice

Marca nr. 2545 Н. Д. Зелинский (N. D. Zelinski). Ştampila Кишинев 01.02.1963

Marca ***С Новым годом***! 1991 (La mulţi ani!). Ştampila **Кишинев 31.12.1991**

Marca nr. ***С Новым годом***! 1991 (La mulţi ani!). Ştampila **Кишинев-12 31.12.1990**

Marca nr. ***С Новым годом***! 1991 (La mulţi ani!). Ştampila **Кишинев-12 31.12.1990**

Marca nr. 4287 ***Дм. Кантемир*** (Dm. Cantemir). Ştampila **Кишинев 26.X.1973**

Marca nr. ***С Новым годом***! 1990 (La mulţi ani!). Ştampila **Кишинев 31.12.1991**

Marca nr. ***С Новым годом***! 1990 (La mulţi ani!). Ştampila **Кишинев 02.01.1990**

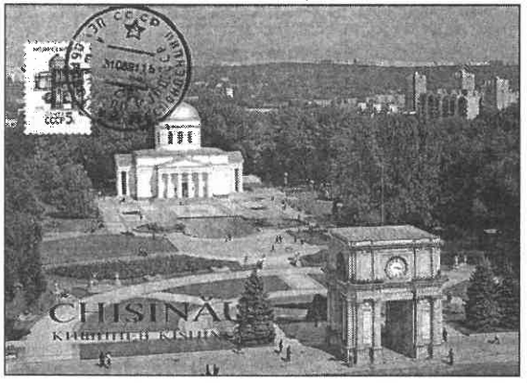

Marca nr. 6171 ***Кишинев-Кишинэу***. Ştampila **Кишинев 31.08.1991**

Marca nr. 6171 ***Кишинев-Кишинэу***. Ştampila **Кишинев 27.06.1991**

PANAITESCU, PETRE P. **Istoria românilor**. Chişinău, Logos, 1991

Pactul Molotov-Ribbentrop şi consecinţele lui pentru Basarabia. Culegere de documente. Chişinău, Universitas, 1991.

MORARU Anton. **Istoria românilor. Basarabia şi Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995.

Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. Chişinău, 2004.

Горяева Т. - **Политическая цензура в СССР 1917-1991**. М., 2002.

В. Винокуров - *Военная цензура в СССР в период Великой Отечественной войны* // **Филателия**, М., 2003, сентябрь, № 9.

Листов Г.М. – **Маркированные почтовые карточки СССР.** Каталог. Москва «Радио и связь», 1982.

Односторонние почтовые карточки с оригинальными марками 1971-1988. Каталог. Издательско-торговый Центр «Марка», Москва, 1990.

DĂNESCU Marcel. – Filatelia de la A la Z. Editura „Sport-Turism", Bucureşti, 1987.

Художественные маркированные конверты СССР 1953-1967 гг. Каталог. Центральное филателистическое агентство «Союзпечать» Министерство связи СССР, Москва, 1968.

Художественные маркированные конверты СССР 1968 г. Каталог. Издательство «Связь», Москва, 1971.

Художественные маркированные конверты СССР 1969 г. Каталог. Издательство «Связь», Москва, 1971.

Художественные маркированные конверты СССР 1970 г. Каталог. Издательство «Связь», Москва, 1972.

Художественные маркированные конверты СССР 1971 г. Каталог. Издательство «Связь», Москва, 1973.

Художественные маркированные конверты СССР 1972 г. Каталог. Издательство «Связь», Москва, 1974.

Художественные маркированные конверты СССР 1973 г. Каталог. Издательство «Связь», Москва, 1975.

Художественные маркированные конверты СССР 1974-1976 гг. Каталог-справочник. Издательство «Связь», Москва, 1980.

Художественные маркированные конверты СССР 1977-1979 гг. Каталог-справочник. Издательство «Радио и связь», Москва, 1982

Художественные маркированные конверты СССР 1980-1981 гг. Каталог-справочник. Издательство «Радио и связь», Москва, 1984.

Маркированные конверты СССР 1926-1982 гг. Каталог-справочник. Издательство «Радио и связь», Москва, 1986.

КПД – Сувениры или почтовая необходимость? // **Филателия СССР**, М., 1969, № 11, с. 25.

Франкировальные штемпеля // **Филателия СССР**, М., 1976, № 8, с. 21.

TRIPCOVICI Nicolae – **Filatelia: pasiune, competiţie, studiu.** Editura Sport-Turism, Bucureşti, 1985.

REFERINŢE BIBLIOGRAFICE

[1] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armând etc. – *Op. citată*, p. 187.

[2] *Ibidem*.

[3] *Ibidem*.

[4] *Ibidem*, p. 202.

[5] *Ibidem*, p. 203.

[6] *Ibidem*, p. 202-203.

[7] **Pactul Molotov-Ribbentrop şi consecinţele lui pentru Basarabia**. Chişinău, 1991. – P. 7.

[8] NOUZILLE Jean. – **Moldova. Istoria tragică a unei regiuni europene**. Chişinău, Editura „Prut Internaţional", 2005. – P. 147.

[9] MORARU Anton. – **Istoria românilor. Basarabia şi Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995. – P. 314.

[10] **Правда**, 1939, 29 septembrie.

[11] **СССР-Германия.1939. Документы и материалы.** Т. 1. Вильнюс, 1989. – С. 111.

[12] MORARU Anton. – *Op. citată*, p. 315.

[13] NOUZILLE Jean. – **Moldova. Istoria tragică a unei regiuni europene**. Editura „Prut Internaţional", 2005. – P. 158.

[14] *Ibidem*, p. 153.

[15] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armând etc. – *Op. citată*, p. 211.

[16] *Ibidem*.

[17] MORARU Anton. – *Contribuţii la istoria formării R.S.S. Moldoveneşti* // **Basarabia 1940**. Chişinău, „Cartea Moldovenească", 1991. – P. 159.

[18] MORARU Anton. – **Istoria românilor. Basarabia şi Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995. – P. 321.

[19] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armând etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până la 1998**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 211.

[20] PETRENCU Anatol. – *28 iunie 1940. Cum a fost posibilă cedarea Basarabiei, Nordului Bucovinei, Ţinutului Herţa?* // **În serviciul zeiţei Clio**. Chişinău, 2001. – P. 114.

[21] SCURTU Ioan. ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armand etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până în 1998**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 211.

[22] *Ibidem*, p. 222.

[23] MORARU Anton. – *O „operaţie militară" necunoscută* // **Basarabia 1940**. Chişinău, „Cartea Moldovenească", 1991. – P. 107.

[24] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 45.

[25] MORARU Anton. – **Istoria românilor. Basarabia şi Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995. – P. 323-324.

[26] **Правда**, 1940, 11 iulie.

[27] MORARU Anton. – **Istoria românilor. Basarabia şi Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995. – P. 329.

[28] **Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre**. Chişinău, 2004. – P. 262.

[29] CHIRTOAGĂ Ion. – **Din istoria Moldovei de Sud-Est până în anii 30 ai secolului al XIX-lea**. Chişinău, Editura „Museum", 1999. – P. 193.

[30] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armând etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până în 1998**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 223.

[31] MORARU Anton. – **Istoria românilor. Basarabia si Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995. – P. 325.

[32] *Ibidem*, p. 323; ЛАЗАРЕВ А. М. – **1940 год. Продолжение социалистической революции в Бессарабии**. Кишинев, 1985. – С. 92.

[33] PETRENCU Anatol. – *Partidul comunist, nucleu al regimului totalitar sovietic din Basarabia (1940-1941)* // **În serviciul zeiţei Clio**. Chişinău, 2001. – P. 131.

[34] PETRENCU Anatol. – **România şi Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial**. Chişinău, „Epigraf", 1999. – P. 28.

[35] MORARU Anton. – *Contribuţii la istoria formării R.S.S. Moldoveneşti* // **Basarabia 1940**. Chişinău, „Cartea Moldovenească", 1991. – P. 160.

[36] PETRENCU Anatol. – *Partidul comunist, nucleu al regimului totalitar sovietic din Basarabia (1940-1941)* // **În serviciul zeiţei Clio**. Chişinău, 2001. – P. 36.

[37] *Ibidem*.

[38] *Ibidem*, p. 37.

[39] PETRENCU Anatol. – *Cuvântarea lui Molotov la şedinţa comună a Sovietului Uniunii şi a Sovietului Naţionalităţilor, l august 1940* // **România şi Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial**. Chişinău, „Epigraf", 1999. – P. 38.

[40] PETRENCU Anatol. – **România şi Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial**. Chişinău, „Epigraf", 1999. – P. 28.

[41] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armand etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până în 1998**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 222.

[42] **Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre**. Chişinău, 2004. – P. 262.

[43] *Ibidem*.

[44] *Ibidem*.

[45] GRIBINCEA Mihai. – **Basarabia în primii ani de ocupaţie sovietică, 1944-1950**. Cluj-Napoca, Editura „Dacia", 1995. – P. 41.

[46] *Problema basarabeană şi relaţiile româno-ruse. Statutul Basarabiei româneşti* // **Magazin istoric**. 2006, nr. 7 (472). – P. 67.

[47] MORARU Alexandru. – *Aşa a început sovietizarea* // **Magazin istoric**. 2006, nr. 7 (472). – P. 39-44.

[48] PETRENCU Anatol. – *Partidul comunist - nucleu al regimului totalitar sovietic din Basarabia (1940-1941)* // **În serviciul Zeiţei Clio**. Chişinău, 2001. – P. 131.

[49] *Ibidem*; **A.N.R.M.**, Fond 706, inv. 3, d. 7, f. 2.

[50] PETRENCU Anatol. – *Partidul comunist - nucleu al regimului totalitar sovietic din Basarabia (1940-1941)* // **În serviciul zeiţei Clio**. Chişinău, 2001. – P. 137.

[51] *Ibidem*, p. 138.

[52] *Ibidem*, p. 140.

[53] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 69-70.

[54] *Ibidem*, p. 70.

[55] **Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre**. Chişinău, 2004. – P. 266.

[56] *Ibidem*.

[57] *Ibidem*.

[58] *Ibidem*.

[59] PETRENCU Anatol. – *Regimul totalitar în R.S.S. Moldovenească: trăsături generale şi particularităţi locale* // **În serviciul zeiţei Clio**. Chişinău, 2001. – P. 297.

[60] *Ibidem*.

[61] **История РСС Молдовенешть дин чele май векь тимпурь пынэ ын зилеле ноастре.** Editura „Ştiinţa", 1984. – P. 381.

[62] **История РСС Молдовенешть.** Vol. II. Chişinău, Editura Pedagogică de Stat „Şcoala Sovietică", 1955. – P. 309.

[63] STAVILĂ Veaceslav. – **De la Basarabia românească la Basarabia sovietică. 1939-1945**. Chişinău, 2000. – P. 87.

[64] **Basarabia şi basarabenii**. Chişinău, Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 327-328.

[65] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitra, GOŞU Armând ş. a. – **Istoria Basarabiei de la începuturi până în 1998**. Bucureşti, Editura „Semne", 1998. – P. 224-225.

[66] **СССР Административно-территориальное деление союзных республик 1941 г.** Издательство Ведомостей Верховного Совета РСФСР. Москва, 1941. – С. 305.

[67] *Idem*, p. 306.

[68] *Idem*, p. 307.

[69] *Idem*, p. 308.

[70] *Idem*.

[71] *Idem*, p. 309.

[72] *Idem*, p. 310.

[73] *Idem*, p. 11-12.

[74] *Idem*, p. 13-14.

[75] *Idem*, p. 15.

[76] *Idem*, p. 16-17.

[77] *Idem*, p. 18.

[78] *Idem*, p. 19.

[79] *Idem*, p. 20.

[80] *Idem*, p. 21-22.

[81] *Idem*, p. 38-39.

[82] *Idem*, p. 40-41.

[83] *Idem*, p. 41-42.
[84] *Idem*, p. 44.
[85] *Idem*, p. 45-46.
[86] *Idem*, p. 47.
[87] *Idem*, p. 48-49.
[88] *Idem*, p. 50.
[89] *Idem*, p. 99.
[90] *Idem*, p. 51-52.
[91] *Idem*, p. 100-101.
[92] *Idem*, p. 53.
[93] *Idem*, p. 54-55.
[94] *Idem*, p. 58-59.
[95] *Idem*, p. 60.
[96] *Idem*, p. 30-31.
[97] *Idem*, p. 34-35.
[98] *Idem*, p. 95-96.
[99] *Idem*, p. 97-98.
[100] *Idem*, p. 28.
[101] *Idem*, p. 56-57.
[102] *Idem*, p. 61-62.
[103] *Idem*, p.63-64.
[104] *Idem*, p. 65-66.
[105] *Idem*, p. 67.
[106] *Idem*, p. 68.
[107] *Idem*, p. 69-70.
[108] *Idem*, p. 10.
[109] *Idem*, p. 71 .
[110] *Idem*, p. 77-78.
[111] *Idem*, p. 72-73.
[112] *Idem*, p. 74.
[113] *Idem*, p. 85-86.
[114] *Idem*, p. 79-80.
[115] *Idem*, p. 81.
[116] *Idem*, p. 82-83.
[117] *Idem*, p. 84-85.
[118] *Idem*, p. 87.
[119] *Idem*, p. 92.
[120] *Idem*, p. 88-89.
[121] *Idem*, p. 93-94.
[122] *Idem*, p. 23-24.
[123] *Idem*, p. 25.
[124] *Idem*, p. 26.
[125] *Idem*, p. 27.

[126] *Idem*, p. 36-37.
[127] *Idem*.
[128] *Idem*.
[129] *Idem*, p. 32-33.
[130] *Idem*, p. 29.
[131] *Idem*, p. 75-76.
[132] *Idem*, p. 80.
[133] *Idem*, p. 90-91.
[134] *Idem*.
[135] **История Кишинева 1466 – 1966.** „Cartea Moldovenească", Chişinău, 1966. – C. 135.
[136] Arhiva Istorică de Stat a U.R.S.S., F. 30611, inv. 4, d. 18, mapa 3 „Acte ale Comisariatului Norodnic al Telecomunicaţiilor", f. 607.
[137] *Idem*.
[138] MORARU Anton. – **Istoria românilor. Basarabia şi Transnistria 1812-1993**. Chişinău, 1995. – P. 323.
[139] *Ibidem*, p. 323-324.
[140] Arhiva Organizaţiilor Social-Politice a Republicii Moldova (în continuare A.O.S.P. RM), Fond 51, inv. 1, d. 39, f. 16-25.
[141] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 126.
[142] *Ibidem*, p. 127.
[143] MORARU Anton. – *O „operaţie militară" necunoscută* // **Basarabia 1940**. Chişinău, 1991. – P. 107-108.
[144] **Basarabia şi basarabenii.** Chişinău, Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 331.
[145] *Idem*.
[146] *Idem*.
[147] *Idem*.
[148] ЛАЗАРЕВ А. М. – **Воссоединение молдавского народа в единное советское государство.** Chişinău, „Cartea Moldovenească", 1965. – С. 110.
[149] **История РСС Молдовенешть дин челе май векь тимпурь пынэ ын зилеле ноастре.** Editura „Ştiinţa", 1984. – P. 382.
[150] ЛАЗАРЕВ А. М. – *Op. citată*, p. 110.
[151] **Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre**. Chişinău, 2004. – P. 279.
[152] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armand etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până în 1998**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 248.
[153] **Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre**. Chişinău, 2004. – P. 280.
[154] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armand etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până în 1998.** Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 249.
[155] *Ibidem*.

[156] *Ibidem*, p. 250.
[157] *Ibidem*.
[158] *Ibidem*.
[159] *Ibidem*.
[160] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 71.
[161] **Chişinău. Enciclopedie**. Chişinău, Editura „Museum", 1997. – P. 25.
[162] *Ibidem*.
[163] **СССР Административно-территориальное деление союзных республик. Дополнение к справочнику 1947 года.** Издательство „Известия Советов депутатов трудящися СССР", Москва, 1948. – С. 13.
[164] *Idem*.
[165] *Idem*.
[166] **Istoria Republicii Moldova din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre.** Chişinău, 2004. – P. 326.
[167] *Idem*.
[168] **История Молдавской ССР.** Vol. II, ediția a II-a. Chişinău, 1968. – С. 620, 623.
[169] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armand etc. – **Istoria Basarabiei. De la începuturi până în 1998**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 272.
[170] A.O.S.P. RM., Fond 51, inv. 2, d. 173, f. 23.
[171] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 167.
[172] A.O.S.P. RM., Fond 51, inv. 2, d. 173, f. 3.
[173] *Idem*, f. 7.
[174] *Idem*, f. 7-8.
[175] *Idem*, f. 19.
[176] *Idem*, Fond 51, inv. 2, d. 109, f. 55.
[177] *Idem*, d. 173, f. 35.; inv. 3, d. 211, f. 58.
[178] *Idem*, d. 109, f. 61-62.
[179] *Idem*, d. 173, f. 39-41.
[180] *Idem*, f. 42.
[181] *Idem*, f. 44v.
[182] *Idem*, f. 46-50.
[183] *Idem*, f. 55-56.
[184] *Idem*, f. 56v.
[185] *Idem*, f. 67.
[186] *Idem*, f. 70.
[187] *Idem*, f. 71-72.
[188] *Idem*, f. 67.
[189] *Idem*, f. 68-68v.
[190] *Idem*, f. 68.
[191] *Idem*, f. 82.

[192] *Idem*, f. 83.
[193] *Idem*, f. 56v.
[194] *Idem*, f. 85.
[195] *Idem*, f. 90.
[196] *Idem*, f. 91.
[197] *Idem*, f. 91.
[198] *Idem*, Fond 51, inv. 2, d. 173, f. 63.
[199] *Idem*, f. 120.
[200] *Idem*, f. 111.
[201] *Idem*, f. 127.
[202] *Idem*, f. 129.
[203] **Регулиле поштале**. Едитура де партид а Комитетулуй Чентрал ал ПК ал Молдовей. Кишинэу. 1953.
[204] *Idem*, p. 5.
[205] *Idem*, p. 6.
[206] *Idem*, p. 9.
[207] *Idem*, p. 22.
[208] *Idem*, p. 30.
[209] *Idem*.
[210] *Idem*.
[211] *Idem*, p. 30-31.
[212] *Idem*, p. 32.
[213] *Idem*, p. 35.
[214] *Idem*, p. 42.
[215] *Idem*, p. 399.
[216] *Idem*, p. 150.
[217] *Idem*, p. 175-176.
[218] *Idem*, p. 213.
[219] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952).** Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P.115.
[220] *Ibidem*, p. 116.
[221] A.O.S.P. RM., d. 21, f. 8.
[222] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 116.
[223] *Ibidem*, p. 117.
[224] *Ibidem*, p. 121.
[225] *Centrul Poştal Chişinău: puțină istorie* // **Meridian Fila**telic. 2002, nr. 2-3 (29-30). – P. 22.
[226] **Молдавская ССР Административно-территориальное деление**. Государственное Издательство Молдавии, Кишинев, 1955. – С. 5-9.
[227] *Idem*, p. 8.
[228] **История Молдавской ССР.** Vol. II, ediția a II-a. Chişinău, 1968. – P. 620, 623.

[229] SCURTU Ioan, ALMAŞ Dumitru, GOŞU Armand ş. a. – **Istoria Basarabiei de la începuturi până în 1998**. Editura „Semne", Bucureşti, 1998. – P. 272.

[230] **Молдавская ССР Административно-территориальное деление**. Государственное Издательство Молдавии. Кишинев, 1956. – С. 16-18.

[231] *Idem*, p. 30-31.

[232] *Idem*, p. 34-35.

[233] *Idem*, p. 39.

[234] *Idem*, p. 91-92.

[235] *Idem*, p. 93 - 94.

[236] *Idem*, p. 40.

[237] *Idem*, p. 43-44.

[238] *Idem*, p. 45-46.

[239] *Idem*, p. 24-25.

[240] *Idem*, p. 28-29.

[241] *Idem*, p. 86-88.

[242] *Idem*, p. 21-22.

[243] *Idem*, p. 41-42.

[244] *Idem*, p. 47.

[245] *Idem*, p. 48-50.

[246] *Idem*, p. 51-52.

[247] *Idem*, p. 53-54.

[248] *Idem*, p. 55-56.

[249] *Idem*, p. 57.

[250] *Idem*, p. 58-60.

[251] *Idem*, p. 67-68.

[252] *Idem*, p. 61-63.

[253] *Idem*, p. 70-71.

[254] *Idem*, p. 72-73.

[255] *Idem*, p. 76-77.

[256] *Idem*, p. 78-79.

[257] *Idem*, p. 83-85.

[258] СССР **Административно-территориальное деление союзных республик на 1 января 1958 года**. „Известия Советов депутатов трудящихся СССР", Москва, 1968. – С. 4.

[259] **R.S.S. Moldovenească. Împărțire administrativ-teritorială pe ziua de 1 iulie 1965.** Editura „Cartea Moldovenească", 1965. – P. 5-6.

[260] *Idem*, p. 140-163.

[261] *Idem*, p. 265.

[262] *Idem*, p. 258-260.

[263] *Idem*, p. 5.

[264] **РСС Молдовеняскэ. Ымпэрцире административ-териториалэ пе зиуа де 1 октомбрие 1974**. „Картя молдовеняскэ" 1975. – P. 9.

[265] *Idem*, p. 12.

[266] *Idem*, p. 32.

[267] *Idem*, p. 30.

[268] *Idem*, p. 41-42.

[269] *Idem*, p. 43-44.

[270] *Idem*, p. 83-84.

[271] *Idem*, p. 85-86.

[272] *Idem*, p. 34-35.

[273] *Idem*, p. 39-40.

[274] *Idem*, p. 20-22.

[275] *Idem*, p. 23-24.

[276] *Idem*, p. 25-26.

[277] *Idem*, p. 27-28.

[278] *Idem*, p. 80-82.

[279] *Idem*, p. 77-79.

[280] *Idem*, p. 16-17.

[281] *Idem*, p. 18-19.

[282] *Idem*, p. 36-38.

[283] *Idem*, p. 45-47.

[284] *Idem*, p. 18-19.

[285] *Idem*, p. 51-52.

[286] *Idem*, p. 53-55.

[287] *Idem*, p. 59-60.

[288] *Idem*, p. 61-63.

[289] *Idem*, p. 56-58.

[290] *Idem*, p. 56-58.

[291] *Idem*, p. 66-67.

[292] *Idem*, p. 68-69.

[293] *Idem*, p. 70-71.

[294] *Idem*, p. 72-73.

[295] *Idem*, p. 74-76.

[296] *Idem*, p. 14-15.

[297] ПОПОВ Д.М., ПАПИНАКО А.К., КУЛИН А.К., ТИТОВ М. Б. – **Краткий справочник почтовой индексации**. Москва, „Связь", 1975.

[298] ИЛЬИЧЕВ Л. – *Цифровая индексация на цельных вещах СССР* // **Филателия СССР**. 1981, № 11. – С. 46.

[299] *Ibidem*.

[300] *Ibidem*, p. 47.

[301] **Филателия СССР**. 1971, № 5. – С. 18.

[302] Lista codurilor poştale este reprodusă după indicatorul **Справочник почтовой индексации Молдавской ССР**, editat de către Ministerul Telecomunicațiilor al R.S.S. Moldoveneşti în anul 1985.

[303] **Молдавская ССР. Административно-территориальное устройство**. Кишинев, „Картя Молдовеняскэ", 1988. – С. 11, 26, 36, 46, 57, 76, 90.

[304] *Idem*, p. 5.

[305] **СССР Административно-территориальное деление союзных республик на 1 января 1980 года.** Москва. 1980. – С. 459

[306] **Молдавская ССР. Административно-территориальное устройство**. Кишинев, „Картя Молдовеняскэ", 1988. – С. 6-7.

[307] *Idem*, p. 141-147.

[308] *Idem*, p. 34.

[309] *Idem*, p. 45-46

[310] *Idem*, p. 13.

[311] *Idem*, p. 91-92.

[312] *Idem*, p. 77-78.

[313] *Idem*, p. 28-29

[314] Vezi mai detaliat: CIOBANU Constantin Gh., GODOROZEA Maria. – **Retrospectivă poştal-filatelică. Vol. I. Basarabia. Perioada prefilatelică.** Chişinău, 2005; **Vol. II. Basarabia. Istoria poştelor 1858-1917.** Chişinău, 2007.

[315] DĂNESCU Marcel. – **Filatelia de la A la Z**. Editura „Sport-Turism", Bucureşti, 1985. – P. 263.

[316] **Филателия**. 2001, № 11. – С. 35

[317] **Istoria R.S.S. Moldoveneşti**. „Cartea Moldovenească", 1970. – P. 401.

[318] **Istoria R.S.S. Moldoveneşti**. Vol. II. Editura Pedagogică de Stat „Şcoala sovietică", 1955. – P. 303.

[319] **Филателия**. 2001, № 11. – С. 35

[320] САШЕНКОВ Евгений. – *Русская полярная почта в Арктике. Железнодорожная почта* // **Филателия**. 2003, № 7. – С. 9-10.

[321] RÂMBU Nicolae, MÂTCU Matei, SECARĂ Valentin. – **Geografia Republicii Moldova**. Chişinău, „Lumina", 1991.

[322] **R.S.S. Moldovenească. Împărţire administrativ-teritorială pe ziua de 1 octombrie 1974**. Editura „Cartea Moldovenească", 1975. – P. 122, 142-143.

[323] CIOBANU Constantin Gh., GODOROZEA Maria. – **Retrospectivă poştal-filatelică. Poşta română în Basarabia. 1918-1940, 1941-1944**. Chişinău, 2000.

[324] ŞIŞCANU Elena N. – **Basarabia sub regimul bolşevic (1940-1952)**. Bucureşti, Editura "Semne", 1998. – P. 71; **История Молдавской ССР.** Том 2. Кишинев, „Картя Молдовеняскэ", 1968. – С. 375.

[325] *В рейс с «Tandem Aero»* // **Независимая Молдова**. № 136 (517), 19 сентября 2008 г. – С. 6.

[326] CIOBANU Constantin. – *Obliterări aeropoştale pe corespondenţa din, în şi spre Basarabia* // **Meridian Filatelic.** 1998, nr. 7. – P. 30-32.

[327] DÂRNU Aurelian. – *O acţiune de suflet şi nu numai* // **Filatelia.** 1992, nr. 1. – P. 11; DÂRNU Aurelian. – Ecouri, ecouri.... // **Filatelia.** 1992, nr. 3. – P. 11.

[328] *О порядке учета, выделенной обработке и продвижении воинской корреспонденции* // **Вестник связи.** 1942, № 3. – С. 4-5.

[329] *По организации контроля за прохождением письменной корреспонденции и учета сроков прохождения* // **Вестник связи.** 1941, № 13. – С. 5.

[330] *Об организации службы эксплуатационного контроля за качеством работы в Военно-почтовых сортировочных пунктах и Военно-почтовых базах* // **Вестник связи.** 1942, № 5. – С. 13.

[331] ПАНТЮХИН В. – *Почтовая связь в Великой Отечественной войне 1941-1945* // **Филателия СССР.** 1996, № 5. – С. 48.

[332] Vezi **Филателия.** 2000, № 11.

[333] Vezi **Филателия.** 2003, № 8 şi № 9.

[334] ГОРЯЕВА Т. – **Политическая цензура в СССР 1917-1991**. Москва, 2002. – С. 293.

[335] ВИНОКУРОВ В. – *Военная цензура в СССР в период Великой Отечественной войны* // **Филателия.** 2003, сентябрь, № 9. – С. 36.

[336] ОСЯТИНСКИЙ А. – *Международная корреспонденция в годы Великой Отечественной войны* // **Филателия СССР**. 1985, № 10. – С. 28-29.

[337] Ing. MARINESCU Călin. – *Corespondenţă circulată în anul 1945 între Basarabia, zisă RSS Moldovenească, şi România* // **Meridian Filatelic**. 2002, nr. 2-3 (29-30). – P. 20.

[338] MORARU Alexandru. – *Sabia dreptăţii noastre-2* // **Literatura şi Arta**. 2007, nr. 39 (3239), 27 septembrie. – P. 7.

[339] ВИНОКУРОВ В. – *Военная цензура в СССР в период Великой Отечественной войны* // **Филателия.** М., 2003, сентябрь, № 9. – С. 35-37.

[340] Vezi **Филателия**. 2000, № 11.

[341] Vezi **Филателия**. 2003, № 8 şi № 9.

[342] ГОРЯЕВА Т. – **Политическая цензура в СССР 1917-1991**. Москва, 2002. – С. 276-293.

[343] ВИНОКУРОВ В. – *Военная цензура в СССР в период Великой Отечественной войны* // **Филателия**. 2003, сентябрь, № 9. – С. 35-37.

[344] *Ibidem*.

[345] CIOBANU Constantin. – *Republica Moldova în filatelia sovietică* // **Curierul Filatelic**. Sibiu, 1991, nr. 1. – P.... ; *Idem*, nr. 2. – P...; CIOBANU Constantin. – *Republica Moldova în filatelia sovietică* // **Meridian Filatelic**. 1998, nr. 1 (6). – P. 31; *Idem*, 1998, nr. 2(7). – P. 5; nr. 3(8). – P. 5.

[346] **Советский коллекционер.** 1941, №. 2. – С. 18.

[347] Что **надо знать филателисту**. Москва, 1968. – С. 62.

[348] ЯКОБС В. А. – **Цельные вещи в филателии**. Москва. „Связь", 1980.

[349] **Dicţionar poliglot al serviciului poştal**. Chişinău, Editura TISH, 2000. – P. 149.

[350] КУЗНЕЦОВ Ю. – *Знаки почтовой оплаты периода Великой Отечественной войны* // **Филателия СССР**. 1985, № 3. – С. 38.

[351] *Ibidem*.

[352] Центральный Государственный Архив Народного Хозяйства. (Moscova). F. 3527, inv. 20, d. 197, f. 62.

[353] *Idem*, f. 68.

[354] **Советский Коллекционер.** 199..., № 5. – С. 49.

[355] **Dicţionar poliglot al serviciului poştal**. Chişinău, Editura TISH. 2000. – P. 151.

[356] DRĂGUŞANU Şerban D. – **Criterii tematice în cartofilia românească.** Bucureşti, 1998. – P. 5.

[357] **Dicţionar poliglot al serviciului poştal**. Chişinău, Editura TISH, 2000. – P. 37.

[358] *Idem.*

[359] TRIPCOVICI Nicolae. – **Filatelie: pasiune, competiţie, studiu**. Editura „Sport-Turism", Bucureşti, 1985. – P. 95.

[360] **Dicţionar poliglot al serviciului poştal**. Chişinău, Editura TISH. 2000. – P. 37.

[361] КУЗНЕЦОВ Ю. – *Знаки почтовой оплаты периода Великой Отечественной войны* // **Филателия СССР**. 1985, № 3. – С. 39.

[362] **Dicţionar poliglot al serviciului poştal.** Chişinău, Editura TISH, 2000. – P. 37.

[363] *Idem.*

[364] *Idem.*

[365] ПАНТЮХИН В. – *Классификация, термины и определения цельных вещей СССР* // **Филателия.** 1995. № 2. – С. 50-52.

[366] ИЛЬИЧЕВ Л. – *Советская почтовая карточка* // **Филателия СССР**. 1981, № 2. – С. 52.

[367] ИЛЬИЧЕВ Л. – *Карточки с измененной маркой стандартного выпуска* // **Филателия СССР**. 1981, № 1. – С. 50-51.

[368] ИЛЬИЧЕВ Л. – *Советская почтовая карточка* // **Филателия СССР**. 1977, № 11. – С. 57.

[369] ЛИСТОВ Г. М. – **Маркированные почтовые карточки СССР. Каталог**. Москва «Радио и связь». 1982; **Односторонние почтовые карточки с оригинальными марками 1971-1988. Каталог**. Издательско-торговый Центр «Марка». Москва. 1990; БЛЕХМАН С., ПАНТЮХИН В. – *Стандартные почтовые карточки СССР* // **Советский коллекционер**. 1975, №. 13. – С. 47-63; ИЛЬИЧЕВ Л. – *Советская почтовая карточка* // **Филателия СССР**. 1977. № 11. – С. 55-57.

[370] **Dicţionar poliglot al serviciului poştal**. Chişinău, Editura TISH. 2000. – P. 69.

[371] CIOBANU Constantin. – *Ştampilografie poştală. Republica Moldova: 1950-1995* // **Meridian filatelic.** 1996, nr. 1. – P. 36.

[372] ЛЕВИТАС И. – **Основы практической филателии.** Москва, «Радио и связь», 1986. – С. 133-134.

[373] CIOBANU Constantin. – *Ştampilografie poştală. Republica Moldova: 1950-1995* // **Meridian filatelic.** 1996-2005, nr. 1-33.

[374] *Ibidem.*

[375] **Регулиле поштале.** Едитура де партид а Комитетулуй Чентрал ал ПК ал Молдовей. Кишинэу, 1953. – Р.

[376] *Idem*, p. 30-31.

[377] *Idem.*

[378] **Îndreptar informativ / Справочник**. Ministerul Informaticii, Informaţiei şi Telecomunicaţiilor al Republicii Moldova. Chişinău, 1993. – P. 12.

[379] *Idem.*

[380] DUMITRAŞCU Dan. – *Din istoricul francaturilor mecanice* // **Meridian Filatelic**. 1999, nr. 3-4 (14-15). – P. 16.

[381] CIOBANU Constantin. – *Ştampile tarifare provizorii de inflaţie* // **Meridian Filatelic**. 1998, nr. 6 (11), noiembrie-decembrie. – P. 26-27; *Ibidem*, 1999, nr. 1-2(12-13).

[382] Selecţie din: NICU Vladimir. – **Localităţile Moldovei în documente şi cărţi vechi. Îndreptar bibliografic**. Vol. I (A - L). Chişinău, „Universitas", 1991.

[383] **Молдавская ССР. Административно-территориальное устройство**. „Cartea Moldovenească", Chişinău, 1988. – P. 140-144.

[384] **RSS Moldovenească. Împărţire administrativ-teritorială pe ziua de 1 iulie 1965**. Editura „Cartea Moldovenească", 1965. – P. 265.

[385] КОРНЮХИН А. – *Современные почтовые тарифы* // **Филателия СССР**. 1979, № 2. – С. 60-62.

[386] *Ibidem.*

[387] **Филателия СССР**. 1983, № 5. – P. 32.

[388] РОНКИН Г. – *Почтовые тарифы СССР и Российской Федерации 1987 - 1992 гг.* // **Филателия**. 1993, № 7. – С. 12-15; **Прейскурант № 125 «Тарифы на услуги почтовой связи»**. Прейскурант-издат, 1986 г. (introdus la 1 ianuarie 1987) a anulat cataloagele tarifare din 1980, 1983 şi cele suplimentare; **Прейскурант № 125 1989 г.** (introdus la 1 ianuarie 1990) – a anulat catalogul tarifar din 1986, fiind valabil până la 1 aprilie 1991; **Дополнение к Прейскурант от 23.03.93 г.**; **Прейскурант № 125 1991 г.** (introdus la 2 ianuarie 1992).

[389] РОНКИН Г. – *Тарифы на международные почтовые отправления и услуги почтовой связи, введенные в действие с 1.01.86 г.* // **Филателия**. 1993, № 7. – С. 16.

[390] *Din poşta „Nistrului"* // **Nistru.** 1989, nr. 11. – P. 159.

[391] **Народное хозяйство Молдавской ССР за 1985 год.** „Статистика", 1985. – С. 312.

[392] *Idem*, p. 19.

[393] *Idem*, p. 125.

[394] CIOBANU Constantin. – *File din istoria mişcării filatelice basarabene* // **Meridian Filatelic.** 1996, nr. 1. – P. 19.

[395] **Филателия СССР.** 1969, № 4.

[396] МОРИН И. – *„СССР – ПНР"* // **Филателия СССР**. 1979, № 10. – С. 15.

[397] **Филателия СССР**. 1979, № 12. – С. 16.

[398] КРИВОРУК. И. – *Нам сообщили* // **Филателия СССР**. 1979, № 10. – С. 12.

[399] КРИВОРУК И., ЧОБАНУ К. – *Вести из Кишинева* // **Филателия СССР**. 1981, № 12. – С. 18.

SUMAR

Introducere 3

I. Câte ceva despre situaţia social-politică 4

Pactul germano-sovietic de la 23 august 1939. Anexarea Basarabiei 4

Instaurarea regimului totalitar sovietic în Basarabia 5

Sovietizarea Basarabiei 10

Dezvoltarea economică a R.S.S. Moldoveneşti (26.06.1940-22.06.1941) 12

II. Organizarea administrativ-teritorială a R.S.S. Moldoveneşti (1940) 15

Basarabia 15

Judeţul Bălţi 15

Judeţul Bender 16

Judeţul Cahul 16

Judeţul Chişinău 17

Judeţul Orhei 18

Judeţul Soroca 19

III. Reforma administrativ-teritorială a R.S.S.M. (1 ianuarie 1941) 20

Basarabia 20

Raionul Baimaclia 20

Raionul Bălţi 21

Raionul Bender 21

Raionul Bolotina 21

Raionul Bravicea 22

Raionul Brătuşeni 22

Raionul Briceni 23

Raionul Bulboaca 23

Raionul Cahul 24

Raionul Căinari 24

Raionul Călăraşi 25

Raionul Congaz 25

Raionul Cărpineni 26

Raionul Căuşeni 26

Raionul Chiperceni 27

Raionul Chişinău 27

Raionul Ciadâr-Lunga 27

Raionul Chişcăreni 28

Raionul Cimişlia 28

Raionul Comrat 29

Raionul Cornești 29

Raionul Cotiugeni 29

Raionul Criuleni 30

Raionul Drochia 30

Raionul Edineţ 31

Raionul Făleşti 31

Raionul Floreşti 31

Raionul Glodeni 32

Raionul Kotovsk 33

Raionul Leova 33

Raionul Lipcani 34

Raionul Nisporeni 34

Raionul Ocniţa 34

Raionul Olăneşti 35

Raionul Orhei 35

Raionul Otaci 35

Raionul Răspopeni 36

Raionul Răşcani 36

Raionul Rezina 37

Raionul Romanovca 37

Raionul Sângerei 38

Raionul Sculeni 38

Raionul Soroca 39

Raionul Străşeni 39

Raionul Susleni 39

Raionul Taraclia 40

Raionul Târnova 40

Raionul Teleneşti 40

Raionul Ungheni 41

Raionul Vadu-lui-Vodă 42

Raionul Vertiujeni 42

Raionul Volontirovca 43

Raionul Vulcăneşti 43

Raionul Zguriţa 44

Transnistria 44

Raioane de subordonare republicană 44

Raionul Camenca 45

Raionul Dubăsari 45

Raionul Grigoriopol 46

Raionul Râbniţa 46

Raionul Slobozia 47

Raionul Tiraspol 47

IV. Organizarea serviciului poştal (28.06.1940-22.06.1941) 48

V. Restabilirea şi consolidarea regimului totalitar sovietic (1944-1960) 52

VI. Reforma administrativ-teritorială din anul 1947 55

VII. Restabilirea reţelei poştale şi dezvoltarea ei (1944-1949) 56

VIII. Reforma administrativ-teritorială din anul 1954 78

Raioanele şi centrele raionale 78

Oraşe de subordonare republicană 80

IX. Reforma administrativ-teritorială din anul 1956 ..... **81**
Raionul Bulboaca 81
Raionul Cahul 82
Raionul Călăraşi 82
Raionul Căuşeni 82
Raionul Ciadâr-Lunga 82
Raionul Cimişlia 82
Raionul Comrat 83
Raionul Cotiugeni 83
Raionul Criuleni 83
Raionul Drochia 83
Raionul Edineţ 84
Raionul Făleşti 84
Raionul Glodeni 84
Raionul Kotovsk 85
Raionul Lazovsk 85
Raionul Leova 85
Raionul Lipcani 85
Raionul Ocniţa 86
Raionul Olăneşti 86
Raionul Orhei 86
Raionul Răşcani 86
Raionul Rezina 87
Raionul Soroca 87
Raionul Străşeni 87
Raionul Taraclia 88
Raionul Teleneşti 88
Raionul Ungheni 88

X. Reforma administrativ-teritorială din anul 1965 ..... **89**
Schimbarea statutului unor localităţi (1958-1965) 89
Raionul Anenii Noi 96
Raionul Briceni 97
Raionul Cahul 98
Raionul Camenca 99
Raionul Călăraşi 100
Raionul Căuşeni 100
Raionul Ciadâr-Lunga 101
Raionul Cimişlia 101
Raionul Comrat 102
Raionul Criuleni 103
Raionul Donduşeni 103
Raionul Drochia 104
Raionul Dubăsari 105
Raionul Edineţ 105
Raionul Făleşti 106
Raionul Floreşti 107

Raionul Glodeni 108
Raionul Grigoriopol 108
Raionul Kotovsk 108
Raionul Lazovsk 109
Raionul Leova 110
Raionul Nisporeni 111
Raionul Orhei 111
Raionul Râbniţa 112
Raionul Râşcani 113
Raionul Rezina 113
Raionul Slobozia 114
Raionul Soroca 115
Raionul Străşeni 115
Raionul Suvorov 116
Raionul Teleneşti 117
Raionul Ungheni 117
Raionul Vulcăneşti 118

XI. Introducerea sistemului de cartare automată a corespondenţei **119**

XII. Localităţile şi codurile poştale, introduse în anul 1971 ..... **121**

XIII. Reformele administrativ-teritoriale între anii 1975-1989 ..... **143**
Raionul Cantemir 144
Raionul Kutuzov 145
Raionul Basarabeasca 145
Raionul Cernenko 145
Raionul Taraclia 146
Raionul Dumbrăveni 146

XIV. Poşta feroviară **149**
Gări de cale ferată, amplasate în preajma localităţilor 153

XV. Poşta aeriană **157**
Ştampile tip PAR AVION 158

XVI. Poşta militară **161**
Ştampilele sovietice de cenzură 165

XVII. Mărci poştale, emise de U.R.S.S. **173**

XVIII. Definiţia, termenii, şi clasificarea întregurilor poştale sovietice **176**
Plicuri – întreg poştal 177
Cartea poştală – document istoric 195

XIX. Ştampilografie poştală **217**
Principalele texte ale ştampilelor sovietice 217

Clasificarea generală a ştampilelor poştale 219
A. Clasificarea ştampilelor după funcţionalitate 220
A-1. Ştampile poştale obliterante (de zi) 221
A-2. Ştampile poştale speciale 284
a.Ştampilele „Prima zi a emisiunii" 284
b.Ştampile ocazionale 284
A-3. Francaturile mecanice 290
A-4. Ştampile cu destinaţie specială (indicaţie de serviciu) 303
Ştampile **Заказное** (Recomandat) 303
Ştampile **R** (Recomandat) 325
Ştampile de serviciu **Ц** sau **ЦЕННОЕ** (Valoarea declarată) 333
Ştampile supratax㠠 **ДОПЛАТИТЬ** 337
Ştampile TP (Taxa achitată) 348
Ştampile de specificare a trimiterilor poştale 350
A-5. Flame publicitare 355
B. Clasificarea ştampilelor după formă 356
C. Clasificarea ştampilelor după modul de aplicare 357
Ştampile manuale 357
Ştampile mecanice 357

XX. Structura administraţiei poştale
din R.S.S. Moldovenească (1941, 1944-1991) 357
Metamorfozele toponimelor 364
Modificări în împărţirea administrativ-teritorială
a R.S.S. Moldoveneşti (1945-1.04.1988) 367
Localităţi fondate în perioada 1 ianuarie 1961 – 1 aprilie 1988 369

XXI. Tarifele serviciilor poştale 373

XXII. Istoricul mişcării filatelice în U.R.S.S. 377